ANALELE
ACADEMIEI ROMÂNE

SERIA II. — TOMUL XXXVIII.

1915 — 1916.

PARTEA ADMINISTRATIVĂ ŞI DESBATERILE

BUCUREŞTI
LIBRĂRIILE SOCEC & Co., C. SFETEA, PAVEL SURU
LEIPZIG VIENA
OTTO HARRASSOWITZ. GEROLD & COMP.

1916.

2 283

PARTEA I.

ŞEDINŢELE ORDINARE

DELA 5/18 IUNIE 1915 PÂNĂ LA 29 APRILIE (12 MAIU) 1916.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 5/18 IUNIE 1915.

Preşedinţa d-lui *D. Onciul*, Vicepreşedinte.

D-l *N. Iorga* expune comunicarea d-sale despre: *Câteva ştiri nouă relative la legăturile noastre cu Biserica Constantinopolitană.*

Şedinţa publică se ridică şi Academia îşi continuă lucrările în şedinţă intimă.

Dela d-l N. Docan se primeşte următoarea scrisoare de mulţumire pentru alegerea sa de membru corespondent:

«Am onoare a vă aduce la cunoştinţa Domniei-Voastre, că am primit adresa, prin care aţi binevoit a mă înştiinţă că, în şedinţa din 26 Maiu, am fost ales membru corespondent în Secţiunea istorică a Academiei Române. Recunoscător pentru această măgulitoare alegere, vă rog să binevoiţi a primi şi a împărtăşi colegilor Domniei-Voastre expresiunea gratitudinei mele, pentru deosebita bunăvoinţă, cu care Inalta Instituţiune ce prezidaţi a apreciat activitatea mea de până acum.»

Dela d-l Dr. D. Andronescu se primesc exemplare din lucrarea sa: *The Physiology of the Pollen of Zea Mays with Special to Vitality* — scriere cu care a obţinut titlul de doctor în filozofie dela Universitatea din Illinois.

ŞEDINŢA DELA 12/25 IUNIE 1915.

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Dela d-l Artur Gorovei se primeşte următoarea scrisoare de mulţumire pentru alegerea sa de membru corespondent:

«Adânc mişcat de cinstea deosebită ce mi s'a făcut de Secţiunea literară a Academiei Române, alegându-mă membru corespondent al ei, îmi permit a vă rugà să binevoiţi a împărtăşì colegilor mei, în mijlocul cărora mă simt aşà de mândru, mulţumirile mele cele mai călduroase.

«Dacă munca îndelungată şi stăruitoare ce am pus, pentru adunarea şi orânduirea materialului nostru de folklor, şi din care mi-am făcut o ţintă a vieţii, a fost aşà de larg răsplătită de către cei chemaţi să o aprecieze, cinstea de a fi membru corespondent al Academiei Române este, pentru mine, un nou şi puternic îndemn, ca să-mi jertfesc şi restul zilelor, pe cât mă va îngădui bunul Dumnezeu să mai pot muncì, tot în cercetarea acestui preţios material, ca să pot contribuì la cunoaşterea tot mai largă şi mai adâncă a sufletului poporului nostru, cea mai mare bogăţie a neamului, cea mai neclintită piatră de temelie, pe care se va înălţà cultura viitoare a naţiei noastre.»

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii istorice pentru şedinţa dela 5/18 Iunie, prin care se arată că Secţiunea a decis să se încredinţeze d-lui *I. Nistor* publicarea în colecţiunea Documentelor Hurmuzaki a rapoartelor consulare austriace.

— Deciziunea Secţiunii se aprobă.

Se cetesc două procese verbale ale Secţiunii ştiinţifice pentru şedinţa dela 12/25 Iunie, prin cari se arată că Secţiunea a decis să propună a se tipărì:

a) în *Publicaţiunile Fondului Adamachi* lucrarea d-lui *Gr. Antipa: Pescăriile şi Pescuitul în România;*

b) în *Memoriile Secţiunii ştiinţifice* lucrarea d-lui *C. N. Ionescu: Fauna insectelor Collembole din România.*

— Propunerile Secţiunii se aprobă.

D-l Preşedinte aminteşte că, în zilele de 23 şi 24 Iunie (6 şi 7 Iulie) curent, se vor ţineà examenele generale şi de absolvire la Institutul Otteteleşanu şi zice că, afară de membrii Comisiunii speciale a fondului, urmează să fie delegaţi şi alţi membri cari să asiste la aceste examene.

— Se decide a fi delegaţi d-nii *S. Mehedinţi* şi *I. Nistor.*

D-l *I. Bogdan* prezentă în dar din partea autorilor următoarele publicaţiuni şi atrage atenţiunea Academiei asupra valorii lor:

a) D. Russo, *Emendaţiuni la unii autori greci şi români*, extras din *Buletinul Comisiei istorice a României*, vol. 2;

b) Ovid Densuşianu: *Graiul din Ţara Haţegului.*

Despre această din urmă lucrare d-l Bogdan zice că a fost întocmită de d-l Densuşianu ca director al Institutului de filologie şi folklor de pe lângă Facultatea de litere din Capitală şi pentru ea a avut dela Ministerul de Instrucţie o subvenţiune de 10.000 lei. Subvenţiunea n'a continuat însă să se mai acorde, aşà că lucrările Institutului nu se mai pot tipărì din lipsă de mijloace. Lucrările de valoarea acesteia fiind de mare folos pentru filologia şi pentru literatura populară română, d-l Bogdan crede că Secţiunea literară ar trebuì să dea d-lui Densuşianu sprijinul material pe care nu-l mai are dela Minister.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* mulţumeşte pentru aceste valoroase scrieri şi roagă Secţiunea literară să ţină seamă de apelul d-lui Bogdan. D-sa propune să se facă totodată la Ministerul Instrucţiunii intervenţie spre a da mai departe Institutului de sub direcţia d-lui Densuşianu subvenţiunea necesară.

D-l *General Gr. Crainicianu* crede că n'ar fi bine să se facă intervenţie, întru cât s'ar pune Ministerul în situaţiune grea. Nimerit ar fi ca d-l *Bogdan* să facă Secţiunii literare un referat scris, iar Secţiunea să avizeze.

— Propunerea d-lui General Crainiceanu se pune la vot şi se aprobă.

D-l *I. Bianu* prezentă Academiei un volum in-folio manuscript, care cuprinde Biblia—Vechiul Testament întreg în traducere românească. Volumul a fost cândvà atins de umezeală şi din această cauză câteva foi dela început şi dela sfârşit sunt în câtva stricate. Fără această stricăciune s'ar găsì probabil numele scriitorului, precum şi locul şi data scrierii. Acestea ne rămân deocamdată necunoscute. Din ceeace ne-a rămas din „*Cuvânt înainte către cetitori*", se stabilesc în mod neîndoios următoarele două fapte de mare însemnătate în istoria noastră literară :

1. Că manuscriptul acesta este scris prin anii 1650—1660, adică înainte de imprimarea Bibliei fraţilor Greceanu tipărită de Şerban Vodă Cantacuzino şi terminată chiar după moartea lui, la 1688.

2. Că scriitorul volumului nu este întâiul traducător, căci el spune despre lucrarea lui următoarele:

«Şi noi acum... ne vom pune a prepune această sfântă şi de Dumnezeu suflată carte care se cheamă BIBLIA, adecă toată cartea legei vechi şi cu toţi Prorocii pe limba românească, carea până

acum într'această limbă a noastră românească nu foarte se-au aflat prepusă *fără numai un izvod scris cu mâna, care l-au fost prepus Nicolae Spătariul Moldovean*, dascal și învățat în limba ellinească, care l-au izvodit de pre izvodul ellinesc ce se-au fost tipărit în Frangofort. Ce înse și izvodul acesta, pentru multa pripă a acelui prepuitoriu, care se-au grăbit curând a o tălmăcì și a și scrie, aflatu-s'au multe greșele și prea mare învăluială, care erà lucru foarte cu greu a înțelege.»

Acest al doilea traducător sau «prepuitoriu», zice apoi despre dânsul: «am nevoit a prepune această carte a legii vechi, carea se cheamă BIBLIA toată cu toți prorocii (că legea nouă adecă Evanghelia și celelalte cărți ale Apostolilor toate se află multe pren bogate locuri și cu mâna scrise și în tipariu date pre limba noastră rumânește, iar de această carte a legii vechi, noi Rumânii foarte suntem lipsiți). Drept aceea alăturând izvodul slovenesc carele au fost tipărit în Rosia cea mică în cetatea Ostrovului și izvodul lătinesc care au fost tipărit în cetatea Antverpiei și acel izvod Rumânesc, de care se spuse mai sus : așa de pre dânsele cu multă socotință am prepus. Iar totuș mai mult ne-am ținut de izvodul cel slovenesc și de care au umblat mai aproape de dânsul.»

Scriitorul necunoscut al acestui volum face dovada că întâiul traducător român al Bibliei — Vechiul Testament — a fost Spătarul Nicolae Milescu, lucru care se spusese de mult, dar din lipsă de dovezi nu se puteà confirmà drept un adevăr probat. Volumul pe care îl avem înainte este o nouă traducere după Milescu și după traducerile vechi ale Bibliei în limbile greacă, latină și mai ales slavonă.

Mă voiu silì să prezent Academiei un studiu mai amănunțit asupra acestei prețioase cărți.

ȘEDINȚA DELA 19 IUNIE (2 IULIE) 1915

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Dela Secțiunea istorică se primește propunerea de a se publicà în *Anale* scrierea d-lui G. N. Leon : *Impozitele în funcțiune economică și politică-socială.*.

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 19 Iunie

(2 Iulie), prin care se arată că Secţiunea a decis să propună a se publică în *Anale* scrierea d-lui Dr. N. Leon : *Studii teratologice asupra Cestoizilor.*

— Propunerea Secţiunii se aprobă.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* prezentă din partea d-lui *N. Iorga* scrierea d-sale: *Istoria răsboiului balcanic. Lecţii ţinute la Universitatea din Bucureşti.*

— Se exprimă mulţumiri d-lui *Iorga* pentru această nouă lucrare.

D-l *I. Bianu* prezentă partea de jos a unei cădelniţe de aramă, cumpărată pentru muzeul Academiei ; ea are următoarea inscripţie românească săpată pe dânsa : † **част кадилницъ. фъкЃтЃ ѡ а. монака дамаскіна. старица. кЃ тоатъ. келтЃіала. еи. ши а мънъстиріи. л[ѣ]т ,зсі.** (Ceastă cadilniţă făcutu-o-a monaca Damaschina Stariţa cu toată cheltuiala ei şi a mănăstirii leat (anul) 7210 (1702).

Inscripţia spune deci că această cădelniţă a fost făcută la 1702 (7210) de Monaca Damaschina Stariţa, cu cheltucala ei şi a mânăstirii, fără a spune însă şi numele mânăstirii.

ŞEDINŢA DELA 26 IUNIE (9 IULIE) 1915.

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii ştiinţifice pentru şedinţa dela 19 Iunie (2 Iulie), prin care se arată că Secţiunea a numit o comisiune, compusă din d-nii *Antipa* şi *Ţiţeica*, care să-i prezente un proiect de regulament despre normele după cari să se poată da ajutoare pentru cercetări ştiinţifice — aceasta în legătură cu petiţia d-lui Dr. Teodoraşcu, prin care cere un ajutor pentru a continuă studiile sale despre Pelagră.

— Se iea spre cunoştinţă.

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii ştiinţifice pentru şedinţa dela 26 Iunie (2 Iulie), prin care se arată că Secţiunea a decis să propună a se tipări în *Publicaţiunile Fondului Adamachi* scrierea d-lui I. A. Scriban, fost bursier al acestui fond: *Studii histologice şi anatomice asupra Hirudineelor de apă dulce şi marină.*

— Propunerea Secţiunii se aprobă.

Dela Secţiunea istorică se primeşte propunerea de a se tipări în *Anale* scrierea d-lui C. Moisil: *Monete vechi româneşti inedite sau puţin cunoscute.*

— Propunerea Secţiunii se aprobă.

D-l *St. C.Hepites* zice: In prima jumătate a lunii Iunie s'au făcut la Institutul Otteteleşanu, ca în totdeauna, examenele anuale la toate materiile de către profesoarele Institutului; în mai multe zile am asistat şi eu la aceste examene.

La 23 și 24 s'a făcut examenul oficial al elevelor clasei a V-a dinaintea Delegatei Ministerului Instrucțiunii publice, domnișoara profesoară Dr. E. Stratilescu, a delegaților Academiei, d-nii Mehedinți și Nistor, și a membrilor Comisiunii Otteteleșanu, d-l Dr. Babeș și eu.

Mai multe alte persoane, printre cari colegul nostru d-l Simionescu, au asistat la examene sau la solemnitatea de închidere a anului școlar, la care ca în totdeauna am ținut o cuvântare, pe care o depun spre a fi publicată în *Anale*.

Cred că sunt sub realitate, dacă afirm că rezultatul general obținut în cursul anului școlar trecut a fost satisfăcător. Practica pedagogică cu elevii școalei primare din comună și grădina de copii au fost bine conduse de elevele clasei V. Expoziția lucrului de rufărie, de croitorie, de țesătorie și de bucătărie a fost bogată și interesantă. Corul elevelor, ca și jocurile lor gimnastice, au fost chiar admirate. Peste tot curățenie și bună ordine. Fetele bine și curat îmbrăcate.

In anul acesta, 16 eleve au absolvit Institutul, din cari două din Transilvania. Părintele uneia dintr'acestea, preot din Târnava Mare, a urmărit cu un deosebit interes toate examenele la cari au fost supuse elevele clasei V și mi-a exprimat, pentru Academie, toate mulțumirile sale pentru cele ce constatase.

Pentru ziua de astăzi se anunțase, ieri, vizita M. S. Reginei la Măgurele. Această vizită a trebuit însă contramandată, spre marea noastră părere de rău, deoarece Institutul se descompletase prin plecarea multor din eleve în vacanță.

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice: Astăzi este ultima ședință înainte de vacanță. Urez tuturor colegilor sănătate și la toamnă să ne întrunim aici cu voie bună și cu mai mare însuflețire.

Cuvântarea rostită la 24 Iunie (7 Iulie) 1915 de d-l St. C. Hepites la Institutul de fete Ioan Otteteleșanu la serbarea de finele anului școlar 1914—15.

Domnișoară Delegată,
Doamnelor și Domnilor,
Scumpe Copile,

Două însemnate evenimente au semnalat începerea, întârziată din alte împrejurări, a anului școlar, ce, cu ajutorul lui Dumnezeu, încheiem astăzi.

Unul dureros pentru toată Românimea, pierderea neașteptată și mult re-

gretată a Marelui Rege Corol I, pierderea Aceluia care — dintr'o ţară neputincioasă, vasală, nebăgată în seamă—a ştiut, prin vitejia şi înţelepciunea Sa, să o şcoată dintr'această vasalitate, să-i cucerească Independenţa şi Regalitatea şi să facă dintr'însa România de astăzi, tare înăuntru, respectată în afară.

Voi, iubite copile, aţi pierdut în Marele Căpitan cevà mai mult chiar decât pe Regele iubit al ţerii noastre, căci aţi pierdut într'însul pe Inaltul vostru Protector. Toate câte sunteţi acì, precum şi toate fostele voastre camarade cari v'au precedat, încă dela înfiinţarea acestui Institut, prin alegerea şi voia Lui, aţi fost admise într'însul şi de al cărui mers se interesà în deaproape prin relaţiunile ce-I da foarte adeseori creatorul Institutului, mult regretatul Kalinderu, de a cărui bunătate mai toate câte sunteţi acì aţi avut prilejul să vă împărtăşiţi. Când veţi face, acum în vacanţe, pelerinajul la Curtea de Argeş, spre a depune pe mormântul Marelui Rege florile recunoştinţei voastre, am convingerea că cu toată credinţa voastră veţi spune, după legea noastră: Fie-i ţărâna uşoară!

Pentru voi, copilele mele, cari învăţaţi istoria popoarelor şi în deosebi aceea a poporului nostru, al doilea eveniment mare, suirea pe tron a M. S. Regelui Ferdinand, are o mare însemnătate prin liniştea, ordinea şi cuviinţa, fără nici o luptă, fără nici o frământare sau sbuciumare, cu care s'a făcut această transmitere a puterii care, în ochii noştri, întrupează întreaga Românie.

Acest frumos început de domnie, dându-ne dreptul de a sperà într'un viitor fericit, se cuvine să urăm cu toţii:

Să trăească M. S. Regele Ferdinand I!

Să trăească M. S. Regina Maria!

Să trăească Dinastia!

Se mai cuvine să ne reamintim acum, scumpe copile, doliul Institutului nostru din pricina pierderii lui Dimitrie A. Sturdza, Secretarul general al Academiei Române, fruntaş al ţerii noastre, în serviciul şi în interesul căreia şi-a consacrat cea mai mare parte din bogata-i vieaţă.

Voi ştiţi că Dimitrie Sturdza este unul dintr'aceia cari, împreună cu Ion Kalinderu şi alţi câţiva din membrii Academiei Române, au alcătuit temelia acestui Institut, care se deosebeşte atât de mult, prin scopul ce urmăreşte, de toate celelalte şcoale de fete din ţară.

Intr'adevăr avem şcoale cari dau fetelor o instrucţiune mai înaltă, avem şcoale în cari fetele învaţă o profesiune cu care să-şi poată câştigà vieaţa, avem în sfârşit şcoale mai modeste de gospodărie sau de menaj; nicăeri însă ca acì scopul urmărit nu este acela de a se da fetelor instrucţiunea şi educaţiunea în scopul bine hotărît de a devenì bune mame de familie.

Niciodată, dela înfiinţarea Institutului nostru, nu s'a pierdut din vedere

această țintă, căci buna mamă ne va da negreșit buni Români, iubitori ai neamului românesc, în totdeauna gata de a se sacrifică pentru patria noastră.

Și dacă diploma ce vă liberează școala noastră vă dă oarecari drepturi în învățământ, aceasta este numai pentru a puteà învinge, în împrejurări grele, unele nevoi ale vieții, căci scopul vostru, părăsind Institutul, unde ați petrecut 5 ani din veața voastră, nu este și nici nu trebue să fie acela de a vă face învățătoare sau profesioniste—deși învățați aci toate cele ce trebuesc pentru aceasta — ci acela de a fundà o familie, căreia să vă consacrați, de a o îngriji, de a crește în legea lui Dumnezeu copiii voștri și a le da educațiunea ce o bună mamă de familie trebue să dea copiilor ei.

Și tocmai de aceea, gândindu-mă la această destinațiune a voastră, ori decâte ori viu să vă văd, viu aci cu plăcere și mulțumire, căci în totdeauna am prilejul să constat cum munciți ca albinele, spre a vă îndeplini toate treburile gospodărești, dar și mai mult decât dânsele, prin munca intelectuală ce depuneți, spre a vă îmbogăți cunoștințele și a vă cultivà sufletul, așà cum se cuvine pentru o bună mamă de familie.

Astăzi plăcerea mea este încă și mai mare, căci această constatare poate fi făcută și de persoane străine Institutului nostru, dar cari se interesează de progresele ce se fac într'însul și de roadele ce dă.

Recunoscători suntem d-lui Ministru al Instrucțiunii care, în solicitudinea ce are pentru învățământ, a binevoit și anul acesta a ne trimite o delegată a sa, pe domnișoara Dr. Stratilescu, care a urmărit cu un deosebit interes și bunăvoință silințele voastre, pentru care ne place a-i prezentà mulțumirile noastre adânci.

Mulțumire vă adresez și vouă, scumpe copile, pentru frumoasele cuvinte ce ne a-ți închinat prin reprezentanta voastră și pentru frumoasele sentimente ce ele cuprind, precum și vouă tuturor, iubite copile, pentru silințele ce v'ați dat, în cursul anului școlar ce trecurăm, așà după cum ne încredințează doamna Directoare cu care vă îndemn pe voi, cari ne veți părăsi astăzi, să întrețineți necontenit relațiuni în scris, dacă nu puteți altfel, spre a-i cere sfaturi și la trebuință să-i comunicați schimbările în bine sau în rău ce veți întâmpinà în cursul vieții voastre, căci Institutul și Academia Română doresc să știe în totdeauna ceeace au devenit absolventele cari și-au dobândit instrucțiunea și educațiunea în această școală, ca să putem, în cunoștință de cauză, judecà până în ce grad scopul ce urmărim este atins. Sperăm ca din ce în ce mai mult să se îndeplinească acest scop, căci de bune mame de familie este în totdeauna lipsă într'o țară ca a noastră, cu dorința de a aveà fii vrednici.

Aceasta a și fost ținta răposatului întru fericire Ioan Otteteleșanu, care a formulat în mod precis în testament dorința sa pentru «facerea unui Institut

de fete Romånce, cărora li se va da o creştere şi educaţiune de bune mame de familie fără pretenţie sau lux» şi aceea a răposatului Ioan Kalinderu, care a afectat acestei ţinte întreaga avere ce primise dela cel dintâiu.

Astăzi trebue să ne bucurăm că şi alte persoane, cari s'au convins de importanţa scopului urmărit şi de rezultatele dobândite, se gandesc de a lăsà din avutul lor pentru creşterea fondului averii lui Otteteleşanu, în favoarea deci a Institutului care poartă numele lui.

Astfel, acum de curând, răposatul întru fericire Teodor Stănescu, care, ca arendaş în vecinătatea Măgurelelor, avusese ocaziunea de a vedeà mai de aproape ceeace fetele noastre lucrează acì, a lăsat, prin testamentul său, o sută de mii de lei Institutului care vă adăposteşte. Numele acestui generos donator se cuvine să fie d'acum înainte adaos la rugăciunile ce faceţi pentru binefăcătorii voştri

Domnişoară Delegată,

Aş mai aveà de spus multe lucruri frumoase şi în ceeace priveşte îndeletnicirile elevelor noastre şi în privinţa modului cum personalul nostru înţelege să-şi facă datoria şi în privinţa îmbunătăţirilor ce necontenit se caută a se face în instalaţiunile şi în învăţământul şcoalei

Mă voiu mărginì să amintesc numai că, în cursul vacanţei trecute, în grelele împrejurări pe cari cu toţii le cunoaştem, s'au putut totuş realizà, între altele, două îmbunătăţiri însemnate relative la instalaţiunile Institutului· Castelul lui Otteteleşanu, care adăposteşte elevele din primii trei ani, a fost prevăzut cu un sistem de încălzire centrală, iar sistemul de canalizare din curte pentru scurgerea apelor a fost făcut din nou în bune condiţiuni şi acum se va completa cu desăvârşire această importantă lucrare.

Ca omagiu adus memoriei neuitatului Ion Kalinderu, care erà într'adevăr părintele vostru sufletesc, Academia Română a publicat, într'un volum special, cuvântările ţinute de dânsul la diferitele serbări de fine de an, la cari în totdeauna luà parte cu cea mai mare dragoste. Fiecare din elevele Institutului va primì de azi înainte, la terminarea şcoalei, câte unul din aceste volume, tipărite în intenţiunea lor.

Dar trebue să mă mărginesc, nu însă mai înainte de a vă reamintì, scumpe copile, că armele cu cari învinge femeia în familia ce-şi creează sunt trei şi numai trei: bunătatea, iubirea şi răbdarea.

In fiecare an, când, ca acum, am prilejul să vă vorbesc în chip solemn, nu am lipsit de a vi le reamintì aceste arme puternice, căci dorinţa noastră fiind ca voi să izbutiţi în vieaţa pentru care vi s'a dat instrucţiunea şi educaţiunea, voim ca părăsind Institutul să vă rămâe întipărit în mintea şi în inima voastră acest talisman al femeii. iubirea,. bunătatea şi răbdarea.

Cea mai bună urare ce cred deci că vă pot face vouă, scumpe copile, cari ne veţi părăsi spre a intrà într'o altă lume, este să nu vă lipsească niciodată: răbdarea, iubirea şi bunătatea.

Cu aceste calităţi vă zic din tot sufletul: Dumnezeu să vă ajute!

Domnişoară Delegată,

Sunt fericit că vă pot anunţa că toate elevele din clasa V, 16 la număr, prin munca ce au depus, prin silinţa şi bunăvoinţa de care necontenit au dat dovezi, precum şi prin buna lor purtare, au meritat toate să obţină, potrivit notelor din registrul-matricol, diploma de absolvire a Institutului nostru.

Vă rog pe Domnia-voastră, reprezentanta aci a d-lui Ministru al Instrucţiunii publice, să aveţi bunătatea de a le da înşivă diplomele pe cari le-au meritat

Primite din mâinile celei mai înalte autorităţi şcolare, ele îşi vor aduce aminte în totdeauna că au obligaţiunea de a răspândi în jurul lor iubirea învăţăturii

Iar pe Domnia-Voastră, Doamnă Directoare, care cu întreg personalul vă puneţi toată energia în conducerea spre bine a acestui Institut, vă rog de a pune medalia «Virtutea casnică» pe pieptul acelor trei eleve, cari au fost trecute în Cartea de aur a Institutului, ca unele cari, printre toate conşcolarele lor bune, s'au distins în mod deosebit în toţi cei cinci ani, cât toate împreună au petrecut în frumosul parc al lui Otteteleşanu:

1. *Ionescu Eliza* (Bucureşti). Fire serioasă, echilibrată în toate acţiunile, superioare calităţi sufleteşti. Blândă şi bună cu toată lumea, întocmai ca o mamă faţă de copii; ea este povăţuitoarea colegelor sale la bine. Foarte bună menajeră

2 *Suţescu Maria* (Bacău). Foarte bună, devotată, muncitoare fără preget. Foarte bună menajeră atât în ceeace priveşte întreaga gospodărie, cât şi bucătăria

3. *Hartioga Maria* (Daia-Săsească, Târnava Mare). Blândă, bună şi îndatoritoare. Foarte bună la menaj, cu deosebire la bucătărie

4. *Lungu Floarea* (com. Dobridor, Dolj)
5. *Marineanu Grigoriţa*, (Cezieni, Romanaţi).
6. *Petri Sofia* (Bucureşti).
7. *Demetrescu Elena* (Bucureşti)
8 *Fianu Ecaterina* (Valea Mare, Muscel).
9. *Rădulescu Maria* (Sinaia, Prahova).
10. *Anghelopol Sofia* (Reni, Basarabia)
11 *Firu Silvia* (Udvin, Timişoara)

12 *Mihăilescu Maria* (com Axintele, Ialomița).
13 *Bercea Lucia* (com. Plenița, Dolj).
14. *Zamfirescu Petrița* (București).
15. *Otopeanu Ralița* (Colentina, Ilfov)
16 *Bobocescu Zoe* (București).

ȘEDINȚA DELA 4/17 SEPTEMVRIE 1915.

Președința d-lui *Dr. C. I Istrati.*

Dela Casa **M. S. Reginei Elisaveta** se primește următoarea scrisoare:

«Ca amintire pentru piosul pelerinaj ce Membrii Academiei Române au făcut la mormântul în veci neuitatului Său mult iubit Soț, Maiestatea Sa Regina Elisaveta trimite pentru Biblioteca Academiei un tablou, reprezentând pe Marele Rege în patul mortuar.»

Fotografia are pe ea semnătura **M. S. Reginei** și data «27 Septemvrie 1914»

D-l Președinte *Dr C. I. Istrati* zice

Am trista datorie a vă aduce la cunoștință că la 7/20 August a încetat din vieață D-rul Paul Ehrlich din Frankfurt a M, membru onorar al Academiei dela 18/31 Maiu 1911 Despre răposatul învățat, colegii, cari l-au propus la alegere, arătau că este «unul din cei mai geniali experimentatori pe terenul medicinei, care a făcut descoperiri epocale și de cea mai mare importanță practică, pe terenul terapiei specifice, asupra tuberculozei, tripanosomiozei și sifilisului. Cercetările sale asupra boalelor sângelui, etc., vor rămâneà în totdeauna manifestațiuni din cele mai ingenioase ale spiritului scrutător și ne îndreptățesc a privì pe Ehrlich ca aparținând binefăcătorilor umanității.»

D-l *D. Onciul* prezentă scrierea d sale: *Din trecutul Bucovinei,* conferință ținută la Ateneul Român la 26 Aprilie (9 Maiu) 1915.

— D-l Președinte mulțumește d-lui *Onciul* pentru noua d-sale lucrare istorică

ȘEDINȚA DELA 11/24 SEPTEMVRIE 1915

Președința d-lui *B. Delavrancea*, Vicepreședinte.

D-l *N. Iorga* cetește comunicarea d-sale: ***Carpații în luptele dintre Unguri și Români***

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă

D-l *N Iorga* prezentă următoarele d sale scrieri:

a) *Istoria Românilor din Ardeal și Ungaria, Volumul I Până la mișcarea lui Horia (1784),*

b) *Die Entwicklung des rumanischen Staatswesens*, extras din revista *Mitteilungen* a Institutului geografic dela Gotha

---

ȘEDINȚA DELA 18 SEPTEMVRIE (1 OCTOMVRIE) 1915

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *I. Bianu* zice

Joia trecută, la 10/23 Septemvrie, în cel mai vechiu centru cultural românesc, în Blaj, cu mare jale a fost dus la locașul de veci unul dintre fruntașii și conducătorii culturali ai Românilor de peste Carpați, Canonicul *Ioan M Moldovanu*, membru al Academiei.

El s'a stins la etatea de 83 de ani, după o lungă vieață, trăită în muncă neadormită și închinată în toate minutele ei numai neamului său.

Ieșit din massele adânci ale poporului, fiind fiu de țăran plugar sărac de pe Arieș, Moldovanu nu a uitat niciodată sărăcia materială și culturală a stării alor săi. Oricât de sus s'a înălțat prin calitățile și munca lui neadormită ca profesor, director de gimnaziu și conducător priceput și neobosit de administrații, el niciodată nu a trăit pentru sine, ci totdeauna pentru alții, pentru cei mulți, pentru neamul lui. După ani îndelungați de profesorat, când deschideà și luminà în mod fermecător mințile copiilor, îndreptându-le spre orizonturile largi și înalte ale culturii antice-clasice și ale gândurilor filozofice, și-a îndreptat agerimea minții spre lucrări administrative și economice. Scopul acestei activități, urmărită cu stăruință neobosită, erà totdeauna combaterea sărăciei poporului, care îl îndepărtà dela bunurile culturii. In toată lunga lui vieață, Moldovanu strângeà în jurul său școlari săraci, în cari vedeà scânteerea inteli-

genței, împărțià cu ei chilia lui îngustă și hrana lui frugală; îi încurajà, îi ajutà, spre a face din ei bărbați pregătiți sufletește pentru împlinirea grelei îndatoriri de apostoli, de luminători și de păstori ai poporului. Sunt mii intelectualii români pe cari Moldovanu i-a ajutat și pregătit pentru lupta vieții.

Moldovanu a trăit o vieață întreagă de devotament către neam cu deviza niciodată spusă, dar statornic urmată: Totul pentru neam, nimica pentru mine. El nu a cunoscut nici un fel de interes personal, nici o ambiție sau vanitate personală. El a trăit o vieață de sfânt al neamului.

Pe terenul înaltelor preocupări ale culturii naționale, Moldovanu a crescut și s'a format alăturea și sub conducerea lui Timoteiu Cipariu, cel din urmă mare fiu sufletesc al școalei dela începutul secolului trecut, al școalei renașterii, luminării și întăririi conștiinței naționale, școalei a celor trei mari apostoli: Samuel Clain, Șincai și Petru Maior.

Alături de maestrul și conducătorul său, Moldovanu a făcut câteva publicațiuni și studii de istorie bisericească națională, cari prin mulțimea cunoștințelor și prin agerimea în descurcarea și luminarea punctelor întunecoase ale trecutului nostru, prevestiau un continuator al școalei mărețe, căreia aveà mândria sufletească de a aparțineà. Trebuințele strigătoare ale neamului și ale vremii nu l-au lăsat însă să-și întrebuințeze puterile în lucrări de erudiție istorică și filologică. Tragerea de inimă pentru ușurarea greutăților de pregătire a viitorului neamului a biruit atracția minții spre studii și lucrări de erudiție.

Din cauza acestei vieți astfel trăite Moldovanu de mai multe zeci de ani erà încunjurat de venerațiunea tuturor Românilor de peste Carpați, ale căror greutăți și năzuințe el le personificà ca nimenea altul.

De aceea Academia Română, băgătoare de seamă la toate manifestările de vieață națională a neamului românesc de pretutindeni, a ales pe Moldovanu membru corespondent la anul 1871, iar la 11 Aprilie 1894 l-a chemat în sânul ei ca membru activ. Puțin a dat acestei Instituțiuni din bogatele lui comori sufletești, căci toate puterile lui erau prinse în munca și lupta grea pentru cei de acolo, în mijlocul cărora se ridicase și cărora le închinase vieața lui întreagă.

Imprejurările prin cari trecem în aceste vremuri grele au făcut că nu i s'au putut aduce de noi nici obișnuitele ultime omagii. Vieața lui s'a stins Marți seară, la 8/21 Septemvrie, iar telegrama

expediată a doua zi, ca să aducă Academiei trista știre, a sosit la noi deabià după nouă zile. Știrea ne-a fost adusă însă Sâmbătă, 12/25 Septemvrie, de un călător care plecase din Blaj a doua zi după moarte. S'a împlinit astfel fără voia noastră ultima lui dorință, de a fi îmmormântat fără pompă, cu cea mai desăvârșită simplitate.

Cum a trăit, așà a plecat din iubitul lui Blaj, din mijlocul neamului său, căruia i-a închinat întreaga vieață și care mai multe decenii l-a încunjurat cu iubire și venerațiune.

Membrii Academiei primesc cu îndurerare trista veste.

Dela d-l O. Tafrali, profesor de arheologie la Universitatea din Iași, se primește următoarea scrisoare:

«La biserica Domnească din Curtea de Argeș, s'a descoperit, după cum știți, sub două sau trei pături de pictură mai nouă și, în unele părți, sub unul sau două straturi de tencueală, vechi și admirabile fresce bizantine.

«Ele se recomandă, atât prin valorea lor înaltă estetică, atât prin însemnătatea lor iconografică, cât și prin vechimea lor, precum și prin problemele istorice, pe cari le pun la ordinea zilei.

«De două luni fac cercetări la acest vechiu monument, ațintindu-mi, mai ales, luarea aminte asupra acestor fresce.

«In ziua de 19 August am avut norocul să descoper pe pulpana hainei a unui sfânt, aparținând frescelor primitive și sub două pături de coloare, pusă pe o tencueală subțire mai nouă, data pictată a picturii. Am cetit bine· Noemvrie anului 6771=1262.

«Insemnătatea acestor picturi a crescut în urma acestei descoperiri Ele trebuesc reproduse toate. Am intreprins fotografiarea lor amănunțită, cheltuind până în prezent peste 350 de lei numai pentru material fotografic. Aș dori ca lucrarea aceasta să nu se oprească aici, pentru a fi în măsură să public o monografie completă. Pentru aceasta am nevoie de înseși clișeele negative, în vederea reproducerii frescelor în publicațiunea mea prin procedeul heliogravurii.

«Cum însă aceste cheltueli nu le pot suportà eu singur, fac apel la înalta Instituțiune culturală ce aveți onoare a prezidà, rugându-vă să binevoiți a interveni pe lângă ea, spre a-mi da sprijinul material și moral, de care am nevoie

«Cheltuelile de fotografiare pentru restul bisericii—s'a făcut până acum numai o pătrime—le evaluez cam la 1 000 de lei.

«Cum însă ar fi bine, pentru lămurirea unor prea interesante probleme istorice, să pot intreprinde și sapături lângă și în interiorul zidului împrej·

muitor al așà zisului palat al lui Radu Negru, aș dori să mi se pue la dispoziție sumele necesare Pentru aceasta mi-ar trebui 1 000 de lei Săpăturile acestea trebue să se facă, mai ales în urma descoperirii, în tencueala zidului, a unei monezi bizantine din vremea Comnenilor

«Rog pe Onorata Academie să binevoească a-mi acordà suma de lei 2 000, pentru a duce la bun sfârșit lucrările începute sub un augur destul de bun »

D-l *N Iorga* zice · N'aș puteà crede că pe un veșmânt s'ar fi însemnat o dată, care puteà figurà numai deasupra porții de intrare Mi s'a comunicat o reproducere, din care nu se poate înțelege nimic Ajutoarele sunt a se cere dela Comisiunea Monumentelor istorice Acesteia trebue să i se adreseze d-l Tafrali, pentru a primi de acolo îndreptările de cuviință din partea oamenilor competenți

D-l *D. Onciul* arată că vechimea frescurilor din Biserica Domnească dela Curtea de Argeș s'a constatat încă în primăvara trecută, în urma spălăturilor făcute de d-l Norocea, însărcinat de Comisiunea monumentelor istorice cu lucrările de pictură la această biserică, a cărei restaurare se face sub conducerea d-lui arhitect Gr Cerkez, membru al Comisiunii Atunci s'a descoperit, sub straturile de pictură ce s'au spălat, un strat mai vechiu de frescuri cu inscripțiuni grecești, peste care erà un strat ulterior cu inscripțiuni slovenești și altul mai nou cu inscripțiuni românești

In sesiunea generală din Maiu a c, cu ocazia omagiului Academiei la mormântul Regelui Carol la Curtea de Argeș, am semnalat la fața locului această descoperire, cum își vor fi aducând aminte d-nii colegi ce erau prezenți, și am exprimat părerea că inscripțiunile grecești, ca și caracterul frescurilor, indică o epocă anterioară celorlalte biserici vechi din țară cu inscripțiuni slovenești Limba slovenească fiind constatată ca limbă oficială în toate actele interne și în inscripțiunile cunoscute din secolele XIV și XV, cum și în cea mai mare parte din secolul XVI, atât în Țara-Românească, cât și în Moldova, inscripțiunile grecești la frescurile în chestiune, aflate sub un strat cu inscripțiuni slovenești, urmează să fie cele mai vechi ce cunoaștem. Ele arată o influență directă bizantină, dintr'o epocă pe când limba slovenească încă nu erà la noi atât de înrădăcinată ca limbă oficială în Stat și în Biserică

Atare influență grecească mai veche a fost negreșit în domnia lui Alexandru I, fundatorul mitropoliei de Argeș (1359), supusă patriarhiei dela Constantinopole, dela care Alexandru a cerut și primit pe primul mitropolit al țerii. Fundator al mitropoliei, Alexandru — care a făcut și vechea biserică dela Câmpulung, unde se află mormântul său (inscripția slovenească îl numește Nicola Alexandru, fiul lui Basarab), a cărei fundațiune se atribue de tradiție legendarului descălecător Negru Vodă — va fi făcut probabil și Biserica Domnească (St. Nicolae) dela Argeș, atribuită de tradiție de asemenea lui Negru

Vodă. Sub predecesorul său Basarab, adevăratul întemeietor al Principatului, ca domn singur stăpânitor a toată Țara-Românească, o influență bizantină directă nu e constatată, din contră, el avea, ca aliat al Bulgarilor, ostilități cu Bizantinii. Aceasta nu ar exclude însă ipoteza că Basarab, întemeietorul Statului, ar puteà să fie fundatorul Bisericii Domnești, în capitala de atunci a Principatului; totuș frescurile cu inscripțiunile grecești, datorite unei influențe bizantine directe, ar indicà cu mai multă probabilitate epoca lui Alexandru. După Alexandru, începând din domnia fiului și succesorului său Vladislav I, când a venit în țară călugărul sârb Nicodim, organizatorul primelor mânăstiri în Țara-Românească, limba slovenească se află excluziv întrebuințată ca limbă oficială în toate actele interne și în inscripțiunile bisericești, până la înlocuirea ei cu cea românească Iar inscripțiuni grecești nu se mai află apoi decât începând din a doua jumătate a secolului al XVI lea, mai ales în mânăstirile închinate

Ce privește data cetită de d-l Tafrali: Noemvrie 6771 (= 1262), am mai multe motive de îndoeală Mai înainte de toate, chiar inscripția însăș, după care am văzut, la Comisiunea monumentelor istorice, un facsimil desenat de d-l Norocea, nu poate fi cetită astfel După acest facsimil, probabil cât se poate de exact în condițiunile date, am putut constată că litera ο (=70) din data ,ςψοα (=6771) cetită de d-l Tafrali, nu se află în rând cu celelalte litere, ci sub litera ψ (=700) ($\binom{\psi}{o}$) semn a cărui lectură nu e sigură. Acest fel de a scrie numerele, adecă cu litera pentru zeci sub litera pentru sute, nu am întâlnit niciodată De altminterea, celelalte litere din pretinsa dată sunt și mai puțin lămurite Rămâne deci ca inscripția să fie examinată mai de aproape, atât la fața locului, cât și după o copie fotografică

Până la un rezultat mai sigur, data de 1262 pentru vechimea acestei biserici nu e probabilă și din considerațiuni istorice Deși pe atunci există în părțile Argeșului un voevodat romănesc, constatat mai întâiu la 1247, pe lângă un alt voevodat românesc în Oltenia, totuș o organizație bisericească, cum presupune zidirea și zugrăvirea unei biserici ca cea în chestiune, nu e constatată și nici nu e probabilă înainte de organizarea Statului, cum se află dela Basarab I înainte. Ori și cum însă, este în afară de îndoeală că Biserica Domnească dela Curtea de Argeș, atribuită de tradiție întemeietorului Principatului, este cea mai veche biserică a țerii ce s'a păstrat Vechea ei pictură reclamă deci să fie studiată mai de aproape

Pentru acest studiu, d-l Tafrali are negreșit pregătirea științifică și competența cerută. Sunt deci de părere ca Academia să-i acorde, bine înțeles în marginile posibilității, ajutorul solicitat pentru studiile ce a intreprins în această privință

D-l *N. Iorga* adaoge : O astfel de biserică ar presupune o organizare bisericească, pe care o întâlnim numai în domnia lui Alexandru Basarab, când, în legătură cu ierarhia grecească, s'a întemeiat Mitropolia De altminterea, pe vremea Paleologilor, legăturile noastre erau cu lumea slavă, iar nu cu cea greacă a Imperiului bizantin, care nici nu erà încă restabilit Prin cele spuse aici nu înțeleg a pune în discuție competența ca arheolog a petiționarului, ci numai aceea ca istoric al Românilor

D-l *I. Bogdan* crede că Academia trebue să acorde o subvenție tânărului distins, care promite să producă lucrări de valoare. D-sa adaoge : Nu cred nici eu că însemnarea descoperită de d-l Tafrali e din 1262, deși această dată n'ar fi imposibilă, odată ce știm că pe vremea aceea există un voevodat român la Argeș. Cred însă că Academia ar trebuì să acorde d-lui Tafrali un ajutor, fără să controleze dinainte concluziunile cercetărilor sale. Nu este bine să căutăm a mărginì libertatea de cercetare a unui învățat care, deși încă tânăr, s'a distins totuș prin câtevà lucrări de arheologie bizantină foarte bine apreciate în străinătate. D-l Tafrali este în deosebi un bun cunoscător al picturii bizantine, și ceeace este mai important la Biserica Domnească din Curtea de Argeș, este tocmai pictura, care, pe cât am putut s'o văz, când am fost cu toții acolo, este fără îndoeală cea mai veche din câte s'au descoperit până acum la noi în țară. După caracterul ei, pictura aceasta poate să fie foarte bine din secolul XIII. Intrebarea este: S'a făcut ea odată cu biserica în acest secol, sau imitează numai o pictură din secolul XIII ? La întrebarea aceasta e chemat în primul rând să răspundă d-l Tafrali, după ce va fi studiat cu deamănuntul această pictură. Eu aș dori ca d-sa să pregătească o lucrare cât mai întinsă asupra ei, pe care Academia nu va refuzà s'o tipărească Subvențiunea de 1 000 sau 2 000 lei, ce se cere acum, e foarte mică în raport cu cheltueala ce ar cere o publicație mai mare, cu multe planșe și cu unele în colori Sunt dar de părere să se acorde d-lui Tafrali subvenția de 1 000 lei, fără nici o condițiune In ce privește subvenția pentru săpături în preajma bisericii, cred și eu că asupra acesteia ar trebuì să se pronunțe întaiu Comisia Monumentelor istorice, în a cărei competință ea cade

D-l Președinte *Dr C I. Istrati* zice că d-l Tafrali a adresat cerere de ajutor Comisiunii Monumentelor istorice și Ministerului, dar nici Comisiunea și nici Ministerul n'au fonduri disponibile. Părerea d-lui Președinte este să se dea de către Academie suma de 1 000 lei pentru fotografii

D-l *B Delavrancea* este cu totul de părere să se dea ajutorul cerut, întru cât se recunoaște că d l Tafrali este competent în această materie. Data pe care o dă d-sa de 1262 nu importă, căci pe aceasta are cine s'o controleze, sunt colegii noștri din Secțiunea istorică D-sa a văzut frescurile, cari sunt uimitoare, și sfinții de o frumusețe extraordinară.

D-l *I. Bianu* observă că sunt două chestiuni: una istorică, a datei, care poate fi ușor controlată, și a doua e valoarea artistică a picturilor, cari ar trebui nu numai fotografiate, dar și reproduse în colori Mai este apoi chestia săpăturilor, în care Academia nu se poate amestecà, deoarece aceste lucrări aparțin Comisiunii Monumentelor istorice In ce privește data arătată de d-l Tafrali, să rugăm pe colegii *Bogdan*, *Iorga* și *Onciul* să meargă la Curtea de Argeș să o controleze și să aducă apoi Academiei informațiunile necesare asupra zugrăvelilor. Ne vom puteà pronunță în urmă în deplină cunoștință

D-l *N Iorga* nu este contra acordării sumei de 1.000 lei pentru fotografii și primește să facă parte din delegația, care să controleze data indicată de d-l Tafrali

D-l *C. Giurescu* este de părere că numirea unei comisiuni, care să verifice exactitatea cu care a fost cetită data de pe zidul bisericii nu este necesară Chiar dacă cetirea ar fi, cum se presupune, greșită, greșeala aceasta nu trebue să influențeze hotărîrea Academiei cu privire la ajutorul care se cere. Acordarea lui nu însemnează câtuș de puțin că Academia se solidarizează cu greșeala de cetire a datei, sau cu altele pe cari eventual studiul le ar cuprinde. Pictura, fiind una din cele mai vechi și mai frumoase din câte s'au păstrat la noi, merită să fie reprodusă și studiată. Cel ce întreprinde acest studiu este profesor universitar și un specialist recunoscut în arheologia și arta bizantină. Aceste motive sunt suficiente ca să ne determine a-i acordà ajutorul cerut Cu toate că nu sunt fonduri, cred că suma de care e nevoie se poate procurà prin economii dela alte capitole. La noi, unde cei cari lucrează pentru știință sunt atât de puțini, asemenea năzuințe trebuesc sprijinite.

D-l Președinte *Istrati* observă că Academia împărtășește părerea de a se da d-lui Tafrali suma de 1.000 lei pentru fotografii și de aceea crede că discuțiunea urmează să fie închisă și să se proceadă la vot.

D-l *B Delavrancea* propune ca, dându-se suma de 1.000 lei, să se comunice d-lui Tafrali că i se dă numai pentru studiarea picturilor și că Academia va verifică prin Comisiunea sa partea istorică a lucrării

D l *N. Iorga* admite punctul de vedere al d-lui Delavrancea.

— Se decide a se da d-lui Tafrali 1.000 lei și a se numì Comisiunea, compusă din d-nii *Bogdan*, *Iorga* și *Onciul*, în scopul arătat.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 11 Septemvrie, prin care se arată că Secțiunea a decis să propună a se publică în *Anale* lucrările d-lui profesor Gh Fințescu *Fluturele Aporia Crataegi L.* și *Fluturașul Carpocapsa pomenella L.*

Propunerea Secțiunii se aprobă

ȘEDINȚA DELA 25 SEPTEMVRIE (8 OCTOMVRIE) 1915.

Președința d-lui *Dr C. I. Istrati*

D-l *I. Bianu* cetește următoarea scrisoare primită dela I. P. S. Sa Victor Mihalyi, Mitropolitul Albei-Iuliei și membru onorar al Academiei:

«Venim a vă aduce la cunoștință, că membrul ordinar ales din anul 1895, al Academiei Române, Sfinția Sa Ioan M. Moldovanu, prelat domestic al Sfinției Sale Pontificelui Roman, Prepozit al Capitulului Bisericii Catedrale Mitropolitane de Alba-Iulia și Făgăraș, Luni, în 20/7 Septemvrie 1915, a repauzat și Joi, în 23/10 Septemvrie 1915, fu immormântat în cimitirul bisericii parohiale din Blaj, unde osemintele lui fură așezate între mormântul Mitropolitului Alexandru Șterca Șuluțu de Cărpeniș și între cel al Prepozitului Timoteiu Cipariu.

«Capitulul făcu cunoscut Clerului cazul lugubru, trimițându-i circularul de dt. 21/8 Septemvrie 1915, Nr. 6 529, din care ne încumetăm a alătura un exemplar.»

Circularul cu Nr. 6 529, de care se vorbește în scrisoare, cuprinde și următoarele dispozițiuni ale decedatului cu privire la immormântarea sa:

«Pentru îngroparea mea dispun următoarele:

«1. Ingroparea să fie cât se poate mai simplă și nici la un caz să nu se speseze mai mult ca 200 (două sute) coroane, din cari 100 coroane să se dea parohului local pentru dânsul și slujitorii bisericii, unde se va întâmpla moartea mea, iară 100 coroane să fie pentru sicriu și alte lucruri de lipsă, cari nu s'ar aflà la casă. Competința reuniunii să se împartă la săraci.

«2. Să nu se dea anunțuri, nici alte semne de moarte.

«3. Ceremonia prescrisă de biserică să o împlinească parohul locului, la care devine îngroparea mea în mod natural, de ce oară statutele capitulare nu au altă dispunere.

«4. Dacă mi se va întâmplà să mor în Blaj, tinerimea dela școli și conducătorii ei să nu se distragă dela ocupațiunile lor spre a-mi face mie pompă; că de pompă m'am ferit în toată vieața.

«5. Nici predică, nici altfel de cuvântare să nu se țină la îngroparea mea.

«6. Rămășițele mele să se ducă la mormânt în modul îndatinat la bătrâni, adică pe mâni și nu cu trăsura.

«7. Monument să nu se pună la groapa mea.

«Acestea le dispun pentru îngroparea mea și poftesc să se împlinească din cuvânt în cuvânt.»

Dela d-l I. I. Heliade-Rădulescu se primește un exemplar din medalia bătută la 1902 cu ocaziunea centenarului dela naşterea părintelui său I. Heliade-Rădulescu

---

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 2/15 OCTOMVRIE 1915

Președința d-lui *D Onciul*, Vicepreședinte.

D-l *Dr. C. Marinescu* cetește comunicarea sa. *Neurologia pe câmpul de răsboiu.*

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 9/22 OCTOMVRIE 1915.

Președința d-lui *Dr. C. I Istrati*

D-l *N. Iorga* cetește comunicarea. *Sârbi, Bulgari și Români în Peninsula Balcanică în evul mediu.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă

D-l Președinte *Dr C I Istrati* zice:

Domnilor Colegi,

Am trista îndatorire a vă aduce la cunoștință că Duminecă, 4 Octomvrie, a încetat din vieață colegul nostru corespondent Mihail Rômniceanu, ales în Secțiunea științifică la 23 Martie 1904 Decedatul coleg erà licențiat în matematică dela Facultatea din București și diplomat al Școalei de poduri și șosele din Paris. După un mare șir de ani de muncă pricepută, ocupând cele mai înalte grade și demnități în corpul tehnic, Rômniceanu se retrăsese în timpul din urmă la pensie pentru odihnă Acum odihnește pentru vecie. Fie-i țărâna ușoară!

O telegramă a colegului Teclu dela Viena, sosită însă cu poșta, ne anunță încetarea din vieață la 1 (14) Octomvrie a D-rului Er-

nest Ludwig, membru onorar al Academiei noastre dela 4 Aprilie 1908 Decedatul, valoros chimist, a fost, ca profesor la Universitatea din Viena, totdeauna binevoitor pentru studenţii români.

D-l *D Onciul* raportează următoarele .

«*Domnilor Colegi,*

«In urma însărcinării ce ne-aţi dat, subscrişii am fost, în ziua de 8 Octomvrie, la Curtea de Argeş, spre a vizità Biserica Domnească de acolo şi a ne da părerea asupra datei comunicate de d-l Tafrali: Noemvrie 6771 (=1262), care s'ar aflà într'o inscripţie veche din acea biserică.

«Am constatat că inscripţia în chestiune se găseşte în proscomidie, şi anume pe marginile veşmintelor (la gât şi la poale) celor trei sfinţi zugrăviţi *a fresco* pe păreţii proscomidiei. Ea a fost scoasă la iveală prin spălăturile făcute de d-l Norocea, însărcinat de Comisia monumentelor istorice cu lucrările de pictură la restaurarea ce se face acestei biserici Prin spălăturile făcute cu multă grijă şi dibăcie, s'a descoperit prima pictură a bisericii, frescuri de o deosebită frumuseţe, cu inscripţiuni greceşti, peste cari erà un strat de pictură ulterioară, cu inscripţiuni sloveneşti, şi un strat mai nou, cu inscripţiuni româneşti.

«Inscripţia semnalată de d-l Tafrali se află pe primul strat, care are inscripţiuni greceşti. După d-l Norocea, ea este contemporană cu vechea pictură, iar nu scrisă ulterior, deoarece coloarea ei neagră a pătruns, ca şi frescurile, în tencueală Totuş, după cum am constatat, ea se deosebeşte cu desăvârşire, şi ca formă şi după criterii paleografice, de celelalte inscripţiuni ce însoţesc vechile frescuri. Pe când inscripţiunile frescurilor sunt făcute în litere unciale foarte îngrijite, inscripţia în chestiune are înfăţişarea neîngrijită, fiind scrisă repede, cu litere combinate şi nelămurite; dela prima vedere, ea face mai mult impresia unui ornament pe marginile veşmintelor, decât a unei inscripţiuni. Deşi am putut distinge formele unor litere greceşti, unele mai mult sau mai puţin deteriorate, totuş n'am putut ceti nici un cuvânt întreg, doar unele litere cari ar puteà să fie în cuvinte ca Ἀλέξανδρος, τέλος, ἱερός sau ἱερόν.

«Ce priveşte data conjecturată de d-l Tafrali (͵ϛψοα = 6771), nu am putut constata nimic ce ar confirmà părerea d-sale. Din pretinsa dată nu se văd decât literele ψ şi ο, şi anume ο *sub* ψ, adecă

o vocală cu consoană suprapusă (ἷ), cum se întâlnește foarte des în paleografie, dar numai la scrierea cuvintelor, *nu și a numerelor*. In nici un caz nu putem recunoaște aci o dată. In tot cazul însă, vechile frescuri cu inscripțiuni grecești din această biserică sunt cea mai veche pictură indigenă ce ni s'a păstrat.

«In altar, unde este proscomidia, vechea pictură s'a păstrat neacoperită de stratul ulterior până după anul 1623. Aceasta reiese dintr'o inscripție ce am găsit peste vechea pictură, pe păretele dinspre răsărit (la dreapta ferestrei), cuprinzând acest an, scris, cu coloare neagră, în litere grecești (͵αχκγ) și în cifre (1623), luna Martie 21 (μαρτήῳ κα). Deci la acea dată, când istoriografia țerii pe care se întemeează cronicarii ulteriori erà începută, vechea pictură, cu inscripțiunile ei, erà încă la suprafață. Dacă inscripția din proscomidie ar aveà data 1262, cum crede d-l Tafrali, această dată nu ar fi rămas necunoscută cronicarilor țerii din secolul XVII, cari dau anul 1290 pentru descălecatul lui «Radul Negrul», căruia ei atribue zidirea acestei biserici. Acest fapt întărește constatarea noastră în ce privește pretinsa dată.

«Dacă rezultatul cercetării noastre cu privire la dată este negativ, avem deosebita bucurie de a vă putea aduce la cunoștință o constatare foarte importantă cu privire la pictură.

«Prin spălăturile făcute de d-l Norocea, s'a descoperit—putem zice—o comoară de artă indigenă de neașteptată importanță. Din luna lui Maiu trecut, când, cu prilejul omagiului Academiei la mormântul Regelui Carol I, am vizitat biserica, spălăturile au făcut un progres însemnat. S'au scos la iveală mai multe frescuri de o frumusețe surprinzătoare, cari negreșit înfățișează o epocă de înflorire a picturii bizantine. După toate indiciile, aceste frescuri aparțin ultimei perioade de înflorire a picturii bizantine, care începe în secolul XII și ține până în prima jumătate a secolului XIV. După afirmațiunea d-lui Norocea, ele se aseamănă foarte mult, ca stil și compoziție, cu mozaicurile din moschea *Kahrié djami*, fosta mânăstire *Chora* din Constantinopole. Dacă această părere se confirmă, ele ar urmà deci să fie sau din aceeaș epocă, sau — dacă mai târziu — dintr'un timp apropiat, când influența stilului respectiv putea încă să determine stilul frescurilor noastre.

«După d-l Diehl *(Manuel d'art byzantin)*, mozaicurile din Kahrie djami, între cari se aflá chipul lui Teodor Metochites, marele logothet al împăratului Andronic II (1282—1328), ca ctitor, sunt din epoca dela 1310—1320. Părerea altora că ele ar fi mai vechi se

întemeează pe unele resturi dela o pictură anterioară; dar partea cea mai mare a mozaicurilor este negreşit din timpul marelui logothet al lui Andronic II, înfăţişat ca ctitor.

«Aşa fiind, vechile frescuri din Biserica Domnească dela Curtea de Argeş, la cari s'ar cunoaşte influenţa stilului mozaicurilor din Kahrié djami, ar urmà să fie, dacă nu contemporane cu acestea, totuş nu mult mai în urmă, adică din ultimii ani ai acelei perioade de înflorire a picturii bizantine.

«Această concluzie concordă şi cu tradiţia noastră, care atribue zidirea acestei biserici legendarului descălecător Negru Vodă, adecă unui domn din epoca întemeierii Statului. Ca adevăratul întemeietor al Statului, cuprinzând mai mult sau mai puţin toată Ţara-Românească, e cunoscut Basarab I, constatat, prin documente, înainte de 1324 şi pe la 1330, ca primul domn singur stăpânitor al Ţerii-Româneşti. Dar acest domn era pe la 1323 în ostilităţi cu imperiul bizantin, ajutând pe Bulgari în luptele lor cu Bizantinii In asemenea împrejurări, e greu de admis ca el să fi adus pe atunci zugravi dela Constantinopole, pentru Biserica Domnească dela Curtea de Argeş. Şi că pictura ei este opera unui artist bizantin, aceasta arată atât stilul, cât şi inscripţiunile greceşti. Deci rămâne mai probabil că biserica a fost zugrăvită, dacă nu şi zidită, sub fiul şi succesorul lui Basarab, Alexandru I (sau «Nicola Alexandru», cum îl numeşte inscripţia de pe mormântul său la Câmpulung), fundatorul mitropoliei de Argeş (1359), supusă patriarhiei de Constantinopole, dela care el a cerut şi primit pe primul mitropolit al ţerii

«Chipul ctitorului se află între vechile frescuri ale bisericii, deasupra uşii din tindă, pe păretele dinspre răsărit. El este înfăţişat în genunchi, cu mânile întinse spre Hristos, la dreapta căruia este Sf. Maria, la stânga Sf Nicolae, patronul bisericii; pe cap are diademă şi e îmbrăcat ca Mircea, zugrăvit ca ctitor la Cozia, numai ceva mai simplu. Domnul are figura tânără, cam între 30 şi 40 de ani (mai aproape de 30), ceeace ar indica mai mult pe Alexandru decât pe Basarab, care pe la 1330 era bătrân

«In interiorul bisericii, pe stâlpul stâng (nord) din faţa altarului, se află un alt chip de domn, îmbrăcat în zale, cu lance, coif şi scut alăturea, dar din nenorocire capul lipseşte Acest chip, care—în ce priveşte îmbrăcămintea—se aseamănă cu cel de pe unele monete ale lui Radu I (fiul lui Alexandru şi tatăl lui Mircea) din colecţia Academiei, este probabil altul decât cel al ctitorului. Poate să fie chiar Radu, fundatorul mânăstirilor dela Tismana, Cozia şi Cotmeana, în

a cărui domnie (între 1374 și 1385) s'ar fi adăugat sau săvârșit cevà la această biserică (ar fi de presupus sfârșirea picturii), ceeace va fi contribuit ca și el să fie considerat ca ctitor și confundat apoi cu legendarul Negru Vodă, cu numele «Radu Negru».

«Ambele chipuri, cum și inscripția cu pretinsa dată, au fost fotografiate de d-l Norocea, care a dat un exemplar pentru Academie.

Ne-am înapoiat dela Curtea de Argeș cu un sentiment de înaltă mulțumire că acest monument istoric atât de prețios—care un moment erà amenințat să fie dărâmat spre a fi reconstruit, ca altele la fel—a rămas scutit, din fericire, de asemenea restaurare. Datorim o deosebită recunoștință d-lui arhitect Gr. Cerkez, care, cu o adevărată pietate pentru această comoară a trecutului nostru, conduce lucrările de restaurare și sub a cărui atentivă supraveghiare s'au făcut lucrările de până acum. Recunoștință se cuvine și d-lui Norocea, care cu atâta grijă și iscusință a scos la iveală vechea pictură, cu mult superioară straturilor suprapuse, ca și celorlalte picturi vechi ce ni s'au păstrat în monumentele noastre istorice

«Să sperăm că, prin silințele dumnealor, restaurarea începută așa de fericit va fi dusă la bun sfârșit, ca o restaurare model, realizată prin arhitecții și artiștii noștri proprii.

„D. Onciul, I. Bogdan“

«Ca unul ce am făcut și eu cercetări la fața locului, m'am convins că n'avem a face cu o inscripție purtând o dată din veacul al XIII-lea și mă unesc la constatările din acest raport.

„N Iorga“

D-l Președinte mulțumește Comisiunii pentru osteneala ce și-a dat de a îndeplini însărcinarea primită dela Academie și d-lui Onciul în special pentru interesanta d-sale expunere

---

ȘEDINȚA DELA 16/29 OCTOMVRIE 1915

Președința d-lui *Dr. C. I Istrati*

D-l Președinte *Dr C. I. Istrati* zice

Astăzi țara sărbătorește împlinirea a 40 de ani de vieață a **Maiestății Sale Reginei,** care este alăturea cu **Augustul său soț,** membru de onoare al Academiei noastre. Sunt încredințat că exprim simțimintele Domnilor Voastre ale tuturor, făcând urarea fierbinte

ca Pronia Cerească să dea Suveranei noastre mulţi şi mulţi ani de vieaţă fericită.

Membrii Academiei ascultă în picioare cuvintele d-lui Preşedinte, primindu-le cu însufleţire.

D-l Preşedinte zice:

Domnilor Colegi,

O nouă şi dureroasă pierdere a încercat Academia noastră. Colegul corespondent Virgil Oniţiu, ales în Secţiunea literară la 3 Aprilie 1902, a încetat din vieaţă Joi 8/21 Octomvrie la Braşov. Regretatul coleg a fost profesor şi apoi, dela 1894 până la moarte, Director al gimnaziului român din Braşov, stând astfel în frunte şi conducând una din instituţiunile cele mai de seamă de peste Carpaţi. Moartea l-a răpit în vârsta bărbăţiei, când puteà da încă puterile şi munca sa ştiinţifică culturii neamului: n'avea decât 50 de ani împliniţi. Fie-i memoria binecuvântată!

D-l *St. C. Hepites* prezentă din partea autorului, d-l Ernest Lebon, profesor la Paris, următoarele lucrări

a) *Calculs relatifs à la construction d'une nouvelle table de diviseurs des nombres,*

b) *Sur une nouvelle table de diviseurs des nombres.*

D-l *I. Simionescu* zice Urmând obiceiului stabilit, ca Membrii Academiei să depună aci lucrările lor, prezent două modeste scrieri ale mele, apărute de curând, cari au de scop popularizarea ştiinţelor Ele sunt a) *Cunoştinţi folositoare* I. *Cărbunele de pământ,* publicată de Casa Şcoalelor, şi b *Din vieaţa plantelor*, publicată în «Biblioteca Cosinzeana».

D-l Preşedinte *Dr C I Istrati* mulţumeşte d-lui *Simionescu* pentru aceste lucrări, cari, deşi modeste, precum le crede d-sa, au totuş o mare menire aceea de a contribui la izgonirea întunericului din massele poporului, unde în adevăr trebuesc împrăştiate cât mai multe lucrări de felul acesta. Ştim cu toţii în ce rea stare se găseşte igiena la ţară; ştim câte obiceiuri urîte şi erezii medievale bântue încă satele noastre. De aceea scrieri ca ale d-lui Simionescu sunt de mare folos.

D-l *Duiliu Zamfirescu* se întreabă dacă Academia n'ar puteà, prin mijloacele de cari dispune, să ajute şi să îndrumeze o acţiune cât mai rodnică pentru popularizarea ştiinţelor în ţara noastră Ea are multe premii pentru lucrări cu subiecte date, ar puteà să destine pe unele din ele, într'un fel

sau altul, pentru scrieri de natura acelora prezentate de d-l Simionescu Mai mult încă Academia și-ar puteà întinde activitatea și mai departe, dând indicațiuni și soluțiuni pentru rezolvirea unor chestiuni științifice cu aplicări practice și economice de mare însemnătate Așa, spre pildă, astăzi, din cauza evenimentelor răsboinice, lipsește și va lipsi din țară sulfatul de cupru, cu care se ucide cunoscutul parazit al viței de vie Din șapte milioane de locuitori ai țerii, a șaptea parte, un milion adică, își trage existența din viticultură. Fără sulfatul de cupru, rodul muncii acestei populațiuni va fi periclitat și o întreagă economie națională pierdută In asemenea împrejurări, n'ar fi oare rolul Academiei să studieze de aproape chestiunea și să arate mijloacele științifice pentru prevenirea răului, fie producându-se în țară sulfatul de cupru, fie pentru găsirea altui remediu?

D-l Președinte *Dr. C. I Istrati* zice că, dacă poporul nostru ar fi mai prevăzător și mai econom, am fi putut face astăzi față multor neajunsuri Din păcate, suntem un popor risipitor resturile de felurite materiale vechi și uzate, cari în țeri culte se adună și se transformă spre nouă folosință, noi le aruncăm la gunoiu. N'am avut, de altă parte, nici industrie națională, care să ne îndemne pe calea cea bună Am nădejdea însă că nevoia, cum zice Românul, ne va învățà minte și că la trebuință vom puteà găsi soluțiuni pentru înlăturarea greutăților ce vom întâlni în cale.

D-l *P. Poni* observă că sulfatul de cupru nu e trebuincios numai pentru vii, ci pentru toată agricultura noastră. In adevăr, se știe câtă cantitate enormă de grâu se seamănă, grâu care mai întâiu trebue tratat cu sulfat de cupru, căci altfel n'ar mai răsări, sau ar răsări rar. Chestiunea deci este cu mult mai gravă decât o vede d-l Zamfirescu. In timpuri normale, sulfatul de cupru se aduce din străinătate; în timpuri ca acestea însă suntem amenințați de mare primejdie economică De aceea, pentru prevenirea răului d-l Poni a propus acum vreo doi ani să se înființeze în țară o fabrică de sulfat de cupru. Am fi avut acest produs mai scump, dar am fi avut. Nu s'a înființat fabrică, dar guvernul a adus din străinătate o cantitate oarecare, pe care a distribuit-o particularilor Nu numai acest material ne lipsește, sunt și altele: carbonatul de sodă, acid azotic, săpun, bumbac și altele, cari toate sunt necesare mai întâiu și armatei, adică apărării naționale. Prin urmare aceste chestiuni, dacă trebuesc tratate, ele trebuesc făcute în înțelegere cu guvernul

D-l *Duiliu Zamfirescu* este mulțumit că chestiunea ridicată de d-sa a dat la iveală preocuparea ce toți avem în aceste timpuri grele despre nevoile noastre naționale și economice Firește, în primul rand apărarea națională, cum bine a spus d-l Poni, dar și partea economică va aveà să îndure mari neajunsuri și mari pagube. In adevăr, ne putem închipui ce dezastru eco-

nomic va suferi țara, când ne gândim că numai din cauza lipsei de sulfat de cupru și numai pentru vii se pot pierde 45 — 50 milioane pe an D-l Zamfirescu crede că Academia ar trebui să arate guvernului, prin mijlocirea Ministerului de Instrucție, preocuparea ei morală de aceste înalte chestiuni și să fie rugat guvernul să găsească soluțiuni.

In urma discuțiunii, care se mai face și la care ieau parte d-nii *I. Simionescu, G. Țițeica* și *Gr. Antipa*, d-l Președinte roagă pe d-l Zamfirescu să sesizeze Academia despre această chestiune prin Societatea Viticolă, din care d-l Zamfirescu face parte, și apoi vom recomandà chestia spre studiare Secțiunii științifice

---

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 23 OCTOMVRIE 5 NOEMVRIE) 1915

Președința d-lui *Dr. C I Istrati*

D-l *S Mehedinți* cetește comunicarea d-sale: *Observări geografice asupra răsboiului. Emanciparea unei rasse.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

Dela Secțiunea istorică se primește propunerea ca d-l *N Iorga* să publice în *Anale* un manuscris, în care se cuprind recomandații pentru slujbe în Țara-Românească pe la 1830—40, cu însemnarea titlurilor fiecăruia și a sprijinului ce are

— Propunerea Secțiunii se aprobă

Dela fiii decedatului membru onorar Dr Ernest Ludwig se primește următoarea scrisoare·

«Pentru partea ce a luat și pentru frumoasa coroană ce a trimis cu ocaziunea încetării din vieață a iubitului nostru părinte, exprimăm Academiei Române mulțumirile noastre cele mai călduroase.»

D-l *N Teclu* înaintează anexata nota biografică despre decedatul Dr Ernest Ludwig:

«Răposatul s'a născut la 6/19 Ianuarie 1842 în Freudenthal, Silesia, ca fiu al unui pânzar bine situat A urmat gimnaziul din Troppau, dorind să se facă farmacist, și după terminarea studiilor pre-

scrise, a intrat ca aspirant în farmacia lui Adolf Hanke, care în acelaș timp era și profesor de chimie și funcționa și ca chimist expert la tribunalul din Troppau. In noul său cerc de activitate, Ludwig avù ocazie să asiste la cursurile dela școala reală și să colaboreze la analizele cerute de tribunal, ceeace i dete de timpuriu putința de a câștigă experiență în domeniul chimiei practice După trecerea examenului de bacalaureat, Ludwig se înscrise la Universitatea din Viena, unde prin zelul său neobișnuit, prin aptitudinile sale deosebite și prin îndemânarea sa practică, atrase în curând asupra sa atenția șefului de atunci al Laboratorului universitar de chimie, profesorul Redtenbacher, așà că Ludwig fu numit, încă ca student, asistent la Universitate. In 1863 fu declarat magistru în farmacie, iar la 1864 fu promovat ca Doctor în chimie la Universitatea din Viena și imediat după aceea, la 1865, fu habilitat ca Docent pentru chimia analitică și organică Acuma începu să se arate strălucitul său talent de profesor care-i atrase atenția generală a tinerimii universitare. Nemulțumit cu atâta, se crezù dator a-și întrerupe activitatea abià începută de docent, pentru a și continuà studiile, timp de un an și jumătate, la Bunsen în Heidelberg și la Baeyer în Berlin, iar după aceea se devotă studiilor medicale. Murind însă amicul și profesorul său Redtenbacher, Ludwig se văzù îndemnat să primească o funcție independentă. El fu numit profesor de chimie la Academia de comerț din Viena și director al Laboratorului de chimie al acestui institut In 1872 ajunse profesor extraordinar la Facultatea filozofică a Universității din Viena, iar la 2 August 1874 fu chemat ca profesor de chimie aplicată medicală la Facultatea de medicină din Viena Incă din 1877, Ludwig fu ales membru corespondent al Acedemiei Imperiale de științe, în 1882 fu proclamat Doctor onorific în medicină, în 1886 și mai târziu a funcționat ca Decan, în 1889 a fost numit Consilier al Curții imperiale, și în sfârșit, în 1892—93, a ocupat demnitatea de Rector al Universității din Viena. Tot pe atunci a fost ales Ludwig și membru activ al Academiei Imperiale de științe și membru pe vieață al Casei Seniorilor (Senatului) din Austria

«Răposatul aveà o neistovită putere de muncă și erà de o fenomenală multilateralitate. Acestea le-a dovedit ca chimist expert la tribunalul patentelor (brevetelor), în cercetări chimice-tehnice, la confecționare de bilete de bancă greu de reprodus, ca consilier în chestiuni de examinare a alimentelor, ca membru și în urmă ca președinte al Consiliului sanitar superior, în Academia imperială de

științe, în Casa Seniorilor și în mod incomparabil în exercițiul misiunii sale de profesor și amic al tinerimii, de ale cărei binecuvântate rezultate s'au bucurat cu prisosință și studenții universitari români.

«Activitatea științifică a lui Ludwig s'a manifestat în prima linie pe terenul chimiei analitice Aceasta rezultă din lucrările sale despre chimia minerală, cari constitue baza esențială a doctrinelor fundamentale ale renumitului mineralog Tschermak; din cercetările sale asupra a vreo sută de ape minerale; din lucrările sale despre: determinarea acidului uric, constatarea și determinarea mercurului în urină și în organe și distribuția mercurului, arsenului și cromului în acestea, despre allyl de sulf, despre trymethil-amin în vinuri, despre influența acidului cromic asupra hidrogenului, despre gazele din mine, aethylen și oxid de cărbune, despre determinarea uratelor în urină; din cercetările sale asupra adipocirei cadavrelor, asupra compoziției sângelui în leucaemie, asupra determinării hidrogenului sulfuros cu fosfat de plumb, a acidului sulfuros cu superoxid de mangan, a greutății specifice a clorului la temperatură de 20—200 °C, asupra constatării și determinării indicanului; asupra metodei de separațiune a cantităților mici de zahăr prin clorat de plumb; asupra metodei de a determină fierul în urină, etc., etc.

«Literaricește s'a manifestat Ludwig ani mulți dearândul prin voluminoasele sale anuare de chimie, prin referatele sale de chimie fiziologică; prin manualul său de chimie medicală cu aplicații la cercetările de chimie legală, sanitară și igienică, precum și la examinarea preparatelor farmaceutice, și prin manualul său de chimie pentru candidații de farmaciști

«Ludwig s'a bucurat de multă stimă în țară și în străinătate A fost membru de onoare al Societății farmaciștilor din Austria, al Uniunii farmaceutice imperiale, al Societății academice germane a studenților în farmacie din Viena, al Societății medicilor din Silesia, etc. , cetățean de onoare al orașului său natal Freudenthal ; apoi membru corespondent la Société royale de medecine publique de Belgique; la Société de médecine din Paris; la Mineralogical Society of Great Britain and Ireland; al Societății naturaliștilor din Iași și membru onorar al Academiei Române.

Ludwig a răposat la 1/14 Octomvrie 1915, încoronat cu laurii meritelor sale nepieritoare.»

D-l Președinte amintește că la 25 Octomvrie (7 Noemvrie) se va ținea

concurs la Universitatea din Iași pentru acordarea din Fondul Adamachi a două burse și la 28 Octomvrie (10 Noemvrie) la Școala de poduri și șosele pentru acordarea celor opt burse destinate elevilor acelei școale Urmează a se alege Comisiunile examinatoare

— Pentru Universitatea din Iași se numesc d-nii: *P Poni I Simionescu, I Rallet* și *Dr. N Leon*

— Pentru Școala de poduri și șosele d-nii: *A. Saligny, E Balaban* și *T Dragu.*

ȘEDINȚA DELA 30 OCTOMVRIE (12 NOEMVRIE) 1915

Președiința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *I. Bianu* prezentă din partea d-lui *N Iorga* următoarea inscripție, descoperită de d-l Profesor Șt. Ciuceanu pe clopotul dăruit de Caragheorghe bisericii Obedeanu din Craiova

✝ СИЕ ЗВОНО ПРИЛОЖИ Г: ГЕОРГИЕ ПЕТРОВИЧЪ ВЕРХОВНИ ВОЖД НАРОДА СЕРБСКАГО | У МОНАСТИРѦ БЛАГОВѢЩЕНИѦ САЛИТО ВО БЕЛГРАДѢ 1812 ГОДА | СЕМУ ЗВОНУ БИСТЪ РУКОДЕЛѢЦ ІОАННЪ БОТТА РОДОМ ИЗ ЕРДЕЛѦ

«Acest clopot l-a dăruit Dumnealui Gheorghe Petrovici, căpetenia poporului sârbesc la mânăstirea Blagoveșteniei, turnat la Belgrad în 1812 Acest clopot a fost făcut de mâna lui Ioan Botta de neamul lui din Ardeal»

Tot d-l Ciuceanu a mai descoperit la altă biserică din Craiova, «Hagi Ienuș», un clopot cu inscripția sârbească, din care rezultă că el a fost dăruit acestui sfânt locaș de «Statul administrativ» al Serbiei în 1806

D-l *I Bogdan* prezentă următoarele publicațiuni:

a) Axente Banciu, *Dr. Alexandru Bogdan — Pagini comemorative*, — tratând despre vieața și activitatea fratelui d-sale Alexandru, căzut la 6/19 Octomvrie 1914 în războiu ca ofițer de rezervă în armata austriacă,

b) Ioan Bogdan, *Buletinul Comisiunii istorice a României*, vol. I. București 1915.

D-l *A D. Xenopol*, prezentă scrierea d-sale: *Istoria lui Mihai Vodă Viteazul.* Extras din vol. V, ediția II, a «Istoriei Românilor din Dacia Traiană» București 1915.

— D-l Președinte exprimă mulțumiri d-lor *Bogdan* și *Xenopol.*

D-l *V. Pârvan* zice

Cu prilejul săpării unei fântâni în Constanța pe lotul 202 din strada Olteniei, colț cu strada Grivița, s'a dat acum trei zile, la o adâncime de c.

5 m, de mai multe galerii subterane cu numeroase schelete omeneşti încă bine păstrate, aşezate unele lângă altele transversal pe direcţia galeriilor. D-l Primar Andronescu m'a chemat telegrafic spre a le cercetà Am fost ieri la Constanţa. Am onoarea a vă comunicà astăzi următoarele consideraţii preliminare pe baza primului examen fugitiv al descoperirii.

Galeriile subterane dela Constanţa sunt nişte *catacombe*, în sensul propriu al cuvântului, iar nu catacombe-cripte, cum sunt aşà zisele «catacombe» din sudul Rusiei, unde atât la Olbia, cât şi în Chersones şi în special la Panticapaeum, s'au descoperit o sumă de morminte subpământene individuale ori colective, cu pereţii pictaţi, întocmai ca în catacombele din Italia. In adevăr la Tomi avem sistemul galeriilor ca la marile catacombe romane dintre S Paolo fuori şi via Appia, iar nu sistemul criptelor, ca în cele mai multe cazuri în Bosporul Cimmerian. Ca şi la Olbia însă (v. pentru toate cele privitoare la coloniile greceşti din Nordul Mării Negre lucrarea fundamentală a lui Ellis H Minns, *Scythians and Greeks*, Cambridge 1913, *passim*) morţii sunt aşezaţi şi în catacambele acum descoperite direct pe pământ.

Ceeace e nou şi caracteristic la catacombele dela Constanţa e faptul că avem de a face cu o îmmormântare în massă : şiruri întregi de cadavre aşezate strâns unele lângă altele (de pildă în a doua galerie spre stânga : un adult, patru copii ca de 8—12 ani, apoi iară o mulţime de adulţi — capătul şirului nu se vede ; tot aşà pe a doua galerie spre dreapta — in fundul ei începe o serie întreagă de schelete). Această îmmormântare, care a trebuit să fie efectuată într'o singură dată, iar nu treptat (căci erà cu neputinţă de aşezat aşà de regulat morţii noi direct lângă morţii mai vechi în aceeaş boltă), ne arată că în cazul de faţă avem o mărturie evidentă despre o mare catastrofă, care a lovit pe Tomitani : o epidemie ori un cutremur de pământ (nenorociri deseori pomenite de izvoarele istorice greco-romane).

Excepţională e apoi şi construcţia galeriilor, ca şi aşezarea morţilor. In adevăr, înălţimea galeriilor late de c. 2 m, frumos boltite şi apoi lipite cu lut, e numai de c 1 m, — astfel că nu se poate umblà prin ele decât în genunchi : prin urmare ele sunt numai depozitele mortuare la cari se ajungeà prin adevăratele galerii de acces, transversale pe direcţia lor şi evident aflătoare la capetele lor, pe unde se aduceau morţii dela faţa pământului la această adâncime. De altă parte ele fiind săpate în loessul friabil, iar nu

ca lăcașurile veșnice ale creștinilor dela Roma în tuff, ori ca criptele din Rusia sudică în piatră, morții nu se puteau depune paralel cu direcția gangurilor în pereții acestora (căci s'ar fi dărâmat gangurile), ci chiar pe ganguri Firește așezarea lor transversală e exclusă pe gangurile de acces și circulație, fiind însă perfect admisibilă în galeriile menite a fi dintr'odată umplute și apoi zidite la intrare, ca acele descoperite acum.

In ce privește epoca mormintelor-catacombe dela Constanța, nu putem deocamdată decât în chip cu totul general exprimà părerea, că ele aparțin epocei romane, iar nu celei pur grecești a orașului. Dacă ele sunt catacombe creștine sau nu, va rămâneà de cercetat prin săpături speciale în vara viitoare, acum orice lucrare de șantier fiind exclusă din pricina vremii umede, care provoacă slăbirea lutului galben din galerii și deci dărâmarea pereților și bolților lor, primejduind pe cel ce ar intrà înăuntru, fără o prealabilă consolidare a terenului

Tot la vară se va puteà cercetà mai de aproape întrucât cenușa de haine și ornamente de pe scheletele morților poate fi utilizată — întrucât a mai păstrat o anume consistență și forma obiectelor primitive,— pentru datarea mai precisă a mormintelor, ca și pentru studiarea culturii vremii de atunci.

Impreună cu d-l Primar Andronescu, care e un călduros sprijinitor al activității arheologice din Dobrogea, am hotărît zidirea intrării la catacombe, spre a se oprì orice profanare și a se păstrà cu pietate resturile descoperite La vară cercetarea se va începe cu totul din altă parte, acolo unde trebue să fie galeriile de acces în catacombe.

D-l *Duiliu Zamfirescu* se întreabă dacă acest beciu plin de cadavre este catacombă în înțelesul creștin, sau este o simplă criptă? D-sa roagă pe d-l Pàrvan să stabilească epoca ei, care, dacă ar cădeà între anii 105 și 274 dela colonizarea Daciei până la retragerea de către Aurelian a legiunilor romane și dacă ar fi catacombă, am descoperì un element nou în istoria noastră, anume că Traian el însuș ar fi fost atins, ca să zic așà, de creștinism și că cel puțin o parte din coloniști au adus în Dacia sămânța creștinismului

D-l *V Pârvan* zice că partea din întrebarea d-lui *Zamfirescu* privitoare la epoca mormintelor este foarte îndreptățită, dar d-sa n'a avut încă posibilitatea să stabilească mai precis vechimea descoperirii dela Constanța, care este, precum a spus, cevà nou, o specie deosebită. La vară chestiunea va

fi studiată fireşte în toate amănuntele. In nici un caz însă nu poate fi vorba de criptă, căci aici avem o reţeà de ganguri

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* mulţumeşte d-lui *Pârvan* pentru această interesantă comunicare D-sa lămureşte că putrefacţia fiind făcută în aer, resturile păstrează numai forma exterioară, compusă dintr'un fel de cenuşă, care la prima atingere se distruge. Stabilirea epocei s'ar puteà face numai din resturile de mătăsuri, cari rezistă mai mult vremii, din medalii, brăţări, etc.

ŞEDINŢA DELA 6/19 NOEMVRIE 1915

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii ştiinţifice pentru şedinţa dela 30 Octomvrie, prin care se arată că Secţiunea a decis să propună a se tipări în *Publicaţiunile Fondului Adamachi* lucrarea d-lui A Cardaş, *Materialul zootehnic din judeţele Durostor şi Caliacra*

— Propunerea Secţiunii se aprobă

D-l *I. Bianu* prezentă câtevà preţioase documente, pe cari le dărueşte Academiei d-na Paulina V. Alecsandri, care i le-a încredinţat spre acest scop în timpul uneia din vizitele făcute în vară la casa marelui poet naţional, cu ocaziunea lucrărilor de reparaţie ce se fac acolo de către Instituţiunea noastră. Documentele dăruite sunt de trei feluri: *a*) 12 documente din anii 1471—1689 privitoare la moşia Mirceşti; *b*) documente privitoare la persoana poetului; *c*) manuscripte autografe ale poetului şi scrisori adresate lui de deosebite persoane în anii 1847—1897.

a) Documentele privitoare la moşia Mirceşti sunt următoarele:

1. — 1472 (6980) Ianuarie 25. Suceava — Ştefan Vvod. Mold. — Slav., perg., pecete atârnată stricată.

2. — 1509 (7017) Iulie 13. Suceava — Bogdan Vvod. Mold. — Slav, perg., pecete atârnată stricată, cu trad. rom.

3 — 1558 (7066) Aprilie 12. Iaşi. — Alexandru Vvod. Mold. — Slav, perg., pecete atârnată.

4 — 1598 (7106) Iunie 22. Suceava. — Eremia Moghilă Vvod. Mold. — Slav, pecete timbrată căzută, cu trad. rom.

5. — 1599 (7107) Maiu 2. Suceava — Eremia Moghilă Vvod. Mold. — Slav., pecete timbrată, cu trad rom.

6 — 1603 (7111) Iunie 2 Suceava — Cartea lui Damian Vist — Slav., cu trad. rom.

7. — 1603 (7111) Iunie 3 Suceava Eremia Moghilă Vvod Mold. — Slav., pecetea timbrată căzută, cu trad rom

8 — 1604 (7112) Maiu 19 Iași — Cartea Navrăpăscului Jicnicerul — Slav, cu trad rom.

9 — 1605 (7113) Martie 22 Suceava — Eremia Moghilă Vvod Mold — Slav, perg., pecete atârnată căzută.

10. — 1605 (7113) Apr. 15 Mircești — Zapisul Condrei — Slav, cu trad rom

11 — 1622 (7130) Ian 13 — Zapisul Lupului Prăjăscul. — Orig, rom.

12 — 1689 (7198) Sept 24 Iași — Zapisul lui Neculai, fecioru lui Stârcea. — Orig.

De însemnat este că documentul cel mai vechiu, hrisovul lui Ștefan Vodă dela Suceava, 25 Ianuarie 1472 (6980), este până acuma necunoscut, deci unul de adaos la colecția publicată de colegul nostru d-l I. Bogdan.

b) Documentele personale sunt următoarele:

1. Atestat în limbile română și franceză dat la 16 Fevruarie 1834 în Iași de «Sfatul administratif» al Moldovei (logofătul Alexandru Ghica, Hatmanul Teodor Balș, Vistiarul Mihail Sturdza și Secretarul de stat Nicolae Suțu) lui Vasile Alecsandri «în vârstă de zece ani trecuți», care «însuși având plecare și râvnă de științi, merge spre îndeplinirea cursului învățăturii la școlile din Paris a Crăiei Franții. Așà dar ca unui fiiu de părinți născuți în pământul Moldovii de nobli și de moștenitoare nobilită, dar pe lângă aceasta întru răsplătirea slujbelor Părintelui său, și însuși înscris fiind în catalogul pământesc al noblilor cu cin de comis mare, pentru de a fi cunoscut de o așà calità și aiurea, ori în care loc ar merge spre învățătura sa»

(Actul original este lipit pe o foaie de mătase roșie)

2. Sonet în limba italiană dedicat lui Vasile Alecsandri de Domenico Craelli Italian în Iași la ziua onomastică din 1843 Scris pe o foaie de hârtie groasă și înconjurat de chenar în colori și de ghirlandă de foi și flori desemnată în cerneală.

3. Diploma de Membru Onoral la Societatea literară bisericească Alexi-Șincaiană a junimei teologice din Seminarul de Gherla — 12 Ianuarie 1882. Diploma este însoțită de o scrisoare de prezentare.

4. «Diplomo d'Ounour» dela «Vilo de Fourcanquié flourau de Provènço». 14 Maiu 1882.

5. Diploma de membru Corespondent la «Académie des Sciences, Agriculture, Arts et Belles lettres d'Aix» (en Provence), dela 16 Martie 1883

c) Manuscriptele autografe şi scrisorile sunt cele următoare:

1. Memoranda — Caiet de format mic cu note de călătorie în Orient şi pe câmpul de răsboiu din Crimea. — (Autograf)
2 «Cheia muntelui» (Cinci poezii poporale, manuscript străin) — 3 foi.
3. «Aux Augustes Parents de Sa Majesté le Roi Charles de Roumanie à l'occasion de la célébration de Leurs Noces d'or (1884 Octomvrie). — (Autograf) — 1 foae
4. Scrisori — 5 dela Nic Bălcescu, din 1847, 1848, 1850. — 11 foi.
5 Scrisori dela Ioan Bălăceanu: 2 din 1856 (12 foi), 3 din 1857 (9 foi), 5 din 1858 (19 foi)
6. Scrisori — 3 dela Vegezzi-Ruscalla, din 1858, 1859 şi 1861. — 6 foi.
7 Scrisoare dela C. Laurent, din 1859. — 2 foi
8. Scrisori — 4 dela A. Ubicini, din 1860—1861 (două subscrise A. Grün, una Ubi). — 8 foi.
9. Scrisoare dela .. (?) «Garde Impériale», din 1860 — 2 foi.
10 Scrisoare dela Edward Sandersson (englezeşte), din 1861 — 2 foi.
11 Scrisoare dela G. Asaky (Iassy), din 1861 — 2 foi.
12 Scrisoare dela ? (fără subscriere), din 1863 — 4 foi
13. Scrisoare dela Ed. Grenier, din 1864 —4 foi
14 Scrisoare dela C. Hurmuzaki, din 1864 — 2 foi
15. Scrisori — 4 dela Ion Ghica, din 1863, 1892—1897 — 10 foi
16 Scrisoare dela Dimitrie Ghica, din 1869 — 1 foae
17 Scrisoare dela Calinic, Mitropolitul Moldovei, din 1874 — 1 foae
18 Scrisori — 2 dela Ioan Alecsandri, din 1884. — 4 foi
19 Scrisoare dela T Maiorescu, din 1884 — 2 foi.
20. Scrisoare dela G. I Duca, din 1884 — 1 foae.

Dintre acestea este de o deosebită însemnătate cărticica de însemnări cu titlul «Memoranda», imprimat pe scoarţa din faţă a legăturii. In această cărticică se cuprind: însemnări de ale poetului din călătoria lui în Orient şi în Crimea în timpul răsboiului dela 1854, un mic manual de conversaţie francezo-turc (cuvintele turceşti sunt scrise cu cirilice), subiecte de poezii pe cari îşi propuneà să le lucreze.

De un mare preţ sunt iarăş cele cinci scrisori dela N. Bălcescu, în cari se arată adânca iubire ce aveà genialul prozator şi înflăcă-

ratul patriot pentru prietenul său, căruia îi spune cum se pregătià dânsul ca să scrie istoria lui Mihaiu Viteazul

D-l Bianu cetește câteva din aceste frumoase scrisori, pline de gândiri atât de înalte și de simțiri atât de calde

---

ȘEDINȚA DELA 13/26 NOEMVRIE 1915

Președința d-lui *Dr. C I Istrati.*

Președința Consiliului de Miniștri trimite programa pentru solemnitatea deschiderii Corpurilor legiuitoare la 15 Noemvrie și bilete de intrare în sala Adunării Deputaților.

— Se pune în vederea membrilor doritori de a luà parte la solemnitate.

ȘEDINȚA DELA 20 NOEMVRIE (3 DECEMVRIE) 1915

Președința d-lui *Dr C. I. Istrati*

Dela Secțiunea istorică se primește propunerea de a se publicà în *Anale* scrierea d-lui Ioan C. Filitti, membru corespondent, despre *România față de capitulațiile Turciei*

— Propunerea Secțiunii se aprobă

Se cetește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 20 Noemvrie (3 Decemvrie), prin care se arată că Secțiunea a decis să propună a se publicà în *Anale* scrierea d-lui Dr. N T. Deleanu, *Hidroliza substanțelor albuminoide, de origine vegetală, sub influența papainei și a papaiotinei.*

— Propunerea Secțiunii se aprobă

ȘEDINTA DELA 27 NOEMVRIE (10 DECEMVRIE) 1915

Președința d-lui *Dr. C. I Istrati*

D-l *Dr. V. Babeș* zice: Bouchard Carol J., născut în 6 Septemvrie 1837 la Montiérender (Haute-Marne), a făcut studiile sale medicale la Lyon și Paris, unde a ajuns intern al spitalelor la 1862, devenind un elev distins al lui Charcot și Doctor în medicină la 1866. Internii dela Paris duceau și duc și astăzi o vieață științifică și socială a parte, formând o mare familie, stimulându-se re-

ciproc şi punând baza unei concepţiuni ştiinţifice şi sociale moderne.

In acelaş timp cu dânsul erau interni şi Cornil, Bourneville, Brouardel, Lannelongue, etc., cari mai târziu au creat la Paris şcoala modernă de medicină.

In acelaş timp cu ei, şi fostul nostru coleg Kalinderu a fost intern la Paris, fiind în intimitatea cea mai mare nu numai cu aceşti colegi distinşi, dar şi cu oameni politici, anume cu Gambetta, cari împreună cu tinerii medici pregătiau spiritul public în vederea unei reforme sociale radicale, care a devenit dominatoare în Franţa.

La 1874 e numit Medic al spitalelor, şi în 1879 Profesor de patologie la Facultatea dela Paris Academia de Medicină îl alege membru la 1886 şi Institutul Franţei la 1887

Lucrarea sa despre Pelagră dela 1862 a atras atenţiunea lumii ştiinţifice asupra tânărului savant, şi în urmă boalele de nutriţiune au rămas subiectele de predilecţiune ale studiilor sale.

Mai cu seamă *autointoxicaţiunile*, noţiune creată de dânsul, au fost studiate prin observaţiuni şi experienţe, cari au rămas clasice.

Asemenea concepţiunile lui Bouchard asupra infecţiunilor şi imunităţii, precum asupra prevenirii şi combaterii boalelor infecţioase, au contribuit mult la perfecţionarea luptei noastre în potriva boalelor infecţioase Prin cercetările sale depuse în monografia sa «Thérapeutique des maladies infectieuses», a devenit unul din precursorii cei mai valoroşi ai concepţiunii moderne.

In jurul său s'au grupat toate elementele tinere, formând o şcoală în sânul Facultăţii de Medicină, la care aparţineau Richet, Roger, Blanchard, Charrin, Achard, Besançon, Strauss, Gilbert, Lannelongue, Landouzy, etc., adică cei mai mulţi profesori tineri pe terenul patologiei la Facultatea de Medicină

A întrunit într'o întreprindere literară de mare valoare, în «Manualul de patologie», pe cei mai distinşi din numeroşii săi elevi.

Franţa pierde în Bouchard pe iniţiatorul principal al şcoalei moderne de medicină, care asociază clinica cu cercetările experimentale ale boalei

Bouchard a fost un adevărat prieten al Românilor Tinerii români au fost în totdeauna bine primiţi în laboratorul său şi lucrările sale asupra pelagrei şi asupra malariei au contribuit mult la recunoştinţa ce-i datoreşte România.

Bouchard a murit la Lyon, în urma consecinţelor unui accident de automobil.

D-l *V. Pârvan* zice: Printre cărțile vechi pe cari în călătoriile mele în străinătate le-am putut găsì și cumpărà pe la anticvari, am câteva pe cari eu numai foarte rar le folosesc, dar cari într'o bibliotecă publică, cum e cea a Academiei, ar fi poate de o nevoie mai frecventă.

M'am gândit dară să dăruesc aceste cărți Academiei, rămânând ca așà cum împrumut alte publicații de atâtea ori, să le împrumut și pe acestea câteodată, când voiu aveà iară nevoie de ele. Cele trei ediții ale lui Vitruvius, pe cari le dau, au și o însemnătate de istorie culturală mai nouă. Cea a lui Caporali, dela 1536, din Perugia, e una din primele încercări de a da pe italienește cu explicări, schițe și gravuri, învățătura așa de obscur redactată pe latinește de Vitruvius și prezentându-ne chiar până azi unele probleme tehnice insolubile. Caporali, care trăià încă în vremea Renașterii (cunoaștem atât pe tatăl său, pictorul (sec. XV), cât și pe un fiu al său Giulio, pictor și arhitect tot în Perugia), ne e bine cunoscut, întâiu ca pictor și apoi ca arhitect. Traducerea sa făcută cu cunoștințele specialității și vremii sale ne e deci și un document pentru cultura Renașterii în Italia. A doua ediție, pe care o dau, vine din țara umaniștilor, Olanda. E cunoscuta publicare de text cu largi comentarii, a lui Philander din Leyden. A treia e făcută pe vremea lui Ludovic al XIV-lea. E o traducere pe franțuzește cu numeroase planșe foarte frumoase și constitue, ca și ediția lui Caporali, un document pentru istoria artei și culturii franceze în a doua jumătate a secolului al XVII-lea.

Alăturea de aceste trei ediții ale lui Vitruvius, dau încă azi Academiei două publicații de alt caracter, din anii 1630 și 1631, asupra cărora las pe d-nii Iorga și Bianu să se pronunțe, operele acestea ieșind din cadrul specialității și preocupărilor mele directe de acum. Le-am cumpărat pentru interesul ce știam că prezentă cercetătorilor istoriei mai nouă a Românilor și ca atare le și pun acum la dispoziția Academiei Române.

D-l *I. Bianu* zice: Când colegul Pârvan dăruește Academiei cărțile vechi, de cari nu mai are zilnică trebuință, pentru ca ele să fie folosite de cei cari lucrează în bibliotecă, d-sa dă un exemplu bun de imitat. Al patrulea volum, pe care îl dăruește astăzi d-l Pârvan, cuprinde două cărți tipărite la 1630 și 1631, mici și frumoase volume din «Officina Elzeviriana» dela Leyda în Olanda (Lugdunum Batavorum). Intâia carte este «Russia seu Moscovia itemque Tartaria Commentario Topografico atque politico illustratae», a doua este «De Imperio Magni Mogo-

lis sive India vera Commentarius e varijs auctoribus congestus » Pentru noi este de o însemnătate deosebită cea dintâi, din cauză că titlul este făcut în gravură având deadreapta şi deastânga două figuri întregi, una de boier moscovit şi cealaltă de han tătăresc,— iar deasupra titlului apare bustul lui Mihaiu Viteazul al nostru Figura, barba, căciula şi mantia, cunoscute din gravura de pe natură a lui Sadeler şi din tabloul în uleiu de pictorul Hans Franken junior, descoperit în galeria împărătească dela Viena de răposatul D. Sturdza, nu lasă nici o îndoeală că pe titlul cărţii dela 1630 este reprezentat tot marele nostru Voevod. Acest fapt este o nouă dovadă despre trăinicia şi întinderea renumelui său, care a răsunat puternic peste toată Europa din începutul secolului XVII. Academia are două exemplare din această frumoasă cărticică—însă într'o altă tipăritură din acelaş an 1630; un exemplar (2.389) provenind din Biblioteca rămasă dela A. Papiu Ilarian, celălalt (S. 2.461) din Biblioteca Sturdza-Scheianu. Totuş nimenea nu a observat până acum pe titlu portretul lui Mihaiu Vodă Această observare a făcut-o acuma d-l coleg N. Iorga, care fiind silit a lipsì dela şedinţă m'a însărcinat să aduc la cunoştinţa Academiei această preţioasă constatare

D-l Preşedinte *Dr. C. I Istrati* mulţumeşte d-lui Pârvan pentru cărţile dăruite, cu cari îmbogăţeşte colecţiunile Academiei, şi îndeamnă pe d-nii membri să depună în aceste colecţiuni publicaţiunile cari nu sunt de zilnică întrebuinţare în bibliotecile personale.

ŞEDINŢA DELA 4/17 DECEMVRIE 1915

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l Preşedinte *Dr C. I. Istrati* zice:

Am durerea a vă aduce la cunoştinţă că la 28 Noemvrie a încetat din vieaţă la Iaşi Nicolae Culianu, membru corespondent la Secţiunea ştiinţifică, ales la 1 Aprilie 1889 Regretatul coleg, după ce învăţase la Şcoala dela Trei Ierarhi şi la Academia Mihăileană, a fost trimis de Ministerul Cultelor din Moldova în 1855 să studieze matematicile la Paris, unde obţinù licenţa în 1860. Tot la Paris a mai făcut studii practice de astronomie. Intors în ţară fu numit în 1863 profesor la Facultatea de ştiinţe din Iaşi.

Culianu a stat mulţi ani în fruntea acestei Facultăţi ca Decan, precum a stat mai târziu ca Rector în fruntea Universităţii de acolo.

Fie-i memoria binecuvântată!

Dela d-l Ovid Densuşianu, membru corespondent, se primeşte o scrisoare, prin care roagă să i se acorde, în măsura în care va fi posibil, o sumă din fondurile Academiei spre a continuà publicarea lucrărilor ce se fac la *Institutul de filologie şi folklor* înfiinţat pe lângă catedra d-sale dela Facultatea de litere din Capitală.

— Se recomandă Secţiunii literare.

Dela d l Nicolae G Pravilă se primeşte pentru colecţiunile Academiei o reproducere a portretului *M. S. Regelui Ferdinand I*, executat de d-sa în peniţă.

— Se exprimă mulţumiri.

Dela Secţiunea literară se primeşte propunerea de a se aprobà tipărirea în publicaţiunea *Din vieaţa poporului român* a culegerii din *Arta ţărănească a lemnului în România*, lucrare pe care voeşte a o întocmì d-l Al. Zagoritz, arhitect, conform desemnurilor provizorii pe cari le-a prezentat

Tot Secţiunea literară propune să se tipărească în aceeaş publicaţiune culegerea d-lui T. Pamfile: *Comorile după credinţele poporului român.*

— Propunerile Secţiunii se aprobă

D-l *Dr. V. Babeş* ceteşte următoarea comunicare asupra cercetărilor făcute de d-sa împreună cu d-nii A. A. Babeş şi Buia despre: *Leziunile gastro-intestinale în Pelagră.*

Studiul leziunilor gastro-intestinale în pelagră este încă incomplet D-l Dr. Nițescu a arătat că pelagroșii au în ser fermente de apărare contra zeinei, deci reacțiunea Abderhalden cu această substanță pozitivă Lucrările noastre au confirmat pe cele ale d-lui Nițescu, totuș am arătat că d-sa se înșelase în ceeace privește interpretarea reacțiunii. In adevăr, d-l Dr. Nițescu a crezut că reacțiunea Abderhalden pozitivă cu zeină este specifică pelagroșilor și că această reacțiune ar puteà servì ca un mijloc de diagnostic pentru pelagră. Dar din lucrarea noastră (V. Babeș—E. Ionescu, *Soc. de biol*, 1905) rezultă că această reacțiune nu este specifică pentru pelagră, și că există în toate cazurile în cari oamenii cari se hrănesc cu porumb prezentă pierderi de substanță ale tractului gastro-intestinal. Aceste pierderi de orice natură permit trecerea zeinei din intestin în țesuturile parenterale.

Conform constatărilor noastre, ar trebuì ca și în pelagră să existe pierderi de substanțe ale tubului digestiv, cari de asemenea să permită trecerea zeinei în organism.

Insă stabilirea în mod cert a existenței pierderilor de substanță ale tractului gastro-intestinal nu este ușoară. In adevăr foarte repede după moarte, chiar înainte de 24 ore, începe un proces de digestiune a mucoasei gastro-intestinale, care face ca mucoasa să prezente la microscop distrugerea stratului superficial al mucoasei, așà încât nu se poate constatà dacă au existat în timpul vieții pierderi de substanță. De obiceiu autopsiile se fac după 24 de ore dela moartea individului, așà încât acest inconvenient împiedică constatarea leziunilor.

Având ocaziunea a face autopsia în 2 cazuri de pelagră, imediat după moarte, am putut constatà în aceste cazuri existența numeroaselor ulcerațiuni în stomac și intestin cu aspect particular.

Cazul I. Pacientul F. R, de 59 ani, intră în spitalul din Păncești la 15 Iulie 1915, bolnav de 3 ani. A mai fost în două rânduri internat în spital pentru pelagră.

La intrare în spital prezentă : Confuzii mentale, diaree sanguinolentă (20—30 scaune în 24 ore). A avut eritem, în prezent nu mai are

Sucombă cu fenomene de cahexie.

Examenul istologic al intestinului subțire Intestinul subțire n'a păstrat nici la suprafață epitelul, care este modificat în sensul că nucleii sunt foarte palizi, cu un început de degenerescență. Țe-

sutul superficial conjunctiv este transformat într'un ţesut embrionar cu celule mari şi nucleul lungăreţ Intre celulele epiteliului dela suprafaţă există leucocite polinucleare, precum şi din distanţă în distanţă celule cu nucleu mai subţire şi mai tare colorat. Ţesutul conjunctiv a devenit celular, format din celule mari cu nucleu ovalar, palid şi fibroblaste mai rare. Vasele sunt dilatate, pereţii vasculari proliferaţi cu ţesut embrionar şi cu vase pline cu sânge.

In acest ţesut conjunctiv, corespunzând numai în parte vilozităţilor, proliferarea ţesutului conjunctiv împreună cu fibrina perforează epiteliul, se întinde sub forma unei ciuperci la suprafaţă. Acestea sunt înconjurate de o cantitate de elemente degenerate, celule fixe, mai cu seamă leucocite degenerate, mono-nucleare mari şi o cantitate de granulaţii nucleare şi protoplasmatice formând un fel de puroiu.

Examinând massele fungoase cari s'au întins deasupra mucoasei, vedem că sunt formate în mare parte din fibrină, care se poate urmări între glande.

Această fibrină este amestecată cu o cantitate de celule mici rotunde cu protoplasma bine colorată. Mai în profunzime dispare fibrina şi rămâne între glande un ţesut cu celule mari mono-nucleare, dens şi turtindu-se reciproc, având protoplasma omogenă şi de multe ori bine colorată. Intre aceste elemente există şi grupe de poli-nucleare.

Massele fibrinoase sub formă de fire mai mult sau mai puţin paralele formează un fel de schelet al vegetaţiunilor fungoase, între cari se găseşte o cantitate de celule. Aşà dar suprafaţa intestinului este acoperită de un exudat fibrinos, care a ieşit dintre glande, perforând epiteliul şi între ele se găseşte un fel de puroiu.

Glandele au epiteliul puţin modificat. Printre celule există şi aci elemente subţiri cu nucleu mai subţire, foarte colorat, şi se mai găsesc frecvente cariochineze, mai ales în fundul glandelor

In jurul fundului glandelor dilatate, ţesutul celular cu infiltraţiune devine mai abundent şi formează ici şi colo masse omogene.

Este de remarcat că ţesutul elastic abundent, însă neregulat, se ridică printre celulele descrise, mai cu seamă dealungul vaselor, până la suprafaţă

In straturile profunde se vede pe alocurea o îngrămădire de celule în jurul vaselor.

Ganglionii nervoşi par a fi normali Celulele au nucleu, nu sunt degenerate, nu există infiltraţie celulară. Arterele mai mari din pro-

funzime par a fi normale sau scleroase, așà încât procesul acut se limitează mai mult la mucoasă.

Cazul II. Pacientul T. N, de 50 ani, a fost în cinci rânduri internat în spitalul Pănceștí. Bolnav de pelagră de șase ani.

La intrarea în spital bolnavul prezentă: Diaree foarte abundentă (15—20 de scaune sanguinolente în 24 de ore), nu are eritem, nici fenomene nervoase, cahexie pronunțată In tot timpul boalei a avut dureri în epigastru. La 25 Iulie sucombă cu aceste fefenome.

Examenul histologic al stomacului. Stratul epitelial este bine păstrat și perforat de fungozități în cari distingem un țesut necrotic cu hemoragii și vase dilatate, în mijlocul cărora sunt vase limfatice umplute cu un exudat fibrinos și leucocite. Aceste vegetațiuni sunt la început formate dintr'un exudat în interiorul unor papile, care ajunge la suprafață și apoi formează epiteliul.

Mucoasa este infiltrată cu celule mici, rotunde, mononucleare, vasele sunt dilatate, precum și glandele, conținând pe alocuri leucucite numeroase, mai ales în vecinătatea vegetațiunilor.

In afară de aceste două cazuri, în cari necropsia a fost făcută imediat după moarte, am mai examinat încă în alte 5 cazuri de pelagră stomacul și intestinul, și am găsit de asemenea pierderi de substanță, însă pentru cari — autopsia fiind făcută mai târziu după moarte — interpretarea este mai dificilă.

In toate cazurile examinate glandele stomacale erau dilatate și de multe ori chiar chistice Acest fapt se explică prin inflamațiunea straturilor superficiale cari comprimă gâtul glandelor, producând oprirea secrețiunii și stagnațiunea ei în glande. Astfel se explică simptomele caracteristice de aclorhidrie și durerile gastro-intestinale.

De altfel aceste constatări sunt în concordanță și cu constatările făcute de noi asupra unui mare număr de materii fecale provenite dela pelagroși, în cari am găsit, aproape în toate cazurile, sânge în materiile fecale. De asemenea și examenul cytologic al materiilor fecale, care dovedește că există acì, aproape în mod constant, o cantitate mare de leucocite, pledează în acelaș sens.

In rezumat putem deci susțineà, că pelagroșii prezentă numeroase pierderi de substanță ale tubului digestiv cu un caracter particular, cari explică trecerea în țesuturile parenterale a diferitelor substanțe, în special a zeinei, și deci confirmă cercetările noastre asupra mecanismului reacțiunii Abderhalden cu zeină a pelagroșilor, precum

și afirmările noastre asupra rolului esențial al simptomelor gastro-intestinale în pelagră.

D-l Președinte *Dr. C. I Istrati* face urarea ca cercetările d-lui Dr Babeș să ducă cât mai curând la rezultate pozitive și să cunoaștem astfel cel puțin geneza pelagrei.

D-l *Dr. V. Babeș* observă că cercetările comunicate aici au ajuns la un rezultat pozitiv.

Cu această ocaziune, d-l Președinte zice că ar fi bine să se introducă și la noi, cum se face în alte Academii, obiceiul de a se ceti în ședințe intime comunicările mai scurte și de specialitate, anunțându-se prealabil biuroului, spre a puteà invità pe membri la aceste ședințe. Vor rămâneà pentru ședințele publice comunicările mai întinse și mai potrivite pentru aceasta.

D l *Dr. V. Babeș* roagă — și Academia încuviințează — ca o comunicare urgentă să se poată face și fără prealabilă anunțare

---

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 11/24 DECEMVRIE 1915

Președința d-lui *D. Onciul,* Vicepreședinte.

D l *C. Giurescu* cetește comunicarea d-sale: *Despre rumâni.*

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 18/31 DECEMVRIE 19.5

Președința d-lui *D. Onciul,* Vicepreședinte.

D-l *N Iorga* expune comunicarea d-sale : *Amănunte din istoria noastră în veacul al XIX-lea*

Dela d-l C. G. Starcovici, medic veterinar, se primește publicația sa. *Contribution à l'étude de la morphologie du bacille anthracis (charbon) bacteridie „Davaine".*

D-l *I. Bianu* amintește că, în urma aprobării Academiei, s'au publicat, în luna Maiu trecut, în *Memoriile Secțiunii istorice*, scrierea d-lui Profesor N. Bănescu. *Un dascăl uitat Grigore Pleșoianu.* In această lucrare s'au reprodus portretele dascălului și ale familiei lui, cari au fost puse la dispoziție de nepotul său, inginerul Virgiliu Pleșoianu. Când s'au înapoiat portretele, s'au trimis d-lui Pleșoianu câteva exemplare din lucrarea publicată și a fost rugat să dăruească Academiei cel puțin portretul bunicului său, făcut în uleiu de pictorul

Leca în anul 1833. La cererea Academiei d-l Pleșoianu a răspuns în scris că dăruește portretul, dar că dorește să-l păstreze, cât va mai fi în vieață. In scurt timp a încetat din vieață, iar acum fiul său d-l Radu V. Pleșoianu, în deplinind dorința părintelui d-sale, a remis Academiei portretul lui Grigore Pleșoianu.

— Se decide a se exprimà mulțumiri

D-l Vice președinte *D. Onciul* zice Astăzi este ultima ședință înainte de vacanța Nașterii Domnului Vă urez să petreceți cu bine sfintele sărbători și să începeți cu sănătate anul viitor.

ȘEDINȚA DELA 8/21 IANUARIE 1916

Președința d-lui *Dr C. I. Istrati*

D-l Președinte *Dr. C. I Istrati* zice In prima ședință a anului nou, urez tuturor colegilor și familiilor lor un an fericit, precum urez an bun și de înălțare țerii și neamului românesc

D-l *D Onciul* prezentă pentru Bibliotecă cărțile vechi următoare și un manuscris, atrăgând atențiunea asupra valorii lor·

Mary (Jules) Amour d'enfant, amour d'homme Paris —1 vol. in-8°.
Calindariu pe anul de obște dela Hristos 1861. Sibiiu —1 br in-8°
Wolff (Franciscus), Cultus sanctorum omnium Olomuci 1752 —1 vol. in-8°
Le Mierre, Guillaume Tell, Tragédie Yverdon 1767 —1 br in-8°
Desmahis, L'Impertinent, Comédie en un acte et en vers. Paris 1750 — 1 br in-8°
Ségur (Mgr de), A ceux qui souffrent. Consolations. Paris 1873.—1 vol in-8°.
Κωνσταντίνου ἐξ 'Ιωαννίνων (Γεωργίου), 'Ιστορία τοῦ Βασιλείου τῆς Κίνας Τόμος Β' 'Ενετίησι 1763—1 vol in-8°.
Pann (Anton), Hristoitie au școala moralului care învață toate obiceiurile și năravurile cele bune Bucureşti 1834.—1 br. in-8°.
Руководство къ славенскому правочтенію и правописанію Buda 1817.— 1 br. in 8°.

Manuscript *Listă* de pricinile ce se hotărăsc, ce se învoesc și se dau la o parte desăvârșite pe leat 1844, adică în fieșcare zi . . . — 1 vol in-8°

D-l Președinte mulțumește d-lui *Onciul* pentru acest dar.

Dela d-l C. G. Starcovici, medic veterinar, se primește publicațiunea sa:

Etude relative à la découverte et à l'isolement d'un micro-organisme végétal du sang et des centres nerveux des animaux atteints de rage.

D-l Preşedinte exprimă mulţumiri

D-l *I. Bianu* aduce la cunoştinţă că, de pe câmpul de răsboiu austriac, a primit de sărbători dela d-l *S. Puşcariu* o carte postală, prin care îl roagă să felicite în numele său pe colegii din Academie cu ocaziunea anului nou

Membrii Academiei primesc cu bucurie ştirea despre colegul *Puşcariu*

D-l Secretar general *I C Negruzzi* prezentă următoarea listă a cărţilor intrate la concursul premiilor ce sunt a se acordà în viitoarea sesiune generală din Maiu 1916

1 La premiul Năsturel de 4 000 lei.

(Prin Comisiune specială)

Bălan (Dr. Ioan), Limba cărţilor bisericeşti. Studiu istoric şi liturgic. Blaj 1915.
Botez (I), Aspecte din civilizaţia engleză. Iaşi 1915
Burada (Teodor T), Istoria teatrului în Moldova Volumul I Iaşi 1915
Chiru-Nanov (I), Pe căile profeţilor.—Atunci şi acum.Bucureşti 1916
Fulger (Gabriel), Revoluţia. Dramă istorică în patru acte din timpul revoluţiei lui Horia, Cloşca şi Crişan (1784—85) Bucureşti 1915
Găvănescul (Lt.-Colonel C.), Tactica regulamentară.—I. Micile unităţi. Infanteria. Cavaleria. Artileria Marina Aviaţia Pionierii.—II. Marile unităţi. Marş-Staţionare-Lupte. Ediţia II. Bucureşti 1915
Giurgea-Bradu (Iul.), Oameni din Ardeal. Bucureşti 1915
Gorsky (Colonel Gh), Indrumări ostăşeşti Bucureşti 1915.
Hodoş (Constanţa). Martirii Ediţia II. Bucureşti 1915
» Teatru de copii Bucureşti f a.
Lascarov-Moldovanu (Alexandru), Zile de campanie Iunie-August 1913. Bucureşti 1915.
Marian (B), Dicţionar de citate şi locuţiuni străine Ediţia II. Bucureşti 1916.
Naum (Alexandru), Poezii. Bucureşti 1915.
» Ritmuri şi rime. Bucureşti 1915
Popa-Lisseanu (G), Mitologia greco-romană în lectură ilustrată. I Legendele zeilor Ediţia a II-a. Bucureşti 1915.
Popescu-Ciocănel (Gheorghe), Conducătorul conversaţiunei în româneşte şi turceşte. Megidia 1915.
Rădulescu (Mircea), Poeme eroice. Bucureşti 1915
Săvescu (Petru), Inspiraţiuni Povestiri poetice. Evènimente? Ediţia a doua. Piatra-N 1915

Scriban (Arhimandritul I), Curs de teologie morală sau Lecțiuni de morală creștină București 1915
Smara, Spade strămoșești Proză și poezii patriotice București 1915.
Vasilescu (Dr. N), Conferințe medicale Craiova 1915
Vissarion (I C), Nevestele lui Moș Dorogan (Nuvele și schițe) București 1916.

2 La premiul Adamachi de 5 000 lei (divizibil)

(Prin Secțiunea istorică).

Aron (Nicolau), Monografia bisericilor, școalelor și reuniunilor române din Făgăraș Făgăraș 1913.
Bacaloglu (Hélene), Preuves d'amour Conférences patriotiques București 1914
Băicoianu (C I), Dunărea Privire istorică, economică și politică București 1915.
Bogdan (N A), Orașul Iași Monografie istorică și socială, ilustrată. Ediția a doua Iași 1913—1915.
Dabija (Lt Colonel G A), Răsboiul bulgaro-turc din anul 1912—1913. București 1914
Diamandy (G.), Cauzele războiului european și interesele României. București 1915
Gheorghiu (Iulia C), Metoda rațională pentru educația copiilor mici dela 2—6 ani. Lecțiuni dezvoltate în grădina de copii Piatra N f a.
Ghiulea (N), Matematica și mecanica în științele sociale Iași 1914
Iliescu (Nicolae), Transformarea dreptului de proprietate dela fondarea Romei până în zilele noastre București 1914.
Ionescu-Șișești (G), Politica agrară cu privire specială la România București f a.
Leon (Dr G N.), Politica minieră în diferitele State și raporturile ei cu politica minieră din România București 1915
Lupașcu (Colonel Gheorghe Em), Amintiri din războiul independenței, 1877—1878 București 1915.
Minar (Octav), Grigore Manolescu Iași f a
Moisil (Const), Studii și cercetări numismatice I—VI București 1913—1915.
Năvârlie (C I), Filozofia lui Schopenhauer. (Lumea ca voință și ca reprezentație) București f a
Pop (Nicolae), Economia rurală și grădinăritul Blaj 1914
Popescu (Căpitan N I), Cronici militare Ediția II F a
» Războiul. Ediția II F a.
Rădulescu (Andrei), Studii de drept civil București 1915
Samelevici (H), Cercetări critice și filosofice București 1916.

Tăslăuanu (Octavian C.), Trei luni pe câmpul de răsboiu. Ediția a II-a București 1915.

Zagoriț (Gh.), Târguri și orașe între Buzău, Târgoviște și București. București 1915.

3. *La premiul Lazăr de 5 000 lei.*

(Prin Secțiunea științifică).

Babeș (Dr. Aurel A.), Lichidul cefalo-rachidian. Studiu clinic și experimental. București 1915.

Leonida (Dimitrie), Electricitatea București 1915.

Rotman (David), Masivul eruptiv dela Greci (Dobrogea, jud. Tulcea). București 1915.

Schitenescu-Schiteanu (C), Ecuațiunea fibrei mijlocii deformată a pieselor supuse la flambaj. București 1915.

» Limitele între care se găsește ecuațiunea fibrei mijlocii deformată a pieselor supuse la flambaj București 1915

» Mașină de înmulțit, înpărțit, adunat și scăzut (în mss).

» Dispozitive pentru înlocuirea arcurilor, bilelor, spițelor și pneumaticelor roților vehiculelor (în mss)

4 *La premiul Constantinide de 4 000 lei.*

(Prin Secțiunea științifică).

Amza (Maior C St.), Lucrările de campanie pentru toate armele. București 1915

Bădărău (T A.), Curs elementar de zoologie. Ediția II. Iași 1915

Cantuniari (St. N), Masivul eruptiv Muntele Carol-Piatra-roșie (județul Tulcea). București 1913.

Dumitrescu-Mante (Dr. D), Studiul fisio-patologic al azotemiei. (Cercetări clinice și experimentale) București 1915

Filip (Nicolae), Zootehnie specială. Caii. Tomul II. București 1915.

Ghidionescu (Vladimir), Introducere în pedologie și pedagogie experimentală. București 1915—1916.

D-l Secretar general zice: Pentru lucrări cu subiecte date au fost publicate spre a se acordà, în viitoarea sesiune generală, următoarele premii:

I *Prin Secțiunea literară.*

a) Premiul Adamachi, de 5 000 lei, divizibil, pentru subiectul. *Studiu asupra formațiunii numelor de familie la Români.*

II *Prin Secţiunea istorică*:

a) Premiul Alexandru Ioan Cuza, de 20 000 lei, pentru: *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor*,

b) Premiul Alexandru Ioan Cuza, de 6 000 lei, pentru: *Istoria breslelor în Principatele Române*,

c) Premiul Eliade-Rădulescu, de 5 000 lei, pentru subiectul: *Relaţiile noastre cu Turcia dela pacea dela Chiuciuc-Cainargi până la proclamarea independenţei*;

d) Premiul Năsturel, de 5 000 lei, pentru subiectul *Administraţia austriacă în Oltenia, Banat şi Transilvania până la pacea dela Belgrad*

Până la terminul regulamentar de 31 Decemvrie 1915 nu s'a prezentat nici o lucrare la nici unul din aceste premii.

D-l Secretar general adaoge Este regretabil că anul acesta nu s'a prezentat nici o lucrare la nici unul din premiile cu subiecte date, deşi unele subiecte sunt uşoare. Cred însă că şi evenimentele prin cari trecem au contribuit în mare parte la această lipsă de concurenţi, întru cât mulţi tineri învăţaţi au fost şi sunt încă concentraţi

D-l *Duiliu Zamfirescu* observă că între premiile, ce urmă să se acorde pentru lucrări în manuscris, este şi premiul Cuza de 20 000 lei cu subiectul: *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor* şi se întreabă cine ar puteà tratà acest vast şi greu subiect, decât numai unul sau mai mulţi din istoricii noştri de valoare Dar aceşti istorici sunt aproape toţi în mijlocul nostru, ca membri activi ai Academiei Prin regulament însă ei sunt opriţi a se prezentà la concursul premiilor, şi de aceea, ori cât de mare va fi valoarea premiilor, cum este Cuza de 20 000 lei, nu se va găsi în afară autorul care să scrie Istoria Românilor în epoca întunecoasă dela anul 274 până la descălicătoare Sunt de părere prin urmare să modificăm regulamentul în acest punct al lui şi să admitem la concursul premiilor şi pe membrii Academiei, dacă nu la toate, cel puţin la cele cu subiecte date. Altfel vom aveà totdeauna a ne plânge, precum ne-am plâns şi în trecut, de lipsa de concurenţi la aceste premii In regulament sunt şi alte vechituri, cari ar trebui modificate

D-l *I C. Negruzzi* zice Introducerea în regulament a neadmiterii membrilor la premii s'a făcut în urma unor triste experienţe şi eu am fost propunătorul acestei măsuri In întâiul an, la 1890, ea nu s'a aprobat, s'a admis însă în anul următor sub formă de alineat la art. 61 din Regulamentul general în următoarea cuprindere «Membrii activi ai Academiei nu vor puteà prezentà *nici o operă* a lor pentru premiare». In sesiunea generală din

1892 s'a acordat premiul Eliade-Rădulescu de 5 000 lei pentru manuscrisul cu subiectul. *Naşterea şi immormântarea la Români.* Deschizându-se însă plicul care conținea numele autorului, s'a văzut că el era Părintele S. Fl Marian, membru activ al Academiei In şedința dela 25 Martie din acel an s'a făcut largă discuție, dacă în asemenea împrejurări se poate da sau nu premiul Părintelui Marian Pentru acordare s'a adus în discuție între altele şi motivul invocat de d-l Zamfirescu, dar Academia, în şedința dela 30 Martie, a mănținut neatinsă dispozițiunea luată în 1891 Cred, încheie d-l *Negruzzi*, că nu este bine, şi aceasta pentru prestigiul Instituțiunii, să revenim asupra acelei dispoziții

D-l *Dr. C. I Istrati* nu este de părerea d-lui Zamfirescu de a se admite la premii membrii Academiei şi aceasta pentru ca să nu fie nici umbră de bănueală asupra modului în care se acordă ele Un membru al Academiei nu scrie ca să fie recompensat cu premii, el are răsplata în mulțumirea sufletească şi în conştiința că contribue la propăşirea culturii naționale Că nu s'au prezentat lucrări la premiul Cuza, deşi el se publică de un mare şir de ani, şi deşi valoarea lui este destul de mare, lucrul este explicabil prin aceea că istoricii noştri n'au la îndemână materialul necesar, prin care să lămurească cea mai întunecată epocă din vieața poporului nostru De aceea d-l Dr Istrati crede că rău s'a făcut, punându-se la concurs acest subiect, mai bine ar fi ca voloarea lui să se împartă în 4—5 părți de câte 5 000 sau 4 000 lei şi să se dea însărcinare câtorva specialişti, cari să cerceteze cu deamănuntul bibliotecile şi arhivele dela Constantinopole, Vatican, Veneția şi altele, în cari cred că se găsesc multe documente şi informațiuni despre noi în acea epocă întunecată Numai după adunarea întregului material ce s'ar găsi, se va puteà întocmi pe baza lui Istoria noastră dela Aurelian până la fundarea Principatelor

D-l *Duiliu Zamfirescu* observă că, din discuția ce se face, reiese că d-sa a avut dreptate că în organizația premiilor şi în alte dispoziții de regulament sunt multe vechituri, cari nu se mai potrivesc cu starea noastră sufletească de astăzi Intre altele este şi aceea că la premii trebue să se facă înscrierile până la o anumită zi fixată, cu un număr determinat de exemplare, etc D-l Zamfirescu aminteşte că asupra acestei chestiuni a mai atras atențiunea Academiei şi a făcut propunerea, împărtăşită şi de d-l *Bianu*, ca un membru al Academiei să poată propune spre premiare o lucrare, pe care autorul ei, din modestie sau din altă considerațiune, n'o prezentă la premiu,— lucrare care ar putea fi mult mai meritorie decât toate cele înscrise în conformitate cu prescrierile strâmte ale Regulamentului Este absurd ca un membru al Academei să fie oprit a atrage atenția acesteia asupra unor asemenea lucrări de valoare Cu privire la premiile cu subiecte date, d-l Zamfirescu

observă că la nici unul din cele cinci premii ce erau să se dea în viitoarea sesiune generală, nu s'a prezentat nici un manuscris, deşi la patru din ele sunt subiecte mai uşoare, ca: *Studiu asupra formaţiunii numelor de familie la Români*, *Istoria breslelor*, etc La acestea puteau concurà literaţi şi istorici cu mai puţină pregătire decât acela care ar fi scris Istoria Românilor înainte de descălicătoare, care trebuià să fi aprofundat arheologia, numismatica, studiul limbii, folklorul Este prin urmare ceva necomplet în regulamentarea premiilor, sau, mai bine zis, ori noi nu ştim să alegem subiectele, ori nivelul nostru cultural şi ştiinţific este atât de puţin ridicat, încât degeaba cerem tratarea unor astfel de subiecte Dacă aşa este, atunci urmează că trebue să ne coborîm la nivelul nostru cultural general şi să publicăm premii cu subiecte potrivite acestui nivel In concluziune, sunt de părere, zice d-l Zamfirescu, ca o comisie academică să examineze cu deamănuntul tot ce este vechiu în regulamentele noastre şi să facă propuneri de modificări, cari să se potrivească cu starea noastră culturală şi sufletească de astăzi Cu misiunile propuse de d-l Dr Istrati vom prepara numai pe istoricii de acum peste 50 de ani

D-l *C Giurescu* este de părere ca Premiul Cuza să nu se desfiinţeze El a fost înfiinţat spre a constitui un îmbold pentru studiarea celei mai întunecate şi controversate perioade din istoria noastră. Problemele istorice, a căror lămurire se urmărià atunci, au rămas până astăzi, cu toate cercetările intreprinse şi rezultatele dobândite, tot nedeslegate. Formarea poporului român, terminologia topografică slavonă, adoptarea limbii slave ca limbă religioasă, literară şi de stat, organizarea şi instituţiile noastre cele mai vechi, sunt chestiuni învăluite încă de întuneric. Impră̆ştierea lui n'o putem aşteptà dela cercetări făcute în arhivele străine Ele vor puteà cel mult stabilì că poporul român este menţionat şi în izvoare mai vechi ca cele cunoscute până acum Faptul acesta n'ar aveà însă mare importanţă. Că existau Români şi înainte de secolul al X-lea şi că ei trăiau acolo, unde se găsesc mai târziu, este sigur, fie că o spun ori nu izvoarele străine Ceeace însă nu ne vor puteà spune niciodată, este cum s'a format el, ce instituţii aveà, în ce raport se găsià cu pământul pe care-l locuia? Pentru a răspunde la aceste întrebări, trebue să ne adresăm pământului românesc, limbii româneşti şi mai ales izvoarelor istorice interne Studiarea organizării şi instituţiilor cu cari poporul român apare în istorie, a raporturilor sale cu pământul, adică a acelei părţi din faptele istorice a căror evoluţie e mai înceată, ne va permite să întrezărim ce se întâmplase în acea mie de ani, despre care avem atât de puţine ştiri In această direcţie trebue să îndreptăm cercetările noastre. Până atunci cred că e bine ca premiul să fie mănţinut, dacă nu cu spe-

ranţa că se va lăsà cineva ademenit de el, ca să studieze aceste probleme, cel puţin ca o recunoaştere că ele nu şi-au găsit încă deslegarea

D-l *Dr. C. I Istrati* nu contestă că pe pământul românesc trebue să căutăm istoria noastră, dar nu-i mai puţin adevărat că şi materialul din afară ne va da lămuriri preţioase asupra epocei dinainte de înfiinţarea Principatelor. Să unim prin urmare materialele documentare şi din lăuntru şi din afară, dimpreună cu rezultatele cercetărilor arheologice, cari nu trebuesc uitate După strângerea acestor materiale, se va face apoi sintetizarea şi întocmirea epocei

D-l *Bianu* zice: Discuţia a pornit dela constatarea că în acest an nici o lucrare nu s'a prezentat la premiile puse de Academie la concurs cu subiecte date Lucrul este vechiu, s'a întâmplat de multe ori, au fost chiar subiecte puse la concurs anume în vederea unor specialişti, cari totuş nu au prezentat lucrările aşteptate La unele premii s'au prezentat lucrări, cari nu au fost socotite vrednice de a fi premiate. La noi mişcarea ştiinţifică este nouă şi mică, numărul specialiştilor restrâns, condiţiile de muncă pentru mulţi sunt grele De aceea este de înţeles că nu se pune omul la muncă de doi-trei ani spre a face o lucrare asupra unui subiect pus de Academie la concurs, neputând fi sigur de succes şi fiind expus a rămâneà cu lucrarea nepremiată şi nepublicată. Faptul este mai ales explicabil în aceste vremi, când de doi ani trăim într'o atmosferă aşa de agitată şi de îngrijorată, încât nu stă oamenilor mintea la lucrări liniştite de ştiinţă Neprezentarea nici unei lucrări la premiul Cuza despre istoria Românilor dela epoca romană până la întemeierea Principatelor este cu atât mai dureroasă, cu cât acest subiect de însemnătate capitală pentru neamul nostru se publică la concurs dela 1872 până acuma fără întrerupere, iar valoarea premiului a ajuns la 20 000 lei. A fost atât de mare dorinţa răposatului D Sturdza ca să se facă această lucrare, încât după dorinţa lui s'a dat acestui subiect de premiu un caracter de perpetuitate, înscriindu-se într'un articol special (94) din Regulamentul general. Totuş nici o lucrare premiabilă nu s'a prezentat până astăzi Cu toate acestea în anii trecuţi, asupra istoriei Românilor din acea întunecată epocă s'au făcut însemnate lucrări, cari au împins departe cunoştinţele asupra acelei epoce pe cât de însemnată tot atât de întunecată. D-l Xenopol mai întâiu, apoi d-l Ov. Densuşianu, adâncind unul izvoarele istorice, celălalt organismul şi vieaţa limbii, au aruncat multă lumină în întunericul, ce cu atâta rea credinţă neştiinţifică a fost exploatat de vrăjmaşii noştri naţionali Dacă acuma se doreşte ca acest subiect să fie scos dela concurs, trebue modificat art. 94 din Reg general, după modalitatea prescrisă de Statute.

— Discuţiunea se închide, după ce d-l Preşedinte *Dr C. I Istrati* constată cu bucurie că această primă şedinţă din anul care a început a fost ocupată cu discuţiuni de interes cultural

---

ŞEDINŢA DELA 15/28 IANUARIE 1916

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *St C. Hepites* zice că a primit şi a publicat în ultimul număr pe Ianuarie al *Buletinului Secţiunii ştiinţifice* o altă notă dela d-l Lucien Godeaux. *Sur des surfaces algébriques liées à une courbe de genre trois* şi atrage atenţiunea Academiei asupra faptului că d-l Godeaux, doctor în ştiinţele fizico-matematice, a trimis notele sale din tranşeele franceze de pe frontul belgian Aceasta arată că omul de ştiinţă, chiar în pericolele cele mai mari ale vieţii sale, chiar în răsboiu, nu se distrage dela preocupările înalte ale ştiinţei.

D-l *Gr. Antipa* semnalează un caz analog: anume profesorul Fraas fiul, aflându-se în Belgia, a adunat la facerea săpăturilor pentru tranşeele germane toate fosilele pe cari le-a găsit şi a format cu ele la Stuttgart o Secţiune specială: a tranşeelor

---

ŞEDINŢA DELA 22 IANUARIE (4 FEVRUARIE) 1916

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I Istrati.*

Dela Secţiunea ştiinţifică se primeşte propunerea de a se tipări în *Publicaţiunile Fondului Adamachi* scrierea d-lui H Vasiliu *Nutrirea animalelor domestice şi a omului*

— Propunerea Secţiunii se aprobă

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 29 IANUARIE (11 FEVRUARIE) 1916.

Preşedinţa d-lui *Dr. C I. Istrati.*

D-l *N. Iorga* expune comunicarea sa despre: *Vânzătorul lui Tudor Vladimirescu: Căpitanul Iordache Olimpiotul.*

Şedinţa publică se ridică şi Academia îşi continuă lucrările în şedinţă intimă.

D-l *M Sutzu* prezentă scrierea d-sale despre *Ponduri și monete inedite din orașele noastre pontice,* București 1916, apoi dăruește pentru colecțiunea numismatică a Academiei monetele arătate în următoarea scrisoare:

«Urmărind scopul de a înzestră Cabinetul Numismatic al Academiei Române cu o colecțiune cât se poate mai completă de monete din orașele noastre pontice, nu m'am mulțumit numai să-i dăruesc cea mai mare parte din monetele de acest fel, ce posedam, ci am căutat să întregesc ulterior această colecțiune cu toate piesele nouă ce puteam achiziționă

«Astfel în anul 1912 am mai dăruit un număr de 123 piese, din cari multe inedite, din Tomis, Kallatis și Istros; iar acum depun alte 69 piese din aceleași orașe, la cari se mai adaoge orașul Dionysopolis.

«O parte din monetele ce le dăruesc acum au fost până de curând inedite și numai în ultimul timp le-am publicat în *Buletinul Societății Numismatice Române* (1915, p 157). Restul sunt piese cari nu figurează în colecțiunea Academiei sau sunt reprezentate acolo prin exemplare rău conservate

«Prin achizițiunea acestui nou stoc de monete pontice, Cabinetul Numismatic al Academiei Române a ajuns să posedă cea mai completă serie de monete de acest fel și putem aveà marea satisfacțiune, că din acest punct de vedere suntem înaintea tuturor celorlalte cabinete europene, cum de altfel erà și natural.»

D-l Președinte arată d-lui Sutzu viile mulțumiri ale Academiei pentru acest nou și prețios dar, cu care îmbogățește colecțiunea Academiei

D-l *I Nistor* prezentă în dar dela d-l G. Bogdan-Duică pentru colecțiile istorice ale Academiei următoarele acte

1) 1848 Maiu 22—Adresa Duhovnicescului Comitet către Episcopul Eugenie Hacman
2) 1863 Martie 4—Cuvântarea electorală a lui George Hurmuzachi.
3) 1863 Octomvrie.—Adresa de recunoștință a preoților din ținutul Rădăuților către Alexandru Petrino
4) 1863 —Memoriul Episcopului Eugeniu Hacman în contra mișcării autonomiste din Bucovina
5) 1866 — Adresa către Impărat în chestiunea bisericească din Bucovina
6) 1869 Decemvrie 25—Apelul Comitetului studențesc din Viena în vederea serbării dela Putna
7) 1870 Decemvrie 3—Comunicatul Comitetului bisericesc din Bucovina cu privire la încuviințarea Congresului bisericesc
8) 1871 —Proiect de Statut pentru Congresul bisericii din Bucovina (apărut în «Foaia legilor provinciale din Bucovina»)

9) 1871 —Autograf al Episcopului Hacman în chestia scrierii cu litere latine.
10) 1875 —Panegiricul studenţilor în teologie publicat la moartea profesorului lor Ioan Calenciuc
11) 1882 —Statutul Congresului bisericesc din Bucovina (româneşte şi nemţeşte) şi observaţiile d-lui I G. Sbiera privitoare la acest Statut
12) 1882—1883. —Două scrisori ale fostului Secretar consistorial la Cernăuţi Constantin Czechowski către Profesorul Constantin Popovici (sen)
13) 1889 —Proces-verbal asupra tratativelor de alianţă între deputaţii români din Dieta Bucovinei şi cei armeno-poloni.
14) 1889 —Trei rapoarte privitoare la şcoala primară din Ceahor.
15) 1863—1871 —Proiecte de discursuri şi discursuri politice rostite de fraţii Hurmuzachi şi Silvestru Morariu-Andrievici în Parlamentul din Viena şi Camera provincială din Cernăuţi (publicate în Desbaterile acestor Corpuri legiuitoare).

Dela Secţiunea literară se comunică hotărîrea de a se publică în *Anale* lucrarea d-lui Dr O Ghibu, *Din istoria literaturii didactice româneşti I. Bucoavnele*

— Hotărîrea Secţiunii se aprobă

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 5/18 FEVRUARIE 1916

Preşedinţa d-lui *D Onciul,* Vicepreşedinte

D-l *S Mehedinţi* ceteşte comunicarea d-sale despre: *Legea creşterii Statelor.*

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 12/25 FEVRUARIE 1916

Preşedinţa d-lui *D. Onciul,* Vicepreşedinte.

D-l *V Pârvan* expune comunicarea d-sale: *Histria. IV. Inscripţii găsite în 1914 şi 1915.*

ŞEDINŢA DELA 19 FEVRUARIE (3 MARTIE) 1916

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati*

D-l Preşedinte *Dr. C I. Istrati* zice:

Domnilor şi scumpi Colegi,

Regina Elisaveta, scumpă oricărei inimi româneşti, a murit! Cu Ea se închee o perioadă istorică Deşì adânc îndureraţi, totuş, chiar în aceste momente, e necesar, pentru a o înţelege pe deplin, să privim puţin în trecutul apropiat.

Neamul românesc, din ţerile rămase încă libere, a avut şi el marea fericire de a fi fost îndrumat şi ajutat de oameni de seamă, în mersul său de înălţare spre o stare socială şi politică mai bună.

Graţie lui Tudor, pandurilor săi, şi câtorvà suflete mari, calde pentru binele obştesc, iubitoare de o vieaţă românească mai bună, poporul român începuse, cu sfieală şi chiar cu nepricepere, să se afirme totuş, ca un neam dornic de o vieaţă şi de o soartă mai bună.

Un întreg mănunchiu de oameni de seamă şi de patrioţi luminaţi ieşì mai în urmă, de odată, la lumina zilei şi ei năzuiră puţin la 1848, dar făcură mult mai în urmă, căci ei făuriră opera dătătoare de vieaţă şi viitor dela 1856—1859.

Urmă domnia înălţătoare şi plină de mândrie a lui Cuza Vodă, care, cu sfetnicii săi, în veci neuitaţi, în frunte cu C. Negri şi M. Kogălniceanu, spuse verde, în auzul lumii, dorul unui popor care voià partea lui la soare, între neamurile Europei.

Dar ziua mare a neatârnării bătea la pragul timpului; jertfa sângelui celor aleşi, făptuitoare de zile bune pentru urmaşi şi doveditoare a vânjoşiei neamului, se arătă în zare; primirea neamului românesc, între puterile zilei, ca regat respectat şi cu sorţi de vieaţă şi progres, se întrevedeà tot mai limpede minţilor luminate şi prevăzătoare; totul se pregătià, de altfel, cu linişte şi încredere, de cei mulţi şi muncitori, dar totdeauna necunoscuţi ai binelui şi propăşirii; dar nevoie mare erà de conducători luminaţi şi de sfetnici pricepuţi.

Sfetnicii s'au arătat la timp; istoria-i cunoaşte, pământul sfânt al ţerii le-a deschis, pe rând, sânul spre odihnă. —Doarmă ei în bine şi neuitaţi!—

Conducători? . . . . da, am avut la înălțimea și greutatea vremurilor.

Ei au fost ultimul Domn și primul Rege al României, Carol I, cea de pe urmă Doamnă și întâia Regină Elisaveta.

Inteligența și prevederea, munca, devotamentul și iubirea, lupta încordată pentru propășire și spre îndeplinirea îndatoririi, iată care a fost caracteristica acestei perechi binecuvântate de Dumnezeu, iubită, respectată și pe care poporul a binecuvântat-o la rândul său.

S'a dus, nu de mult, marele Rege, și iată că a plecat spre el, aceea care aproape 50 de ani a fost părtașa vieții lui, a durerilor și bucuriilor lui, a nădejdilor și slăbiciunilor trecătoare, a temerii și izbândei, a izbândei care a încoronat, din fericire, vieața și opera lor

S'a stins acum și Regina bună și iubită, al cărei suflet se înduioșà la suferința altora; nu mai bate inima chinuită de cumplita pierdere, care i-a întunecat și amărît întreaga vieață, vieața care păreà altora așà de luminoasă și plină numai de fericire; s'a dus «mama rániților» care, la 1877—78, a făcut minuni de caritate, revărsând valuri de iubire, de încredere și de mângâiere printre răniții ce suferiau sau cari muriau, pentru a da vieață României de azi, și celei, mai ales, ce va să fie.

S'a stins gânditoarea veșnic robită de dorul de a spune și altora ceeace aveà pe sufletul ei, artista care a lăsat atâtea capete de operă, muncitoarea neobosită care din zorii zilei erà la lucru, găsind în toate îndeletnicirile de caritate sau de artă ce îndepliniă liniștea, bucuria, fericirea chiar și puterea de a învinge chinurile sufletești, care nu cruță nici o vieață, oricât ar fi de sus pus cel ce o trăește.

Sunt tocmai 25 ani, de când a fost aleasă în sânul acestei Academii, pentru scrierile sale cari o făcuse cunoscută lumii întregi, deodată cu țara care-i pusese coroana pe frunte.

S'ar fi cuvenit, și atâta am fi dorit, ca s'o fi sărbătorit cum se cade! Soarta, care toarce rostul faptelor, a voit altfel! . . .

Fie voia ei! . . .

Ne rămâne însă mângâierea de a puteà plânge în Regina Elisaveta, ca și în Regele Carol, figuri așà de alese și cărora le datorăm atât de mult, încât la durerea morții se impune și fericirea sufletească de a puteà zice: fost-ați voi mărețe umbre la înălțimea datoriei și vremurilor, mândri suntem de voi, adânc și veșnic recunoscător vă rămâneà neamul nostru.

La acestea, ca Academicieni, vom adaoge deapururea legată va fi amintirea măreţelor voastre fapte de fiinţa tot mai luminoasă, cum aţi dorit-o totdeauna, a Academiei Române.

Dumnezeu să o aibă pe scumpa Regină Elisaveta în sfânta lui pază.

Membrii prezenţi ascultă în picioare cuvintele d-lui Preşedinte.

D-l *Duiliu Zamfirescu* zice

Domnule Preşedinte,

Vă rog să permiteţi unui membru al Secţiunii literare, astăzi când Carmen Sylva se duce dintre vii, să aducă, în numele poeţilor, prinosul durerii şi lacrămilor sale.

Vieaţa e, pentru unii, o înşelăciune şi o vale de plângeri; pentru alţii, e o grădină. Şi din valea durerii şi din grădina fericirii, cântă sufletul omenesc, până la marginea mormântului.

Pentru acei ce cântă în vieaţă, moartea apare mai puţin spăimoasă. Aceia cred cu putere într'o lume viitoare, căci credinţa lor este însăş vieaţa lor. A nu mai regăsì, nicăeri şi niciodată, pe cei ce ne-au încălzit sufletul cât au trăit, este o absurditate filozofică şi s'ar putea zice o imposibilitate matematică, dacă sufletul are o valoare reală

Regina s'a dus să regăsească pe Prinţesa Maria şi pe Regele Carol.

V'aduceţi aminte, Domnule Secretar general, sunt acum doi ani, când, împreună cu mai mulţi colegi, am mers la palat, să ducem Reginei poete omagiul bătrânei reviste «Convorbiri Literare», pe care aveţi gloria de a o fi fondat? . Sub lumina sfioasă a lămpilor, în cadrul feeric al salonului in care locuià *Doamna Ţerii Româneşti* şi gândià Regina lumii, ne-a apărut o viziune antică, trăind par'că afară din timp şi din spaţiu, cevà ce ar fi putut să fie *geniul binelui* sau *muza lui Omer*, căci, pe jumătate oarbă, Ea ne căutà cu mâinile întinse, ca să ne găsească şi să surâdă fiecăruia.

Ei bine, muza a murit.

In genunchi vin poeţii să se prosterneze la catafalcul acoperit cu flori, dela care iradiază geniul frumosului şi al binelui

Rămăşiţele pământeşti vor merge să se odihnească în cripta lui Neagoe Basarab, alături de ale lui Carol cel Mare, dar sufletul Ei

va pluti peste neamul nostru, ca un nimb de apărare și ca o făgăduință.

In semn de mare doliu ședința se ridică

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 26 FEVRUARIE (10 MARTIE) 1916

Președința d-lui *Dr C I Istrati*

D-l N. Iorga cetește comunicarea despre: *Un Aromân Mitropolit al Atenei.—Sinodul din Târgoviște 1659.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă

D-l Președinte *Dr C I. Istrati* zice: Comunicațiunea făcută azi de d-l Iorga are o importanță foarte mare, deoarece ea ne arată influența culturală, pe care au avut-o țerile române în țerile de răsărit ale Europei.

Se crede de regulă, la noi, că această influență a fost mai mult de ordin economic, ajutând mânăstirile, bisericile și fundațiile din acele părți mai mult numai cu banii noștri.

Se uită prea ușor însă, că pe când Atena dispăruse aproape cu totul, transformată într'un sat, și pe când limba elenă erà persecutată în modul cel mai barbar de către Turci, până și în Egipt, adevărata cultură greacă se păstrà și progresà chiar, în Academiile create de noi la Iași și București

Helladius le considerà ca absolut superioare tuturor celorlalte centruri grece din orient.

Numeroși Greci și foarte mulți Români din Macedonia ajunseră ilustrațiuni la aceste școale, după ce fusese trimiși de către Domnii noștri la universitățile străine.

Mulți din acești profesori aveau două și trei doctorate luate de la Universitățile din Halle, din Germania, și până la cele din nordul Italiei, cu deosebire.

Astfel au fost Chrysanthos Notaras, bursierul lui Brâncoveanu, elevul lui Cassini, și care determină la 1716 latitudinea și longitudinea Bucureștilor; locuind la Sfântul Gheorghe Nou, el murì Patriarh al Ierusalimului.

Tot astfel nu trebue să uităm pe Ioan Comnen, medicul aceluiaș Domnitor, filolog distins, profesor de științele fizico-matematice, între 1680 și 1700, și care murì Mitropolit de Dristra; tot astfel Grigore Constanda, doctor în filozofie, matematici și științe naturale dela Halle.

Lambru Fotiade, fizician și chimist; Teodor Coridaleu, astronom și Nicolae Chiriac Cercel, precum și Ioan Fornei din munții Tesaliei, cari amândoi erau matematici distinși

Ar fi deci de dorit ca persoanele competinte să scruteze cât mai mult în această direcțiune, și sunt convins că vor găsi date foarte importante relativ la rolul nostru în Orient

D-l *I. Bianu* zice: In judecarea fazelor activității culturale desvoltate în vechile Principate românești—Țara-Românească și Moldova— nu trebue să uităm punctul de vedere din care ele trebuesc privite. Pentru noi Românii, acest punct de vedere nu poate fi decât al desvoltării culturii naționale românești. Din acest punct de vedere privind lucrurile, nu avem de loc motive de a ne bucură de așà numitele «Academii» grecești, cari sporadic s'au făcut și s'au desfăcut în București și Iași în secolul XVIII până la 1821. Aceste școale nu aveau menirea a folosì desvoltarea culturii românești, ci a celei grecești, care a sugrumat aproape cu totul începuturile de cultură și literatură cu caracter național românesc pornite în secolii precedenți —al XVI-lea și XVII-lea, când s'a creat limba noastră literară națională prin cărțile bisericești și s'a desvoltat literatura cronicelor naționale. Cultura grecească s'a suprapus celei românești și a oprit-o în desvoltarea ei, întocmai cum domniile grecești fanariote s'au suprapus și au luat în stăpânire conducerea politică și exploatarea economică a Principatelor românești. Este poate unică în istorie această cucerire a unor state cu caracter național de un element etnic străin și venit de peste mări și țeri numai prin infiltrațiune, lingușire, intrigă, corupțiune, cerșetorie în numele religiunii. Epoca secolului XVIII până la 1821 este, din punctul de vedere național românesc, un dezastru, a cărui amintire nu se poate face de noi decât cu durere și cu amar De altfel numai așà se și poate înțelege marea însemnătate națională dată atât de contemporani, cât și de atunci încoace de toată școala națională marilor dascăli Asachi și Lazăr de acum un secol împlinit Școalele înființate de aceștia au fost și sunt cu drept cuvânt socotite ca întâiul pas spre emanciparea culturii românești de sub cotropirea grecească. «Academiile» gre-

cești cu dascălii lor au săvârșit deci o lucrare răufăcătoare culturii naționale românești Ele au avut scopul să promoveze în țerile noastre și prin întreg orientul ortodox cultura grecească; ele pot fi deci slăvite de Greci, dar de Români nu pot fi socotite decât ca organizarea unei culturi străine stabilită în mod parazitar în vechile Principate române, din cauza slăbiciunilor și păcatelor alor noștri și a vitregiei vremilor, pe cari ei nu au știut și nu au putut să le biruească. Neculcea înțeleptul și Beldiman și alții au spus doar în mod elocuent durerea neamului din acele vremi grele și amare.

D-l *N. Iorga* zice: E de făcut o deosebire între vechea influență greacă, al cărui sens nu e altul decât al culturii latine fără caracter național, în Apus, și între noua influență a grecismului național revoluționar. Pe cea dintâia am primit-o cu oamenii ei, la cari am adaus și noi pe ai noștri, colaborând cu popoarele celelalte ale Orientului ortodox la o civilizație comună: celeilalte i-am opus dela început cultura noastră militantă, de caracter național românesc, și, firește, ea a învins

Dela d-l *A. Bârseanu* din Brașov se primește următoarea telegramă:

«Jelesc împreună cu toți colegii trecerea din vieață a REGINEI POETE ELISAVETA, mângâietoarea nenorociților și sprijinitoarea artei naționale. Odihnească în pace lângă Marele Ei Soț!».

D-l *N. Iorga* cetește următoarea scrisoare, pe care fostul Secretar general al Academiei D. Sturdza a adresat-o la 15 Ianuarie 1883 prefectului județului Iași Dimitrie Pruncu.

«Văd că în Iași s'a arborat drapelul separatismului, căci a vorbì după aproape un pătrar de secol de Moldoveni și de Munteni, aceasta este un ce de neînțeles, oricât de mare să fie animozitatea și nemulțumirea în contra ori și cărui guvern Nu mă mir de oameni cari și-au pierdut cărarea și cari în turburări și neliniști, în agitațiuni și în răsculări, pot aflà mijlocul cel mai practic de a târî mizeria lor morală și materială Dar mă mir mult de bărbați sinceri și onorabili, cari nu văd prăpastia în care se asvârlă orbește Am însă o convicțiune profundă, bazată pe observațiunea faptelor și a luptelor țerii de un timp de treizeci de ani și mai bine Țara noastră are un viitor, căci altfel nici nu i-ar fi fost dat a face progresele cari a făcut Acest viitor este în mâna lui Dumnezeu, și oamenii cari vor cu știință sau din neștiință să-l dărâme, se vor lovì de un ce, care este mai presus de voința noastră a tuturora»

D-l G. Popa-Lisseanu, profesor la liceul Lazăr din Capitală, adresează următoarea scrisoare:

«Anul acesta se împlinește un secol întreg, de când a venit în țară George Lazăr Evenimentul este cu mult mai important, decât ca cea mai înaltă Instituțiune culturală românească să-l lase să treacă în tăcere și să nu-l comemoreze

«Subsemnatul, în anii din urmă, m'am ocupat în special cu activitatea acestui mare dascăl al neamului nostru. De aceea, îmi permit să vă propun ca sărbătorirea centenarului, dacă se va face, să fie însoțită de publicarea unei monografii ce pregătesc asupra vieții lui Lazăr, precum și de publicarea tuturor lucrărilor mai de seamă ce el ne a lăsat »

— Se recomandă Secțiunii literare

D-l *I Bianu* zice: Aduc la cunoștința Academiei un fapt care a rămas nebăgat în seamă și asupra căruia atrag în deosebi atenția Secției istorice. La 20 Martie n 1914 s'a împlinit suta de ani dela moartea istoricului Ioan Christian Engel, care întâia oară a expus într'o lucrare sistematică istoria neamului românesc și cu deosebire a vechilor noastre Principate, Țara-Românească și Moldova. In opera lui, *Geschichte der Moldau und Walachey*, publicată la Halle în 1804 în două volume in-4°, se arată întâia dată lumii culte din Europa istoria Românilor, după ce în alte lucrări expusese istoria țerilor și popoarelor vecine cu noi: a Ucrainei și a Cazacilor, a vechiei Panonii și a Bulgariei, a Ungariei, a Dalmației, Croației, Slavoniei, a Serbiei și Bosniei.

Cu ocazia aniversării seculare a acestui istoric, cu care marele nostru Șincai de multe ori a avut răsboiu, un studiu asupra lui a fost publicat de academicianul maghiar L. Thallóczy în revista *„Ungarische Rundschau"*, care se publică la Lipsca (Anul IV, fasc 2, pag. 247—385). La acest studiu biografic s'au alăturat numeroase scrisori, dintre cari două ne interesează deadreptul una (pag 319), scrisă de G. Șincai la 4 Aprilie 1804, în care dă informații lui Engel despre literatura istorică românească și anume despre cronicele lui Miron Costin, Ureche Vornicul, Cronica Bălăcenească și alte izvoare ale istoriei Românilor Cealaltă scrisoare este dela Hammer, cunoscutul autor al celebrei mari istorii a Imperiului Otoman. Această scrisoare este dela 10 August 1805 și în ea se dă o repede privire unor momente însemnate din istoria Principatelor române în secolul XVIII Pe lângă acestea sunt și alte scri-

sori interesante pentru noi, dar mai presus de toate este interesantă persoana lui Engel şi toată marea lui operă istorică. Ar fi cred bine ca un coleg din Secţiunea istorică să prezente atât pe autor, cât şi opera lui în lumina istoriografiei naţionale române.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 4/17 MARTIE 1916

Preşedinţa d-lui *D. Onciul*, Vicepreşedinte.

D-l *M. C. Sutzu* expune comunicarea: *Contribuţiunea numismaticei la istoria antică a României transdunărene.*

Şedinţa publică se ridică şi Academia îşi continuă lucrările în şedinţă intimă

D-l *I Simionescu* zice Imi ieau îngăduinţa a vă prezentà volumul al IX-lea din revista *„Annales scientifiques de l'Université de Iassy"*, întemeiată de prea stimatul şi iubitul nostru coleg d-l *P Poni,* în scopul tocmai de a arăta lumii străine activitatea ce se desfăşoară în laboratoarele Facultăţii de ştiinţe dela Iaşi. Seriozitatea acestei reviste e dovedită îndeajuns prin locul de cinste ce l-a căpătat în bibliotecile străine, precum şi prin cătarea ei de specialişti. Alături de ea, îmi permit a vă prezentà şi volumul proaspăt încheiat, din *„Revista Ştiinţifică V Adamachi"*, care păşeşte în anul al 7-lea. Scoasă, în parte, cu sprijinul binevoitor al Academiei Române, această revistă, ieşită tot sub îngrijirea profesorilor dela Facultatea de ştiinţe din Iaşi, a umplut un gol simţit în ţara noastră, nu numai prin faptul că pune în curent cu progresele ştiinţei pe cei interesaţi, dar şi prin acela că face cunoscut ţerii întreagă mişcarea ştiinţifică dela noi.

Aceste semne îndeajunse, arătând numai o parte din activitatea unei facultăţi, pot fi socotite pe deplin şi ca un protest real făcut înaintea celei mai înalte instituţiuni culturale din ţară, contra părerilor tendenţios defavorabile Universităţii din Iaşi, răspândite în timpurile din urmă.

Cu ocazia grevei studenţeşti, încheiată atât de dăunător pentru autoritatea profesorilor, sau cu aceea a anunţării unei reforme a legii universitare, discuţiunile au alunecat atât de mult din domeniul obiectivităţii, încât chiar un profesor dela Universitatea din Bucureşti, voind să arate raporturile dintre cele două universităţi, le-a comparat cu raporturile dintre liceul din Pomârla şi unul — oricare — din Capitală.

Cele două publicaţiuni periodice prezentate acum — repet, o parte numai

din activitatea unei singure facultăți dela Iași,—sunt dovada cea mai bună de chipul cum se muncește la Universitatea din Iași

D-l Vicepreședinte *D. Onciul* mulțumește d-lui Simionescu pentru publicațiunile prezentate și felicită în acelaș timp Universitatea din Iași pentru însemnata activitate științifică, dovedită prin aceste lucrări, cari fac onoare Facultății de științe a acestei Universități

D-l *Duiliu Zamfirescu* amintește că o discuțiune similară s'a mai făcut cu privire la piesa *Ringala* a d-lui Victor Eftimiu și se întreabă dacă Academia are căderea să discute asemenea chestiuni și să dea soluțiuni? Avem noi un control asupra a tot ce se petrece în afară, bine sau rău, avem noi inspecția moravurilor literare și științifice din țară? In ce calitate să intervină Academia în discuția dintre cele două Universități? D-sa nu vede această cădere a Academiei.

D-l *Dr. V. Babeș* observă că dacă d-l Simionescu ar fi prezentat chiar numai numeroasele și valoroasele publicațiuni făcute numai într'un an de Facultatea de științe — acest fapt singur erà o protestare contra bârfelilor aduse Universității din Iași—fără chiar să se fi pronunțat cuvântul de protestare.

D-l *I Bianu* zice Se împlinesc în acest an 90 de ani de când unul din cei mai înflăcărați patrioți români din întâia epocă a reînvierii conștiinței noastre naționale, Dinicu Golescu, se întorsese din călătoria de trei ani în țerile Apusului și a publicat povestirea celor văzute într'o carte tipărită la Buda în 1826. In acea carte boierul patriot a scos țipătul de durere, că *„am rămas în urma tuturor neamurilor“ !* (pag 42) Mari progrese pe multe terenuri a făcut de atunci țara și neamul românesc, pe unele însă am rămas tot în urmă și nu părem a ne grăbi să înaintăm spre rândul întâiu al popoarelor culte. Un semn despre aceasta este Calendarul Multe încercări zadarnice s'au făcut de fruntașii culturii noastre științifice, ca să primim și noi calendarul nou apusean, numit Gregorian și să părăsim pe cel vechiu numit Iulian, pentrucă acesta, după datele științei, este greșit și a rămas în urmă cu 13 zile. Am părăsit slova cirilică luând în locul ei literele latine în scrisul limbii noastre. Calendarul a rămas până astăzi tot cel vechiu și înapoiat.

Câteva servicii ale Statului au fost silite de necesitățile relațiilor cu statele europene să se servească de calendarul nou Posta, telegraful, căile ferate; dar Ministerul de Finanțe merge cu două calendare, cel european pentru relațiile cu străinătatea și cel vechiu în afacerile interne Această reformă, care la noi nu a putut fi făcută cu toate repetatele stăruințe ale celor mai de frunte învățați, se aduce la îndeplinire acuma într'o țară mult mai de curând intrată în vieața proprie culturală, în Bulgaria.

Ultimele numere ale ziarului oficios «L'Echo de Bulgarie» aduc expu-

nerea de motive şi proiectul de lege prezentat corpului legislativ, prin care Bulgaria părăseşte calendarul vechiu şi introduce în toate serviciile ei de stat şi particulare calendarul european al întregei lumi culte. Mi se pare că acest fapt ar trebuì să ne dea de gândit şi să ne aducem aminte de vorba grea şi dureroasă ieşită acum 90 de ani din pana şi din inima patriotică a lui Dinicu Golescu. Academia cred că ar puteà luà iniţiativa şi da un bun îndemn în această direcţie.

D-l *Duiliu Zamfirescu* crede că nu este acum momentul potrivit pentru discutarea chestiunii de a se confundà cele două calendare. Discuţiunea trebue făcută în timpuri normale şi liniştite, căci trecerea dela un calendar la altul are consecinţe foarte mari religioase, sociale, economice, etc. In Bulgaria a intervenit un element nou. ruperea de Rusia şi de aceea schimbarea calendarului este mai mult un act politic

D-l Vicepreşedinte *D. Onciul* zice că în adevăr actul făcut de Bulgari are un caracter politic, iar noi Românii nu-i putem urmà pe această cale

---

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 11/24 MARTIE 1916

Preşedinţa d-lui *L. Mrazec*, Vicepreşedinte.

D-l *N Iorga* expune comunicarea d sale despre: ***Legăturile Românilor cu Ruşii apuseni şi cu teritoriul zis „ucrainian“.***

SEDINŢA DELA 18/31 MARTIE 1916

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii ştiinţifice pentru şedinţa dela 18/31 Martie, prin care se arată că Secţiunea a decis să propună publicarea în *Anale* a memoriului d-lui Dr. N. T Deleanu: *Fermentul peptolitic din Ficus carica.*

— Propunerea Secţiunii se aprobă.

Dela Secţiunea istorică se primeşte propunerea de a se publicà în *Anale* lucrarea d-lui N. A. Constantinescu despre. *Originea şi trecutul cetăţii Giurgiu.*

— Propunerea Secţiunii se aprobă.

D-l *St C Hepites* prezentă în dar din partea Societăţii Regale Române de Geografie *Buletinul* ei, tom XXXVI, 1915

— D-l Preşedinte exprimă mulţumiri

D-l *I Bianu* prezentă în dar din partea d-lui Gh. Gh Pavlov, student universitar la Iaşi, două hrisoave domneşti moldovene originale 1439 (6947) Iulie 30 dela Ilie şi Ştefan Voevozi şi 1448 (6956) Iulie 15 dela Petru Voevod (cu pecete atârnată desfăcută dela document).

— Se decide a se exprimă d-lui Pavlov mulţumiri.

ŞEDINŢA DELA 25 MARTIE (7 APRILIE 1916)

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I Istrati.*

Dela Societatea «Amicii Muzicii» din Capitală se primeşte înştiinţare că Preşedintele Academiei a fost ales Membru de onoare în Comitetul Societăţii

— Se iea spre cunoştinţă

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii ştiinţifice pentru şedinţa dela 25 Martie (7 Aprilie), prin care se arată că Secţiunea a decis să propună publicarea în *Memoriile* ei a lucrării d-lui G Vâlsan· *Asupra trecerii Dunărei prin Porţile-de-Fier Incercare de Geografie critică.*

— Propunerea Secţiunii se aprobă.

Dela Secţiunea literară se primesc următoarele propuneri·

a) Să se admită în principiu cererea d-lui profesor G Popa-Lisseanu, ca sărbătorirea în acest an a centenarului venirii în ţară a lui Gheorghe Lazăr, dacă se va face, să fie însoţită de publicarea unei monografii ce d-sa pregăteşte asupra vieţii marelui dascăl, precum şi a lucrărilor mai de seamă rămase dela el, rămânând ca deciziunea de publicare să se iea după prezentarea manuscrisului,

b) Să se aprobe cererea făcută de d-nii I S Petrescu şi Nd Locusteanu de a se reface traducerea primelor şapte cărţi din Titu Liviu, a căror traducere fusese făcută de răposatul profesor Nicolae Barbu şi publicată în primul volum, care acum este sfârşit,

c) Să se publice în *Anale, Memoriile Secţunii literare*, părţile II şi III ale lucrării d-lui Onisifor Ghibu *Din istoria literaturii noastre didactice. Abecedarele din Transilvania* şi *Cărţile de cetire din Transilvania,*

d) Să se tipărească în publicaţiunea *Din vieaţa poporului român* cule-

gerea d-lui C Rădulescu-Codin intitulată *Din trecutul nostru. Legende, tradiţii şi amintiri istorice.*

— Propunerile Secţiunii se aprobă.

ŞEDINŢA DELA 1/14 APRILIE 1916

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l Preşedinte zice că, potrivit regulamentului premiului I. Lecomte du Nouy, concursul pentru acordarea acestui premiu urmează să se ţină anul acesta la Şcoala de arte frumoase din Bucureşti, înaintea unei comisiuni compuse din doi profesori ai şcoalei, sub preşedinţa unui membru al Academiei

— Se decide a se formà comisiunea din d-nii D Paciurea şi D Serafim, sub preşedinţa d-lui *St. C. Hepites.*

D-l *G. Ţiţeica* prezentă pentru publicare lucrarea d-sale despre *Deformarea unei clase de suprafeţe tetraedrale.*

— Se decide a se publica în *Memoriile Secţiunii ştiinţifice*

D-l Preşedinte aminteşte că astăzi este ultima şedinţă înainte de vacanţa Paştilor şi urează tuturor colegilor sărbători fericite.

ŞEDINŢA EXTRAORDINARĂ DELA 18 APRILIE (1 MAIU) 1916

Preşedinţa d-lui *Dr C I Istrati*

D-l Preşedinte *Dr. C. Istrati* aduce la cunoştinţă trista veste, că la 16 Aprilie seara a încetat din vieaţă la Iaşi veneratul coleg *Nicolae Gane* Indată după primirea acestei ştiri, s'a telegrafiat d-lor *Poni* şi *Simionescu,* rugându-i să organizeze reprezentarea Academiei la ceremonia îmmormântării şi să depună o coroană la sicriul decedatului. In acelaş timp s'a expediat d-lui Alex. Gane următoarea telegramă

«Adânc îndurerată pentru pierderea colegului nostru venerat, al vostru iubit părinte — Academia trimite familiei sale sincere condoleanţe.»

Se decide apoi ca toţi membrii Academiei aflători la Iaşi să asiste în corpore la trista ceremonie a îmmormântării şi d-l Preşe-

dinte *Dr. C. I. Istrati* să rostească cuvântarea în numele Academiei.

ȘEDINȚA DELA 22 APRILIE (5 MAIU) 1916

Președința d-lui *Dr C. I. Istrati.*

D-l Președinte *Dr. C. I Istrati,* deschizând ședința, zice: In ședința extraordinară dela 18 ale lunii curente, mi s'a dat însărcinarea să rostesc la Iași în numele Academiei cuvântarea la trista ceremonie de înmormântare a veneratului nostru coleg *Nicolae Gane.* Mi-am îndeplinit sarcina, rostind următoarele:

„Intristată Adunare,

«Academia Română a fost adânc îndurerată, primind vestea neașteptată a morții scumpului nostru coleg, Nicolae Gane.

«Cu toate că nu erà în o vârstă prea mult înaintată, totuș aflasem de câtva timp că iubitul nostru coleg se simția slăbit. Această stare șubredă a sănătății sale durà de aproape trei ani și-mi aduc aminte cu câtă bucurie l-am primit între noi, acum un an, când, deși slab, a ținut totuș să vie la întrunirea noastră generală.

«Toți, și personal cu deosebire, ne făceam o adevărată mulțumire sufletească, din dorul și nădejdea că va venì între noi și anul acesta, cu începerea lunii lui Maiu, căci cu firea sa dulce, cu caracterul său blajin și cu inima sa curată și deschisă larg prietenilor și faptelor bune, erà o podoabă a noastră și un simbol de liniște și înfrățire, având mai ales în vedere timpurile, atât de sbuciumate, în cari trăim.

«Am cunoscut de aproape, spre marea mea părere de rău, destul de târziu pe Nicu Gane, și aceasta avù loc mai ales cu prilejul alegerii noastre la Academie, unde mă urmase mai în urmă, fiind primit la 1898.

«O strânsă legătură de prietenie se stabilì între noi de îndată, și aveam pentru el, care-mi reamintià așa de lămurit, prin firea sa, esența sufletului moldovenesc, o adevărată iubire și o deosebită evlavie Și aceasta mai ales pentrucă Nicu Gane, ca scriitor, ne-a lăsat pagine scumpe din trecutul nostru, trecut dispărut, din nenorocire, pentru totdeauna și pe care ca copil l-am trăit și eu în aceste părți.

«Câte seri fericite nu am petrecut cu copiii mei, în sânul familiei, cetind admirabilele descrieri ale dispărutului, pe cari a avut bunătatea a ni le oferi. Cu el trăiam, cetindu-l, zilele ce nu se vor mai întâlni, revedeam chipurile de mult duse, respiram încă odată calda şi drăgăstoasa atmosferă a vieţii noastre copilăreşti, ce avusese loc în această parte a ţerii, în condiţiuni aşà de apropiate.

„*Spicele*“ sale sunt încărcate cu idei sănătoase, pe când atâtea altele răsar acum stând ţanţoşe şi dârje, din cauza goliciunii lor. In ele am găsit această judecată dreaptă, utilă de reţinut în o epocă în care arivismul şi cărdăşia ridică, sus şi grabnic, atâtea mediocrităţi: «Va să zică, munca dreaptă a omului tot nu rămâne pierdută; vine o vreme, când şi fără reclamă şi fără clopoţei, îţi iese dreptatea la lumină şi îţi găseşti răsplata acolo de unde nu te aştepţi

«Se va şti odată, că în câteva rânduri, între el, om de litere şi scriitor de seamă, şi mine, aparţinând Secţiei ştiinţifice, a urmat o corespondenţă „*în stihuri*“, cum o numiam noi, şi în care se poate vedeà, iarăş, firea sa cea bună şi aleasă, şi prieteneasca sa dragoste, ca şi amărăciunea . . . de a fi îmbătrânit

«Bătrâneţele! . . . sunt cumplite pentru toţi şi mai ales pentru poeţi! . . .

«Cu Nicu Gane se încheie micul număr al scriitorilor de seamă, din ultima jumătate a veacului trecut, din această parte a ţerii. Cu el s'a stins şi unul din sufletele curate cari au ştiut să observe, să iubească şi să-şi dea seama de vieaţa ce au copilărit pe la 1850.

«Doarmă ei fericiţi, căci frumoase zile au trăit, zile de renaştere şi înălţare, ceasuri de bărbăţie şi vitejie, şi timpi de mândrie a neamului, mai în urmă.

«Deschis au ochii cei ca Nicu Gane, în o ţară călcată de toţi în picioare, robită şi cu robi în vieaţa ei din năuntru, fără şcoale şi fără vlagă, cu oameni cu privirile rătăcite tot peste hotar şi fără încredere în propria lor putere, şi în care abià se ridica tineretul plin de credinţă şi dornic de luptă şi de emancipare

«Cei tineri însă, cei puţini, cei necunoscuţi şi neînţeleşi, dar cari purtau în sufletul lor crezul unui neam şi puterea unui lăstar, care nu aşteptà dacât zile prielnice pentru a se arătà mândru la lumina soarelui, aceştia totuş izbutiră, aceştia primeniră tot, şi din haos şi întuneric se înălţă la vieaţă, scumpa noastră Românie.

«Toate acestea le-a văzut Nicu Gane La multe din aceste fapte luă şi el parte.

«Fie ei binecuvântaţi! . . .

«Puteau să moară fericiţi! . . .

«Un singur dor însă le-a mai rămas, care a încălzit şi pe Nicu Gane şi care cu siguranţă că şi lui, ca şi multora dintre cei duşi în ultimii timpi, le pricinuì durerea, că nu au apucat să vadă şi ei ziua cea mare, cea de pe urmă şi hotărîtoare a înfăptuirii marelui nostru ideal naţional.

«Dar de acolo, unde se află ei acum, crezători cum suntem în creştineasca dogmă şi în ştiinţifica credinţă a nemuririi sufletelor, facă ei ca, şi în această împrejurare, judecata noastră să fie mai limpede, voinţa noastră mai hotărîtă şi puterea înfăptuirii mai mare.

«Facă ei ca piedicile cari, de două mii de ani, stingheresc necurmat unirea unui neam de seamă, să dispară, pentru ca el să se manifesteze înălţător, pe calea propăşirii generale a omenirii.

«Atunci şi sufletul lui Nicu Gane, bun Român şi om cu inimă, va tresăltà de bucurie.

«Vieaţa lui Nicu Gane e pildă unui om cu judecată, care şi-a urmat senin şi liniştit drumul ce cată să facem, în această lume, care pentru mulţi dintre noi e o cale de suferinţă.

«El a privit oamenii şi faptele cu blândeţe, fără judecată aspră, cu iertare pentru cei greşiţi şi cu sfat bun pentru cei ce căutau a-l ascultà.

«Cu hotărîre Moldova, şi cu deosibire Iaşii, au pierdut un mare om şi Academia Română un coleg cu care se mândrià

«Sesiunea noastră generală, din anul acesta, văduvă de cei de peste hotar, şi cu Nicu Gane pierdut pe vecie, va fi una din cele mai triste ce am avut

«Dar cu nădejdea, pe care şi răposatul o aveà în suflet, să sperăm zile mai bune şi că vom aveà în curând urmaşi demni de cugetul şi sufletul lui Nicu Gane.

«In numele Academiei Române, mândră de scumpul dispărut, rog respectuos familia acestuia să primească, din parte-i, asigurarea durerii adânci, la care se face părtaşă.

«Fie-i ţărâna uşoară!»

Cu acest trist prilej, am avut şi o mulţumire sufletească: am constatat, ca şi colegul nostru d-l *Mehedinţi,* că munca stăruitoare şi fără reclamă pe care a dat-o ţerii şi în special Iaşilor colegul, care ne-a părăsit pentru totdeauna, a fost recunoscută şi apreciată, căci aproape tot publicul oraşului s'a făcut părtaş la durerea comună, luând parte la ceremonie şi conducând la locaşul de veci pe acela, care a fost bunul şi blajinul *Nicolae Gane.* Fie-i ţărâna uşoară şi sufletul în sfânta pază a Domnului!

D-l *Duiliu Zamfirescu* zice: Găsindu-mă la țară, n'am aflat despre moartea lui *Nicolae Gane* decât după îmmormântare. Regret din toată inima, că n'am putut luà parte la această tristă ceremonie. *Nicolae Gane* mi-erà, ca să zic astfel, de două ori coleg. coleg în Academie, ales cu mine în aceeaș zi de 1 Aprilie 1908, și purtător al aceleiaș arme: condeiul romancierului. Trimit de aici salutul meu de pioase regrete la mormântul colegului trecut la veșnicie.

Dela d-l G. Hill, Conservatorul Cabinetului numismatic din Muzeul Britanic, se primește înștiințare că fostul Director al acelui Cabinet Barclay Head, ales membru onorar al Academiei la 22 Maiu (4 Iunie) 1914, a încetat din vieață încă dela 30 Maiu (12 Iunie) acelaș an D-l Hill arată că a înștiințat la timp Academia despre aceasta, dar se pare că scrisoarea d-sale s'a rătăcit, nefiind primită la Academie.

D-l *St. C Hepites* prezentă ca omagiu din partea autorului, d-l Ernest Lebon, scrierea *Sur une nouvelle Table de diviseurs des nombres.*

D-l *I Nistor* prezentă publicațiunea d-sale: *Istoria bisericii din Bucovina.*

— D-l Președinte exprimă mulțumiri

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 29 APRILIE (12 MAIU) 1916

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *N. Iorga* expune comunicarea d-sale: *Ceva mai mult despre vieața noastră culturală și literară în veacul al XVIII-lea*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

D-l Președinte *Dr C. I Istrati* cetește următoarea scrisoare primită dela d-l Al. N. Gane, fiul decedatului membru al Academiei N Gane

„*Mult stimate Domnule Istrati,*

«In numele mamei și al întregei familii a lui Nicu Gane, vă rog să primiți expresiunea sincerelor noastre mulțumiri pentru partea ce ați luat-o la îmmormântarea scumpului nostru tată.

«Tatăl nostru știu că era mândru și fericit de a aparținea Academiei Române și mai știu încă, că aștepta cu o nespusă nerăbdare să iea parte la sesiunea Academiei din Maiu a. c. pentru a-și revedea colegii și amicii săi și în special pe Domnia-Voastră, pentru care avea o mare stimă și dragoste.

«Dumnezeu a hotărît însă altfel Simpatiile cu cari am fost înconjurați în aceste momente au fost de sigur de o mare mângâiere pentru nemărginita noastră durere. Ultima dorință a tatălui nostru a fost ca portretul său făcut de pictorul Stahi, sunt acuma vreo 35 ani, să fie dat Academiei. De aceea mă grăbesc de a vă anunța că în curând voiu expedia pe numele Academiei acest portret.

«Vă rog încă odată să exprimați onor D-Voastre colegi toată gratitudinea noastră pentru afecțiunea ce au arătat-o tatălui nostru, și să primiți asigurarea prea osebitei noastre considerațiuni.»

SECŢIUNEA LITERARĂ.

Raportul d-lui Artur Gorovei despre „Legende, tradiţii şi amintiri istorice", vol. II, de C. Rădulescu-Codin, — aprobat de Secţiune la 22 Ianuarie 1916.

Conform însărcinării ce mi s'a dat de Secţiunea literară a Academiei Române, am cercetat, cu amănuntul, manuscrisul d-lui C. Rădulescu-Codin: «Legende, tradiţii şi amintiri istorice», vol. II, propus spre tipărire în publicaţiunea «Din vieaţa poporului român», şi părerea mea este următoarea

Materialul din această colecţiune este, în parte, inedit, iar unele bucăţi precum «La început» (p 1), «De când cu Noie» (p 2), «Domnul de rouă» (p 19), «Uriaşii» (p. 20), etc, deşi sunt cunoscute din alte colecţii, totuş, sub forma în care sunt date, prezentă importanţă, ca variante, şi merită să fie cunoscute

Persoanele şi localităţile cari figurează în aceste tradiţii au destulă însemnătate, pentru ca tot ce se povesteşte despre ele să intereseze pe cercetători.

Sunt, însă, câteva bucăţi, cari ar trebuì scoase din volum, dacă se va tipărì colecţia Astfel, legenda «Fata de ţăran ajunsă Doamnă a ţerii» (p 74), cu varianta ei dela pagina 97, nu este o legendă istorică, ci un basm, care şi-ar găsì locul, cu mult merit, într'o colecţie de basme

Pentru ca o *povestire* să fie *legendă* sau *tradiţie istorică*, trebue să fie legată de numele unui *personaj* istoric, al unei *localităţi*, al unui *fapt* istoric, sau al unoi datine naţionale In această povestire este vorba de un *Domn*, care dă sfoară prin ţară că va luà noră numai pe acea fată, care-i va face trei lucruri ce va cere Domnul, şi va deslegà trei întrebări. Fata unui morar se duce la împărat nici călare, nici pe jos, nici îmbrăcată, nici desbrăcată, nici cu plocon, nici fără plocon, aşà după cum ceruse Domnul, şi-i devine noră

In variantele cunoscute ale acestei povestiri, date sub numele de *basm*, e vorba de un *împărat*, şi numai înlocuirea cuvântului *împărat* prin *domn* nu-i dă acestei bucăţi, destul de frumoasă, caracterul de legendă istorică.

De asemenea bucăţile. «De când sunt înşelătorii» (p 79), şi «Bogăţia şi slava lumii» (p 81), sunt de asemenea basme, şi locul lor nu ar fi în această colecţie

Cele ce spun ţăranii, prin sate, despre lucrurile de astăzi, chiar când sunt în legătură cu personaje cari au însemnătate în vieaţa noastră socială, nu pot fi considerate ca legende istorice, cum vor puteà fi peste câţiva ani, când vremea va întinde vălul amintirii asupra faptelor întâmplate în zilele noastre.

Din acest punct de vedere privită bucata «Vlaicu» (p 123), în care nişte lăutari vorbesc de nenorocirea aviatorului aşà de regretat, nu este o legendă istorică, şi cred că ar trebuì scoasă din volum

Acelaş lucru ar trebuì făcut cu descrierea cetăţii lui NegruVodă (p. 43) Bucata aceasta nu este o legendă, nu este o culegere a d-lui C. R-Codin, şi are un singur lucru comun cu autorul legendelor. a fost publicată în revista «Prietenul nostru», care apărea sub conducerea sa

Cu aceste schimbări, lucrarea aceasta merită să fie publicată în colecţiunea Academiei, cred eu.

La finele lucrării, culegătorul a adaos un «Indice şi glosar» Inşirarea cuvintelor şi arătarea paginelor la cari se întâlnesc — precum s'a făcut, — nu e de ajuns. Sunt multe cuvinte pe cari orişicine nu le poate înţelege, şi al căror înţeles cei obişnuiţi îl vor bănuì, îl vor ghicì, îl vor deduce Tâlmăcirea lor cât mai amănunţită ar fi de dorit, dacă se poate face

---

Raportul d-lui I. Bianu despre „Din istoria literaturii didactice româneşti de Dr O Ghibu, — aprobat de Secţiune la 29 Ianuarie 1916.

Lucrarea d-lui Dr O. Ghibu, *Din istoria literaturii didactice româneşti. I. Bucoavnele*, face începutul unui şir de studii istorice de cea mai mare însemnătate pentru cunoaşterea progreselor şi a fazelor de desvoltare ale atât de întârziatei noastre instrucţiuni naţionale Studiul prezentat acuma de d-l Ghibu spre publicare este făcut cu toată competinţa pedagogică desăvârşită a autorului pe baza cercetării conştiinţioase a întregului material de cărţi ce s'a putut găsì în bibliotecile noastre şi cu deosebire într'a Academiei. Din aceste cauze lucrarea merită să fie publicată în *Memoriile* Secţiunii literare

SECŢIUNEA ISTORICĂ.

ŞEDINŢA DELA 5/18 IUNIE 1915.

Preşedinţa d-lui *D. Onciul*, Vicepreşedinte.

Se aduce la cunoştinţa Secţiunii situaţia fondului pentru publicaţia documentelor Hurmuzaki şi, după propunerea d-lui N. Iorga, se încredinţează tipărirea în colecţie a rapoartelor consulare austriace d-lui I Nistor

---

Raportul d-lui N Iorga despre „Monete vechi româneşti inedite sau puţin cunoscute" de C. Moisil, —aprobat de Secţiune la 26 Iunie (9 Iulie) 1915.

Lucrarea pe care ne o prezentă d-l C. Moisil, subt titlul «Monete vechi româneşti inedite sau puţin cunoscute», e o refacere şi o adăugire a studiilor sale anterioare Faţă de ce se ştie până acuma despre tipurile şi variantele monetelor muntene şi moldoveneşti, ea înfăţişează un mare progres Paragrafele ce privesc monetele lui Radu, tatăl lui Mircea cel Bătrân (tipul cu cavalerul în armură), ale lui ca şi ale fratelui Vladislav, ale lui Vlad, înlocuitorul pentru scurtă vreme al aceluiaş Mircea, sunt deosebit de interesante Pentru Moldova, avem o monetă de aramă a lui Petru Muşat, monetele lui Ilıaş, fiul lui Alexandru cel Bun, acelea pe cari autorul le atribue lui Alexăndrel, fiul lui Iliaş, moneta care poartă în latineşte numele unui Ştefan, precum şi aceea a lui Ştefan Tomşa.

Tipărirea acestui memoriu e de sigur foarte folositoare

Raportul d-lui N Iorga despre „România faţă de capitulaţiunile Turcilor" de I C. Filitti, — aprobat de Secţiune la 20 Noemvrie (3 Decemvrie) 1916.

Lucrarea d-lui I. C Filitti nu priveşte numai istoria Românilor, aducându-i o preţioasă contribuţie, ci şi istoria aşezămintelor de drept ale Imperiului Otoman, în legătură cu situaţia străinilor. Ca toate lucrările autorului, e bine

informată și adausul documentar înfățișează acte inedite din Arhivele, încă neîntrebuințate, ale Ministerului de Externe Nu trebue să se uite nici folosul actual al lucrării, care, de sigur, trebue tipărită

ȘEDINȚA DELA 8/21 IANUARIE 1916

Președința d-lui *A. D. Xenopol.*

Secțiunea, după ce iea cunoștință de lista cărților prezentate la concursul premiului Adamachi de 5 000 lei, divizibil, ce este a se acorda prin mijlocirea ei în viitoarea sesiune generală, decide:

a) să fie rugați următorii colegi a face rapoarte speciale asupra cărților însemnate în dreptul fiecăruia, și anume:

d-l *G Țițeica*· N Ghiulea, *Matematica și mecanica în științele sociale*,

„ *L. Mrazec* Dr. G. N. Leon, *Politica minieră în diferitele State și raporturile ei cu politica minieră din România*,

„ *General Gr Crainicianu* Căpitan N. I Popescu, *Cronici militare și Răsboiul*,

„ *B. Delavrancea*· Andrei Rădulescu, *Studii de drept civil*,

„ *G. Bogdan-Duică*, membru corespondent: Iulia C Gheorghiu, *Metoda rațională pentru educația copiilor mici dela 2—6 ani*,

„ *Petre Negulescu*, membru corespondent H. Sanielevici, *Cercetări critice* și *filozofice* și C I Năvârlie, *Filozofia lui Schopenhauer*

b) Secțiunea împarte celelalte cărți între membrii săi, după cum urmează·

Aron (Nicolau), Monografia bisericilor, școalelor și reuniunilor române din Făgăraș Făgăraș 1913 . .	d-lui *I Nistor*;
Bacaloglu (Hélène), Preuves d'amour Conférences patriotiques București 1914	» *A. D Xenopol*;
Băicoianu (C. I), Dunărea Privire istorică, economică și politică București 1915	» *I Bogdan*;
Bogdan (N A), Orașul Iași. Monografie istorică și socială, ilustrată Ediția a doua Iași 1913—1915 . .	» *A D Xenopol*,
Dabija (Lt. Colonel G. A), Răsboiul bulgaro-turc din anul 1912—1913 București 1914	» *N. Iorga*;
Diamandy (G.), Cauzele răsboiului european și interesele României București 1915	» *I. Bogdan*;
Iliescu (Nicolae), Transformarea dreptului de proprietate dela fondarea Romei până în zilele noastre. București 1914.	» *C. Giurescu*
Ionescu-Șișești (G), Politica agrară cu privire specială la România. București f. a	» *C. Giurescu*

Lupașcu (Colonel Gheorghe Em.), Amintiri din răsboiul independenței. 1877—1878. București 1915 . » *D Onciul* ;
Minar (Octav), Grigore Manolescu. Iași f a. . . . . . . » *T V. Stefanelli,*
Moisil (Const), Studii și cercetări numismatice I — VI București 1913—1915. . . . . » *M C. Sutzu* ;
Pop (Nicolae), Economia rurală și grădinăritul Blaj 1914. » *S. Mehedinți*;
Tăslăuanu (Octavian C), Trei luni pe câmpul de răsboiu Ediția a II a. București 1915 . . . . » *I. Nistor* ;
Zagorit (Gh), Târguri și orașe între Buzău, Târgoviște și București. București 1915. . . . . » *N. Iorga*

Raportul d-lui I. Nistor despre· „Originea și trecutul cetății Giurgiu", de N. A. Constantinescu, — aprobat de Secțiune la 18 Martie (1 Aprilie) 1916.

Lucrarea d-lui N A Constantinescu este o contribuție prețioasă la istoria cetății Giurgiu. Autorul a consultat cu multă hărnicie și pricepere toate mărturiile istorice privitoare la obiectul cercetării sale și a reușit să sintetizeze în trei capitole bine închegate totul ce se poate spune azi despre originea și trecutul cetătii Giurgiului.

In capitolul prim autorul se întreține asupra legendelor cari s'au urzit în jurul întemeierii acestei cetăți și arată că în mărturiile mai vechi cetatea Giurgiului se confundă cu cetatea Sfântul Gheorghe de pe brațul Dunărei cu acelaș nume. In capitolele următoare d-l Constantinescu arată adevărata origine a numelui cetății, precum și istoricul ei din zilele fundatorului Mircea cel Bătrân până la 1830, când raiaua și cetatea Giurgiului fură definitiv evacuate de Turci și anexate din nou Țerii-Românești, din teritoriul căreia fuseseră smulse

In anexă autorul dă în traducere românească «Expediția cruciaților din 1445, pe Dunăre», descrisă de Jehan de Wavrin, după povestirile nepotului său Valeran, care participase la cucerirea Giurgiului, săvârșită în cursul acestei expedițiuni Autorul dorește a-și ilustră lucrarea și prin câteva vederi vechi ale cetății și orașului Giurgiu, o dorință împotriva căreia nu este nimic de obiectat

Lucrarea d-lui Constantinescu îndeplinește toate condițiunile unei cercetări istorice serioase și metodice, ea îmbogățește prin frumoasele ei rezultate cunoștințele noastre asupra trecutului acestei vechi cetăți românești și prin urmare ea merită să fie publicată în *Analele* Academiei Române.

SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICĂ.

ŞEDINŢA DELA 12/25 IUNIE 1915

Preşedinţa d-lui *P Poni.*

Secţiunea ştiinţifică hotăreşte a se cere Academiei să încuviinţeze tipărirea lucrării colegului Antipa: *Pescăria şi Pescuitul în România.* Această tipărire se va face în colecţiunea Fondului Adamachi, unde sunt fonduri prevăzute

---

Raportul d-lui Dr Gr. Antipa despre „Contribuţiuni la fauna insectelor collembole din România, cuprinzând şi forme cavernicole“ de Dr C. N. Ionescu,—aprobat de Secţiune la 12 Iunie 1915.

Lucrarea D-lui Dr C. N Ionescu despre «Collembolele din România» umple un gol în literatura noastră ştiinţifică, ocupându-se de o grupă de insecte din fauna noastră, despre care nu s'a scris încă nimic. Autorul a adunat cu multă silinţă un material bogat din foarte multe regiuni ale ţerii şi chiar din locuri mai greu accesibile, ca d ex din diferitele noastre peşteri, din acestea a recoltat foarte interesante forme cavernicole

Materialul adunat a fost bine studiat şi în deplină cunoaştere a literaturii complete a chestiunii şi a metodelor de cercetare

O comunicare preliminară despre rezultatele acestei lucrări a fost dejà publicată în Buletinul Secţiunii noastre.

Şi ca redacţiune, lucrarea de faţă nu lasă nimic de dorit, iar figurile sunt făcute cu multă îngrijire şi acurateţă Sunt dar de părere că se poate publica în *Analele* Academiei.

Raportul d-lui Dr. Gr. Antipa despre: „Studii teratologice asupra Cestoizilor“ de Prof Dr N. Leon,—aprobat de Secţiune la 19 Iunie (2 Iulie) 1915

Lucrarea de faţă face parte din seria de note helmintologice pe cari autorul le-a publicat dejà în *Analele* Academiei sub titlul de «Contribuţiuni la studiul Paraziţelor din România» Autorul descrie acuma o serie de cazuri teratologice nouă observate de d-sa la Cestoizi şi dă totodată şi o privire generală asupra cazurilor descrise până acum, controlându-le pe toate pe material din ţară In această privinţă, cu totul originale şi de un deosebit interes sunt figurile ce le alătură textului, cari sunt fotografii proprii scoase după exemplarele aflate în colecţia bogată a laboratorului de Parazitologie dela Facultatea de Medicină din Iaşi, al cărui director este autorul

Vă rog dar să binevoiţi a aprobà publicarea ei în *Analele* Academiei

---

Raportul d-lui Dr Gr. Antipa despre: „Studii histologice şi anatomice asupra Hirudineelor de apă dulce şi marine“, de Dr I. A. Scriban,—aprobat de Secţiune la 26 Iunie (9 Iulie) 1915.

D-l Dr. I. Scriban ne este dejà cunoscut prin scrierile sale anterioare asupra Hirudineelor. Lucrarea de faţă este o continuare a cercetărilor sale din trecut, pe cari le-a publicat în colecţia Fondului Adamachi. Este o lucrare foarte serioasă, bazată pe o perfectă cunoaştere a literaturii şi a metodelor moderne de tehnică microscopică.

Sunt de părere că se poate publicà de Academie.

Raportul d-lui Dr Gr. Antipa despre: „Fluturele Aporia Crataegi L.“ şi „Fluturaşul Carpocapsa Pomonella L.“ de G. N. Finţescu,—aprobat de Secţiune la 11/24 Septemvrie 1915.

D-l Prof. Finţescu, care a mai prezentat Academiei diferite studii asupra insectelor vătămătoare din regiunea Iaşilor, ne mai trimite acum spre publicare 2 mici monografii

Prima tratează biologia Fluturului *Aporia Crataegi L.*, adică despre Fluturele numit Nălbarul, ale cărui larve se hrănesc cu frunzele diferiţilor arbori fructiferi şi le aduc pagube însemnate. A doua tratează biologia Fluturaşului *Carpocapsa pomonella L.*, ale căruia larve se desvoltă în fructele merilor şi perilor şi sunt cunoscute sub numele de viermi din mere şi pere.

In amândouă studiile autorul îşi descrie observaţiile sale proprii, făcut cu preciziune şi în mod conştiinţios, asupra biologiei acestor insecte, în re-

giunea Iașilor, asupra vătămărilor ce le aduc acolo arborilor fructiferi și asupra mijloacelor de a le combate Studii de acest fel cari, fără a îmbrățișa subiecte vaste și a discută chestiuni înalte, se mărginesc la o serie de observațiuni precise asupra modului de vieață și de desvoltare a insectelor vătămătoare în condițiunile speciale climaterice ale unei localități, sunt de cea mai mare însemnătate, căci numai pe această bază pozitivă se pot luà măsuri eficace pentru evitarea și stârpirea unor boale parazitare ale plantelor cari distrug munca și avutul oamenilor

Recomand cu plăcere publicarea acestor 2 lucrări în *Analele* Academiei

---

ȘEDINȚA DELA 30 OCTOMVRIE (12 NOEMVRIE) 1915

Președința d-lui *P. Poni.*

Secțiunea științifică primește propunerea d-lui coleg Antipa de a se tipări în «Publicațiunile Fondului Adamachi» manuscrisul d-lui Dr. A Cardaș, Docent universitar la Iași, «Animalele domestice din județele Durostor și Caliacra»

ȘEDINȚA DELA 20 NOEMVRIE (3 DECEMVRIE) 1915.

Președința d-lui *Dr. G. Marinescu*

Secțiunea științifică primind părerea colegului Teodorescu asupra lucrării d-lui Dr N T Deleanu, *Hidroliza substanțelor albuminoide de origine vegetală sub influența papainei și a papaiotinei*, hotărește publicarea ei în *Memoriile* Secțiunii științifice

Mai hotărește ca d-l coleg Poni sa fie rugat a referi asupra lucrării d-lui Dr Ionescu Bujor, *Determinarea compoziției chimice a cimentului și aplicațiunile practice ale acestei determinări*

ȘEDINȚA DELA 8/21 IANUARIE 1916.

Președința d-lui *Dr. G. Marinescu.*

Secțiunea hotărește ca raportori pentru cărțile prezentate la premiile Lazăr și Constantinide pe următorii:

La premiul Lazăr

Dr G Marinescu — Dr A. Babeș, Lichidul cefalo-rachidian
St C Hepites — Leonida, Electricitatea
I Simionescu — Rottman, Massivul eruptiv dela Greci.
A Saligny — Schitenescu-Schiteanu, Ecuațiunea fibrei mijlocii a pieselor supuse la flambaj

La premiul Constantinide

General G Crainicianu — Amza, Lucrările de campanie
Gr Antipa — Bădărău, Zoologia
I Simionescu — Cantuniari, Massivul eruptiv Muntele Carol Piatra-roșie
Dr V. Babeș — Dumitrescu Mante, Studiul azotemiei
I Atanasiu — Filip, Zootehnie specială,—Caii
Dr G Marinescu — Ghidionescu, Introducere în pedologie.

ȘEDINȚA DELA 15/28 DECEMVRIE 1916.

Președința d-lui *P. Poni.*

Secțiunea, luând cunoștință de scrisoarea colegului I. Atanasiu, prin care arată că nu poate face raport asupra lucrării d-lui Filip, deoarce la redactarea chestiunilor de fiziologie a luat el însuș parte, roagă pe colegul Antipa să-și iea această sarcină

Raportul d-lui P. Poni despre «Nutrirea animalelor domestice» de H. Vasiliu, — aprobat de Secțiune la 22 Ianuarie (4 Fevruarie) 1916

Lucrarea d-lui profesor H Vasiliu asupra *„Nutririi animalelor domestice“* cuprinde cercetări originale Părerea mea este că ea poate fi tipărită în «Publicațiunile Adamachi»

ȘEDINȚA DELA 18/31 MARTIE 1916.

Președința d-lui *P Poni.*

Secțiunea științifică, primind avizul colegului Dr. Antipa, hotărește publicarea în *Memoriile* Secțiunii științifice a lucrării d-lui Dr Deleanu *Fermentul peptolitic din Ficus carica*

Raportul d-lui L Mrazec despre „Trecerea Dunărei prin Porţile de-fier", de G. Vâlsan, — aprobat de Secţiune la 25 Martie (9 Aprilie) 1916.

Examinând lucrarea d-lui G Vâlsan *Asupra trecerii Dunărei prin Porţile-de-fier*, sunt de părere a se publică în *Analele* Secţiunii ştiinţifice, adăugandu-se încă cele 2 hărţi, despre cari ne vorbeşte în lucrare.

PARTEA II.

SESIUNEA GENERALĂ DIN ANUL 1916.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 1/14 MAIU 1916

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l Preşedinte *Dr C I. Istrati*, deschizând şedinţa, zice

Domnilor şi Stimaţi Colegi,

Sesiunea generală din anul acesta are pentru noi şi pentru întreaga stare culturală a neamului un interes deosebit.

Iată de ce am şi luat noi dispoziţiunea, pentru ca deschiderea sesiunii generale de acuma să se facă în mod public, regulă care doresc şi sper că se va păstrà şi pe viitor.

In adevăr, erà pentru mine surprinzător faptul, că tocmai ziua cea mai importantă, în care se arată activitatea anuală a acestui aşezământ cultural; ziua în care salutăm cu fericire pe fraţii noştri sosiţi de peste hotare; ca tocmai atunci totul să se petreacă cu uşile închise, fără ca acei cari urmăresc cu mulţumire năzuinţele noastre să poată să iea parte şi ei la bucuria noastră şi să-şi dea mai bine seama de cele petrecute în decursul anului încheiat, în sânul acestei instituţiuni.

De altfel, de data aceasta, avem un fapt mult mai hotărîtor, care să ne facă a deschide larg uşile noastre, şi anume acela că s'au împlinit 50 de ani dela înfiinţarea Academii Române.

S'ar fi cuvenit, de sigur, ca această aniversare să fie serbată cu

un deosebit fast, așà cum se cuvine pentru un astfel de moment de seamă, în vieața unei instituțiuni ca Academia.

Serbarea aceasta, la care sper că vor luà parte și membrii noștri de onoare străini și delegați ai altor Academii, va trebuì să fie o manifestare măreață a întregii pături culte a neamului.

Nu o vom face însă aceasta în anul curgător, din două puncte de vedere:

Mai întâiu, fiindcă a trebuit să ținem seamă de situația generală nu numai din jurul nostru, dar chiar din întreaga Europă, pe urmă de însăș starea sufletească a țerii noastre, chemată la sacrificii și aflătoare sub puterea unor cumplite evenimente, din cari pe unele le simțim cu toții, iar pe altele le știm aproape fatale, și cari fac a nu ne mai gândi la serbări, de orice natură ar fi ele

Pe urmă, după cum vom vedeà îndată, este și o altă cauză care ne obligă a amâna până la anul viitor această serbare.

E speranța în zile mai bune, și facem chiar urarea ca, la anul, starea noastră sufletească să fie cu totul alta, iar situațiunea generală, și cu deosebire a neamului nostru, să fie astfel, încât serbarea Academiei să încoroneze năzuințe de veacuri, doruri legitime și stări de fapt, cari să ne asigure un viitor liniștit și puternic, dând și elementului etnic român putința, ca el să contribue cu ceva la mersul tot înainte al omenirii.

Cincizeci de ani au trecut dela 1866, când C. A. Rosetti, ca Ministru de Culte și Instrucțiune publică, avand ca director general pe V. A Urechiă, prezentase, la 12 Martie, Locotenenței Domnești un referat, pentru convocarea *Societătii Literare Române*, referat care începe cu fraza: «In mediloculu preoccupatiuniloru de reforme regeneratorie alle tierrei nostre nu trebue se uitamu, Domniloru Ministri, cea ce datorimu limbei și litteraturei nostre naționale.

«Limba poporului Românu, eterna dovada a latinetatei tierrei nóstre, reclama imperiosu cultulu seu, sub pedépsa de a nu mai poté servi de veiculu cugetarei naționale in nou'a sea desvoltare.»

Regulamentul pentru formarea Societății Literare Române fu aprobat de Locotenență la 1 Aprilie 1866.

In el găsim, ca scop indicat, următoarele:

a) «De a determinà ortografi'a limbei române,

b) «De a elaborà gramatic'a limbei române,

c) «De a începe și realisà lucrarea dictionariului românu». Iar la art 4 se prevede, și aceasta arată gândirea patriotică a organiza-

torilor, că: «Societatea se compune acumu pentru întaia ora d'in următorii membri:

a) «D'in trei membri din România de peste Milcovu;
b) «D'in patru membri din România de dincoce de Milcovu;
c) «D'in trei membri din Transilvani'a;
d) «D'in doi membri din Banatu;
e) «D'in doi membri din Maramuresiu:
f) «D'in doi membri din Bucovin'a;
g) «D'in trei membri din Bassarabi'a;
h) «D'in doi membri din Macedoni'a.»

Prin decretul dela 22 Aprilie 1866 se și numesc:

D-nul	Jos. Hodosiu	din Maramuresiu.
„	Alessandru Romanu	
„	T. Ciparu	din Transilvanis'a.
„	G. Munteanu	
„	G. Barițiu	
„	A. Mocioni	din Banatu.
„	V. Babesiu	
„	A. Hurmuzachi	din Bucovin'a.
„	Demitrovici	
„	Al Hâsdeu	din Bassarabi'a.
„	Cavallariu Stamate	
„	J. Strajescu	
„	J. Caragiani	din Macedoni'a.»
„	Cozacovici	

Astfel, Academia, prima instituție română cu un caracter general de rassă, în care nu se ține seamă de hotarele țerilor locuite de Români, începe ființarea sa acum 50 ani, numai cu membrii din afara țerii libere, iar ceilalți, dela noi, cum am zice, au fost numiți mult mai în urma.

Să mai notăm că prima dată, când aflăm iscălitura marelui Rege Carol I pe un decret privitor la Academia noastră, e la 11 Iunie 1866, când colegul nostru Bucovinean Ioan Sbierea este numit membru în locul d-lui A. Demitrovici, demisionat.

Dar desfășurarea faptelor ce urmau a da definitiva organizație Academiei este brusc oprită prin un factor pe cât de neprevăzut,

pe atât de dăunător: Holera, care se ivise cu putere în țară, și cu multă probabilitate și prin răsboiul de peste hotar, între Prusia și Austria.

Iată de ce la 21 Iulie, Ministrul I Strat, prin o deciziune ministerială, urmată de un referat către Consiliul de Miniștri, cu un «*Diurnal*» al acestuia și cu raport către Domnitor, aprobat de acesta la 22 Iulie, decide, din cauza înființării carantinelor, ca

Art. I. «*Societatea litteraria* convocata in Bucuresci pentru 1 Augustu venitoriu annulu currente se amâna pentru anulu 1867.»

In decursul anului următor, Dimitrie Brătianu, Ministru al Cultelor și Instrucțiunii publice, face iarăș un referat către Consiliul de Miniștri, acesta încheie din nou un «*Diurnal*», la 27 Maiu, urmat de referat la Domnitor, care aprobă la 28 Maiu, ca *Societatea Literară Română* să fie convocată la 1 August.

Iată dar justificarea amânării noastre, urmând ca la anul să sărbătorim, cum se cade, nu aniversarea înființării, ci aceea a activității de 50 de ani a Instituțiunii noastre

La 2 Maiu 1867, Domnitorul numește și pe membrii din țară și anume pe:

«D-lui V. Alessandri
„ C. Negruti
„ V. Alessandrescu Urechia
} din Români'a de peste Milcovu

„ J. Heliade Radulescu
„ A. Treb Laurianu
„ C. A. Rosetti
„ I. C. Massimu
} din Români'a de dincoce de Milcovu.»

Toți aceștia, odihnească-i Domnul în pace și păstreze-le memoria veșnic neamul, în inima sa recunoscătoare, s'au dus pe rând.

Avem însă o fericită excepțiune, pe care țin s'o semnalez.

Ceva mai în urmă, la 20 Iulie 1867, Domnitorul mai numește încă pe d-nii Titu Liviu Maiorescu și pe N Ionescu.

Se află dar, din fericire printre noi, dintre membrii de peste hotar, d-nii J. Caragiani și J. Sbiera; iar dintre cei din țară, d-l T. L. Maiorescu.

Salut dar în numele D-voastre al tuturora pe ultimii colegi din falanga verde, bărbătească și destoinică, cari au luat parte dela început la înființarea Academiei, și cari au contribuit așà de mult

la bunul ei mers, şi la renumele tot mai bun ce şi-a făcut printre surorile ei cu mult mai bătrâne.

Trăească încă mulţi ani d-nii: I. Caragiani, Ion Sbiera şi Titu Liviu Maiorescu.

Inaugurarea *Societăţii Literare* se face oficial la 1 August 1867, cu un discurs al Preşedintelui Consiliului, urmat de o caldă cuvântare a lui V. A. Urechiă şi se încheie cu o vorbire a venerabilului Ciparіu.

Prima şedinţă ordinară anunţată, pentru întâia dată, şi trecută în protocol, fără nici o altă hotărîre, ca *Societate Academică Română*, are loc la 8 August cu un material abundent, în care se poate observà o lucrare a Preotului Ioane Marcu, din Maramureş, despre „*Unitatea în limba română*".

Toată această evoluţiune a tinerei Academii va forma pe larg, sper, subiectul unei expuneri la anul viitor Să-mi fie totuş îngăduit a adăoge numai, că *Societatea Literară Română*, devenită *Societate Academică Română*, a fost transformată în *Academia Română* mai în urmă, şi anume în decursul anului 1879.

Gloria răsboiului pentru neatârnare; încrederea în sine, care revenià cu paşi repezi; desvoltarea culturală generală în ţară şi mai ales mersul bun şi constant ascendent al Academiei, ca şi faptul că ne aflam independenţi şi în preajma înălţării la starea de Regat, toate îndemnară pe unii patrioţi a grăbì această ultimă fază a deplinirii fiinţei Academiei noastre.

G. Chiţu are meritul, ca Ministru al Instrucţiunii publice, de a fi făcut *Proiectul de lege* şi *Expunerea de motive* pentru această, nu transformare, dar desăvârşire. Tot el ca *raportor* a susţinut o în Cameră, în şedinţa dela 28 Fevruarie 1879

La articolul III al proiectului de lege prezentat de el, găsim că «Academia Română este şi rămâne persoană morală şi independinte în lucrările sale de orice natură »

Se recunoşteà astfel personalitatea noastră morală cu atât mai necesară, cu cât funcţionasem numai în virtutea unei deciziuni ministeriale, şi primisem totuş, graţie mărinimiei fireşti a sufletului adevărat românesc, mai multe legaturi.

In urmă, ceeace erà demn de o Academie, şi mai ales ceeace erà atât de indispensabil în un mediu ca acel de pe atunci dela noi, e că ni se lăsà absoluta independenţă, în tot ce priveşte activitatea noastră.

De această independenţă Academia s'a servit, ca de o puternică

pârghie, pentru a se ridicà deasupra patimilor politice și curentelor primejdioase. De ea s'a servit, cu pricepere și demnitate, numai spre a merge înainte

Acest proiect susținut de G. Chițu, de G Missail, istoric și om cu mare suflet, precum și de doctorul G. Polizu, în termeni calzi și convingători, trecù aproape cu unanimitate.

La Senat, în ședința dela 24 Martie, raportor fiind marele și nemuritorul Kogălniceanu, și după o discuțiune vie, relativă la locul ce se cereà pentru Academie, aproape în fața Universității, și la care discuțiune luă parte între alții și I. Ghica, proiectul fu votat cu o mare majoritate

De această transformare Academia luă act în ședința sa dela 23 Maiu, prezidată de Ion Ghica. Ședințele urmară zilnic, iar la 27 Maiu membrii Academiei se prezentară Domnitorului

I. Ghica vorbì în numele ei și oferì Suveranului *Președința de onoare*.

Cu această ocaziune marele Domnitor spuse între altele:

«Sunt mêndru că sub Domni'a Mea s'a fundatu Societatea care astadi devine Academi'a Româna. Urediu d'in totă inim'a ca acésta frumosa Institutiune sé fia unu avutu isvoru pentru sciinti'a, pentru limb'a si istori'a nóstra nationale.»

Din toată această mică expunere a celor petrecute rezultă limpede pentru noi o întreită îndatorire, care ne obligă, acum mai ales, când se împlinesc 50 ani dela constituirea, dacă nu de fapt, dar legală a Academiei, a o îndeplinì și anume:

A mulțumì, mai întâiu în mod călduros și a purtà o adâncă recunoștință tuturor acelor oameni cari părtași, în mare parte, generațiunilor ce au făcut pe 1859 și 1877, au pus așà de hotărît umărul și la înființarea și întărirea definitivă a Academiei, la 1866 și la 1879

Slăvită fie memoria lor, și un monument caută a li se ridicà de Academie prin publicarea, până la anul viitor, a unui volum istoric în care să se cuprindă deslușit toată scurgerea și desfășurarea faptelor relative la originea Academiei, și mersul ei general până în prezent, cuprinzând și tot ce privește partea, mare sau mică, pe care au săvârșit-o fiecare din acești buni Români

A aduce, de asemenea, cu această ocaziune, expresiunea adâncei noastre recunoștințe ilustrilor noștri colegi, cari ne-au precedat.

Acestora le datorim toată starea înfloritoare de care ne bucurăm în prezent.

Mă gândesc adeseori, ce erà, până târziu în urmă, Academia noastră, înghesuită numai în două săli ale Universităţii; lipsită de mijloace, privită cu neîncredere şi chiar cu gelozie de toţi acei ce nu putuse pătrunde dela început în ea, printre cari erau mulţi merituoşi, dar pentru cari nu erau locuri suficiente, ca şi astăzi Nu mai vorbesc de acei cari drept orice merit au numai pofta neînfrânată a unei ambiţiuni care adesea, la noi, nu are nici un frâu, crezându-se mulţi de drept destoinici a fi academicieni, Miniştri, ori încărcaţi cu toate onorurile şi mai ales favorurile[1].

Înaintaşii noştri au luptat însă bărbăteşte şi începând cu nimic, la 1866, ajunsese deja la 1879 să aibă 100 000 lei venit, ceeace se părea multora colosal, pentru a ne găsi astăzi în o situaţie, relativ înfloritoare, pe care veţi aflà-o îndată din expunerea d-lui Secretar general.

Tot în aceste momente, sufletele noastre recunoscătoare trebue să se întoarcă spre mormintele acelor generoşi donatori, cari au lăsat Academiei, fiindcă ştiau că este a neamului, preţul oboselei şi muncii adesea a unei vieţi întregi Recunoştinţa noastră e cu atât mai mare, cu cât mulţi dintre ei aveau familie, numeroşi nu aveau o cultură deosebită, ci numai un suflet ales şi prielnic intereselor mari ale obştiei locale sau ale neamului; iar mai toţi nu erau dintre fericiţii arhimilionari, cari la moarte, neputând duce cu ei totul în mormânt, nu lasă totuş nimic pentru alinarea suferinţei sau pentru buna stare materială sau culturală a neamului în mijlocul căruia au trăit, adeseori prea mult sărbătoriţi

Acestor inimi generoase se cade iarăş să ridicăm un monument special, demn de ei şi de Academie, o Carte de Aur, în care, în mod desluşit şi cuprinzător, să se arate vieaţa lor, daniile lăsate şi ceeace s'a făcut cu ele

Procedând astfel, noi cei dela Academie, cari din fericire nu avem nimic de ascuns sau de tăinuit, vom face o operă omenească de cinste şi de adevărată recunoştinţă şi vom da chezăşie pe viitor şi altor oameni de inimă, cari vor voi să ne ajute, arătându-le chiar, în un capitol iniţial, cum trebue făcut lucrul pe viitor, pentru a nu ne legà prea mult mâinile, în ceeace ne obligă a face, şi a nu ne împovărà prea mult cu legaturi, cari adeseori fac din Acaedmie un soiu de executor în afară de calea ce doreşte a urmà, în mod luminat şi prielnic.

Azi însă, cu deosebire, cată să mai cinstim în deosebi memoria lui C. A. Rosetti, V. A. Urechiă și G. Chițu

Toți aceștia au dreptul deopotrivă la recunoștința noastră, toți prin cultura lor, prin inteligența lor aleasă, prin patriotismul lor luminat și sincer, au înțeles rostul unei Academii.

Dar se cade să scoatem mai la față pe V. A. Urechiă, care a fost sufletul acestei inițiative, și despre care ani puteà spune ceeace Parny a zis despre Richelieu: «L'établissement de l'Académie française suffirait seul pour immortaliser le nom de Richelieu »

Dacă marele și sincerul democrat, care a fost C. A. Rosetti; dacă inimosul V. A. Urechiă și patriotul G. Chițu nu ar fi făcut altceva în vieață, decât crearea Academiei Române, numele lor ar trebui totuș în veci cinstite, căci o Academie este pentru un neam afirmarea cea mai puternică, nu numai a conștiinței rassei poporului care i-a dat naștere, dar și cea mai vădită dovadă a vitalității de care se arată destoinic, și a încrederii în munca și priceperea de care se simte capabil.

Mai trebue o specială amintire pentru cel ce a fost sufletul Academiei, mai multe decenii, Dimitrie Sturdza, care a iubit-o cu pasiune, dându-i munca sa nepregetată și o mare parte din avutul său.

Evoluția Academiei noastre a fost până acum normală și urez ca în curând să ajungă la faza ei definitivă.

De altfel, deși Academia franceză a precedat pe a noastră cu 282 de ani, fiind înființată la 1634, vedem că ambele au avut, păstrând proporțiile de timp, împrejurări, oameni și mijloace, aproape acelaș drum de parcurs.

Și în Franța s'a început la fel, mai întâiu cu partea literară, și cu însărcinarea de a face Dicționarul și gramatica, căutând a ajutà desvoltarea corectă a limbii Abià la 1666 se creè și Academia de științe, și nu primì ea completa desvoltare, de astăzi, decât după ce, suprimată la 1793, când în Convențiune Bouquier ziceà: «Est-ce que les nations libres ont besoin d'une caste de savants égoistes et spéculatifs, dont l'esprit voyage incessamment par les sentiers perdus de la région des rêves et des chimères?»,—ea fu restaurată în 1795, ca *Institut al Franței*, la a cărei organizare contribuì și geniul lui Napoleon, cu începerea celui de pe urmă secol încheiat.

Din acest punct de vedere, noi mai avem încă mult de făcut.

In cuvântarea mea din anul trecut am atins însă această ches-

tiune. Să sperăm că la anul viitor, având și liniștea și mijloacele necesare, vom da o completă desfășurare vieții Academiei, ne rămânând nici o ramură de cercetare și producere originală, nereprezentată în sânul ei.

Când vedem apusul mândrindu-se cu vechimea Academiilor sale, noi, deși ultimii veniți, nu avem totuș de ce să fim rușinați.

Prin numirea de *Academie*, cuvânt elen, se înțelegeà mai mult o școală. Ca astfel a fost luată și la noi, când s'a creat *Academia Mihăileană*, din Iași.

Numai în secolul al XIII-lea și în special în țerile latine, se înființară Academii, în înțelesul celor actuale Astfel fu aceea numită *Brunetto Latini* din Florența, dela 1270, și *l'Académie des Jeux floreaux*, dela Toulouse, din 1323

Numărându-ne și noi printre Latini avem dar de ce fi mândri.

Putem adaoge totuș că un Român expatriat voluntar, pentru o idee mare și generoasă, Ronsard, a fost tulpina din care se trase marele Ronsard, cel ce a reformat literatura franceză, și care prin întrunirile ce provocase, cu prietenul său Valentin Courart, fură de fapt primii inițiatori ai Academiei Franceze.

Să nu uităm, de asemenea, că Academia din Petrograd a fost organizată definitiv numai de Cantemir, după ideile lui Leibnitz, Cantemir care și el erà membru al Academiei din Berlin.

Eu cred chiar, că Cantemir e primul Academician din neamul nostru, al doilea fiind Prințul Gh. Bibescu, fost corespondent al Academiei Franceze.

De altfel, oricât s'ar păreà de paradoxal, dar e de fapt un adevăr istoric, că în mare parte și nouă apusul ne datorește cultura și progresul și prin urmare și Universitățile sau Academiile sale.

Invitat la 1909 de Universitatea din Geneva a luà parte la serbarea aniversării de 350 ani a acestui centru de cultură, care are ca deviză: *Post tenebras lux*, și împiedicat de a mă duce le-am scris următoarele, pe cari le traduc după publicațiunea oficială.

Astăzi când am puteà fi jigniți în sentimentele noastre că Academia Română nu are decât 50 ani și Universitățile noastre o depășesc abià cu un deceniu, e bine cred să se știe ceeace am spus colegilor dela Geneva.

«De altfel — ziceam — ne mândrim în acelaș timp, permiteți-mi a v'o spune, de a aveà și noi o mică parte la gloria voastră, noi cari de altfel datorim așà de mult Universităților din țerile apusului.

«E că, la 1550, când ați putut aprinde întâia faclă a marelui vostru centru de lumină, un popor expirà aproape, la aceeaș epocă, la extremitatea orientală a Europei, apărând lumea și civilizațiunea în contra ultimului val al cuceritorilor Europei, Turcii Acel popor erà poporul român... Și nu fără a-și da seama de măreția scopului, acest popor lupta cu atâta bărbăție.

«El a căzut aproape sdrobit, dar a făcut imposibilă invaziunea pentru restul Europei! Ștefan cel Mare, eroul legendar al epocei erà numit de Papa Sixt al IX-lea *„apărătorul creștinătăți“* și el însuș în scrisorile sale trimise la Roma, spune: «Am siguranța că dacă necredincioșii reușiau a cucerì această poartă à creștinităților, care este țara mea, întreaga creștinătate ar fi amenințată»

«Se știà de mult că Mahomet al II-lea se lăudase a da ovăz calului său pe altarul sfântului Petru la Roma și a umilì astfel creștinătatea, în orașul etern, după cum o făcuse dejà la Sfânta Sofia în Constantinopole.

«Acest mare cuceritor, cu armata sa necomparabilă, a fost sdrobit de Moldoveni

«Aceste sângerări, pe cari Românii le-au făcut Turcilor, au împiedicat ca o nouă eră de barbarie să acopere Europa la acea epocă, și voi ați putut în acest chip să aprindeți facla voastră de lumină și să vă scrieți deviza *Post tenebras lux*. Și să nu credeți că ceeace spun de Ștefan cel Mare, ca apărător al Crucii și progresului, s'ar aplicà numai unui om superior, dar unic în acele timpuri.

«Toți domnitorii noștri au căutat a apărà civilizațiunea și credința. Unii, ca Șerban Cantacuzino, merg până a trădà pe Suzeranul Turc, aliatul lor de nevoie, pentru a împiedicà opera de distrugere asupra Vienei și Europei. Iată de ce la 28 Fevruarie 1688, Contele Waldstein îi scrie că, numai grație lui, Viena a putut fi apărată de furia Turcilor

«Această preocupare a căpeteniilor noastre, de a ne apărà nu numai pe noi, dar cu noi și prin noi și restul Europei, se dovedește și din următoarele, scrise de Mihaiu Viteazul Papei Clement al VIII-lea:

...«Astfel că fără întârziere, susținut de Sfinția Ta și de Prinții creștini, voiu trece Dunărea și voiu izbì nu numai provinciile vecine, dar chiar Constantinopolul, scaunul Imperiului otoman, ceeace va mărì puterea creștinătății, pacea perpetuă și securitatea.»...

«Ce voiți deci, ca dovadă, mai limpede și mai hotărîtoare și care

să arate mai luminos idea superioară care ne călăuzià și sacrificiul pe care am știut a-l face în mod atât de desăvârșit.

«Europa civilizată trebue deci să ne țină seamă de serviciile pe cari i le-am adus, și noi trebue să fim mândri de faptul că străbunii noștri au scris în istoria omenirii pagine așà de glorioase.»

Când deci, Domnilor și scumpi Colegi, un popor are așà trecut, se poate ușor mângâià de a nu sărbători astăzi decât 50 ani dela înființarea Academiei sale, deoarece, ceeace timpurile vitrege ne-au împiedicat de a face pe pământul strămoșesc, am înlesnit să se facă acolo unde, și prin noi, faptul a fost posibil

A fost scris însă ca anul acesta să avem și alte aniversări, pe cari Academia nu le-ar puteà uità

Acum un veac, la 1816, Gheorghe Lazăr prezentă un program de școală românească Eforiei Școalelor, alcătuită din Mitropolitul Ungrovlahiei, și din trei boieri aleși din divanul adhoc. Cererea sa fu admisă, și în Academia greacă, dela Sft Sava, i se dădù un mic local.

Acolo, el, timp de cinci ani, făcù lecții copiilor și un fel de conferințe, pentru ca părinții și suflarea românească întreagă să înțeleagă că sosise momentul de a începe a ne îngrijì și de cultura neamului

Din acea școală ieșiră I. Eliade-Rădulescu, Euf Poteca, C Moroiu, Simion Marcovici și Petrache Poenaru

Din acea școală am mers treptat înainte pe câmpia fericită și rodnică a culturii și muncii intelectuale românești, până când, după jumătate de veac, se putù naște Academia Română.

In bogata noastră colecție se află dintre scrierile lui Lazăr «Aritmetica, compusă în limba românească și în folosul școalelor dela Sf. Sava, de G. Lazăr,» la anul 1821, Fevruarie 26, scrisă de el cu doi ani înainte de a murì

Profesorul Lalescu, care îl studiază amănunțit, constată că tehnica terminologiei românești, națională, de care se servește el, care profesà acum un secol, este cât se poate de nemerită, pe când acum încă noi mai avem tot vorbe tehnice străine.

Școale românești am avut multe, din cele mai vechi timpuri, în țerile române, dar pe la începutul secolului trecut, eram jos ca cultură românească, care era înecată de Academiile grecești din Iași și București

E tocmai un secol de când cea din București închise ochii, față cu făclia aprinsă de Lazăr.

Acest Lazăr al neamului, încălzit la focul sacru al patriotismului, ne-a înviat el pe noi, astfel că renașterea noastră începe cu 1816, se afirmă la 1821, se desăvârșește la 1859, pentru a se impune dela 1877 încoace

Să sperăm că Academia, recunoscătoare lui Lazăr, va desăvârși restul muncii de îndeplinit și al visurilor sale justificate și posibile, pe calea literelor, științelor și artelor.

Dar acest an 1816 mai are pentru noi încă o însemnătate:

Ion Ghica, și e destul a-i spune numele, s'a născut, în ciuda Enciclopediei Diaconovici, care dă o dată greșită, la 12 August 1816.

Actele sale sunt la noi, și există între ele certificatul său de naștere, iscălit de locțiitorul de Mitropolit, care arată că a fost botezat de Domnitorul Gr. Ghica.

M'am uitat zilele acestea la «dosarul» său, cum se zice de regulă, și cu o adevărată sfieală și respect, am întors foile actelor așezate de el și lăsate nouă

Am avut rara cinste de a-i ocupà scaunul la Academie și dacă voiu mai aveà zile, având mare parte din material adunat, voiu căutà a-i face pe larg biografia Iată certificatele sale din țară, scrise în latinește, din 1826 (1)

---

(1) ***Testimonium eruditionis et morum***

Praesentibus litteris testamur D Ghika Ioannem in collegio Bucurestiense de studio humaniorum praelectiones publicas in Aritmetica admodum diligenter frequentasse atque in examine publico in classem primam cum eminentia relatum esse.

Mores quot attinet legibus academicis admodum conformes exhibuit

In quarum fidem has ei manu nostra subscriptas et consilii de eruditione publica sigillo munitas dedimus

(Stampila aplicată a Eforiei Școalelor naționale).

Bucarestiis
1831—1832 Augusti 28
(ss) *G Popp,*
professor publicus.

Testimonium eruditionis et morum

Praesentibus litteris testamur D Ghyca Ioannem origine . . natum in Bucurestiis, annorum 17, religionis Christ. graec ritus, in collegio Bucurestiense, praelectiones publicas

Acest mod de a da certificatele s'a mănținut și mai în urmă, și am publicat facsimilul unuia din 1833, dat marelui învățat Béchamp, care făcuse ucenicie în o farmacie din București.

Tot în acest dosar se află și certificatul de *Bachelier ès Lettres*, din Iunie 1836, și cel ès *Sciences mathématiques*, din 18 August 1838, când dejà se află de un an în Școala centrală. Ca chimist țin să arăt că economistul I. Ghica și marele povestitor, care erà el a avut în tinerețe o adevărată predilecțiune pentru științe, având cele mai bune note la chimie, în urmă la fizică și apoi la celelalte studii de matematici (2)

---

in trigonometria et topographia applicata admodum diligenter frequentasse, atque in examine publico anni 1833—1834 classificatum esse ut sequitur.

In theoria trigonometriae class. primae cum eminentia

Triangulatione topographica class primae.

Mores quot attinet legibus academicis adprime conformes exhibuit

In quorum fidem has ei a nobis professoribus istius classis subscriptas et consilii de instructione publica sigillo munitas dedimus

(Stampila aplicată a Eforiei Școalelor naționale)

P Poyenaru,
Professor Trigonometriae applicatae

(2) Bulletin des numeros (sic) de merite obtenu (sic) par M Ghyka, elève de 3e division (1ère annee d'étude) aux examens généraux de la fin de l'annee scolaire 1836—1837.

Geométrie descriptive	17	*Nota* Les numéros de mérite varient de o a 20; ce dernier est tres rarement accordeș et seulement à l'éleve qui satisfait parfaitement à l'examen.
Mécanique rationnelle	12	
Physique générale	18	
Chimie générale	19	
Histoire naturalle et Hygiène	14	
Dessin d'épure et d'ornement	16	
Lavis	12	

Si M Ghyka était plus assidu, il serait un eleve excellent Sa conduite à l'ecole est tres bonne

Le Directeur des Etudes
(ss) *Delange*

Notele și observațiile dela urmă sunt scrise de mâna profesorului

Lucrările lui Ion Ghica sunt și rămân o podoabă pentru știința și literele române.

Veți înțelege că nu puteam astăzi să nu-l reamintesc în vorbirea mea.

Dar ca Academie, dacă suntem o manifestație a rassei în modul de a produce, aparținem însă omenirii prin adevărurile eterne ce căutăm a cunoaște.

Academiile lucrează pentru omenire, cu mijloacele și atributiile speciale însă ale rassei, din care se ridică și pe care caută a o ajută și înălță. Dacă rădăcina Academiilor aparține solului natal, arborele în sine, cu florile si fructele sale, trăește în adierea comună a atmosferei pământești, în mișcarea ei și sub influența soarelui care le încălzește. Soarele, pentru ele, e adevărul; atmosfera, e seninătatea în cercetări și concluzii; scopul existenței lor e progresul și perfecționarea vieții, omenirii întregi, și anume: Perfecțiunea fizică și mai ales morală, și desvoltarea materială.

Ele fiind surori, încadrează cu aureola care le este proprie, și sunt luminate și înălțate, la rândul lor, de geniile popoarelor.

Acum trei sute de ani se născù Shakespeare, acest Dante al nordului, acest cunoscător de suflete, care în loc de a-i duce pe cei răi în infernul veșnic, ca Dante, s'a mulțumit a-i pune, tot pe vecie, în lumina și simțirea judecății omenești, care e mai cumplită decât toate smoalele infernului.

Tot acum se împlinesc trei sute de ani dela moartea lui Cervantes.

Gnothi σe avton, Nosce te ipsum, stătù scris pe templul dela Delphi. Spre a ne cunoaște mai bine, marele phsicolog englez a făcut mai mult cu operele sale nemuritoare, decât mulți alții prin scrierile lor etice, dar cari nu avură, de sigur, aceleași rezultate practice

Dante, Cervantes, Shakespeare și Molière, fiecare în modul său, cu geniul rassei, cu influența mediului și condițiunii sociale și a timpului în care au trăit, au făcut enorm pentru ca omenirea să fie mai bună. Progresul moral aduce după el mai curând progresul în genere. Să le fim recunoscători Academia Română nu puteà pierde această ocaziune, fără a se închinà umbrelor lor mărețe.

In ziua aceasta de sărbătoare, de mulțumire sufletească pentru trecut și de încrezute năzuințe îndreptate spre viitor, avem durerea totuș de a ne gândì, cu regret și iubire însă, la memoria celor pierduți în cursul anului trecut.

Regina Elisabeta, femeia superioară, care de atâtea ori în scrierile şi vorbirea sa, dovedià o constantă preocupare de a pătrunde tainele nemuririi sufletului, ea, care întrupase bunătatea inimii, seninătatea cugetării şi dorinţa de a înfăptuì tot ce putea alina suferinţa, s'a dus acolo, de unde avem, dacă nu credinţa desăvârşită, dar şi speranţa, în o existenţă mai curată şi mai nestingherită de stările materiei cosmice, şi care ar dovedì larg şi nemurirea sufletului şi evoluţiunea acestuia, în raport cu veşnica preschimbare în bine a totului, fie materie, zisă numai neînsufleţită, fie natură vie, vegetală sau animală.

Fost-a ea pentru Academie, ca şi neuitatul mare Rege, soţul Ei, iubitoare a instituţiunii noastre, cu adevărat; dorit-au ei ca Academia pe care marele Rege o considerà, cu drept cuvânt, ca o podoabă a Domniei Sale, să meargă tot mai înainte pentru realizarea frumosului scop ce urmăreşte şi pentru binele şi cinstea ţerii şi neamului.

Pierdut-am, deasemenea, pe cel mai bun, mai afectuos şi mai blajin dintre noi, pe alesul Român, cinstitul şi atrăgătorul scriitor al celor văzute, în o epocă de transformare spre o vieaţă mai omenească şi mai plăcută, pe Nicu Gane. El lasă un mare gol în mijlocul nostru.

Pe aceste morminte scumpe, Academia le va păstrà ea, în totdeauna, în atmosfera de iubire, recunoştinţă şi mândrie, care trebue să plutească veşnic în jurul ei.

Şi acum să mulţumim soartei, care a făcut că abià după 62 ani dela desfinţarea robiei dela noi în 1854; 52 de ani abià de când s'a organizat învăţământul nostru public şi prin legea rurală s'au pus primele baze unei vieţi mai omeneşti, a fraţilor dela ţară; treizeci şi nouă ani dela căpătarea neatârnării,—ne aflăm în situaţia actuală.

Academia Română, manifestaţia cea mai puternică a culturii române, va merge tot înainte, căci avem convingerea că neamul nostru e mai mult ca prielnic la orice manifestare pe terenul literelor, artelor şi ştiinţelor

Avem marea misiune de a fi conducători în lucrarea cea mai de seamă a neamului, să ne facem dar şi noi, în mod larg şi cu voie bună, datoria.

Urez Academiei şi intelectualităţii române progres neţărmurit în o Românie mare şi fericită

In numele Domnilor-Voastre, al tuturor, facem cu această oca-

ziune cea mai caldă urare Președintelui nostru de onoare și Marelui Protector, Maiestății Sale Regelui Ferdinand I, Maiestății Sale Reginei Maria și întregei Dinastii, urări de vieață îndelungată și fericită și de o domnie glorioasă, îndelungă vreme, în o Românie astfel cum o dorește de veacuri întreaga suflare românească.

Salut cu o deosebită iubire pe puținii colegi de peste hotar, cari au putut răsbate până la noi.

Declar deschisă sesiunea generală.

D-l Președinte prezentă apoi următoarea *Programă a lucrărilor sesiunii generale* din acest an.

1. Raportul Secretarului general despre activitatea Academiei în 1915—16.
2. Raportul Comisiunii financiare asupra exercițiului bugetar 1914—15
3. Alegerea Comisiunii pentru examinarea lucrărilor făcute în 1915—16
4 Alegerea a doi membri activi: unul în Secțiunea istorică în locul răposatului *I. M. Moldovanu* († 10/23 Septemvrie 1915) și celălalt în Secțiunea literară în locul răposatului *N. Gane* († 16/29 Aprilie 1916) (Art. 22—24 Stat., 62 Reg).
5 Raportul Comisiunii permanente a Bibliotecii pentru 1915.
6. Raportul Comisiunii Fundațiunii Adamachi pentru 1915—16 și alegerea a doi membri cari, împreună cu Secretarul general, să formeze Comisiunea pentru 1916—17 (Art. 16 Reg Adam).
7 Raportul Comisiunii Fundațiunii Otteteleșanu pentru 1915—16 și alegerea Comisiunii pentru 1916—17.
8. Raportul Comisiunii pentru împărțirea cărților didactice și religioase din Fondurile Ioan Fătu și Ioan Scorțeanu în 1915 și alegerea Comisiunii pentru 1916.
9 Raportul Comisiunii Dicționarului limbii române asupra lucrărilor din 1915—16 și alegereaComisiunii pentru 1916—17.
10 Raportul Comisiunii Fundațiunii Ioan Agarici pentru 1915 — 16 și alegerea Comisiunii pentru 1916—17.
11. Raportul Comisiunii Fundațiunii Tache P Anastassiu pentru 1915—16 și alegerea Comisiunii pentru 1916—17.
12. Darea premiului I. Lecomte du Noüy elevilor Școalei de Arte frumoase din București (Art. 8 Reg special.)
13 Discursul de recepțiune al d-lui *I. Nistor*.
14. Raportul Comisiunii însărcinate cu examinarea lucrărilor făcute în 1915—16
15. Deciziunea Comisiunii speciale pentru acordarea premiului *Năsturel* de 4.000 lei (Art. 8, 9, 13, 16 Reg. Prem.).

16. Deciziunile *Secțiunii științifice* pentru acordarea premiilor *Lazăr* de 5.000 lei și *Constantinide* de *4 000 lei* (divizibil). (Art. 14 și 15 Reg Prem).
17. Deciziunea *Secțiunii istorice* pentru acordarea premiului *Adamachi* de 5 000 lei (divizibil). (Art. 14 și 15 Reg. Prem).
18. Ședința publică solemnă pentru proclamarea premiilor acordate. (Art 17 Reg. Prem.).
19. Subiecte alese de *Secțiunea literară* pentru premiile din 1921:
    — *Năsturel* de 5 000 lei,
    — *Neuschotz* de 2 000 lei,
    — *Toncoviceanu* de 1 000 lei
20. Subiecte alese de *Secțiunea științifică* pentru premiile din 1921:
    — *Lazăr* de 5 000 lei,
    — *Adamachi* de 5 000 lei,
    — *Cuza* de 6.000 lei,
    — *Anastasie Fătu* de 3.000 lei,
    — *Marele Premiu General Ioan Carp și Maria Carp* de 7.000 lei
21. Alegerea Comisiunii financiare pentru cercetarea conturilor din 1915—16.
22. Alegerea Comisiunii de 12 membri pentru *Marele Premiu Năsturel* de 12.000 lei și al *Asociațiunii Craiovene* de 1.500 lei din 1917. (Art. 13 Reg Prem).
23. Alegerea Comisiunii de 7 membri pentru premiul *Chrissoveloni* de 2.000 lei din 1917.
24. Alegerea Comisiunilor de câte 3 membri din *Secțiunea istorică* pentru cercetarea lucrărilor cari se vor prezenta la premiile din 1917 (Art. 20 Reg. Prem.):
    — *Adamachi* de 5 000 lei (divizibil) despre: *Valurile (troianele), drumurile și cetățile romane din toate țerile locuite de Români.*
    — *Neuschotz* de 2 000 lei despre *Istoria costumului la Români până la 1821*
25. Alegerea Comisiunilor de câte 3 membri din *Secțiunea științifică* pentru cercetarea lucrărilor cari se vor prezentà la premiile din 1917:
    — *Lazăr* de 5.000 lei despre: *Crustaceele din apele interioare ale României*
    — *Năsturel* de 5.000 lei despre: *Climatografia României.*
26. Alegeri de membri onorari și corespondenți.
27. Formarea bugetului pentru anul 1916—17.
28. Alegerea Președinților și Vicepreședinților Secțiunilor pentru 1916—17. (Art. 15 Stat.).
29. Alegerea Președintelui și Vicepreședinților Academiei pentru 1916—17 (Art 15 Stat).

30 Raportul Secretarului general asupra lucrărilor sesiunii generale din 1916

D-l Secretar general *I. C Negruzzi* cetește următorul raport asupra lucrărilor făcute în cursul anului trecut.

„*Domnilor Colegi,*

«Abià se împlinise anul dela dispariția dintre noi a spiritului înalt și tutelar al Aceluia, care a condus destinele neamului românesc o jumătate de veac, și o tot așa de mare durere ne covârșește din nou: In ziua de 18 Fevruarie (2 Martie), prima Regină a țerii a închis și Ea ochii pentru vecie. O sinceră tristețe a cuprins toate straturile poporului, căci nu erà colț din țară și din cuprinsul românesc, unde numele ei să nu fi fost pomenit cu cea mai respectuoasă dragoste Și într'adevăr, puține neamuri din lume au avut norocul să aibă în fruntea lor Suverani, cari să se fi luat la întrecere în fapte bune și în muncă neobosită pentru ridicarea poporului, ca ilustrii dispăruți. Primul Rege și prima Regină, făuritorii României de azi, în nobila Lor activitate, se completau unul pe altul Pe când El, oștean viteaz, desăvârșit om de stat și neîntrecut organizator, puneà țerii temelii trainice și îi urzià viitorul; Ea, mama duioasă, își concentrase toată grija și iubirea ce clocotește în inimile alese — după ce soarta îi răpise fără îndurare pe singurul Ei copil, — alinând suferințele celor umili și nevoiași, cari multă vreme vor pomenì și vor povestì urmașilor lor despre «Mama răniților» din răsboiul nostru de independență și despre Regina noastră bună și milostivă. Dar pe lângă aceste însușiri cari o împodobiau așà de frumos, Providența îi hărăzise o strălucire și mai mare, aceea a darului poeziei. Numele ei de literată — Carmen Sylva — a trecut peste hotarele țerii noastre și a ajuns să fie pronunțat în toate unghiurile lumii, stârnind admirație pentru regina-poetă și făcând cunoscută peste tot și țara, care se mândrià cu o așà de aleasă Suverană.

«Scrierile rămase de pe urma Reginei Elisabeta sunt numeroase și variate : poezii, nuvele, romane, cugetări, dramă, comedie — n'a rămas nici un gen din vastul domeniu al literaturii, pe care ilustra defunctă să nu-l fi încercat cu succes.

«Vom înșirà acì o parte din lucrările Reginei Elisabeta, cari au fost traduse în românește. De altmintrelea bibliografia scrierilor Ei, traduse în toate limbile culte, este foarte bogată:

O rugăciune, traducere de B. Marian. București ; un șir de poezii patriotice, compuse în timpul războiului Independenței, traduse de mine

însumi; *Mântuitorul vieţii,* o istorie adevărată povestită după spusa căpitanului Dearburn. Buc. 1882; *Poveştile Peleşului.* Buc. 1882; *Astra,* roman, traducere de Gion. Buc. 1887; *Bate la uşă,* traducere de L. M. (Livia Maiorescu). Buc. 1887; *Nuvele,* traducere de Gion. Buc. 1888, *Cuvinte sufleteşti.* Buc. 1888; *Pablo Domenich,* istorie militară. Buc. 1889; *Bucureşti,* traducere. Buc. 1892; *Robia Peleşului,* traducere de Elena Radu Rosetti. Buc. 1897; *Poeziile unei regine,* prima traducţiune în româneşte de Ilie Ighel Deleanu. Buc. 1897; *Versuri,* traduse de A. Toma. Buc. 1897; *Vrăjitoarea,* traducere în versuri de A. Steuerman. Craiova 1898; *Povestea reginei binefăcătoare,* tradusă de George A. Mándy. Buc. 1899; *Povestea unei regine,* traducere în versuri de Haral. G. Lecca. Buc. 1899; *De prin veacuri,* traducţie de L T I-II. Buc.; *Insurat,* tradusă de A. Alexandrescu-Dorna. Buc. 1903; *Ullranda,* dramă în 2 acte în versuri, tradusă de Dr A. Steuerman. Iaşi 1904, a doua ediţie în Buc. 1907; *Prinţul Codrului,* traducere de Lia Hârsu. Buc.; *Marioara,* dramă în două acte în versuri, tradusă de Haralamb G. Lecca. Iaşi 1904; *In ziua scadenţei,* dramă într'un act, tradusă de Haralamb G. Lecca. Iaşi 1904; *Impresiile unei regine,* traduse din englezeşte de Ios. Iţicovici. Buc. 1905; *Valuri alinate,* traduceri de George Coşbuc. Buc. 1906; *Poezii,* traduse de Elena Poenaru. Buc. 1904; *Poveştile unei regine.* I. Buc 1906; *Văduvele domnului Daniel,* comedie într'un act, tradusă de Leopold Stern. Buc 1907; *Cugetările unei regine,* traduse de Leopold Stern. Buc. 1910; *De ce ne trebuesc regii? Umbra lui Ştefan cel Mare,* traducere de Leopold Stern. Buc. 1910; *Marioara,* dramă în trei acte, traducere în versuri de A. Steuerman. Iaşi 1911; *Poveştile unei regine,* traduse de Lia Hârsu Buc. 1914; *Din viaţă,* două nuvele, traducere de Corneliu Scurtu Buc 1914.

«Regina Elisabeta a luat parte însemnată la lucrările instituţiei noastre, pe cari le urmăriă cu viu interes. Ea a onorat şedinţele publice cu mai multe lecturi din frumoasele Sale compoziţii; astfel în 1882 a cetit legenda *Puiu*; în 1890 *Visul poetului* şi în 1891 *Sola.*

«In şedinţa dela 19 Fevruarie (3 Martie), d-l Preşedinte Dr. C. I. Istrati a adus la cunoştinţă dureroasa veste a morţii Reginei şi a ţinut o cuvântare în care preamăriă memoria Ei. D-l coleg Duiliu Zamfirescu s'a asociat — din partea Secţiunii literare şi a poeţilor — la omagiile aduse ilustrei răposate.

«După durerea adâncă ce ne-a stăpânit din pricina morţii Reginei

Elisabeta, au venit şi zile mai senine. Am avut mulţumirea să serbăm aniversarea de 40 de ani dela naşterea M S. Reginei Maria, care şi Ea e sprijinitoare artelor şi literaturii, fiind Insăş o distinsă artistă şi literată. In ziua de 16/29 Octomvrie, membrii Academiei aflători la şedinţă au ascultat cuvântarea pronunţată de d-l Preşedinte Dr. C. I. Istrati cu această ocaziune.

«Acum 25 de ani, în 1891, Academia îmbărbătată încă de avântul zilelor mărețe, cari ridicase ţara la rangul de regat independent deplin consolidat, a serbat şi ea un sfert de secol dela întemeierea ei.

«S'ar fi cuvenit, prin urmare, ca anul acesta să sărbătorească aniversarea de o jumătate de secol a activităţii ei. Insă nici vremurile prin cari trecem, nici calculul exact al activităţii academice nu ne îngădue această satisfacţie. Ne-am gândit deci să amânăm marea sărbătoare pentru anul viitor când, cu ajutorul lui Dumnezeu, atmosfera aceasta, care inspiră atâta nelinişte şi griji, sperăm că se va însenina, şi când Academia împlineşte efectiv 50 de ani de activitate, căci la 1 August 1867 s'au întrunit pentru întâiaş dată toţi membrii cari alcătuiau corporaţia noastră şi au pus temelia lucrărilor celor mai de seamă, stabilind un program regulat de muncă pentru viitor.

«I *Membrii.*

«Am avut şi anul acesta durerea să pierdem pe mai mulţi dintre tovarăşii noştri de muncă, pe venerabilii noştri colegi *I. M. Moldovanu* şi *N. Gane*, membri activi, pe membrii onorari Barclay Head, Charles Bouchard, Dr. Paul Ehrlich şi Ernest Ludwig şi pe membrii corespondenţi N. Culianu, Virgil Oniţ şi M. Romniceanu.

«Canonicul prepozit *I M. Moldovanu* a încetat din vieaţă în ziua de 7/20 Septemvrie în vârsta înaintată de 83 de ani. Răposatul, vreme îndelungată, fruntaş al Românilor, a fost între conducătorii instituţiunilor culturale şi financiare româneşti. Il găsim rând pe rând profesor, director de gimnaziu, preşedinte al Asociaţiunii transilvane pentru cultura şi literatura poporului român, demnităţi în cari a contribuit, după trebuinţă, la deşteptarea neamului românesc şi la îndemnarea tineretului la învăţătură. Sub conducerea ştiinţifică a învăţatului Timoteu Cipariu, al cărui colaborator a devenit după aceea, s'a distins încă de tânăr ca adânc cercetător al trecutului nostru

«Iată scrierile mai însemnate ale regretatului nostru coleg:

Acte sinodale ale bisericii române de Alba-Iulia și Făgăraș. Blaj 1869, 1872; *Spicuire în istoria bisericească a Românilor*, răspuns la contracritica d-lui N. Popea Blaj 1873.

«Dintre lucrările sale didactice notăm pe cele următoare:

Dicționărel latin-român pentru începători. Sibiu 1864; *Istoria Ardealului pentru școalele poporale* Blaj 1866, *Geografia Ardealului pentru școalele poporale.* Blaj 1870; *Istoria patriei pentru școalele poporale române din Ardeal.* Blaj 1875.

«Dar trebuințele urgente ale poporului, din care ieșise și dânsul, l-au chemat la altfel de activitate. Astfel vedem pe răposatul I. M. Moldovanu un lung șir de ani în fruntea instituțiunilor economice și financiare, fără să părăsească, în acelaș timp, preocupațiile sale pentru cultura neamului. Peste Carpați, unde oamenii de seamă în stare să conducă pe Români spre o vieață națională sunt în mic număr și împiedicați de a lucrà din pricina grelelor împrejurări politice, canonicul Moldovanu găsise cu multă chibzuință calea cea dreaptă: ea erà întărirea economică a poporului român

«Pentru toate aceste merite, Academia l-a ales în 11 Aprilie 1894 membru activ în Secțiunea istorică, după ce fusese membru corespondent al ei dela 1871.

«Dispozițiile sale din urmă se impun prin simplicitatea și modestia lor. Așà, a lăsat cu limbă de moarte să nu se facă sgomot cu îmmormântarea sa; elevii și profesorii din Blaj, unde a fost îmmormântat, să nu-l însoțească în chip de pompă; să nu i se țină cuvântări. O pildă atât de strălucită de abnegație și de lipsă desăvârșită de vanitate mai întâlnim numai în vremurile vechi ale republicei romane; cetind dispozițiile testamentare ale răposatului Moldovanu par'că ascultăm epitaful poetului Ennius.

Nemo me lacrumis decoret, nec funera fletu
Faxit.

«D l I. Bianu, în ședința dela 18 Septemvrie (1 Octomvrie), a adus la cunoștința Academiei trista veste a pierderii colegului I. M Moldovanu și a expus meritele mari ale regretatului dispărut.

„*Nicolae Gane* a încetat din vieață în ziua de 16/29 Aprilie. Dânsul, deși erà membru activ abià dela 1 Aprilie 1908, făcea însă parte din corporația noastră încă din 23 Martie 1882, când fusese ales membru corespondent în Secțiunea literară. In tinerețe se devotase magistraturii; mai târziu s'a distins în cariera administrativă, ca prefect și mai ales ca primar al orașului Iași. In dese rânduri

deputat sau senator, a fost la urmă Ministru de Domenii și Președinte al Senatului. Dânsul erà unul dintre scriitorii foarte răspândiți în toate părțile locuite de Români. Meritele netăgăduite ale acestui distins literat constau în alegerea subiectelor din vieața curat românescă, în simplicitatea lor, în interesul pe care-l provoacă și în limba lor aleasă, inspirată de literatura populară. Activitatea literară a lui Gane datează de o jumătate de veac.

«Iată acì o înșirare a scrierilor sale·

Discursul cu ocaziunea inaugurării anului judiciar 1869—70. Iași 1869; *Domnița Ruxandra* Nuvelă istorică. Iași 1873; *Poezii.* Iași 1873; *Incercări literare.* Iași 1873; *Novele* Ediția I—III. Iași, Bucureștı 1880—1899; *Poezii* Iași 1886; *Pagini răzlețe.* Iași 1901; *Zile trăite.* Iași 1903, *Păcate mărturisite.* Iași 1904; *Bogdan Petriceicu-Hasdeu.* Discurs de recepție în Academie București 1909; *Spice.* Buc. 1909; *24 Ianuarie, 1859—1909.* Cuvântare. Iași 1908; *Divina Comedie* de Dante Alighieri. *Infernul,* traducere în versuri. Ediția I—III. Iași. Buc. 1906—1907.

«In ședința extraordinară dela 18 Aprilie (1 Maiu), d-l Dr. C. I. Istrati ne-a încunoștințat despre această ireparabilă pierdere. S'a telegrafiat d-lor P Poni și I. Simionescu la Iași să reprezinte Academia la înmormântare; fiului răposatului i s'a adresat o telegramă de condoleanțe; iar d-l Președinte a fost însărcinat cu ținerea cuvântării funebre.

«Membrul onorar *Barclay Head,* mort a doua zi după alegerea sa, la 30 Maiu (12 Iunie 1914), a fost un distins numismat și multă vreme directorul Cabinetului de numismatică dela British Museum din Londra. Dela dânsul ne-a rămas un catalog al monetelor și medaliilor de aur și de argint din British Museum, tipărit în Londra la 1883, și un manual de numismatică grecească *(Historia numorum,* Oxford 1887).

„*Dr. Charles Bouchard* a murit în toamna trecută la Lyon din pricina unui accident de automobil. Răposatul a fost profesor la Facultatea de medicină din Paris, Președinte al Academiei de științe, membru al Institutului Franței, un distins patolog și prieten bun al Românilor, atâtea titluri cari au determinat alegerea sa ca membru onorar în ședința dela 18 Maiu 1911.

«Lucrările sale mai însemnate sunt despre *Pelagră,* despre boalele de nutrițiune și infecțioase. Cu colaborarea numeroșilor săi elevi a dat la lumină *Manualul de patologie.*

«D-l Dr. V. Babeș, la 27 Noemvrie, ne-a adus la cunoștință încetarea din vieață a Doctorului Bouchard și ne-a întreținut despre activitatea aceluia care a fost inițiatorul școalei moderne de medicină.

«La 7/20 August s'a stins din vieață *Dr Paul Ehrlich*, membru onorar al Academiei dela 18/31 Maiu 1911, unul dintre marii binefăcători ai omenirii, specialist neîntrecut pe terenul terapiei tuberculozei, tripanosomiozei și al sifilisului.

«*Dr. Ernest Ludwig*, membru onorar, ales la 4 Aprilie 1908, a murit la 1/14 Octomvrie. Dânsul a fost profesor de chimie la Universitatea din Viena. S'a distins pe terenul chimiei anorganice, organice și analitice. Are numeroase scrieri în această specialitate, și anume: anuare de chimie, manuale de chimie medicală și farmaceutică A analizat o mulțime de ape minerale, printre cari și pe cele dela Dorna Vatra.

«La 28 Noemvrie a încetat din vieață la Iași *N Culianu*, membru corespondent în Secțiunea științifică, ales în ședința dela 1 Aprilie 1889. După sfârșirea studiilor la Academia Mihăileană din Iași, a fost trimis ca bursier la Paris, ca să urmeze matematicile și astronomia. Obținând licența la 1860, s'a întors în țară și s'a dedicat profesoratului. A fost decan al Facultății de științe și rector al Universității din Iași. Dela răposatul Culianu ne-au rămas mai multe scrieri:

Raporturi despre starea școalelor publice din Iași la finea a șc. 1866—67, pronunțate înaintea M. S. Domnitorului Carol I în 2/14 Iulie 1867; *Lecțiuni de calcul diferențial și integral*. Iași 1870—74, în 2 vol., *Curs elementar de trigonometrie plană și sferică*. Ediția I-II. Iași 1875, 1886; *Curs elementar de algebră*. Ediția I—IV. Iași 1872—1890; *Curs de cosmografie* pentru uzul școalelor secundare Ediția I—II. Iași 1895—1902.

«D-l Președinte Dr. C. I. Istrati, aducându-ne la cunoștință trista veste, în ședința dela 4 Decemvrie, ne-a vorbit despre activitatea științifică a decedatului.

„*Virgil Oniț*, fost profesor și Director al gimnaziului românesc din Brașov, Vicepreședinte al Societății pentru crearea unui fond de teatru românesc în Ardeal, a încetat din vieață la 8/21 Octomvrie, în vârstă de abià 50 de ani. Răposatul a fost ales membru corespon-

dent al Secţiunii literare în şedinţa dela 3 Aprilie 1902 Dela dânsul ne-au rămas următoarele scrieri·

Carte de cetire pentru clasa III gimnazială Braşov 1893; *Limba română. Fiinţa, originea, rudeniile şi istoria ei* Manual pentru gimnazii Braşov 1894; *In sat la Tânguești.* Piesă pentru teatrul dela ţară. Sibiiu 1912; *Straturi în poezia noastră poporală*, 1897 (în «Vatra»); *Schiţe şi nuvele · Din toate ; Clipe de repaus, Schiţe şi foiţe.* I — II, sub pseudonimul «Sorcovă». Braşov 1901, 1903.

«La 16/29 Octomvrie, d-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* ne-a adus ştirea încetării din vieaţă a lui Virgil Oniţ.

«La 4/17 Octomvrie a decedat Inginerul *M. Romniceanu*, membru corespondent în Secţiunea ştiinţifică, dela 23 Martie 1904. Dânsul erà licenţiat în ştiinţe din Bucureşti, diplomat al Şcoalei de poduri şi şosele din Paris, profesor la şcoala noastră de poduri şi şosele, Subdirector al Căilor ferate şi cu gradul cel mai înalt în corpul nostru tehnic. Lui i se datoreşte proiectarea şi construcţia unui sfert aproape din reţeaua căilor noastre ferate.

«D l Preşedinte Dr. C. I. Istrati ne-a adus la cunoştinţă, în ziua de 9/22 Octomvrie, şi această dureroasă pierdere.

„II. *Şedinţele de peste an.*

«Academia a ţinut în cursul anului 23 şedinţe ordinare, una extraordinară şi 11 publice.

«Şedinţele publice au fost ocupate cu următoarele lecturi şi comunicări:

«La 5/18 Iunie, d-l *N Iorga* a expus comunicarea sa *Ştiri nouă relative la legăturile noastre cu Biserica Constantinopolitană*, în şedinţa dela 11/24 Septemvrie, a făcut comunicarea despre *Carpaţii în luptele dintre Unguri şi Români*, la 9/22 Octomvrie a cetit comunicarea despre· *Sârbi, Bulgari şi Români în Peninsula Balcanică în evul mediu*, în ziua de 29 Ianuarie (11 Fevruarie) ne a vorbit despre *Vânzătorul lui Tudor Vladimirescu: Căpitanul Iordache Olimpiotul*, la 26 Fevruarie (10 Martie) a dat lectură comunicării despre: *Un Aromân Mitropolit al Atenei — Sinodul din Târgovişte, 1659*, în şedinţa dela 18/31 Decemvrie a expus comunicarea sa : *Amănunte din istoria noastră în veacul al XIX-lea*, în ziua de 11/24 Martie a făcut o expunere despre *Legăturile Românilor cu Ruşii apuseni şi cu teritoriul*

zis „ucrainian", în sfârșit, la 29 Aprilie a cetit comunicarea *Ceva mai mult despre vieața noastră culturală și literară în veacul al XVIII-lea.*

«In ședința dela 30 Octomvrie, d-l *Dr G. Marinescu* a cetit o comunicare despre: *Neurologia pe câmpul de răsboiu.*

«La 4/17 Decemvrie, colegul nostru d-l *Dr V Babeș* a dat lectură comunicării sale despre: *Leziunile gastro-intestinale în pelagră*

«In ședința dela 30 Octomvrie (12 Noemvrie), d-l *V Pârvan* ne-a vorbit despre catacombele descoperite de d-sa la Constanța: iar la 12/25 Fevruarie ne a cetit comunicarea: *Histria. IV Inscripții găsite în 1914 și 1915.*

«In ședința publică dela 4/17 Martie, d-l *M. C. Sutzu* a expus comunicarea despre. *Contribuțiunea numismaticei la istoria antică a României transdunărene.*

«La 11/24 Decemvrie, d-l *C Giurescu* a cetit comunicarea: *Despre rumâni.*

«D-l *S. Mehedinți* ne-a întreținut în două ședințe cu comunicările sale, la 23 Octomvrie (6 Noemvrie), despre *Observări geografice asupra răsboiului— Emanciparea unei rasse*, și la 5/18 Fevruarie, despre· *Legea creșterii Statelor.*

«In ședințe intime s'au mai făcut și alte comunicări științifice mai scurte Astfel la 12/25 Iunie am auzit comunicarea colegului nostru *I Bianu* despre manuscriptul cu traducerea *Bibliei lui Nicolae Milescu Spătarul*, iar la 19 Iunie (2 Iulie) despre o cădelniță dela 1702. In ședința dela 6/19 Noemvrie, am ascultat apoi o expunere a d-sale despre scrisorile dăruite de d-na Paulina V. Alecsandri și la 27 Noemvrie (10 Decemvrie) ne-a făcut o relațiune asupra unor cărți vechi istorice, dăruite de d-l V Pârvan; în ziua de 26 Fevruarie (10 Martie) ne-a vorbit despre centenarul dela moartea istoricului Ioan Christian Engel, autorul operei· *Geschichte der Moldau und der Walachey*, în sfârșit la 4/17 Martie, ne-a vorbit despre introducerea calendarului gregorian în Bulgaria.

«Un deosebit interes a deșteptat scrisoarea d-lui profesor O. Tafrali, comunicată în ședința dela 18 Septemvrie (1 Octomvrie), în care d-sa arătă descoperirile făcute la Biserica Domnească dela Curtea de Argeș S'a făcut o largă discuțiune asupra frescelor dela acest vechiu monument istoric și s'a ales o comisiune compusă din d-nii *I. Bogdan*, *N. Iorga* și *D. Onciul,* care a studiat chestiunea ridicată de d-l Tafrali asupra vechimii adânci a picturilor și și-a exprimat părerea — ținând seamă de toate dovezile istorice — printr'un raport, care vi s'a adus la cunoștință în ședința dela 9/22 Octomvrie. Cercetările intreprinse de d-l Tafrali fiind de mare importanță, Academia a decis să-i pue la dispoziție suma de 1 000 lei pentru fotografiarea picturilor dela Curtea de Argeș

„III. *Publicațiunile Academiei.*

«In cursul anului au apărut sau se mai află sub presă următoarele publicațiuni:

„1. Din *Analele Academiei*:

a) Tomul *XXXVII—Partea administrativă și Desbaterile anului 1914—1915* s'a încheiat, tipărindu-se și partea II, care cuprinde lucrările sesiunii generale trecute.

b) Tomul XXXVII—*Memoriile Secțiunii literare* s'a sfârșit iarăș de tipărit și conține:

Duiliu Zamfirescu, Sufletul răsboaelor în trecut și în prezent

Al. T. Dumitrescu, Trâmbița românească, manifest public, patriotic și revoluționar de Ienăchiță Văcărescu, cu un studiu introductiv.

Duiliu Zamfirescu, Bosforul și Dardanelele față de interesele românești.

Dimitrie Marmeliuc, Figuri istorice românești în cântecul poporal al Românilor.

Dragoș Protopopescu, Stilul lui Dimitrie Cantemir.

Pantelimon Diaconescu, Cari industrii casnice românești s'ar puteà încurajà și perfecționà și prin ce mijloace?

c) Tomul *XXXVII—Memoriile Secțiunii istorice* s'a terminat și conține următoarele comunicări:

N Iorga, Veneția în Marea Neagră. III Originea legăturilor cu Ștefan cel Mare și mediul politic al desvoltării lor

N Iorga, Pilda bunilor Domni din trecut față de școala românească.

N Iorga, Scrisori inedite ale lui Tudor Vladimirescu.

N. Iorga, Activitatea culturală a lui Constantin Vodă Brâncoveanu și scopurile Academiei Române.

N. Iorga, Opera de istoric a Regelui Carol.

N. Iorga, Neamul Agarici. — Răzeși fălcieni și vasluieni.

N Iorga, Imperialismul austriac și cel rus în desvoltare paralelă.

N Iorga, Din legăturile noastre cu Sârbii

N. Iorga, Privilegiile șangăilor dela Târgu-Ocna.

Vasile Pârvan, Cetatea Ulmetum III. Descoperirile ultimei campanii de săpături din vara anului 1914.

N Iorga, Câteva știri despre comerțul nostru în veacurile al XVII-lea și XVIII-lea

N Iorga, Dreptul la vieață al statelor mici

N. Bănescu, Un dascăl uitat: Grigore Pleșoianu

N. Iorga, Dardanelele (amintiri istorice)

Vasile Pârvan, Zidul cetății Tomi

N. Iorga, Câteva lămuriri nouă cu privire la istoria Românilor

C. Giurescu, Vechimea rumâniei în Țara-Românească și legătura lui Mihaiu Viteazul.

N. Iorga, Faze sufletești și cărți reprezentative la Români, cu specială privire la legăturile «Alexandriei» cu Mihaiu Viteazul

Dr Ioan Lupaș, Contribuțiuni la istoria Românilor ardeleni, 1780—1792, cu 84 acte și documente inedite, culese din arhivele din Viena, Budapesta, Sibiu și Brașov

I. Nistor, Emigrările de peste munți

Dr Ioan Lupaș, Episcopul Vasile Moga și profesorul Gheorghe Lazăr, cu mai multe acte și documente inedite

d) Tomul *XXXVII — Memoriile Secțiunii științifice* s'a terminat de asemenea de tipărit și cuprinde:

Dr. G Marinescu, Natura și tratamentul paraliziei generale și tabesului.

G. N. Fințescu, Fluturașul Yponomeuta Malinella în România Biologie, fitopatologie, caractere exterioare și mijloace de combatere

General Gr. Crainicianu, Despre războiul european Cauzele războiului.

Prof. Dr N. Leon, Contribuțiuni la studiul parazitologiei în România

Dr I. I. Nițescu, Cercetări comparative asupra valorii nutritive a porumbului nou și vechiu.

Gheorghiu (Gh Gr.), Contribuțiuni la climatologia Iașilor — Temperatura iernii la Iași

Sim St. Radian, Contribuțiuni la Flora bryologică a României (A III-a contribuție). Hepaticae cu thal.

Dr Theodor Mironescu, Bronchoree muco-membranoasă.

Dr G. Marinescu, Un caz de somn isteric durând mai multe luni, cu câteva date asupra naturii intime a isteriei

Dr G. Marinescu, Autoscopie, automatism și somnambulism

Prof Dr V. Babeș, Cercetări nouă despre pneumonie

e) Din *Tomul XXXVIII — Partea administrativă și Desbaterile anului 1915—16* e aproape gata să iasă de sub presă partea I,

cuprinzând ședințele ordinare și ale secțiunilor până la sesiunea generală.

f) Tomul *XXXVIII—Memoriile Secțiunii literare* se află sub tipar și cuprinde:

Dr O. Ghibu, Din istoria literaturii didactice românești. I. Bucoavnele
— — II. Abecedarele din Transilvania
— — III Cărțile de cetire din Transilvania

g) Tomul *XXXVIII — Memoriile Secțiunii istorice* se află încă sub presă și au apărut până acum următoarele comunicări:

N Iorga, Câteva știri nouă relative la legăturile noastre cu biserica Constantinopolitană în a doua jumătate a secolului XVII-lea
G. N Leon, Impozitele în funcțiune economică și politică socială.
N Iorga, In legătură cu Biblia dela 1688 și Biblia dela 1667 a lui Nicolae Milescu
Const. Moisil, Monete vechi românești inedite sau puțin cunoscute.
N. Iorga, Carpații în luptele dintre Români și Unguri.
N. Iorga, Sârbi, Bulgari și Români în Peninsula Balcanică în evul mediu.
Ioan C. Filitti, România față de capitulațiile Turciei.
C Giurescu, Despre rumâni
Preotul Dr Alexandru Ciple, Documente privitoare la Episcopia din Maramurăș
N Iorga, Amănunte din istoria noastră în veacul al XIX-lea
N. Iorga, Iordache Olimpiotul, vânzătorul lui Tudor Vladimirescu.
Vasile Pârvan, Histria IV Inscripții găsite în 1914 și 1915
N. Iorga, I Un Aromân Mitropolit la Atena și concurent la Patriarhia de Constantinopole.— II. Sinodul din Târgoviște în 1659.
N Iorga, Legăturile Românilor cu Rușii apuseni și cu teritoriul zis «Ucranian».
N. A. Constantinescu, Originea și trecutul cetății Giurgiu
M C. Sutzu, Contribuțiunea numismaticii la istoria antică a României transdunărene.

h) Tomul *XXXVIII — Memoriile Secțiunii științifice* se află în curs de tipărire și cuprinde:

Dr. C N. Ionescu, Contribuțiuni la Fauna insectelor collembole din România, cuprinzând și forme cavernicole.

Prof Dr N. Leon, Studii teratologice asupra Cestoizilor

G. N Finţescu, Fluturele Aporia Crataegi L Biologie, fitopatologie, caractere exterioare şi mijloace de combatere

G. N. Finţescu, Fluturaşul Carpocapsa Pomonella L Biologie, fitopatologie, caractere exterioare şi mijloace de combatere

Dr. G Marinescu, Neurologia pe câmpul de răsboiu.

Dr N. T. Deleanu, Hidroliza substanţelor albuminoide de origine vegetală sub influenţa Papainei şi a Papaiotinei.

G Vâlsan, Asupra trecerii Dunărei prin Porţile-de-fier.

Dr. N. T. Deleanu, Fermentul peptolitic din ficus carica.

G Ţiţeica, Deformarea unei clase de suprafeţe tetraedrale.

«2. Conform deciziunii din 1905, s'a tipărit în traducere franceză broşura: *L'Académie Roumaine en 1914—15. Discours et rapports officiels*, cu discursurile Preşedintelui la închiderea şi deschiderea sesiunii generale, cu rapoartele Secretarului general despre lucrările anului trecut şi ale sesiunii generale, cu raportul Comisiunii permanente a Bibliotecii, cu personalul şi oficiile Academiei în 1915—16, cu regulamentul premiilor şi lista publicaţiilor Academiei.

«3 Pe lângă memoriile tipărite în *Anale*, activitatea Secţiunilor se întregeşte şi prin alte publicaţiuni; astfel:

— «Publicaţiile *Secţiunii literare :*

a) Publicaţiunea *Din vieaţa poporului român* s'a mai sporit cu următoarele lucrări:

XXVIII *Văzduhul după credinţele poporului român*, de *Tudor Pamfile.*

XXIX. *Mitologia românească. I. Duşmani şi prieteni ai omului*, de *Tudor Pamfile.*

XXX. *Comorile după credinţele poporului român*, de *Tudor Pamfile.*

XXXI *Cântece şi Hore*, de *Gh. Firu.*

b) Adunarea ariilor poporale sub îngrijirea d-lor D. G. Kiriac şi T. Brediceanu, cercetările d-lui Iosif Popovici asupra dialectului românesc din Maramureş, tipărirea colecţiei de *poezii poporale maramureşene* a părintelui I. Bârlea — ce trebuià însoţită de arii culese de d-nii B. Bartók şi T. Brediceanu — câteşi trele lucrări hotărîte de Secţiunea literară, nu s'au putut aduce la îndeplinire din pricina gravelor evenimente dela hotare;

c) S'a terminat și publicat lucrarea d-lui Dr. G. Pascu: *Sufixele românești*, operă premiată de Academie cu premiul Năsturel de 5 000 lei, cu un bogat indice, formând în totul un volum in-8° de 489 pagine.

d) Nici anul acesta n'a putut apăreà din publicațiunile bibliografice ale serviciului Bibliotecii decât *Creșterea colecțiunilor*; pregătirea materialului pentru celelalte publicațiuni, deși încetinită din mai multe împrejurări, totuș se continuă fără întrerupere;

e) Traducerea *Istoriilor lui Erodot* a fost întreruptă din pricina morții regretatului Dimitrie Ion Ghica Cea din urmă parte a traducerii fusese revăzută de traducător până la cap. 61 al cărții III; restul cărții, care cuprinde în totul 160 capitole, a fost revăzut, după manuscriptul lăsat de traducător, de către d-l Iuliu Valaori, conferențiar la Facultatea de litere din București. Această carte formează un volum de XIX + 349 pag. in-8°. Din cele 9 cărți ale lui Erodot au apărut până acum în această traducere, premiată de Academie, primele patru;

f) S'a terminat de tipărit și tomul V, ultimul din *Istoria romană* de *Titus Livius*, în traducerea premiată a d-lui I. S. Petrescu. Acest tom cuprinde cărțile XLI — XLV si periohele cărților pierdute, XLVI — CXLII, având în totul 257 pagine in-4° Lucrarea ar trebui să se sfârșească cu un indice general; cum însă Academia a însărcinat pe d-nii Nd. Locusteanu și I. S Petrescu — în urma propunerilor făcute de d-lor — cu revederea traducerii celor 7 cărți din Titus Livius, făcută de răposatul profesor Nicolae Barbu, a rămas ca și indicele și celelalte lucrări de completare să se facă la sfârșitul acestei traduceri;

g) Acum se organizează sub supravegherea Bibliotecarului și colegului nostru *I. Bianu* bogatul material adunat de d-l membru corespondent G Bogdan-Duică pentru edițiunea completă a *Scrierilor lui V. Alecsandri*, care în curând trebue să fie dat la tipar. Iată acum cu deamănuntul cercetările ce au fost intreprinse de d-l Bogdan-Duică, în acest scop: Având a începe cu «Poeziile populare ale Românilor», s'au colaționat — cu textul dela 1866 — manuscriptele și toate edițiile (1849—1850, 1852, 1853, 1855), s'au stabilit variantele și s'a scris, aproape în întregime, studiul introductiv care arată însemnătatea colecției în comparație cu trecutul înainte de 1849; cu viitorul, după 1866. S'a constatat cu acest prilej că din colecția dela 1866 lipsesc multe poezii publicate anterior de marele poet. S'au colaționat din manuscriptele principale

(două) textele *Doinelor și Lăcrămioarelor*. In foarte multe gazete și reviste s'au constatat locurile de primă publicare a poeziilor, prozei și teatrului. O parte s'au și colaționat. Cu acest prilej s'au descoperit câteva scrieri mici uitate: O novelă din 1841, o descriere a călătoriei la Sebastopol, o descriere a insulei Samos și a administrației lui Ion Ghica Tot cu acest prilej s'au continuat și se continuă copiarea scrisorilor poetului, publicate în ziare și reviste, și a celor ce s'au adresat lui ;

h) Ornamentica din vechile manuscripte românești, hotărîtă de Secțiune în ședința dela 27 Maiu (9 Iunie) 1914 a se face sub îngrijirea d-lui *I. Bianu*, a fost și anul acesta împiedicată din cauza lipsei de lucrători speciali și a lipsei de material.

— «Publicațiunile *Secțiunii istorice*:

a) Din *Bulletin de la Section historique*, care apare conform deciziunii din 5/18 Maiu 1912 sub îngrijirea d-lui *N Iorga* și cuprinde traduceri în limbile franceză și germană de pe comunicările din ședințele Academiei, au ieșit de sub tipar No. 1—2 din anul III, cuprinzând împreună 14 rezumate de comunicări, toate ale d-lui *Iorga* ;

b) Traducerea germană a studiului istoric și statistic al colegului nostru *I. Nistor: Românii și Rutenii din Bucovina* — hotărît a se publică în urma votului Dv. din 16/29 Ianuarie anul trecut — este în întregime tipărită ; a mai rămas să se adaoge o hartă, necesară înțelegerii depline a textului ;

c) Culegerea de documente a colegului nostru *T. V. Stefanelli*, cuprinzând epoca dela 1585 până la începutul secolului XIX, a apărut de sub tipar sub titlul de: *Documente din vechiul ocol al Câmpulungului moldovenesc* și formează un volum in-8⁰ de L+484 pagine, cu mai multe iscălituri facsimilate în text și 19 reproduceri facsimilate de documente originale.

—«Publicațiunile *Secțiunii științifice*

a) Din *Bulletin de la Section scientifique*, care apare conform deciziunii Domniilor Voastre din 17/30 Maiu 1912, sub îngrijirea d-lui *St. C. Hepites*, în anul academic ce s'a încheiat, au apărut cu o regularitate matematică — la 15 ale fiecărei luni stil nou — 10 fascicule lunare formând tomul IV care, în 396 pagine, cuprinde 50 de comunicări, din cari 15 de Analiză matematică și Geometrie algebrică, 6 de Fizică, 9 de Chimie, 7 de Botanică

6 de Geologie și Petrografie, 5 de Medicină și câte una de Astronomie și de Fiziologie;

b) Harta geologică a județului Mehedinți, scrierea premiată în sesiunea generală din 1911 cu premiul Anastasie Fătu, după o revizuire amănunțită a autorului, s'a pus în lucru încă din anul trecut; din pricina lipsei materialelor însă și a lucrătorilor specialiști, ea mai reclamă o oarecare întârziere.

«4. Din *Publicațiunile Fondului Adamachi* se află sub tipar tomul VII și VIII.

Din tomul VII au apărut până acum:

No XLIII. *Dr. I A Scriban*, Studii histologice și anatomice asupra Hirudineelor de apă dulce și marine

No. XLIV *Dr Agricola Cardaș*, Materialul zootehnic din județele Durostor și Caliacra

No XLV. *Dr. H Vasiliu*, Nutrirea animalelor domestice și a omului.

Tomul VIII îl formează scrierea colegului nostru *Dr Gr. Antipa*, *Pescăriile și Pescuitul*, din care au apărut 43 coale de tipar

«5 Din *Publicațiunile Fondului Princesa Alina Știrbei* s'a dat la tipar și a apărut, conform deciziunii D-Voastre din 14/27 Maiu, tomul X din *Notes et extraits pour servir à l'histoire des Croisades au XV-e siècle*, de *N Iorga*, volum in-8⁰ de 351 pagine.

«6 Lucrarea *Dicționarului limbii române* a fost cu desăvârșire întreruptă anul acesta, din pricina lipsei principalului colaborator, colegul nostru *Sextil Pușcariu*, chemat în rândurile armatei peste Carpați.

«7. Din *Documente istorice Hurmuzaki* se află sub tipar:

«Volumul XIV, cuprinzând *Documente grecești privitoare la istoria Românilor*, publicate de *N Iorga* după originalele și copiile Academiei Române și după tipărituri, partea II, din care au apărut 54 coale dela anul 1715—1769.

«Din volumul XVIII, cuprinzând *Corespondența diplomatică și rapoarte consulare franceze* (1847—1851), cu un apendice de documente (1595—1821), a mai rămas să se tipărească indicele alfabetic al volumelor XVI-XVIII, privitoare la această corespondență.

«Volumul XIX, cu rapoartele consulare austriace din arhivele Vienei, publicate sub îngrijirea d-lui *I. Nistor* se află de asemenea

sub tipar Au apărut până acum 70 coale cu documente dintre 1782—1789.

«8. In anul trecut, s'a hotărît trimeterea publicaţiunilor Academiei la următoarele instituţii culturale:

In străinătate:

Universitatea din Illinois (Urbana),

Iar în ţară:

Laboratorul de patologie şi terapie generală al Facultăţii de medicină din Iaşi;

Liceul Anastasie Başotă din Pomârla (Dorohoiu);

Liceul Internat C. Negruzzi din Iaşi;

Şcoalele comerciale elementare din Craiova,

Şcoalele normale de învăţători din Bârlad, Buzău, Câmpulung, Craiova, Râmnicul-Vâlcea, Turnu-Severin,

Seminarul catolic franciscan din Hălăuceşti (Roman).

«IV. *Biblioteca.*

«Constatările îmbucurătoare făcute în rapoartele din anii trecuţi, asupra creşterii colecţiunilor ştiinţifice, le repetăm şi de data aceasta, precum trebue să constatăm din nou aceleaşi neajunsuri pe cari le întâmpinăm din pricina neîncăperii localului. Trebuind însă să aşteptăm timpuri mai înlesnitoare, Delegaţiunea a aprobat propunerea colegului Bibliotecar, luând deciziunea de a se construi lângă actualul local o încăpere largă, care să satisfacă pentru câţiva ani trebuinţele de instalare ale colecţiunilor. Lucrarea va fi executată chiar în lunile Maiu şi Iunie.

«Pe lângă informaţiunile amănunţite pe cari le veţi vedeà în raportul Comisiunii permanente a Bibliotecii, Secretarul d-voastre general vă aduce următoarele date mai însemnate privitoare la creşterea colecţiunilor Bibliotecii

«Sala de lectură a *cărţilor tipărite* a fost deschisă 290 zile, din cari 240 câte 10 ore pe zi (8 a.—6 p.), iar 50 zile, în lunile Iulie şi August, numai câte 4 ore pe zi (8 a.—12 a.).

«Numărul cetitorilor în sala de lectură a *cărţilor tipărite* a fost de 9.229, cărora s'au dat spre consultare 26 065 volume şi broşuri. S'au împrumutat acasă la 392 persoane, conform Regulamentului Bibliotecii, 1 239 volume şi broşuri. In sala de lectură se mai

află o bibliotecă de referință de 1 792 volume, 16 reviste române și 347 reviste străine.

«Sala de lucru a manuscriptelor a fost frecventată de 1.605 cetitori, cărora s'au comunicat 8.904 manuscripte și 45.447 documente și s'au făcut 534 comunicări de cărți vechi românești

«Tabloul de mai jos arată creșterea totală a colecțiunilor Academiei în anul 1905:

Primite .	Volume și broșuri	Numere de reviste		Atlase și hărți	Stampe și portrete	Volume mscr	Documente	Fotografii	Albumuri	Foi volante	Note muzicale	Monete, obiecte de muzeu
		române	străine									
Conform legii dela 23 Martie 1904	3 208	2 481		25	10					5 698	28	
In dar sau în schimb	2 318	120	605	31	57	159	3 229	152	4	78	41	471
Cumpărate .	408		1 081	9	22	43	512	219	6	24	87	468
Total . .	5 934	2 601	1 686	65	89	202	3 741	371	10	5 800	156	939

«Darurile mai însemnate în cursul anului trecut au fost făcute de d-l Radu V. Pleșoianu, care a dăruit portretul în uleiu al dascălului Grigorie Pleșoianu, și d-l G G. Pavlov, student la Iași, care ne-a trimis în dar două hrisoave domnești din Moldova din 1439 dela Ilie și Ștefan Voevozi și din 1448 dela Petru Voevod.

«*Cabinetul Numismatic* —Ca și în trecut, Cabinetul Numismatic a urmărit și anul acesta în primul rând determinarea, clasarea și inventariarea materialului intrat prin cumpărături, donațiuni și schimb. Acest material se compune din 805 monete, 158 medalii și plachete, 24 sigilii, 20 greutăți și 3 insignii

«In acelaș timp s'a clasat și inventariat restul de material numismatic și sfragistic din depozitul Academiei și anume 32 monete, 64 medalii și plachete și 93 sigilii. De asemenea 226 matrice, patrice și stampile ce au fost dăruite anul trecut de către Ministerul de Finanțe

«De altă parte pentru diferite persoane din Capitală și din restul țerii s'au determinat 2.627 monete, ce au fost aduse sau trimise de posesori.

«Și în cursul acestui an s'au urmărit cu cel mai mare interes descoperirile de monete și tezaure monetare din tot cuprinsul țerii. S'au putut achiziționà astfel trei tezaure de mare importanță:

unul descoperit la Comana (Vlaşca) şi cuprinzând monete dace; altul găsit la Panciu (Putna) cu monete greceşti din Dyrrachium; al treilea găsit la Ţipeşti şi compus din monete şi obiecte de podoabă dela sfârşitul veacului al XV-lea De asemenea s'au cumpărat un număr de monete de provenienţă din tezaurul dela Slatina, achiziţionat în mare parte anul trecut, precum şi monete din ruinele cetăţii Suceava (Bucovina)

«Pentru completarea colecţiunii noastre numismatice am întrebuinţat şi mijlocul de a oferì dublete în schimbul monetelor ce ne interesau. Astfel au ieşit anul acesta din colecţiune 52 dublete, pentru cari am primit în schimb 397 monete şi 14 obiecte de podoabă.

«Faţă de interesul tot mai mare pe care publicul amator l-a manifestat pentru colecţiunile noastre, cu începere dela 1 Ianuarie ele au fost puse la dispoziţia cercetătorilor. In tot cursul anului am avut 80 de persoane cari le-au utilizat pentru studiile lor.

«In Cabinetul Numismatic se păstrează şi obiectele de muzeu ale Academiei. Numărul lor s'a înmulţit în cursul anului cu 40 bucăţi, parte cumpărate, parte dăruite.

«Persoanele şi instituţiunile cari au binevoit să contribue cu daruri la îmbogăţirea colecţiunilor numismatice şi sfragistice şi a obiectelor de muzeu sunt următoarele:

«Ministerul de Interne, Casa Bisericii, Banca Naţională, Fundaţiunea universitară Carol I, Dr C. I Istrati, I. Bianu, M Săulescu, Romulus Voinescu, V. Pleşoianu, W. Knechtel, I. I. Heliade Rădulescu, I. Marţian, D. Simicel, A. Zwiebel, I. Grecescu şi Const. Moisil.

«V. *Fonduri, donaţiuni, legate.*

«Conform dispoziţiilor din testamentul **Marelui Rege Carol** de a se liberà legatele la un an după încetarea SA din vieaţă, Academia a primit în toamna trecută legatul ei de şase sute mii lei, ca fond pentru publicaţii.

«Iată acum datele mai însemnate cu privire la fundaţiunile de căpetenie ale Academiei:

«1. *Fundaţiunea Vasile Adamachi* a avut anul trecut înscrisă în bugetul, care se încheie cu luna curentă, suma de lei 109.628,89 pentru burse, cheltueli de şcoală şi lucrări practice de specialitate.

«Bursele au fost în număr de 38 şi anume.

a) 27 burse de câte 100 lei pe lună, dintre cari
11 la Facultatea de științe din Iași;
8 la Facultatea de medicină din Iași,
8 la Școala de poduri și șosele din București;
b) 10 burse de câte 360 lei pe an la Școala practică de agricultură „Agarici" din Moara-Grecilor,
c) 1 bursă de 300 lei pe lună pentru studiul geologiei la Paris

«Celelalte burse în străinătate în număr de nouă au fost suspendate sau au rămas vacante, nefiind puse la concurs, din cauza evenimentelor răsboinice.

«Au terminat anul trecut studiile ca bursieri ai Fondului Adamachi d-șoara Ștefania Zamfirescu dela Facultatea de științe din Iași și d-l Grigore Popa dela Facultatea de medicină de acolo.

«2. *Fundațiunea Otteteleșeanu* —Institutul de fete dela Măgurele și-a continuat mersul regulat în al 22-lea an al existenței sale

«La examenele generale ținute în zilele de 23 și 24 Iunie, au asistat, pe lângă membrii Comisiunii speciale, d-nii *Dr. V Babeș* și *St. C. Hepites,* d-nii colegi *S. Mehedinți, I Nistor* și *I. Simionescu* și delegata Ministerului d-ra profesoare E. Strătilescu

«D-l *Hepites* a ținut la încheierea examenului o cuvântare, care s'a publicat în *Anale*

«3. *Școala de agricultură „Agarici"* dela Moara-Grecilor și-a urmat mersul ei foarte mulțumitor. In toamnă, în urma concursului ținut, a fost admisă o nouă serie de 10 elevi.

«4. *Cele două școale ale Fundațiunii „Tache Anastassiu"* și-au continuat mersul lor normal.

«*Școala inferioară de agricultură* dela Țigănești este acum în al șaselea an de funcționare și, în urma examenului ținut în luna Martie, a ieșit prima serie de absolvenți cu certificate identice cu ale Statului.

«5. *Fundațiunea „Maria General Carp"* a împărțit, conform testamentului, și anul acesta, îmbrăcăminte de câte 2.000 lei elevilor săraci ai școalelor primare din București și Giurgiu. Distribuțiunea s'a făcut în acelaș chip ca anii trecuți: la Giurgiu prin d-nii C Ionescu, directorul sucursalei Băncii Naționale, C. Săvescu, directorul școalei comerciale, și N. Bădulescu, o rudă a răposatei.

«6. Prin testamentul dela 21 Octomvrie 1913 și codicilul dela 8 Noemvrie acelaș an, răposatul Dimitrie Iofcescu a lăsat Academiei

un legat de 25.000 lei în bonuri rurale, din venitul căruia să se premieze scrieri cu subiect religios, precum şi o sumă de 3.000 lei pentru tipărirea primei lucrări premiate.

«Academia n'a intrat încă în posesiunea acestui legat, din cauza unor dificultăţi ivite la executarea testamentului.

«7. Procesul cu moştenitorii de sânge ai răposatei Elena Dr. N. Turnescu pentru obţinerea legatului, constând din cotitatea disponibilă a averii decedatei, se află încă pendinte înaintea Tribunalului de Ilfov.

«8. Pentru legatul de 520.000 lei, lăsat de defunctul Teodor Stănescu, acceptat de Academie în sesiunea generală trecută, unul din moştenitorii de sânge şi văduva decedatului au făcut proces pentru punerea în posesie, pentru reducerea legatelor şi pentru anularea testamentului. Prima instanţă a trimis în posesie pe unul din fraţi, legatar universal, dela care Academia urmează să primească legatul ei. Contra hotărîrii Tribunalului s'a făcut apel, care este, ca şi celelalte cereri, pendinte înaintea instanţelor din Capitală.

«**Moşiile.** — In sistemul de administrare a moşiilor Academiei, expus de mai multe ori în anii trecuţi, nu s'a schimbat nimica. El continuă a fi aplicat ca şi până acuma, aducând ordine în lucrările agricole şi în urmarea semănăturilor, realizând veniturile legitime şi cuvenite fondurilor, dar lăsând sătenilor o largă parte din foloase ca remunerare a muncii lor.

«Mai adaog aici că serviciul silvic îşi urmează şi el activitatea după metodele practicate în anii trecuţi: vânzarea lemnelor în parchete deadreptul la săteni şi continuarea împăduririi prin plantaţiunea poienelor.

«Situaţia fondului adunat de Academie prin subscripţie publică, pentru ridicarea unui *monument poetului Vasile Alecsandri*, este următoarea:

Liste de subscriţie au fost 8 743
s'au înapoiat 7.217
neînapoiate 1.526

1. Cu listele înapoiate s'au incassat	Lei	63 966,28
2. Incassări extraordinare au fost de	»	1 237,60
3. Din efecte ieşite la sorţi	»	1 548,90
4 Din incassarea cupoanelor	»	45 534,62
	Lei	112 287,40

Acest fond se află depus·

In efecte de Stat de nominal . . . . Lei 115.400,—			
cari au costat . . . . . Lei	103 157,80		
Cheltueli de tipar. . . »	961,75		
Ajutor d-nei P Alecsandri (Pr. Verbal No. 1 491/914) dela 1Iulie 1914-31 Maiu 1916»	4 600,—		
Incassarea cupoanelor . »	5,70	Lei	108 725,25
Numerar în cassă		»	3 562,15
Total ca sus . . .		Lei	112.287,40

«Până la înălțarea monumentului național vrednic de marele poet al neamului, Academia, folosindu-se de donațiunea nepoatelor lui, d-na Margareta N. Catargi și d-ra Elena Catargi, cari au dăruit casa dela Mircești și grădina unde se află mormântul lui V. Alecsandri, a luat măsurile cuvenite pentru îngrijirea casei și a mormântului In sesiunea trecută, la 23 Maiu (6 Iunie), Academia a decis facerea unui mauzoleu în stilul bisericilor din vremea lui Ștefan cel Mare și Delegațiunea a publicat concurs cu un modest premiu pentru schița de plan și deviz.

«VI. *Concursurile premiilor.*

«Pentru sesiunea actuală s'au publicat 4 premii pentru lucrări tipărite: Năsturel, Adamachi, Lazăr și Demostene Constantinide, și alte 5 premii pentru lucrări cu subiecte date, și anume: Premiile Alexandru Ioan Cuza, Adamachi, Eliade-Rădulescu și Năsturel.

«1. La premiul *Năsturel* de 4.000 lei, care se va da prin comisiune specială unei cărți scrise în limba română, cu conținut de orice natură, care se va judecă mai meritorie printre cele publicate dela 1/14 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1915 (13 Ianuarie 1916), s'au prezentat următoarele cărți :

Bălan (Dr Ioan), Limba cărților bisericești. Studiu istoric și liturgic Blaj 1915

Botez (I.), Aspecte din civilizația engleză Iași 1915

Burada (Teodor T.), Istoria teatrului în Moldova Volumul I Iași 1915.

Chiru-Nanov (I.), Pe căile profeților—Atunci și acum.—București 1916

Fulger (Gabriel), Revoluția. Dramă istorică în patru acte din timpul revoluției lui Horia, Cloșca și Crișan (1784—85). București 1915

Găvănescul (Lt.-Colonel C), Tactica regulamentară. I. Micile unități Infanteria Cavaleria Artileria. Marina Aviația. Pionierii —II Marile unități. Marș-Staționare-Lupte. Ediția II-a. București 1915
Giurgea-Bradu (Iul), Oameni din Ardeal București 1915
Gorsky (Colonel Gh), Indrumări ostășești. București 1915
Hodoș (Constanța), Martirii. Ediția II București 1915
» Teatru de copii București f. a.
Lascarov-Moldovanu (Alexandru), Zile de campanie. Iunie-August 1913. București 1915
Marian (B.), Dicționar de citate și locuțiuni străine Ediția II-a. București 1916.
Naum (Alecsandru), Poezii. București 1915.
„ *Ritmuri și rime* București 1915
Popa-Lisseanu (G), Mitologia greco-romană în lectură ilustrată. I Legendele zeilor Ediția a II-a București 1915
Popescu-Ciocănel (Gheorghe), Conducătorul conversațiunei în românește și turcește Megidia 1915.
Rădulescu (Mircea), Poeme eroice București 1915.
Săvescu (Petru), Inspirațiuni Povestiri poetice Evenimente? Ediția a doua. Piatra-N 1915
Scriban (Arhimandritul I), Curs de teologie morală sau lecțiuni de morală creștină. București 1915
Smara, Spade strămoșești Proză și poezii patriotice București 1915
Vasilescu (Dr. N), Conferințe medicale Craiova 1915.
Vissarion (I C.), Nevestele lui Moș Dorogan (Nuvele și schițe) București 1916

«2. La premiul *Adamachi* de 5.000 lei *(divizibil)*, care se va decerne, prin Secțiunea istorică, pentru scrieri istorice, economice, juridice, filozofice, cu cuprins moral (în înțelesul că sunt excluse numai scrierile contrare moralei), publicate dela 1/14 Ianuarie 1913 până la 31 Decemvrie 1915 (13 Ianuarie 1916), au intrat următoarele scrieri:

Aron (Nicolau), Monografia bisericilor, școalelor și reuniunilor române din Făgăraș. Făgăraș 1913
Bacaloglu (Hélène), Preuves d'amour. Conférences patriotiques. București 1914.
Băicoianu (C I) Dunărea. Privire istorică, economică și politică București 1915.
Bogdan (N. A), Orașul Iași Monografie istorică și socială, ilustrată Ediția a doua Iași 1913—1915.
Dabija (Lt. Colonel G. A), Răsboiul bulgaro-turc din anul 1912—1913. București 1914

Diamandy (G.), Cauzele războiului european și interesele României. București 1915.
Gheorghiu (Iulia C.), Metoda rațională pentru educația copiilor mici dela 2—6 ani. Lecțiuni dezvoltate în grădina de copii. Piatra N. f. a.
Ghiulea (N.), Matematica și mecanica în științele sociale. Iași 1914.
Iliescu (Nicolae), Transformarea dreptului de proprietate dela fondarea Romei până în zilele noastre. București 1914.
Ionescu-Șișești (G.), Politica agrară cu privire specială la România. București f. a.
Leon (Dr. G. N.), Politica minieră în diferitele State și raporturile ei cu politica minieră din România. București 1915.
Lupașcu (Colonel Gheorghe Em.), Amintiri din războiul independenței. 1877—1878. București 1915.
Minar (Octav), Grigore Manolescu. Iași f. a.
Moisil (Const.), Studii și cercetări numismatice I—VI. București 1913—1915.
Năvârlie (C. I.), Filozofia lui Schopenhauer. Lumea ca voință și ca reprezentație. București f. a.
Pop (Nicolae), Economia rurală și grădinăritul. Blaj 1914.
Popescu (Căpitan N. I.), Cronici militare. Ediția II, f. a.
» Războiul. Ediția II, f. a.
Rădulescu (Andrei), Studii de drept civil. București 1915.
Sanielevici (H.), Cercetări critice și filosofice. București 1916.
Tăslăuanu (Octavian C.), Trei luni pe câmpul de războiu. Ediția a II-a. București 1915.
Zagoriț (Gh.), Târguri și orașe între Buzău, Târgoviște și București. București 1915.

«3. La premiul *Lazăr* de 5 000 lei, care va fi acordat, prin Secțiunea științifică, unei scrieri cu conținut științific, în înțelesul științelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie și științele aplicate în general), apărută dela 1/14 Ianuarie 1914 până la 31 Decemvrie 1915 (13 Ianuarie 1916), sau celei mai importante invențiuni științifice făcute dela 1/14 Ianuarie 1914 până la 31 Decemvrie 1915 (13 Ianuarie 1916), s'au înscris următoarele cărți și lucrări:

Babeș (Dr. Aurel A.), Lichidul cefalo-rachidian. Studiu clinic și experimental. București 1915.
Leonida (Dimitrie), Electricitatea. București 1915.
Rotman (David), Masivul eruptiv dela Greci (Dobrogea, jud. Tulcea). București 1915.

Schitenescu-Schiteanu (C), Ecuaţiunea fibrei mijlocii deformată a pieselor supuse la flambaj Bucureşti 1915

» Limitele între care se găseşte ecuaţiunea fibrei mijlocii deformată a pieselor supuse la flambaj Bucureşti 1915.

» Maşină de înmulţit, împărţit, adunat şi scăzut (în mss)

» Dispozitive pentru înlocuirea arcurilor, bilelor, spiţelor şi pneumaticelor roţilor vechiculelor (în mss)

«4. La premiul *Demostene Constantinide* de 4.000 lei, care este a se decerne, prin Secţiunea ştiinţifică, unei scrieri cu conţinut ştiinţific, care se va judecă mai meritorie printre cele publicate dela 1/14 Ianuarie 1913 până la 31 Decemvrie 1915 (13 Ianuarie 1916), concurează următoarele publicaţiuni:

Amza (Maior C St), Lucrările de campanie pentru toate armele Bucureşti 1915

Bădărău (T. A), Curs elementar de zoologie. Ediţia II Iaşi 1915

Cantuniari (St N), Masivul eruptiv Muntele Carol-Piatra roşie (judeţul Tulcea) Bucureşti 1913.

Dumitrescu Mante (Dr D), Studiul fisio-patologic al azotemiei. (Cercetări clinice şi experimentale) Bucureşti 1915

Filip (Nicolae), Zootehnie specială Caii Tomul II. Bucureşti 1915

Ghidionescu (Vladimir), Introducere în pedologie şi pedagogie experimentală. Bucureşti 1915—1916

«5. La premiul *Adamachi* de 5 000 lei *(divizibil)*, care eră să se dea, prin Secţiunea literară, celei mai bune lucrări în limba română cu subiectul: *Studiu asupra formaţiunii numelor de Familie la Români*, nu s'a prezentat nici un manuscris.

«6. La premiul *Alexandru Ioan Cuza* de 20 000 lei, care eră să se decearnă, prin Secţiunea istorică, celei mai bune lucrări despre: *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor*, n'a intrat nici un manuscris.

«7 La premiul *Alexandru Ioan Cuza* de 6.000 lei, ce eră să se acorde, de asemenea prin Secţiunea istorică, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: *Istoria breslelor în Principatele Române*, nu concurează nici un manuscris

«8. La premiul *Eliade-Rădulescu*, de 5 000 lei, hotărît a se da, tot prin Secţiunea istorică, celei mai bune lucrări în limba română

despre: *Relațiile noastre cu Turcia dela pacea dela Chiuciuc-Cainargi până la proclamarea independenței*, nu ne-a venit nici un manuscris

«9. La premiul *Năsturel* de 5.000 lei, care erà să fie dat, iarăș prin Secțiunea istorică, unei scrieri în limba română cu subiectul: *Administrația austriacă în Oltenia, Banat și Transilvania până la pacea de Belgrad*, nu s'a prezentat nici o lucrare.»

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă

D-l Președinte prezentă raportul Comisiunii financiare asupra exercițiului bugetar 1914—15

Dela Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor se primește adresa prin care roagă să se recomande un membru al Academiei, din Secțiunea literară sau istorică, spre a fi numit, conform art 3 din legea specială a Teatrelor, membru în Comitetul de lectură al Teatrului Național în locul d-lui Duiliu Zamfirescu, al cărui mandat a expirat

— Se decide a fi propus tot d-l *Duiliu Zamfirescu.*

Se procede la alegerea Comisiunii pentru examinarea lucrărilor făcute în 1915—16.

Sunt aleși d-nii *C. Giurescu, S. Mehedinți, I. Nistor*

ȘEDINȚA DELA 2/15 MAIU 1916

Preșdința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l Președinte *Dr. C. I Istrati* zice că o telegramă a Agenției Italiene, publicată în ziare, anunță încetarea din vieață la Roma a membrului onorar Guido Baccelli, ales la 2/15 Martie 1906. Nu se arată ziua încetării din vieață. Se vor face cercetări și se vor trimite condoleanțe familiei. Ilustrul clinician erà un cald filo-român și dânsul a organizat în vremuri cunoscuta manifestare, pentru originea noastră latină, la Columna lui Traian.

D-l *V. Pârvan* cetește următorul raport al Comisiunii financiare asupra administrației cassei și asupra situațiunii fondurilor în anul bugetar 1914-15:

«*Domnilor Colegi,*

«Subscrișii membri ai Comisiunii financiare, aleasă de D-voastre în sesiunea generală trecută, procedând la verificarea cassei Academiei pe 1914—15 și a Fundațiunilor Adamachi, Otteteleșanu și Tache P Anastassiu, am primit dela d-l Contabil rapoartele aferente, situațiunile de cassă și de excedente pe numitul an bugetar.

«Am controlat registrele și actele justificative, precum și recipisele de efectele depuse la Banca Națională, pe cari le-am găsit în perfectă ordine, și consemnăm în cele ce urmează rezultatul cercetărilor noastre.

«*Venituri*

Din totalul prevederilor bugetare la venituri de Lei 1.445 509,02		
s'au incassat	L.	1.291 926,17
s'au mai incassat peste prevederi· din restanțele anului trecut, dela efecte ieșite la sorți, spor din cupoane și altele .	»	361.840,84
Totalul incassărilor . .	L.	1 653 767,01
lângă cari se adaoge numerarul cassei la 31 Maiu 1914 . .	»	382.383,10
Total general . .	L.	2 036 150,11

«*Cheltueli*

Din totalul prevederilor bugetare la cheltueli de Lei 1.541 015,27		
s'au cheltuit	L.	1.245.757,90
se adaog cheltuelile făcute peste prevederi. saldurí din anul trecut, efecte cumpărate spre înlocuirea altora ieșite la sorți și capitalizări	L.	376 121,84
Totalul cheltuelilor . . .	»	1 621 879,74
Dacă scădem din totalul incassărilor de	L	2 036.150,11
Totalul cheltuelilor de	»	1 621 879,77
Rezultă sald în numerar la 31 Maiu 1915	L.	414 270,37

care se repartizează astfel:

Lei 235 315,76 pentru fondurile Academiei,
» 113.143,32 » Fundațiunea Adamachi,
» 39.710,77 » » Otteteleșanu,
» 26.100,52 » » Tache P. Anastassiu.

„*Efecte*·

«Din cercetarea tuturor operațiunilor, am constatat că efectele ce Academia posedă la încheierea anului 1913—14

	Nominal	Peste nominal	Total
erau de	L 9 252 900,—	L 624 496,40	L. 9 877 396,40
se scad efectele vândute dela Fondul pentru înzestrarea absolventelor Institutului Otteteleşanu, conform raportului No 631/915	» 15.000,—		» 15 000,—
Rămân	L. 9 237.900,—	L. 624 496,40	L 9 862 396,40
se adaug următoarele capitalizări făcute în cursul anului: «1. La fondurile Academiei suma de . . . . . L. 78.000,— «2. La Fond. de pens. al personalului » 44.500,— «3. La Fond. Tache P. Anastassiu . . » 8 000,—	» 130.500,—		» 130.500,—
Totalul efectelor la 31 Maiu 1915	L. 9 368 400,—	L 624 496,40	L. 9 992 896,40

«Prin deciziunea Academiei dela 6 Martie 1904, s'a dispus ca acţiunile Băncii Naţionale să fie socotite după cursul zilei dela 31 Maiu, încheierea anului bugetar.

«In 1915 din cauza evenimentelor nu a funcţionat Bursa oficială, însă după informaţiuni luate la Banca Naţională, cursul celor 546 acţiuni ce posedă Academia la 31 Maiu 1915 a fost de L. 5.200, deci în sumă totală de . . L. 2 839.200,—

de unde scădem sumele socotite mai sus de nominal . . . . L 273.000,—

şi valoarea peste nominal dată la cumpărare . . . . » 624 496,40 » 897 496,40

Rămâne spor de L 1 941 703,60

«Calculată în acest mod averea totală a Academiei în efecte la 31 Maiu 1915 s'ar urca la suma de . . . . . . L. 11.934.600,—

«*Excedent:*

Contul excedent în anul 1914—15 a fost următorul

1. La fondurile Academiei	L	46 472,40
2 » Fundaţiunea Adamachi	»	93.616,72
3 » » Otteteleşanu	»	3.953,75
4. » » Tache P Anastassiu	»	27 093,55
In total . .	L.	171 136,42

care s'a trecut pe anul 1915—16.

«Din împrumutul făcut dela Fondul Adamachi în anii precedenţi Fondului Donici şi care se redusese în anul trecut la suma de Lei 32 428,70, s'a mai amortizat în anul curent suma de Lei 3 000,— rămânând un rest de Lei 29 428,70.

«Imprumutul Fondului Agarici făcut în anii precedenţi dela Fondul Adamachi pentru construcţia noului local al şcoalei dela Moara Grecilor şi reparaţiunea bisericii la încheierea exerciţiului

bugetar 1913—14 a fost de	L	85 870,48
din care s'a amortizat în cursul anului . . .	»	6 915,83
şi a rămas azi împrumutul de	L.	78 954,65
lângă care se adaoge împrumutul făcut dela Fondul Macinca, tot pentru acelaş scop	»	54 000,—
«Totalul împrumutului la 31 Maiu 1915	L.	132 954,65

«In cursul anului 1914—15 s'a primit un nou fond, Fondul A. F Robescu, constituit din moşia Căputeasca cu arenda anuală de L. 10 000,— şi cu obligaţiunea de a se da două burse anuale, după cum va crede Academia de cuviinţă

«Cu această ocaziune avem onoare a face următoarele propuneri

«1 La venituri am constatat că Dotaţiunea Statului de Lei 10 000,—, pentru premiile anuale G. Lazăr şi Eliade-Rădulescu de câte Lei 5 000,—, are încă dela 1898/9 în restanţă dotaţiunea pe un an, care a provenit din următoarele cauze

«In sesiunea generală din 1896 (şedinţa dela 19 Martie) Academia a decis ca începerea bugetului să fie dela 1 Iunie în loc de 1 Aprilie, deoarece de multe ori se întâmplă ca 1 Aprilie să cadă cihar în timpul sesiunii. De aceea pentru anul 1897—98 (cel pe 1896—97 se votase în sesiunea generală din 1896 tot cu 1 Aprilie) s'a format un buget pe 14 luni, adică pe lunile Aprilie—Maiu 1897 şi Iunie 1897—Maiu 1898

«Din această cauză în bugetul de 14 luni au fost două sesiuni şi două rânduri de premii în 1897 şi 1898, şi pentru acest motiv s'au incassat dela Stat două dotaţiuni a L 10 000,—, în total Lei 20 000,—.

«Cu alte cuvinte, Academia a primit dela Stat în contul bugetului ei de 14 luni, două subvenţii din doi ani bugetari ai Statului 1897—98 şi 1898—99. De aci urmează că Contabilitatea se găseşte în deficit cu una din subvenţii, adică cu 10 000, lei în fiecare an.

«Pentru a nu mai existà acest deficit, suntem de părere ca în viitor, când vor rămâneà neacordate unul şi altul din premiile Lazăr şi Eliade, valoarea lor de 10 000,— lei să se treacă la art. «Dotaţiunea Statului» pentru premii, spre a se puteà acoperì acest sald debitor

«2 Relativ la capitalul în efecte al fondurilor propunem: ca orice spor

din înlocuirea efectelor ieșite la sorți să se capitalizeze la fondurile respective, spre a se mări capitalul în efecte.

«Acestea fiind cercetările noastre pe exercițiul financiar 1914—15, vă rugăm să binevoiți a da cuvenita descărcare.

«11 Martie 1916

«Membrii Comisiunii *Dr. Gr Antipa, V Pârvan, G. Țițeica*».

— Neluând nimeni cuvântul, se pun la vot și se aprobă propunerile făcute prin raport și concluziunile lui

Se procede la alegerea Comisiunii financiare pentru cercetarea conturilor din 1915--16.

— Sunt realeși d-nii *Gr Antipa, V Pârvan, G. Țițeica*

D-l *I. Simionescu*, cu privire la premiile Academiei cu subiecte date, zice: S'a mai făcut discuțiune în ședințele noastre asupra acestei chestiuni și s'a pus întrebarea cari sunt cauzele că la concursul acestor premii se prezentă foarte puține manuscrise, sau nici unul, cum a fost anul acesta? Una din ele pot fi și titlurile prea pretențioase ce se dau subiectelor și cari nu îndeamnă la lucru pe specialiști Fiindcă mulți dintre noi suntem profesori universitari și directori de laboratorii sau de seminarii, putem constată că unii tineri lucrează într'o direcțiune sau alta; studiază o chestiune, o problemă, pentru rezolvarea căreia le trebue timp, dar și mijloace ca să ducă lucrarea la bun capăt. Aceste mijloace le-ar puteà da Academia, fixând subiecte mai mici, de specialitatea cărora se ocupă acești tineri în laboratorii, sau în seminarii Prin aceasta, Academia ar atinge două scopuri· pe de o parte ar da ajutoare cu cari tinerii studioși, dar săraci, ar lucrà fără grija zilei de mâine și chiar și-ar puteà completà studiile în străinătate, primind de pildă un premiu de patru, cinci mii de lei, iar pe de alta premiul și-ar aveà complet rostul lui. In Franța, în asemenea împrejurări, se dă cu anticipație o parte din suma hotărîtă Rolul Academiei noastre nu este numai să răsplătească o muncă științifică dusă la capăt, dar și să sprijinească această muncă pentru a fi adusă la îndeplinire.

D-l *I. C. Negruzzi* se îndoește că greutatea subiectelor date ar fi cauza lipsei de concurenți Din cele cinci premii ce erau să se acorde în această sesiune generală, unul singur, Alexandru Ioan Cuza de 20 000 lei, este în adevăr greu de tratat, subiectul său fiind una din părțile cele mai obscure ale istoriei neamului nostru: *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor*, celelalte *Studiu asupra formațiunii numelor de familie la Români*, *Istoria breslelor în Principatele Române*, *Relațiile noastre cu Turcia dela pacea dela Chiuciuc-Cainargi până la proclama-*

rea independenţei şi *Administraţia austriacă în Oltenia, Banat şi Transilvania până la pacea de Belgrad*, sunt subiecte destul de uşoare şi puteau fi tratate de tineretul nostru specialist, de profesori sau de viitorii profesori. Se poate căută cauza în altă parte, în special pentru cei din urmă doi-trei ani mobilizarea şi concentrarea, precum şi preocuparea tuturor de situaţiunea noastră externă, cari au distras pe foarte mulţi şi nu au fost de loc îndemnătoare la lucru. D-l Negruzzi este de părere ca chestiunea ridicată de d-l Simionescu să se discute de fiecare Secţiune în parte.

D-l *P Poni* zice că, în sesiunea generală din anul trecut, Secţiunea ştiinţifică s'a ocupat de această chestiune a premiilor cu subiecte fixate de Secţiuni şi la care nu s'au prezentat manuscrise, adică nu au fost tratate. Secţiunea ştiinţifică ajunsese la concluziunea, nu ca să dea premiile pentru lucrări în curs, ci să ajute *din fondurile ei* pe tinerii cari lucrează cutare chestiune de specialitate, pentru ca ea să fie dusă la bun sfârşit. In organizarea lor actuală, nu putem da premiile, cum a spus d-l Simionescu, căci ele sunt instituite prin lege sau Statute, ori prin actele de danie sau prin testamente. De asemenea nu este bine ca un premiu anunţat, şi la concursul căruia nu s'au prezentat lucrări, să nu mai fie publicat, căci Secţiunile când au fixat anume subiecte de tratat, au simţit că este trebuinţă pentru ştiinţa românească studiarea şi publicarea acelor chestiuni. Dacă la un premiu oarecare nu vin lucrări la terminul anunţat, se poate să fie din cauză că ştiinţa n'a ajuns încă la starea de a rezolvà chestiunea, sau nu sunt încă descoperite documentele cari să ajute la tratarea subiectului, cum este cazul cu premiul Cuza de 20 000 lei. Asemenea premii trebuesc publicate din nou şi iar din nou, tocmai pentru a excità şi a îndemnà pe cercetători în aceste direcţii Secţiunea ştiinţifică a publicat subiectul despre *Pelagră* un mare şir de ani şi a avut mulţumirea să primească o excelentă lucrare a d-lor D-ri Aurel Babeş şi V Buşilă. In rezumat d-l Poni crede că premiile instituite prin lege sau prin acte de fundaţiune nu pot fi schimbate Secţiunile să fixeze subiecte cari ar puteà fi tratate. Tinerii specialişti să fie ajutaţi din fondurile disponibile ale Secţiunilor, precum s'a făcut din Fondul Adamachi prin acordarea a două burse pentru doctoranzi la cele două Universităţi, lăsându-se consiliilor profesorale facultatea de a alege pe bursieri şi cercetările originale la cari să se aplice

D-l *B. Delavrancea* observă că ar fi greu de scos din publicaţie enunţarea premiului Cuza, căci ar însemnà pentru străini, că noi Românii nu ştim nici de când existăm, nu ştim nici originea noastră Acest premiu se publică de vreo 20 de ani şi până acum n'a venit nici o lucrare de seamă. Aceasta învederează că în afară de Academie nu se găsesc bărbaţi cari să trateze subiectul De aici nu urmează că trebue să aşteptăm la infinit fa-

cerea acestei opere, ci să căutăm în mijlocul nostru pe specialiştii, cari să trateze subiectul Să se numească o comisiune compusă de colegi din Secţiunea istorică, care să publice pentru Academie şi în condiţiunile în cari se publică şi alte lucrări, rezultatul studiilor lor asupra Istoriei Românilor din acea epocă îndepărtată Subiectul fiind atât de greu, nu putem aştepta tratarea lui dela tinerii noştri, fără experienţa şi cunoştinţele largi cerute pentru asemenea lucrare

D-l *Gr Antipa* zice că observaţiunea d-lui Simionescu are un sâmbure de adevăr, căci noi, publicând subiectele premiilor, cerem ori tot, ori nimic. De aceea cred că ar fi bine ca, în loc să fixăm subiecte întregi, să cerem *Contribuţiuni* la cutare sau la cutare subiect şi de sigur atunci vom aveà lucrări, cari să vină la premiile noastre.

D-l *P Poni* observă că chestiunea premiului Cuza este deslegată de Regulamentul general în art 94, care dispune: « ... b) In anul 1891 se va acordà un premiu de 10 000 lei unei scrieri având de subiect «*Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor*» şi «c) Nedându-se în 1891 premiul de 10.000 lei şi prin adaogerea procentelor acestei sume crescând valoarea premiului până la suma îndoită de 20 000 lei, această sumă va servi a premia scrierea prevăzută la litera *b*, când se va prezentà, iar procentele anuale ale sumei de 20.000 lei vor fi întrebuinţate la tipărirea scrierilor premiate dela literele *b* şi *d*» La litera *d* se prevăd premii cincenale de câte 6.000 lei pentru subiecte alese pe rând de fiecare Secţiune Precum vedeţi, Regulamentul dispune ca premiul să fie publicat până atunci *când se vor prezentà* lucrări Să respectăm deci Regulamentul şi să publicăm mai departe subiectul De altfel, în Franţa s'a publicat timp de 50 de ani premiul de 100 000 lei pentru studiul Holerei.

D-l *Dr. V Babeş* crede că ar fi bine ca Secţiunea istorică, pe lângă premiul de 20 000 lei, să întrebuinţeze o sumă din fondurile Secţiunii şi pentru *Contribuţiuni* în aceeaş direcţiune, adică despre epoca dela Aurelian până la fundarea Principatelor, însărcinând diferite persoane competente cu studiul diferitelor părţi ale chestiunii; ar fi aceasta, pot zice, o preparare a terenului.

D-l *I Simionescu* zice că avem două Universităţi, în cari dela un timp se lucrează, nu numai de profesori, dar şi de tineri cu dorul de muncă, dar lipsiţi de mijloace Statul nu-i poate ajutà, funcţiunile de specialităţi sunt puţine, şi atunci trebue să ne gândim şi noi să le venim în ajutor. Acest ajutor am înţeles să-l dăm în premii, la alcătuirea cărora să enunţăm subiecte, cari pot fi serios lucrate de acest tineret. Prin aceasta, am spus, vom atinge două scopuri. vom sprijini pe tinerii sârguincioşi dar săraci,

formând din ei elemente folositoare, şi Academia ar primì contribuţii reale la lucrările ei.

D-l *B Delavrancea* zice că d-l Simionescu are foarte bune intenţiuni; ar fi bine însă ca fiecare Secţiune să facă cum a făcut Secţiunea ştiinţifică In ce priveşte premiul Cuza, că este prevăzut şi statornicit de Regulament, aceasta nu este o piedică şi nu ne poate oprì să tratăm subiectul lui pe altă cale, dacă pe aceasta nu se poate, şi în adevăr nu se poate Chiar discuţiile cari s'au făcut în trecut, şi de două ori în anul acesta, probează nerăbdarea noastră de a vedeà odată publicată *Istoria Românilor* dela Aurelian până la aşà numitele descălicători Regulamentul nu este immutabil; îl putem modifica şi schimbà condiţiunile pentru facerea lucrării De aceea d-l Delavrancea îşi mănţine părerea enunţată mai sus

D-l *N. Iorga* observă că în adevăr subiectele fixate de Academie sunt de aşà natură, încât sperie pe cei cari ar dorì să le trateze Mai mult încă, la unele premii sunt publicate şi programe, cu capitole, după cari să se desvolte subiectele. Aceasta este una din principalele cauze, că nu ne vin la premii lucrări în manuscris Părerea d-lui Iorga este ca Secţiunile să părăsească acest sistem de fixare şi să enunţe premii pentru lucrări generale pe un teren ştiinţific oarecare de pildă, studiul unui oraş din ţară, a unei regiuni din anumit punct de vedere, şi altele Cu chipul acesta am primi lucrări bune şi menirea premiilor ar fi atinsă In ce priveşte premiul Cuza, d-l Iorga împărtăşeşte părerea d-lui Delavrancea.

D-l Preşedinte *Dr C. I. Istrati* zice că îşi mănţine părerea pe care a susţinut-o în şedinţa dela 8 Ianuarie, când d-l Secretar general a adus la cunoştinţă că nu s'a prezentat nici o lucrare la premiile cu subiecte date, şi anume ca premiul de 20 000 lei să fie fracţionat în 4-5 părţi egale şi să se dea însărcinare câtorva specialişti, cari să cerceteze şi să studieze pe pământul ţerii şi în străinătate materialul documentar şi, numai după ce acest material va fi fost adunat, se va face sintetizarea lui şi întocmirea operei In tot cazul, d-sa propune ca chestiunea premiului Cuza să se recomande Secţiunii istorice, care să prezente plenului, cât mai curând posibil propuneri reale pentru realizarea în mod practic a întocmirii acestei opere de demnitate naţională

— Propunerea d lui Preşedinte se aprobă.

ȘEDINȚA DELA 3/16 MAIU 1916.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *D Onciul* citește următorul raport al Comisiunii Fondurilor Ioan Fătu și Ioan Scorțeanu asupra lucrărilor făcute în 1915:

«*Domnilor Colegi,*

«Avem onoare a vă arătà în cele ce urmează modul cum s'au întrebuințat veniturile Fondurilor *Ioan Fătu* și *Ioan Scorțeanu* în anul trecut 1915.

«In buget s'a înscris, pentru procurare de cărți din Fondul Fătu, suma de lei 13.686,30 și din Fondul Scorțeanu, pentru cărți religioase, suma de lei 799,45.

«La începutul lunii Iunie, Comisiunea, având în vedere evenimentele, a decis să nu se mai trimită, ca în anii precedenți, 2.900 lei din Fondul Fătu și 300 lei din Fondul Scorțeanu pentru procurare de cărți elevilor săraci din afară de Regat, ținându-se aceste sume la dispoziție în buget până la nouă hotărîri. In toamnă însă, colegul nostru d-l T. V, Stefanelli, care a primit însărcinarea pentru distribuire de cărți în Bucovina, a cerut și i s'a trimis, ca în trecut, lei 900 din Fondul Fătu și lei 100 din Fondul Scorțeanu

«Cu sumele rămase disponibile la cele două fonduri s'au procurat manuale didactice cari s'au împărțit, ca și în ceilalți ani, prin mijlocirea revizorilor școlari și a învățătorilor, la elevii mai săraci ai școalelor rurale din județele Teleorman și Tulcea. Cărțile procurate au fost cele arătate de revizorii școlari ca introduse în județele respective.

«In conformitate cu deciziunea luată de plen în ședința dela 6 Martie 1901, s'au trimis și anul trecut cărți didactice pentru elevii săraci ai școalelor de pe moșiile Academiei, cărțile fiind cele arătate de către Diriginți.

S'au împărțit astfel:

a) pentru divizia I:	Abecedare	Lei	3 200
	Aritmetici	»	1.160
b) pentru divizia II	Cărți de citire	»	1 662
	Aritmetici	»	1.360
	Geografii	»	1 222
c) pentru divizia III.	Cărți de citire	»	1 364
	Aritmetici	»	1 078
	Gramatici	»	1.059
	Geografii	»	941

d) Imnuri religioase din Fondul Scorțeanu 333 exemplare.

«In total s'a dăruit deci un număr de 13 379 manuale, cheltuindu-se pentru procurarea şi expedîarea lor suma de lei 10 826.

«Anul 1915 a fost al 27-lea de când se execută dispoziţiunile din testamentul generosului Ioan Fătu şi al 19-lea de când se execută cele din testamentul bunei creştine Maria Şchiopescu, care a lăsat legatul Scorţeanu, după numele fratelui său.

«S'au dăruit până acum, din veniturile acestor două fonduri, un număr de 302.602 manuale, pentru suma de lei 186.757,57, dându-se totdeodată pentru procurare de cărţi la şcolari în afară de Regat suma de lei 61 275.

«Incă dela încetarea din vieaţă, în 1888, a fericitului Ioan Fătu, Academia a servit o rentă viageră, de 3 000 lei anual, văduvei lui, Ecaterina Fătu, care după testament aveà şi uzufructul casei din Capitală, strada Sculpturii No. 1 (astăzi No. 5), nuda proprietate fiind a Academiei.

«La 30 August 1915 văduva încetând din vieţă, renta s'a stins, iar casele au fost închiriate cu 4 750 lei anual.

«Cu chipul acesta, venitul Fondului Fătu a crescut şi deci şi suma disponibilă pentru cărţi va fi mai mare ca în anii precedenţi. In anul bugetar viitor această sumă va fi de lei 18 805,89, adică mai mult cu lei 5.119,59 decât în anul trecut.

«Deşi Comisiunea Domniilor-Voastre a luat toate măsurile ca manualele dăruite de Academie să ajungă în mâna şcolarilor săraci şi să fie astfel o uşurare pentru părinţi, totuş din cauza prea marei varietăţi de manuale şi a lipsei unei oarecare uniformităţi în întocmirea listelor lor, multe din ele rămân neîntrebuinţate în bibliotecile şcoalelor

«De aceea vă rugăm a lăsà Comisiunii, pe care o veţi alege, latitudinea să caute şi să găsească, dacă va putea, un alt fel de procedare, ca astfel ajutorul dat de Academie să fie cât mai de folos pentru micii şcolari dela sate.

«Membrii Comisiunii· *I Bogdan*, *I C. Negruzzi*, *D Onciul*»

D-l *I. Bianu*, referindu-se la concluziunile raportului, crede necesar să aducă la cunoştinţa Academiei, că în mare parte ajutorul ce este destinat a se da din aceste fonduri şcolarilor săraci dela sate nu se poate realiză, rămânând iluzoriu, din cauze cari trebuesc cunoscute şi combătute cu toată energia şi hotărîrea. Astfel mare parte din banii cheltuiţi din aceste fonduri sunt risipiţi fără folos. D-l Bianu arată cum se procedează cu împărţirea cărţilor din aceste fonduri. După ce Comisiunea hotăreşte judeţele în şcoalele cărora se vor împărţi cărţile la începutul viitorului an şcolar, se cere din vreme revizorilor şcolari respectivi să trimită lista cărţilor de pe cari se vor preda lecţiunile, arătând în acelaş timp numărul şcoalelor din judeţ

Aceste liste de obiceiu vin prea târziu, adică după începerea anului şcolar, şi atunci serviciile Academiei, în cea mai mare grabă, procură dela editori cărţile arătate în liste şi le expediază revizoratelor pe calea ferată cu mare iuţeală, fiind rugaţi revizorii să le împartă, după buna chibzuinţă cu învăţătorii, elevilor săraci, proporţional cu populaţiunea şcolară. Chiar aşà sosite târziu, revizorii conştiinţioşi găsesc mijlocul ca manualele să fie distribuite elevilor săraci, cari tocmai din cauza sărăciei nu şi le-au putut cumpărà. Aşà a fost cazul anul trecut cu revizorul şcolar al judeţului Tulcea, care a împărţit toate cărţile primite dela Academie şi a înapoiat apoi listele de distribuţie cu numele elevilor dela toate şcoalele. Avusese grija acest revizor să adune în cercuri pe învăţători şi pe cercuri a întocmit listele de cărţi. In acest judeţ, prin urmare, ajutorul dat de Academie a fost real. In alte judeţe însă, cum a fost anul trecut Teleormanul, nu se urmează această procedare Deoarece începând dela inspectori, revizorii de toate clasele, institutorii, învăţătorii, directorii din Ministerul Instrucţiei, Subdirectorii şi toţi cei cari au o înrâurire oarecare în învăţământ, sunt autori de cărţi didactice, de cele mai multe ori în asociaţie de 2, 3, 4, 5, 6, la întocmirea listelor de cărţi se începe o luptă învierşunată, toţi căutând să fie introduse cărţile cari le aduc venituri Cărţile Academiei fiind gratuite şi dacă nu sunt din acelea cari să mulţumească interesele fie personale, fie ale prietenilor sau protectorilor, sunt privite cu duşmănie şi, prin urmare, nu numai că nu se caută a se împărţi, dar se ţin la revizorat, până când şcolarii şi-au cumpărat cărţile. Atunci împărţirea cărţilor dela Academie rămâne de prisos. In alte cazuri, manualele se trimit la întâmplare învăţătoritor şi, în acest caz, rămân în biblioteca şcoalelor Răul, precum am spus, derivă din industria didactică, în contra căreia Ministerul ar trebui să iea cele mai energice măsuri. D-l Bianu crede că manualele ar fi bine să fie uniforme, editate de Minister şi—dacă nu se dau gratuit,—căci învăţământul primar este obligator, să se vândă cu un preţ minim. Anul acesta, precum se arată în raport, suma disponibilă creşte cu peste 5 100 lei şi, prin urmare, cu atât mai mult trebue să căutăm mijlocul ca aceşti bani să nu se risipească fără folos Cazul revizorului de Teleorman a fost adus la cunoştinţa Ministerului.

D-l *T V. Stefanelli* zice că a primit dela Academie 1 000 lei (900 din Fondul Fătu şi 100 din Fondul Scorţeanu), pe cari i-a schimbat în 1 020 coroane N'a putut însă să procure cărţi, căci n'a avut de unde să le cumpere, neputând merge în Bucovina A voit atunci să trimită banii prin poştă, suma însă n'a fost primită Suma de 1 020 coroane d-l Stefanelli o are la dispoziţie şi roagă pe Academie să hotărască destinaţia ce va aveà să i se dea.

D-l *I. Simionescu* recunoaşte că răul semnalat de d-l Bianu este în adevăr mare şi adânc înrădăcinat. Fireşte, cel mai eficace mijloc de a curmà răul

ar fi uniformitatea cărţilor editate de Minister. Ar fi bine ca Academia să facă intervenţie la Minister în acest sens In sistemul actual se fac adevărate asociaţii de autori din diferite partide politice, cu scopul să se vândă cărţile prin stăruinţă sau prin presiuni

D-l *D Onciul* crede că nu este bine să se facă cărţi uniforme, ci să se lase liberă concurenţa şi emulaţiunea între autori Casa Şcoalelor, nu Ministerul, ar puteà edità manuale didactice, cari să fie proprietatea ei, iar autorii să fie răsplătiţi cu premii, sau altfel, cum se va găsì cu cale. Aşà se face în Austria de aşà numitul Schulfondsverwaltung, care vinde cărţile pe un preţ foarte mic Pentrucă această instituţie austriacă examinează prin cei mai pricepuţi pedagogi manuscrisele ce-i vin spre editare, cărţile sunt cele mai bune şi aproape nu mai au concurenţi. Academia însăş ar puteà tipărì manuale, cari să se dăruească absolvenţilor învăţământului rural Aceste cărţi ar fi bunăoară: Istoria Românilor, care în şcoală se învaţă numai în cartea de cetire, Antologie, Igienă şi altele

D-l *I. Bianu* observă că, potrivit testamentului Fătu, cărţile nu se pot da decât «la şcolarii săraci din şcoalele rurale».

D-l *Gr. Antipa* zice că toate propunerile sunt foarte bune şi doreşte ca Ministerul să lucreze în direcţiile indicate. Cu toate aceste propuneri însă, cărţile Academiei tot nu vor ajunge la destinaţie, pentru relele semnalate de d l Bianu. D-l Antipa crede că ar fi bine ca Academia să primească lista cărţilor cu şase luni înainte de începerea anului, pentru ca ele să fie din vreme la revizorat şi împărţite îndată la începerea cursurilor.

D-l *D. Onciul* observă că recomandarea cărţilor, potrivit Regulamentului Ministerului, se face între 25 August şi 1 Septemvrie, şi deci nu putem avea listele cu şase luni înainte •Mai mult încă: acum în Maiu şi în Iunie se cercetează manuscrisele, cari în toamnă au să fie cărţi didactice

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* ştie că cea mai mare parte din şcolarii dela sate n'au cărţi şi de aceea învăţământul sufere Să intervenim la Minister ca să editeze prin Casa Şcoalelor cărţi uniforme, din cari vom cumpără şi împărţi, fără teamă de a mai rămâneà pe la revizorate, căci n'ar fi altele cu cari să le înlocuească Ar mai trebuì tipărite cărţi şi pentru absolvenţi, căci aceştia după terminarea şcoalei, 12—13 ani, până la recrutare nu mai cetesc nimic, fiind pentru ei aceasta o epocă întunecoasă

D-l *D Onciul* ocupă scaunul prezidenţial.

D-l *C. Giurescu* crede că ar fi bine ca listele de cărţi să vină la Academie direct dela fiecare şcoală Noi să le plătim costul cărţilor, pe cari să le procure învăţătorii

D-l *D. Onciul* observă că, în raportul cetit astăzi, Comisiunea a făcut propunerea să se lase nouăi Comisiuni «latitudinea să caute şi să găsească,

dacă va putea, un alt fel de procedare, ca astfel ajutorul dat de Academie să fie cât mai de folos pentru micii şcolari dela sate» D-sa pune la vot raportul dimpreună cu această propunere.

— Propunerea se aprobă şi raportul se iea spre cunoştinţă.

Se procede la alegerea Comisiunii Fondurilor Fătu şi Scorţeanu pentru 1915—16.

— Sunt realeşi d-nii *I. Bogdan*, *I. C Negruzzi*, *D. Onciul*.

ŞEDINŢA DELA 4/17 MAIU 1916.

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *I. Bianu* prezentă exemplare din harta *Basarabiei*, întocmită de d-l A. Nour, care şi-a mănţinut verbal cererea făcută mai înainte de a i se da de către Academie un ajutor material.

D-l *D. Onciul* arată împrejurările în cari a venit cererea d-lui Nour, care a prezentat harta, recomandată apoi spre examinare Secţiunii istorice Secţiunea a însărcinat pe d-nii Mehedinţi şi Nistor să cerceteze lucrarea şi asupra ei aceşti doi colegi au prezentat raport, a cărui concluziune este că ea merită să fie ajutată. In acelaş raport, d-nii Mehedinţi şi Nistor cereau să se aducă hărţii două modificări, de cari însă autorul n'a ţinut seamă. La 4 Decemvrie, Secţiunea a aprobat concluziunile raportului, dar a amânat hotărîrea asupra sumei de dat ca ajutor până la această sesiune generală. Dacă ar fi să se dea acum un ajutor, Secţiunea istorică n'ar mai avea fondul trebuitor, căci bugetul viitor al Secţiunii este încărcat cu 5 000 lei acordaţi asupra d-lui Pârvan pentru săpături, şi cu datorii pentru *Memorii* din anul trecut. Astfel fiind, ajutorul ar urma să se dea din fondurile generale ale Academiei.

D-l *I. Bianu* nu împărtăşeşte părerea d-lui Onciul, deoarece fiecare Secţiune şi are bugetul ei şi în limitele lui trebuesc cuprinse toate cheltuelile ce au de făcut In curând se vor prezentă tablourile cu arătarea sumelor ce vor fi puse la dispoziţie.

D-l Preşedinte *Dr C. I. Istrati* crede că Academia nu poate ajută pe un autor, care n'a ţinut seamă de observaţiunile Secţiunii, şi a publicat harta, aşa cum o prezentase

D-l *S. Mehedinţi* zice că lucrarea e începută mai înainte de conflictul european şi este tot ce putem pretinde în situaţiunea actuală. D-l Mehedinţi regretă că autorul n'a ţinut seamă de observaţiunile făcute de d-l Nistor şi d-sa în raport.

D-l *N. Iorga*, deşi nu este contra oricărui ajutor, arată că, examinând harta, a găsit în ea o mulţime de greşeli la numele localităţilor. Aşà de pildă · Catlabuh în loc de Cătlăbuga, Nelipouţi în loc de Nelipăuţi, Colincouţi-Colincăuţi, Chişla-Căşla, Hudicouţi-Hudicăuţi, Mihalcov-Mihălcău, Grameşti Grămeşti, Başcouţi-Başcăuţi, Rachitna-Răchitna, Româncăuţi-Romancăuţi, Prebesouţi-Pribisăuţi, Saraţeni-Sărăţeni, Acherman fără Cetatea-Albă, Gavanos-Găunoasa, şi aşà mai departe Repet, zice d-l Iorga: nu putem acordà un ajutor prea mare pentru o asemenea lucrare, din bugetul aşà de împovărat al Secţiunii noastre.

D-l *C. Giurescu* e de părere că discuţiunea este prematură. Acordarea ajutorului cerut fiind în legătură cu bugetul Secţiunii istorice, hotărîrea trebue amânată până după prezentarea bugetului Secţiunii.

In urma discuţiunii care mai urmează şi la care ieau parte d-nii *Simionescu, Delavrancea, Istrati, Poni, Bianu*, chestiunea în întregime se recomandă Secţiunii istorice.

D-l *General Gr. Crainicianu* ceteşte următoarea propunere:

«Considerând marea scumpete a traiului astăzi în ţară şi cu deosebire în capitală;

«Considerând înalta situaţiune a membrilor Academiei în societate şi reprezentanţa ce li se cuvine,

«Subsemnaţii propunem, ca colegii de peste fruntarii să aibă o diurnă întreită, iar cei din ţară, afară din capitală, o diurnă îndoită.

«*Dr. V. Babeş, I Bogdan, General Gr Crainicianu, B Delavrancea, C. Giurescu, St. C Hepites, Dr. C I Istrati, L Mrazec, G Ţiţeica*».

In urma unei mici discuţii, la care ieau parte d-nii *Bianu* şi *Crainicianu*, propunerea, după cererea d-lui *Iorga*, se recomandă Delegaţiunii.

ŞEDINŢA DELA 5/18 MAIU 1916.

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *St. C Hepites* ceteşte următorul raport al Comisiunii Fondului Agarici asupra lucrărilor din 1915—16:

«*Domnilor Colegi*,

«Şcoala practică de agricultură „*Ioan Costache Agarici*“ şi-a urmat cursul regulat şi din ce în ce mai mulţumitor sub conducerea destoinică a directorului ei, d-l G. Cotea.

«Personalul didactic a fost compus, ca și în anii trecuți, din director cu doi ajutori ai săi, la cari s'a adaos încă un ajutor, însărcinat special cu îngrijirea viei, pepinierei și livezii de pomi ce se formează lângă vie. Toți aceștia ajutori sunt absolvenți ai școalei noastre, și prin urmare muncesc în aceeaș atmosferă și în aceeaș direcție în care ei s'au format. Personalul ajutător, adică oamenii de serviciu, e compus din strictul necesar, cele mai multe lucrări făcându-se de elevi înșiși.

«Potrivit regulamentului ei, școala funcționează cu 30 elevi, câte 10 în fiecare din cei trei ani, toți fii de săteni din județul Vasluiu și din județele învecinate

«Invățământul s'a predat teoretic și practic, cel teoretic dela 1 Noemvrie 1915 până la 1 Martie 1916, precum și în timpul când vremea nu îngăduià și nu se puteau face lucrări la câmp sau în grădini.

«In ziua de 21 Septemvrie 1915, s'a ținut un examen practic cu elevii din anul al III-lea, cari terminau școala, precum și cu elevii din ceilalți doi ani In urma acestor examene s'au liberat certificate de absolvire la șapte tineri, a căror ocupațiune în timpul de față este · 1 la școală ca ajutor al directorului, 2 își fac stagiul în armată, 3 în serviciu la moșii particulare, unde sunt foarte mult căutați, și 1 în gospodăria părintească.

«La concursul de primirea unei nouă serii de 10 elevi în anul I, care s'a ținut în zilele de 27—29 Septemvrie, s'au prezentat aproape 150 candidați, ceeace învederează buna reputație ce și-a câștigat școala noastră și dorința tineretului de a-și câștigà pregătirea agricolă într'însa.

«Invățământul practic, la care s'a insistat cu deosebire, a fost aplicat, ca și în trecut, la agricultură, pomicultură, viticultură, grădinărie, la lucrări în atelierele de lemnărie și fierărie

«Creșterea și îngrijirea animalelor de orice fel este o preocupare principală a școalei. Elevii sunt deprinși și îndrumați astfel, încât au o dragoste deosebită pentru aceste tovarășe ale plugarului.

«In grădina de pomi și în pepiniere elevii ieau parte la toate lucrările altoit, plantat, etc Ei cunosc bine și această ramură atât de însemnată pentru economia noastră națională In toamna trecută s'au plantat la noua livadă de lângă vie peste 1 600 pomi altoiți de doi ani, în mare parte pruni, meri, peri și mai puțini caiși, cireși și piersici

«Culturile pe terenurile școalei

«*Grâul* bălan cu spicul roșu s'a cultivat pe o suprafață de 15 hectare, pământul fiind lutos-argilos și având ca plante premergătoare: mazăre 3 hectare, fasole 6, borceag 3, orz și ovăz de încercare 3 hectare. După re-

coltarea acestor plante, terenul s'a pregătit prin arătură la adâncime de 20—22 cm, iar pământul fiind bulgăros, arătura de întoarcere s'a făcut cu plugul american cu discuri rotative, apoi s'a boronat de două ori şi în urmă s'a început semănatul. Inainte de această lucrare, sămânţa s'a selecţionat, vânturându-se cu vânturătoarea sistem Sieb-Kasten, spre a se curăţi de praf şi pleavă, şi trecându-se de două ori prin triorul sistem Mayer După aceste operaţiuni, sămânţa s'a sulfatat pentru a o feri de mălură şi tăciune. La semănat cu maşina a curs la hectar cantitatea de 220 kg Ca lucrări de întreţinere au fost plivitul de buruieni şi spicuitul de secară pe alocurea.

«Seceratul grâului s'a început la 25 Iunie cu maşina sistem M Cormik, iar după terminare s'a treierat cu maşina cu aburi.

«Cantitatea de boabe a grâului obţinută la hectar a fost următoarea: după mazere, 26 hectolitri cu greutatea hectolitrică de 81,500 kg, după fasole 25 hectolitri cu greutate de 82,500 kg, după borceag 27 hectolitri cu greutate de 77,500 kg; iar grâul semănat după orz şi ovăz, experimentat cu îngrăşăminte chimice, a dat 17 hectolitri cu greutate hectolitrică de 82 kg

«Aceste cifre şi date constituesc o bună orientare şi o experienţă folositoare pentru viitorii absolvenţi ai şcoalei, cari vor aveà să aplice cunoştinţele căpătate la şcoală, fie la mica lor gospodărie, fie la alte intreprinderi agricole mai mari, unde vor fi folosiţi.

«*Secara*, varietatea Chlausthed, s'a cultivat pe o suprafaţă de 3 hectare, pregătindu-se terenul şi alegându-se sămânţa ca şi pentru grâu Această plantă a dat, ca mai totdeauna, recoltă slabă. Se cultivă totuş pentru experimentare. Producţia a fost anul acesta de 14 hectolitri la hectar, cu greutatea de 75 kg.

«*Porumbul* s'a cultivat pe 9 hectare varietatea Cincuantin şi pe 3 hectare varietatea Alcsut

«Plante premergătoare au fost pe 9 hectare grâu bălan şi pe 3 porumb de nutreţ cultivat cu Alcsut

«Producţia la Cincuantin a fost de 15 hectolitri la hectar cu greutate de 75 kg. şi la Alcsut de 13 hectolitri cu greutatea de 74,500 kg.

«Celelalte plante *orzul* 2 hectare, *ovăzul* 7, *mazărea* în cultura mare 6 1/2, *lintea* jumătate hectar, *borceagul* 5 1/2, *fasolea* 6 s'au cultivat şi îngrijit potrivit cu caracterele şi trebuinţele fiecăreia, căutându-se a se îmbunătăţi din ce în ce şi a se obţineà producţiune cât mai multă.

«S'a cultivat de asemenea şi sfecla Mamuth pentru nutreţ

«In grădina de zarzavat s'au cultivat tot felul de legume, atât pentru îndestularea şcoalei, cât şi pentru vânzare.

«In planurile ce înfățișăm se arată terenurile de culturi ale tuturor semănăturilor și plantațiilor făcute în anul trecut la școala Agarici.

«In cursul anului, școala a fost inspectată de colegii noștri d-nii I. Bianu, în zilele de 15 Iunie, 13 August 1915 și 12 Aprilie 1916, și I. Simionescu, în zilele de 5 și 6 August 1915. Ambii colegi n'au găsit destule cuvinte de laudă pentru buna rânduează a școalei și pentru priceputa conducere a ei. D-l Simionescu scrie între altele în registrul de inspecțiuni · «E mai mult decât mă așteptam Cu drept, poate fi socotită drept modelul unei școale agricole, atât pentru școalele particulare, cât mai ales pentru școalele Statului Nu e numai curățenia și ordinea constatată peste tot — dela podul unde se țin produsele până la bucătărie și cămară, — ci e ordinea în întreaga gospodărie — dela girezele cu fân și paie, până la rotația și împărțeala pământului de cultură. Se cunoaște priceperea conducătorului, dar ceeace e mai de apreciat, e spiritul de economie ce domnește în totul.»

«Precum vedeți, Domnilor Colegi, Academia este în drept să se mândrească cu această modestă instituțiune a ei, pe care un bun Român, *Ioan Costache Agarici*, a fundat-o și pe care un harnic și priceput tânăr, d-l Gh Cotea, o conduce cu dragoste și avânt.

«Membrii Comisiunii *Dr A Antipa, St C Hepites, P Poni.*»

— Neluând nimeni cuvântul, raportul se iea spre cunoștință și se aprobă.

Se procede la alegerea Comisiunii Fondului Agarici pentru 1916-17.

— Sunt realeși d-nii: *Gr. Antipa, St C Hepites, P Poni.*

D-l *I. Bianu* cetește următorul *Raport al Comisiunii permanente a Bibliotecii pe anul 1915*

«*Domnilor Colegi,*

«Activitatea și progresele Bibliotecii noastre, în cursul anului 1915, au continuat mersul lor normal, ca și în anii trecuți. Activitatea însă, deși superioară anilor trecuți, este ceva mai mică decât în anul 1914, din cauza înlocuirii a patru funcționari demisionați cu alții noi și din cauza împrejurărilor actuale cari ne-au lipsit o parte a anului de concursul funcționarilor concentrați. Toate colecțiunile s'au îmbogățit și publicațiunea «*Creșterea colecțiunilor*» a arătat publicului toate materialele adaose. Toate au fost ținute regulat la dispozițiunea celor doritori a face studii și cercetări într'însele.

«Iată în oarecari amănunte activitatea acestui serviciu al Academiei în anul 1915

«A **Secţiunea cărţilor tipărite.**

«1. *Consultarea*

«Sala de lectură a cărţilor tipărite a fost deschisă în 290 de zile de lucru, afară de Duminici şi sărbătorile fixate de Delegaţiune. In 240 de zile a fost deschisă câte 10 ore pe zi, dela 8 dimineaţa până la 6 seara, iar în 50 de zile — lunile Iulie şi August — a fost deschisă numai 4 ore pe zi, dela 8—12 a. m.

«Au fost împrumutate acasă, potrivit Regulamentului, 1 239 volume la 392 persoane.

«S'au liberat 221 permise de intrare în sala de lectură (No 2 931—3 151) din cari 41 şi pentru sala manuscriptelor şi documentelor.

«Ajutorul ce dă Biblioteca noastră muncitorilor pentru cultura naţională se poate vedeà mai bine din statistica cetitorilor din ultimii cinci ani, după cum se arată în tabela următoare:

Tabela I

ANII	Cetitori	Volume comunicate	Imprumutători	Volume împrumutate
1911	9 342	24.218	149	595
1912	9 508	23.289	211	565
1913	8 048	22.274	287	746
1914	7.157	19 769	214	536
1915	9 229	26.065	392	1 239

«Numărul cetitorilor şi al volumelor date lor în studiu — din această tabelă — sunt mult mai mici decât în realitate: Din cauza defectelor grave ale localului şi a insuficienţei personalului de serviciu al sălii de lucru, toate cărţile rezervate de cetitori pentru zilele următoare se pun la o parte într'un raft lângă sala de lucru, de unde li se dau fără a le mai înscrie în bilete de cerere şi nu sunt notate în buletinele statistice zilnice

«2 *Sporul.*

«Biblioteca (secţiunea cărţilor tipărite) a crescut în 1915 cu 5 934 volume faţă de 4.372 în 1914.

«Din tabela următoare, extrasă din statistica lunară publicată de Serviciul Bibliotecii, se poate vedeà creşterea în 1915:

Tabela II

	Volume și broșuri	Numere de Reviste		Atlase și hărți	Stampe și portrete	Volume manu-scripte	Docu-mente	Foto-grafii	Albu-muri	Foi volante	Note muzi-cale
		române	străine								
Primite conform legii dela 23 Martie 1904	3 208	2 481	—	25	10	—	—	—	—	5 698	28
In dar sau în schimb	2 318	120	605	31	57	159	3.229	152	4	78	41
Cumpărate .	408	—	1 081	9	22	43	512	219	6	24	87
Total	5 934	2 601	1 686	65	89	202	3 741	371	10	5 800	156

«La biuroul de primire a publicațiunilor au intrat 233 pachete cu imprimate din București și 338 pachete din provincie, în total 571

«S'au înregistrat și ținut în evidență 617 publicațiuni periodice din țară și 36 românești din afară de Regat în total 653.

«Pentru publicațiunile legale netrimise, s'au somat 27 de tipografi și editori pentru trimiterea a 108 cărți, dându-se în judecată 18 tipografi. Pentru periodice (ziare și reviste) s'au făcut 1.127 reclamațiuni, s'au dat în judecată 105 tipografi și 17 editori pentru 251 publicațiuni periodice netrimise.

«Sporul secțiunii cărților tipărite în ultimii zece ani, se poate vedeà din următoarea tabelă·

Tabela III

ANII	Volume și broșuri	Ziare și reviste române	Ziare și reviste străine	Atlase și hărți	Foi volante	Note muzicale	Stampe și portrete	Fotografii	Albumuri
1906	5 317	518	236	63	2 040	7	132	334	1
1907	4 934	592	246	37	6.088	355	386	105	5
1908	4 835	611	252	35	10 456	49	81	111	1
1909	5 751	599	260	3	10 276	8	375	589	6
1910	7 014	721	285	44	17 183	4	147	495	4
1911	5 680	609	213	35	8 772	5	39	36	14
1912	6 589	660	247	155	13 756	30	43	291	17
1913	5 972	657	309	102	10 312	174	208	155	14
1914	4 372	690	269	68	7 733	—	100	250	9
1915	5 934	653	203	65	5.800	156	89	371	10
Totalul creșterii 1906—1915 .	56.398	6 310	2 520	607	92 416	788	1 600	2 737	81

«III. *Catalogarea şi alte lucrări.*

«1 *Catalogul cel nou* S'au înscris în *Inventar* 4 699 opere în 5.854 volume (No. 39.301—44 000).

«S'au catalogat definitiv şi s'au aşezat în rafturile bibliotecii 4 999 opere în 6.232 volume (Dela No. 39.001 până la 44 000), pentru cari s'au lucrat.

5 828 fişe pentru catalogul alfabetic al autorilor şi
5 124 fişe metodice, pentru catalogul pe materii.
Total 10 952 fişe.

«In rezumat, până la 31 Decemvrie 1915, catalogul cel nou cuprinde

a) Trecute în inventar 44 300 opere în 57 757 volume,

b) Catalogate definitiv şi aşezate în rafturi 44 000 opere în 57 352 volume Pentru toate acestea s'au lucrat·

53 415 fişe alfabetice,
44 708 fişe metodice
Total 98 123 fişe.

«La lucrarea noului catalog sunt ocupaţi în permanenţă cinci funcţionari şi un om de serviciu

«Din fosta Bibliotecă Centrală a Statului s'a terminat cu incorporarea secţiunilor începute în 1914 şi anume secţiunile XV (Matematice) şi XVI (Medicina) şi s'a continuat cu celelalte secţiuni, astfel că au mai rămas de incorporat numai secţiunile XXVIII—XXXI, cari se vor termină în 1916. Afară de aceasta se catalogează şi cărţile de curând intrate ca legale, cumpărate, dăruite sau primite în schimb. S'a terminat şi incorporarea cărţilor provenite dela Seminarul Central şi din Biblioteca Bellu.

«2. *Secţiunea periodicelor* S'au înscris în cursul anului, în Inventarul special, şi cu numerotare deosebită, 255 publicaţiuni (No. 3.825—4 079)

«*Catalogul pe fişe* (al periodicelor), destinat să fie pus la dispoziţiunea cetitorilor, a atins 6 416 fişe, făcându-se 409 în cursul anului Pentru catalogul pe materii, s'au lucrat 6 358 fişe, din cari 421 în cursul anului.

«Revizuirea colecţiunilor se ţine la zi, făcându-se fişă de control pentru lipsuri şi pentru dublete

«*Tăieturile din ziare* s'au lipit în 245 fascicule de câte cinci coale, în total 1 790 coale.

«3. *S'au legat* în cursul anului 847 de volume din secţiunea cărţilor tipărite şi 772 periodice.

«4. Serviciul Bibliotecii îngrijeşte de publicaţiunea *Creşterea colecţiunilor* din care au apărut fascicolele XXV Octomvrie-Decemvrie 1914 şi XXVI Ianuarie-Iunie 1915, iar cea următoare pe Iulie-Decemvrie 1915 este sub tipar. De asemenea se publică regulat *Statistica lunară* de mişcarea Bibliotecii

«B **Secţiunea manuscriptelor şi documentelor.**

«I *Consultarea.* Sala de lucru specială a manuscriptelor a fost frecventată în cursul anului 1915 de 1 605 cetitori, şi anume 1 035 au studiat 8 904 manuscripte, 431 cetitori au studiat 45 447 documente şi 159 cetitori au consultat 534 cărţi vechi româneşti.

«Frecventarea sălii manuscriptelor în ultimii cinci ani se poate vedeà din tabela următoare :

Tabela IV.

ANII	Cetitori	Volume manuscrise	Documente	Cărţi vechi româneşti
1911	2 169	4 418	38 555	1 153
1912	2 198	4 342	43 665	717
1913	1 967	11 671	19 517	520
1914	1 242	4 572	22 653	591
1915	1 605	8 904	45 447	534

«II *Sporul* S'au cumpărat în cursul anului 43 de manuscripte şi 512 documente

«S'au primit în dar· 159 de manuscripte şi 3 229 de documente.

«Cele 140 de volume manuscripte, cumpărate şi dăruite în anul 1915, se împart în: româneşti 117, franţuzeşti 2, slavoneşti 3, greceşti 16 şi orientale 2. Diferinţa între numărul volumelor manuscripte trecute în spor şi acesta se explică prin faptul că Casa Bisericii a dăruit un număr de acestea în părţi socotite deosebit, cari la aşezare au fost incorporate la volumele respective, reducându-se astfel numărul lor.

«Sporul secţiunii manuscriptelor, în ultimii zece ani, se arată în tabela următoare

Tabela V.

ANII	Volume manuscr	Documente	Monete şi obiecte de muzeu
1906	90	6 451	62
1907	204	4 334	—
1908	758	1 600	55
1909	246	2 981	11
1910	248	2 790	17
1911	54	2 153	1 842
1912	165	583	411
1913	68	892	2 013
1914	95	578	1 209
1915	202	3 741	939
Totalul creşterii 1906—1915 . .	2 130	26 103	6 559

«III *Catalogare şi alte lucrări*

«1. *Documente* S'au aşezat în pachete 2 322 de documente (din cari şi cele publicate în *Creşteri*, No VI, Ian -Martie 1908, pag. 64-97).

«S'au făcut fişe pentru catalogul cronologic la 417 documente şi s'au aşezat la locul lor. S'a făcut rezumatul la 417 documente, cari s'au publicat în *Creşteri*, No. XXV şi XXVI, Octomvrie 1914-Iunie 1915, şi la documentele ce se află în *Creşteri*, No XXVII, Iulie-Decemvrie 1915, care este sub tipar.

«S'a continuat a se face inventarul analitic al copiilor fotografice ale documentelor, aşezate în cartoane din 1914, făcându-se, în cursul anului 1915, inventarul la pachetele VII, VIII, X şi XI, pentru 328 de copii fotografice.

«2. *Manuscripte* S'au înscris în inventarul manuscriptelor româneşti 140 de volume manuscripte (dela No. 4 301-4 441)

«S'a continuat descrierea amănunţită a manuscriptelor româneşti ce se va tipări în catalogul descriptiv, începând cu manuscriptul No 1 062, făcându-se, în cursul anului, descrierea a 20 de volume. Acestor 20 de volume de manuscripte româneşti ce cuprind 4 590 de documente li s'a făcut descrierea ce formează materialul de publicat în volumul IV al Catalogului

«S'au stampilat cu pecetea Academiei toate manuscriptele, cari s'au paginat cu maşina, şi documentele intrate în colecţiunile Bibliotecii în cursul anului 1915. S'au stampilat cu pecetea Academiei volumele No. 535—545

din manuscriptele slavonești și toate hârtiile din arhiva Consulatului austriac din Țara-Românească, cumpărate dela d-l Zimmermann din Sibiu S'au stampilat și s'au paginat cu mașina 12 volume din chestionarul răposatului Nic. Densușianu

«S'au legat 17 volume de cărți tipărite din biblioteca dela sala manuscriptelor.

«Membrii Comisiunii *I Bianu, St. C Hepites, N Iorga* »

— Raportul se iea spre cunoștință și se aprobă

Se procede la alegerea Comisiunii de 7 membri pentru examinarea publicațiunilor ce se vor prezentà la concursul premiului Chrissoveloni de 2 000 lei din 1917

— Sunt aleși d-nii· *Gr. Antipa, St C Hepites, N. Iorga, S Mehedinți, I. C Negruzzi, I. Nistor, M. C Sutzu*

ȘEDINȚA DELA 6/19 MAIU 1916

Președința d-lui *Dr C. I. Istrati.*

D-l *I Simionescu* cetește următorul raport al Comisiunii Fondului Adamachi pentru lucrările făcute în 1915—16 .

«*Domnilor Colegi,*

«Avem onoare a vă arătà în cele ce urmează modul cum s'au executat dispozițiunile din testamentul fericitului Vasile Adamachi în anul trecut, al 22-lea dela punerea în aplicare a Regulamentului.

«I *Burse.* In bugetul pe 1915—16 s'au prevăzut pentru burse, cheltueli de studii, pentru masa abonată la Stațiunea zoologică dela Neapole și pentru Laboratorul de zoologie dela Roscoff din Franța, suma de lei 109 628,89 și s'au acordat următoarele burse:

a) 19 burse de câte 100 lei pe lună la studenți ai Universității din Iași și anume:

11 la Facultatea de științe studenților Dumitru Nazarie, Constantin Nenciu și Nicolae Petrescu din anul I, G. Georgescu și Maria Vicol din anul II; Octav Halunga, Florica Ionescu, Fevronia Meicu, Clemența Bolohan și Simion Buruiană din anul III și Vasile Gheorghiu din anul IV;

8 la Facultatea de medicină studenților Ion Alexa din anul I. Ion Axintescu, Gheorghe Petrescu și Maria Serghie din anul III; Ema Filipescu din

anul IV; Dumitru Holban, Gheorghe Năstase și Alexandrina Palade din anul VII,

b) 8 burse de câte 1 200 lei pe an la Școala de poduri și șosele elevilor Gheorghe Borneanu, Ion Chițulescu și Ion Hagi Ivanof din anul II, Claudiu Mititelu din anul III; Eugeniu Vasiliu, Teodor Mareș, Constantin Teodorescu și Aristide Barbaiani din anul IV,

c) 10 burse de câte 360 lei pe an la Școala de agricultură «Ioan Costache Agarici» dela Moara-Grecilor;

d) din cauza evenimentelor răsboinice, cele 9 burse pentru studii și lucrări speciale în străinătate nu s'au putut acordà Cinci din ele erau ocupate până la declararea răsboiului de tineri, cari mai aveau să facă un singur an de studii spre a le terminà. Aceștia sunt· Constantin Bedreag pentru studiul fizicei la Paris, Nicolae Ionescu pentru studiul geografiei la Berlin, Inginer Alexandru Nicolau pentru electrotehnică în țerile centrale și occidentale, Ion Iliescu pentru studiul mecanicei la Friedberg și Gheorghe Gheorghiade pentru lucrări practice de mecanică în Germania Pentru restul de 4 burse, din aceeaș cauză, nu s'au mai făcut concursuri Ele erau destinate pentru. lucrări practice de mecanică, electrotehnică, edilitate publică și studiul preistoriei Aceasta din urmă s'a acordat, ca prelungire a bursei sale, d-lui Nicolae Arabu până la 31 Martie 1916 spre a preparà doctoratul în geologie la Paris. Acesta este singurul bursier, care a rămas în Franța în timpul răsboiului

«II. La finele anului școlar trecut, au terminat studiile ca bursieri ai Fondului Adamachi Ștefania Zamfirescu dela Facultatea de științe din Iași și Grigore Popa dela Facultatea de medicină de acolo

«III Contractul pentru abonamentul mesei de lucru în Stațiunea zoologică dela Neapole, încheiat cu directorul și proprietarul ei Dr A. Dohrn, expiră la 1 Iunie stil vechiu viitor. După încetarea din vieață a acestuia în 1909, direcțiunea a luat-o fiul său Dr R. Dohrn, care, în urma declarării răsboiului de către Italia, a părăsit această țară Guvernul italian, printr'o circulară din Noemvrie 1915, face înștiințare că, spre a asigura deocamdată integritatea patrimoniului Stațiunii, a delegat o comisiune care să o conducă Găsindu-se Stațiunea în această situațiune, Comisiunea propune a nu se reînnoi contractul de abonament până la limpezirea acestei situațiuni Dela 1 Martie până în prezent a lucrat la masa Academiei din stațiune d-l Aurel Craitaleanu

«IV. In *Publicațiunile Fondului Adamachi* au apărut în cursul anului următoarele lucrări

a) Dr. I A. Scriban, *Studii histologice și anatomice asupra hirudineelor*;

b) Dr. Agricola Cardaș, *Materialul zootehnic din județele Durostor și Caliacra*,

c) Dr. H Vasiliu, *Nutrirea animalelor domestice și a omului*

«Pentru tipărirea «Revistei științifice V. Adamachi» din Iași, s'a dat și anul trecut suma de 1 000 lei

«S'au împărțit în toamna trecută îmbrăcăminte și cărți elevilor din școala primară «Adamachi» din Iași pentru suma de lei 1.700 și s'au dat mile la săraci în sumă de lei 1 300, pentru pomenirea numelui și odihna sufletului marelui binefăcător.

«*Propuneri pentru anul viitor*

«In afară de propunerea făcută mai sus în ce privește Stațiunea zoologică dela Neapole, Comisiunea Domniilor-Voastre vă face încă următoarele două propuneri, pe cari vă rugăm să le aprobați

1. In toamna trecută Comisiunea, având în vedere cererea făcută Academiei de către d-nii H. Vasiliu și A. Cardaș, profesori și conducătorii secțiunii de științe agricole pe lângă Facultatea de științe din Iași, și amândoi foști bursieri ai Fondului Adamachi, a acordat, sub rezerva aprobării plenului în sesiunea generală, trei burse de câte 100 lei pe lună la studenții mai săraci dela acea Secțiune. Vă rugăm deci să aprobați mărirea numărului dela 8 la 11 a bursierilor dela Facultatea de științe din Iași, mai ales că starea înfloritoare a Fondului Adamachi îngădue aceasta;

2 Conform art. 6 din Regulament, durata burselor pentru studenții dela Facultatea de științe este de cel mult $3^1/_2$ ani S'a dovedit însă că, în anumite cazuri, mai ales pentru studenții cari lucrează în laboratoare, acest timp nu este suficient pentru trecerea examenelor de licență. De aceea vă rugăm să aprobați să se modifice în art. 6 cifra de «$3^1/_2$» în «4»

«Ca în totdeauna, Domnilor Colegi, încheind acest raport, ne îndeplinim datoria de a aduce salutul nostru de adâncă pietate memoriei aceluia care în vieața pământească a fost Vasile Adamachi.

«Membrii Comisiunii *I. C Negruzzi, P Poni, I Simionescu*»

D-l *Gr. Antipa*, cu privire la masa abonată la Stațiunea zoologică dela Neapole, dă următoarele informațiuni și lămuriri:

Stațiunea a fost înființată în 1875 de Dr. Anton Dohrn, cu averea sa proprie și a soției sale, pe un teren cedat de orașul Neapole, cu care Dohrn a încheiat un contract pe termin de 30 de ani și în anumite condițiuni Acest contract s'a reînnoit în câteva rânduri, prelungindu-se concesia terenului pe 90 de ani, până la 1965. Stațiunea este independentă, cu caracter internațional, și se întreține din abonamente și subvenții dela unele State și insti-

tuţiuni culturale, cum este şi Academia noastră Doctorul Anton Dohrn eră bărbatul de ştiinţă în cel mai curat înţeles al acestui cuvânt; el nu urmăriă câştig material, căci în bugetul de cheltueli al Staţiunii directorul are prevăzută numai suma de lei 6 000 anual, şi aceasta pentru cheltueli de călătorie Bătrânul Dohrn încetând din vieaţă în 1909, direcţia a luat-o şi conduce Staţiunea, în acelaş fel, fiul său Dr Reinhard Dohrn După declararea de răsboiu a Italiei, tânărul Dohrn s'a retras în Elveţia, lăsând conducerea Staţiunii profesorului Rafaele dela Universitatea din Roma Peste câtva timp, guvernul italian a înlăturat pe Rafaele şi a numit un comitet de administraţie, cu intenţiunea, probabil, de a face din Staţiune o anexă a Institutului de zoologie din Neapole Contra acestei măsuri Dr R Dohrn a ridicat protest, care a fost comunicat şi Academiei Aceste lămuriri date, d-l Antipa roagă să se reînnoească contractul, îndată ce situaţia Staţiunii se va limpezì, aşà precum propune Comisiunea.

— Raportul Comisiunii se iea spre cunoştinţă şi se aprobă propunerile făcute printr'însul

Se procede la alegerea a doi membri cari, împreună cu Secretarul general, să formeze Comisiunea Fondului Adamachi pe 1916—17

— Sunt realeşi d-nii *P. Poni* şi *I Simionescu*

D-l Secretar general *I C. Negruzzi* aduce la cunoştinţă că de câtăva vreme s'a deschis publicului «Muzeul Kalinderu», aparţinând Statului în urma transacţiei cu moştenitorii decedatului nostru coleg Ion Kalinderu Ca un omagiu adus memoriei fostului nostru coleg, ar fi bine, zice d-l Negruzzi, ca membrii Academiei să viziteze într'o zi acest muzeu Pentru public el este deschis Marţia, Joia şi Dumineca, prin urmare, dacă admiteţi propunerea, să fixăm o altă zi

— Propunerea d-lui Secretar general se aprobă şi se fixează pentru vizită ziua de Vineri 13 Maiu, la ora 10 dimineaţa.

ŞEDINŢA DELA 7/20 MAIU 1916

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I Istrati*

D-l *St C. Hepites* aduce la cunoştinţă că astăzi înainte de amiazi a mers împreună cu d-nii *Teclu* şi *Stefanelli* la Institutul Otteteleşanu şi au asistat la parastasul slujit la biserica din Măgurele pentru pomenirea fundatorului şcoalei Ion Otteteleşanu, dela moartea căruia s'au împlinit 40 de ani După slujba parastasului, la care au asistat elevele şi corpul didactic, s'a făcut în

faţa busturilor soţilor Otteteleşanu, de către preotul Institutului, slujbă de pomenire, iar Directoarea a ţinut o cuvântare

---

ŞEDINŢA DELA 9/22 MAIU 1916

Preşedinţa d-lui *D. Onciul, Vicepreşedinte*

Dela Secţiunea istorică se primesc propunerile de a se publică în *Anale* următoarele scrieri

a) *Contribuţiuni nouă privitoare la familia boierească Buhuş din Moldova — O diplomă de nobil ardelean a lui Lupaşco Buhuş* de d-l St Meteş, cu obligaţiunea pentru autor, cerută de d-l Iorga, de a suprimă, din «Introducere», partea elogioasă ce-l priveşte pe d-sa ca istoric;

b) *Corespondenţa consulilor englezi din Principate. 1828—1836*, de d-l I C. Filitti, membru corespondent

— Propunerile Secţiunii se aprobă

D-l *St C Hepites* ceteşte procesul verbal al Comisiunii instituite sub preşedinţa d-sale la Şcoala de Arte-frumoase din Capitală, pentru acordarea premiului I Lecomte du Nouy, prin care Comisiunea propune a se împărţi premiul între următorii elevi Alexandru Chirovici lei 143 pentru desemnul de pe antic şi lei 140 pentru cel de pe natură, Ilie Cristoloveanu şi Lucreţia Mihăilescu câte 100 lei pentru desemnurile de pe antic.

— Propunerea Comisiunii se aprobă.

D-l *Dr. V Babeş* ceteşte următorul raport al Comisiunii Fondului Otteteleşanu asupra lucrărilor făcute în 1915—16:

«*Domnilor Colegi*,

«Institutul Otteteleşanu, a cărui îngrijire şi supraveghere aţi încredinţat-o în sesiunea generala trecută Comisiunii Domniilor-Voastre, şi-a continuat mersul şi activitatea sa în mod liniştit sub conducerea aproape a aceluiaş corp didactic Din acest din urmă punct de vedere, s'a putut realiză în bună parte dorinţa ca personalul să fie pe cât posibil mai stabil, dacă nu permanent, spre a se închegă o continuitate în educaţia şi instrucţia copilelor primite în şcoala dela Măgurele

«In zilele de 19—22 Fevruarie, cursurile au fost suspendate în semn de

jalnică durere pentru încetarea din vieață a blândei și duioasei *Regine Elisaveta* S'a vorbit atunci în fiecare clasă elevelor, potrivit cu vârsta și cunoștințele lor, despre *Regina* și Poeta *Carmen Sylva* și, la 26 Martie, școala a asistat la parastasul de 40 zile, făcut după obiceiul creștinesc.

«Starea sanitară a elevelor a fost relativ bună, luându-se în considerație vârsta și munca de gospodărie la care sunt îndatorate Două eleve numai a trebuit să fie trimise în sânul familiei pentru cazuri de boale mai grave· La fiecare șase luni s'a făcut cercetarea medicală a tuturor elevelor, cari au fost măsurate și cântărite de d șoara Medic a Institutului Toate persoanele din nou intrate în serviciul școalei au fost cercetate pentru a se evită introducerea de boli contagioase în Institut.

«Examenele de fine de an cu cele 91 eleve s'au ținut între 29 Maiu și 18 Iunie, făcându-se numai dimineața; după prânz s'au făcut lucrări în toate atelierele La examene au asistat în zilele de 2, 3, 5 și 11 Iunie d-l Hepites cu d-na și, în câteva rânduri, d-na Inspectoare Ella Negruzzi și alte persoane cari se interesează de mersul școalei noastre In urma acestor examene numai două eleve din clasa II au rămas corigente la matematică

«Examenul de absolvire a elevelor din clasa V s'a ținut în zilele de 23 și 24 Iunie în prezența membrilor din Comisiune d-nii Dr *Babeș* și *Hepites*, a d-lor colegi *Mehedinți, Nistor* și *Simionescu*, și a delegatei Ministerului, d-șoara profesoare Elena Stratilescu Au mai asistat.la examen d-nele Hepites, Simionescu și Ella Negruzzi, precum și alte persoane La serbarea de fine de an făcută la 24 Iunie după amiazi, d-l *Hepites* a ținut elevelor o cuvântare, care s'a publicat în *Anale*.

«Toate absolventele în număr de 16 au luat diplome Absolventele Ionescu Eliza (București), Suțescu Maria (Bacău) și Herțioaga Maria (Daia Săsească) au luat și medalia «Virtutea casnică». Ele au fost înscrise în «Cartea de aur» de către d-l *Hepites*, după dorința căruia s'a împărțit tuturor absolventelor câte un volum legat din «Cuvântări» de I Kalinderu Ca amintire din vieața școlară li s'au dăruit la plecare și cărțile pe cari au învățat

«In 9 și 10 Septemvrie s'a ținut la Academie examenul de admitere cu 79 candidate din 84 înscrise Comisiunea a fost compusă din d-nii *Hepites* și *Dr Babeș*, d-șoara Medic, Directoarea și Profesoarea de litere Intre 7 și 12 Septemvrie au intrat toate elevele plecate, la 20 Septemvrie cele admise în clasa I, iar cele din Transilvania foarte târziu.

«La 23 Septemvrie a avut loc solemnitatea deschiderii cursurilor, la care au asistat d-l *Hepites* cu Doamna, în aceeaș zi după prânz au fost examinate în Comisiune două eleve cari fusese bolnave în Iunie, precum și corigentele la matematică. La 24 Septemvrie cursurile au început regulat și la 1 Noemvrie s'a modificat programa. In vederea învățământului practic mai folositor,

s'a suprimat teoria rufăriei și a croitoriei dela clasa III, înlocuindu-le cu lucrul și cârpitul, și s'a dat o oră de igienă în clasa IV Cursurile au fost suspendate la 9 Maiu, când s'a făcut parastasul pentru răposatul întru fericire I Otteteleșanu, la care a asistat d-l *Hepites* D na Directoare a ținut o cuvântare în memoria generosului donator

«S'au ținut regulat întruniri spre a se cerceta situația elevelor, carnetele individuale și condicele disciplinare, ce s'au înființat, și spre a se discută diferite chestiuni relative la partea educativă, care trebue pusă în prima linie. S'a accentuat asupra rolului fiecăruia în afară de timpul petrecut în clasă, cerându-le să fie elemente de colaborare sinceră și serioasă, fără de care nu se poate atinge scopul urmărit.

«In interesul bunului mers al școalei s'a desemnat la fiecare clasă câte o profesoare diriginte, care să se ocupe a cunoaște elevele mai de aproape și să aibă o înrâurire asupra formării caracterelor și — pentru ca să fie urmărite în lucrările lor, — toți profesorii și maestrii să aibă în carnetele lor programa și grupările săptămânale la lucru și menaj Copilul, când știe că toată lumea din școală îi poartă interes, lucrează cu mai multă grijă

«In legătură cu acestea, s'au ținut în cursul anului mai multe cuvântări și conferințe în fața elevelor, cu subiecte morale, instructive și educative

«In ateliere s'au lucrat·

a) rufăria particulară a clasei V, 106 fuste, 48 cearșeafuri, 318 bucăți rufărie de corp, petece de învățătură ale clasei I cu diferite cusături și țesături, șervețele cu festoane ușoare, cămăși de damă, cămăși bărbătești și cearșeafuri de comandă, batiste și mici lucruri pentru expoziție

b) 57 rochi de vară, 46 rochi de iarnă, 48 șorțuri de bucătărie, 156 șorțuri de clasă, rochi particulare de ale elevelor din clasa V, câteva rochi pentru persoane din școală, petece cu puncte de învățătură și 5 ii naționale,

c) 97 șervete, 28 prosoape, 76 metri pânză subțire în 2 ițe, 23 inișor, 28 metri borangic, 30 metri otrepe, 62 metri prosoape de baie, 56 metri pânză în 4 ițe pentru fețe de mese, 28 metri preș românesc, 4 fote pentru costume.

«S'au făcut următoarele excursiuni

«La 17 Maiu elevele din clasa I și a IV, însoțite de Subdirectoare, maestra de desemn și 2 pedagoage, au vizitat muzeele zoologic și geologic La 19 August, având la dispozițiune 2 vagoane directe, d-na Directoare a mers cu elevele și cu tot personalul aflat în școală la Curtea de-Argeș, după înțelegerea anterioară cu Primarul din localitate, care le-a primit. S'a vizitat mânăstirea și fiecare îngenuchind și-a depus buchetul de flori pe mormântul *Marelui Rege Carol* In aceeaș zi s'au mai vizitat Școala de meserii, Biserica Domnească, a doua zi parcul în care se află ruinele Bisericii Sân-Nicoară (St. Nicolae), Școala de țesătorie, o fabrică de olărie, și la orele 4 p m. a

fost plecarea spre Măgurele, unde au ajuns la orele 10 seara, cu satisfacţiunea că se îndeplinise de toată lumea din şcoală o datorie sacră la locul de odihnă al Aceluia, care a desemnat ca bursiere ale Institutului primele 20 serii de eleve

«In cursul anului şcoala a fost vizitată de d-l *Hepites* în mai multe rânduri, în Decemvrie însoţit de d-na Ella Negruzzi, în Martie de d-l M. Dimitrescu, directorul Liceului «Lazăr», iar la 5 Aprilie a vizitat Institutul d-l *I Bianu*

«La câmp şi în grădină

«S'au făcut la timpul lor toate lucrările de toamnă şi de primăvară arături, săpături, semănături, altoiri de pomi, punerea zarzavatului de tot felul, n'a mai rămas petec de pământ necultivat şi s'a simţit progres anul acesta la toate culturile In orele de recreaţie elevele au scos sfecle de nutreţ, au aşezat zarzavatul la pivniţă, au spoit zidul dela seră, pomii şi în general au făcut multă grădinărie, elevele din clasa V au lucrat la brazde, iar cele din clasa IV au început creşterea viermilor de mătase

«In ziua de 29 Maiu elevii din clasa VIII a Seminarului Central, însoţiţi de Părintele spiritual Gh Leu, au vizitat Institutul, au asistat la examenul de religie la clasa V, au fost conduşi peste tot, au văzut lucrările elevelor şi au luat dejunul cu personalul didactic

«După cum ştiţi, Domnilor Colegi, din rapoartele anterioare ale Comisiunii cu începere dela 1 Iunie 1912 se dă fiecărei absolvente la măritiş dota indicată în testament, ca fiind posibilă cu vremea, adică 200 galbeni sau 2 350 lei Dela Iulie 1912, până astăzi, au fost înzestrate cu această sumă 46 de absolvente, din cari 8 în cursul anului trecut. Facem urări ca ele să devină «bune mame de familie», cum a exprimat dorinţa prin testament fericitul în veci Ion Otteteleşanu, pentru odihna sufletului căruia s'a oficiat şi anul acesta la 7 Maiu parastas la biserica din Măgurele în prezenţa elevelor, personalului şcoalei, a d lor *Teclu* şi *Stefanelli*, însoţiţi de d-l *Hepites*.

«Membrii Comisiunii *Dr V Babeş, St C Hepites, I. C Negruzzi*»

D-l *General Gr Crainicianu* întreabă dacă absolventele au vreo obligaţiune de a se mărita, sau pot deveni profesioniste, ca învăţătoare, conducătoare de menaj, dactilografe, etc?

D-l *I C. Negruzzi* răspunde că, după dispoziţiunile din testamentul răposatului Ion Otteteleşanu, fetelor primite în Institut «li se va da o creştere şi educaţie de bune mame de familie, fără pretenţie sau lux» Potrivit acestor dispoziţii s'a întocmit în 1894 programa şcoalei, care a dăinuit până în 1909, când răposatul nostru coleg Ion Kalinderu a stăruit să se modifice şi s'a modificat programa în sensul unei pregătiri mai teoretice Cu toate

acestea, cele mai multe absolvente se mărită, unele în condițiuni mai modeste cu meseriași, mici funcționari, altele în condițiuni destul de frumoase, devenind preotese, soții de învățători, comercianți, profesori, ofițeri, etc.

D-l *S. Mehedinți* s'a ocupat de rostul acestei școale și a rămas cu impresia că elevelor se dă prea multă învățătură în raport cu mediul din care au venit și mai ales cu acela în care se întorc In adevăr, programa este astfel întocmită, încât elevele capătă cunoștințe ca în orice liceu, iar mediul în care vor merge ca absolvente este atât de modest, încât prin căsătorie nu pot ajunge la o situațiune socială mulțumitoare pentru sufletele și aspirațiunile lor, pentrucă sunt fete sărace cu învățătură prea multă și cu zestre prea puțină. Elevele trebuesc astfel pregătite și educate, încât absolventele să nu aspire la o stare socială mai presus de aceea pe care o poate da mica dotă de două mii și ceva de lei, cât e fixată prin testament. La plecarea lor din Institut, absolventele plâng nu atât că se despart de școală și de fostele lor colege, cât mai ales de spaima dezorientării lor în vieața de mâine. Ar fi instructiv și un indiciu pentru noi să cunoaștem rostul ce și-au creat aceste absolvente In tot cazul, d-l Mehedinți crede că ar trebui, poate, modificată organizarea acestei școale

D-l *Dr. V. Babeș* zice că și Comisiunea Fondului Otteteleșanu este preocupată de o radicală reorganizare a Institutului, pentrucă este o nepotrivire între pregătirea prea teoretică a elevelor și dorința testatorului ca absolventele să devină bune mame de familie Pentru a deveni o bună mamă de familie nu trebue multă învățătură Lor le trebue o pregătire practică, de menaj, și cunoștințe folositoare în căsnicie, precum este igiena, creșterea și educația copiilor, confecționarea rufăriei și îmbrăcămintei, etc Comisiunea, din care și d-sa face parte, și-a rezervat dreptul să vină cu propuneri de modificare radicală a Institutului

D-l *V. Pârvan* zice că chestiunea are o atât de mare importanță, încât pentru discutarea ei în fond ar trebui să se fixeze o zi anume. D-sa a făcut parte din Comisiune și între altele a constatat că Academia cheltuește pe an pentru o elevă aproximativ 2 000 lei, ceeace este enorm. Academia, pentru scopurile ei culturale, dispune de mai puțin de 90 000 lei pe an, pe când pentru școala dela Măgurele în bugetul curent sunt peste 152 000 lei, în afară de renta capitalului investit în clădiri și instalațiuni. Ar fi bine, poate, să vedem dacă nu sunt prea puține cele 15 procente cari se iau de Academie din veniturile fondurilor cu destinație specială

D-l *General Gr. Crainicianu* zice că Academia n'are timp să studieze și să discute în amănunt organizarea acestei școale și de aceea este de părere să se numească o comisiune în acest scop

D-l *D. Onciul* crede că ar fi bine ca d-nii colegi cari doresc modificarea

programei să meargă la examenele din acest an şi să vadă ce va fi de făcut pentru reorganizarea Institutului.

D-l *I Bianu* zice că Academia a primit Fondul Otteteleşanu cu sarcinele înscrise în testament şi este o datorie să executăm voinţa testatorului. Dacă şcoala nu merge bine, cauzele sunt mai multe, şi de aceea ar fi necesar ca ori azi, ori într'o altă şedinţă, pe care o vom fixà, să discutăm chestiunea şi să ne folosim de observaţiunile colegilor cari au vizitat şcoala. Toţi cei cari ne ocupăm mai de aproape de Institut simţim că trebue adusă o modificare în organizarea lui. Răposatul Kalinderu, preocupat de idea ca absolventele până la măritiş să-şi câştige singure existenţa, a stăruit din toate puterile ca diplomele Institutului să fie asimilate cu ale şcoalelor similare de stat Rezultatul n'a fost bun, căci absolventele în lipsă de dotă nu s'au măritat, ci au vegetat în posturi cu totul modeste de învăţătoare suplinitoare prin cătune răsleţe, ori s'au perindat în noianul de mici funcţionare la poştă ori dactilografe prin diverse autorităţi In anii din urmă, crescând venitul fondului, s'a putut da dota de 200 galbeni sau 2 350 lei Rezultatul a fost minunat, se căsătoresc anual între 8—13 absolvente în al treilea, al doilea sau chiar în primul an după absolvire. Programa şcoalei nu este potrivită şi de aceea Comisiunea se preocupă de modificarea ei, având să aibă un caracter mai gospodăresc

D-l *St. C Hepites* zice că s'a ocupat foarte de aproape de această şcoală a Academiei şi a căutat să continue bunul obiceiu al răposatului Kalinderu, de a ţineà elevelor cuvântări la încheierea anilor şcolari Din aceste cuvântări, cari sunt publicate în *Anale*, se vede că d-sa este contra diplomelor ce se acordă acum. Ca absolventele să devină bune mame de familie, nu trebue să aibă prea multă învăţătură, ci mai ales să cunoască îndeaproape menajul. De aceea, Comisiunea s'a gândit să modifice programa pentru viitorul an şcolar la clasa I, rămânând ca celelalte clase, II—V, să urmeze programa actuală, căci altfel nu se poate Un mare rău în trecut a fost şi recrutarea elevelor, cari se luau din păturile cele mai modeste şi mai sărace ale societăţii, deşi Otteteleşanu prin testament nu spune «fete sărace», ci numai «fete românce» O fată prea săracă, chiar cu dota dela Academie, nu poate face o căsnicie fericită, şi de aceea Comisiunea a primit numai 3—4 mai sărace dintre cele 20 eleve, cari se aleg în fiecare an.

D-l Vicepreşedinte *D Onciul* crede că Academia s'a lămurit asupra modului de a vedeà în chestiune şi roagă Comisiunea să aducă în actuala sesiune un raport cu propunerile de modificări.

D-l *P. Poni* este de părere să se alăture la Comisiunea Otteteleşanu şi colegii cari cunosc mai de aproape chestiunea, d-nii *Bianu*, *Pârvan*, *Mehedinţi*, *General Crainiciamu*

— Propunerea d-lui *Poni* se aprobă.
— Raportul Comisiunii Fondului Otteteleșanu se iea spre cunoștință.
Se procede la alegerea Comisiunii Fondului Otteteleșanu pentru 1916—17.
— Sunt realeși d-nii: *Dr. V. Babeș*, *St. C Hepites* și *I C. Negruzzi*

D-l *V. Pârvan* aduce la cunoștință că situațiunea financiară a Secțiunii istorice este cu totul precară și din această cauză este amenințată să nu-și mai poată continuà activitatea și deci să nu-și îndeplinească misiunea De aceea roagă Comisiunea bugetară să cerceteze și să vadă dacă poate găsì mijlocul să se înlăture răul acesta Intre cercetările istorice sunt și cele arheologice, pentru cari Statul dă foarte puțin sau nimic, și pentru cari d-sa a obținut dela Academie în 1914 suma de 5 000 lei și în 1915 suma de 15.000 lei, din cari lei 5 000 ca avans din bugetul viitor, pe 1916-17, care începe la 1 Iunie Tot asupra acestui buget va mai apăsà și o datorie de circa 10 000 lei plătită pentru tipar Starea financiară a Secțiunii istorice nu va îngădui deci să se continue săpăturile începute la Histria Pentru contribuția Academiei la această lucrare, d-l *Pârvan* a adus rezultatele săpăturilor în memoriile comunicate în ședințe și publicate în *Anale* Acestea în ceea ce îl privește pe d-sa personal Generalizând însă, d-l *Pârvan* observă că mijloacele de cari dispun cele trei Secțiuni pentru atingerea scopului cultural al Academiei sunt neîndestulătoare, căci toate la un loc au bugetul de aproximativ numai 90 000 lei. Comisiunea istorică a Statului primește anual dela Minister 25 000 lei, pe când o întreagă Secțiune a Academiei, cea istorică, are un buget de numai 30 000 lei. Aceste sume sunt prea mici, mai ales când vedem că pentru întreținerea unei simple școale, ca cea dela Măgurele sau dela Țigănești, se cheltuesc cu sutele de mii de lei. E o chestie de mare importanță pentru scopurile Academiei de a se găsì mijloace materiale, ca să se poată desfășurà activitatea științifică pentru care este făcută această Instituțiune

D l *I. Bianu* nu vede ce ar puteà face Academia pentru remediarea răului semnalat de d-l *Pârvan* Nu sunt mijloace materiale suficiente, pentrucă veniturile Academiei cu destinație generală sunt puține Din cauză că înainte erau și mai mici, nu s'a putut pune în aplicare până acum trei ani dispoziția din art 37 din Statute, ca suma rămasă disponibilă pe fiecare an din venitul fondurilor cu destinație generală, după satisfacerea necesităților comune, să se împartă în porțiuni egale între cele trei Secțiuni Aceste venituri mai crescând, dispoziția se aplică de trei ani încoace Dacă Secțiunea istorică a trecut peste suma ce i s'a cuvenit, cauza e că a publicat prea mult în *Memoriile* ei și prea luxos

D-l *General Gr. Crainicianu* zice că dacă s'a depășit la Secțiunea istorică

peste mijloacele disponibile, aceasta însemnează că este un defect de organizare, căci nu s'a atras atenţiunea la vreme de organele administrative.

ŞEDINŢA DELA 11/24 MAIU 1916

Preşedinţa d-lui *B. Delavrancea*, Vicepreşedinte.

D-l *N. Iorga* prezentă pentru bibliotecă următoarele d-sale scrieri *O luptă literară—Articole din „Semănătorul"*. Vol II (Iulie 1905—Aprilie 1906) şi *Drumuri si oraşe din România* Ediţia II-a

D-l Preşedinte exprimă d-lui *Iorga* mulţumirile Academiei

D-l *I. G. Sbiera* înştiinţează prin scrisoare că, din cauza evenimentelor, nu poate luà parte la lucrările sesiunii.

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii ştiinţifice pentru şedinţa dela 9/22 Maiu, prin care se arată că Secţiunea a determinat următoarele subiecte de premii pentru anul 1921 .

— la premiul An. Fătu de 3 000 lei: *Studiul şi harta geologică a unei regiuni din ţară*,

— la premiul Lazăr de 5 000 lei. *Studiul chimic al lignitelor din ţară;*

— la premiul Adamachi de 5 000 lei: *Studii originale despre etiologia, prevenirea şi combaterea uneia sau mai multora din boalele cari cauzează marea mortalitate a primei copilării în România*,

— la premiul Cuza de 6 000 lei: *Studiul sistematic, faunistic şi biologic al larvelor de insecte din balta Brateş, cu terenul inundabil înconjurător şi porţiunea din Dunăre şi Prut din care se alimentează*

Se iea spre cunoştinţă

D-l *I C. Negruzzi*, ca Preşedinte al Comisiunii premiului Năsturel, aduce la cunoştinţă că în ultima ei şedinţă s'a ridicat o chestiune asupra căreia părerile au fost împărţite Este vorba de interpretarea cuvintelor din testamentul Năsturel, că adică premiul se va da pentru «cea mai bună carte *apărută în cursul anului expirat*» Dacă o carte apărută mai înainte de acest an şi nereprezentată la vreun premiu este scoasă în nouă ediţiune, autorul se poate el înscrie cu această carte la premiul Năsturel? Majoritatea Comisiunii a fost pentru admitere; minoritatea pentru respingere şi în sfârşit s'a hotărît să se supue chestiunea plenului spre a se da o interpretare definitivă.

D-l *I Nistor*, care a făcut parte din minoritate, zice că discuţiunea în Comisiune a plecat dela un caz concret. anume, d-sa a fost însărcinat să facă

raport asupra unei scrieri despre care a constatat că a apărut cu mulți ani în urmă într'o revistă și apoi a fost scoasă și în volum la 1908. In 1915 a apărut în ediția a doua fără schimbări esențiale. Minoritatea în Comisiune a socotit că o asemenea carte nu poate fi admisă la concursul premiului Năsturel. In adevăr, în testament se dispune ca premiul să se dea pentru o carte *apărută* în cursul anului trecut, iar regulamentul premiilor, la art 5, prevede că o scriere prezentată la un premiu și nepremiată poate fi prezentată în anii următori, cu condițiune să fie preînnoită în părți esențiale în nouă edițiune. Cartea de care e vorba nu intră nici în dispoziția testamentară, nici în prevederea regulamentară, și de aceea minoritatea a fost de părere că această scriere nu poate fi considerată ca înscrisă la concurs, indiferent de valoarea ei

D-l *Duiliu Zamfirescu* este contra părerii d-lui Nistor, pentrucă se poate ca un autor, fie din modestie, fie din alte cauze, să nu se fi prezentat la premiul Academiei cu întâia ediție a lucrării sale Mai târziu, autorul, după ce și-a format un nume și după ce întâia ediție nu mai există, scoate o a doua ediție, cu care acum vine pentru întâia oară să ceară judecata Academiei. Se poate ca această lucrare să fie foarte bună, mai bună decât toate cele apărute în cursul anului expirat O putem noi respinge dela premiu, numai pentru motivul că autorul n'a prezentat-o la prima ediție? Cred că nu De altfel sunt și precedente în sensul vederilor mele, zice d-l *Zamfirescu* Este cazul cu Marele Premiu Năsturel, care s'a acordat lui Odobescu pentru lucrările lui apărute cu mult înainte

D-l *General Gr. Crainicianu* zice: Este cert că scrierea, așà cum a venit la premiu, a apărut în cursul anului și cred că și testatorul n'a înțeles altfel.

Dacă însă în noua ediție nu este nici o modificare, atunci rămâne tot atât de cert, că ea a apărut la întâia ei tipărire, căci ediția nouă presupune schimbări

D-l *C. Giurescu* e de părere ca nouăle ediții ale scrierilor cu caracter științific, atunci când ele prezentă îmbunătățiri serioase față de cele anterioare, să poată fi admise la premiul Năsturel

D-l *D Onciul* zice că deferirea către plen a acestei chestiuni, întrucât privește decernerea premiului, însemnează renunțarea Comisiei la un drept al ei. In adevăr, regulamentul nu admite un apel la plen, ci lasă Comisiunii latitudinea să-l interpreteze și să-l aplice, pronunțându-se independent asupra acordării premiului Regulamentul nu exclude dela concurs cărți din ediția a II-a; el respinge pe cele prezentate a doua oară, dar nemodificate în părți esențiale O modificare a acestei dispozițiuni ar implică modificarea regulamentului

D-l *G. Țițeica* observă că se confundă testamentul Năsturel cu regula-

mentul premiilor. Testamentul nu admite decât lucrări apărute în cursul anului expirat, pe când regulamentul admite și cărți în ediție nouă și cari au mai fost prezentate în ediții anterioare, dar respinse. Nu poate Academia să considere ca apărută în cursul anului o lucrare, la care s'a tipărit numai coperta

D-l *Dr. C. I Istrati* nu este de părerea d-lui Onciul, ca să se dea interpretarea regulamentului de către Comisiune și nu de plen Numai plenul are acest drept, căci el a făcut regulamentul și interpretarea dată de el trebue s'o admită toate Secțiunile In ce privește cazul în discuție, d-l Dr. Istrati crede hotărît că, după dispozițiile testamentului, lucrarea trebue să fi apărut în cursul anului, căci scopul premiului este de a stimulà lucrările nouă, originale, iar nu să fie acordat faptului brut al tiparului sau schimbării copertei.

D-l *I. Simionescu* zice că, în adevăr, Academia nu premiază tiparul, ci conținutul scrierii Se poate, precum a spus d-l Zamfirescu, ca un autor să nu fi prezentat lucrarea acum câțivà ani, când a apărut întâia oară, și să vină acum la judecata noastră Dacă cuprinsul ei este de valoare, nu vede motivul de a nu fi premiată

D-l *Duiliu Zamfirescu* este contra părerii de a se lăsà Secțiunilor și Comisiunilor interpretarea principiilor din regulamente, căci se poate întâmplà ca una și aceeaș Secțiune să interpreteze într'un an într'un fel și în alt an într'alt fel și prin urmare s'ar produce confuzie în sânul Secțiunii.

D-l *N. Iorga* zice: Cuvântul *apărut* însemnează că atunci, în anul tipăririi, lucrarea a luat contact cu publicul, că atunci s'a transformat din manuscris în publicație. Testamentul este clar în această privință, căci în el se spune: «In trei ani consecutivi se va decerne câte un premiu de 4 000 lei la cea mai bună carte *apărută în cursul anului expirat*». Vrea să zică testatorul a voit să se urmărească pas cu pas, să se încurajeze an cu an desvoltarea literaturii românești După ce au fost încurajate cu premiul de 4 000 lei lucrările din cei trei ani precedenți, testatorul, în al patrulea an, chiamă la concurs operele apărute în cei patru ani precedenți și el dorește ca Marele Premiu de 12 000 lei să fie dat operei care va fi judecată ca publicațiunea de căpetenie apărută în ciclul acesta.

D-l *B. Delavrancea* face parte din Comisiune și a fost în sânul ei de părerea majorității Cetind însă mai cu atenție testamentul Năsturel și regulamentul premiilor, s'a convins că d-l Iorga și ceilalți colegi au dreptate Cartea în discuțiune n'a apărut, n'a luat ființă, în cursul anului precedent, în înțelesul din testament, și de aceea ea nu poate fi considerată ca înscrisă la premiu

Discuția urmează, luând parte la ea d-nii *Onciul*, *Zamfirescu*, *Iorga*, *Bianu* și *Hepites*, după care d-l *P Poni* prezintă următoarea propunere.

«Prin cuvintele «apărută în cursul anului expirat» sau «apărute în cursul acelor 4 ani precedenți», în testamentul Năsturel, se înțelege ca acele opere să fi fost publicate pentru întâiaș dată în terminele prevăzute prin testament, sub forma în care se prezentă »

— Propunerea d-lui Poni, împăcând toate opiniile, se admite cu unanimitate.

ȘEDINȚA DELA 12/25 MAIU 1916

Președința d-lui *Dr C I Istrati*

Se cetește procesul verbal al Secțiunii istorice pentru ședința dela 12 Maiu, prin care se arată că Secțiunea a decis cu unanimitate să recomande alegerea ca membru activ, în locul vacant prin încetarea din vieață a Canonicului I. M. Moldovanu, a Părintelui Protopop I. Lupaș

— Se decide a se pune la ordinea zilei în ședința de Marți 17 Maiu, după ședința publică.

D-l *I. C. Negruzzi* cetește următorul raport al Comisiunii Dicționarului despre starea acestei lucrări în 1915—16

«Nimic nu s'a schimbat în cursul anului trecut în starea de nelucrare în care se află de doi ani Dicționarul. In ședința dela 15/28 Maiu din sesiunea generală trecută, Comisiunea a arătat cauzele cari oprise lucrarea Evenimentele cari au pricinuit această oprire dăinuesc și astăzi cu toate urmările lor. Colaboratorii d-lui coleg Pușcariu au terminat ce puteau face în absența conducătorului și de aceea Delegațiunea a suspendat însărcinarea lor începând cu luna Noemvrie

«Membrii Comisiunii *I. Bogdan, C Giurescu, St C Hepites, I C. Negruzzi, D. Zamfirescu* »

D-l *Duiliu Zamfirescu*, deși face parte din Comisiune, însă, absentând din Capitală, n'a putut luà de mult parte la întrunirile ei și de aceea ar dori să aibă oarecari lămuriri Dela 1 Noemvrie 1915 s'a suspendat orice lucrare pentru Dicționar, după ce mai înainte se suspendase redactarea din cauza lipsei colegului nostru d-l Pușcariu D-l Zamfirescu nu înțelege pentru ce d-nii I Rădulescu-Pogoneanu și D Evolceanu, principalii colaboratori ai d-lui Pușcariu, remunerați cu câte 500 lei pe lună, n'au fost însărcinați să adune în acest timp material de cuvinte, pe care în urmă colegul nostru l-ar fi prelucrat. Cu aceasta tot s'ar fi făcut ceva pentru Dicționar în absența d-lui Pușcariu.

D-l *I. C Negruzzi* răspunde că toate cuvintele pentru Dicționar au fost

adunate de d-l Philippide şi apoi fişele au fost încredinţate d-lui Puşcariu. D sa le redactează şi le trimite în manuscris colaboratorilor săi. Prin lipsa elementului principal, a aceluia care dă impulsul, lucrarea s'a oprit, căci materialul trebue să treacă întâiu şi întâiu prin mâinile d-lui Puşcariu. De altfel, şi mijloacele băneşti sunt în suferinţă

D-l *Gr. Antipa*, ca membru în Comisiunea financiară, cercetând cheltuelile făcute pentru Dicţionar, a avut impresia că trebue să se facă economii în acest articol al bugetului.

D-l *I Bianu* zice că d-l Puşcariu fiind mobilizat, după ce asigurase soarta materialului de Dicţionar, Comisiunea şi Delegaţiunea au aşteptat să treacă furtuna, care însă peste un an erà aceeaş In acest timp, colaboratorii d-lui Puşcariu au terminat toate lucrările începute sub conducerea colegului nostru, plătindu-li-se diurnele ca şi mai înainte Lucrarea pe de o parte ne mai putând înaintà, iar pe de alta bugetul Dicţionarului ameninţând cu deficit, Delegaţiunea a fost nevoită să suspende vremelnic orice remunerare începând cu luna Noemvrie 1915

D-l *C. Giurescu* e de părere că pe timpul cât lucrările Dicţionarului vor fi suspendate, s'ar puteà continuà cu excerparea acelor publicaţiuni cari au apărut mai în urmă, ori fusese scăpate din vedere, când s'a întocmit lista de scrierile ce trebuiau excerpate pentru Dicţionar.

— Se recomandă Comisiunii Dicţionarului

Se procede la alegerea Comisiunii pentru 1916—17.

— Sunt realeşi d-nii *I. Bogdan*, *C. Giurescu*, *St C Hepites*, *T. Maiorescu*, *I. C Negruzzi*, *Duiliu Zamfirescu.*

D-l *I. Bogdan* aduce la cunoştinţă că de curând a primit de pe frontul austro-italian dela d-l Puşcariu o carte postală, prin care îşi exprimă părerea de rău că nu poate să iea parte la lucrările sesiunii generale, în care aveà de gând să rostească discursul de recepţiune complet pregătit D-l Puşcariu trimite salutul său tuturor colegilor din Academie, arătând că d-sa se află sănătos, în bune dispoziţiuni şi plin de încredere în puterile sale.

D-l Preşedinte *Dr. C. I Istrati* face cele mai călduroase urări ca d-l Puşcariu să se înapoieze sănătos şi să şi reieà munca ştiinţifică atât de frumoasă.

D-l Preşedinte zice

Domnilor şi stimaţi Colegi,

Am fericirea şi aleasa cinste de a vă prezentà, din partea Maiestăţii Sale Reginei Maria, această aleasă lucrare pe care am primit-o acuma.

Placheta e intitulată, prin legea contrastelor de sigur: *Regina cea rea*, deși e scrisă de Regina cea bună

Ea e o lucrare a Maiestății Sale, tradusă în românește și ilustrată cu admirabile chromo, reușite nu se poate mai bine, datorite Alteței Sale Regale Principesei Elisabeta, care dă dovada unui ales și puternic sentiment artistic.

E o nouă dovadă această atențiune din partea Maiestății Sale, față de Academie, de interesul ce poartă acestei înalte Instituțiuni culturale a neamului.

Și dacă cu toții regretăm, din adâncul inimii, imposibilitatea în care se află Curtea noastră Regală, din cauza multelor și urgentelor îndatoriri, de altă natură, ce nu puteau fi amânate, de a fi luat parte la una din ședințele noastre publice, fie la cuvântarea de primire, fie la ședința festivă în care se vor decerne premiile, ne consolăm cel puțin cu această trimitere, care ne face a vedeà că regretul de a nu fi un moment împreună, de data aceasta, este de o potrivă simțit și de Curtea Regală și de Academia Română

Mulțumesc dar, din adâncul inimii, și în numele Domniilor Voastre, Domnilor Membri, Maiestății Sale Reginei Maria pentru frumoasa lucrare ce ne-a trimis.

Urăm Reginei noastre, binecuvântată de Dumnezeu, vieață îndelungată și spor la muncă și fapte bune, cu cari să se mândrească deopotrivă Tronul, Academia și Țara.

Zic că Maiestatea Sa Regina e binecuvântată de Dumnezeu, căci are toate harurile bune și toate însușirile alese!

Iubita noastră Regină, Membrul nostru de onoare, e întruparea Reginei ideale, căreia Cerul nu I-a refuzat nimic

Dela constituirea României, în 1859, și până astăzi, pe tronul iubitei noastre țeri, abià s'au perindat două Suverane, Maiestatea Sa Regina fiind, de curând timp numai, a treia, cu care ne fălim.

In acest timp câte Domnițe, Regine și Impărătese s'au schimbat pe alte tronuri!

Această stabilitate e o dovadă de siguranță, de liniște, de progres și de încredere în viitor

Avut-am pe tronul României numai suverane cu sufletul cel mai curat, cu însușirile cele mai alese, cu calități de femei și de Domnițe, nu se poate mai frumoase Dar nici una din aste trei din urmă nu a fost mai binecuvântată de pronie ca Maiestatea Sa.

Elena Doamna, soția marelui Cuza Vodă, fost-a ea cel mai curat suflet femeiesc, cea mai aleasă Domniță, cea mai îndurerată inimă,

la suferință și necaz, totdeauna gata a le ajutà. Ea erà o sfântă, și restul vieții ei, trăit în mod mai mult ca modest și dând totul celor în suferință, o dovedește pe larg.

Dar deși cu o așa mare inimă, ea nu fusese totuș înzestrată cu darurile alese ale artelor și ale literelor. Mai mult chiar, darul cel mare, suprema mângâiere și fericire, acela de a fi fost hărăzită cu copii i-a fost refuzat de Cel de sus Și îndurerată, dar generoasă și afectuoasă, ea crescù copiii soțului ei, ca și cum ar fi fost zămisliți în trupul ei, și le închină o vieață întreagă de iubire și îngrijire

Suferința ei, vieața ei de trudă și necazuri, fără cea mai mică licărire a unei raze calde și întăritoare, pare că ne arată strădănuirea neamului nostru însuș, în suferință, dornic și gata totdeauna de jertfe și uitare de sine, mai ales în ce privește generațiile ce au înfăptuit unirea și neatârnarea.

Totul pentru neam, nimic pentru ei! fu deviza lor.

Totul pentru alții, nimic pentru ea! fu și soarta ei.

Dumnezeu s'o odihnească în bine!

Sosì ziua înălțătoare, în care regretata mare Regină Elisabeta, soața marelui Rege, se sui pe Tronul țerii și mai apoi pe tronul Regatului Român.

Fire aleasă, natură bine înzestrată cu tot felul de haruri, inimă caldă și gata la toate pentru alinarea suferințelor și la fapte bune, ea fu o Regină ideală Ca mamă a răniților, ea devenì legendară, ca și prin numeroasele sale năzuințe, de a curăță izvorul nesecat al artelor naționale și a pune temelia instituțiilor numeroase de caritate.

Totul păreà a fi numai lumină, fericire și înălțare, mai ales când Tronului îi dădeà o nouă vieață, plină de gingășie, farmec și nădejde, sufletul ales al micului înger: Domnița Maria

Dar în o zi totul fu curmat, fericirea sfărmată, și o durere adâncă și neînlăturabilă rămase ca o pată neagră, ce nu se mai șterge, în sufletele veșnic îndurerate al Reginei și al Regelui.

Urmă o lungă fază de înălțare și progres, totul se perindă pentru fericirea deplină· Țara propășià, artele se desfășurară cu mândrie, științele și literele începură să dea raze de lumină și vieață nouă; dar toate, se simțià bine, erau în zadar, căci în sufletul Reginei erà un gol puternic, o durere amară și nestinsă. Așà a trăit, așà a murit.

Părea că soarta ne arătà, că mai avem de suferit și de luptat, pentru ca toate să fie pe deplin.

Sosì, în fine, și ziua mare, dar în timp de cumplită grijă și de svârcolire generală.

Maiestatea Sa Regina Maria puse pe cap coroana României.

O, de data asta, coroana lucì mai cu putere și nici o umbră de nenorocire nu țintuește privirea noastră.

Tânără, frumoasă, grațioasă și distinsă, cu portul mândru al Domnițelor noastre legendare, și cu inima caldă ca și a celor ce s'au perindat înaintea Ei, Ea e încărcată de daruri: literele și artele constituesc razele sceptrului Ei. Caritatea publică, operele de ajutorare și alinare au iarăș sprijinul lor.

Academia își are din nou Membrul său de onoare, cu care iarăș se fălește.

Dar aceste însușiri nu sunt întunecate cu nimic, căci supremul har, refuzat celor ce O au precedat, I-a fost Ei hărăzit cu îmbelșugare Prinți și Prințese Regale înveselesc astăzi inimile Părinților Suverani și Tronul României.

Fie Ei toți binecuvântați!

Arăte această completă armonie în grație, însușiri și fericire, că în curând ne vom ajunge țelul, pentru ca totul să răsune armonios și la unison.

Fie ca în preajma României Mari, ce are să fie, Dinastia fericită de astăzi să fie chezășia celor ce vor urmà

Reginei fericite Îi urăm să domnească mulți, mulți ani, Ea, iubitul nostru Membru de onoare, în o țară mare și fericită la rândul ei.

Trăească Maiestatea Sa Regele!
Trăească Maiestatea Sa Regina!
Trăească Dinastia Română!

— Membrii Academiei primesc cu însuflețire cuvintele d-lui Președinte.

ȘEDINȚA DELA 13/26 MAIU 1916.

Președința d-lui *L. Mrazec*, Vicepreședinte

Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor înștiințează că d-l Duiliu Zamfirescu a fost numit din partea Academiei, prin Decret Regal, membru în Comitetul

de lectură al Teatrului Național pe termin de cinci ani, cu începere dela 10 Maiu 1916

— Se iea spre cunoștință.

D-l Onisifor Ghibu care a publicat în *Anale* trei memorii asupra istoriei literaturii didactice românești, face propunerea de a i se da de către Academie însărcinarea să întocmească și să publice o bibliografie completă a literaturii didactice din toate provinciile locuite de Români. D-l Ghibu arată pe scurt planul lucrării, care va formà trei volume și va începe dela 1699, când a apărut prima carte de școală, și până la 1916. La fiecare carte se vor da: titlul, cu ortografia respectivă, numărul paginelor, formatul și litera, dedicațiile, prefețele și tabla de materii în întregime, etc.

D-l *I Bogdan* atrage atențiunea Secțiunii literare, căreia urmează să se recomande propunerea, că publicarea în întregime a tuturor prefețelor și tablelor de materii ar mări volumele fără nici un folos. Prefețele din cele mai multe cărți didactice n'au nici o importanță, mai ales în timpurile mai nouă. De aceea Secțiunea să studieze de aproape această chestiune

D-l *I Bianu* zice că d-l Ghibu este unul din cei mai adânc cunoscători ai literaturii didactice românești și are toată încrederea că d-sa va face o lucrare bună. Firește că nu toate prefețele vor fi publicate, ci numai acelea cari se vor alege.

D-l Președinte *Dr. C. I Istrati* zice că d-l Bogdan are în parte dreptate; mai mult încă, norma ar trebui să fie de a se publicà prefețele numai până la anul 1860 și numai acelea cari au un interes didactic și cultural.

— Propunerea d-lui Ghibu se recomandă Secțiunii literare.

D-l *St. C. Hepites* cetește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 12 Maiu, prin care se arată că Secțiunea a decis să împartă premiul Demostene Constantinide de 4 000 lei, după cum urmează

— Lei 2 000 d-lui St N Cantuniari pentru scrierea *Massivul eruptiv Muntele Carol-Piatra-roșie (jud. Tulcea)*,

— Lei 1 500 d-lui Dr. D. Dumitrescu-Mante pentru: *Studiul fizico-patologic al azotemiei (Cercetări clinice și experimentale)*,

— Lei 500 d-lui Vladimir Ghidionescu pentru lucrarea *Introducere în pedologie și pedagogie experimentală*.

— Deciziunea Secțiunii se iea spre cunoștință.

D-l *I Simionescu* cetește propunerea de a se adaoge la art. 23 din Regulamentul pentru serviciile Academiei următorul alineat

«Subsemnații propunem următorul adaos la regulament. Articolul 23, ca ultim alineat

«Din acest an bugetar (1916—17) la salariul oamenilor de serviciu se va

adaoge din 5 în 5 ani câte 10% la salariu ; nu se va puteà acordà unui servitor mai mult de 5 sporuri în timp de 30 ani de serviciu

«Gr. Antipa, C Giurescu, N Iorga, Dr G Marinescu, S Mehedinţi, P Poni, I Simionescu »

D-l Preşedinte observă că propunerea fiind pentru completare de regulament, urmează, conform art. 45 din Statute, să obţină două treimi din voturi.

— Propunerea se aprobă cu unanimitate

D-l Secretar general *I C Negruzi* zice că astăzi înainte de amiazi mai mulţi colegi au vizitat Muzeul Kalinderu, unde d-l director Steriade ne-a făcut o primire cu totul curtenitoare şi ne-a dat complete explicaţiuni. Pentru aceasta d l Steriade merită mulţumirile noastre

---

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 14/27 MAIU 1916.

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I Istrati*

D-l *Dr. G. Marinescu* ceteşte comunicarea: *Date şi cercetări nouă asupra vieţii şi morţii celulei nervoase.*

ŞEDINŢA DELA 16/29 MAIU 1916

Preşedinţa d-lui *L. Mrazec*, Vicepreşedinte.

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii literare pentru şedinţa dela 13/26 Maiu, prin care se arată că Secţiunea a decis să propună plenului alegerea d-lui Gheorghe Coşbuc ca membru activ în locul decedatului Nicolae Gane

— Se decide a se pune la ordinea zilei în şedinţa de Vineri 20 Maiu (3 Iunie), după şedinţa publică

D-l *St C Hepites* ceteşte două procese verbale ale Secţiunii ştiinţifice pentru şedinţa dela 13/26 Maiu, prin cari se arată că Secţiunea a decis

a) Să propună alegerea de membri corespondenţi a d-lor Dr. D. Gerota şi D. Pompeiu în două locuri din cele trei vacante în Secţiune.

— Se decide a se pune la ordinea zilei în şedinţa de Vineri 20 Maiu (3 Iunie), după şedinţa publică.

b) A acordat premiul Lazăr de 5.000 lei d-lui Dr Aurel A Babeş pentru scrierea sa: *Lichidul cefalo-rachidian—Studiu clinic şi experimental*

— Deciziunea Secţiunii se iea spre cunoştinţă

D-l *Dr. C I. Istrati* zice că în luna viitoare se împlinesc 100 de ani dela naşterea lui C. A Rosetti Pentru sărbătorirea acestui centenar s'a format de mai mulţi bărbaţi un Comitet, în care a fost solicitat să intre şi d-sa ca Preşedinte al Academiei. Cum însă în Iunie va fi alt Preşedinte, d-sa ne mai putând fi reales, roagă să fie însărcinat noul Preşedinte a luà parte în Comitet D-l Istrati crede că este bine ca Academia să facă această manifestare, întru cât C A. Rosetti a fost membru al ei şi Ministrul care a semnat decretul pentru înfinţarea Societăţii Academice.

Astăzi la ora 5, adaoge d-l Dr. Istrati se va face o mică serbare la Universitate pentru împlinirea a 100 de ani dela înfiinţarea în ţară a primei şcoale române sub Gheorghe Lazăr şi pentru intrarea în al 27-lea an dela înfiinţarea Societăţii de ştiinţe, şi invită pe colegii cari doresc a luà parte

D-l *I. Bogdan* prezentă lucrarea d-lui *C. Giurescu Pseudo-cronicari I Enache Kogălniceanu*, extras din *Buletinul Comisiei Istorice a României*, vol 2, şi zice că d-l *Giurescu*, studiind manuscrisele, dovedeşte până la evidenţă că cronica atribuită până acum lui Enache Kogălniceanu nu este scrisă de el

D-l *I Bianu* aminteşte că într'o şedinţă precedentă a fost vorba de o propunere pentru completarea Regulamentului Bibliotecii în ceeace priveşte împrumutarea de cărţi. Art. 37 din regulament arată persoanele cărora se pot împrumutà cărţi, şi anume membrii Academiei activi, onorari şi corespondenţi, profesorii Universitari activi şi onorari, agregaţii şi docenţii, directorii Bibliotecii, Muzeelor şi Arhivelor Statului, miniştrii ţerii şi reprezentanţii Puterilor străine.

La aceste categorii de persoane Comisiunea permanentă a Bibliotecii ar dorì să se adaoge şi altele şi de aceea face următoarea propunere

«La categoriile de persoane, cărora se pot împrumutà cărţi din Biblioteca Academiei, şi sunt arătate în Art 37 din Regulamentul Bibliotecii, să se adaoge următoarele

— «funcţionarii Bibliotecii Academiei,

— «alte persoane cari vor cere în scris această înlesnire pentru lucrări ştiinţifice şi ale căror cereri vor fi fost aprobate de Comisiunea Bibliotecii»

«*I Bianu, St. C Hepites, N Iorga*»

D-l *Gr. Antipa* observă că numărul persoanelor cărora se pot împrumutà cărţi din Biblioteca Academiei este prea restrans şi de aceea crede că ar fi

bine să se lărgească cercul împrumutătorilor şi mai mult decât propune Comisiunea.

D-l *G. Ţiţeica* este de părere contrarie, deoarece cu cât împrumuturile vor fi mai multe, cu atât este mai mare posibilitatea de pierdere a cărţilor. De altă parte, persoanele cari ar dorì să consulte aici, în Bibliotecă, o scriere oarecare, de multe ori n'ar găsì-o, căci ea este împrumutată.

D-l *V Pârvan* observă că, după Regulament, terminul împrumutului este de trei luni, adică prea mare. In străinătate este de trei săptămâni. Sunt cărţi cari se pot consultà in câteva ore sau într'o zi, două, trei. Terminul fiind de trei luni şi împrumutătorul nefiind silit să aducă cartea în acest interval, ea stă nefolosită şi doritorii de a o consulta nu o găsesc în Bibliotecă. De aceea ar fi bine să se reducă acest termin. Dacă s'ar lărgì cercul împrumutătorilor, răul ar fi şi mai mare.

D-l *Dr. V. Babes* este de părerea d-lui *Ţiţeica,* căci chiar d-sale personal i s'a întâmplat că n'a găsit în Bibliotecă o scriere, care erà împrumutată în afară. Ar fi bine ca nu persoanele să fie autorizate de Comisiune, ci arătate anume cărţile cari se vor împrumutà

D-l *I Bianu* zice că ar fi bine să facem ce zice d-l Antipa, dar să nu uităm că la noi sunt alte moravuri, nu ca în străinătate, şi de aceea împrumutul este restrins. După Regulament, avem terminul de trei luni maximum şi numărul cărţilor de 25 volume. Un împrumutat, care nu restitue la termin toate cărţile, pierde dreptul la nou împrumut Sunt persoane cu situaţiuni sociale şi culturale înalte, cari nu intră în categoriile celor cari pot să împrumute, cum sunt de pildă generalii, înalţii magistraţi, etc. La asemenea persoane s'a gândit Comisiunea Bibliotecii, făcând această propunere.

D-l *Gr Antipa* îşi mănţine părerea că trebue lărgit cercul împrumutătorilor, pentrucă menirea cărţilor nu este ca ele să îngălbenească în rafturi, ci ca să fie folosite. Din socotelile contabilităţii, d-sa a văzut că se fac achiziţiuni de bibliotecă pentru suma de peste 30 000 lei anual Faţă cu această sumă ce se cheltueşte, n'ar însemnà aproape nimic 50—60 lei valoarea cărţilor pierdute de împrumutători—pericol de care se teme d-l Ţiţeica. Lărgirea ar trebuì să conţină şi pe directorii de institute, cum este al d-lui Mrazec, de laboratorii, etc Nu pot aceşti bărbaţi de ştiinţă să părăsească microscopul din laborator ca să vină să consulte la Academie cartea, care nu i se poate împrumutà

D-l *N. Iorga* zice că restricţia din propunere a fost cerută de d-sa, căci d-l Bianu era de părere să se admită şi alte categorii de persoane. Nu putem lărgì mai mult cercul împrumutătorilor, pentrucă am expune biblioteca la pagube ireparabile In adevăr, în Biblioteca noastră avem multe cărţi extrem de rare, dintre cari unele nu se găsesc în tot Orientul. Dacă aceste cărţi

s'ar împrumută și s'ar pierde, n'am puteà să le înlocuim, iar truda pusă aici, ca să se adune, ar rămâneà zadarnică. Sunt apoi volumele de reviste, din cari dacă se pierde unul, trebue cumpărată colecția întreagă. Să se admită împrumut la institutii, dar mai mult să nu lărgim cercul.

D-l *Gr. Antipa* zice că d-sa s'a gândit la cărți moderne, iar nu la exemplare unice.

D-l *D. Onciul* crede că toți membrii sunt de acord să se prevadă la împrumut și institutele de stat și de aceea propune să se adaoge la alineatul al doilea, după cuvintele «alte persoane», cuvintele «sau institute ale Statului»

— Propunerea d-lui *Onciul* se aprobă și apoi se admite cu unanimitate propunerea Comisiunii Bibliotecii în următoarea redacție.

«La categoriile de persoane, cărora se pot împrumuta cărți din Biblioteca Academiei și sunt arătate în art 37 din Regulamentul Bibliotecii, să se adaoge următoarele:

—«funcționarii Bibliotecii Academiei,

—«alte persoane sau institute ale Statului, cari vor cere în scris această înlesnire pentru lucrări științifice și ale căror cereri vor fi fost aprobate de Comisiunea Bibliotecii.»

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 17/30 MAIU 1916

Președința d-lui *D. Onciul,* Vicepreședinte.

D-l *Duiliu Zamfirescu* cetește comunicarea d-sale: *Câtevà cuvinte critice.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

D-l *Dr. C I Istrati* ocupă scaunul prezidențial.

La ordinea zilei se pune propunerea Secțiunii istorice de a se alege membru activ Părintele Ioan Lupaș.

D-l *N. Iorga* cetește următoarea expunere, pe care s'a întemeiat Secțiunea ca să facă această propunere·

«In locul vacant prin încetarea din vieață a meritosului nostru coleg Părintele I. M Moldovanu propun pe Părintele I Lupaș.

«In Ardeal s'a ridicat în ultimul timp un șir de zeloși cercetători ai istoriei Românilor de acolo, care se concentrează în desvoltarea bisericilor Vom cità pe Părintele Lupaș el însuș, pe Părintele Z Păclișanu, pe profesorul Silviu Dragomir, pe clericul I Matei, pe Șt Meteș și alții.

«Mai vechiu între ei și cu lucrări mai multe e colegul nostru ca membru corespondent — singurul în această categorie — pe care-l recomand azi cu toată căldura.

«Apărător devotat al memoriei marelui Șaguna, el a dat cea mai bună biografie a acestuia Dar în afară de această carte mai însemnată, Părintele Lupaș a atins în studiile sale toate punctele de căpetenie ale istoriei ardelene mai nouă Dacă s'ar strânge scrierile sale despre «Supplex Libellus» și epoca lui — v. și memoriul de curând apărut în «*Analele*» noastre, — despre luptele din epoca Unirii, despre figuri ca Gheorghe Lazăr, s'ar formà mai multe volume pline de o nouă și precisă informație și într'o formă literară sigură și senină.

«Protopop al vestitului cerc românesc Selișteà Sibiiului, Părintele Lupaș e și un ales cuvântător, ale cărui mișcătoare predici originale pot fi cunoscute prin unele publicații mai nouă

«Alegându-l vom așezà pe un cleric ardelean tânăr și doritor de muncă într'un scaun, care a aparținut unuia din cei mai caracteristici reprezentanți ai clerului ardelean din epoca marilor lupte constituționale

«Scrierile părintelui I. Lupaș sunt următoarele:

«*Tribuna*, XIII (1909), Nr. 255 Cuvântare la îmmormântarea lui A. Bunea 282 Rostul oamenilor mari în vieața popoarelor.

— XIV (1910), Nr. 212: Școalele noastre secundare. 247—248 Un mic adaos la viitoarele biografii ale d-lui Iosif Șterca Șuluțiu 280, 282. Momente din vieața și domnia împăratului Iosif II (1 și 2)

— XV (1911): Nr 1. Momente din vieața și domnia împăratului Iosif II (3 și 4) 76. Nicolae Densușianu. 81· Calea adevărului 92: Răscoala țăranilor ardeleni (1437). 117 Pogorîrea duhului sfânt 122: Activitatea istorică și naționalismul d-lui N. Iorga 175—178: Inființarea «Asociațiunii» și conducătorii ei (I—IX). 192 Ion Maiorescu. 201: Sfântul mucenic «Nichita Romanul», apostolul neamului nostru. 218—219: Cum erau învățăturile în seminarul din Sibiiu pe vremea episcopului Vasile Moga 234—235. Invățământul religios în școalele noastre, disert ținută la Conferința învățătorilor din Săcele (7 și 8 Oct) 261 O broșură tendențioasă 267: Câtevà știri despre Nestor Ioanovici, fost episcop al Aradului (1829—1830) 283· La Crăciun.

«*Românul*, II (1912) Nr. 256—258 O încercare de «reunire» a bisericilor rom. din Ardeal la anul 1798

— III (1913). 84—89: Dr Daniil P Barcianu (1847—1903) 282, 284 Șaguna și Eotvös.

— IV (1914): Nr 1. Șaguna și Eötvos. 62 Discurs la sărbătorirea d-lui Goga după reprezentarea piesei «Domnul Notar» 77: «Să învie Dumnezeu și să se risipească vrășmașii lui» (predică).

«Românul», V (1915): Nr. 93 Câtevà date privitoare la fostul director al școalelor românești din Ardeal: Radu Tempea. 138· «Cu număr și cu măsură» (predică). 152. In amintirea căpitanului Ioan Goșa (art de fond) 283· «Novele sau Gazete românești» în Lemberg la 1817.

«*Luceafărul* 1914 Nr 9 Când începe istoria noastră politică? 1912 Nr 5 (p 107)· Ioan cav. de Pușcariu. 20 (361)· Gheorghe Barițiu 29 (569) Gheorghe Barițiu și «Asociațiunea» 1911 4 (p 73): Anonimii. 1910 Nr 18—21 (p. 427, 463, 488, 510) Vieața unei mame credincioase Anastasia Șaguna, mama Mitropolitului Șaguna. 1907. Nr 4—5 (60)· Din istoria școalelor noastre. 18 (384) Bogdan P Hasdeu 1906. 13—16 (303): Privire scurtă asupra istoriei Românilor dela 1526—1906.

«*Transilvania* 1911 Nr 4 (p. 326—348)· Inființarea «Asociațiunii» și conducătorii ei Documente istorice. 1910 Nr 1 (p 31—34) Nr. 3 (p 118—124) Nr. 4 (p 184—295) Nr 6 (446—461)

— 1909. Nr 1 (19—25). Episcopul Gheorghe Daniil Teutsch. (27—29): Documente istorice. Nr 2 (29—100): Trei scrisori dela sfârșitul sec. XVIII

«*Vatra școlară*, Sibiu. 1907 Nr 4: Tendințe anticulturale. Nr 6: Seminarul «Andreian» și misiunea lui. Nr. 7: Principiul istoric în pedagogie. Nr. 10 O pagină din trecutul școalelor noastre

— 1908 Pag 114—117: La situația școalelor noastre 132, 134, 135 Intru ajutorarea învățătorilor.

«*Telegraful Român*. 1907 Nr 4—7 Statul și școala 1910. Nr 1 Membrii clerului nostru superior la 1768 și 1794 Nr. 36—40. Contele Széchenyi și politica de maghiarizare.

— 1911 Nr 46—50· Dintr'o inspecție școlară

— 1912. Nr. 27—28: Corelațiunea dintre administrația civilă și cea bisericească 120—127 Spice din istoria noastră bisericească.

«*Vieața Românească*, Iași, 1907. Nr 3: Chestiunea școlară în Ungaria.

«*Lupta*, Budapesta 1907. Nr. 19· O grevă școlară.

«*Biserica Ortodoxă Română* 1910—1911 (pag 601—617, 428—746): Vieața unei mame credincioase. Pag 1 192—1.198: Preoți și învățători

— 1909—1910 (pag 1 172—1 178 și 1 291—1296) Probleme culturale ale preoțimii române din Ardeal

— 1911—1912, pag 781—790,
— 1913—1914, pag 592—597,
pag 789—794, } Acte privitoare la alegerea și instalarea episcopului ardelean V Moga

«*Neamul Românesc literar* 1909. Nr. 2—4 Situația școalelor românești din Ardeal și Țara Ungurească

«A editat apoi *10 numere* din biblioteca «Șaguna», scrise toate de el însuș »

Se procede la vot, al cărui rezultat este votanți 22, voturi pentru 22 — D-l Președinte anunță că propunerea a întrunit unanimitatea voturilor și proclamă pe Părintele *Ioan Lupaș* membru al Academiei în Secțiunea istorică.

D-l *P. Poni*, ca membru în Comisiunea bugetară, prezentă proiectul de buget pe 1916—17.

ȘEDINȚA DELA 18/31 MAIU 1916

Președința d-lui *B. Delavrancea,* Vicepreședinte.

D-l *Dr V. Babeș* cetește comunicarea d-sale cu subiectul *In ce măsură știința românească a contribuit la combaterea epidemiilor de răsboiu?*

ȘEDINȚA DELA 20 MAIU (2 IUNIE) 1916

Președința d-lui *B. Delavrancea,* Vicepreședinte.

D-l *Dr. C. I. Istrati* expune comunicarea cu subiectul: *Despre cule.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă

Dela fabrica de ambalagii de tinichea, produse chimice și obiecte zincuite «Albina» din Galați se primește darul arătat prin următoarea scrisoare

«Ca un omagiu suprem adus memoriei defunctului nostru Suveran, făuritorul României moderne, am pus să se imprime testamentul, care oglindește tot sufletul măreț al Aceluia care a fost hărăzit de soartă să conducă destinele acestui neam.

«Vă remitem odată cu prezenta un exemplar al acestei lucrări, litografiată pe tablă de oțel în fabrica noastră «Albina».

— Se decide a se exprimă mulțumiri

La ordinea zilei se pune propunerea Secțiunii literare de a se alege membru activ d-l George Coșbuc în locul decedatului N Gane, și a Secțiunii științifice de a se alege membri corespondenți d-nii Dr. D Gerota și D. Pompeiu

D-l *Duiliu Zamfirescu* ceteşte următoarea expunere pe care s'a bazat Secţiunea literară ca să facă propunerea de alegere a d-lui George Coşbuc:

«Secţiunea literară, alegând pe d-l George Coşbuc, în locul rămas vacant prin moartea regretatului nostru coleg N Gane, mi-a dat însărcinarea a vă prezentà pe candidat.

«Misiunea mea este pe atât de plăcută, pe cât este de uşoară Cine nu cunoaşte pe Coşbuc? Reputaţia sa literară e atât de întinsă, încât numele său a devenit popular în toate ţerile locuite de Români.

«Inceputurile şi le-a făcut în «Familia» lui Iosif Vulcan între anii 1882—1885; de acì, trecù la «Tribuna» din Sibiiu, al cărei redactor, pentru partea literară, a fost dela 1887—1890 Venind la noi, d-l Coşbuc a fost destul de cuminte să nu se amestece în luptele politice şi nici chiar în polemicele literare ale diferitelor biserici şi bisericuţe de pe timpuri, ci, preocupat numai de a creà, a dat la lumină o serie de opere remarcabile La 1893 a apărut prima ediţie a *Baladelor* şi *Idilelor* (azi ajunse la a 7-a ediţie); la 1895 au apărut *Fire de tort* (azi la a 6-a ediţie); la 1896 *Sacontala*, traducere în versuri; tot în acelaş an, *Eneida* lui Virgiliu; în 1905 *Odisea* lui Omer; în 1906 *Bucolicele* lui Virgiliu; în 1910 *Divina Comedie* a lui Dante

«Am lăsat la o parte lucrări de mai puţină însemnătate.

«După cum se vede, d-l Coşbuc a dat publicului românesc, în mai puţin de 25 de ani, o cantitate de muncă literară atât de considerabilă, încât numai pentru aceasta s'ar cuvenì să-i deschidem uşile amândouă pentru a-l primì între noi. Dar calitatea lucrărilor sale întrece cantitatea Din punct de vedere clasic—prin urmare esenţialmente academic—Eneida şi Bucolicele lui Virgiliu sunt un monument; Odisea, tradusă în strofe endecasilabice rimate, lucru la care nici n'a visat bunul Omer, reprezentă o sforţare intelectuală de necrezut; în fine *Divina Comedie* este, printre traduceri, lucrarea sa capitală, care a îmbogăţit literatura românească cu cea mai perfectă versiune a acestei celebre poeme.»

«Poeziile sale proprii sunt adevărate *poezii* şi sunt *originale*. Inspiraţia sănătoasă, elocuţiunea solidă şi cu termenii cei mai proprii, imaginele prinse cu o rară putere de sensibilizare.

«Primind pe d-l Coşbuc în mijlocul nostru, facem un act de dreptate, consfinţând ceeace opinia publică a hotărît de mult.»

Se procede la vot, al cărui rezultat este: votanţi 24, voturi pentru 23, contra 1

— D-l Preşedinte anunţă rezultatul votului şi proclamă ales pe d-l *George Coşbuc* membru activ al Academiei în Secţiunea literară

D-l *Dr V Babeș* cetește următoarea expunere asupra scrierilor și activității științifice a d-lui Dr. D. Gerota:

«Profesorul Dr D. Gerota, născut la Craiova în 1867, a urmat liceul din Craiova, apoi Facultatea de medicină din București. Doctor în medicină la 1892, e trimis, în urma unui concurs, ca bursier în Franța și Germania. In timp de 4 ani a lucrat la Poirier, la Farabeuf, la Guyon la Paris și apoi la celebrii chirurgi germani: Bardeleben, Bergmann, König și Hahn, a fost numit asistent la primul Institut de anatomie sub Waldeyer la Berlin, de unde a fost chemat ca asistent la Iena pe lângă prof. Furbinger. Intorcându-se în țară, își face docența pentru anatomie topografică și chirurgicală în 1900 In anul 1906 este numit șef al laboratorului de radiografie și radioterapie al Eforiei Spitalelor civile și medic al serviciului de consultațiuni chirurgicale la spitalul Brâncovenesc In anul viitor devine agregat al Facultății de medicină din București, iar la 1913 profesor definitiv de anatomie topografică și chirugicală la aceeaș facultate.

«Activitatea științifică a d-lui Prof Gerota se poate împărți în cea desfășurată pe teren anatomic, chirurgical și organizator.

«D-sa este înainte de toate un admirabil tehnician și metodele și procedeurile d-sale sunt cunoscute în toată lumea medicală.

«Lucrările sale stabilind căile și direcțiunile limfatice, localizarea și topografia lor, sunt de o valoare extraordinară

«Raportul lor cu anume ganglioni limfatici stabilit pentru întregul organism l-a făcut deodată cunoscut în străinătate și în manualele de anatomie de Testut, lucrările lui Poirier, lucrările lui Waldeyer, lui Mace-André, lui Cathelin, capitolele despre limfatice sunt bazate în parte pe lucrările lui Gerota. Cităm încă câteva lucrări străine bazate pe metoda lui Gerota. Lymphdrusen und Lymphgefässe des Kehlkopfs mit Gerota's Injectionsmethode de Most. 1899, Der Lymphapparat der Nieren nach Gerota's Methode de Stahr. Breslau 1900 Die Lymghgefässe der äuss Genitalien mit Gerota's Methode, de Dr Brucher Berlin 1900 Die Lymphgefässe der Zunge nach Gerota's Meth de Küttner, Lymphapparat d. Hoden de Most. Breslau 1900; Die Submaxill und subm. Lymphdr mit Gerota's Methode, de Nahr 1898, Lymphapparat des Uterus nach Gerota's Meth. de Reyser; Lymphgefässe d Prostata de Watkes. 1899, Region Lymphdrusen u Erkrankung d Zähne nach Gerota. 1898, D. Lymphapparat d äuss Ohres nach Gerota's Meth. 1899, Lymphgefässe d Schilddrüse nach Gerota's Meth de Dr. Bartels. Greifswald, Lymphgefässe d Lippe nach Gerota Dorendorf 1900 Lymphgefässe d weibl Genitalien, Gerota's Meth de Brahas 1900, Lymphgef d Magens nach Gerota 1899, etc, etc.

«D-sa a fost unul din cei dintâi cari au stabilit importanţa formolului în tehnica anatomică, a studiat din toate punctele de vedere ştiinţifice violetul de metil.

«Cercetările d-lui Gerota asupra basinului, asupra fixării rinichilor, asupra ureterelor, asupra vezicei urinare au rămas clasice, nevorbind de alte constatări anatomice valoroase Tot în această direcţiune a lucrat prin metode experimentale anume asupra vesicei urinare, stabilind gradul de absorbţiune din partea vesicei, care este foarte mică.

«Astăzi Dr Gerota este cunoscut în străinătate ca unul din cei mai buni cunoscători ai căilor urogenitale

«Importante sunt cercetările autorului asupra pioctaninei şi asupra modului de acţiune a acestei substanţe asupra tumorilor, precum şi asupra cauzelor vindecării anumitelor tumori prin această substanţă

„*Lucrările de chirurgie* ale d-lui Gerota sunt asemenea numeroase şi importante. Menţionăm aici câtevà: cistorafia primitivă în urma tailei hipogostice pe baza cercetărilor originale, care recomandă acest precedeu atât de util şi de sigur.

«Practicând analgezia chirurgicală prin injecţiuni de cocaină în canalul rachidian, descrie primele cazuri de anestezie rachidiană executate la noi în ţară

«Modifică în mod raţional anestezia cu eter

«Introduce în ţară radiografia şi radioterapia modificând procedeele întrebuinţării lor în chirurgie Nu pot să nu menţionez meritele d-lui prof Gerota ca chirurg practic, ajungând la un grad extraordinar de siguranţă şi de asepsie în operaţiunile sale, fiind aceasta recunoscută şi de chirurgii din străinătate.

«Pentru a ajunge la această perfecţiune, şi pentru a o face actesibilă publicului a creat un sanatoriu, cel mai mare sanatoriu de chirurgie din ţară, care întruneşte toate condiţiunile moderne pentru a garantà succesul Aici s'au introdus o serie de inovaţiuni, de invenţiuni tehnice, dar ceeace mai cu seamă nu trebue uitat este organizaţiunea acestui sanatoriu, care nu este o instituţiune de speculă, ci de binefacere pentru bolnavii săraci

«In adevăr acest sanatoriu necesită cheltueli mai mari decât ce produce. Insă în schimb este o clasă întreagă de bolnavi, cari se tratează şi se operează în mod gratuit şi Societatea de salvare are aici paturi gratuite Se primesc în mod gratuit bolnavi, cari nu găsesc loc în spital, se tratează gratuit medici şi studenţi. Acest sanatoriu a dat gratuit 5 500 zile de căutare, 4 500 pansamente, 250 operaţiuni, 800 consultaţiuni gratuite

«Cheltuelile pentru aceste servicii gratuite se ridică la peste 90.000 lei, care sumă numai în parte se acopere din excedentele sanatoriului Se ali-

mentează zilnic un număr de școlari săraci, se distribue sume însemnate, pentru îmbrăcat, pentru cărți la 20 copii, etc

«Secțiunea științifică, pe baza acestei activități științifice, medicale și umanitare atât de salutare, a ales cu unanimitatea voturilor exprimate pe d-l Dr. Dimitrie Gerota profesor la Facultatea de medicină din București, membru corespondent al Academiei Române

D-l *G Țițeica* citește următoarea expunere despre lucrările și activitatea științifică a d-lui D Pompeiu·

«D-l D Pompeiu, acum profesor de mecanică la Facultatea de științe din București, este un distins analist Plecând dela cultura elementară de institutor, cu o stăruință și hotărîre admirabile, a urcat pe rând treptele greu de străbătut ale analizei matematice Lucrările sale, începând dela teza de doctorat, se ocupă de chestiuni fundamentale de teoria funcțiunilor Ele sunt publicate în cele mai cunoscute reviste științifice din străinătate și sunt socotite ca contribuțiuni de mâna întâia pentru luminarea teoriilor în cari Cauchy, Weierstrass și Riemann au lăsat lucruri nepieritoare. Numele d-lui Pompeiu este cunoscut de toți aceia cari studiază astăzi funcțiunile de variabile complexe Socotesc că alegerea d-lui Pompeiu ca membru corespondent este consfințirea fericită a unei munci îndelungate și stăruitoare

«Iată lucrările publicate de d-l Pompeiu :

„*Comptes rendus des séances de l'Académie des Sciences de Paris*

1.— 26 mai 1902 *Sur les fonctions de variables complexes.*

2. — 23 novembre 1903· *Sur un systeme de trois fonctions de variables réelles*

3 — 28 novembre 1904: *Sur les singularités des fonctions analytiques uniformes.*

4 — 12 juillet 1909 *Sur les singularités des fonctions analitiques uniformes*

5 — 6 décembre 1909: *Sur les singularités discontinues des fonctions analytiques uniformes*

6 — 27 décembre 1909 *Sur la représentation des fonctions analytiques par des intégrales définies*

7 — 21 février 1910· *Sur les singularités des fonctions analytiques uniformes* (Réponse à M Denjoy)

8 — 2 octobre 1911 *Sur les fonctions de variables complexes*

9 — 3 février 1913. *Sur une application du calcul fonctionnel à la théorie des fonctions.*

10 — 28 septembre 1914 *Sur un problème relatif aux ensambles abstraits.*

11 — 30 août 1915 *Sur une solution double de l'équation de Riccati*

„*Rendiconti del Circolo Matematico di Palermo*

12 — *Sur l'extension du théorème des acroissements finis aux fonctions analytiques d'une variable complexe.* XIX, 309—313

13.— *Sur les singularités des fonctions analytiques uniformes* XXIX, 306—307.

14 — *Sur une classe de fonctions d'une variable complexe* XXXIII, 108—113

15. — *Sur une classe de fonctions d'une variable complexe et sur certaines équations intégrales.* XXXV, 277—281

„*Annales de la Faculté des sciences de Toulouse*

16 — *Sur la continuité des fonctions de variables complexes* (2-eme Série, tome VII, fasc III, année 1905)

„*Mathematische Annalen*

17 — *Sur les fonctions dérivées.* Bd. 63, 1907.

18 — *Sur une équation intégrale* Bd. 74, 1913

„*American Journal of Mathematics*

19 — *Sur un exemple de fonction analytique partout continue* XXXII, No. 4.

„*Bulletin des Sciences Mathématiques.*

20 — *Sur les séries de fonctions holomorphes* 2-ième Série, tome XXX, 1906, pages 57—59, 94—95

„*L'enseignement mathématique*

21 — *Sur une extension possible de la notion de vraie valeur* 15 mai 1906

22 — *Sur les singularités des fonctions analytiques uniformes.* 15 janvier 1910

23 — *Sur le prolongement, par continuité, des fonctions d'une variable complexe.* 15 juillet 1913.

„Nouvelles Annales de Mathématiques

24 — *Sur les intégrales curvilignes* Mai 1910.

„Nieuw Archief voor Wiskunde

25. — *Sur les fonctions analytiques uniformes* Tweede Recks—Deel IX, 1909—1911, p. 172—175.
26. — *Sur certaines séries de fractions simples* Tweede Recks — Deel X, 1912—1913, p 353—356

„Annaes Scientificos da Academia Polytehnica do Porto:

27. — *Sur les fonctions représentées par des intégrales définies* V, No 4, 1910
28 — *Sur la théorie du potentiel et sur un exemple de singularité des fonctions analytiques uniformes* VIII, 1913

„Annales scientifiques de l'Université de Iassy

29. — *Sur le théorème des accroissements finis.* III, 1906
30 — *Sur le théorème des accroissements finis* IV, 1906
31. — *Sur la notion de masse en Mécanique* IV, 1906
32. — *Sur la règle du parrallélogramme.* VI, 1910
33 — *Les séries de puissances et les relations de Cauchy* VIII, 1914
34 — *Remarque sur une démonstration du théorème des accroissements finis.* IX, 1915

35 — *Sur les fonctions holomorphes* X, 1916

„Sitzungsberichte der k Akademie der Wissenschaften in Wien (Mathem naturw. Klasse. Bd CXX, 1911)

36 — 12 Oktober 1911 *Einige Satze ueber monogene Funktionen*

Archiv der Mathematik und Physik (Bd XIX, 1912)

37 — *Sur une relation d'inégalité dans la théorie des fonctions holomorphes.*

„The Tôhoku Mathematical Journal

38 — *Sur les polygones d'approximation* V, 1914

„Bulletin de la Section Scientifique de l'Académie Roumaine

39 — *Sur une classe d'intégrales doubles* (I, 128—131; 265—271, 289—296, III, 272—277)

40 — *Sur le principe de d'Alembert* II, 267—272
41 — *Sur la convergence des séries de fonctions* III, 95—99, IV, 120—126.
42 — *Sur l'équation différentielle linéaire du premier ordre.* IV, 275—281 »

Se decide ca amândouă propunerile să se pună la vot în şedinţa de mâine

---

ŞEDINŢA SOLEMNĂ DELA 21 MAIU (3 IUNIE) 1916

Preşedinţa d-lui *Dr. C I. Istrati.*

D-l *I. Nistor* ceteşte *Discursul* d-sale de recepţiune cu subiectul *Un capitol din vieaţa culturală a Românilor din Bucovina.*

D-l *N. Iorga* ceteşte *Răspunsul* la discursul d-lui *I. Nistor.*

Şedinţa publică solemnă se ridică şi Academia îşi continuă lucrările în şedinţă intimă

Se procede la vot pentru alegerea de membru corespondent a d-lui Dr. D Gerota

Rezultatul votului este votanţi 19, voturi pentru 19

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea a întrunit unanimitatea voturilor şi proclamă pe d-l Dr D Gerota membru corespondent al Academiei în Secţiunea ştiinţifică

Se procede la vot pentru alegerea de membru corespondent a d-lui D. Pompeiu

Rezultatul votului este. votanţi 19; voturi pentru 19.

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea a întrunit unanimitatea voturilor şi proclamă pe d-l D Pompeiu membru corespondent al Academiei în Secţiunea ştiinţifică

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 23 MAIU (5 IUNIE) 1916

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I Istrati*

D-l *N Iorga* expune comunicarea *Originea şi sensul direcţiilor politice în trecutul ţerilor noastre.*

Şedinţa publică se ridică şi Academia îşi continuă lucrările în şedinţă intimă

D-l Președinte *Dr. C I. Istrati* aduce la cunoștință că, pentru construirea unui mauzoleu la Mircești pe mormântul lui V. Alecsandri, s'a publicat concurs între arhitecții români, cari aveau să depună lucrările până la 20 Maiu (2 Iunie) S'au primit până în seara acelei zile 11 lucrări, consistând din planuri și devize Dintre ele, urmează acum ca Academia să aleagă pe cea mai bună și pentru care să acorde premiul hotărît de 1 000 lei

D-l Secretar general *I C Negruzzi* este de părere că ar fi mai bine ca alegerea și premiarea să se facă nu prin plen, ci de o Comisie de câțivă membri, iar Academia să iea numai cunoștință de hotărîrea Comisiei

— Propunerea se aprobă și sunt aleși în Comisiune d-nii *B Delavrancea*, *N Iorga*, *Dr C. I. Istrati*, *I. C. Negruzzi*, *D Onciul*, *P Poni* și *M. C. Sutzu*

ȘEDINȚA DELA 24 MAIU (6 IUNIE) 1916

Președința d lui *B Delavrancea*, Vicepreședinte

D-l Dr. D Gerota mulțumește prin următoarea scrisoare pentru alegerea sa de membru corespondent.

«Binevoiți, vă rog, a fi interpretul meu pe lângă domnii membri ai Academiei Române, cărora le adresez viile mele mulțumiri pentru distinsa atențiune ce mi-au arătat, votându-mă membru corespondent al Academiei Române

«Vă rog a fi siguri că această distincțiune, cu care am fost onorat de către cea mai înaltă instituțiune culturală română, va fi pentru mine, în viitor, un îmbold și o datorie de a lucra mai departe pe terenul științific și cultural, spre a corespunde scopului ce urmărește Academia Română »

D-l *I. Simionescu* cetește următorul raport al Comisiunii Fondului Tache Anastassiu pentru lucrările din 1915—16 :

„*Domnilor Colegi*,

«In cele ce urmează avem onoare a vă arătă mersul instituțiunilor create prin testamentul generosului Tache P Anastassiu și modul cum s'au executat și celelalte dispozițiuni înscrise în testament

«*Școala inferioară de agricultură dela Țigănești* este în al VI-lea an de funcționare, având 19 elevi în anul pregătitor, 23 în clasa I-a, 19 în clasa a II-a, 16 în clasa a III-a, adică în total 77 elevi. Tot ca elevi ai școalei se prenumără și cei 18 absolvenți din anul trecut, cari fac stagiul de practică la diferite moșii.

«Cursurile teoretice, începute la 15 Octomvrie, s'au continuat până la începerea lucrărilor agricole de primăvară, afară de unele mici întreruperi cerute în toamnă de acelaș fel de lucrări, la cari ieau parte toți elevii

«Anul acesta s'a ținut întâiul examen de absolvire cu 13 elevi practicanți din 1914. Examenul s'a făcut în zilele de 7 și 8 Martie în fața Comisiunii compuse, conform Regulamentului școalelor similare ale Statului, din Directorul și Institutorul-agronom ai școalei, sub președinția delegatulu Ministerului Instrucțiunii, care a fost d-l Haralamb Vasiliu, profesor de științele agronomice la Universitatea din Iași și fost bursier al Fondului Adamachi La examen au reușit toți cei 13 practicanți, al căror rost astăzi este următorul 2 își fac stagiul în armată, 4 se găsesc în serviciu la mari proprietari, 1 în serviciul Domeniului Coroanei, 1 face plugărie la casa părintească și 5 sunt în căutare de locuri pentru a fi utilizați La examen au asistat și membrii din Comisiunea Domniilor-Voastre, d-nii *Poni* și *Simionescu*, cari au fost mulțumiți de răspunsurile teoretice și cunoștințele practice ale elevilor din prima serie de absolvenți

«Starea sanitară a elevilor a fost în general satisfăcătoare Medicul vizitează școala odată pe săptămână, când face și cursul de igienă în clasa a III-a D-sa mai vizitează școala și ori de câte ori este anunțat de vreun caz de boală, care îi reclamă prezența

«După cum știți, toți elevii sunt bursieri și primesc dela Academie toată întreținerea, îmbrăcămintea, cărțile și materialul didactic

«Corpul didactic este cel prevăzut pentru școalele similare ale Statului, adică: director-institutor, institutor-agronom, medic și profesor de igienă, grădinar-pomolog, maestru de lemnărie, maestru de fierărie și un econom. In afară de aceștia mai funcționează un preot ca profesor de religie, un învățător pentru clasa pregătitoare, care face și serviciul de secretar-contabil, și un pedagog de ordine.

«Dela 1 Noemvrie, Direcțiunea școalei a fost încredințată d-lui G. Gheorghiu Fiind aceasta a treia direcțiune în cei șase ani neîmpliniți de funcționare, Comisiunea Domniilor-Voastre constată că i-au trebuit și-i trebue încă răbdare și bună chibzuință spre a putea să îndrumeze pe căi sigure școala dela Țigănești, ea va căuta să și dea toate silințele pentru atingerea acestui scop

«*Culturile* — Terenul afectat școalei din moșia Țigănești este în suprafață de 181 hectare și 5 410 metri pătrați, repartizat precum urmează:

Pământ arabil	52	hectare	5 003	metri	pătrați,
Pășune	48	»	9 438	»	»
Fanețe naturale	1	»	2 859	»	»
Câmp de experiență	1	»	7 726	»	»

Grădină de legume	6	hectare	2 041	metri pătraţi
Livadă şi pepiniere	6	»	3 258	» »
Parcul din faţa şcoalei	1	»	5 000	» »
Parcul-pădure	52	»	4 620	» »
Fermă, drumuri, locuinţe	7	»	7 205	» »
Răchitărie	1	»	4.350	» »

«Pe terenul arabil s'a semănat grâu peste 15 hectare, porumb peste 9 hectare, orz şi ovăz peste 8 hectare, fasole $1^1/_2$ hectare, lucernă 1 şi $^1/_4$ hectare, stecle 3 hectare, porumb de nutreţ $6^1/_2$ hectare, dughie şi bobuşor aproape 3 hectare

«Producţiunea în anul trecut a fost destul de mulţumitoare, având-se în vedere calitatea slabă a terenului pentru culturi afectat şcoalei, ca fiind în apropiere de ea şi având să fie pus în valoare prin mijloacele ştiinţifice folositoare în practică viitorilor absolvenţi

«Inventarul viu al şcoalei se compune din 18 boi, 8 cai, 2 noateni, 1 mânz, 3 vaci, 8 junci şi juncane, 3 viţei, 11 râmători şi alte animale şi păsări necesare unei şcoale de agricultură

«Pentru cultura pământului, care este argilos şi cu deosebire sărăturos, şcoala dispune de 3 pluguri cu o brazdă, 4 cu două brazde, 1 cultivator, 2 boroane de fier, 1 grapă de livezi, 4 grape de mărăcini, 1 sămănătoare în rânduri, 1 cositoare, 1 secerătoare cu aparat de legat, 1 greblă mecanică, 1 sămănătoare de porumb şi 1 prăşitoare, 4 harabale, 1 plug pentru grădină şi 1 sămănătoare mică cu rânduri pentru câmpul de experienţă

«*Şcoala primară dela Călmăţuiu* este acum în al 13 lea an de funcţionare şi a dat la finele anului şcolar trecut 16 absolvenţi La examenul de absolvire a fost de faţă şi colegul din Comisiune d-l *I Simionescu*, care a constatat că «elevii au dat răspunsuri bune; elevele au fost mai slabe, fără «a fi sub satisfăcător Curaţi, disciplinaţi, vioi, elevii făceau mai bună im- «presie decât cei dela unele şcoale de oraş»

«Anul acesta urmează la şcoală un număr de 87 elevi, din cari 30 în clasa I-a, 20 în a II-a, 25 în a III-a şi 12 în a IV-a. Din acest număr de elevi, 38 din cătunul Griviţa sunt interni, iar restul din Călmăţuiu. Toţi elevii ieau masa de dimineaţă şi la amiazi la cantina şcoalei, iar cei din Griviţa ieau masa şi seara

«Ca elevi din Griviţa se primesc copii orfani de ambii părinţi sau numai de unul, ori din acei cari au 2—3 fraţi în vârstă de şcoală,—parte urmând la şcoala din Griviţa Prin aceasta, Fundaţiunea Tache Anastassiu îşi întinde aripele sale ocrotitoare peste mulţi desmoşteniţi ai soartei spre a-i scoate la lumină.

«La începutul anului şcolar s'au dat gratuit elevilor cărţile şi materialele şcolare necesare, iar la începutul iernii li s'au împărţit, tot gratuit, îmbrăcăminte şi încălţăminte

«S'a dat şi anul acesta Ministerului de Instrucţie subvenţiunea de 10 000 lei pentru şcoala profesională de fete «Tache şi Elena P Anastassiu» din Tecuciu, şi s'au plătit rentele viagere de 2 000 lei lunar d-nei Elena Tache Anastassiu şi de 1 000 lei d-lui Iancu P. Anastassiu.

«Cavoul dela Călmăţuiu în care se odihnesc rămăşiţele pământeşti ale fericitului Tache Anastassiu se îngrijeşte cu pietate, iar la biserica de lângă cavou a fost numit de curând ca preot-slujitor Părintele Ieromonah Zenovie Roşca, în locul rămas vacant prin încetarea din vieaţă în anul trecut a Cucernicului Preot Vasile Udriş.

«Comisiunea Domniilor-Voastre îşi face o datorie pioasă, aducând omagiul ei de recunoştinţă memoriei aceluia care şi-a hărăzit averea pentru ridicarea păturii în care sălăslueşte puterea de rezistenţă a neamului

«Fie memoria lui binecuvântată!

«Membrii Comisiunii. *St C Hepites, P Poni, I Simionescu*»

— Raportul se iea spre cunoştinţă şi se aprobă

Se procede la alegerea Comisiunii Fondului Tache P Anastassiu pentru 1916—17.

— Sunt realeşi d-nii: *St C Hepites, P Poni, I Simionescu.*

D-l *S Mehedinţi* zice că în şedinţa dela 9/22 Maiu, după discuţiunea ce s'a făcut cu privire la reorganizarea Institutului Otteteleşanu, discuţiune la care a luat şi d-sa partea, a plecat la Universitate şi în lipsă a fost ales membru în Comisiunea care să studieze chestiunea reorganizării D-l Mehedinţi roagă să se revină asupra alegerii d sale pentru motive personale.

— Se alege d-l *I Simionescu* în locul d-lui *S Mehedinţi*

D-l *D Onciul* ceteşte procesul verbal al Secţiunii istorice pentru şedinţa dela 24 Maiu, prin care se arată că Secţiunea a împărţit premiul Adamachi după cum urmează:

— lei 1 250 d-lui Lt. Colonel G A Dabija pentru scrierea *Răsboiul bulgaro-turc din anul 1912—1913*,

— lei 1 250 d-lui Andreiu Rădulescu pentru *Studii de drept civil*,

— lei 1 000 d-lui Dr G N Leon pentru: *Politica minieră în diferitele State si raporturile ei cu politica minieră din România*

— lei 1 000 d-lui V Păcală pentru *Monografia satului Răşinari*,

— lei 500 d-lui Gh. Zagoriţ pentru *Târguri şi oraşe între Buzău, Târgovişte şi Bucureşti*

— Deciziunea Secţiunii se iea spre cunoştinţă

D-l *St. C. Hepites* citește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 23 Maiu (5 Iunie), prin care se arată că Secțiunea a decis:

a) Să propună alegerea d-lui Dragomir Hurmuzescu ca membru corespondent în locul vacant.

— Se decide a se pune la ordinea zilei în ședința de astăzi.

b) A ales în Comisiunea, care să examineze lucrările ce se vor prezentà la premiul Lazăr din 1917 cu subiectul *Crustaceele din apele interioare ale României*, pe d-nii *Gr Antipa*, *I. Simionescu* și *I Atanasiu*, membru corespondent,

c) a ales în Comisiunea, care să examineze lucrările ce se vor prezentà la premiul Năsturel din 1917 cu subiectul *Climatografia României* pe d-nii. *St C Hepites*, *L. Mrazec*, *P. Poni*

— Se iea spre cunoștință

D-l *St C Hepites* citește următoarea expunere pe care s'a bazat Secțiunea științifică ca să facă propunerea pentru alegerea de membru corespondent a d-lui Dragomir Hurmuzescu

„*Domnilor Colegi*,

«D-l Dragomir Hurmuzescu, profesor de Fizică la Universitatea din București, pe care Secțiunea științifică are onoare a-l recomandà alegerii Domnilor-Voastre ca membru corespondent în locul vacant, este născut la anul 1865 în București.

«Cursul secundar, ca și cursurile Facultății de științe fizice, le-a urmat la București de unde, cu o bursă a Statului, a fost trimis la Paris spre a se specializà în Fizică. Aci a obținut mai întâiu, în 1890, diploma de Licențiat în științele fizice, și apoi, în 1896, aceea de Doctor în Științe «avec la plus haute mention»

«Din primul moment al intrării sale la Sorbonna, d-l Hurmuzescu a înțeles că Fizica nu se învață din cărți, ci în laborator, unde, mai întâiu, sub sfaturile profesorului Bouty, în Laboratorul învățământului fizicei, și apoi acelea ale Membrului nostru de onoare Lippmann, în Laboratorul său de cercetări fizice, viitorul nostru profesor de fizică a obținut acea pricepere și îndemânare, care caracterizează pe fizicianul experimentator. Deosebindu-se de cercetările experimentale din domeniul altor științe, experiențele de fizică fiind supuse unor acțiuni sau influențe necunoscute sau cari n'au putut fi înlăturate în mod suficient — cer, din partea cercetătorului, o mare doză de pricepere și de îndemânare, fără de care rezultatele obținute pot fi greșite.

«Frecuentarea neîntreruptă, în timp de mai bine de 6 ani, a Laboratorilor de fizică dela Sorbonna și urmarea cursurilor de fizică înaltă predate de

învăţatul profesor Lippmann şi de regretaţii ilustri profesori Mascart şi Poincaré, a pus în relief calităţile compatriotului nostru de cercetător fizician Aceasta explică cum, îndată după luarea diplomei de Licenţiat în ştiinţele fizice, *Comptes rendus de l'Académie des Sciences de Paris* a publicat, în 1891, prima cercetare a sa: *Vibraţiunea unui fir metalic printr'un curent electric continuu*, urmată imediat de o altă cercetare: *Asupra difracţiunii depărtate*

«Cercetarile originale, din cari unele cu metode proprii, se urmează regulat în această publicaţiune sau în alte reviste de specialitate, aşà că numărul lor a crescut în mod însemnat, trecând de 30, a căror enumerare nu e necesar a o face aci (1)

«Printre dânsele trebue cel puţin să menţionăm importantele sale lucrări, devenite clasice, relative la Razele X, şi cele asupra modificărilor fizice datorite magnetizării, precum şi determinarea raportului *v* între unităţile electrostatice şi cele electromagnetice, pentru care, după părerea învăţatului academician Bouty — «d-l Hurmuzescu a realizat o metodă foarte elegantă «imaginată de către Maxwell».

«Nu se cuvine de asemenea să nu menţionăm *Cursul de Electricitate*, profesat de dânsul la Universitatea din Iaşi, de peste 400 pagine mari litografiate, precum şi constantul său concurs la publicarea revistei bine cunoscute, *Annales scientifiques de l'Université de Iassy.*

«Descoperirea, ce i se datoreşte, a unui corp nou izolator, «Dielectrina», precum şi electrometrele şi electroscoapele imaginate de d-l Hurmuzescu au adus şi aduc azi netăgăduite servicii cercetătorilor în electricitate, dându-le posibilitatea de a combate cu succes pe cel mai mare vrăjmaş al lor, pierderile datorite insuficienţei izolării.

«In timpul profesoratului său la Iaşi, d-l Hurmuzescu a întemeiat un laborator de electricitate şi un institut electrotehnic, în care profesori devotaţi în cap cu recomandatul nostru, au ştiut să atragă auditori şi să răspândească această ştiinţă

«Injghebarea unui institut electrotehnic la Bucureşti, de când dânsul profesează aci, şi diversele cercetări ce se fac într'însul de tineri electricieni, dovedesc aceeaş iubire pentru propagarea acestei ştiinţe

«Dar recomandatul nostru, afară de ştiinţa ce posedă, are şi calităţile unui excelent conferenţiar şi numeroasele conferinţe ştiinţifice ce nu a încetat de

(1) Cele mai multe dintr însele se găsesc indicate, cu toate datele bibliografice, în publicaţiunea *Memoriu de titlurile şi lucrările ştiinţifice ale d-lui Dragomir Hurmuzescu* Iaşi 1900

a ţineà, dovedesc iubirea nemărginită ce are pentru ştiinţa ce profesează cu atâta succes

«Toate aceste însuşiri au îndreptăţit Secţiunea ştiinţifică de a recomandà voturilor Domnilor Voastre alegerea D-lui Hurmuzescu.»

Se procede la vot, al cărui rezultat este: votanţi 20, voturi pentru 19, contra 1

— D-l Preşedinte anunţă rezultatul votului şi proclamă pe d-l Hurmuzescu membru corespondent al Academiei în Secţiunea ştiinţifică.

D-l *S Mehedinţi* ceteşte următorul raport al Comisiunii însărcinate cu examinarea lucrărilor făcute în 1915—16

„Domnilor Colegi,

«Comisiunea aleasă de Domniile Voastre pentru examinarea lucrărilor Academiei în anul trecut 1915—1916 se unește cu părerea d-lui Secretar general să considere ca o pierdere de însemnătate istorică încetarea din vieață a celei dintâi Regine a României. Retrasă ca o călugăriță lângă mormântul dela Curtea de Argeș, buna Regină a lăsat tuturor amintirea unui chip care va luminà deapururi sufletul poporului românesc.

«Venirea M. S Regelui Ferdinand pe scaunul de onoare al Academiei, și cuvintele pline de înțeles cu cari Maiestatea Sa a relevat activitatea instituției noastre ne stau și acum înaintea ochilor, ca un îndemn către progrese cât mai largi. Iar pășirea M. S Reginei Maria în locul de unde a cetit odinioară din operele sale Carmen Sylva e o dovadă că Academia va găsì și pe viitor o puternică ocrotire în familia regală domnitoare a României.

«Instituția noastră a avut însă durerea să piardă din sânul ei două personalități în adevăr reprezentative: pe bătrânul Canonic Ion Moldovanu, tipul cărturarului și preotului care trăià ca un soldat numai în slujba neamului său; și pe Nicolae Gane, Moldoveanul blând, pentru care vieața de toate zilele aveà aceeaș noblețe ca și arta.

«Dintre membrii onorari și corespondenți, pe lângă Charles Bouchard, Barclay Head, Paul Ehrlich și Ernst Ludwig, am pierdut pe bunul profesor D Culianu, pe inginerul M Romniceanu și pe directorul Virgil Onițiu, un vrednic reprezentant al învățământului românesc de peste munți Mulțumim d-lui Prezident Dr. Istrati, că n'a pregetat, unde a fost cu putință, de a reprezentà în persoană

Academia la împlinirea datoriei noastre către memoria colegilor răposați

«Trecând la activitatea științifică, relevăm cu bucurie că numărul comunicărilor din ședințele ordinare și publice, precum și publicațiile Academiei, au contribuit a spori sfera culturii românești atât în direcția istorică-literară, cât și în aceea a științelor exacte. De asemenea, creșterea colecțiilor și a bibliotecii, sub privigherea neadormită a d-lui I. Bianu ne dă convingerea că organismul instituției noastre e pe cale de reală desvoltare. Cu adâncă mulțumire și recunoștință, constatăm de asemenea sporul donațiunilor Regretăm însă că pentru cele mai multe premii propuse de Academie nu s'a prezentat nici o singură lucrare.

«Faptul acesta, în adevăr caracteristic, ne îndeamnă a exprimà și unele din ideile pe cari le supunem aprecierii Domniilor-Voastre în ordinea următoare:

«Mai întâiu, pentru faza în care a ajuns Academia Română, chestia localului e de o însemnătate fundamentală. Când s'a făcut în parlament propunerea de a se acordà în acest scop suma de 3 milioane, argumentul cel mai puternic al raportorului a fost primejdia de a vedea distruse de vreun incendiu prețioasele noastre documente, colecții, manuscripte, etc, cuprinzând un material unic. Primejdia e și azi tot așà de mare și regretăm adânc, că n'am făcut încă pasul hotărîtor spre realizarea planului nostru.

«Căci, de o nouă clădire se leagă nu numai idea de păstrare mai sigură, dar și de o înlesnire a activității științifice împrejurul Academiei. In adevăr, de materialul adunat până acuma nu se poate folosì cineva îndeajuns, dacă nu va fi clasificat, rânduit și în parte tradus și publicat. In deosebi documentele interne vin din ce în ce mai mult în planul întâiu al atenției. După istoria politică a țerilor noastre, întemeiată în mare parte pe documente străine, interesul cercetătorilor se întoarce acum spre lămurirea vieții însăș a poporului nostru, așà cum se poate urmărì în documentele interne. Indrumarea aceasta presupune însă și o sporire a personalului prin alipirea de instituția noastră a cât mai mulți specialiști. Universitatea a dat până acum Academiei o seamă de tineri de preț, dar după o funcționare de câțivà ani, mulți s'au răslețit, ducând cu ei o experiență tehnică, pe care urmașii lor au trebuit să o dobândească din nou Avem însă convingerea că unii din acei tineri, în loc să apuce calea învățământului, ar fi rămas pentru totdeauna legați de Academie ca oameni de carieră științifică S'ar

fi creat astfel o pepinieră de muncitori, care ar fi tratat sau măcar ar fi înlesnit pe alţii să trateze subiectele propuse la premiile Academiei

«Iată de ce clădirea unui nou local, sporirea personalului şi o remunerare materială corespunzătoare ni se pare o chestiune capitală. Şi e regretabil că dintre stăpânitorii averilor mari ale ţerii n'a simţit nici unul îndemnul să urmeze pilda obişnuită în alte state de a deveni donatorul pe veci pomenit al unui astfel de aşezământ. Comemorarea în chip deosebit a donatorilor de până azi ar fi poate un mijloc nimerit de a ridicà pe cei mai mulţi din concetăţenii noştri la nivelul conştiinţei Românilor de peste munţi, cari în foarte mare număr, la încheierea vieţii lor pământeşti pun în locul de căpetenie împlinirea datoriei către familia cea mare a întregului neam.

«O altă chestie de însemnătate deosebită e a şcoalelor cari atârnă de privigherea Academiei E firesc ca învăţământul din aceste şcoale să fie normativ pentru institutiile similare din ţară, deoarece el se desvoltă în condiţiuni excepţional de favorabile şi ca personal şi ca material. De aceea, socotim că o relevare mai pronunţată a progreselor realizate în fiecare an ar fi ca o rază de lumină pentru întreaga pedagogie românească In deosebi institutul de gospodărie dela Măgurele socotim că ar puteà deveni o binecuvântare pentru întreaga ţară, lăsând să treacă, după sistemul cursurilor lunare din Danemarca, un număr cât mai mare de eleve.

«Incheind, Comisiunea exprimă mulţumirile sale tuturor celor ce s'au ostenit pentru Academie şi urează ca speranţele împărtăşite aci de M. S. Regele să ajungă la grabnică împlinire, făcând şi pentru instituţia noastră din domnia noului rege o eră nouă în cultura neamului românesc.

«Membrii Comisiunii: *C. Giurescu, S Mehedinţi I Nistor.*»

— Raportul Comisiunii se iea spre cunoştinţă şi se aprobă

D-l Preşedinte anunţă că la biurou s'a primit următoarea propunere·

«Avem onoare a propune alegerea de membru onorar al Academiei Române a Prea Cuvioşiei Sale Părintelui Arhimandrit şi Vicar arhiepiscopesc Dr Ilarion Puşcariu din Sibiu

«Părintele Dr Ilarion Puşcariu, locţiitorul Arhiepiscopului român ortodox din Arhidieceza Transilvaniei, un venerabil bătrân, în vârstă de 74 de ani, a desvoltat în cursul vieţii sale o neobosită şi rodnică activitate pe terenul

bisericesc, didactic și istoric, fiind totdeauna un devotat sprijinitor și promovator al culturii naționale la Românii din Transilvania și Ungaria

«Mai întâiu ca profesor la Seminarul român la Sibiiu, apoi ca asesor consistorial și de un șir lung de ani (din a. 1889) ca Vicar arhiepiscopesc, dânsul a adus prețioase servicii școalei și bisericii române de peste munți, contribuind la întărirea și desvoltarea lor în înțeles național românesc și fiind unul din cei mai credincioși cultivatori ai tradițiilor rămase dela marele și în veci nemuritorul Arhiepiscop și Mitropolit Andreiu Șaguna De asemenea Asociația literară și culturală a Românilor din Regatul Ungariei îl numără pe Părintele Arhimandrit și Vicar arhiepiscopesc Dr Il. Pușcariu între cei mai devotați și mai de seamă membri ai săi, avându-l de o serie îndelungată de ani ca membru în Comitetul său central și între anii 1889—1901, ca vicepreședinte al său.

«Lucrările sale literare de căpetenie sunt

1) «Limba română», manual de gramatică pentru școalele poporale. Sibiiu 1875,

2) Isagogia, adică introducere în cunoștința cărților Sf Scripturi. Sibiiu 1878),

3) Principii de pedagogia generală. Sibiiu 1880,

4) Documente pentru limbă și istorie. Tomul I. Sibiiu 1886; tomul II Sibiiu 1889,

5) Manual de istoria bisericească pentru școalele medii Sibiiu 1892,

6) Istoria bisericească pentru școalele poporale Sibiiu 1893,

7) Istoria biblică p. școalele medii inferioare și șc civile. Sibiiu 1893,

8) Istoria biblică p. șc. poporale Sibiiu. 1893,

9) Mitropolia Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania Studiu istoric despre reînființarea Mitropoliei, dimpreună cu o colecțiune de acte. Sibiiu 1900.

«In anii 1876 și 1877, Părintele Dr. Il. Pușcariu, pe atunci om tânăr, împreună cu alți tineri scriitori, a întemeiat și condus «Foișoara Telegrafului Român», una dintre cele dintâi foi de peste munți, ce s'a abătut dela direcția latinizatoare de pe atunci și a introdus o limbă mai poporală, precum și ortografia cu semne

«Academiei Române i-a făcut dânsul un prețios serviciu, dăruind pe seama bibliotecii ei cărțile pe cari le-a aflat în Avrig, la familia marelui dascăl Gheorghe Lazar

«Credem deci, că un bărbat cu meritele venerabilului Arhimandrit Dr. Ilarion Pușcariu este vrednic să ica loc în șirul membrilor de onoare ai Academiei Române.

„A Bârseanu, I Bianu, C Giurescu, N Iorga, S Mehedinți, I Nistor, D Onciul, N. Teclu“.

Se procede la vot, al căruı rezultat este votanţı 19, voturı pentru 19.

— D-l Preşedınte anunţă că propunerea a întrunıt unanımıtatea voturılor şı proclamă pe Prea Cuvıoşia Sa Părıntele Arhımandrıt Dr Ilarıon Puşcarıu membru onorar al Academiei.

D-l Secretar general *I. C. Negruzzi* amınteşte că, potrıvıt art 7 dın Statute, sesıunea generală ar urmà să se închidă mâıne 25 Maıu. Cum însă mai sunt multe lucrări de făcut, ca votarea bugetului, acordarea premiuluı Năsturel, o şedinţă solemnă pentru cetırea rapoartelor asupra lucrărılor premıate şı altele, d-l Negruzzi propune, în conformitate cu art 24 dın Regulamentul general, ca sesıunea să se prelungească până Sâmbătă, 28 Maıu

— Propunerea d-lui Secretar general se aprobă.

ŞEDINŢA DELA 25 MAIU (7 IUNIE) 1916

Preşedınţa d-luı *Dr. C I. Istrati.*

D-l *Dr. C I Istratı* amınteşte că într'o şedınţă precedentă a adus la cunoştınţă, că în calıtate de Preşedınte al Academıeı a fost solıcitat să ıea parte în Comıtetul pentru comemorarea centenaruluı naşterii lui C. A Rosettı, dar pentrucă în Iunıe, când se va face serbarea, un alt coleg va fi Preşedınte, d-sa a atras atenţiunea ca Academıa să dea această însărcınare nouluı Preşedınte D-l Dr. Istratı rıdıcă dın nou chestıunea şı zıce că serbarea se va face la 5/18 Iunıe, ordınea zıleı fiınd deacum fixată, şı anume: dımıneaţa la ora 10 se vor ţineà cuvântărı în faţa statuei luı Rosettı, în ordınea următoare: Preşedıntele Consılıuluı de Mınıstrı, Preşedıntele Adunărıı Deputaţılor, Preşedıntele Academıeı, Prımarul Capıtaleı, Preşedintele Asocıaţıunıı Preseı, Preşedıntele Camereı de Comerţ şı d-l Emıl Costınescu dın partea vechılor colaboratorı supravıeţuıtorı aı luı Rosettı

D-l *N. Iorga* prezentă o broşură rară şı foarte ınteresantă prın împrejurărıle în carı a fost publıcată. Este ıntıtulată *Benemerentıbus*, scrısă în versurı de Cıru Oeconom la 15 August 1870, la începutul răsboıuluı francogerman, şı tipărıtă în 1871 la tıpografia J Claye dın Parıs Are pe prıma pagınă, după tıtlu, dedıcaţıa. «Francıeı» D l *Iorga* observă că sunt în broşură unele versurı destul de reuşite, dın carı citează câtevà

— D l Preşedınte exprımă d-luı *Iorga* vıile mulţumirı ale Academıeı.

Se ceteşte procesul verbal al Comisiunıı premıuluı Năsturel de 4.000 leı pentru şedınţa dela 25 Maıu, prin care se arată că Comısiunea a acordat

premiul d-lui Chiru-Nanov pentru scrierea sa: *Pe căile profeţilor — Atunci şi acum*

— Deciziunea Comisiunii se iea spre cunoştinţă.

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii istorice pentru şedinţa dela 25 Maiu (7 Iunie), prin care se arată că Secţiunea a decis să propună alegerea d-lui Silviu Dragomir ca membru corespondent în locul vacant din acea Secţiune.

— Se decide a se pune la ordinea zilei în şedinţa de mâine.

Secţiunea literară înştiinţează că şi-a constituit biuroul pe 1916—17, alegând Preşedinte pe d-l *I. C. Negruzzi* şi Vicepreşedinte pe d-l *Barbu Delavrancea*. In acelaş timp Secţiunea a ales în Comisiunea Marelui Premiu Năsturel şi premiului Asociaţiunii Craiovene din 1917 pe d-nii: *I. Bianu, B. Delavrancea, I. C. Negruzzi, Duiliu Zamfirescu.*

— Se iea spre cunoştinţă.

Se cetesc două procese verbale ale Secţiunii istorice pentru şedinţa dela 25 Maiu (7 Iunie), prin cari se arată că Secţiunea a făcut următoarele alegeri:

— în Comisiunea Marelui Premiu Năsturel şi premiului Craiovean din 1917 a ales pe d-nii *I. Bogdan, C. Giurescu, N. Iorga, D. Onciul*;

— în Comisiunea care să examineze lucrările ce se vor prezenta la premiul Adamachi din 1917 cu subiectul: *Valurile, drumurile şi cetăţile romane din toate ţinuturile locuite de Români* pe d-nii *D. Onciul, V. Pârvan, M. C. Sutzu*,

— în Comisiunea pentru examinarea lucrărilor ce vor fi prezentate la premiul Neuschotz din 1917 cu subiectul. *Istoria costumului la Români până la 1821* pe d-nii: *N. Iorga, S. Mehedinţi, I. Nistor*,

— Secţiunea şi-a constituit biuroul pe 1916—17, realegând Preşedinte pe d-l *A. D. Xenopol* şi Vicepreşedinte pe d-l *D. Onciul.*

— Hotărîrile Secţiunii se ieau spre cunoştinţă.

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii ştiinţifice pentru şedinţa dela 25 Maiu (7 Iunie), prin care se arată că Secţiunea şi-a constituit biuroul pentru 1916—17, alegând Preşedinte pe d-l *Dr. C. I. Istrati* şi Vicepreşedinte pe d-l *L. Mrazec*. In acelaş timp Secţiunea a ales în Comisiunea Marelui Premiu Năsturel şi premiului Craiovean din 1917 pe d-nii: *Gr. Antipa, General Gr. Crainiciann, Dr. G. Marinescu, P. Poni*.

— Deciziunile Secţiunii se ieau spre cunoştinţă.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* aminteşte că, în cuvântarea d-sale dela deschiderea sesiunii generale, a propus Academiei să pregătească în cursul anului lucrările pentru serbarea în 1917 a 50 de ani dela înfiinţarea ei. D-l Dr. Istrati repetă propunerea şi crede că ar fi bine ca Academia să aleagă

pentru acest scop o comisiune din sânul ei, sau să dea însărcinare Delegațiunii.

— După propunerea d-lui *D. Onciul*, se decide a se lăsà această sarcină Delegațiunii, care să poată cooptà și alți membri ai Academiei

Se cetește procesul verbal al Secțiunii literare pentru ședința dela 25 Maiu (7 Iunie), prin care se arată că Secțiunea a decis să se publice următoarele subiecte pentru premiile din 1921:

a) pentru premiul Năsturel de 5.000 lei *Vasile Alecsandri — Vieața și opera lui*,

b) pentru premiul Neuschotz de 2 000 lei *Cipariu și Pumnul — Activitatea lor filologică și literară*,

c) pentru premiul Toncoviceanu de 1 000 lei · *Studiu despre versificația românească.*

— Deciziunile Secțiunii se ieau spre cunoștință.

ȘEDINȚA DELA 26 MAIU (8 IUNIE) 1916

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Se cetește procesul verbal al Secțiunii literare pentru ședința dela 25 Maiu, prin care se arată că Secțiunea a decis să propună alegerea de membri corespondenți a d-lor Mihail Sadoveanu și Pericle Papahagi în locurile vacante din acea Secțiune

— Se decide a se pune la ordinea zilei în ședința de astăzi.

D-l *Gr Antipa* amintește că, spre sfârșitul sesiunii generale din anul trecut, a prezentat în manuscris lucrarea d-sale: *Pescuitul și Pescăria în România* și Academia a aprobat să fie tipărită în *Publicațiunile Fondului Adamachi* Acum lucrarea este tipărită și d-l Antipa prezentă un exemplar pentru Biblioteca. Cu această ocaziune se cuvine a ne gândi la bărbatul care și-a destinat tot rodul muncii unei vieți întregi pentru ridicarea culturii științifice a neamului și să aducem omagiu de mulțumire memoriei aceluia, care a fost Vasile Adamachi.

D-l Președinte *Dr C I Istrati* mulțumește d-lui Antipa și face urări ca d-sa să continue a lucra mai departe și cât mai mult pentru această ramură importantă a bogăției țerii noastre Toate lucrările anterioare ale d-lui Antipa sunt de așa natură, încât cred că cea de față va umpleà un gol nu numai în literatura noastră, dar și în cele străine

D-l *St. C Hepites* cetește următoarea propunere·

«George Enescu este negreşit cunoscut de toţi Domniile Voastre, cu toţi ştim că el este un muzicant desăvârşit şi un compozitor de mare talent. Fără teamă putem afirmà că, până acum, ţara noastră nu a produs, nici pe departe, un asemenea talent în arta interpretării muzicale, cât şi în aceea a compoziţiunii Mai presus de toate însă râvna ce a depus, şi pe care necontenit o pune acest artist pentru desvoltarea şi răspândirea muzicei la noi, este mai presus de orice laudă

«De aceea subsemnaţii credem că meritele sale sunt aşà de înalte, încât trebuesc coronate de Academia Română.

«Până ce această Instituţiune se va completà spre a puteà introduce în sânul său, ca Membri activi, persoanele cari strălucesc pe terenul artelor frumoase, avem onoare a vă propune ca d-l George Enescu să fie ales Membru de Onoare al Academiei noastre, tot aşà după cum a fost marele nostru artist Grigorescu în specialitatea sa.

«*Dr Gr. Antipa, Dr V Babeş, Andreiu Bârseanu, I Caragiani, General Crainicianu, C. Giurescu, St C Hepites, Dr C. I Istrati, Dr G Marinescu, L Mrazec, A Naum, I C Negruzzi, I Nistor, V Pârvan, P Poni, I Simionescu, N Teclu, A D. Xenopol*».

— Se decide a se pune la ordinea zilei în şedinţa de astăzi

D-l *I Simionescu* face o propunere de modificare a Regulamentului premiilor, în sensul ca premiile Năsturel şi al Asociaţiunii Craiovene, la cari pot concurà scrieri cu cuprins de orice natură, să nu mai fie acordate prin Comisiunea restrânsă de 12 membri, ci de plenul Academiei, în sânul căreia să se ceteascá rapoartele speciale făcute de membrii Comisiunii D-l Simionescu arată motivele în susţinerea propunerii d-sale.

Ieau parte la discuţie d-nii *Bianu, Negruzzi, Delavrancea*, combătând propunerea, d-nii *Iorga* şi *Pârvan* susţinând-o, după care, în urma cererii d-lui *Iorga*, d-l *Simionescu* îşi retrage propunerea.

D-l *B Delavrancea* ocupă scaunul prezidenţial

Se procede la vot pentru alegerea de membru onorar a d-lui George Enescu.

Rezultatul votului este votanţi 23, voturi pentru 18, contra 5

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea a întrunit două treimi şi proclamă pe d-l George Enescu membru onorar al Academiei

D-l *I Bogdan* ceteşte următoarea expunere, pe care s'a bazat Secţiunea istorică, ca să facă în şedinţa precedentă propunere pentru alegerea de membru corespondent în Secţiunea istorică a d-lui Silviu Dragomir

„Domnilor Colegi,

«D-l Silviu Dragomir, pe care îl propun să fie ales membru corespondent al Secțiunii noastre în locul rămas vacant prin alegerea d-lui I Lupaș ca membru activ, este născut la 1888 în Gurasada, comitatul Hunedoarei (Transilvania). Și-a făcut studiile liceale în Blaj și în Novisad (Neusatz, Ujvidék, Neoplanta), unde a învățat limba sârbească, iar pe cele teologice la Universitatea din Cernăuți, unde a luat doctoratul în teologie A ascultat unele cursuri și la Universitatea din Viena și apoi a făcut o călătorie de studii în Rusia, spre a se perfecționà în cunoștința limbii rusești și a adunà materiale inedite pentru istoria bisericii românești din Ungaria. La 1911 a fost numit profesor de istorie bisericească la Seminarul Andreian din Sibiiu, unde funcționează și astăzi. Dela 1915, când a fost ales întâiașdată deputat în sinodul arhidiecezan al bisericii noastre ortodoxe din Transilvania și Ungaria, este și membru corespondent al Secțiunii istorice a Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român D-l Silviu Dragomir este prin urmare, prin situațiunea și activitatea sa, unul din fruntașii Românilor de peste munți

«Deși încă foarte tânăr, d-sa a tipărit, afară de articole de cuprins istoric, literar și pedagogic prin ziarele și revistele transilvănene («Luceafărul», «Românul», «Telegraful Român», «Transilvania», «Vatra Școlară»), trei lucrări istorice mai importante una în *Analele* Academiei Române din 1912, sub titlul «Contribuții privitoare la relațiile bisericii românești cu Rusia în veacul al XVII-lea», alta într'o ediție proprie la Sibiiu sub titlul· «Relațiile bisericești ale Românilor din Ardeal cu Rusia în veacul al XVIII-lea» (1914), a treia într'o ediție colectivă a arhimandritului Pușcariu și a d lor Preda, Borcia, Lupaș și Matei, sub titlul: «Contribuțiuni istorice privitoare la trecutul Românilor de pe pământul crăesc» (Sibiiu 1913).

«Despre cea dintâi am avut ocazia să vorbesc în raportul făcut Secțiunii noastre asupra manuscrisului d-lui Dragomir și tipărit în *Desbaterile* de pe anul 1911—12, p 232—233. Am arătat acolo cât de bine pregătit erà încă de atunci d-l Dragomir pentru cercetări arhivalice asupra istoriei noastre bisericești și cât de importante sunt textele scoase de d-sa din arhivele Ministerului de Externe din Moscva Aceste texte nu le puteà ceti decât un temeinic cunoscător al limbii și paleografiei rusești

«Broșura a doua este o continuare a memoriului din *Anale* · ea se ocupă cu încercările Românilor ortodocși din Transilvania, mai ales ale celor dela Brașov, de a obținea prin mijlocirea împărătesei Elisabeta Petrovna, fiica lui Petru cel Mare, dela curtea împărătească a Austriei, o ameliorare a situațiunii lor politice și încetarea persecuțiunilor în contra Românilor ortodocși sau în contra acelora cari,

după ce trecuse la Unire, se întorsese iarăş în sânul bisericii strămoşeşti ortodoxe. Este vorba aici de călătoria cunoscutului protopop din Braşov Eustatie Vasilievici în Rusia la 1743, de călătoria tot în Rusia a protopopului Nicolae Pop din Balomir la 1748 şi de intervenţiunea diplomatică a Rusiei în favorul Românilor ortodocşi din Transilvania, ca urmare a acestei călătorii, şi apoi de alte două călătorii în Rusia ale călugărului ardelean Nicodim, la 1751 şi 1757 Acest călugăr a prezentat la 1757 împărătesei o foarte interesantă petiţie, reprodusă de d-l Dragomir la p 52—54 din broşura sa. D-l Dragomir crede că decretul imperial de toleranţă din 13 Iulie 1759 şi numirea episcopului Dionisie Novacovici pentru Românii ortodocşi din Ungaria se datoresc în parte intervenţiunilor ruseşti provocate de călătoriile mai sus citate.

«A treia lucrare a d-lui Dragomir e cu totul de altă natură. ea se ocupă cu situaţiunea juridică a Românilor din aşa zisul «fundus regius», adică de pe teritoriul coloniştilor saşi din Transilvania, atât a celor din sate, cât şi a celor din suburbiile oraşelor Situaţia acestor Români în timpurile vechi a fost descrisă de istoricii saşi în mod cu totul tendenţios, spre a justifică nişte pretenţii nedrepte ale naţiunii lor asupra unor pământuri ce au aparţinut odată Saşilor, dar astăzi se află în mâni româneşti. Polemica e veche şi înverşunată Ultimul campion al ei, de partea Saşilor, e arhivarul Universităţii săseşti Georg Muller, om dealtmintrelea învăţat, care a scris însă o broşură extrem de nedreaptă, odios de tendenţioasă şi cu totul neomenoasă despre vechea situaţiune juridică a Românilor pe teritoriile săseşti din Transilvania («Die ursprungliche Rechtslage der Rumänen im Siebenburger Sachsenlande», Sibiiu 1912). Ca răspuns la această broşură mai mulţi cărturari Români dela Sibiiu au publicat un volum de acte oficiale, de 348 pp, din care se vede neadevărul părerilor lui Muller, introducerea de 104 pp la acest volum a fost scrisă de d-l Silviu Dragomir, cel mai tânăr dintre dânşii Această introducere, care este un studiu critic amănunţit al cărţii lui Georg Muller, îl arată pe d l Dragomir ca un excelent cunoscător al istoriei politice şi sociale a Românilor din Transilvania.

«Nu vreau să intru aici într'o analiză mai amănunţită a acestor trei lucrări ale d-lui Dragomir Ele se impun oricărui cunoscător de istorie românească ca lucrări de mâna întâia Relevez numai că în studiile sale d-l Dragomir a fost ajutat de cunoştinţa celor două limbi slave absolut indispensabile pentru cercetările originale de istorie bisericească a Românilor, a limbii ruseşti şi a celei sârbeşti, cari îi înlesnesc şi priceperea tot atât de trebuincioasă a vechii limbi slave bisericeşti La Românii din Ungaria aceste cunoştinţe sunt foarte rare

«Doresc ca titlul de membru corespondent al Academiei Române să fie pentru d-l Silviu Dragomir nu atât răsplata activităţii sale de până acum,

cât îndemnul pentru o muncă și mai stăruitoare în viitor. Știu că d-sa pregătește pentru Comisiunea istorică a României o colecție de fragmente din cronicarii ungurești referitoare la istoria română și mai sunt informat că are sub tipar o lucrare însemnată asupra istoriei bisericești a Românilor din Transilvania»

Se procede la vot, al cărui rezultat este. votanți 22, voturi pentru 19, contra 3

— D-l Președinte anunță rezultatul votului și proclamă pe d-l Silviu Dragomir membru corespondent în Secțiunea istorică.

D-l *I. Bianu* cetește următoarea expunere pe care s'a bazat Secțiunea literară spre a face propunerea de a se alege membru corespondent d-l Pericle Papahagi·

«Inzestrat cu o serioasă pregătire făcută la Universitatea din Lipsca pentru studii linguistice și de folklore, d-l Papahagi a desvoltat o rodnică activitate pe amândouă aceste terenuri. Cercetările sale s'au întins aproape numai asupra dialectului aromân și asupra literaturii poporale a acelei părți din neamul nostru. In toate lucrările sale s'a dovedit spirit metodic și cercetător cu pătrundere și stăruință. Dela 1898, când a publicat lucrarea · *Din literatura populară aromână*, până acum, d-l Papahagi a publicat mai multe memorii și lucrări mai mari în volume, chiar în *Analele* și edițiunea Academiei, cum au fost Jocurile copilărești la Românii din Macedonia. Megleno-Românii au fost obiectul unui studiu etnografic și filologic, despre basmele aromâne s'a făcut un volum, înzestrat cu un minuțios glosar al limbii; într'un memoriu a publicat o bogată culegere de *graie aromâne* (locuțiuni și proverbe), într'un alt volum despre *scriitorii aromâni în secolul XVIII* (1909) a expus activitatea culturală cu caracter național a școalei aromâne dela Moscopole și influența ei culturală.

«Deși d-l Papahagi a fost și este ocupat în învățământ, fiind acuma directorul gimnaziului dela Silistra, d-sa nu a încetat de a publică lucrări nouă aproape în fiecare an Aceasta este dovadă că preocuparea studiilor filologice îi este scumpă și statornică.

«Activitatea desvoltată până acuma și aptitudinile dovedite prin lucrările publicate îl fac vrednic de a fi numărat între membrii corespondenți ai Academiei la Secțiunea literară »

— Se procede la vot, al cărui rezultat este: votanți 22, voturi pentru 20, contra 2

— D-l Președinte, anunțând rezultatul votului, proclamă pe d-l Pericle Papahagi membru corespondent al Academiei în Secțiunea literară.

D-l *B Delavrancea* cetește următoarea expunere asupra activității literare a d-lui Mihail Sadoveanu;

«Secţiunea literară, întrunită ieri, 25 Maiu, a hotărît în unanimitate să vă recomande ca să binevoiţi a alege pe d-l M. Sadoveanu ca «membru corespondent» al Academiei Române. Titlurile d-lui Sadoveanu, cari-l recomandă atenţiei noastre şi a D-voastre sunt operele sale literare, în deosebi romane şi novele Atât unele, cât şi altele, sunt studii serioase de moravuri, scrise cu un mare talent, cu o limbă bogată, cu un stil minunat. Vieaţa eroilor săi este însăş vieaţa noastră din trecut şi de astăzi. Şi d-l Sadoveanu este unul din cei mai cunoscuţi scriitori ai noştri, din cei mai iubiţi, din cei mai admiraţi. Votându-l, satisfaceţi pe toată lumea românească. Votul D-voastre va consacrà ceeace de mult erà în conştiinţa şi a tinerilor şi a bătrânilor »

Se procede la vot, al cărui rezultat este: votanţi 21, voturi pentru 21

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea a întrunit unanimitatea voturilor şi proclamă pe d-l Mihail Sadoveanu membru corespondent al Academiei în Secţiunea literară

D-l *D Onciul* ceteşte procesul verbal al Secţiunii istorice pentru şedinţa dela 26 Maiu (8 Iunie), prin care se arată modul cum Secţiunea şi-a întocmit bugetul special pentru 1916—17 şi hotărîrea ce a luat ca documentele anexate la *Memoriile* ei să se publice deosebit, din Fondul Alina Ştirbei, sub titlul de «Materiale istorice». Conform actului de donaţiune, aceste materiale «vor cuprinde numai lucruri cari ating istoria Românilor» Secţiunea mai exprimă dorinţa de a se introduce în formatul şi litera *Memoriilor* modificări, cari să le apropie de publicaţiunile analoge ale altor Academii.

— Procesul verbal al Secţiunii istorice se iea spre cunoştinţă.

La ordinea zilei se pune bugetul Academiei pentru anul 1916—17

D-l *I. Simionescu* ceteşte proiectul de buget, care se prezentă la venituri cu suma de lei 1.475.354,80 şi la cheltueli cu suma de lei 1.474 425,60, rămânând un excedent de lei 929,12.

— In urma discuţiunii ce se face cu privire la cheltuelile Institutului Otteteleşanu şi ale Şcoalei de agricultură dela Ţigăneşti, şi la cari ieau parte d-nii *I Bianu*, *P. Poni*, *V. Pârvan*, *St C Hepites*, *G. Ţiţeica* şi *Gr. Antipa*, proiectul de buget se pune la vot şi se aprobă cu unanimitate.

D-l *Poni* zice că în sesiunea generală din anul trecut s'a ales Comisiunea bugetară, compusă din d-nii *Delavrancea*, *Simionescu* şi d-sa, şi că această Comisiune terminându-şi mandatul, ar urmà să se aleagă o nouă Comisiune pentru întocmirea bugetului pe 1917—18 D-l Poni este de părere ca această însărcinare să se dea Comisiunii financiare, care are mai multă pricepere în materie, întru cât verifică an de an socotelile şi conturile Academiei

D-l *Gr Antipa*, care face parte din Comisiunea financiară dimpreună cu d-nii *Pârvan* şi *Ţiţeica*, zice că experienţa şi cunoştinţele d-lui Poni nu pot lipsì Comisiunii şi de aceea propune ca d-sa să iea parte la întocmirea bugetului.

D-l *I. Bianu* propune să se formeze o Comisiune bugetară mixtă, compusă din d-nii *Poni* şi *Simionescu*, dimpreună cu membrii Comisiunii financiare, d-nii *Antipa, Pârvan* şi *Ţiţeica*

— Propunerea d-lui Bianu se aprobă

D-l *Dr V Babeş*, amintind că s'a ales o Comisiune de 7 membri, care să studieze reorganizarea Institutului Ottteleşanu, exprimă dorinţa ca această Comisiune să se întrunească cât mai în grabă, pentru ca prima clasă a şcoalei să înceapă la toamnă sub noul regim

D-l *N. Iorga* propune ca discuţiunile cari se fac în Academie, şi de multe ori asupra unor chestiuni de mică importanţă, să nu se mai treacă în procesele verbale şi să nu se mai publice în *Desbateri*, nici chiar în rezumat, cum de altfel se face la alte Academii

Membrii ne mai fiind în număr, nu se poate luà nici o deciziune asupra propunerii d-lui *Iorga*

ŞEDINŢA SOLEMNĂ DELA 27 MAIU (9 IUNIE) 1916.

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I Istrati*

La ordinea zilei este cetirea rapoartelor asupra scrierilor premiate de Academie în sesiunea generală din acest an.

D-l *N Iorga* ceteşte raportul d-sale asupra scrierii d-lui Lt Colonel G A Dabija: *Răsboiul bulgaro-turc din anul 1912—13*, pentru care s'au acordat 1 250 lei din premiul Adamachi.

D-l *S Mehedinţi* ceteşte raportul asupra lucrării *Monografia satului Răşinari* de d-l Victor Păcală, căruia s'au acordat 1 000 lei din acelaş premiu

D-l *D. Onciul*, în lipsa d-lui *L. Mrazec*, ceteşte raportul asupra scrierii d-lui G N Leon: *Politica minieră în diferitele state şi raporturile cu politica minieră din România.*

In sala şedinţelor îşi face intrarea d-l *G. Coşbuc*, care este primit cu aplauze de membrii Academiei şi de public.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati*, adresându-se noului ales, zice:

In numele Academiei Române sunt fericit a spune: Bun venit noului şi distinsului nostru coleg d-l Coşbuc.

Aplauzele cu cari ați fost primit, adineauri, la sosirea D-voastre, v'au arătat, Domnule Coleg, bucuria pe care o are această instituțiune de a vă număra printre membrii ei.

Academia e mândră și fericită, ori de câte ori primește în sânul ei un nou și distins membru, și are o singură și mare dorință, aceea de a cuprinde la sânul ei toate luminile și puterile reale prin cultura lor, cari se manifestă în societatea noastră.

V'ați scoborît prin voința voastră la București, între noi, de pe înălțimile frumoase și românești ale plaiurilor dela Năsăud.

Acum, prin munca voastră, vă ridicați la punctul cel mai înalt pe care poate să vi-l prezente cultura română, ocupând un scaun în mijlocul nostru.

Vă urez, scumpe Coleg, vieață îndelungată, astfel ca D-voastră care ați făcut așà de mult pentru literatura noastră și care ați scris așa de curat sufletești și așà de românești lucrări, să continuați încă multă vreme a produce cât mai mult și mai bine, pentru binele și înălțarea D-voastre, a Academiei și a neamului nostru iubit.

D-l *G Coșbuc* răspunzând zice

Iți mulțumesc întâiu de toate d-tale, Domnule Președinte, pentru frumoasele cuvinte—mai frumoase, poate, decât le merit,—cu cari ai avut bunăvoința să mă saluți și, prin ele, să mă iei oarecum de mână, ca să mă pui la rând pe brazda academică. Aceste cuvinte sunt pentru mine ca o punere de mâni pe capul meu, ca să scoboare asupra mea darul acelui spirit, care luminează și conduce opera Academiei Să te ție Dumnezeu multă vreme, ca să poți salută și pe alții de aici înainte și să-i rânduești în plugăria asta a câmpului intelectual.

Vă mulțumesc și D-voastre, Domnilor Membri, că m'ați găsit vrednic să fiu făcut părtaș la lucrările acestui așezământ cultural, și că m'ați primit în numărul D-voastre, ca să fiu și eu o părticică de suflet în sufletul cel mare al Academiei. Să vă dea Dumnezeu vieață lungă și puterea liniștii sufletești de a munci cu spor pentru binele Academiei și al neamului nostru

Cuvântarea d-lui Președinte și a d-lui *Coșbuc* sunt primite cu însuflețire.

D-l *B Delavrancea* cetește raportul asupra scrierii: *Studii de drept civil* de d l Andrei Rădulescu, căruia s'au dat 1 250 lei din acelaș premiu

D-l *N. Iorga* cetește raportul despre: *Târguri și orașe între Buzău, Târgoviste si Bucuresti*, de d-l Gh Zagorit, căruia s'au acordat 500 lei din acelaș premiu Adamachi.

D-l *B Delavrancea* dă cetire raportului asupra lucrării d-lui I Chiru-Nanov · *Pe căile profeților. — Atunci și acum*, pentru care s'a acordat autorului premiul Năsturel de 4.000 lei

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice: Văd cu bucurie în mijlocul nostru pe noii colegi corespondenți, cari reprezentă trei ramuri de știință: matematicele, medicina și fizica, anume d-nii D Pompeiu, Dr. D. Gerota și Dragomir Hurmuzescu. Ii salut cu iubire colegială, îi felicit și le urez spor la munca științifică, care să fie în viitor și mai rodnică Doresc ca atunci, când vor fi chemați să iea locul ca membri activi, Academia să stea în cumpănă, neștiind care să fie preferitul.

D-l *Dr D Gerota* zice: Mulțumesc din toată inima Academiei Române pentru măgulitoarea atențiune ce ne-a arătat, alegându-ne între membrii ei corespondenți. Increderea ce ne-ați arătat prin această distincțiune va fi pentru noi în viitor un îmbold de a lucrà cu toată râvna pe terenul științific și cultural.

D-l *Dr G Marinescu* cetește raportul asupra scrierii d-lui Dr. Aurel A. Babeș *Lichidul cefalo-rachidian Studiu clinic și experimental*, pentru care s'a acordat premiul Lazăr de 5 000 lei

D-l *I. Simionescu* cetește raportul despre lucrarea *Massivul eruptiv Muntele Carol-Piatra-roșie (jud Tulcea)*, de d-l St. N Cantuniari, căruia s'au acordat lei 2 000 din premiul Constantinide

D-l *Dr V. Babeș* dă cetire raportului asupra scrierii d-lui Dr D Dumitrescu-Mante: *Studiul fisio-patologic al azotemiei (Cercetări clinice și experimentale)*, pentru care s'au acordat autorului lei 1 500 din acelaș premiu

D-l *Dr G. Marinescu* cetește raportul asupra scrierii . *Introducere în pedologie și pedagogie experimentală*, de d-l Vladimir Ghidionescu, căruia s'au acordat lei 500 din acelaș premiu Constantinide

D-l Președinte *Dr. C I Istrati* felicită pe cei zece autori distinși astăzi prin premiile Academiei și face urări ca dânșii să lucreze în viitor și mai mult și mai bine Are părerea de rău că unele din premii sunt, după dispozițiunile fundatorilor, nedivizibile, și prin urmare nu pot fi răsplătiți cât mai mulți autori, cari muncesc în ogorul literelor și științelor. Intre lucrările prezentate la concurs sunt multe de reală valoare, cari însă n'au fost premiate, mai ales din cauza indivizibilității premiilor. Autorii acestor scrieri să nu se descurajeze, ci să continue munca lor și să vină cu încredere la premiile noastre viitoare. Cu acest prilej, suntem datori să ne întoarcem cu gândul către acei generoși donatori, cari și-au hărăzit averea lor pentru încurajarea și răsplătirea muncii cinstite întru ridicarea culturii naționale. Recunoștință memoriei lor și pildă tuturor!

ȘEDINȚA DELA 28 MAIU (10 IUNIE) 1916.

Președința d-lui *Dr C I. Istrati.*

D-l *B. Delavrancea* observă că asupra propunerii făcute de d-l *N Iorga* în ședința dela 26 Maiu, (8 Iunie), de a nu se mai trece în procesele verbale și a nu se mai publica în *Desbateri* discuțiunile din Academie, nici chiar în rezumat, nu s'a putut luà o deciziune, din cauză că membrii nu mai erau în număr Urmează ca această propunere să se pună la vot în ședința de astăzi

— Propunerea d-lui *Iorga* se aprobă în sensul ca să se arate numai numele membrilor, cari ieau parte la discuție și să se consemneze deciziunile luate

Dela d-l Dr. Dragomir Hurmuzescu se primește următoarea scrisoare de mulțumire pentru alegerea sa de membru corespondent

«Am primit adresa D-voastre cu No 1 047, prin care mă încunoștințați despre alegerea mea ca membru corespondent al Academiei Române.

«Vă mulțumesc pentru această deosebită cinste, prin care ați apreciat în mod măgulitor activitatea mea științifică »

Dela d l D Pompeiu se primește următoarea scrisoare de mulțumire pentru alegerea de membru corespondent.

«D-Voastre îmi comunicați, prin adresa No 1 026 din 23 Maiu 1916, că Academia Română a binevoit a mă alege membru corespondent al ei în Secțiunea științifică.

«Arătându-vă D-voastre personal mulțumirile mele respectuoase, vă rog, Domnule Președinte, să fiți, în sânul Academiei Române, interpretul sentimentelor mele de recunoștință pentru cinstea cu care înaltul Institut Național a binevoit să distingă activitatea mea științifică

«Imi este, cred, îngăduit a vedeà în înalta atențiune ce-mi acordă Academia Română un nou îndemn, atat de prețios pentru mine, la o mai departe activitate științifică în domeniul în care mi-am concentrat până acum silințele mele »

Dela d-l George Enescu se primește de asemenea următoarea scrisoare de mulțumire pentru alegerea d-sale ca membru onorar

«Profund măgulit de numirea mea ca membru onorific al Academiei Române, viu să vă rog să binevoiți a transmite din parte-mi viile mele mulțumiri domnilor membri, cari au participat la această alegere, pentru mine atât de îmbucurătoare și dătătoare de mândrie »

Se cetește procesul verbal al Secțiunii istorice pentru ședința dela 27 Maiu (9 Iunie), prin care se arată că Secțiunea a decis să propună ca premiul Cuza de 20 000 lei pentru subiectul. *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor* să se publice și pentru anul viitor, având aceeaș Comisiune pentru examinarea lucrărilor In viitoarea sesiune generală, Secțiunea va propune modificarea regulamentului în ce privește acest premiu

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 26 Maiu (8 Iunie), prin care se arată că Secțiunea a luat următoarele deciziuni:

1) și-a întocmit bugetul special pentru anul 1916—17;

2) a votat «Regulamentul pentru încurajarea cercetărilor științifice»,

3) a fixat pentru Marele premiu Carp de 7 000 lei din 1921 subiectul: *Energia pe care ne-o pot da apele din țară — Studiul cel puțin al unei părți din cursul unui râu*

— Deciziunile Secțiunii se ieau spre cunoștință

La ordinea zilei este alegerea Președintelui și Vicepreședinților pentru 1916—17

D-l *Dr C. I. Istrati* zice

Mulțumesc mai întâiu Academiei, din adâncul sufletului, de a-mi fi făcut marea cinste a mă fi ales, timp de 3 ani, ca Președinte

Am considerat totdeauna ca o mare fericire, când munca unui năzuitor ca mine este răsplătită în acest mod, de tot ce are o țară mai cu vază, pe terenul cultural, căci astfel trebuesc considerate Academiile.

Născut în o epocă de întunecime, crescut în școale cum a dat Dumnezeu; fără o cultură clasică serioasă și dispunând mai mult de ceeace am cules, cu osteneală dar cu fericire, aproape singur în drumul vieții; trăind într'un mediu puțin prielnic științelor, recunosc că nu m'am așteptat a ajunge la Academie, și mai ales la președința ei.

Ați ținut mai mult seamă, de sigur, de dorul meu de a mă perfecționà, de munca îndelungată, pe care cu hotărîre am închinat-o mai mult țerii decât intereselor mele.

Dacă asta e răsplata ce am primit, vă mulțumesc în modul cel mai călduros și din toată inima

Țin cu această ocaziune a mulțumi și colegilor mei din Secțiunea științifică de a mă fi ales președinte; să fie siguri că voiu face totul pentru a-mi îndeplinì datoria,

In timpul preşedinţei mele am nutrit un vis de aur pentru Academie, ţară şi neam.

Nădăjduiam că anul acesta, al 50-lea dela înfiinţarea ei şi după aproape 19 veacuri de chin, durere şi nesiguranţă pentru neamul nostru, vom căpătà în fine o aşezare temeinică în aşà fel, ca cel puţin 3/4 din neamul nostru desrobit să se fi bucurat larg de lumina dătătoare de vieaţă a soarelui pentru cei slobozi şi astfel şi Academia să fi putut căpătà posibilitatea de a înfăptuì aureola ce cată s'o lumineze.

Soarta a voit altfel

Dacă *orice întârziere este spre mai bine*, cum o spun bătrânii noştri, fie ca să mai aşteptăm puţin şi să vedem, în curând, ridicându-se pe rând: mauzoleul care să cuprindă în el resturile scumpe ale bardului latinităţii; să vedem ridicându-se neîntârziat măreţul nostru templu, care e al românismului; şi, facă cerul ca, în loc de prăbuşire şi durere veşnică, să vedem apărând soarele libertăţii şi unirii, aceea ce se poate mai uşor şi temeinic săvârşì în prezent, astfel ca să putem închide şi noi ochii, ca şi cei dela 1859, fericiţi de a nu fi fost martori decât la ceasuri de înălţare.

Urez ca Academia, care ne este scumpă, să întrupeze în ea tot ce are românismul mai curat ca simţiminte, pornite acestea numai din izvorul curat al dorurilor şi nevoilor acestui neam ales; fac urarea ca ea să aibă pe viitor greutate a-şi alege pe membrii ei din o pleiadă, tot mai numeroasă, tot mai cultă şi dornică de a contribuì la civilizaţia omenirii, muncitoare şi patriotică însă, şi care să înţeleagă şi rostul instituţiunii noastre

Vă urez la toţi, scumpi Colegi, zile îndelungate şi să dea Dumnezeu ca în curând să vă simţiţi ochii udaţi de lacrămi de bucurie şi să vă simţiţi inimile înălţate de soarta fericită a neamului.

Aşà să ne ajute Dumnezeu!...

Se procede la alegerea Preşedintelui.

— D-l *P. Poni* este ales cu unanimitate şi ocupă scaunul prezidenţial.

D-sa zice apoi.

Am ajuns la bătrâneţe şi nu mai am destule puteri spre a muncì ca în trecut. Din această cauză am părăsit şi alte ocupaţiuni pe cari le aveam Prin voturile Domniilor-Voastre îmi daţi sarcina de Preşedinte pentru anul care începe. Mă supun voinţei Domniilor-Voastre şi, dacă nu voiu corespunde aşteptărilor, vina nu va fi a mea.

Din toată inima vă mulțumesc pentru încrederea și iubirea colegială ce mi-ați arătat

Se procede la alegerea Vicepreședinților.

— Sunt aleși d-nii *B. Delavrancea* din Secțiunea literară, *I. Bogdan* din cea istorică și *Dr G. Marinescu* din cea științifică

D-l Secretar general *I C. Negruzzi* cetește următorul raport asupra lucrărilor făcute în sesiunea generală din 1916:

„*Domnilor Colegi,*

«Incheind lucrările sesiunii generale, gândul nostru se înalță cu o îndreptățită mândrie către iubiții noștri Suverani, cari urmăresc cu un viu interes activitatea Academiei, și ori de câte ori se prezentă ocaziunea, ne îndeamnă la o cât mai întețită muncă pentru propășirea țerii și a neamului românesc. Cu toate că n'am avut, în cursul acestei sesiuni, prilejul să ne bucurăm de prezența M M. L. L. Regelui și Reginei la lucrările noastre, totuș am primit cu adâncă recunoștință semnul de binevoitoare și delicată atențiune al M. S. Reginei Maria, care ne-a trimis în dar una din frumoasele Sale scrieri ***Regina cea rea,*** tradusă în românește de d-na Elena General Perticari și împodobită cu ilustrațiuni datorite A. S R. Principesei Elisabeta, care posedă un puternic sentiment artistic.

«Ca și în alți ani, s'au făcut și de rândul acesta câtevà vizite la stabilimentele și instituțiile naționale cari merită să fie văzute. Așà la 13/26 Maiu, în semn de omagiu pentru memoria răposatului nostru coleg I. Kalinderu, am vizitat muzeul care-i poartă numele. El aparține acum Statului, în urma transacțiunii încheiate cu moștenitorii. Directorul muzeului d-l Steriade ne-a făcut o frumoasă primire, dându-ne explicațiuni interesante și complete.

«In ziua de 22 Maiu (4 Iunie) am vizitat fabrica de tutun și instalațiile dela Belvedere. Ele constitue unul din cele mai însemnate stabilimente industriale din țară ce, grație organizației și priceperii cu care este condus, poate sta alături cu cele mai bune așezăminte similare din străinătate. Directorul Regiei Statului d-l Oscar Kiriacescu, împreună cu d-l inginer Malcoci, ne-au făcut o călduroasă primire, arătându-ne tot ce este vrednic de văzut

«La începutul sesiunii ne-a venit știrea despre încetarea din vieață a lui Guido Baccelli din Roma. Răposatul, distins clinician, își câș-

tigase o mare reputaţie ştiinţifică prin tratamentul său în combaterea malariei şi pelagrei în Italia. Osebit de aceasta, erà un fervent prieten al Românilor. Dânsul a organizat şi a prezidat, acum douăzeci de ani, serbarea românească dela columna lui Traian. Instituţia noastră, ţinând seamă de toate aceste merite, l-a ales membrul ei onorar la 2/15 Maiu 1906

«In cursul sesiunii s'au ţinut 5 şedinţe publice şi 1 solemnă, afară de cea pentru proclamarea premiilor

«Şedinţa solemnă dela 21 Maiu (3 Iunie) a fost consacrată recepţiunii colegului nostru *I Nistor*, care a cetit discursul său: *Un capitol din vieaţa culturală a Românilor din Bucovina,* la care a răspuns d-l *N Iorga.*

«Şedinţa dela 14/27 Maiu a fost ocupată de comunicarea d-lui *Dr G. Marinescu* despre: *Date şi cercetări nouă asupra vieţii şi morţii celulei nervoase*

«In şedinţa dela 17/30 Maiu d-l Duiliu Zamfirescu a expus comunicarea sa. *Câtevà cuvinte critice.*

«In ziua de 18/31 Maiu d-l *Dr. V Babeş* a cetit comunicarea sa despre *In ce măsură ştiinţa românească a contribuit la combaterea epidemiilor de răsboiu?*

«La 20 Maiu (2 Iunie) d-l *Dr. C. I. Istrati* a dat lectură comunicării sale· *Despre cule.*

«In şedinţa publică dela 23 Maiu (5 Iunie) am ascultat comunicarea colegului nostru *N. Iorga* despre. *Originea şi sensul direcţiilor politice în trecutul ţerilor noastre*

«D-l *Dr C. I. Istrati,* în sedinţa dela 16/29 Maiu, ne-a amintit despre serbarea de 100 de ani dela naşterea lui C. A. Rosetti, fost membru al Instituţiei noastre şi ministrul care a semnat decretul pentru înfiinţarea Societăţii Academice.

«Serbarea este hotărîtă pentru 5 Iunie Programul este de asemenea fixat; iar Academia este şi ea trecută în ordinea de zi

«Tot cu această ocaziune, d-sa ne-a invitat la serbarea dela Universitate pentru împlinirea a 100 de ani dela venirea în ţară a lui Gheorghe Lazăr şi 27 de ani dela înfiinţarea Societăţii de ştiinţe.

«In sesiunea generală trecută, aţi hotărît, după propunerea Delegaţiunii, facerea unui mauzoleu la mormântul poetului Vasile Alecsandri dela Mirceşti S'a publicat, în acest scop, un concurs. Până la terminul fixat s'au prezentat 11 lucrări de ale arhitecţilor,

consistând din planuri și devize. Pentru alegerea lucrării care trebue premiată, s'a instituit o comisiune alcătuită din d-nii. *B Delavrancea, N. Iorga, Dr. C I. Istrati, D. Onciul, P Poni, M. C. Sutzu* și Secretarul general al D-voastre.

«In ziua de 7/20 Maiu s'a celebrat în biserica dela Măgurele un parastas în memoria fundatorului Institutului de fete Ioan Otteteleșanu, dela moartea căruia s'au împlinit 40 de ani. Au asistat d-nii *St C. Hepites, T V Stefanelli* și *N. Teclu,* împreună cu elevele și corpul didactic al Institutului, iar directoarea a ținut o cuvântare

«Din partea fabricei «Albina» din Galați s'a primit în dar testamentul defunctului Rege Carol I, litografiat pe tablă de oțel.

«In ședința dela 16/29 Maiu ați modificat articolul 37 din Regulamentul Bibliotecii, mai lărgind încă dreptul de împrumutare a cărților

«La 13/26 Maiu ați luat cunoștință că Ministerul Instrucțiunii, după recomandația noastră, a confirmat pe d-l *Duiliu Zamfirescu* ca membru în comitetul de lectură al Teatrului Național pe termin încă de 5 ani.

«Secțiunile Academiei, precum și comisiunile speciale, au cercetat scrierile prezentate la concursurile diferitelor premii și și-au prezentat rapoartele lor

«După propunerea Secțiunii istorice, premiul Adamachi de 5 000 lei (divizibil) s'a împărțit următorilor concurenți:

Lei 1.250 d-lui Locot -Colonel G A. Dabija pentru *Răsboiul bulgaro-turc din anul 1912—13*,

Lei 1 250 d-lui Andrei Rădulescu pentru *Studii de drept civil*;

Lei 1 000 d-lui Dr. G. N Leon pentru *Politica minieră în diferitele state și raporturile ei cu politica minieră din România*,

Lei 1.000 d-lui V. Păcală pentru: *Monografia satului Rășinari*;

Lei 500 d-lui G. Zagoriț pentru: *Târguri și orașe între Buzău, Târgoviște și București*.

«După propunerea Secțiunii științifice, premiul Demostene Constantinide de 4 000 lei s'a împărțit astfel

Lei 2.000 d-lui St. N. Cantuniari pentru. *Massivul eruptiv Muntele Carol Piatra-roșie (județul Tulcea)*;

Lei 1 500 d-lui Dr. D. Dumitrescu Mante pentru: *Studiul fisico-patologic al azotemiei (Cercetări clinice și experimentale)*;

Lei 500 d-lui Vladimir Ghidionescu pentru. *Introducere în pedologie și pedagogie experimentală*

«Secțiunea științifică a mai acordat și premiul Lazăr de 5 000 lei d-lui Dr. Aurel A. Babeș pentru: *Lichidul cefalo-rachidian. Studiu clinic și experimental.*

«După propunerea Comisiunii speciale, s'a acordat premiul Năsturel de 4 000 lei d-lui I. Chiru-Nanov pentru scrierea: *Pe căile profeților — Atunci și acum.*

«Premiul I. Lecomte du Nouy s'a împărțit între elevii următori ai Școalei de Arte-frumoase din Capitală. Lei 143 d-lui Alexandru Chirovici pentru desemn de pe antic și lei 140 pentru desemn de pe natură; iar d-lui Ilie Cristoloveanu și d-rei Lucreția Mihăilescu câte 100 lei pentru desemnuri de pe antic.

«Comisiunile speciale, alese în sesiunea trecută și în cursul acesteia, v'au prezentat rapoartele lor:

«In ședința dela 2/15 Maiu vi s'a cetit și ați aprobat raportul Comisiunii financiare asupra administrării fondurilor pe anul bugetar 1914—15; iar pentru examinarea gestiunii financiare pe 1915—16 ați reales în Comisiune pe d-nii: *Gr Antipa, V. Pârvan, G. Țițeica.*

«La 3/16 Maiu ați ascultat și aprobat raportul și propunerile Comisiunii Fondurilor Ioan Fătu și Ioan Scorțeanu despre lucrările săvârșite în 1915 și în Comisiune pentru anul viitor ați reales pe d-nii *I Bogdan, D. Onciul* și pe Secretarul general al D-voastre.

«In ziua de 5/18 Maiu ați ascultat și încuviințat raportul Comisiunii Fondului I Agarici despre mersul școalei de agricultură dela Moara-Grecilor în anul 1915—16; iar în Comisiune pentru anul viitor, ați reales pe d-nii: *Gr. Antipa, St C Hepites* și *P. Poni.*

«In aceeaș ședință vi s'a cetit și ați aprobat raportul Comisiunii permanente a Bibliotecii pentru lucrările săvârșite în cursul anului trecut

«In ședința dela 6/19 Maiu ați ascultat și ați dat aprobarea D-voastre raportului și propunerilor prezentate de Comisiunea Fondului Adamachi Ați reales în Comisiune pe d-nii *P. Poni* și *I. Simionescu.*

«La 9/22 Maiu ați luat cunoștință și ați încuviințat raportul Comisiunii Fondului Otteteleșanu despre mersul Institutului dela Mă-

gurele și despre lucrările săvârșite în 1915—16. In Comisiune pentru 1916—17, ați reales pe d-nii: *Dr. V. Babeș, St. C. Hepites* și pe Secretarul general al D-voastre.

«In ziua de 12/25 Maiu ati ascultat și aprobat raportul Comisiunii *Dicționarului limbii române*; iar în Comisiune pentru anul 1916—17, ați reales pe d-nii *I. Bogdan, C Giurescu, St. C. Hepites, T. Maiorescu, Duiliu Zamfirescu* și pe Secretarul general al D-voastre.

«In ședința dela 24 Maiu (6 Iunie) ați ascultat și încuviințat raportul Comisiunii Fondului Tache Anastassiu pentru lucrările din 1915—16. In Comisiunea pentru 1916—17 s'au reales d-nii: *St. C Hepites, P. Poni* și *I Simionescu*

«In aceeaș ședință, ați luat cunoștință și ați dat aprobarea D-voastre raportului Comisiunii alese în cursul sesiunii de față și însărcinată cu răspunsul la raportul de deschidere al Secretarului general asupra lucrărilor din anul trecut.

«Ați decis, în ședința dela 26 Maiu (8 Iunie), ca pe lângă Comisia financiară, însărcinată cu examinarea conturilor, alcătuită din d-nii. *Gr. Antipa, V. Pârvan* și *G. Țițeica*, să se alăture și colegii *St C. Hepites* și *P. Poni*, ca împreună să formeze Comisia mixtă pentru întocmirea bugetului pe anul viitor.

«Vi s'au adus la cunoștință subiectele puse de Secțiuni la premiile următoare din 1921:

«De Secțiunea literară:

«Pentru premiul *Năsturel* de 5.000 lei subiectul: *Vasile Alecsandri — Vieața și opera lui.*

«Pentru premiul *Neuschotz* de 2 000 lei subiectul: *Cipariu și Pumnul — Activitatea lor filologică și literară.*

«Pentru premiul Toncoviceanu de 1.000 lei: *Studii despre versificația românească.*

«De Secțiunea științifică:

«Pentru premiul *An. Fătu* de 3 000 lei subiectul. *Studiu și harta geologică a unei regiuni din țară.*

«Pentru premiul *Lazăr* de 5 000 lei subiectul *Studiul chimic al lignitelor din țară*

«Pentru premiul *Adamachi* de 5 000 lei subiectul: *Studii originale despre etiologia, prevenirea și combaterea uneia sau mai multora din boalele cari cauzează mortalitatea primei copilării în România*

«Pentru premiul *Cuza* de 6.000 lei subiectul: *Studiul sistematic, faunistic și biologic al larvelor de insecte din balta Brateș, cu terenul inundabil înconjurător și porțiunea din Dunăre și Prut din care se alimentează.*

«Pentru Marele premiu *Carp* de 7.000 lei subiectul. *Energia pe care ne-o pot da apele din țară Studiul cel puțin al unei părți din cursul unui râu*

«Pentru completarea vacanțelor de membri activi din Secțiunea literară și istorică, ați ales în cea dintâi pe d-l *G. Coșbuc* și în cea de a doua pe părintele *Ioan Lupaș.*

«Ați ales ca membri corespondenți în Secțiunea științifică pe d-nii Dr. D Gerota, D Pompeiu și Dr. Dragomir Hurmuzescu; iar în Secțiunea literară pe d-nii Pericle Papahagi și Mihail Sadoveanu; în Secțiunea istorică s'a ales d-l Dr Silviu Dragomir.

«Ați ales ca membru onorar pe P C. Sa Arhimandritul Ilarion Pușcariu, Vicarul Mitropoliei din Sibiu, și pe maestrul compozitor și artist George Enescu.

«In ședința dela 26 Maiu (8 Iunie), ați votat bugetul de venituri și cheltueli pe anul 1916—17.

«Ați ales Delegațiunea, care să conducă lucrările Academiei în anul viitor, în persoana d-lui *P. Poni* Președinte și a d-lor *B Delavrancea, I Bogdan* și *Dr. G. Marinescu* Vicepreședinți

«La sfârșitul lucrărilor noastre din această sesiune, țin să constat că aflându-mă acum la începutul anului al doilea al sarcinei, ce ați binevoit a-mi încredință, sunt tot așà de plin de nădejde pentru viitorul Academiei Ceeace ne îndreptățește și mai mult încrederea în soarta acestui înalt așezământ cultural, sunt alegerile așà de fericit reușite în timpul din urmă în persoana noilor colegi, cari au să continue cu râvnă activitatea începută odinioară de cei mai vechi. Pentru noi cei mai bătrâni, moștenirea pe care o lăsăm urmașilor noștri mai tineri este un izvor nesecat de mulțumire sufletească, iar pentru dânșii sarcina ce primesc este și trebue să fie un îndemn pios la îndeplinirea misiunii culturale a Academiei, precum și la munca constantă pentru binele și gloria patriei noastre și a întreg neamului românesc.»

D-l Președinte *P. Poni* declară sesiunea generală închisă și ridică ședința.

SECŢIUNEA LITERARĂ.

ŞEDINŢA DELA 13/26 MAIU 1916

Preşedinţa d-lui *I C. Negruzzi*

Secţiunea procede la alegerea candidatului de prezentat Academiei pentru ocuparea locului de membru activ, rămas vacant prin încetarea din vieaţă a lui Nicolae Gane.

Rezultatul votului este. d-l Gheorghe Coşbuc întruneşte 4 voturi din 6 Acest vot se decide a se prezentà plenului Academiei

ŞEDINŢA DELA 25 MAIU (7 IUNIE) 1916

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

Secţiunea iea următoarele deciziuni

1) Să facă parte din Comisiunea Marelui Premiu Năsturel şi premiului Craiovean din 1917 d-nii: *I. Bianu, B. Delavrancea, I. C. Negruzzi* şi *D. Zamfirescu*,

2) Alege în biuroul Secţiunii pentru 1916—17 Preşedinte pe d-l *I C. Negruzzi*, Vicepreşedinte pe d-l *B Delavrancea*;

3) Să se publice următoarele subiecte pentru premiile din 1921·

a) pentru premiul Năsturel de 5 000 lei: *Vasile Alecsandri — Vieaţa şi opera lui*,

b) pentru premiul Neuschotz de 2 000 lei *Cipariu şi Pumnul — Activitatea lor filologică si literară*,

c) pentru premiul Toncoviceanu de 1 000 lei· *Studiu despre versificaţia românească*

ȘEDINȚA DELA 26 MAIU (8 IUNIE) 1916

Preşedinţa d-lui *I. C Negruzzi*

Secțiunea decide a se propune spre a fi aleşi membri corespondenţi d-nii Mih. Sadoveanu şi Pericle Papahagi

D-nii *B Delavrancea* şi *I. Bianu* vor expune în plen titlurile candidaţilor propuşi.

SECŢIUNEA ISTORICĂ.

Raportul d-lui N Iorga despre: „Diploma de nobleţe transilvană acordată lui Lupaşco Buhuş“ de St. Meteş, — aprobat de Secţiune la 9 Maiu 1916

. Studiul d-lui St. Meteş despre diploma de nobleţe transilvană acordată lui Lupaşco Buhuş cuprinde mult mai mult decât ar păreà că poate rezultà din titlu Autorul, un tânăr Ardelean, cunoaşte foarte bine toate legăturile dintre Principate şi Ardeal şi dă la fiecare pas din materialele strânse de dânsul informaţii nouă şi uneori neaşteptate Deşi lucrând în circumstanţe neobişnuit de defavorabile, d-l Meteş a dat şi o bună expunere a desvoltării familiei Buhuşeştilor, fruntaşă în Moldova.

Aş propune să se suprime amabilele aprecieri cari privesc ostenelile mele în domeniul istoric, eu nu sunt obişnuit cu ele şi pe alţii ar puteà să-i supere.

Raportul d-lui D. Onciul despre· „Corespondenţa consulilor englezi din Principate, 1828—1836“, de I C. Filitti, — aprobat de Secţiune la 9 Maiu 1916.

Lucrarea colegului nostru d-l I Filitti «Corespondenţa consulilor englezi din Principate, 1828—1836», 99 pag in-folio, cu anexe (pag 78—99), tratează despre faptele istorice cuprinse în «Corespondenţa privitoare la organizarea Principatelor Dunărene, 1828—1836», publicată la 1878 de Ministerul Afacerilor străine·ale Marei-Britanii, care cuprinde rapoartele consulilor englezi din Bucureşti din acel timp Autorul dă o expunere foarte îngrijită, cu date preţioase asupra organizării Principatelor pe timpul introducerii Regulamentului Organic şi în primii ani sub regimul acestuia. Ca toate lucrările d-lui Filitti, privitoare la istoria noastră mai nouă, şi lucrarea prezentă se distinge prin cercetări şi rezultate nouă, cari sunt o contribuţie de reală valoare pentru istoria epocei respective. Cu asemenea

calităţi, ea nu poate să fie decât foarte bine venită pentru *Memoriile* Secţiunii noastre.

ŞEDINŢA DELA 12/25 MAIU 1916

Preşedinţa d-lui *D. Onciul,* Vicepreşedinte

După propunerea d-lui *N. Iorga,* se recomandă cu unanimitate ca membru activ, în locul vacant prin moartea canonicului Moldovanu, părintele protopop I. Lupaş.

ŞEDINŢA DELA 24 MAIU (6 IUNIE) 1916

Preşedinţa d-lui *D Onciul,* Vicepreşedinte

In şase şedinţe consecutive Secţiunea a luat cunoştinţă de rapoartele cetite asupra lucrărilor prezentate la premiul Adamachi, de 5 000 lei, divizibil, şi, în şedinţa de astăzi, a hotărît precum urmează:

Se acordă premii de câte 1 250 lei · d-lui Locotenent-Colonel Dabija pentru scrierea «Răsboiul bulgaro-turc din 1912—13»; d-lui Andrei Rădulescu pentru scrierea: «Studii de drept civil»,

Se acordă premii de câte 1 000 lei · d-lui Dr G. N Leon pentru scrierea «Politica minieră în diferitele state şi raporturile ei cu politica minieră din România»; d-lui V Păcală pentru scrierea «Monografia satului Răşinari»

Se acordă premiu de 500 lei d-lui G Zagoriţ pentru scrierea sa «Târguri şi oraşe între Buzău, Târgovişte şi Bucureşti »

ŞEDINŢA DELA 25 MAIU (7 IUNIE) 1916

Preşedinţa d-lui *D Onciul,* Vicepreşedinte.

Secţiunea alege acelaş biurou ca în anul trecut, care biurou se compune din d-nii *A. D Xenopol,* Preşedinte, *D Onciul,* Vicepreşedinte.

Secţiunea alege ca membri în Comisia pentru Marele Premiu Năsturel şi premiul Craiovean, cari se vor decerne în anul 1917, pe d-nii *I. Bogdan, D. Onciul, N Iorga* şi *C Giurescu,*

In Comisia pentru premiul Adamachi, cu subiectul *Valurile romane*, pe d-nii: *M. C. Sutzu*, *D Onciul* şi *V. Pârvan*,

In Comisia pentru premiul Neuschotz, cu subiectul *Istoria costumului*, pe d-nii *N. Iorga*, *I. Nistor*, *S Mehedinţi*

După propunerea d-lui *I. Bogdan*, se recomandă ca membru corespondent în locul vacant d-l Silviu Dragomir, profesor la Seminarul Andreian din Sibiu

---

ŞEDINŢA DELA 26 MAIU (8 IUNIE) 1916

Preşedinţa d-lui *D. Onciul*, Vicepreşedinte.

Ţinându-se seamă de suma redusă care stă la dispoziţie pentru publicarea *Analelor* sale, Secţiunea hotăreşte ca documentele anexate la *Memorii* să se publice deosebit, din Fondul Alina Ştirbei, subt titlul de «Materiale istorice»; conform actului de donaţiune, aceste materiale vor cuprinde numai lucruri cari ating istoria Românilor.

Din suma disponibilă de Lei 18.128,65 pentru tipăriturile Secţiunii, se rezervă pentru *Memoriile* şi *Buletinul* ei Lei 15 128,65, rămânând ca 3 000 de lei să se dea d-lui V Pârvan pentru săpăturile dela Istria.

Dorind să se introducă în formatul şi litera «Memoriilor» modificaţii, cari să le apropie de publicaţiile analoge ale altor Academii, Secţiunea e de părere a se cere oferte dela tipografiile principale din Bucureşti pentru a puteà introduce şi economiile ce se vor găsì cu putinţă.

ŞEDINŢA DELA 27 MAIU (9 IUNIE) 1916

Preşedinţa d-lui *D. Onciul*, Vicepreşedinte

După dorinţa plenului, de a se da o nouă menire premiului Alexandru Ioan I Cuza pentru studiul epocei din istoria Românilor, care merge dela Aurelian până la întemeiarea principatelor, Secţiunea, luând în cercetare chestiunea, propune să se tipărească din suma ce ar reprezentà premiul studii ale membrilor săi sau şi ale altor persoane, aprobate de dânsa, cari s'ar referì la această epocă Aceasta ar implicà însă o schimbare a regulamentului, pe care o poate hotărî numai plenul în anul viitor, până atunci premiul să fie mănţinut, cu aceeaş comisiune.

Premiul Adamachi.

Nicolau Aron, *Monografia bisericilor, şcoalelor şi reuniunilor române din Făgăras,* Făgăraş 1913 — *Raport de* **I. Nistor.**

Autorul a adunat cu multă sârguinţă tot ce a putut afla despre aşezămintele româneşti din Făgăras. Materialul adunat ni se prezentă într'o formă agreabilă şi lesne de utilizat. Ilustraţiile ne înfăţişează clădirile şi persoanele cele mai marcante din Făgăraş. In anexă găsim «adnotaţiunile» unui fost dascăl făgărăşan şi o serie de documente mai vechi. Lucrarea îşi are meritul ei şi ea va putea fi utilizată cu mult folos de cel ce va scrie monografia completă a Făgăraşului, considerând şi partea istorică şi vieaţa economică a acestui vechiu oraş românesc. Lucrarea d-lui Nicolau Aron este o contribuţie preţioasă la istoria Făgăraşului, care merită toată recunoştinţa noastră. Ea însă nu întruneşte condiţiunile unei lucrări metodice pentru a puteà fi recomandată la premiul Adamachi.

Hélène Bacaloglu, *Preuves d'amour.* Conférences patriotiques. Bucureşti 1914. — *Raport de* **I. Bogdan.**

Sub titlul ciudat de «Preuves d'amour», Bucarest (1914), d-na Elena Bacaloglu a publicat în franţuzeşte două «conferinţe patriotice», dedicate «României şi Regelui său» şi precedate de o introducere a d-şoarei Elena Văcărescu Intâia conferinţă, intitulată «Adevăr şi Patriotism sau Bianca Milesi şi G. Asachi», a fost ţinută de d-na Bacaloglu, în calitate de delegată oficială a guvernului român la expoziţia italiană retrospectivă din 1911, întâiu în pavilionul congreselor din castelul St. Angelo, şi repetată apoi în liceul din Florenţa, în salonul Cova din Milan, în Ateneul din Veneţia, în Ateneul din Bucureşti şi la Căminul universităţii din Iaşi. A doua conferinţă, intitulată «România», a fost ţinută la Roma în Aula Magna din «Collegio Romano» şi în Florenţa la Societatea «Leonardo da Vinci» Cea dintâi (p. 1—52) se ocupă cu dragostea ideală a lui G. Asachi către Bianca Milesi, o Italiană pe care Asachi a cunoscut-o la Roma şi despre care d-na Bacaloglu crede că a avut o mare influenţă asupra caracterului şi activităţii lui Asachi; a doua (p 55—91) se ocupă cu istoria şi progresele României din timpurile cele mai vechi şi până astăzi. Dacă din cea dintâi nu putem scoate aproape nimic

pozitiv, din pricina frazeologiei obscure și afectate în care este scrisă, a doua conține o sumă de inexactități neașteptate asupra faptelor celor mai bine cunoscute din istoria noastră, ca d. p.: țara Dacilor «se mărginià înainte de Unguri la apus cu munții *Ilarici* (ce-or fi aceștia ?), la răsărit cu Nistru, la miazănoapte cu *Polonia* și la miazăzi cu Dunărea (p. 57); despre trofeul dela Adamklisi, numit *Tropheum Trajani* (sic!), spune că a fost ***restaurat*** de arheologii noștri (p. 59), pe când toată lumea știe că el a fost devastat de răposatul Grig. Tocilescu; despre împăratul Adrian spune că a lăsat Dacia în prada ***invaziunilor tătare*** (p 60); despre Românii din Oltenia spune că sunt numiți de Poloni «*Molteni*, dela râul Olt, și de către noi *Munteni*, dela latinescul *a montibus*" (ibid.), ș. a. m d.

După cele două conferințe urmează, sub titlul «Documente și scrisori», câteva adrese oficiale cu privire la participarea d-nei Bacaloglu la expoziția italiană din 1911, apoi scrisori de complezență dela diferite persoane oficiale și neoficiale, cari au ascultat sau au auzit numai vorbindu-se despre conferințele d-nei Bacaloglu, și extrase din gazete despre succesele d-sale (p. 97—195). La sfârșit se reproduc (p. 200—219) două mici articole scrise de d-na Bacaloglu în italienește și tipărite în «Rivista di Roma» despre «România și tripla alianță» și despre «Principele Carol din România la Roma».

Pe lângă acestea, cartea d-nei Bacaloglu cuprinde 115 ilustrațiuni, cele mai multe bine făcute· sunt portrete de-ale membrilor Familiei regale, de-ale lui Asachi, Biancăi Milesi și mai multor bărbați politici, apoi fotografii de biserici, palate, peisaje, costume naționale, peceți, tablouri și altele. Toate acestea spun pentru străini cevà mai mult decât textele franțuzești sau italienești ce le însoțesc

Cartea d-nei Elena Bacaloglu fiind alcătuită în felul acesta și neavând nici o valoare literară, nu pot s'o recomand nici măcar pentru o mică parte din premiul Adamachi.

C. I. Băicoianu, *Dunărea. Privire istorică, economică și politică* București 1915 — *Raport de* **I. Bogdan.**

Asupra Dunărei, ca cea mai principală arteră de comerț a țerii noastre și una din cele mai principale ale Europei centrale, există o foarte bogată literatură. Două din ultimele publicațiuni ale regretatului nostru Secretar general D. Sturdza au fost «Culegerea de documente relative la libertatea de navigațiune a Dunărei» (1904) și «Lucrările Comisiunii Europene dela gurile Dunărei» (1913). La

1904 Academia noastră a premiat o monografie destul de mare asupra «Dunărei în dreptul internaţional public» de D. Neniţescu. Şi revistele noastre au publicat din când în când câte un articol asupra chestiunii Dunărei.

D-l C. Băicoianu, după ce la 1913 a tipărit o lucrare specială în limba germană «Despre năzuinţele politico-comerciale ale Engliterei pentru deschiderea Dunărei de jos», a dat în volumul prezentat acum la premiul Adamachi o expunere generală a chestiunii Dunărei, începând cu timpurile cele mai vechi şi ajungând până la cele mai actuale preocupări ale politicei noastre economice: au intrat aci întâiu câtevà consideraţiuni asupra însemnătăţii transporturilor pe apă şi asupra navigaţiunii fluviale în evul mediu şi în timpurile moderne, până la congresul din Viena (1815) şi tratatul dela Paris (1856), apoi desvoltări mai pe larg asupra modificaţiunilor ce a suferit regimul liberal stabilit prin aceste două aşezăminte internaţionale la congresul din Berlin (1878) şi la conferinţa din Londra (1883),—asupra silinţelor ce şi-a dat România de a-şi apără interesele sale, în luptă cu interesele celorlalte state riverane mai mari şi mai puternice, şi asupra activităţii Comisiunii Europene la gurile Dunărei, precum şi a statelor riverane dela Galaţi în sus, în deosebi a României, pentru înlesnirea navigabilităţii pe porţiunea Dunărei ce-i aparţine, şi a Austro-Ungariei pentru lucrările făcute la Porţile-de-fier Ultimele capitole se ocupă cu situaţiunea de astăzi a regimului de navigaţie şi poliţie fluvială pe Dunărea de jos, cu politica Germaniei şi Austro-Ungariei în chestia Dunărei şi cu elementele actuale ale acestei probleme

Faţă de tendinţele lesne de priceput ale Austro-Ungariei, de a-şi întărì prin toate mijloacele poziţiunea sa la Dunărea de jos, şi faţă de hotărîrea Germaniei de a ajută cât mai mult pe aliata sa în aceste tendinţe, d-l Băicoianu crede că politica economică a ţerii noastre trebue să tindă într'acolo ca Europa să se întoarcă la principiile sănătoase ale tratatului dela Paris din 1856, care prin art. 17 instituià o comisie alcătuită din toţi riveranii Dunărei, în scopul de a asigurà un regim uniform de liberă navigaţie dela Ulm până la Sulina. Comisiunea aceasta ar aveà să înlăture toate dificultăţile de navigaţie, să controleze lucrările făcute de fiecare riveran în parte, şi să supravegheze executarea regulamentelor de poliţie decretate de fiecare stat pe teritoriul ce-i aparţine.

La gurile Dunărei ar rămâneà suverană Comisia Europeană. D-l Băicoianu ar dori însă ca toate braţele gurilor Dunărei să revie sub

autoritatea acestei Comisii, prin urmare şi braţul Chiliei, şi ar mai dori ca organizarea acestei Comisii să fie schimbată aşà, ca să se ţie cont de interesele speciale ale României, «prin naţionalizarea personalului Comisiunii şi punerea în concordanţă a regimului ei administrativ şi de poliţie fluvială cu acela al autorităţilor fluviale româneşti, maritime şi administrative (p. 179). D-sa crede că până şi interesele militare ale României la gurile Dunărei se pot concilià perfect cu interesele de suveranitate ale Comisiei Europene (p. 180). Dar toate aceste dorinţe nu stă numai în puterea noastră să le realizăm.

Spre a arătà cum s'ar putea apărà mai bine unele interese ale României pe Dunăre, d-l Băicoianu publică în franţuzeşte la anexa XXIV (p. 418—440) un proiect de reglementare al regimului de navigaţie şi de poliţie fluvială, elaborat «de o comisie instituită în acest scop». Se vede că e vorba de o comisie românească, foarte pricepută, şi mă întreb dacă nu cumvà d-l Băicoianu a făcut rău că a publicat acest act, singurul inedit din câte se tipăresc în partea a doua a cărţii sale, întru cât el e menit să servească la viitoare tratări diplomatice.

D-l Băicoianu a încercat să dea în cartea sa o expunere de popularizare a chestiunii Dunărene şi constat cu plăcere că a izbutit în încercarea sa. Aceasta n'a fost uşoară. Sunt puţine chestiuni istorico-politice cari să prezinte, pentru cine vrea să dea o expunere pe înţelesul tuturor, mai multe dificultăţi decât această chestiune a Dunărei Pentru a pricepe toate feţele ei, se cer cunoştinţe multe şi variate, cari rareori se găsesc reunite într'o singură persoană. Deaceea broşurile şi cărţile ce s'au scris asupra Dunărei tratează de obiceiu numai câte o faţă a chestiunii, în vederea specialiştilor, şi sunt greu de cetit pentru oamenii neiniţiaţi în asemenea chestiuni. Cartea d-lui Băicoianu nu are acest neajuns. Ea va aduce fără îndoeală bune servicii celor ce doresc să se informeze în mod sumar asupra chestiunii Dunărene.

La o eventuală nouă ediţie, ar trebuì ca partea originală a cărţii, adică p. 1—182, să fie curăţită de câtevà greşeli de latineşte (res communae, p. 17; condominium, p. 73), de unele expresii necorecte (cartea magna = charta magna, p 20), de formele neexacte ale unor nume proprii străine (ca Bolusbacz = Golubac, p. 30; Okceacow = Oceacov, p. 86, 96, 114; Gargarin = Gagarin, p. 140, 141, Kaucas-Caucaz, p. 164, Novorosysk = Novorossyjsk, p. 164, ş. a.) şi de prea multele greşeli de limbă românească: între timp = fr. entre temps, p. 54, 65; toate acestea ne îndreptăţeşte, p. 117, o

mărturiseşte şi inginerii unguri, p. 131, tocmai atât de puţin folositoare navigaţiei, ibid. (=tot atât de puţin folositoare); 910 paragrafe din care se compune legiuirile, p. 145, Dunărea fără ţările aşezate în albia şi la gurile ei nu însemnează nimic, şi numai cine o stăpâneşte pe aceasta din urmă (în loc de: cine le stăpâneşte pe acestea din urmă) deţine şi întreaga Dunăre, p. 169; rezolvarea a neînţeles de neglijată cestiune a Dunărei (=a neînţeles de neglijatei chestiuni a Dunărei), p 170, ş. a Scrierile utilizate şi citate în note trebuesc citate cu titlul întreg şi nu fără locul şi anul tipăririi. Adaosul unei bibliografii sistematice a chestiunii ar fi foarte util şi e uşor de făcut.

In ce priveşte partea a doua a cărţii, adică anexele dela p. 183—444, găsesc că textele tratatelor de pace dela Carloviţ (scris greşit Carlowitz) şi Pojarevaţ (Passarowitz), editate foarte bine în cunoscutele manuale de diplomatică europeană, n'ar mai trebui reproduse în întregime şi încă în latineşte, o latinească pe care puţini diplomaţi de astăzi o înţeleg cu uşurinţă şi puţini o cetesc. N'aş mai reproduce integral nici discursurile din Cameră şi Senat ale miniştrilor noştri sau interpelările reprezentanţilor naţiunii dela 1883; în aceste discursuri şi interpelări argumentele sunt înecate într'un potop de vorbe cari astăzi, după atâţia ani, nu mai au nici un interes. Tot aşà aş face şi cu cele cinci regulamente de navigaţie ale guvernului unguresc la Porţile-de-fier; cine are nevoie de ele, le găseşte în colecţiile oficiale de legi şi regulamente

Pierzând din mărime, cartea ar câştigă în preciziune, s'ar cetì mai uşor şi mai repede, şi-ar ajunge mai bine scopul pentru care a fost scrisă. In raport cu calităţile ei, defectele cărţii sunt neînsemnate Ea merită o distincţiune din partea Academiei Române şi deaceea propun să i se acorde o parte din premiul Adamachi.

N. A. Bogdan, *Orasul Iaşi. Monografie istorică şi socială, ilustrată.* Ediţia a doua Iaşi 1913—1915 — *Raport de* **N. Iorga.**

Cartea d-lui N. Bogdan apare în ediţia a doua, cu adaose şi îndreptări faţă de cea dintâia, pe care critica a judecat-o defavorabil Nu se poate lăuda în de ajuns râvna autorului în a găsì materialul bogat de ilustraţie, care face din lucrare un interesant album al Iaşilor şi chiar al vieţii istorice a Românilor. Trebue să se recunoască iarăş că cu aceeaş râvnă a urmărit pretutindeni orice ştire despre fosta capitală a Moldovei, care s'a strecurat prin deosebitele publicaţii. Fireşte însă că nefiind încă măcar o singură colecţie de

documente ieșene, datorită vreunui particular sau vreunei societăți pentru studiul istoriei orașului, materialul nu ajunge pentru a da o expunere coherentă și plină de vieață.

Din nenorocire d-l N. Bogdan nu e un istoric și nu bănuește măcar că trebue să fie și cum poate să fie. Discuțiile pe mai multe coale, despre «Municipiul» Iașilor și originile sale antice sunt tot ce poate fi mai zadarnic. Și în rest lipsa de pregătire se vădește la fiecare pas (1).

Academia nu poate însă premià decâtă cărți cari să dea rezultatele sigure ale unei critice sănătoase.

Lt.-Colonel G. A. Dabija, *Războiul bulgaro-turc din anul 1912 — 1913.* București 1914 — *Raport de* **N. Iorga.**

Atașat militar al României la Sofia, autorul erà mai în măsură decât orice alt ofițer să vorbească despre războiul bulgaro-turc din 1912—13.

In ce chip și-a îndeplinit sarcina din punctul de vedere tehnic militar ne-o spune generalul Popovici în Prefață, recunoscând că «a ieșit din cele mai bine de 300 de pagine cu un capital de cunoștințe mai bogat decât din toate scrierile similare străine» Dacă n'a asistat însuș la lupte, Locotenent-Colonelul Dabija a studiat toate câmpurile de luptă și a recurs în adevăr, cum zice însuș, la «izvoare bune și sigure.»

Considerațiile istorice, deși scurte, sunt juste. Stilul, punctuația și în general forma exterioară trebuiau să fie mai îngrijite.

Se vor întrebuință, mai ales pentru istorie, bunele caracteristice ale factorilor decisivi în armata bulgară, pe cari i-a cunoscut personal (pag. 41—2) Apoi considerațiile asupra cauzelor înfrângerii turcești: revoluția utopiștilor pretențioși, rivalitatea între pedantismul savant al tinerilor ofițeri și apatia orientală a bătrânilor, amestecul continuu al armatei în politică (pag. 51—3). Se atrage atenția asupra bunelor rapoarte din Sofia ale atașatului militar otoman Ali-Bei, amestecul în oaste al creștinilor și Evreilor, cari, deși aveau aceeaș situație politică cu Turcii, au profitat de legea de organizare pentru a plăti 900 de franci de om și a scăpà de mobilizare (p. 55).

Ca informații imediate, aceea că, după lupta dela Papastepè, re-

(1) Pentru amănunte v darea mea de seamă în *Revista Istorică.*

gele Bulgariei a interzis orice acțiune la Adrianopol, «făcându-l responsabil cu capul pentru fiecare om ce se va pierde în vreun atac asupra Adrianopolei» (p. 98). Autorul afirmă că Bulgarii au atacat (la Ceatalgeà), în credință că vor rupe linia: ei își făcuse după Liulè-Burgas un ideal de a intrà triumfători în Constantinopol; așà de siguri erau de reușită, că se expediase uniformele de mare ținută ale regelui și ale gardei regale cu calea ferată dela Chirchilise la Ciorlù (p 180—1). Ratco Dimitriev erà desgustat, după armistițiu, că i s'a luat comanda pentru a o da lui Savov (p. 193, nota 2). O pagină cu totul nouă e consacrată situației armatei turcești din Adrianopol înainte de ultimul atac bulgar (p. 127—8). Uralele intempestive și imprudente ale Bulgarilor aduc panica între apărători (p. 232). Criticele aduse Sârbilor că au înaintat prea încet sunt «nedrepte și pătimașe», față de numărul trupelor sârbești; chestia dacă Șucri-Pașa s'a predat Sârbilor sau, cum însuș a pretins, Bulgarilor, e lăsată în nehotărîre; interesantă doar pentru părțile litigante (p. 240—1), ea e interesantă însă și pentru altcinevà adevărul istoric. Infometarea prizonierilor turci în insula râului Tungea e prezentată ca o «crudă realitate», adăugând că se puteà evità (p. 242). Toată purtarea lui Șucri e arătată ca slabă, cu dovezi (p. 243 și urm.). Eroismul atacului bulgar e explicat prin dorința soldatului de a sfârși odată și a se întoarce acasă (p. 249). De mare interes e reproducerea telegramei lui Savov din 6 Maiu, cerând imediatul asalt contra propriilor aliați, dela cari așteptà o repede și definitivă victorie (p. 253).

Ce se spune despre «na noje» al Bulgarilor, despre minunile baionetei lor, «este un basm care-și făcuse curs în prima parte a campaniei» (p. 279). Numărul analfabeților la Bulgari e încă, împotriva reclamelor interesate, de 60% (p. 296).

Și vom încheià spunând încă odată, că n'a existat vreun «testament politic al lui Petru cel Mare» (p. 259).

Cartea e cea mai serioasă contribuție românească la cunoașterea unui răsboiu purtat în afară de hotarele noastre și, între lucrările ce s'au consacrat evenimentelor din 1912—13, lucrări pe cari am trebuit să le consult pentru scrierea mea «Istoria răsboiului balcanic», e poate cea mai completă. A o premià e a aduce și un omagiu acelor ofițeri cari, prin cărți ca aceasta, ne dau garanții de victorie în lupta ce ne așteaptă.

G. Diamandy, *Cauzele răsboiului european și interesele României* București 1915 — *Raport de* **I. Bogdan.**

Broșura d-lui Diamandy are trei părți. In partea I (p 1—40) ea caută să arate că răsboiul actual a fost provocat nu de Impăratul Wilhelm II, cum cred unii, ci de însuș poporul german, care, bizuindu-se pe puterea sa militară și având conștiința superiorității sale asupra dușmanilor, a grăbit izbucnirea răsboiului pe care îl pregătià de mult, spre a nu lăsà vreme acestora să se întărească. Răsboiul actual este, cu alte cuvinte, un răsboiu preventiv. Avântul extraordinar ce l-a luat Germania după 1870 pe toate terenele, mai ales însă pe cel economico-financiar, a deșteptat teamă și invidie la celelalte mari popoare europene Acestea, văzând cum se apropie tot mai mult pericolul egemoniei politice și economice a Germaniei, s'au coalizat spre a-l înlăturà și au început să facă și ele mari și urgente pregătiri militare. Spre a nu-i lăsà să le desăvârșească, Germania a profitat de ocazia binevenită ce i s'a oferit, prin asasinarea arhiducelui austriac Franz-Ferdinand la Seraievo, și pretextând că sprijinește numai acțiunea diplomatică a aliatei sale Austro-Ungaria contra Serbiei, a deslănțuit răsboiul european. Contând însă pe neutralitatea Angliei și pe concursul Italiei, ea s'a înșelat în prevederile sale Deaceea răsboiul nu s'a putut termina nici așà de iute, nici așà de ușor, cum au crezut provocatorii lui. Cauza principală a răsboiului este prin urmare, după d-l Diamandy, de natură economico-financiară și comercială. Pentru ilustrarea acestei păreri, d-sa reproduce pagini întregi din cartea lui M. Lair despre «Imperialismul german», unde se zugrăvesc uriașele progrese economice ale Germaniei și treptata cucerire de către aceasta a piețelor străine, ocupate mai nainte de Englezi și Francezi (p. 31 și urm.) De ce reproduce și paginele referitoare la progresele analoge ale Statelor Unite din America, ale Japoniei și ale Rusiei, nu prea pricepem (p. 21 și urm.). O cauză secundară a răsboiului a fost, după d-l Diamandy, și «krachul» financiar în ajunul căruia se aflà, după părerea sa, Germania acum doi ani (p 39)

In partea a doua a broșurii (p. 41 — 52) se arată în scurt împrejurările politice ce au dus pe Germani la declararea răsboiului și se afirmă că «originea politică—vrea să zică «imediată»—a răsboiului actual o găsim în amestecul Germaniei în Maroc» (p 43).

In partea a treia (p. 52 — 64), singura în care autorul declară că nu se poate servì de date oficiale (p. 52)—ca și cum cifrele ame-

ţitoare împrumutate din Lair ar fi date oficiale, — ci trebue să emită păreri personale, pe cari se va sili să le expună însă în chip cu totul obiectiv (p. 53), — d-l Diamandy se ocupă cu atitudinea de până acum a României şi cu cea pe care va trebui s'o iea ţara noastră în viitor. Cu toată greutatea situaţiunii sale, greutate ce provine din faptul că regatul român «nu e formaţia guvernamentală a întregului neam» (p. 53), România trebue să facă, după d-l Diamandy, o astfel de politică, încât să contribue în mod efectiv la stabilirea unui echilibru european şi la înlăturarea pericolului unei supremaţii politico-economice a puterilor centrale, supremaţie ce ar aveà de urmare invazia la noi a produselor capitalismului germano-maghiar (p. 56). Preponderanţa politică şi economică a Germaniei şi Austro-Ungariei ar face iluzorie orice independenţă şi suveranitate a României sau, cu cuvintele d-lui Diamandy, «România nu va fi stat suveran decât dacă în Europa va existà un echilibru de forţe» (p. 57). La acest rezultat fericit România nu poate să ajungă decât luând loc alături de puterile «Impătritei Inţelegeri» (p. 58). Puterile centrale au dovedit că dispreţuesc statele mici şi vor să le înghită (p. 52), pe când puterile «Impătritei Inţelegeri» au declarat în mod solemn contrariul. D-l Diamandy are convingerea că «dreptele cereri» ale României (p. 59) pot fi satisfăcute prin aceste puteri, şi fără să renunţăm la «justele noastre revendicări asupra Basarabiei» (p 60). Problema cea mai urgentă este problema Ardealului, căci «a păstrà Basarabia împotriva Rusiei, a Italiei, a Franciei, a Angliei şi mai ales a viitorului, ni se pare mai greu de realizat, decât a păstrà Ardealul împotriva Austro-Ungariei şi a Germaniei, cu care apoi vom stabilì excelente raporturi. Rusia poate trăì fără braţul Chiliei şi fără Basarabia, deci poate restituì » Ungurii «nu pot restituì nimic de bună voie», deci trebue să le luăm Ardealul cu puterea. Se vede că d-l Diamandy renunţă la celelalte părţi locuite de Români în imperiul austro-ungar, asupra cărora se mărgineşte să înregistreze unele «indiscreţiuni ale presei» (p 62)

Concluziunea logică a acestor idei ne-am aşteptà să fie să intrăm în răsboiu şi să ocupăm deocamdată Ardealul. D-l Diamandy însă nu vrea să predice intrarea României în răsboiu. D-sa n'a aprobat aceasta nici în aşà zisul «moment al Lembergului» (p. 62), când ar fi fost mai uşoară, darmite acum. D-sa zice: «România nu vrea răsboiu de cucerire, ci de restituţie a rassei şi de întregire a

teritoriilor noastre etnice» (p. 63) Cum am puteà însă obţine această întregire şi restituire fără războiu, nu ne spune

M'am silit să rezumez întreg cuprinsul broşurii d-lui Diamandy, ca să vedeţi că ea se ocupă cu cele mai arzătoare chestiuni de politică externă actuală, chestiuni ce nu pot intrà, după părerea mea, în preocupaţiunile Academiei Române. Aceasta, prin legea şi statutele sale, are să se ocupe de ştiinţele exacte, de literatură, de istoria limbii române şi de istoria poporului român, nu de politica militantă, externă sau internă.

Chestiunile de politică actuală sunt prin natura lor aşà de subiective, încât fiecărei afirmaţiuni din broşura d-lui G. Diamandy i s'ar puteà opune o afirmaţiune contrară, de oricine care nu împărtăşeşte sentimentele şi vederile d-sale. Deaceea mă voiu abţineà de a face critica scrierii d-lui Diamandy, asupra căreia eu cred că Academia Română nu e chemată să se pronunţe, nici aprobând-o nici dezaprobând-o, şi nu o voiu recomandà pentru premiu

Se vede că d-l G. Diamandy nu cunoaşte destul de bine legea şi statutele noastre, căci dacă le-ar fi cunoscut, nu şi-ar fi prezentat broşura la un premiu academic.

Iulia C. Gheorghiu, *Metoda raţională pentru educaţia copiilor mici dela 2—6 ani* Lecţiuni desvoltate în grădina de copii. Piatra-N. f a. — *Raport de* **G. Bogdan-Duică,** membru corespondent.

Cea mai veche pedagogie românească a şcoalei froebeliane s'a tipărit într'un calendar din Iaşi, în 1862 sau 1863. Cea mai nouă este scrierea de faţă Intre ele se află câtevà studii de Maria Casabianu, Fr Damé, M. Strajanu, etc. Toate, la un loc, nuconstitue încă o literatură suficientă pentru ajutorarea şcoalei froebeliane, care n'a fost legiferată decât abià sub ultimul minister al lui Sp. Haret.

Din aceste fapte reiese că o încurajare a literaturii pedagogice a şcoalei de copii mici ar fi foarte oportună

Dar cartea nu merită să fie încurajată numai din cauza tendinţei sale atât de potrivite intenţiilor educative ale lui Adamachi, ci şi din cauza valorii sale. Cartea motivează direcţia nouă în pedagogia froebeliană, adică direcţia activistă a şcoalei aşa zise «active», care pune temeiu pe provocarea iniţiativei şcolarului, pe fapta elevului.

Cartea întrebuinţează, ca izvoare, autori buni: L. Burgerstein, pentru igienă; Johannes Kuhnel, pentru intuiţie; pedagogia şcoalei froe-

beliane din Weimar, din ale cărei lecții autoarea descrie mai multe, la cari a asistat. Cartea este astfel un import de idei bune într'un învățământ, care are nevoie de ele.

Scrierea nu e cea dintâi a d-rei Iulia C Gheorghiu, nici cea din urmă, d-sa a mai anunțat și altele.

Față de această sistematică urmărire a problemei de refacere a învățământului froebelian, se pot iertă unele greșeli de compoziție și de stil, ca întrebuințarea unor cuvinte cari puteau fi înlocuite cu altele. reasignațiune, incontinuu (adiectiv), etc.

Conchid deci că opera merită să i se atribue o parte din premiul divizibil de 5 000 lei (Adamachi).

N. Ghiulea, *Matematica și mecanica în științele sociale.— Raport de* **G. Țițeica.**

Această lucrare este un referat despre toate încercările făcute până acum de a aplică matematica la științele sociale. Autorul a cetit, în legătură cu această chestiune, un număr enorm de cărți, din cari analizează părțile esențiale Se găsesc citate la sfârșitul volumului, într'un index alfabetic, 175 de volume.

Acest material bogat este clasificat și expus de autor în liniile lui esențiale și mai ales potrivit cu evoluția ideilor Neapărat, într'o astfel de lucrare, contribuția autorului este foarte redusă; în afară de munca strângerii materialului, priceperea alegerii lui și clasificării în ordinea de însemnătate, mai e, ici și colo, câte o scurtă observație critică.

Deși încercările acestea, de a introduce în științele sociale metoda cantitativă de cercetare și de înțelegere a fenomenelor sociale așà de complexe, au început cam de mult, ele n'au ajuns încă la rezultate definitive. Aci stă însemnătatea lucrării d-lui Ghiulea. Ea va servì ca o orientare pentru cei cari doresc să se ocupe cu astfel de chestiuni, înainte de a începe studiul operelor desvoltate

Dacă Secțiunea istorică socotește că poate răsplătì o lucrare cu caracter de erudiție, dar fără pretenție de originalitate, atunci poate acordà o parte din premiul «Adamachi» autorului lucrării de față, care are merite reale.

Nicolae Iliescu, *Transformarea dreptului de proprietate dela fondarea Romei până în zilele noastre* București 1914.—*Raport de* **C. Giurescu.**

Cartea cuprinde trei părți. Dreptul străin vechiu și modern, Dreptul românesc din cele mai vechi timpuri până astăzi, și Discuțiile

din Parlament relative la expropriere. Este un studiu în legătură cu reformele agrare proiectate și în special cu exproprierea, a cărei necesitate în interesul social o justifică autorul Cu excepția părții din urmă, cam un sfert din întreaga lucrare, care nu este altcevà decât o simplă reproducere a părerilor d-lui N. Basilescu și a desbaterilor din Monitorul Oficial cu privire la expropriere, scrierea aceasta se înfățișează ca o compilațiune sumară, lipsită de preciziunea și documentarea trebuitoare unei opere științifice. Pentru aceste motive nu pot recomandà premierea ei cu premiul Adamachi.

G. Ionescu-Șișești, *Politica agrară cu privire specială la România* București f a.—*Raport de* **P. Poni.**

Cartea d-lui Ionescu Șișești cuprinde o parte generală și alta specială

Cea dintâi este un manual de Politică agrară în înțelesul dat acestor cuvinte de economiștii germani. In partea a doua autorul se încearcă să arate cum au fost aplicate în România principiile politicei agrare, expunând măsurile luate pentru propășirea agriculturii și pentru regularea raporturilor dintre factorii cari conlucrează la desvoltarea acestei ramure de căpetenie a avuției noastre naționale.

In privirea părții teoretice voiu observà că ea nu este completă. D-l Ionescu nu se ocupă de mai multe chestiuni, cari sunt foarte însemnate și cari sunt tratate în general de autorii dela cari s'a inspirat.

Așà, d-sa nu vorbește nimica de piețele de desfacere și de mijloacele de transport al productelor agricole, de politica vamală și comercială, de sistema impozitelor față de agricultură, de poliția agrară.

Cea mai mare parte din aceste chestiuni au o importanță foarte mare pentru o țară, în care cultura se face mai cu seamă în vederea exportului, precum este România. Tratându-le, autorul ar fi avut ocazia să studieze, în partea specială, rețeaua căilor noastre ferate, navigația noastră fluvială, lucrările făcute de corpul nostru tehnic pentru a regulà navigațiunea pe porțiunea românească a Dunărei, podul dela Cernavoda, portul Constanța, silozurile, navigația noastră maritimă El ar fi putut să ne arate influența ce aceste mari lucrări publice, săvârșite sub domnia lui Carol I, au exercitat asupra producțiunii noastre agricole.

Partea aplicată, cu privire la România, este tratată în mod cu totul superficial, e plină de lacune şi de greşeli.

Voiu cità câtevà exemple.

In capitolul 3 d-l Ionescu descrie «evoluţia istorică a raporturilor agrare,» începând din secolul al XI-lea. Nu voiu zice nimica asupra acestei părţi a lucrării sale, căci Secţiunea istorică a Academiei este singură în stare de a o aprecià. Voiu observà însă că autorul nu vorbeşte nici un cuvânt de legiuirile lui Ştirbei şi Gr. Ghica, cari au modificat unele dispoziţii ale Regulamentului Organic şi cari erau în vigoare la 1864, când s'a promulgat, sub Cuza Vodă, legea pentru regularea proprietăţii rurale.

Vorbind de Regulamentul Organic, d-l Ionescu zice.

«Iată dispoziţiunile principale ale Regulamentului Organic cu privire la raporturile agrare:

«1. Două treimi din moşie rămân proprietatea absolută a boierului. Pe această suprafaţă el puteà să facă ce vrea, să încheie eventual contracte libere de muncă cu sătenii» (pag. 74).

Autorul face aicea o îndoită greşeală. In regulă generală, conform art. 140 din R. O., proprietarii se îndatorează să dea fiecărui «sătean sălăşluit pe a lor moşie» câte o întindere de pământ pentru casă, curte şi grădină, locuri pentru islaz şi fâneaţă, ale căror întinderi variau după numărul vitelor, şi locuri de arătură Numai în cazul excepţional, când moşia erà prea mică, «pentru a da sătenilor pogoanele de loc ce se îndatorează,» atuncea «se va împărţì toată întinderea moşiei în trei părţi deopotrivă, din cari două se vor da pe seama locuitorilor (iar nu o treime), şi o parte (iar nu două treimi) se va păstra pe seama proprietarului» (art. 140)

D-l Ionescu greşeşte de asemenea când, vorbind de cuprinsul legii dela 1864, la pag 96, zice· «Ţăranii primiau, în virtutea legii, cu titlu de proprietate absolută, o treime din moşiile pe cari erau aşezaţi, ce urmia să se împartă după anume norme,» iar la pag 79 adaoge: «se prevedeà că ţăranii vor primì o treime din moşie, ceeace nu s'a făcut cu rigurozitate decât pe alocuri » Nu ştim de unde găseşte d-l Ionescu această treime, căci legea din 1864 stabileşte regula generală de împroprietărire în modul următor. «sătenii clăcaşi (pontaşi) sunt şi rămân deplin proprietari pe locurile supuse posesiunii lor în întinderea ce se hotăreşte prin legile în fiinţă» (art 1) Aceste legi în fiinţă erau acelea ale lui Ştirbei şi Gr Ghica, despre cari am văzut mai sus că autorul nu zice nimica. In art. 3 legiuitorul hotăreşte în mod excepţional, pentru mo-

șiile mici cu mulți locuitori, că: «nici într'un caz suma locurilor rămase în deplina stăpânire a săteanului nu va fi mai mare de două treimi ale moșiei »

Nu este exact ceace d-l Ionescu afirmă la pag. 79 și 98, că legea din 1864 prevedeà islazul comunal. Acest islaz nu a luat ființă decât prin legea pentru învoieli agricole din 1907. Legea din 1864 nu a înființat decât proprietatea individuală și dacă o porțiune din pământul dat fiecărui țăran erà sub formă de islaz, această porțiune era stăpânită în devălmășie, și, conform Codicelui civil, fiecare coproprietar puteà cere ieșirea din indiviziune, ceeace s'a și făcut în un foarte mare număr de cazuri.

Legea pentru învoieli agricole din 1907 a fost studiată în mod cu totul superficial Iată câtevà exemple

Pentru a asigurà hrana vitelor țăranilor, legea nu s'a mulțumit numai să înființeze islazurile comunale, ci a luat o serie de măsuri, ca 80°/$_0$ din întinderea acestor islazuri să fie cultivată cu plante de nutreț. Aceste măsuri au fost aplicate în un mare număr de județe, unde au dat rezultatele cele mai mulțumitoare, și aplicarea lor face pe fiecare an progrese însemnate D-l Ionescu nu găsește să ne spună, în această privință, decât că: «o parte din suprafața islazului comunal *poate* fi cultivată cu plante de nutreț» (pag. 98).

Atât legea pentru învoieli agricole, cât și legea Casei rurale, precum și modificarea unor articole din legea Creditului funciar rural, au rezolvat dificila problemă a plății islazurilor comunale. D-l Ionescu se mulțumește să ne spună în această privință, că «plata se face prin mijlocirea statului» (p. 98)

Legea iea o serie de măsuri, pentru ca dijmuirea să se facă la timp Aplicarea acestor măsuri a stârpit abuzurile ce se făceau înainte, abuzuri cari fusese una din cauzele răscoalelor dela 1907. Autorul nu spune nici un singur cuvânt asupra acestui punct

Un alt abuz se făceà cu măsurătoarea falsă a pământurilor muncite de țărani sau arendate lor. In loc de a arătà dispozițiile luate de lege pentru a stârpì acest rău, autorul se mulțumește a ne spune că «măsurătoarea suprafețelor nu se poate face decât cu măsurile oficiale» (pag. 98).

In paragraful consacrat Casei rurale aflăm că scrisurile emise de această instituțiune «pot fi schimbate la orice cassă a Statului cu valoarea lor nominală» (pag 103).

In rezumat, părerea mea este că lucrarea d-lui Ionescu-Șișești

are prea multe lipsuri şi cuprinde prea multe greşeli pentru a fi propusă ca să fie premiată.

Dr. G. N. Leon, *Politica minieră în diferitele State şi raporturile ei cu politica minieră din România* Bucureşti 1915—*Raport de* **Dr. L. Mrazec.**

A Cuprinsul lucrării Introducerea în lucrare se face prin două capitole (pag 1—39), în cari:

1. Se dau noţiuni despre *mină, politică minieră* şi despre interesele Statului în exploatările miniere,

2. Se expune pe scurt *evoluţia istorică a raporturilor de drept minier* în dreptul roman, german, francez, englez, spaniol si românesc

Autorul împarte evoluţia dreptului minier în România în *trei perioade Prima perioadă* (a dreptului consuetudinar) până la legile lui Calimachi şi Caragea, *a doua* (a dreptului scris) până la legea minieră din 1895 şi *a treia* (a dreptului modern) până astăzi. Legislaţia din perioada a doua n'a avut legătură cu dreptul minier din trecut. Regulamentul Organic a introdus principii de drept rusesc, prin cari proprietarul de suprafaţă devine şi proprietarul subsolului, un drept nou pentru ţară, ce nu există în concepţiile vechi, şi care a avut o înrâurire nefastă asupra economiei noastre miniere

Autorul împarte materia ce constitue fondul lucrării în două părţi

a) *Regimul proprietăţii miniere* (pag. 40—140) şi

b) *Organizarea intreprinderilor miniere* (pag. 141—243).

I Prima parte a lucrării se compune din trei capitole:

a) *Regimul proprietăţii miniere,* b) *generatorii de energie şi regimul proprietăţii,* c) *expunerea şi critica propietăţii miniere în România.* In primul capitol autorul cercetează diferitele sisteme de proprietate minieră. sistemul accesiunii, sistemul concesiunii şi sistemul libertăţii miniere, arătând împrejurările istorice şi economice, cari au determinat introducerea lor în toate statele, în afară de România. Deasemenea cercetează întrucât diferitele sisteme mai corespund astăzi cu actuala desvoltare şi actualele echilibre economice ale statelor, în cari ele au fost introduse şi insistă asupra necesităţii unor reforme viitoare, mai cu seamă în ceeace priveşte statele ce au rămas încă sub imperiul sistemului de accesiune.

Capitolul al doilea este rezervat generatorilor de energie. Autorul caută să dovedească că generatorii de energie, din cauza însemnătăţii lor precumpănitoare pentru economia naţională a statelor, tind să ocupe un loc din în ce mai însemnat în politica minieră

mondială. Dovada acestor susţineri o face pe baza diferitelor măsuri legislative, ce s'au luat în unele state, mai cu seamă în ultimul timp, faţă de cei mai însemnaţi generatori de energie. cărbunele, petrolul şi căderile de apă; in Fino-Scandinavia, în Ţerile Alpine, în Apenini şi în Statele Unite pentru căderile de apă, pentru cărbuni în Germania, Olanda etc., pentru petrol în mai multe din ţerile principale producătoare

Ultimul capitol din partea întâia a lucrării se ocupă cu cercetarea critică a proprietăţii miniere în România, creată prin legea dela 1895. Aici se expun la lumina principiilor generale părţile bune şi rele ale regimului nostru minier, care de altfel se bazează, din nefericire, pe un compromis de principii deosebite, arătând cum ar puteà fi el modificat faţă cu împrejurările economice, prin cari trecem. Se arată în special defectele mari ale regimului nostru de petrol, create prin sistemul accesiunii, insistând asupra necesităţii unei reforme imediate şi radicale, care să permită utilizarea acestui important generator de energie în interesul general al ţerii.

II. In partea a doua a lucrării se ocupă autorul de organizarea intreprinderilor miniere. Partea aceasta cuprinde cele trei capitole următoare: a) *Asociarea intreprinzătorilor minieri*, b) *carteluri şi trusturi* şi c) *problema monopolului minier*. După ce mai întâiu aruncă o privire generală asupra caracterului intreprinderilor miniere, autorul examinează în amănunte forma specială, în care se îmbracă aceste intreprinderi.

In primul capitol vorbeşte de modul de asociare a intreprinzătorilor minieri, întrucât asociarea lor nu este de drept comun, adică de asociaţiune de drept german (Die Gewerkschaften). După un mic istoric al lor, autorul cercetează natura şi organizarea lor juridică, studiază organizarea lor practică, şi în sfârşit face o comparaţie între asociaţiunile de drept german şi societăţile pe acţiuni în industria minieră.

Intr'un al doilea capitol se ocupă cu problema cartelurilor şi a trusturilor în industria minieră. După ce autorul arată ce se înţelege prin carteluri şi trusturi, cum se deosebesc între ele şi cari sunt cauzele, cari determină desvoltarea lor, face monografiile următoarelor carteluri *tipuri*, din industria minieră Sindicatul sărurilor de potasiu din Germania, sindicatul cărbunelui din Westfalia şi sindicatul petrolului din România, aşà zisa Societate anonimă pentru distribuirea produselor petrolului. Vorbind de trusturile din industria minieră, autorul face întâiu o clasificare a trusturilor

după obiectul, după întinderea, după organizarea lor, apoi ca pildă prezentă trustul petrolului din America (Standard Oil Company), arătând în amănunte care este organizarea lui şi cari sunt mijloacele de cari s'a servit pentru a cucerì piaţa mondială a petrolului.

In sfârşit, ultimul capitol este consacrat problemei monopolului în general şi se cercetează în mod special problema monopolului de petrol în Germania (adică a unui monopol de vânzare) şi problema monopolului de cărbuni, tot în Germania (adică a unui monopol de exploatare).

Din toate aceste cercetări autorul caută să scoată învăţăminte cu aplicare la ţara noastră, lăsând să se întrevadă, cari sunt perspectivele pentru industria noastră minieră în general şi pentru cea de petrol în special.

B. Consideraţiuni asupra lucrării. — «Politica minieră» a d-lui Dr Leon este cea dintâi lucrare de politică minieră, care s'a scris în româneşte, exceptând, bineînţeles, diferitele broşuri, cari s'au scris cu ocazia votării legii minelor dela 1895 şi cari mai toate au un caracter subiectiv, datorit spiritului politic de care au fost animaţi autorii lor

Lucrările de politică minieră propriu zise sunt foarte restrânse chiar în literatura ştiinţifică străină. Lucrările fundamentale de politică minieră din Franţa· Dupont, *Cours de législation de mines* Paris 1881; Aguillon, *Législation des mines françaises et étrangère*, 3 vol Paris 1891 şi Cuvillier, *Législation des mines* Paris 1902, nu sunt, după cum însuş titlul lor indică, decât nişte manuale de drept minier, în cari se tratează mai mult chestiunile juridice, prin interpretarea textelor de lege. In Germania există o singură lucrare de politică minieră propriu zisă şi anume aceea a lui Dr. A. Arndt, *Bergbau und Bergbaupolitik.* Leipzig 1894, care însă nu se ocupă în ultima analiză decât tot numai cu acele probleme de politică minieră, cari se găsesc reglementate în legile pozitive ale diferitelor state, dând astfel şi acestei lucrări mai mult un caracter juridic Celelalte lucrări, scrise în limba germană, sunt pur şi simplu lucrări de drept minier, ca de exemplu: importantele scrieri ale lui Westhoff, *Bergbau und Grundbezitz* şi Voelkel, *Grundzuge des preussischen Bergrechtes*, etc.

Marea originalitate a lucrării d-lui Dr. Leon constă în aceea că.

1) *Lucrarea de faţă poate fi considerată ca cea dintâi încercare de a tratà problemele de politică minieră în sensul cel mai larg al cuvântului.* In ea se ating toate chestiunile econo-

mice cari sunt strâns legate de exploatările miniere. Planul lucrării este astfel întocmit, încât urmează ca problemele de politică minieră să fie desfășurate sub lumina celor trei factori de producție: *natura* (zăcământul), *capitalul* (despre întreprinderi) și *munca (lucrătorii minieri)*. In volumul de față autorul nu se ocupă decât cu primele două probleme, rămânând ca chestiunea muncii să fie expusă într'un alt volum.

2) Dr. Leon este cel dintâiu care aduce în discuție probleme, cari n'au fost până acuma tratate în lucrările de politică minieră, deși rolul lor este uneori covârșitor atât în economia națională, cât și în economia mondială. Acestea sunt:

a) Chestiunea generatorilor de energie, cărora, prin însemnătatea lor economică și politică, va trebuì de acum înainte să li se rezerve un capitol special în toate lucrările de politică minieră, ce vor mai fi scrise Intr'adevăr pozițiunea, ce o ieau față de generatorii de energie toate statele, ai căror conducători au fost capabili să recunoască însemnătatea lor, ne îndreptățește a spune că se pot prevedeà schimbări mari în concepțiile politice miniere din viitorul imediat

b) O altă problemă care este introdusă în mod special în această lucrare este aceea *a cartelurilor și a trusturilor din industria minieră*. Problema aceasta nu a fost tratată până acuma niciodată în întregimea ei și niciodată din punct de vedere al legăturilor sale cu politica minieră generală

Din cercetarea acestor organizări moderne se pot trage învățăminte relativ la rolul pe care trebue să-l aibă astăzi Statul față de exploatările zăcămintelor miniere, precum și față de comercializarea lor

c) O problemă arzătoare de actualitate este problema *monopolului* în industria minieră și mai ales monopolul generatorilor de energie. Necesitatea de a sustrage influenței capitalului străin și prin urmare influenței politice străine în general produsele miniere, ce au o înrâurire adâncă asupra independenței economice și chiar politice a Statelor, prin monopolizare directă sau indirectă, fie sub o formă sau alta, a fost de noi de mult preconizată și situațiunea economică mondială de astăzi a confirmat pe deplin aceste vederi.

D-l Dr. Leon, după ce cercetează principiul monopolului în general și supune unei critici amănunțite monopolul de exploatare minieră în România, ajunge la concluziunea că se impune o reformă a industriei petrolului prin naționalizarea ei, prin o sindicalizare cu

ajutorul Statului, care ar trebuì să aibă precăderea. Intr'adevăr starea actuală a acestei industrii, un compromis între speculatori, intermediari şi capitalul străin, precumpănirea acelor două grupări mondiale în industria noastră de petrol, cari caută să monopolizeze cu totul această industrie, constitue o pată ruşinoasă pentru politica minieră a Statului român, care cu orice mijloc trebue să caute să o şteargă înainte ca economia mondială să intre într'un nou echilibru.

Lucrarea d-lui Dr. Leon asupra politicei miniere este o lucrare modernă, concepută cu totul original în întregimea ei. Metodic şi limpede, autorul desfăşură ştiinţific şi atrăgător, cu competenţa omului care a pătruns chestiunile, obiectul politicei miniere şi problemele mari, ce le cuprinde.

Lucrarea aceasta nu este numai binevenită astăzi, fiindcă problemele acestea sunt de actualitate, dar fiindcă ea umple chiar în cadrul ei restrâns o lacună mult simţită în literatura noastră economică şi, cu mândrie o putem spune, chiar în cea străină. Convins de aceasta, Direcţiunea Institutului Geologic al României a hotărît de altfel a publicà cât de curând o traducere a ei, completată, într'una din limbile mondiale.

Cred că, după cele pe scurt expuse, n'am nevoie să insist mult asupra dreptului, ce o are lucrarea nu numai de a fi prezentată la premiul Academiei, dar de a fi premiată, fie chiar numai cu o parte, dacă s'ar găsì şi alte lucrări de mare merit alături de ea

Colonel Gheorghe Em. Lupaşcu, *Amintiri din răsboiul independenţei 1877—1878.—Raport de* **D. Onciul.**

In această publicaţie, autorul se mărgineşte, precum însuş zice în prefaţă, «a istorisì numai faptele şi fazele prin cari a trecut bateria a III-a din regimentul 3 Artilerie, în timpul răsboiului din 1877—78, fiind comandant al acestei baterii în acel timp şi în măsură de a precizà numai cele petrecute în jurul comandamentului» său. D-sa încheie lămuririle date în prefaţă, zicând: «Rog pe cei ce mă vor cetì să mă judece cu indulgenţă şi să considere această modestă lucrare a mea ca izvorîtă numai dintr'un sentiment românesc de a contribuì şi eu cu o mică lucrare şi prin slaba mea putere la o viitoare şi adâncită vreme la istoria armatei din răsboiul pentru independenţă».

Silinţa d-lui Colonel Lupaşcu de a scrie, la vârsta de 72 de ani

(cum zice), aceste amintiri ale sale de acum 39 de ani, în scopul arătat, merită negreşit recunoştinţă. Dar modul cum d-sa a reuşit să realizeze scopul propus nu dă scrierii sale valoarea unor amintiri personale din memorabilul războiu, lucrarea fiind, în mare parte, o adunare de date şi fapte mai mult sau mai puţin cunoscute din publicaţiuni anterioare Partea personală a autorului se reduce la o expunere puţin mai desvoltată a faptelor bateriei sale. Câtevà greşeli, parte de tipar, parte de cuprins, sunt corectate de mână în text.

In forma cum se prezentă, lucrarea nu poate fi socotită ca una din publicaţiunile cele «mai meritorii» printre cele prezentate la premiul Adamachi al Secţiunii istorice

Octav Minar, *Grigore Manolescu F. a* *—Raport de* **T. V. Stefanelli.**

In broşura aceasta nu găsim anul în care ea a fost tipărită şi nici numărul paginelor nu este arătat, o omisiune de tipar care sileşte pe cetitor să numeroteze singur şi astfel să afle că broşura are 84 de pagine şi conţine şi patru ilustraţiuni cu chipul lui Grigore Manolescu în câteva roluri pe cari le-a jucat. In fruntea broşurii găsim portretul lui Manolescu în miniatură.

Broşura este tipărită cu deosebit lux şi face cinste artei grafice a Institutului Socec. Astfel iei cu plăcere în mână această broşură şi ceteşti cele patru capitole, în cari autorul apreciază activitatea şi meritele acestui artist dramatic, care a strălucit pe scena teatrului românesc. Scrierea d-lui Octav Minar nu este o biografie a artistului în strictul înţeles al cuvântului, ci ea scoate la iveală numai episoadele cele mai interesante din copilăria artistului şi dela Conservatorul lui Ştefan Velescu şi arată maestrii pe cari i-a ales ca model pentru arta sa Autorul arată şi talentul cu care a fost înzestrat Manolescu şi formarea lui ca artist dramatic, insistând asupra individualităţii şi a puterii sale de a creà unele roluri mari din piese renumite, cari aveau de mult tradiţia lor bine stabilită de artişti celebri de pe scenele capitalelor europene. Spre a pune în evidenţă activitatea şi meritele lui Manolescu, precum şi zelul cu care a luptat să ridice teatrul românesc la un nivel artistic superior, autorul se foloseşte de ştirile şi criticile din ziarele de pe atunci, de aprecierile unor bărbaţi ca Vasile Alecsandri, Matei Millo, Pantazi Ghica ş a, de însemnările autobiografice ale lui Gr Manolescu însuş, de scrisorile sale către amici, de scrierea d-nei Aris-

tizza Romanescu, *30 de ani de teatru*, și de memoriile soției lui Manolescu, Ana Popescu. Din aceste din urmă memorii, autorul publică și o scenă de cea mai mare intimitate între Manolescu și Aristizza Romanescu, care, dacă ar fi chiar adevărată, nu se potrivià de loc în acest studiu, întrucât astfel de indiscrețiuni la adresa unei artiste de renumele Aristizzei Romanescu, care este încă în vieață, se puteau evità fără a știrbi întru nimic studiul asupra lui Manolescu.

Scrierea d-lui Octav Minar, deși scurtă, totuș ne dă o icoană lămurită a artistului Manolescu și reușește să ne arate într'o limbă și stil frumos ce însemnătate a avut Manolescu pentru scena teatrului românesc și ce pierdere a suferit publicul prin moartea prea timpurie (1857—1892) a acestui artist.

Premiul Adamachi din acest an este menit a se da numai scrierilor publicate dela 1 Ianuarie 1913 până la 31 Decemvrie 1915, dar cu toate că nu se poate ști în care an a fost tipărită această scriere, sunt de opinia să treceți, Domnilor Colegi, peste această chestiune de formă și să considerați numai fondul publicat în cele 84 de pagine ale scrierii de față.

Const. Moisil, *Studii și cercetări numismatice* I—VI. București 1913—1915 — *Raport de* **M. C. Sutzu.**

Studiile despre monetele noastre din trecut, publicate de d-l Constantin Moisil în *Buletinul Numismatic*, în număr de șase și cari ni s'au prezentat spre premiare, deși apărute izolat și nu tocmai în ordinea cronologică a materiei, formează în realitate o lucrare omogenă, care ar puteà să poarte titlul înscris pe broșura No. 1: *Contribuțiune la istoria Monetăriei vechi românești.*

D-l Moisil, după cum știți, este laboriosul nostru Conservator al Cabinetului Numismatic. El a adunat acolo și pus în ordine cea mai mare parte din bogatul material de monete medievale, pe cari le posedăm.

Intre toți urmașii mult regretatului nostru coleg Dimitrie Sturdza în studiul trecutului nostru monetar, d-l C. Moisil se distinge prin neobosita lui activitate și prin conștiința și pătrunderea publicațiunilor sale.

Ne prezentă astăzi aproape un rezumat de cunoștințele noastre numismatice în prezent

Broșura care poartă No. III poate fi considerată ca o introducțiune a lucrării, un omagiu pios și natural memoriei lui Dimitrie Sturdza, părintele numismaticei românești.

Broşurile No. I şi IV se ocupă cu competinţă de cele mai importante materii, ele ne dau seamă de primele ateliere monetare din Ţara-Românească şi din Moldova; pe cât se poate, de sistemele monetare întrebuinţate în ambele principate; de semnificarea numelor de monete aflate în documente şi de identificarea lor cu piesele de monete antice, pe cari le posedăm; de durata emisiunilor monetare şi de cauzele cari au determinat părăsirea fabricaţiunii monetelor la noi.

Monetăria lui Mircea cel Bătrân este studiată cu deamănuntul la finele broşurii cu No I.

Broşura care poartă No. VI cuprinde studiul efigiilor de Domni, figurate pe monete, materie de un interes foarte ridicat pentru istoria trecutului nostru, fiindcă cele mai mici amănunte ale figurilor constituesc documente preţioase de informaţiuni

Piesele de monete mărite, spre a înlesnì studiul, sunt bine reproduse. Descripţiunile sunt exacte şi comparaţia figurilor Domnilor noştri cu efigiile suveranilor pe monetele străine contimporane foarte instructivă.

In broşura care poartă No V, autorul, după ce ne dă seama de starea monetară a Moldovei în ajunul lui Dabija Vodă, ne explică împrejurările cari au îndemnat pe acest Domn a reînfiinţà un atelier monetar în ţară la Suceava. Emiterea de monete rele în Polonia, din cauza stării financiare deplorabile a acestui regat, constituià o primă ridicată pentru falsificatori. Autorul descrie apoi tipurile monetare cari s'au imitat de Dabija.

Broşura cu No II este consacrată medaliilor bătute de Constantin Brâncoveanu. Descripţiunea lor este precedată de o bună introducţiune istorică.

Toate aceste lucrări se disting prin documentarea lor şi o critică sănătoasă

Recomand deci cu plăcere opera d-lui Moisil sufragiilor Domniilor-voastre, spre a i se atribuì o parte din premiul Adamachi.

C. I. Nàvârlie, *Filozofia lui Schopenhauer Lumea ca voinţă şi ca reprezentaţie.* Bucureşti f a —*Raport de* **P. P. Negulescu,** membru corespondent

Din prefaţa volumului aflăm că d-l Năvârlie este «judecător de ocol într'un sat pierdut pe subt plaiuri». Acestei depărtări de centrele culturale ale ţerii se datoreşte poate faptul, că d-sa cunoaşte aşà de puţin vieaţa noastră intelectuală de astăzi. In locul progre-

sului—mic, se înțelege, dar real,—pe care l-am făcut, d-l Năvârlie nu vede decât o jalnică decadență «In țara noastră a fost o vreme când filozofia erà cultivată... Astăzi gândirea filozofică e aproape cu desăvârșire nu numai părăsită, dar chiar ignorată, și putem zice despre vremea de azi la noi ceeace Kant la 1781 ziceà despre gândirea filozofică din timpul său· «Altădată metafizica erà numită regina tuturor științelor... Astăzi e o modă a-i arătà tot disprețul, și biata doamnă nobilă, părăsită și alungată, se jelește ca Hecuba» (p 13—14).

Din fericire, adevărul nu e așà de trist. Filozofia a fost totdeauna puțin cultivată la noi Dar astăzi, departe de a fi «părăsită» sau «ignorată»—sau chiar «alungată»,—ea este mai cultivată, relativ, ca oricând. Niciodată numărul publicațiilor filozofice n'a fost mai mare, și cercetările nu s'au îndreptat în mai multe direcții, ca astăzi. D-l Năvârlie puteà, dacă voià, să conteste valoarea acestor publicații și acestor cercetări,—rămânând, firește, s'o dovedească. Dar a nega pur și simplu existența lor, mi se pare că e o procedare prea sumară,—dacă nu e o probă de totală lipsă de informație.

Numai printr'o asemenea lipsă de informație s'ar puteà explicà modul cum își prezentă d-l Năvârlie lucrarea, ca «prima în acest gen, ce se scrie în țară la noi» (p. 14). Monografii asupra filozofilor s'au mai scris însă la noi Am puteà cità studiul d-lui C. Rădulescu-Motru asupra lui Nietzsche, care a fost reeditat acum de curând, și încercarea de popularizare a ideilor aceluiaș cugetător de d-l M. Negru; am puteà aminti studiile d-lui C Antoniade asupra lui Carlyle și lui Bergson, și ale d-lui I. Petrovici asupra lui H. Poincare și Aug. Comte,—ca să nu vorbim decât de cele mai recente

Dacă însă monografia d-lui Năvârlie asupra lui Schopenhauer nu este «prima lucrare de acest gen în țară la noi»,—ea este de sigur prima lucrare de acest gen a d-sale, și se cuvine să privim cu indulgență căldura cu care ne-o recomandă și iluziile de inițiator pe cari și le face.

Scurtul rezumat al «Criticei rațiunii pure», cu care începe d-l Năvârlie, este în general destul de exact. Dar «forma nouă și intuitivă»,—pe care ne anunță în introducere că o va «realiză în expunerea ideilor filozofului german»—nu e totdeauna fericită. Iacă bunăoară exemplul prin care vrea să ilustreze ideа lui Kant, că percepțiunile noastre nu ne sunt date pur și simplu de realitatea externă «Văd o piatră mișcându-se și gândesc că piatra s'a mișcat Pare a fi un simplu spectacol la care noi azistăm (ortografia e a

autorului) în mod pasiv; și totuș în acest fenomen e atâta din spiritul nostru, încât se poate zice că piatra nu e un lucru oarecare, decât fiindcă a fost, ca să zicem așa, *lucrată* de spiritul nostru» (p. 32). In vorbirea curentă o piatră «lucrată» e o piatră cioplită sau sculptată. Imaginea care se prezentă dar în mod firesc minții cetitorului este prea materială și nu corespunde adevăratei idei a lui Kant. Căci piatra nelucrată există independent de cel ce o lucrează, pe când percepția pietrei, de care vrea să vorbească d-l Năvârlie, nu există independent de mintea noastră, care ar interveni numai ca s'o «lucreze». Uneori modul de exprimare al autorului este impropriu. Iacă un exemplu «spiritul nostru dispune de o facultate pe care Kant o numește *sinteză*, adică forța de a legà între ele diferitele elemente, pentru a face posibilă existența lumii—și a-i da un sens oarecare» (p 32). O sinteză e un act, nu o facultate, e produsul unei forțe, nu o forță.

Alteori, în dorința de fi popular, autorul recurge la înlocuiri de termeni, cari nu sunt admisibile Așà bunăoară, înlocuește termenul tehnic «percepere» cu termenul popular «simțire». De pildă: «pentru *simțirea* lucrurilor sinteza în spațiu nu este de ajuns» (p 33) Și, cu toată această înlocuire, nu izbutește să ajungă la claritatea intuitivă la care aspiră. Iacă bunăoară cum ni se explică forma timpului: «Pentru ca un obiect *să se facă simțit*, el trebue să lucreze, să stea un timp oarecare înaintea ochilor. Momentul dela început trebue legat cu momentul următor, și tot așà continuu până la sfârșit. Nu trebue să uit o singură clipă din cele anterioare, ci să am conștiința că eu am privit în primul moment, eu în cele următoare. Atunci am *simțit* piatra, cu alte cuvinte am legat stările succesive ale conștiinței mele între ele, și *am realizat simțirea* pietrei, am făcut ca piatra să existe Dacă fiecare clipă ar fi *trecut* fără nici o urmare, simțirea nu s'ar fi putut produce, căci orice clipă s'ar fi șters din conștiință îndată ce ar fi venit» (p. 33—34) —Cine n'ar ști de ce e vorba, și-ar închipui că autorul vrea să ne arate importanța memoriei pentru «simțirea» sau perceperea lucrurilor. «Nu trebue să uit o singură clipă din cele anterioare—dacă orice clipă ar fi trecut fără nici o urmare—dacă orice clipă s'ar fi șters din conștiința mea, imediat ce a venit» — «simțirea pietrei nu s'ar fi putut produce.» — Forma timpului însă nu e *păstrarea* impresiilor în memorie, ci *succesiunea* lor în conștiință, — pe care autorul ar fi trebuit să ne-o prezente ca o condiție a perceperii, dacă ar fi voit să ne redeà exact ideа lui Kant.

Analiza filozofiei lui Schopenhauer este completă, amănunţită, destul de limpede şi destul de exactă Obscurităţile şi micile neexactităţi trebuesc puse şi aci pe seama formelor verbale, pe cari autorul nu le mânueşte cu destulă siguranţă, în materii aşà de abstracte In dorinţa sa «de a fi cât mai credincios originalului» —întrebuinţând pe cât posibil «însuş modul de a se exprimă al autorului» (p. 17)—dă uneori stilului său întorsături puţin fireşti.

Ca încheiere, lucrarea d-lui Năvârlie e un studiu conştiinţios, care face onoare unui nespecialist în ale filozofiei, cum e d-sa, dar nu cred că Academia îi poate acorda premiul Adamachi.

V. Păcală, *Monografia satului Reşinari* — *Raport de* **S. Mehedinţi.**

Prin firea lor, lucrările de acest gen sunt foarte grele. Ar trebui să fie cinevà enciclopedist, ca să poată trata cu o egală competinţă fenomenele unui mic ţinut, începând dela partea fizică, până la cea antropogeografică.

Astfel e lesne de înţeles, că unele capitole sunt foarte sumare şi cuprind material de împrumut. Aşa e cazul cu paginele privitoare la mediul fizic. Dar chiar şi aci, autorul a ştiut să adaoge unele fapte particulare, bine observate De pildă a descris în chip caracteristic vânturile locale, relevând foarte bine caracterul de *foehn* al «vântului mare».

Partea cea mai preţioasă a lucrării e însă cea etnografică, demografică şi economică. Mişcarea populaţiei, tipul, locuinţa, hrana, portul, obiceiurile şi industria, etc., sunt studiate, descrise şi ilustrate în chipul cel mai bogat. Faţă de atâtea încercări fără spirit ştiinţific, monografia asupra Reşinarilor e o fericită excepţie şi cred că e vrednică a fi răsplătită prin o parte cât se va puteà mare din premiul divizibil Adamachi.

Nicolae Pop, *Economia rurală şi grădinăritul* Blaj 1914 — *Raport de* **S. Mehedinţi.**

După îndemnul autorităţilor şcolare, profesorul de economie dela seminarul teologic din Blaj a prelucrat «Economia rurală» a răposatului Ştefan Pop, pentru a o pune la nivelul ştiinţei economice de azi, spre a slujì tineretului român de peste munţi.

Pentru cei deprinşi cu limba literară, lucrarea aceasta didactică are neajunsul unor neologisme şi forme bizare: ***rigolare, morburile, delăturarea apelor prin drenaj, ocularea, superedificatele econo-***

mice (e vorba de unele clădiri ale gospodăriei), etc Ciudățeniile acestea dau cărții o înfățișare străină și trebue să cam sperie pe copiii de plugari cari vin în institutul pedagogic și seminarul dela Blaj In unii se va fi deșteptând idea că plugăria e o ramură a cărturăriei, nu a vieții practice a muncitorilor.

Lăsând însă la o parte forma, lucrarea autorului e conștiințioasă, ilustrarea nimerită și, ținând seama de greutățile culturii românești de peste munți, subsemnatul o propune pentru o parte cât mai bună din premiul divizibil Adamachi.

Căpitan N. I. Popescu, *Cronici militare* Ediția II, f. a — *Raport de* **General Gr. Crainicianu.**

Cuprinde. Răsboiul ca factor de progres — Poporul luminat înaintează — România culturală, economică, militară și financiară — Sentimentul datoriei — Așezarea geografică a poporului român — Care să fie idealul nostru? — Invățătorii și idealul nostru. — Unirea Principatelor la 24 Ianuarie, etc, etc.

Materia acestor subiecte este tot atâta de compilată și răsvrătită ca și subiectele înseși, intitulate Cronici militare (?!)

Cartea nu merită a fi luată în considerare.

Căpitan N. I. Popescu, *Răsboiul* Ediția II, f a —*Raport de* **General Gr. Crainicianu.**

N'are tablă de materie

Cuprinde: Cap. I. Ce este răsboiul? — Fazele prin cari a trecut Citează pe Proudhon, Voltaire și Dinu Arion; bătălia dela Kirk-Kilise și Lule-Burgas. Armatele din antichitate până azi ! — Cap. II. Avantajele răsboiului. — Cap III Dezavantajele răsboiului (Ceatalgea) ! — Cap. IV. Răsboiul în viitor Reproduce Manifestul Acțiunii naționale către țară și Memoriul Federațiunii unioniste către Rege ! — Cap. V. Mijloacele de a preveni răsboiul. Reproduce afișele lipite pe strade în contra răsboiului și pentru răsboiu !—Incheierea. «Am strâns în acest volum tot ce s'a scris și s'a spus despre răsboiu în decursul veacurilor» !

Cartea este o compilațiune de idei fără nici un rost și legătură. Nu merită a fi luată în considerare

Andrei Rădulescu, *Studii de drept civil* Bucureşti 1915 — *Raport de* **Barbu Delavrancea.**

D-voastre, din Secțiunea istorică, m'ați delegat să vă prezent raportul privitor la lucrarea d-lui Andrei Rădulescu. Indeplinesc mandatul

acesta cu o plăcere deosebită — «Studii de drept civil» este începutul unui scriitor conştiinţios, muncitor şi de merit Nădăjduesc că tânărul magistrat nu se va oprì din calea pe care a apucat, şi că vom aveà, în sfârşit, nu o contribuţie la literatura juridică, ci un autor de întreaga doctrină a Dreptului Civil. — Stilul său e limpede, firesc şi potrivit cu noţiunile cele mai abstracte ale ştiinţei dreptului D-voastre ştiţi — nu mă îndoesc — că feluritele expuneri tehnice, până mai deunăzi, au contribuit a ne stâlci limba, înfăţişând-o ca pe o limbă săracă Sărăcia autorilor a fost luată drept sărăcia specifică a graiului nostru. Incapacitatea lor drept neputinţa de a concepe abstracţiunile ştiinţifice a poporului românesc. Lenea de a gândì, în armată, în medicină, în inginerie, în barou şi în magistratură, în matematică şi în diferitele ei aplicaţiuni practice, a contribuit să sporească hibriditatea şi zăpăceala limbii, până a ajunge la cuvinte pe cari ţi-ar fi ruşine să le pronunţi într'o adunare de oameni Ba—cer iertare, Domnilor Academicieni—şi Academia îşi are partea sa contributivă la această anarhie, neizbutind până astăzi să scoată un Dicţionar al limbii româneşti —Şi de aceea, nu este cel mai mic merit pe care îl găsesc în stilul d-lui Andrei Rădulescu — Fraza sa curge fără întortochieri, mlădiindu-se cu înlesnire, pentru a prinde şi a formulà adevărurile juridice. Cu puţină opintire încă, şi d-l Andrei Rădulescu va ajunge să fie un model de limbă juridică. Fireşte că d-sale i-au fost de folos ilustrii predecesori, ca Vasile Boerescu, Grigore Peucescu, Danileanu, Degrea, şi profesorul Constantin Dissescu. Şi, după cum constat, autorul a consultat cu folos pe colegul nostru d-l N Iorga în vasta sa preocupare despre vieaţa noastră din toate timpurile şi până astăzi. Şi de sigur, cetind «Studii şi documente», mai ales în ceeace priveşte «chronomia» şi «înzestrarea», a trebuit să-i rămâie cevà care să-l ajute în exprimarea Dreptului nostru de odinioară. E un fel de împrumut inconscient, pe care noi oamenii îl facem sufletelor mari, pentru ca să împingem mai departe progresul moştenit

Opera d-lui Andrei Rădulescu cuprinde următoarele capitole din Dreptul Civil modern şi din Dreptul Civil dinainte de 1866· *Perimarea inscripţiunii ipotecilor şi privilegiilor —Conservarea privilegiului vânzătorului de imobile —Privilegiul aceluia care a dat cu împrumut banii necesari pentru cumpărarea unui imobil —Efectul inscripţiunii ipotecare asupra dobânzilor.—Alegerea de domiciliu în inscripţiunile ipotecare.—Ratificarea prevăzută de art 1 546 C Civ.—Câtevà cuvinte asupra art. 895 C Civ.—*

Obligaţiunea impusă fraţilor, prin legiuirea Caragea, de a înzestrà pe surori şi influenţa Codului Civil asupra acestei obligaţiuni.— Dovedirea embaticului şi otaşniţei —Cui se cuvine sub regimul legiuirii Caragea darurile dinaintea nunţii, după desfacerea căsătoriei?

In prima parte—Dreptul Civil modern—care ocupă aproape două treimi din volum, autorul discută o serie de chestiuni şi de controverse, bizuindu-se pe jurisprundenţa Curţilor de Apel, a Inaltei Curţi de Casaţie, pe jurisprudenţa din occident şi pe doctrină, strângând în sprijinul ideilor pe cari le susţine pe cei mai mari autori moderni. Soluţiunile la cari ajunge sunt echitabile, drepte şi sigure Se vede că este o minte pătrunzătoare şi echilibrată Nu se ameţeşte de elocinţa doctrinei, nici nu se închină jurisprudenţei,—ci ţine măsura între amândouă, înlesnind cât e cu putinţă evoluţiunea Dreptului, care roade încet şi pe nesimţite ceeace pare intangibil şi veşnic. El împacă preocuparea de echitate cu dreptatea legală, izbutind uneori să smulgă, din formula echităţii şi din formula juridică a legii, formula practică, care să împace şi umanitarismul echităţii şi asprimea juridică a adevărului de drept.

Domnilor, vă mărturisesc că o deosebită atracţie a exercitat asupra mea cea de a doua parte a Dreptului vechiu—aproape o treime din «Studii de Drept Civil»,—de sigur, prin limba mai literară ca în prima parte, prin orizontul social pe care ni-l deschide şi prin cercetările istorice la cari se dedă. Am avut impresia, cetind, că trăesc acum un secol, că asist la căpătuirea surorilor îndeplinită de fraţi după moartea tatălui lor, că m'amestec la scotocirea zestrilor lor: «Una giubeà de ghermesut cu jder, îmblănită cu catuperi de jder, una fermeneà de pambriu stacojie cu fir, şase cămăşi femeeşti, o cămaşă de socru, o cămaşă de soacră, o cămaşă de ginere, o ladă de Braşov, două scoarţe mari» ş. a. Şi le ieau pe rând, şi privesc împrejurul meu la familia românească cum se ajută, cum se înzestrează, nu numai ca o datorie morală, ci ca o datorie legală, pentru ca fetele rămânând orfane de tată, sau şi de tată şi de mamă, să se căpătuească «cu bărbaţi de potriva lor şi de cinstea lor», după cum glăsueşte Condica lui Caragea la § 13 dela zestre.

In partea aceasta d-l Andrei Rădulescu nu mai are la îndemână jurisprundenţa şi doctrina din Franţa şi din Belgia, şi-şi îndreaptă atenţiune sa la obiceiurile pământului nostru,—la licăririle doctrinei vechi, bunăoară la Ştefan Ferekide, care-şi ţine cursul de Drept Civil, după 1838, pe care-l ceteşte în manuscrisul Academiei Române,—

la Bărbătescu care-şi tipăreşte Dreptul Roman sau explicarea paragrafelor de legi civile după ordinea Pravilei lui Caragea, în 1859,— la istoricii noştri cari au atingere cu documentele relative la legiuirile lui Mateiu Basarab, Ipsilanti şi Caragea, ca V. A Urechiă şi în deosebi d-l N. Iorga;—la legiuitorii noştri de pe vremea Regulamentului Organic, ca Gr Filipescu, C Cantacuzino, C. Brăiloiu, N Filipescu, Al. Filipescu, C. Câmpineanu, At. Hristopol, I. Slătineanu, D. Hrisoscoleu şi At. Arghiropol, şi alţii. Cine vrea să înţeleagă juridiceşte familia românească din trecut, căminul nostru, privilegiul masculinităţii, cu îndatorirea fraţilor de a înzestrà pe surori, alcătuirile embaticului şi-a otaşniţei, îl îndemn cu tot dinadinsul să citească aceste 91 de pagine, în cari autorul dovedeşte acel simţ particular al priceperii trecutului, cu luptele sociale, cu tendinţele seculare, cu moravurile noastre neaoşe, cu obiceiurile pământului, cu sufletele curate ale masselor populare şi cu străduinţele celor bătrâni de a făuri legi, cari să fie mai potrivite cu voinţa de omenie a poporului românesc.

Domnilor, eu crez că premiul Adamachi fiind divizibil, o parte, pe care o veţi preţuì D-voastre, se cuvine d-lui Andrei Rădulescu pentru opera sa: *Studii de Drept Civil.*

H. Sanielevici, *Cercetări critice şi filozofice* Bucureşti 1916.—*Raport de* **P. P. Negulescu**

Volumul d-lui Sanielevici cuprinde mai mult articole de critică literară. Puncte de atingere cu filozofia n'au decât cele două schiţe, «Cetind scrisoarea d-lui Brătescu-Voineşti» şi «Pe paginele Primelor Principii de Spencer», în cari autorul îşi notează în fugă reflexiunile asupra problemelor metafizice,—şi, mai ales, cele două studii finale «Epopea este o creaţiune a rassei germanice» şi «Dela critica literară la biologia mamiferelor», în cari formulează cu privire la psiho-fiziologia rasselor câtevà idei deosebit de interesante.

Deşi puţin numeroase, aceste «cercetări filozofice» ale d-lui Sanielevici se pot împărţi în două grupe, de o valoare inegală, şi cari ni-l prezentă subt două aspecte diferite. Prima grupă o formează cele două schiţe dela început Intr'însele autorul ne apare ca un impresionist, care nu adânceşte nicidecum problemele de cari se ocupă, ci, alunecând repede asupra lor, iea totuş un ton dogmatic, îşi aruncă părerile cu semeţie în faţa cetitorului, nu se înjoseşte să le dovedească, şi priveşte de sus la cugetătorii ce văd lucru-

rile altfel, oricare ar fi autoritatea şi renumele lor. A doua grupă o formează cele două studii dela sfârşit. Intr'însele autorul ni se înfăţişează din potrivă ca un muncitor migălos şi metodic, care frământă o problemă ani întregi, o întoarce pe toate feţele, caută informaţii în toate direcţiile, şi după ce ne spune asupră-i câtevà lucruri interesante, se scuzează cu «un sentiment dureros», că n'a putut încă să ne dea rezultate definitive.

Din aceste două aspecte ale personalităţii d-lui Sanielevici, cel dintâiu îmi pare a fi întâmplător; adevărata sa natură o exprimă cel din urmă. Datoria totuş de a informà exact şi deplin Academia asupra scriitorului, pe care am fost însărcinat să-l studiez, mă obligă să vorbesc de amândouă.

In schiţa intitulată: «Cetind scrisoarea d-lui Brătescu-Voineşti», autorul reflectează asupra problemei fundamentale a metafizicei— dacă lumea este sau nu aşà cum o percepem,—şi crede că o poate deslegà în câtevà cuvinte. De studii amănunţite şi sistematice nu i se pare că e nevoie. De ce? Fiindcă «în ştiinţele deadreptul legate cu vieaţa: biologice, psihologice, sociologice, filozofice, adevărata competinţă o dă puterea de gândire şi fineţea de observaţie (cari, când lucrează cu mare iuţeală şi inconştient, ieau numirea de intuiţie,—facultate creatoare prin excelenţă), iar nicidecum erudiţia, specializarea» (p. 66).

Nu mai încape îndoeală că, fără «puterea de gândire şi fineţea de observaţie», erudiţia şi specializarea nu pot duce la nimic. Dar e tot aşa de neîndoios că, fără studii sistematice şi amănunţite, pentru cari erudiţia şi specializarea sunt mijloace ajutătoare foarte preţioase, puterea de gândire şi fineţea de observaţie nu pot duce decât la «intuiţii» ce nu se pot desvolta, nu se pot organizà, şi, mai ales, nu se pot comunicà şi altora cu aceeaş certitudine. Intuiţiile sunt, prin natura lor, subiective,—pe când comunicarea lor presupune argumentări obiective, raţionamente ce se întemeiază pe fapte cunoscute—sau putând fi cunoscute—de toţi, şi pe legile logice obşteşti Altfel, intuiţiile rămân simple impresii ale autorului, cari pot să fie interesante de cetit, dar cari nu conving pe nimeni.

Poate că d-l Sanilevici şi-a dat seamă de aceste lucruri, dar a crezut, totuş, că o problemă filozofică nu merită prea multă osteneală. In adevăr, d-sa declară că «filozofia îi inspiră dela o vreme o antipatie de neînvins» (p. 67). Şi, trecând în revistă cursurile pe cari le-a ascultat în «centrul universitar german, unde se află» în momentul când şi-a scris schiţa, adaoge: «De câte ori cetesc, la

începutul semestrului, indicatorul de cursuri, şi ajung la *Prelegeri filozofice*, întorc repede foaia, cu o grimasă de dispreţ,—grimasa pe care o faci, când auzi pe cineva spunând cu ifos o prostie» (p. 67).

Mi-e dar de mirare că d-l Sanielevici nu şi-a dat osteneala să adâncească problema de care se ocupă, şi de care s'au sfărâmat până acum sforţările minţilor celor mai alese ale omenirii. D-sa crede că o poate deslegà în două pagine. Şi iată «punctul său de vedere»: «ştiinţa care ne arată că senzaţia nu-i decât o vibrare a nervului, ne mai învaţă că fiecare fiinţă vieţuitoare e alcătuită de natură (adică s'a alcătuit de sine prin adaptare) în aşà fel, ca existenţa şi prosperarea ei să fie asigurate. Deci simţurile noastre tot natura le-a creat, şi le-a creat în aşà chip, ca dânsa să se poată oglindì cât mai exact în noi,—fiindcă aceasta e în interesul existenţei noastre» (p. 71) Prin urmare, lumea e aşà cum o percepem. Iar pe Kant, care erà de altă părere, d-l Sanielevici îl dă gata în câtevà cuvinte. «Kant n'are de loc dreptate, când susţine că simţurile ne înşeală, simţurile noastre nu sunt rezultatul întâmplării· natura le-a alcătuit după chipul şi asemănarea ei, şi ni le-a dat, nu ca să ne înşele, ci ca să ne ajute s'o cunoaştem, adică ni le-a dat, ca pe celelalte organe, spre folosul şi nu spre paguba noastră.. Numenul şi fenomenul, fiind amândouă mişcare, sunt identice.»

Ce să zicem de aceste afirmări?—Dacă autorul şi-ar fi dat osteneala să le desvolte, şi să le motiveze, le-am fi putut de sigur discutà. Aşà cum sunt însă, în scurtimea lor aforistică, ele rămân simple «intuiţii», adică simple impresii, ce nu suportă discuţia. Mă voiu mărginì dar la o observare de fapt şi o întrebare Care ştiinţă ne arată că «senzaţia nu-i decât o vibrare a nervului?» Aşà ceva afirma vechiul materialism, care era—o doctrină metafizică. Ştiinţa are o atitudine mai rezervată. Nu s'a ridicat oare, cu mai multă energie chiar decât filozofii, împotriva pretenţiilor materialismului de a explicà fenomenele psihice prin «mişcările» sistemului nervos, un om de ştiinţă exactă, ca Dubois-Reymond?—Apoi, de unde ştie d-l Sanielevici cu atâta siguranţă, că «numenul şi fenomenul sunt amândouă mişcare?».

Ca să ne arate şi mai bine, ce puţin însemnează «teoria kantiană», autorul ne spune că filozoful n'a urmărit într'însa «curatul adevăr» «Mobilele sufleteşti» ale acestei teorii trebuesc căutate în «psihologia de clasă». Kant ar fi voit adică să ajute burghezia germană, pe care o reprezenta, în lupta pentru libertate, pe care nu îndrăznià

s'o înceapă. Neputând urmà exemplul burgheziei franceze, care făcuse o revoluţie adevărată, burghezia germană s'a mulţumit cu o revoluţie pe hârtie, care a fost—criticismul lui Kant. Neputincioşi—«intelectualii germani trăgeau cu coada ochiului peste Rin şi suspinau . Şi căutau să se mângâie cu un vag liberalism cultural, tolerat de suverani» (p 74).

Dovada?—«A spus-o Heine. criticismul lui Kant este revoluţia franceză în filozofie» (ibid.). Pe cât mi-aduc aminte însă, poetul german nu dedeà acestor cuvinte înţelesul pe care i-l atribue d-l Sanielevici. Comparând pe Kant cu Robespierre, Heine voià să zică numai, că şi unul şi altul au îndeplinit o operă distructivă — unul în politică, altul în filozofie,— dar nu se gândià să explice apariţia «Criticei raţiunii pure» prin «psihologia de clasă» a burgheziei germane dela sfârşitul veacului al XVIII-lea Autorul ar fi trebuit dar să se explice,—cu atât mai mult, cu cât afirmarea sa, pe care n'o dovedesc cuvintele lui Heine, nu e nici de cum evidentă prin ea însăş. Psihologia de clasă poate să fie un factor al producţiei literare şi artistice, dar în ştiinţă şi filozofie rolul ei e foarte îndoios. Ce psihologie de clasă ar puteà explica sistemul heliocentric al lui Copernic? Şi ce aveau a face aspiraţiile politice ale burgheziei germane cu contradicţia dintre legea gravitaţiei universale a lui Newton şi teoria spaţiului din filozofia lui Leibnitz, contradicţie care l-a frământat atâta vreme pe Kant, şi a jucat un rol aşà de însemnat în evoluţia ideilor sale, în perioada când a conceput critica raţiunii pure?—D-l Sanielevici însă crede că poate judecà «mobilele sufleteşti» ale filozofului de care se ocupă, fără să fi studiat amănunţit istoria cugetării sale. Şi o crede pentru motive de ordin general şi teoretic, cărora le dă iarăş o formă dogmatică «Libertatea intelectuală nu există, şi mai ales n'a existat în trecut. In gândirea lui, omul mijlociu e înrâurit de interesele lui individuale, omul ales deosebeşte între acestea pe cele de clasă, iar omul cel mai ales e legat prin sentimente de clasa din care face parte şi o reprezentă teoreticeşte în mod inconştient. Nişte biete primate suntem cu toţii: noi ceştialalţi cu o capacitate craniană de 1 500 cm. c.; Kant, cu 1.715—deosebirea e mică. .» (p. 75).

Iacă primul aspect al personalităţii d-lui Sanielevici. El este, fără îndoeală, puţin simpatic. Mă grăbesc însă să adaog, că nu e aspectul său obişnuit El trebue să corespundă, fireşte, unor trăsuri reale ale caracterului său, — cari nu sunt însă cele esenţiale. A doua grupă de studii ale d-lui Sanielevici ne arată că d sa ştie să mun-

cească cu răbdare şi modestie, cu stăruinţă şi metodă, cu ingeniozitate şi originalitate.

Voind să dea criticei literare o temelie mai solidă şi o înfăţişare mai ştiinţifică decât aveà până acum, d-l Samielevici şi-a propus să cerceteze cauzele cari produc operele de artă. Printre aceste cauze i se pare că trebue să pună în primul rând însuşirile sufleteşti ale artiştilor. Spre a studià aceste însuşiri, d-sa se adresează psihologiei. Dar în psihologia contimporană nu găseşte decât elemente schematice ale vieţii sufleteşti în general: percepţii, imagini, noţiuni, raţionamente, etc. De combinarea particulară a acestor elemente, în fiecare caz individual, spre a da o anumită complexiune psihică sau o anumită fizionomie sufletească, nu se ocupă cei ce cultivă astăzi această ştiinţă. Acesta ar urmà să fie, după Ludwig Klaps şi după d-l Samielevici, obiectul «psihologiei diferenţiale». Dar determinarea obiectului unei ştiinţe nouă nu e tot una cu crearea ei Psihologia diferenţială rămâne să iea naştere când se va puteà, când adică starea cercetărilor o va îngădui. Până atunci, d-l Samielevici porneşte singur în căutarea rezultatelor la cari va trebui să ajungă ea. I se pare neîndoios că însuşirile sufleteşti ale unui om trebue să stea în legătură cu organizarea lui fiziologică Această legătură i se pare foarte importantă, întrucât crede că i-ar permite să ajungă, pe o cale indirectă, la ţinta pe care o urmăreşte. Organizarea fiziologică a unui individ e mai uşor de studiat, — atât în sine, cât şi în raport cu mediul ambiant. Şi, dacă ea stă într'o legătură determinată cu însuşirile sufleteşti ale individului şi cu manifestările lui de tot felul — prin urmare şi cu cele estetice, — am puteà ajunge pe această cale să găsim cauzele operelor de artă

Insuşirile sufleteşti ale oamenilor în legătură cu particularităţile lor fiziologice le-au studiat, întrucâtvà, unii învăţaţi mai vechi, cari au căutat să stabilească anumite raporturi între caractere şi temperamente. Dar empirismul lor naiv nu puteà duce decât la rezultate aproximative. D-l Samielevici vrea mai multă preciziune şi mai multă siguranţă — şi, considerând legătura dintre însuşirile psihice şi constituţia fiziologică a indivizilor ca fiind de natură antropologică, — se adresează antropologiei.

Antropologul englez Ripley deosebeşte în populaţia Europei trei rasse mai însemnate, faţă de cari celelalte pot fi considerate, fiziceşte şi psihologiceşte, ca transiţiuni: dolicoblondul înalt, *homo europaeus*, de pildă Suedezul; brahibrunul îndesat, *homo alpinus*, care formează populaţia regiunilor muntoase, de pildă Francezul,

sau Bavarezul; și dolicobrunul svelt, *homo mediterraneus*, sau rassa iberico-insulară, care ocupă Spania, Corsica, Sardinia, sudul Italiei și părți din Grecia. Caractere de transiție prezentă de pildă rassa brahiblondă, din regiunile slave.

Spre a «lămuri raportul dintre rasse și genuri literare», — d-l Sanielevici încearcă să facă psiho-fiziologia a două din cele trei rasse de căpetenie, a dolicoblondului înalt (homo europaeus) și a dolicobrunului svelt (homo mediterraneus) De brahibrunul îndesat (homo alpinus) se va ocupà «altădată» (p. 339) (cf. p 347 — 48)

După ce examinează mai întâiu, cu Wundt, raportul dintre procesul de excitație și procesul de inhibiție, care joacă un rol capital în funcționarea sistemului nervos, d-l Sanielevici caută să vadă cum se prezentă acest raport la cele două rasse pe cari își propune să le studieze. Și concluzia la care ajunge este următoarea: «la *homo europaeus* explozia nervoasă se propagă greu, dar cu putere; la *homo mediterraneus*, din contră, repede și slab» (p. 343).

Deosebirea aceasta e fundamentală, fiindcă pe ea se întemeiază întreaga psihofiziologie a celor două rasse, — și deci ar fi trebuit să fie bine și amănunțit motivată. Autorul n'o face însă și se scuză cu cuvintele: «despre cauzele acestei deosebiri psihofizice fundamentale nu putem vorbì aici» (p. 343) — De ce nu? Cercetarea acestor cauze — sau cel puțin indicarea lor — ar fi fost indispensabilă pentru a da cetitorilor încredere în concluziile pe cari autorul le trage imediat din deosebirea modului cum se prezentă raportul dintre procesul de excitație și procesul de inhibiție la cele două rasse

Să luăm dar această deosebire ca dată — deși explicarea ei ne lipsește, — și să vedem cum clădește autorul pe ea psihofiziologia «dolicoblondului» — homo europaeus și a «dolicobrunului» — homo mediterraneus Spre a redà cât mai exact părerile d-lui Sanielevici, și pentru ca Academia să aibă în acelaș timp o idee și de modul cum scrie d-sa, voiu reproduce acì câteva din părțile esențiale ale analizei sale

La homo europaeus, «senzația fiind puternică, imaginea, care este un ecou al senzației, va fi și dânsa intensă, — cu atât mai intensă cu cât creerul este și el bine hrănit. In creerul omului dolicoblond lumea reală se va oglindì, așà dar, în mod foarte credincios, memoria materială va fi desăvârșită, viziunea plastică neobișnuit de mare . » — «Afară de aceasta, curentul nervos propagându-se încet, elaborarea interioară a materialului venit din afară prin simțuri

este mai mică, — iar elaborarea presupune mai totdeauna şi o alterare. In sfârşit, judecata fiind lentă, are timpul şi înclinarea de a considerà la fiecare hotărîre şi argumentele contrare...» — «In privinţa sentimentelor. funcţiunea intensă a organismului se traduce prin acel concert de plăcute senzaţiuni organice, cari au o înrâurire aşà de hotărîtoare asupra obişnuitei noastre dispoziţii sufleteşti Bogata rezervă de energie a sistemului nervos, tensiunea sau tonalitatea lui înaltă, face ca senzaţiunile, activităţile, toate fenomenele trupeşti şi sufleteşti, să fie însoţite de plăcere. Iar sentimentele propriu zise, cari nu sunt decât o revărsare de energie nervoasă (în legătură cu anumite asociaţii de idei) prin marele simpatic, pentru accelerarea sau deprimarea vieţii vegetative, au să fie şi ele puternice, dar nu pasionate, căci pasiunea este o elaborare cerebrală.» — «Din punctul de vedere al voinţei, homo europaeus a trebuit să fie — din pricina lesne de înţeles — statornic, activ cu răbdare, energic, însă lipsit de impulziuni (—ortografia este a autorului) Sunt oameni cari muncesc mult şi stăruitor, fiindcă au voinţă tenace; nu astfel este dolicoblondul. Dispunând de o bogată rezervă de energie nervoasă, el munceşte cu plăcere şi fără a se obosì curând; nu are deci nevoie de o sforţare a voinţei » — «In rezumat dar, pe homo europaeus îl putem caracteriza astfel ca inteligenţă-*obiectiv*; ca afectivitate *optimist, sentimental, cu dragoste de vieaţă*; ca voinţă-*ponderat*» (p. 344—45)

«La *homo mediterraneus*, din contra, curentul nervos se propagă, cum am spus, repede şi slab,—fapt fiziologic elementar din care vom deduce iarăş întreaga psihologie a rassei». — «Intâia urmare a «iritabilităţii» este un fin spirit de observaţie, care derivă, în cea mai mare parte, din sensibilitatea pentru aţâţări uşoare, nebăgate în seamă de alţii». «A doua urmare este înclinarea la raţionament abstract. Dispunând de energie nervoasă puţină, iar solicitările din afară fiind foarte numeroase,—din pricină că simţurile primesc şi comunică la creer excitaţiunile cele mai neînsemnate, — mediterranianul se va simţì copleşit de mulţimea senzaţiunilor, cu atât mai mult, cu cât fiecare din ele, ajunsă în creer, trezeşte, în circuitul ei repede, imagini nenumărate; iar din pricina senzaţiei slabe şi a creerului mai slab hrănit, putinţa de memorizare este departe de a fi egală cu a Germanului (—autorul consideră pe Germani ca reprezentând rassa dolicoblondului nordic), necum să corespundă bogăţiei materialului adus de simţuri De aceea mediterranianul se va ajutà activând ceeace numeşte Wundt

«fuziunea imaginilor înrudite», adică pe de o parte condensarea lor în noţiuni, iar pe de altă parte ordonarea noţiunilor în cadrul unor legi generale».—«O a treia urmare a iritabilităţii mediterraneanului este fantazia,—de care «Germanul» este cu totul lipsit Dejà elaborarea materialului de imagini după normele Logicei,—elaborarea aşà de intensă din pricina propagării repezi a curentului nervos în creer,—face ca lumea din afară să se oglindească în mod nu tocmai crediucios în creerul mediterraneanului, ştiut fiind că elaborarea aduce cu sine şi o alterare; când însă normele adevărului formal şi real vor fi părăsite, şi imaginile, într'o repede asociare, se vor combinà liber după tendinţele pasionale sau estetice ale individului, atunci subiectivitatea va ajunge cu totul precumpănitoare. .» «Din punctul de vedere sentimental de asemenea, urmările iritabilităţii sunt hotărîtoare Sistemul nervos al mediterraneanului, care, cum am spus, dispune de o rezervă de energie nervoasă mai mică, pe când consumarea acestei energii se face din contra pe o scară mai intinsă, are o tendinţă către deficit; din care pricină mediterraneanul, deşi mai simţitor la feluritele neplăceri ale vieţii, are totuş mai puţină putere de a reacţionà în contra lor; şi tot din pricina slabei tensiuni nervoase, senzaţiile, activităţile, toate funcţiunile vieţii trupeşti şi sufleteşti, sunt adesea indiferente, neatrăgătoare. Că funcţionarea lentă a întregului organism tinde a se traduce printr'o *cenesteze* nemulţumitoare, e de asemenea probabil.»—«De aci înclinarea la pesimism a religiunilor orientale; de aci caracterul grav, sombru şi nesociabil al Iberului, aşà cum ni-l arată scriitorii din vechime, greci şi latini; de aci melancolia dureroasă a muzicii orientale şi sud-europene.» — Cu alte cuvinte, homo mediterraneus este ca inteligenţă-subiectiv, ca afectivitate-pesimist, ca voinţă-impulsiv (—cum ne-o spune autorul mai departe, fără a o motivà anume)

Prin alte analize apoi, pe cari nu le mai putem reproduce, spre a nu da acestui raport proporţii prea mari, autorul ne arată cum aceste trăsuri psihofizice fundamentale produc, la cele două rasse, anumite aptitudini şi înclinări estetice. Şi anume, *homo europaeus*, care e un *obiectiv*, un *optimist* şi un *ponderat*, va fi, în producţiunile sale estetice, un *clasic*, — şi va cultiva de preferinţă, în literatură-*epopea*, în muzică-*armonia*, în pictură-*desemnul*. Dimpotrivă, *homo mediterraneus*, care e un *subiectiv*, un *pesimist* şi un *impulsiv*, va fi, în producţiunile sale estetice, un *romantic*,—

şi va cultivà de preferinţă, în literatură-*poezia lirică*, în muzică-*melodia*, în pictură-*coloritul*.

«Nimic nu-i mai lesnicios — zice autorul însuş — decât a ridica obiecţii în contra unei atari formule».—Fireşte. Bunăoară, clasicismul şi epopea au apărut mai întâiu, în Europa, pe pământul Greciei vechi Cum rămâne atunci cu romantismul şi lirismul firesc al omului de sud? D-l Sanielevici a prevăzut obiecţia — şi iacă ce ne răspunde: «Iliada este creaţiunea clasei stăpânitoare elene, cuceritoare şi răsboinice, despre care s'a stabilit, cu multe dovezi, că erà blondă şi de origine nordică» (p. 400). Dintre acele «multe dovezi» însă autorul nu aminteşte decât două. Zeii şi eroii sunt arătaţi ca blonzi. Un autor grec din vechime, citat de Laponge în «Les sélections sociales» spune deadreptul că un om de familie bună trebue să aibă păr blond şi ochii albaştri» (ibid.).— Şi iarăş, la popoarele nordice, carì ar trebuì să fie prin natura lor clasice şi epice, găsim scriitori romantici şi lirici de primul ordin, ca, de pildă, Shakespeare şi Byron, la Englezi Autorul ne explică această abatere dela formula sa, zicând că «în Insulele britanice există un element mediterranian (iberic).. şi un element alpin (celtic), şi că Shakespeare, Byron, Swift, sunt tipuri iberice, ori celt-iberice, dar în nici un caz germanice (nord-europene).. » (p. 393).

Aceste explicări sunt, fireşte, posibile. Dar nu tot ce e posibil, e real, şi siguranţa dogmatică cu care asemenea hipoteze ni se dau drept adevăruri definitiv stabilite nu e deajuns spre a transforma interesul, pe care ni-l inspiră formula autorului, într'o convingere propriu zisă. De altfel, explicările de felul acesta ne pun uneori într'o adevărată încurcătură. Bunăoară, după ce afirmă că «la omul de nord explozia e mai puternică şi împrumută fenomenelor psihice *intensitate*, iar la omul de sud iuţeala comunicării e mai mare şi împrumută fenomenelor psihice *complexitate* şi *adâncime*» (p. 356), — autorul simte singur obiecţia ce se ridică împotrivă-i şi se sileşte s'o prevină: «Cititorul va face de sigur reflexiunea că Beethowen şi Goethe n'au fost întrecuţi de nimeni în timpurile moderne (—în cât priveşte *complexitatea* şi *adâncimea* stărilor lor sufleteşti); dar aceşti oameni de geniu nu sunt naturi curat germanice, — şi poate nici Germani nu sunt· Beethowen e probabil flamand cu sânge spaniol, buzele, nasul şi părul său având un aspect mai mult decât mediterranian — aproape negroid; iar despre ochii răscroiţi, tenul măsliniu şi părul buclat al lui Goethe, cel mai bun biograf al său, criticul englez Lews, spune că sunt caractere

italienești» (p. 357).— Fie Să zicem că Goethe e un «mediterranian». Dar mediterranienii sunt . romantici. Și Goethe e. . clasic Atunci? Trebue oare să zicem că marele scriitor german e un «homo mediterraneus» numai în ce privește complexitatea și adâncimea stărilor sale sufletești, iar în ce privește clasicismul său e un «homo europaeus»?

Dar, să nu îngrămădim prea multe obiecții. Să nu uităm că nici o formulă nu corespunde exact și deplin realității, — mai ales când e vorba de realitatea sufletească. Orice formulă e prea rigidă pentru o realitate așa de mobilă ca cugetarea și simțirea omenească, mai ales când e vorba de manifestările lor estetice Autorul însuș simte relativitatea rezultatelor la cari a ajuns, și ne face, la sfârșitul volumului său, o mărturisire mișcătoare. «Nu fără un sentiment dureros m'am hotărît să indic în câtevà cuvinte probleme, cari mă frământă de treisprezece ani, pentru cari am făcut timp de trei ani cercetări în streinătate și cari formează de fapt scopul existenței mele» (p 404) — «Intr'o lucrare viitoare, adaoge d-sa, voiu arătà metoda pe care am întrebuințat-o în cercetările mele biologice și rezultatele pe cari le-am obținut, ca soluțiuni la problemele expuse» (*ibid*).

Ca lucrare provizorie și oarecum introductivă, care se mărginește să «pună» anumite probleme, lucrarea d-lui Sanielevici este fără îndoeală interesantă. Mai întâiu se cetește ușor și cu plăcere, — calitate foarte prețioasă la noi, unde publicul lasă numai decât din mână cărțile cevà mai greu scrise. Apoi, îndeamnă la reflexiune, prin felul cum pune problemele, trezind curiozitatea cetitorului fără a i o satisface pe deplin, îl silește să mediteze singur mai departe Și în sfârșit, d-l Sanielevici e un scriitor de talent Mai ales în articolele de critică literară, d-sa izbutește să fie uneori captivant prin căldura comunicativă a stilului, cu toate că fraza nu-i e totdeauna destul de îngrijită.

Ca încheiere, cred că Academia ar puteà să distingă lucrarea d-lui Sanielevici, acordându-i o parte cel puțin din premiul Adamachi.

Octavian C. Tăslăuanu, *Trei luni pe câmpul de răsboiu.* Ediția a II a. București 1915.—*Raport de* **I. Nistor.**

Răsboiul actual, cel mai crâncen și mai cumplit din câte a apucat omenirea, va produce de bună seamă și o bogată literatură de impresii și amintiri, din care se va puteà vedea de cât eroism și spirit de jertfă, de câtă tenacitate, durere și suferință este capabilă firea

omenească Cartea d-lui Tăslăuanu este cea dintâi de felul acesta în limba noastră Autorul a luat parte activă la răsboiu, a însemnat zi cu zi impresiile şi întâmplările cele mai esenţiale de pe câmpul de luptă din Galiţia în toamna anului 1914, şi le-a închegat apoi într'o povestire interesantă şi instructivă Experienţele sale îl îndritueso să privească răsboiul prin prisma realităţii şi să vază în el un lucru foarte serios şi foarte greu. Observaţiile d-lui Tăslăuanu sunt pentru noi de mare interes, fiindcă ele se comportă la atitudinea ostaşilor români de peste munţi. «Groaza, frica şi teama — constată autorul — sunt sentimente omeneşti, pe cari nu e om pe lume să nu le încerce în faţa morţii», dară «soldatul român, când vede că trebue să lupte şi că prin lupta lui dobândeşte un rezultat, nu-şi împlinia numai datoria, ci în el se trezia virtuţi reale de soldat» (p. 196) «In genere se poate spune că se luptau vitejeşte. Erà greu până-i băgau în primejdie, căci toţi se gândiau la neveste şi copii şi nu voiau să moară Odată ajunşi în vârtejul luptei, se schimbau şi se purtau bine» (p. 247) Iară cât despre ţăranul român, autorul găseşte la adresa lui numai cuvinte de laudă «Am trăit în vâltoarea cea mai primejdioasă a vieţii reale şi am văzut sufletul omenesc sbuciumându-se şi descoperindu-se până în cele mai intime taine. Urcând aceeaş Golgotă cu ţăranii şi fiind zi şi noapte în mijlocul lor, i-am cunoscut de aproape I-am cunoscut şi i-am îndrăgit, găsindu-i superiori altor neamuri. Inţelepciunea ţăranului şi instinctul lui de conservare m'au uimit Am credinţa nestrămutată, că neamul nostru de ţărani va ajunge odată să stăpânească Carpaţii şi Balcanii, să fie Francezii Orientului în cultură. Tot ţărănimea aceasta cuminte, cumpătată şi cu mult simţ de omenie va creà o nouă vieaţă naţională, pe cea *curată* a neamului românesc» (p 255) Constatările acestea, pe cari le face un om în vâltoarea luptelor, au ori şi cum valoarea lor documentară

Aceştia erau ostaşii pe cari d-l Tăslăuanu îi întovăreşeşte şi-i conduce ca un frate mai mare dela casele lor din Ţara Oltului pe câmpul de luptă din Galiţia. Graţie darului său de bun observator, autorul prinde scenele cele mai caracteristice din peripeţiile acestei campanii şi le povesteşte din ziua în care se decretase mobilizarea până în momentele sforţărilor supreme din învălmăşeala luptei pe moarte şi pe vieaţă. Sunase goarna şi Românii grăbiau spre locurile de concentrare, unde primiră toate cele trebuincioase unui ostaş gata de luptă «A sosit şi ziua plecării, Miercuri în 26 August Ne-am sculat cu noaptea în cap şi totuş abià am fost gata către orele 6

dimineaţa. In faţa cazărmii, părintele protopop Borzea ne-a făcut slujba şi a ţinut o cuvântare potrivită soldaţilor. Rugăciunile aveau accente de o adâncă evlavie şi ne treziau în suflet ecouri misterioase, pline de tristeţe. La îngenunchieri, întreg batalionul plângià şi suspinà, par'că am fi fost o ceată de osândiţi la moarte. Femeile din jurul nostru se bociau şi se tânguiau frumos şi încet, de se auzià ca un răsunet de departe al jalei noastre. Am plâns şi eu şi m'am rugat lui Dumnezeu. Atâta mai puteam face. Aghiasma, cu care ne-a stropit părintele potropop, ne-a înviorat şi par'că ne-a curăţit sufletele de păcate. Dintre firele de busuioc ale pămătufului sburau stropii de apă sfinţită legănaţi pe aripele melodiilor şi ne atingeau feţele, ca nişte mângâeri ale Tatălui Ceresc. Nu voiu uita în vieaţa mea această slujbă.» După terminarea serviciului divin se auzì comanda de plecare. «Abià am făcut o sută de paşi şi batalionul s'a făcut întreit de mare Bătrânii şi-au luat copiii în braţe şi nevestele lângă ei, de nu erà nici comandă, dară nici inimă omenească să-i poată despărţi» (p. 44—45).

Autorul ne descrie apoi marşul ostaşilor prin Ungaria, trecerea Carpaţilor în Galiţia şi înaintarea grăbită spre câmpul de operaţie. Ajungând în zona artileriei duşmane, ei văzură urmele îngrozitoare ale răsboiului «Nu vedeai decât morminte proaspete, cu mici cruci de crengi la creştet, arme ruseşti distruse, grămezi de muniţii şi cadavre ruseşti neîngropate... Aici am văzut ce josnică e bestia umană. Trei paşi dela drum, întins pe spate, zăcea un cadavru în uniformă rusească. Faţa-i erà neagră-vânătă, cu spume la colţurile gurii, cu ochii holbaţi spre cer şi cu braţele răstignite. Erà un flăcău de vreo 25 de ani, frumos şi voinic, blestemat de soartă să putrezească aici pe câmp ca o jertfă a sălbăticiei omeneşti Viermii îi sfredeliau nările, încordându-şi trupurile de şuruburi elastice; balele din gură i se scurgeau în şiroae de spumă murdară pe bărbie; tunica de pe piept îi erà ruptă şi alături o baltă de sânge închegat în straturi groase, prin care rămau şi forfotiau insecte hiene, ce-i desgropau inima; o cioară i se aşezase pe frunte şi chiorându-se hoţeşte în toate părţile, îşi izbià ciocul, când într'o orbită, când într'alta, îşi întindeà gâtul şi înghiţià bucăţele de pleoape rupte de pliscul ei flămând ... Moartea încremenise pe buzele cadavrului un zâmbet sarcastic, dispreţuitor. Işi băteà joc de omenire, de cultura şi de morala ei. Buzunarele hainelor erau scoase afară şi la adierile vântului se clătinau ameninţător. Stârvul par'că vorbià celor ce se apropiau. «Bestii nemernice, m'aţi ucis,

m'aţi jefuit şi m'aţi lăsat pradă corbilor şi viermilor. Plecaţi, nu vă uitaţi la mine, căci nu am ce să vă mai dau.» — Lângă el erà o spadă pătată de sânge uscat. Am luat-o şi o păstrez ca o amintire a scârbei şi a groazei trăite în această zi». (p 108—109). Iată un tablou cum nici Vereşciaghin nu l-ar fi putut prinde în colori mai vii şi mai sugestive.

In sfârşit autorul ajunge cu ostaşii săi la locul de destinaţie «Plec în serviciu de sentinelă în pădure. Intr'un desiş de brad îmi fac cortul şi noi cei în rezervă aprindem focuri .. Mă duc să inspectez sentinelele. Pe culmi bătea un vânt, să te iea în slavă. Toţi îşi făceau serviciul conştiinţios. La ultima sentinelă de pe cea mai înaltă creastă, mă opresc. Soldatul român se învăluise în foaia de cort, trăgându-şi un colţ ca glugă pe cap. Sta rezemat ciobăneşte pe puşcă şi privià departe... fără să se mişte Erà ciobanul din Carpaţi, care din moşi-strămoşi stăpâneşte munţii Erà craiul plaiurilor şi voinicul codrilor, care şi în hainele împăratului rămăsese cioban. — Amurgul serii îl învăluià într'o aureolă de lumină şi-l prefăceà într'un martir. El simbolizà, prin atitudinea lui, mândria neamului nostru, care veacuri dearândul numai în munţi şi-a găsit mântuirea şi libertatea .. Numai în munţi, departe de nedreptatea din văi, se simţià şi el stăpân Sufletul lui sângerà, că n'are şi el o ţară, care să fie a lui, numai a lui. . » (144—145).

Curând după acest serviciu de sentinelă, Românii intrară în lupta, pe care autorul ne-o descrie. «Cam pe la amiazi înebunise artileria rusească... Bubuiturile de departe ale tunurilor, vâjâitul prin aer şi explodările granatelor şi şrapnelelor, ne asurziau. Din când în când răspundeau şi ai noştri. Intreg văzduhul erà un vuet şi norişori de fum. Granatele se izbiau în râpă şi aruncau pământul la o înălţime de 200 metri în forma unei pâlnii uriaşe, şi nu mai voiau să înceteze. O granată şi câtevá şrapnele s'au apropiat de linia noastră. Pe cei dela aripa dreaptă i-a aghesmuit deabinele cu apa Strwiazului — «Uite cum sară apa, mă» — glumì unul din pod. — «Pentru crumpenele de cină» — bombăi altul. . . Viforul de gloanţe creşteà mereu. . . gloanţele au început să străbată prin peretele din faţă al casei, câtevà au trecut şuerând pe lângă mine; o ţandură ruptă dintr'o bârnă m'a izbit în piept, iar glonţul a spart o ulcică din cuier. . . gloanţele se izbesc tot mai violent în casă, ţiue pe deasupra noastră în roiuri tot mai dese, răniţii se sporesc şi se vaită cumplit . Simt că nu mai sunt stăpân pe soldaţi, că scap frânele din mână, deaceea dau comanda: «Pe ei, băeţi! Ţintiţi bine»! Cei din apropiere m'aud

şi deschid focul, ceilalţi se ieau după ei, trosnetul puştilor noastre măreşte urletul morţii. .

«Peretele din faţa casei e ciur, nu mai rezistă gloanţelor. Imi ieau puşca şi ies din casă prin ferestruia din dos.

«Pe coastă, Ruşii veniau ca o turmă, cei din vale s'apropiaseră până la tufele din faţa noastră. Ai mei trăgeau din greu şi bine. Cădeau Ruşii ca muştele, dar veniau-veniau ca potopul mării, mulţi din cale afară. . . .

«Pe coastă, Ruşii înconjură batalionul al II-lea şi-l dezarmează, cei dela spate, rezerva mea întreagă, trece apa şi fuge înapoi. Numai compania mea luptă. . . Tunurile ruseşti bubuiau într'una, obuzele vâjiau pe deasupra capetelor noastre, mitralierele ruseşti ne cutropiau, gloanţele pătrundeau prin amândoi pereţii casei, cei din pod muriseră aproape toţi, răniţii din şură închideau ochii unul după altul, loviţi de gloanţe nouă, soldaţii speriaţi fugiau din gropi, când se sculau cădeau mulţi, iar cei ce scăpau se îngrămădiau în dosul casei; din toate părţile auziam: vin Ruşii, ne omoară Ruşii. . . . . N'avem gloanţe! . . Daţi-ne gloanţe! . . .»

«Ca ieşit din fire, am început să înjur pe cei ce-şi părăsiră poziţiile, ameninţându-i că-i împuşc, de nu se întorc la loc, iar tuturora le strigam: «Nu vă lăsaţi, Români! Trăsniţii băieţi! Pe ei, mă!» plimbându-mă furios pe după casă. Eram cu ochii holbaţi, cu toţi muşchii încordaţi. Energia mea a străbătut ca un curent electric prin toţi soldaţii. Bătrânii mei au început din nou focul, golind cele din urmă cartuşe. Câţivà inşi dela aripa stângă, văzându-mă desperat şi auzindu-mă strigând, ne-au venit într'ajutor. Bravura lor a vârît duh şi în ceilalţi. Răspundeam nebuneşte, ucigând şi rănind o mulţime de Ruşi. Trăgeam şi eu în plin, crâşnind din dinţi. . . .

«Pe cei din faţa noastră i-am silit să se oprească un moment. Lupta ajunsese la punctul culminant. In aceste clipe grele m'am simţit mândru că sunt Român şi că lupt cu Românii. Străbuna vitejie a neamului nostru îmi clocotià prin vine şi strigam mereu: «Trăsniţi, băieţi! Nu vă lăsaţi». . . (p. 211—214). In descrierea aceasta d-l Tăslăuanu ne înfăţişează una din cele mai dramatice şi emoţionante scene din răsboiu, care ne impresionează şi prin faptul că în mijlocul acestei sângeroase învălmăşeli se găsià însuş autorul cu ostaşii săi români.

Din cele arătate mai sus, ne-am putut convinge că d-l Tăslăuanu este un scriitor de mare talent, care ştie să observe şi să prindă dintr'o acţiune aşà de bogată şi de variată momentele cele mai

caracteristice şi să le redeà într'o limbă frumoasă şi fluidă. Povestirea evocă prin simplicitatea ei în sufletul nostru imagini vii şi durabile şi emoţiuni puternice cari ne stăpânesc multă vreme şi după ce am terminat lectura cărţii.

Dar d-l Tăslăuanu nu se mărgineşte numai la descrierea celor văzute şi suferite în cursul celor trei luni trăite pe câmpul de luptă. Ca intelectual român, care a petrecut în mijlocul luptelor naţionale din Ardeal, care a avut partea sa la îndrumarea culturală a conaţionalilor săi, el este veşnic frământat de grijă pentru cei rămaşi acasă şi pentru soarta lor viitoare. In momentele de repaus gândul său se îndreptà spre Ardeal. «Dimineaţa am admirat un splendid răsărit de soare. Prin broboadele de neguri şi prin perdelele de nori, soarele se vedeà ca o ghiuleà aprinsă. M'am uitat lung la el, ca la un duh rău, ce dă vieaţă atâtor fiinţe înduşmănite, ce încălzeşte pe oamenii răi şi sălbateci de pe acest nenorocit pământ. Ochii mi s'au rătăcit la casa de peste apă, în care lăsasem atâţia mo ţi şi răniţi. In dosul casei vedeam cadavre neîngropate. Am plâns ca un copil. Câte vetre din Ardeal, câţi copii nu vor aşteptà să se întoarcă cei plecaţi? Ii vor aşteptà mamele cu copiii în braţe la marginea satului şi se vor bocì amar, văzând că nu mai vin . . . Jalea dela întoarcere va întrece pe cea dela plecare» (p. 233).

In învălmăşeala câmpului de operaţiune, numai rar când pătrundeau veşti din afară. Aşà află autorul târziu de tot vestea despre moartea marelui rege Carol. Vestea aceasta neaşteptată a trezit în sufletul autorului amintiri duioase şi el notează în carnetul său următoarele reflexiuni: «Regele Carol! Acest nume înseamnă cel mai frumos capitol din istoria neamului nostru. Prin personalitatea viguroasă a acestui om, România şi cu ea Românismul, şi-a croit un drum nou, al său propriu, în istoria omenirii. In cursul domniei lui, în jumătatea a doua a veacului al XIX-lea, a biruit voinţa poporului nostru prin jertfele de sânge ale răsboiului de neatârnare, a biruit gândirea şi simţirea rămânească prin ştiinţa şi arta naţională. In cei 50 de ani din urmă, ne-am trezit conştiinţa, ne-am făcut educaţia individualităţii noastre etnice, şi ne-am organizat în stat independent; toate forţele sociale sau desfăşurat cu un avânt care a impus tuturora, chiar şi duşmanilor noştri cei mai mari. In întreaga evoluţie ce a făcut sufletul românesc, Regele Carol a luminat ca un far mântuitor Cu înţelepciunea, prevederea, tactul şi siguranţa lui, a fost pentru noi o stea călăuzitoare. Imi aduc aminte de faţa lui energică şi totuş

blândă, de seriozitatea şi bunătatea cu care ne-a primit în 1905, când i-am predat, în Castelul Peleş din Sinaia, numărul din «Luceafărul» închinat Lui La prânz, fiind oaspeţii lui, ne-a vorbit ca un părinte, întrebându-ne despre Ardeal. A fost un om care a ştiut ce vrea şi care a izbutit în totdeauna să-şi impună voinţa . .

«Soarele străluceşte pe bolta albastră. Tunurile urlă cu glasul lor titanic prin văzduh. Eu, de aici din parapetul castelului, îngenunchez cu sufletul la mormântul proaspăt al Marelui nostru Rege, care se va odhnì lângă voevozii dela Curtea de Argeş, şi cuprins de pietate şi de jale, rog pe bunul Dumnezeu să-i odihnească sufletul în împărăţia celor drepţi şi să păzească poporul nostru de rele. Cerul senin şi vuetul granatelor îmi dau un praznic pentru odihna de veci a Inţeleptului nostru Domn» (p. 234—236).

Şi aşà s'ar puteà relevà încă foarte multe părţi frumoase şi scene duioase şi emoţionante din cartea d-lui Tăslăuanu; dară socot că ne putem oprì acì, fiindcă cele arătate mai sus sunt de ajuns pentru a pune în evidenţă valoarea ei literară şi documentară E adevărat că pe alocurea impresiile şi reflexiunile autorului sunt prea recente şi subiective şi că ele se vor modificà poate în câtvà atunci, când actualitatea de acum va puteà fi privită fără preocupări practice. Dar cu toate acestea, ele constitue un fond de inspiraţie literară profundă şi durabilă. Nu suntem chemaţi de a sta la judecată asupra sentimentelor politice ale autorului. Pe noi ne priveşte cartea sa ca creaţiune literară şi ca mijloc de informaţiune asupra unei faze din războiul mondial. Şi în privinţa aceasta, este ori şi cum interesant de a şti ce se petreceà în mintea şi sufletul unui scriitor român, care, pe neaşteptate, fusese smuls din mijlocul preocupărilor sale intelectuale şi aruncat în vâltoarea răsboiului mondial. Din sbuciumările acestui suflet reţinem o observaţie foarte justă, că chinurile şi suferinţele răsboiului se supoartă cu uşurinţă, când luptătorii sunt însufleţiţi de farmecul unui ideal luminos, de vreme ce jertfa pentru întruparea unui ideal e cea mai sublimă jertfă pe acest pământ. Pe lângă bogatele învăţături şi preţioasele indicaţiuni practice, pe cari le găsim în cartea d-lui Tăslăuanu, ea mai cuprinde şi un bogat material istoric de mare interes şi actualitate care, la vremea sa, va puteà fi consultat cu folos de acei cari vor încercà să urmărească în mod critic fazele răsboiului actual.

Apreciind deci valoarea literară şi documentară a acestei cărţi folositoare şi pline de frumoase lucruri adevărate, sunt de părerea că i se poate decerne o parte din premiul Adamachi. Şi aceasta cu

atâta mai mult, cu cât d-l Tăslăuanu este un scriitor de seamă şi a adus servicii reale culturii româneşti din Transilvania, ca director al revistei «Luceafărul,» ca secretar al «Asociaţiunii pentru cultura şi literatura poporului român», ca director al Muzeului etnografic din Sibiu, iniţiator şi editor al mai multor biblioteci de popularizare.

Zagoriţ (Gh.), *Târguri si oraşe între Buzău, Târgovişte şi Bucureşti* Bucureşti 1915 —*Raport de* **N. Iorga.**

Lucrarea d-lui Gh. Zagoriţ e una din cele mai izbutite scrieri de «antropogeografie», cum se numeşte această sinteză a legăturilor reciproce dintre pământ şi om, cari s'au încercat până acum la noi, din impulsul colegului nostru d-l Mehedinţi. Rezemându-se pe o informaţie foarte bogată, culeasă de atâtea ori din izvoare inedite — Arhivele Statului şi arhive municipale, — ea ajunge a urmări într'o continuă succesiune vieaţa Ploeştilor şi a târguşoarelor prahovene de către Bucureşti şi Târgovişte Limpede scrisă, cu un adânc simţ de evlavie faţă de lucrurile vechi, această carte merită întreită laudă, a istoricului, a geografului şi a criticului literar.

De sigur, merită o parte din premiul la care s'a prezentat.

SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICA.

ŞEDINŢA DELA 9/22 MAIU 1916

Preşedinţa d-lui *P Poni.*

Se ceteşte lista tuturor subiectelor cari au fost puse la premiu de Secţiune, fie că ele au fost sau nu premiate.

In urma propunerilor făcute şi discuţiunii urmate, Secţiunea votează în unanimitate următoarele subiecte de premii pentru anul 1921.

1 La premiul Fătu de 3.000 lei

Studiul şi Harta geologică a unei regiuni din ţară,

2 La premiul Lazăr de 5.000 lei

Studiul chimic al lignitelor din ţară,

3 La premiul Adamachi de 5 000 lei:

Studii originale despre etiologia, prevenirea şi combaterea uneia sau mai multora din boalele cari cauzează marea mortalitate a primei copilării în România,

4. La premiul Cuza de 6 000 lei

Studiul sistematic, faunistic şi biologic al larvelor de insecte din Balta Brateş cu terenul inundabil înconjurător şi porţiunea din Dunăre şi Prut din care se alimentează

Subiectul pentru premiul General Carp de 7 000 lei se va fixà într'o proximă şedinţă a Secţiunii

---

ŞEDINŢA DELA 11/24 MAIU 1916

Preşedinţa d-lui *P. Poni*

Având a se ocupà, pentru întâia oară, de premiul Demostene Constantinide de 4 000 lei, Secţiunea hotăreşte că acest premiu va fi divizibil

D-l *G Ţiţeica* ceteşte raportul său asupra operelor prezentate de d l C. Schitenescu-Schiteanu la premiul Lazăr *Ecuaţiunea fibrei mijlocii defor-*

mată a pieselor supuse la flambaj —Limitele între cari se găseştee cuaţiunea fibrei mijlocii deformate a pieselor supuse la flambaj. —Maşină de înmulţit, împărţit, adunat şi scăzut (în ms) — şi *Dispozitive pentru înlocuirea arcurilor, bilelor, spiţelor şi pneumaticelor roţilor vehiculelor* (în ms.)

La vot prin bile, concluziunea de nepremiare este primită cu 7 voturi din 8 votanţi.

D-l *Gr Antipa* ceteşte mai întâiu raportul său asupra volumului *Caii* de d-l N Filip; după discuţiunea urmată, Secţiunea hotăreşte nepremiarea cu 5 voturi din 8 votanţi; acelaş raportor ceteşte apoi raportul său asupra cărţii d-lui T. A. Bădărău, *Curs elementar de Zoologie*, ed II, care nu este primită la premiare cu 5 voturi din 8 votanţi. Ambele aceste volume au fost prezentate la premiul Constantinide.

ŞEDINŢA DELA 12/25 MAIU 1916

Preşedinţa d-lui *P. Poni.*

Se continuă cu cetirea şi discuţiunea rapoartelor privitoare la premiul Constantinide.

D-l *General Gr. Crainicianu* ceteşte raportul său asupra volumului Maiorului C. St. Amza, *Lucrările de campanie pentru toate armele*, ed. III — Concluziunea de nepremiare se primeşte cu 9 voturi din 10 votanţi

D-l *Dr. V Babeş* ceteşte raportul asupra lucrării d-lui Dr. D. Dumitrescu Mante, *Studiul fizio-patologic al Azotemiei*, care conchide la premiare.

D-l *Dr. G Marinescu* ceteşte raportul său asupra volumului d-lui Vladimir Ghidionescu, *Introducere în pedologie şi pedagogie experimentală*, care conchide la premiare

In fine, d-l *I Simionescu* ceteşte raportul său pentru premiarea lucrării d lui St N. Cantuniari, *Massivul eruptiv Muntele Carol-Piatra-roşie (Jud Tulcea)*

După o lungă discuţiune, la care ieau parte mai toţi membrii, d-l Preşedinte pune la vot propunerea d-lui *Dr. C. I Istrati* ca din suma de 4.000 lei a acestui premiu să se premieze aceste trei lucrări în chipul următor:

2 000 lei cărţii d-lui Cantuniari;
1.500 » » » Dumitrescu Mante,
500 » » » Vladimir Ghidionescu.

Această propunere se primeşte cu 8 voturi din 9 votanţi.

Rezultatul premiului Constantinide se va aduce la cunoştinţa Academiei.

ȘEDINȚA DELA 13/26 MAIU 1916.

Președința d-lui *P. Poni.*

Fiind vacante locuri de membri corespondenți, d-l Președinte invită colegii să prezente candidați pentru ocuparea lor.

Punându-se înainte mai multe nume de diferiți învățați, se discută îndelung asupra meritelor lor. In urmă d-l Președinte pune la vot alegerea d-lui Profesor D. Gerota, care este primită cu unanimitate de 9 voturi.

Se pune apoi la vot alegerea d-lui Profesor D. Pompeiu, care se primește cu unanimitate de 9 voturi

Secțiunea hotărește pe de o parte a se recomandà plenului Academiei alegerea acestor două persoane în locurile vacante, iar pe de alta roagă pe d-nii Dr V. Babeș și G. Țițeica să expună Academiei, în ziua ce se va fixà, activitățile științifice cari au îndreptățit Secțiunea a face aceste recomandări.

ȘEDINȚA DELA 23 MAIU (5 IUNIE) 1916.

Președința d-lui *P Poni*

Secțiunea, discutând asupra meritelor candidaților propuși pentru a fi recomandați Academiei în locul vacant de membru corespondent, hotărește, cu 7 voturi din 9 votanți, a se recomandà d-l Prof. D Hurmuzescu dela Facultatea de Științe din București D-l Hepites este însărcinat a face raportul asupra lucrărilor științifice ale d-lui Hurmuzescu.

Pentru cercetarea manuscriselor ce se vor prezentà în 1917 la premiul Lazăr asupra *Crustaceelor*, Secțiunea alege pe d-nii *Gr Antipa*, I Atanasiu și *I. Simionescu;* iar pentru cercetarea manuscriselor ce se vor prezentà la premiul Năsturel asupra *Climatografiei României* pe d-nii : *St. C. Hepites, L. Mrazec* și *P Poni*

ȘEDINȚA DELA 25 MAIU (7 IUNIE) 1916

Președința d-lui *P. Poni*

Secțiunea, procedând la desemnarea persoanelor pentru a constitui biuroul său pe anul 1916—17, constată că atât Președintele, cât și Vicepreședintele actuali, îndeplinind trei ani de funcționare, nu mai pot fi realeși, alege ca Președinte pe d l *Dr C I Istrati*, iar ca Vicepreședinte pe d-l *L. Mrazec.*

Pentru reprezentarea Secțiunii în Comisiunea premiului Năsturel din anul 1916—17, Secțiunea desemnează pe d-nii: *P. Poni*, *Gr Antipa*, *Dr G Marinescu* și *General Gr Crainicianu*

Imprimarea memoriului colegului Dr. C. I. Istrati asupra *Culelor*, depășind 10 coale, maximum permis pentru *Anale*, Secțiunea hotărește a se tipări într'un volum deosebit, pentru care se va înscrie în bugetul său suma de 4.000 lei.

ȘEDINȚA DELA 26 MAIU (8 IUNIE) 1916

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Discutând asupra întocmirii bugetului pe 1916—17, el se votează, așà după cum se vede în anexă, pentru un total de 22.040 lei la cheltueli din suma bugetară disponibilă de lei 35.000. Diferința de 12 960 lei, dimpreună cu excendentul din anul 1915—16 de lei 12 643,34, sau în total de lei 25 603,34, Secțiunea hotărește a se capitalizà de preferință în efecte ale Imprumutului Național de 5%

După o lungă discuțiune, Secțiunea votează «Regulamentul pentru încurajarea cercetărilor științifice», anexat la acest proces verbal

In fine, ca subiect pentru premiul Carp de 7 000 lei pentru anul 1921, Secțiunea aprobă· *Energia pe care ne-o pot da apele din țară* — studiu cel puțin al unei părți din cursul unui râu.

Bugetul Secțiunii.

	Suma disponibilă	35 000,00
	Cheltueli	
1	Buletinul Secțiunii, tipar, remunerarea autorilor și expedițiunea	7 000,00
2	Memoriile Secțiunii, idem . . .	8.000,00
3	Cercetări științifice	2 400,00
4	Volumul asupra *Culelor* de Dr C. I. Istrati .	4 000,00
5	Cumpărarea a 80 exemplare din Harta Basarabiei de Nour	640,00
	Totalul cheltuelilor	22 040,00
	De capitalizat .	12 960,00
	Total general . . .	35.000,00

De capitalizat

Din bugetul	1915—16 . .		12.643,34
„ „	1916—17 . .		12 960,00
		Total . . .	25 603,34

Votat în şedinţa Secţiunii dela 26 Maiu (8 Iunie) 1916.

Regulament pentru încurajarea cercetărilor ştiinţifice

Art. 1.—Secţiunea ştiinţifică a Academiei Române îşi constitue din sumele rămase disponibile din bugetul ei un fond special inalienabil, numit *Fondul pentru încurajarea de cercetări ştiinţifice.*

Art 2.—Acest fond se va alimentà:

a) Din toate sumele bugetare rămase disponibile şi neangajate la finele fiecărui exerciţiu;

b) Din premiile neacordate, de cari Secţiunea ştiinţifică poate dispune liberă;

c) Din diferite donaţiuni, subvenţiuni, etc.

Art. 3.—Venitul anual al acestui fond va servì pentru următoarele scopuri:

a) De a încurajà cercetările ştiinţifice în curs;

b) De a încurajà cercetările ştiinţifice pe cari vrea să le provoace Academia;

c) De a acordà subvenţiuni anuale pentru lucrări ştiinţifice mai mari şi de lungă durată,

d) De a organizà explorări ştiinţifice,

e) De a creà sau subvenţionà laboratorii sau staţiuni speciale pentru cercetări ştiinţifice

Art. 4—Pentru lucrările începute, subvenţiunile se dau în urma propunerii unui membru al Secţiunii, sprijinită de toate dovezile de seriozitate ştiinţifică a cercetătorului şi de garanţiile că sprijinul Academiei va duce la rezultate pozitive.

Pentru ca o propunere de subvenţie să fie aprobată, ea trebue să întrunească două treimi din numărul membrilor prezenţi la şedinţă In orice caz numărul voturilor cu cari se poate face aprobarea nu poate fi mai mic de 6 (şase).

Art. 5—Pentru chestiunile cari ar merità să fie studiate, Secţiunea poate face publicaţiuni în Institutele şi Laboratoarele unde se fac cercetări în sensul dorit, invitând pe cercetători să facă cerere Secţiunii. Bine înţeles, astfel de cereri vor trebui să fie însoţite de aceleaşi dovezi şi garanţii ca

cele dela art. 4 şi se vor acordà în aceleaşi condiţii ca cele prevăzute în acel articol

Art. 6 —Subvenţia care se dă odată într'un an unui cercetător este cuprinsă, după hotărîrea Secţiunii, între 500 şi 1.000 lei In cazuri excepţionale şi în urma unui vot unanim, ea se poate ridicà până la 2.000 lei. Subvenţia nu poate fi dată şi în anul următor, decât dacă cercetarea a început să dea rezultate In nici un caz, Secţiunea nu va da, pentru aceeaş chestiune, aceluiaş cercetător, subvenţie timp de trei ani consecutivi

Art. 7 —Pentru organizarea de explorări ştiinţifice şi crearea sau subvenţionarea de laboratorii sau staţiuni speciale pentru cercetări ştiinţifice, timpul şi sumele ce se dau de Secţiunea ştiinţifică nu sunt limitate ca la Art 6.

Votat în şedinţa dela 26 Maiu (8 Iunie) 1916

ŞEDINŢA DELA 27 MAIU (9 IUNIE) 1916.

Preşedinţa d-lui *L. Mrazec,* Vicepreşedinte.

Secţiunea hotărește ca suma de 2.400 lei, înscrisă în bugetul său pe anul 1916—17 să se dea d-lui N Teclu pentru continuarea cercetărilor sale ştiinţifice.

Premiul Lazăr.

Dr. Aurel A. Babeş, *Lichidul cefalo-rachidian* Studiu clinic şi experimental Bucureşti 1915. — *Raport de* **Dr. G. Marinescu.**

Lucrarea d-lui A. Babeş asupra lichidului cefalo-rachidian este fără îndoeală cea mai completă din câte s'au scris până în prezent în medicină Ea conţine 591 de pagine şi este însoţită de nouă planşe, din cari câtevà în colori.

D-l Aurel A Babeş studiază în mod metodic tehnica examenului lichidului cefalo-rachidian şi practică mai mult de 500 puncţiuni lombare şi tot atâtea examene asupra lichidelor extrase, indicând mai întâiu că acul cel mai bun de puncţie lombară este acela care este mai subţire; autorul crede că accidentele cari apar în urma puncţiei lombare sunt datorite faptului că se întrebuinţează un ac prea gros Chiar simpla puncţiune fără extragere de lichid, făcută cu un ac gros, ar produce accidente din cele mai serioase. Spaţiul cel mai prielnic pentru puncţiuni lombare este cel cuprins între a III-a şi a IV-a vertebră lombară; pentru examenul chimic şi bacteoriologic sunt suficenţi 5 cm c; pentru examenul citologic 10 picături, iar pentru examenul serologic 10—15 cm c. Autorul studiază în mod succesiv coloarea lichidului cefalo-rachidian, arătând că un lichid este xantocromic, când într'un strat de 5 cm c. are coloarea galbenă; cea mai uşoară coloraţiune corespunde unei cantităţi egale de soluţiune 10% de bicromat de potasiu. Lichidul cefalo-rachidian devine xantocromic în următoarele împrejurări: I) în hemoragiile craniene; II) în unele afecţiuni ale nemanului; III) în icter şi IV) în unele afecţiuni cu caracter general Xantocromia are importanţă în caz de bănueală a unei hemoragii craniene, unde ea constitue un semn quasi de certitudine. Coloraţiunea galbenă în icter e datorită pigmenţilor biliari.

Studiază în urmă vâscozitatea, rezistenţa electrică, crioscopia şi insistă în special asupra refractometriei, cu ajutorul căreia autorul a constatat câtevà fapte nouă, cari merită a fi cunoscute;

astfel el arată valoarea diagnostică a refractometriei, întru cât un indice de refracțiune superior lui 1,33513 la copii indică cu siguranță o meningită acută, iar la adulți un indice superior lui 1,33528 este semn de meningită acută, sau uremie In studiul clinic al lichidului cefalo-rachidian indică alcalinitatea, substanțele extractive, substanțele minerale și insistă în particular asupra dozării albuminei prin procedeul infraferometric, trece apoi la modul de a pune în evidență fibrinogenul și fibrina, fibrinoglobulina, albumoze și peptonele, reacția lui Nogouchi, reacția lui Nonne-Appelt, Afazanti pentru globuline, reacția lui Boveri, reacția lui Lange; studiază în urmă dozarea glucozei, a ureei, etc.

Pentru examenul citologic s'a servit de celula Nageotte. Indică în urmă diferite reacții biologice, ca căutarea hemolizinelor, alexinei și a diferiților anticorpi. In stare normală meningele sunt permeabile dinăuntru în afară și din afară înăuntru. Unele substanțe cu molecule mari, ca diferiți anticorpi, trec în cantitate atât de mică în lichidul cefalo-rachidian, încât nu se găsește în el decât dacă în sânge există în cantități foarte mari. Astfel pentru anumite toxine, numai a mia parte, care se găsește în sânge, trece în lichidul cefalo-rachidian

In stare patologică însă, în inflamațiuni cronice și acute ale meningelor, permeabilitatea este crescută; totuș această creștere a permeabilității meningelor în paralizia generală nu are o valoare însemnată ca un caracter diferențial, deoarece nu este constantă D-l A Babeș crede că lichidul cefalo-rachidian în starea actuală a științei trebue considerat ca un transudat și ar aveà analogii cu lichidul din edem. Autorul este poate prea afirmativ în această privință. Resorbția lichidului cefalo-rachidian se face pe cale limfatică și aceasta reiese în mod foarte luminos din experiențele atât de demonstrative, pe cari le-a făcut în această privință d-l Dr A Babeș cu ajutorulul procedeului Dr. Gerota Trebue să adaogem că diferiți autori, ca Flatau, Sicard și Goldmann, arătase încă înainte, că între spațiile sub-arahnoidiene și sistemul limfatic există comunicațiuni evidente.

In privința analogiei dintre lichidul cefalo-rachidian și lichidul ce se găsește în transudate, autorul se bazează în primul rând pe analiza chimică, din care rezultă că toate substanțele din serul sanguin, cari sunt în cantitate suficientă pentru a puteà fi puse în evidență prin metodele actuale, se regăsesc în transudate și în lichidul cefalo-rachidian. Caracterul cel mai important, care apropie mai mult

transudatele de lichidul cefalo-rachidian, este sporirea constantă a clorurilor faţă de clorurii din sânge. — Autorul contestă orice rol secretor plexurilor choroide, rămânând stabilit că aceste formaţiuni au un rol pur protector al sistemului nervos central De altfel rolul principal al lichidului cefalo-rachidian este de asemenea de a proteja nevraxul, diminuându i greutatea, prin faptul că se aflâ plutind într'o massă de lichid.

Trecând la stările patologice ale lichidului cefalo-rachidian, d-l Dr. Aurel Babeş studiază diversele alteraţiuni chimice şi histologice observate în diverse afecţiuni, căutând cu deosebire să pue în evidenţă unele sindrome cefalo-rachidiene, până la un punct patognomice.

Astfel disociaţia albumino-citologică prin iperalbuminoză a fost studiată de autor şi concluzia la care ajunge diferă de aceea a autorilor anteriori. După d-l Dr. A. Babeş această disociaţie «e un semn destul de frecvent în afară de compresiuni şi în afară de sifilis»

Disociaţia albumino-citologică prin ipercitoză a fost găsită de autor în câtevà cazuri de maladii infecţioase cu fenomene meningeale.

Urmează un studiu critic şi de control asupra variaţiunilor cantitative ale diverselor elemente chimice în stările patologice. Astfel iperalbuminoza este clasificată în două categorii, după cum nu trece de 0,80 gr la mie sau albumina întrece această proporţie. Reacţunea Nonne-Apelt şi Nogouchi este pozitivă numai în categoria din urmă; aceste reacţiuni pozitive nu indică o leziune sifilitică a nevraxului.

Dozajul clorurilor este de asemenea important pentru diagnosticul meningitelor. Urea rachidiană e mărită în toate cazurile de azotemie, fie că aceasta e datorită unor leziuni renale sau oricărei alte cauze. Scăderea glucozei este un semn preţios în favoarea meningitelor acute; creşterea glucozei sau cifre normale exclud diagnosticul de meningită acută.

Din punct de vedere citologic, formula leucocitară nu decide decât asupra formei acute sau cronice a afecţiunilor, întru cât limfocitoza corespunde formei cronice, iar polinucleoza formei acute. Afecţiunile în cari se întâlneşte cele mai deseori limfocitoza sunt: meningita tuberculoasă, faza cronică a meningitelor acute, paralizia generală, tabes, scleroza în plăci, meningismul, tumori cerebrale, sifilis secundar.

In privinţa substanţelor serologice, este de notat că hemolizinele, precum şi alexina, lipsesc din lichidul cefalo-rachidian normal; apar des în cazuri de meningite acute şi mai rar în paralizia generală.

In 90% din cazurile de meningite acute, microbii infecţiunilor respective pătrund în spaţiile subarahnoidiene

In privinţa stării lichidului cefalo-rachidian la sifilitici, d-l Dr. Babeş studiază, cu ajutorul diverselor reacţiuni şi analize chimice, citologice şi serologice, lichidele obţinute: *a)* dela sifilitici fără leziuni ale sistemului nervos, *b)* din cazurile de sifilis al nevraxului şi *c)* dela parasifilitici.

Reacţiunea Wassermann este negativă cu lichid cefalo-rachidian în toate cazurile de sifilis fără leziuni ale nevraxului. Autorul a găsit-o pozitivă în toate cazurile de paralizie generală şi tabes, dacă se întrebuinţează 4 cm c. De asemenea este foarte frecventă în sifilisul nevraxului. Cazurile clinice studiate au provenit în mare parte din clinica noastră de boale nervoase dela Pantelimon.

Un alt punct atins este influenţa tratamentului mercurial sau mai ales cu neosalvarsan asupra stării lichidului cefalo-rachidian. Concluziile autorului sunt favorabile acţiunii terapeutice, întru cât se poate obţineà printr'un tratament raţional «o acţiune directă a medicamentului asupra nevraxului.»

Pentru această acţiune directă pledează şi constatarea în lichid a arsenicului, după injecţiuni cu salvarsan.

In unele cazuri de paralizie generală s'au găsit în lichidul cefalo-rachidian spirochete.

Lucrarea d-lui Dr. Aurel A. Babeş se distinge prin 2 calităţi esenţiale:

1) Prin cercetările sale originale; astfel d-sa a introdus refractometria în studiul lichidului cefalo-rachidian, arătând importanţa ei în diagnosticul meningitelor, a adus o contribuţiune importantă la circulaţiunea acestui lichid, a indicat care este cea mai bună tehnică şi a stabilit 2 feluri de iperalbuminoză, după cantitatea de albumină, şi a studiat chestiunea ureei în azotemie;

2) prin munca intensivă şi bogatele cunoştinţe tehnice, graţie cărora a putut examinà din punctul de vedere fizic, chimic, citologic şi biologic mai mult de 500 lichide cefalo-rachidiene, cari asigură acestei opere un succes de netăgăduit în domeniul cercetărilor lichidului cefalo-rachidian şi pot figurà cu demnitate în literatura medicală internaţională.

Pentru aceste motive cred că i se poate acordà premiul Lazăr.

Dimitrie Leonida, *Electricitatea* Bucureşti 1915. — *Raport de* **St. C. Hepites.**

Avem dinaintea noastră cea mai mare parte a primului volum din cele 4 ce şi a propus autorul a da la lumină sub titlul «Electricitatea.»

Dela început putem spune că, dacă şi volumele următoare vor fi alcătuite — aşà după cum avem dreptul să nădăjduim — cu aceeaş ştiinţă, cu aceeaş preocupare şi îngrijire ca cel ce ni s'a înfăţişat acum, lucrarea Inginerului Leonida va aduce un netăgăduit serviciu numerosului personal ajutător, reclamat de întinderea tot mai mare ce o capătă instalaţiunile electro-tehnice.

Dintre toate aplicaţiunile fizicei, electricitatea este negreşit aceea care, prin diversitatea manifestatiunilor sale, a deschis un câmp imens în folosul, aproape fără margini, al trebuinţelor noastre Este deajuns de a aminti aci aplicaţiunile razelor Rontgen în căutarea sănătăţii şi transportul puterii mecanice la distanţă spre a evidenţià această diversitate.

Instalaţiunile electrice au căpătat astăzi o importanţă şi o extensiune considerabilă. Afară de oamenii de ştiinţă — inginerii, cari le alcătuesc şi dirig,—ele cer concursul a o multime de ajutoare cari — fără a aveà pretenţiunea de a posedà ştiinţa electricităţii — trebuesc să poseadă o cultură tehnică deosebită, spre a-i face destoinici să conducă şi să întreţină instalaţiunile de acest fel.

Pentru crearea acestor ajutoare, Primăria Capitalei a înfiinţat, de câţivà ani, sub conducerea autorului nostru, Şcoala Comunală de Electricieni şi Mecanici, «în scopul de a pregăti personalul necesar pentru construirea şi exploatarea instalaţiunilor electrice.

«In predarea cursului de electricitate am simţit, zice autorul, lipsa unei cărţi româneşti, în care elevii să găsească şi noţiuni teoretice şi date practice tabele, planuri, prescripţiuni regulamentare, atât de necesare mai târziu în vieaţa practică, şi, pentru a împlinì această lipsă, am întocmit manualul de faţă.»

Cunosc, din cele văzute, ceeace elevii şcoalei menţionate mai sus învaţă şi lucrează, şi pot afirmà că într'adevăr autorul, prin volumul ce ne prezentă, a căutat, şi a reuşit, ca menţinându-se la nivelul instrucţiunii acestor ucenici, să le dea un manual, care într'adevăr să le fie folositor şi în timpul învăţăturii lor şi în vieaţa lor de mai târziu.

Chipul elementar, cu istoricul fiecărei chestiuni importante, în

care sunt tratate diferitele subiecte, mulţimea figurilor, 323 în 398 pagine ale volumului, şi mulţimea problemelor practice şi a regulelor mnemonice ce însoţesc expunerea limpede a fiecărei chestiuni într'o limbă românească curăţită, pe cât posibil este, de cuvinte străine sau neologisme, fac din volumul ce cercetăm o carte într'adevăr folositoare agenţilor ajutători, a căror instrucţiune s'a avut în vedere.

Autorul, în volumul ce examinăm, se ocupă mai întâiu de electrostatică, mărginindu-se a expune dintr'însa atât cât trebue pentru înţelegerea fenomenelor; trece la producerea electricităţii prin curenţii obţinuţi prin diferitele elemente voltaice: insistă foarte mult, şi cu drept, asupra legilor curenţilor şi asupra calculului conductelor, spre a termină, într'un capitol de aproape 200 de pagine, cu producerea căldurii prin electricitate şi cu luminatul electric.

Manualul de care ne ocupăm este esenţialmente o publicaţiune alcătuită pentru o anumită categorie de artizani, bărbaţi deplini, a căror instrucţiune cât mai completă foloseşte, în prima linie, diferitelor industrii, unde electricitatea este utilizată, fie ca putere motrice, fie sub un alt mod al manifestaţiunii sale.

Dacă pe de o parte Academia este chemată a încuraja şi a premià lucrări originale pentru înaintarea ştiinţei, pe de altă parte ea încurajează negreşit şi publicaţiunile destinate a deşteptà în mintea celor umili idei folositoare şi a expune fapte cari să le înainteze cunoştinţele.

Cartea d-lui Inginer Leonida este negreşit o carte foarte bună, şi — aşà cum spuneam la începutul acestui raport — ea va aduce un netăgăduit serviciu corporaţiunii în vederea căreia este alcătuită. Sperăm că autorul va găsì sprijinul necesar pentru a duce la bun sfârşit opera intreprinsă.

După părerea mea, volumul de care ne ocupăm este într'adevăr o bună publicaţiune şi, ca atare, intră în prevederile pentru acordarea premiului Lazăr la care îl recomand.

C. Schitenescu-Schiteanu, *Ecuaţiunea fibrei mijlocii deformată a pieselor supuse la flambaj.* Bucureşti 1915. — *Limitele între care se găseşte ecuaţiunea fibrei mijlocii deformată a pieselor supuse la flambaj* Bucureşti 1915.—*Maşină de înmulţit, împărţit, adunat şi scăzut* (în ms) —*Dispozitive pentru înlocuirea arcurilor, bilelor, spiţelor şi pneumaticelor roţilor vehiculelor* (în ms) —*Raport de* **G. Ţiţeica.**

D-l Inginer Schitenescu-Schiteanu a prezentat la premiul «Lazăr» patru lucrări, două tipărite şi două în manuscris (invenţii). Asupra acestor lucrări am să refer cele ce urmează.

1. *Limitele între care se găseşte ecuaţiunea fibrei mijlocii deformată a pieselor supuse la flambaj.*—Problema de care se ocupă autorul e clasică. Ea a fost studiată din multe puncte de vedere de mulţi geometri, începând cu Euler şi Lagrange. Se întâlneşte în această chestiune o problemă de integrare a unei ecuaţii diferenţiale, căreia inginerii caută să-i dea forma practică.

Autorul poate fi inginer bun, mânueşte însă analiza cu oarecare stângăcie; în orice caz, din punct de vedere matematic, el nu trece dincolo de cunoştinţele elementare de calcul infinitezimal. Dar, din orice punct de vedere, ecuaţia (6) a lucrării nu e justificată Ea spune o proprietate curioasă a fibrei mijlocii, anume că simetrica tangentei într'un punct al ei faţă de paralelă la axa ei iniţială trece printr'un punct fix. Autorul nu dă nici o deslușire asupra acestei ipoteze. După aceea în altă ecuaţie, dedusă din această ipoteză, neglijează un termen, dar păstrează altul egal cu cel înlăturat, iarăş fără nici o justificare raţională sau practică.

Lucrarea e constituită numai din calcule analitice, cari nu au caracter transcendental şi nu mi se pare că ar puteà aduce vreo contribuţie demnă de atenţia Academiei.

2. *Ecuaţiunea fibrei mijlocii reformată a pieselor supuse la flambaj* —Această a doua lucrare este continuarea celei dintâi şi este scrisă cu aceleaşi mijloace analitice. Fără să neg autorului oarecari merite pentru munca şi stăruinţa întrebuinţate, nu pot totuş să-i recomand lucrarea spre premiare

3. *Maşină de immulţit, împărţit, adunat şi scăzut.* — Această lucrare este o invenţiune a autorului, pentru care şi-a luat brevet. Lucrarea poate să aibă valoare practică, dar asta nu se poate dovedì decât prin realizarea maşinei, care mi se pare destul de complicată Din punct de vedere teoretic chestiunea se reduce la o serie de roţi şi de îmbinări, cari cu greu pot fi urmărite în de-

scrierea și pe planșele autorului. Autorul nu arată principiul care l-a condus la invențiunea sa și nu stabilește superioritatea mașinei inventate de dânsul asupra mijloacelor existente de a face aceleași calcule Nu pot recomandà lucrarea spre premiare

4. *Dispozitive pentru înlocuirea arcurilor, bilelor, spițelor și pneumaticelor roților vehiculelor.*—Autorul desfășură o serie de idei pentru realizarea scopului propus, însă expunerea e curat descriptivă. Nu se dă nici o justificare teoretică sau practică în privința superiorității mijloacelor ce propune. Numai pe simple afirmări nu se poate acordà un premiu.

Cum se vede, autorul celor patru lucrări, pentru cari am avut onoarea de a referì, nu e lipsit de o inițiativă relativ laudabilă, îndreptată în direcțiuni variate. Rezultatele sale însă nu pot fi răsplătite, cel puțin de data aceasta

Premiul Constantinide.

Maior C. St. Amza, *Lucrările de campanie pentru toate armele.* București 1915 —*Raport de* **General Gr. Crainicianu.**

Este un Manual sau Memorator al lucrărilor tehnice ce se fac în campanie de către o armată. Pentru această destinație, atât caracterele tiparului sunt prea mari, cât și redactarea este prea largă, prea întinsă, în loc de a fi foarte strânsă și precisă, pentru ca toată materia să fie completă, iar volumul mic, spre a fi purtat în buzunar.

Autorul a îmbrățișat prea multă materie, chiar lucrări de asediul cetăților, și de apărarea lor, în loc de a se mărginì numai la lucrările răsboiului de câmp sau de pozițiuni, oricât ar fi acestea de grele, ca în răsboiul actual. Acelea ale cetăților se studiază în Fortificația permanentă.

Cartea este cu totul lipsită de un fond original. Este o compilațiune a lucrărilor tehnice străine, ceeace până la un punct oarecare se admite în lucrări științifice. Dar trebue să pună autorul cevà original și mai cu seamă să nu omită ceeace ar fi putut utilizà din țara și din armata noastră. La paginele 107—109 autorul dă tipuri de redute în contradicție cu răsboiul din trecut și cel de azi (fără traverse, de exemplu, și alte lipsuri). Câtevà modèle, luate din autori români, sunt date fără a fi citați, ca parapetul în glacis, adăposturi defensive și alte lucrări tehnice proprii armatei și școalelor noastre.

Redactarea cărții este lipsită de metodă, atât literară, cât și științifică. Un exemplu se vede în capitolul XX. *„Organizarea pentru rezistență a câmpurilor de bătaie“* (în loc de Organizarea câmpurilor de bătaie), în care autorul amestecă și altcevà și de toate, punând chiar și un *„Ordin de operație“*, urmat imediat de... *„Organizarea cetăților“* (!) și *„Atacul cetăților“*(!)

Figurile din carte, cari într'un Memorator joacă rolul principal și țin loc de text, sunt foarte rău desenate, așà că nici cifrele dimen-

siunilor nu se pot cetì. Cu toată munca laudabilă depusă, cred că această ediţie nu se poate premià.

A. Bădărău, *Curs elementar de zoologie* Ediţia II. Iaşi 1915.—*Raport de* **Gr. Antipa.**

Nevoia unui tratat serios de zoologie scris în limba română erà foarte simţită, atât pentru literatura noastră didactică, cât şi pentru toţi acei cari doresc să aibă o introducere în această ştiinţă, fie numai pentru a-şi completà cultura lor generală, fie pentru a dobândì elementele de cari au nevoie apoi în studiul altor specialităţi, ca: medicina umană sau veterinară, agricultura, zootehnia, etc. Unei asemenea necesităţi caută a corespunde d-l Profesor Th. A. Bădărău în lucrarea sa, intitulată: «Curs elementar de zoologie», pe care o prezentă acum Academiei Române la premiul Constantinide.

După cum titlul o arată, cartea este un tratat elementar, menit în primul rând să servească elevilor din cursul superior al liceelor noastre ca manual didactic. Faţă de toate manualele de zoologie, pentru cursul superior al liceelor, cari au apărut până acum în limba română, lucrarea de faţă reprezentă un progres incontestabil foarte mare, atât ca text, în care se expune materia în mod metodic şi limpede, cât şi ca ilustraţiuni cari sunt numeroase, bine alese şi—mai mult sau mai puţin—destul de bine executate.

Fireşte, în alcătuirea acestei cărţi, autorul a fost legat în prima linie de programele oficiale ale şcoalelor noastre secundare, cărora a trebuit să se conforme, pentru ca lucrarea sa să poată fi aprobată ca carte didactică. Astfel fiind, el nu a putut să-şi aleagă singur un plan, după care, lucrând această carte, s'o facă să corespundă la toate nevoile. Totuş, prin adaose la text tipărite cu litere mai mici, el a ştiut în mod dibaciu să completeze în parte lipsurile din programele oficiale şi să facă această carte accesibilă şi la un cerc mai larg de cetitori.

In timpurile din urmă atât în străinătate, cât şi la noi, s'a discutat foarte mult metoda, după care trebuesc alcătuite tratatele elementare de ştiinţe naturale şi în special cele de zoologie. S'a discutat care din metode e cea mai bună: cea sistematică — adică tratând zoologia mai mult din punctul de vedere al clasificării animalelor, — cea biologică—adică lăsând clasificaţia la o parte şi tratând animalele numai după raporturile lor cu mediul de traiu— sau cea a descrierilor anatomice—descriind anatomia cât mai de-

taliată a unei serii de tipuri, care apoi să servească pentru a pricepe anatomia tuturor celorlalte — corespunde mai bine scopului. Lucrările lui Schmeil d. ex., admise astăzi aproape în toate şcoalele secundare din Germania, alcătuite pe baza biologică, au avut un mare răsunet şi aŭ dat foarte bune rezultate.

O exagerare prea mare însă şi a acestei direcţii ar fi desigur dăunătoare, căci dacă e absolut necesar şi foarte instructiv ca organismul animalelor să fie explicat elevilor prin felul de vieaţă ce-l duc ele, nu e mai puţin necesar însă a li se da şi noţiuni de clasificaţiune, spre a-i deprinde să-şi sistematizeze cunoştinţele dobândite şi să se poată orientà în haosul de forme animale. De asemenea o clasificare bazată numai pe caractere exterioare nu are valoare, şi din punctul de vedere educativ e periculoasă, căci deprinde elevii la superficialitate; ea trebue dar să fie bazată pe caractere anatomice, şi de aceea nici descrierea anatomică nu trebue neglijată, cu atât mai mult cu cât aceasta pune pe elevi în stare să priceapă organismul omului—lucru absolut necesar pentru cultura generală a fiecărui absolvent de liceu. In fine, în afară de biologie, anatomie şi sistematică, animalele în raporturile lor cu omul au fiecare rostul lor, unele fiindu-i folositoare, iar altele vătămătoare; şi aceste cunoştinţe sunt absolut necesare pentru cultura generală a unui absolvent de liceu şi trebue să-şi găsească locul într'o carte didactică destinată cursului superior. Ba chiar din această cauză cărţile didactice dintr'o ţară nu pot fi adoptate deadreptul într'o alta, trebuind ca fiecare să aibă de bază fauna şi natura locală.

In această privinţă, autorul nostru şi-a dat o osteneală destul de mare, spre a ferì cartea sa de unilateralitate şi a ţineà o cale mijlocie între diferitele direcţii. Fireşte că nici tratatul de faţă nu s'ar puteà zice că este o adevărată carte de zoologie românească—bazată pe natura şi forma noastră atât de interesantă şi de variată,— aceasta însă nu se poate încă cere unui autor de cărţi didactice când cercetările ştiinţifice în această direcţiune sunt încă atât de rare şi cunoştinţele noastre atât de necomplete.

In totul, cum am arătat dela început, lucrarea d-lui Bădărău corespunde unei adevărate necesităţi a literaturii noastre didactice şi reprezentă faţă de manualele de zoologie destinate cursului superior al liceelor ce le aveam până acuma un mare progres

Din acest punct de vedere dar lucrarea merită o încurajare; rămâne numai, Domnilor Colegi, ca Domniile Voastre să hotărîţi dacă din acest premiu se poate da şi o parte pentru cărţi didactice, pă-

rerea subsemnatului fiind că el trebue rezervat în întregime pentru cercetări ştiinţifice originale.

St. N. Cantuniari, *Masivul eruptiv Muntele Carol—Piatra roşie* (judeţul Tulcea). Bucureşti 1913.—*Raport de* **I. Simionescu.**

Cercetările ştiinţifice, la noi, mai ales în domeniul ştiinţelor naturale, au început prin lucrări mai mult de ansamblu, prin ipoteze din cari unele au lăsat abià slabe urme, ori prin observări mai minuţioase, dar răzleţe, fără continuitate Explicarea e lesne de dat. Cei în sarcina cărora căzù să facă primii paşi în ogorul cercetărilor, ori cât de mare ar fi fost râvna lor, s'au izbit de o parte de lipsa aproape totală a mijloacelor de lucru, iar pe de alta, având înainte un câmp nebrăzdat, tot ce erà mai de samă, mai uşor de prins fără osteneală din cale afară de mare, puteà să servească drept subiecte pentru lucrări valoroase în sine, dar cari constituiau numai schiţa cercetărilor amănunţite.

Incetul cu încetul laboratoarele universităţilor fură dotate mai fără sgârcenie, iar elemente tinere cu dor de muncă găsiră conducători pricepuţi. Chestiunile, schiţate numai de predecesori, fură studiate în amănunţimi şi date publicităţii sub formă de note ori de contribuţiuni. Se ciopliau astfel pietre pentru temelia clădirii trainice. Mai rar apăreau lucrări cu caracterul unor monografii, cari să trateze complet, detailat, studiul unei probleme ştiinţifice, al unui grup de animale, plante, ori a unei porţiuni de teren.

Lucrarea prezentată spre premiare face parte dintre acestea. E studiul cât se poate de complet, la care în viitor puţin s'ar mai puteà adoage, al unei porţiuni restrânse din terenul variat alcătuit, şi prin aceasta de o deosebită importanţă, al Dobrogei. Autorul se ocupă mai mult de frumosul deal, care termină spre apus profilul variat, zărit chiar din drumul de fier de pe distanţa Brăila-Galaţi.

Acest deal, ca şi prelungirea sa spre Sud, e important nu numai că în el se pot studià multe chestiuni petrografice şi geologice, dar şi prin aceea că din el se scoate granitul cu care se pavează mai toate oraşele din ţară, fiind în parte şi exportat. De aceea chiar numele lui vechiu de Iacob deal i s'a schimbat în Muntele Carol I. Autorul începe cu o introducere, în care enumeră tot ce s'a scris până la el asupra subiectului tratat.

Păşeşte apoi îndată la studiul geologic al cadrului în care se găseşte dealul, ţinta lucrării sale. In această parte, cercetările altora

se împletesc cu cercetările proprii, menționându-se aici, mai ales amănunțimile date asupra terenurilor devonice, dovedite numai în această regiune din întreaga țară.

Miezul lucrării se referă însă la rocile eruptive, Iacob-dealul fiind un ciot dintr'o veche vatră eruptivă, în care se întretaie sau vin alăturea granite cu granitite, porfiruri cu diabase, cvarțuri cu sienite cvarțifere. Autorul le-a luat pe toate în cercetare, sistematic. Mai întâiu arată unde apar și în ce condițiuni se găsesc, apoi taie bucăți din fiecare, le reduce în lame subțiri și le arată constituția lor mineralogică, insistând, cum trebue, asupra unor minerale rare, pășește mai departe la studiul compoziției și structurii rocelor eruptive, însoțind explicarea secțiunilor reproduse în planșe cu tabele asupra corpurilor chimice. Această parte e completată prin studiul chimic amănunțit al rocelor, bazat pe numeroase și detaliate analize, precum și cu studiul microscopic al rocelor de contact.

Autorul nu e numai un sistematic enumerator al faptelor cercetate de el cu multă migăleală. Adunarea oricât de metodică a datelor, importantă în sine, nu e îndeajuns, până ce nu se încearcă a se închegà toate într'un tot oricât de trecător ar fi el ca formă. Sintezele sunt indispensabile mai ales la un cercetător tânăr, căci îi deschid orizonturi nouă de cercetare, fiind totodată o chezășie că mai târziu va puteà urmà calea ideilor generale, scoase însă din numeroase, cât mai numeroase, date de observare. Susținut de multe lucrări străine, pe cari cu folos le-a cercetat, autorul trage concluziuni generale nu numai asupra genezei rocelor eruptive studiate, dar și asupra mecanismului și a vârstei intruziunii magmei din Muntele Carol I.

Lucrarea se încheie prin considerațiuni economice asupra rocelor utilizate, studiind însușirile lor fizice, cari le dau valoare practică.

Nu voiu mai adaoge decât că executarea tehnică a planșelor și hărților este corespunzătoare conținutului și superioară multor tabele ce însoțesc lucrările tipărite in revistele străine cele mai cu vază.

Ținând seamă de evoluțiunea cercetărilor științifice dela noi, Academia Română trebue să-și îndrepte atențiunea sa binevoitoare tocmai către sprijinirea lucrărilor originale, făcute la noi în țară, în orice domeniu ar fi ele. Cărțile cu conținut general, bazate mai mult pe interpretarea și sistematizarea rezultatelor căpătate de alții, ori adaptări numai ale scrierilor străine la chestiuni ce ne interesează mai în deaproape, trebue să cedeze pasul, în spri-

jinul dat de Academie, acelor lucrări pentru cari e nevoie de o muncă încordată de laborator, de o doză apreciabilă de dragoste pentru cercetările ştiinţifice, de o jertfă chiar a intereselor personale, ştiindu-se cât de lesne se poate ajunge la situaţiuni mai rentabile, apucând în vieaţă altă cale decât aceea a laboratorului.

Iată pentru ce, cu toată căldura recomand această lucrare spre a fi premiată cu întreg premiul Constantinide din acest an, sau măcar cu o mare parte din el. Prin acordarea acestui premiu lucrării referate, nu veţi da răsplată numai d-lui Cantuniari pentru o muncă de mai lungă durată, pentru osteneala numeroaselor excursiuni necesitate, cari nu se fac fără oarecari sacrificii chiar materiale, dar veţi aprecià şi un gen de lucrări ştiinţifice, care trebue să înceapă a fi obişnuite la noi; numai prin el se va ajunge, ca mai târziu, un învăţat cu vederi mai largi să poată clădì o trainică interpretare a faptelor studiate în amănunţimi, să poată încercà o privire generală mai apropiată realităţii şi prin aceasta mai duralnică. Prin premiarea lucrării de faţă, veţi chemà la munca grea, nerentabilă, plină de jertfă, şi pe alţi numeroşi tineri, Academia Română contribuind prin aceasta — aşà cum trebue şi cum e şi menirea ei — la statornicirea unei vieţi ştiinţifice, în jurul universităţilor noastre.

Dr. D. Dimitrescu Mante, — *Studiul fizio-patolgic al azotemiei* — Cercetări clinice şi experimentale Bucureşti 1915. — *Raport de* **Dr. V. Babeş.**

Această lucrare care conţine peste 430 pagine, cu 57 tabele, 4 planşe şi 40 figuri în text, prezentă pe de o parte culegerea şi sistematizarea tuturor datelor ce au apărut în literatura medicală în legătură cu urea sanguină, constituind astfel o lucrare de sinteză completă, pe de alta conţine o serie de cercetări originale şi concluziuni nouă în direcţiunea azotemiei, toate bazate pe observarea a 224 de cazuri personale cu peste 900 dozări de uree în sânge.

Lucrarea este divizată în patru părţi:

1) Azotemia normală; 2) Azotemiile în general; 3) Azotemiile din regiunile renale; 4) Azotemia din afecţiunile extrarenale.

I. *Azotémia normală.* — După ce autorul comunică proprietăţile ureei şi procedeele de dozat, arată originea ureei, care poate fi constituită din următoarele surse. Alimentaţia (sursa principală), dezasimilaţia albuminoidelor proprii organismului şi introducerea în

mod artificial în organism a ureei, sau a componentelor sale. In fine expune repartiţia ureei.

In sânge autorul a găsit ureea variind în stare fiziologică 13 şi 0,50 gr. la mie cu medie de 0 gr. 358 uree la litru de ser.

Contrar celor afirmate de Creyx, autorul constată că coagolului sanguin nu numai că nu-i lipseşte ureea, dar poate fi impregnat cu o cantitate mai mare chiar decât cea din ser.

Ureea se mai găseşte în lichidul cefalo-rachidian, limfă, chil, lapte, bilă şi în toate celelalte umori ale organismului, precum şi în ţesuturi, în toate cu aproape aceeaş concentraţie, stabilindu-se astfel în organism un adevărat echilibru ureic.

Eliminarea ureei se face mai în totalitate prin rinichi. Excreţia sa prin aceste organe este condiţionată de anume legi formulate de Ambard (constanta lui Ambard).

După ce autorul a arătat oarecari particularităţi ale azotemiei post-operatorie, atribuind fenomenelor observate o regularitate, şi deci o însemnătate exagerată, trece la cap. II, despre *Azotemii în general:*

Când ureea sanguină creşte şi depăşeşte limita maximală de 0,50 gr. la litru, se stabileşte o stare de «azotemie».

Autorul, între alte chestiuni, studiază în mod comparativ repartiţia ureei din cazurile observate de azotemie în sânge şi în lichidul cefalo-rachidian şi ajunge la concluziunea, că valorile concentraţiei ureei obţinute în lichidul cefalo-rachidian au fost contrar rezultatelor lui Widal, Javal, Froin şi Boyet, analoge cu cele ale lui Achard, adică aceste valori au fost în mare majoritate inferioare concentraţiei de uree serică, fără însă a se depărta niciodată prea mult, neputând deci fi vorba de discordante mari între aceste lichide, după cum a vrut să arate Mollard şi Froment sau Bonotte.

In ceeace priveşte valoarea constanţei ureice pentru pronosticul azotemiei, autorul ajunge la concluziunile, că în azotemiile peste 1 gr ‰ constanta îşi pierde importanţa, iar cele sub 1 gr. dau indicaţiuni numai asupra valorii calitative a rinichiului.

Ajungând la capitolul patogeniei azotemiei, autorul sintetizează pentru prima oară toate modalităţile de producere ale azotemiei şi cari pot fi divizate din acest punct de vedere, precum urmează.

1. *Azotemia ureo-secretorie* este cea care naşte printr'un defect de excreţie ureică renală şi corespunde formei descrise de Legueu, Chabanier şi Ambard, sub numele de «azotemia de primul tip». Este singura varietate de azotemie, care comportă o constantă uremică,

2. *Azotemia oligurică* este cea care naşte prin insuficienţa de eliminare ureică, şi corespunde «azotemiei de al 2-lea tip» al autorilor;

3. *Azotemia alimentară* printr'o supraalimentaţie de substanţe azotate;

4. *Azotemia histolitică* prin dezasimilaţia bruscă şi excesivă a ţesuturilor;

5. *Azotemia prin administrare de uree*;

6 *Azotemia combinată.*

III. *Azotemia din cursul leziunilor renale.* Azotemia din nefrita cronică formează subiectul primului capitol. Cazurile studiate de autor sunt importante şi unul din ele prezentă valoarea cea mai ridicată ce s'a citat până aci de uree sanguină 10—15 gr. la mie.

In acest vast capitol autorul expune între altele şi rezultatul obţinut prin administrarea de clorur de sodiu la nefriticii cloruremici şi azotemici, ajungând la următoarele concluziuni *a)* La nefritici, cloruremici, administrarea pe gură de doze slabe de clorur de sodiu (5 gr. pe zi în doze fracţionate) a produs în general următoarele efecte: Pierdere în greutate, diureză apoasă şi clorurică; curba greutăţii bolnavului scoboară, pe când curba diurezei şi eliminărilor clorurice se ridică

b) Aceleaşi efecte au fost constatate în urma injecţiilor saline intravenoase. Soluţiunile injectate au fost titrate la 8 la mie şi injectate în cantitate de 300—500 gr în fiecare zi, sau la 2 zile.

c) In nici un caz n'a observat fenomene alarmante de intoleranţă sau intoxicaţie uremică

d) La nefritici mixti şi nefritici azotemici, administrarea de clorur de sodiu a coincidat cu o depresiune marcată pe curba azotemică, şi cu o scădere a valorii coeficientului ureo-secretor.

In unele cazuri, unde azotemia nu a trecut de 2 gr., urea sanguină a putut fi scoborîtă spre limita normală fiziologică.

e) In cazurile în cari administrarea de clorur de sodiu în doze slabe a fost prelungită peste 10—12 zile, azotemia reîncepeà să crească, retenţia clorurată reapăreà de multe ori.

Tot cu aceeaş ocaziune de administrare salină pe cale intravenoasă la nefritici azotemici, autorul stabileşte următorul raport între aceste injecţiuni şi concentraţia lichidului injectat.

1) Concentraţia lichidului în primul rând şi viteza cu care s'a injectat lichidul, în al doilea rând, pare că sunt factorii importanţi, cari dictează intensitatea reacţiunii serice în injecţii intravenoase.

2) Injecţiuni repetate de soluţiuni saline în aceeaş concentraţie

şi cantitate produc fenomene de acomodaţie şi bolnavii nu mai reacţionează.

3) Dacă mărim acum din nou concentraţia soluţiunii, această nouă soluţiune apare iarăş ca un toxic şi organismul reacţionează din nou. Injecţia cu ser 10 la mie a produs un fior cu aceeaş intensitate ca şi la prima injecţiune de 8 la mie.

Trecând la simptomatologia azotemiei brightice, autorul descrie un sindrom hemoragic cu următoarele caractere:

1) Cea mai frecventă manifestaţie hemoragică din acest sindrom a fost hematuria macro-, sau mai ales microscopică (55 la mie).

2) Celelalte hemoragii din sindromul hemoragic azotemic au fost în ordinea lor de frecvenţă Epistasul 45%, spute hemoptoice 26%, apoi hematomezele, hemoragiile gingivale, enteroragiile şi melena, metroragiile (toate 3%); în două rânduri s'a constatat apariţia semnului bandei lui Frugoni şi Giugni, la care s'au asociat pete de purpură generalizată.

3) Un semn anatomo-patologic, constatat şi care a atras atenţiunea în aceste cazuri de manifestaţiuni hemoragice din azotemia brightică, a fost prezenţa pe secţiunile microscopice renale de tubi uriniferi plini cu sânge.

Nu prea pricepem pentru ce autorul numeşte aceste cazuri de nefrite cu hemoragii «sindromul hematuric al azotemiei brightice», când azotemia este un fenomen, care se găseşte la toţi brighticii şi când hematuria se asociază la multe cazuri, fără să fie în legătură cu azotemia.

Cu descrierea azotemiei din nefrita acută, din nefrita copiilor, din baciloză, din litiaze renale şi din rinichiul zis senil, autorul ajunge la ultima parte a lucrării.

IV. *Azotemia din afecţiile extrarenale.*—N'a rămas aproape afecţiune mai frecventă, în care autorul să nu fi urmărit curba ureei sanguine. Rezultatele obţinute numai cu această parte ar puteà formà un volum deosebit.

După descripţia azotemiei la prostatici, studiu făcut la peste 30 prostatici din serviciul regretatului Prof. Dr. Herescu, *autorul cercetează cel dintâiu ureea serică la cardiaci*, ajungând la concluzia clinică importantă, şi care se poate rezumà după cum urmează:

Cardiacii compensaţi:

1) Jumătate din numărul bolnavilor cardiaci, în faza compensaţiei, nealbuminurici au prezentat o uşoară azotemie.

2) Toţi cardiacii din faza compensaţiei, găsiţi albuminurici, au fost în acelaş timp şi azotemici.

3) Din numărul global al cardiacilor în faza de compensaţie, 60% au fost azotemici, iar restul cu ureea sanguină în limitele fiziologice

4) Jumătate din numărul cardiacilor în faza de asistolie nealbuminurică au prezentat azotemie Leziunile în ordine descrescândă au fost: aorticii, mitralii şi miocardiacii. Toti asistolicii nealbuminurici şi fără azotemie au fost mitrali.

5) Din 20 asistolici albuminurici numai 4 au fost fără azotemie.

6) Din numărul global al cardiacilor în faza de asistolie, 70% au fost azotemici. Numărul azotemicilor a fost deci mai frecvent printre cardiacii asistolici decât printre cei din faza de compensaţie.

Curba azotemiei (Ur) şi a constantei (K) în cursul asistoliei. Acţiunea Digitalei:

7) Intr'o primă grupă se clasează bolnavii la cari Ur, ridicată înainte de digitală, se scoboară până aproape de normal sub influenţa acestui medicament, pe măsură ce fenomenele de asistolie diminuă. Dar dacă se urmăreşte mersul asistoliei, după ce a dispărut orice fenomen de asistolie, constatăm că Ur. se ridică din nou, astfel că în faza de compensaţie, cardiacul prezentă o stare de azotemie deasupra normalului. K a rămas paralel în evoluţia sa cu Ur. la această primă categorie de cardiaci.

8) Intr'o a doua grupă se clasează cardiacii la cari Ur. în limite normale în timpul asistoliei se ridică pe măsură ce bolnavul iese din asistolie şi păstrează apoi acel nivel ridicat K. a urmat şi aci un drum paralel cu Ur.

9) Intr'o a treia grupă se clasează cardiacii, la cari atât Ur, cât şi K. sunt deasupra normalului în faza de asistolie şi scoboară apropiindu-se de normal, pe măsură ce fenomenele asistolice se amendează

10) In fine în a 4-a grupă, autorul clasează cardiacii asistolici, cari în tot timpul cât au stat în spital nu au putut ajunge la o dezinfiltraţie completă. La aceşti bolnavi, Ur. şi K. au variat în limite destul de largi, şi fără a păstrà un paralelism între valorile lor. Din acest motiv, în această categorie de cardiaci, s'a constatat cele mai multiple şi accentuate discordanţe între constantă şi azotemie

11) La un cardiac asistolic, din cauza variaţiilor oligurice şi hidremice, valoarea constantei ureei devine iluzorie.

Printre afecţiunile acute, unde nici nu se semnalase azotemia şi unde a fost evidenţiată de autor, sunt: endocardita şi apendicita.

Neapărat trebue examinat dacă în aceste cazuri azotemia nu este în legătură cu alteraţiuni generale şi renale, cari însoţesc aceste boale.

Descriind cazurile de azotemie notate în mersul colicei de plumb, a paraliziei generale, a psihoselor, a demenţei precoce, din boala lui Adisson, din atrepsia sugacilor şi din sarcină, autorul, experimentând pe câini şi iepuri lăsaţi în inaniţie absolută, găseşte următoarele caracteristice ale curbei ureice sanguine din aceste cazuri:

1) Animalele supuse la inaniţie absolută au avut în tot timpul acesta curba azotemică staţionară la acelaş nivel, sau chiar sub nivelul obişnuit al azotemiei.

2) In faza terminală a azotemiei, curba ureei sanguine se urcă, atingând uneori maxime extreme (8, 66 gr la mie într'un caz)

3) Această azotemie finală exagerată din inaniţie îşi găseşte explicaţiunea în o dezasimilaţie bruscă şi intensă, însoţită de o concentraţie accentuată a sângelui, la care factori se mai adaoge la erbivore alterarea celulei renale prin intoxicaţia datorită autofagiei.

In fine autorul îşi propune a studià la toţi muribunzii — indiferent boala — *ce se întâmplă cu urina sanguină în perioada care precedă moartea,* în momentul morţii şi după moarte.

Rezultatele obţinute se rezumă astfel·

1) Toţi bolnavii cari au murit în urma unei afecţiuni de o durată mai mult sau mai puţin lungă, dela câtevà zile la câtevà luni, au murit cu o azotemie manifestă în serul lor sanguin (între 1 şi 2 gr. în majoritatea cazurilor).

2) Această azotemie terminală nu are nici un raport constant cu temperatura la care moare bolnavul cu albuminuria şi azoturia terminală; prezentă din contra un strâns raport cu starea anatomopatologică a rinichilor.

3) Azotemia terminală excesivă nu o găsim decât la bolnavi în vârstă, pe când azotemia terminală mică o putem găsì tot aşà de uşor la un adolescent, ca şi la un bătrân.

4) La bolnavi pe cari moartea i-a surprins brusc, într'o stare de sănătate relativ bună, această azotemie terminală nu a avut loc.

5) Azotemia terminală are în general o ascensiune aproape bruscă în perioada agonică, mai puţin bruscă în perioada preagonică.

6) Azotemia post mortem urmează în general, în primele ore, o curbă regulată, uşor ascendentă.

Cauzele azotemiei terminale sunt probabil:

a) Dezasimilarea; *b)* Insuficienţa de depuraţie renală; *c)* Turburări circulatorii cu o uşoară concentraţie sanguină. La acestea aş adauge şi *d)* leziunile terminale.

Lucrarea se sfârşeşte cu o bogată bibliografie.

Este scrisă în mod clar, orânduirea capitolelor facilitând mult studiarea sa.

In rezumat, autorul, deşi n'a ajuns la rezultate importante practice, a lărgit însă în mod remarcabil cunoştinţele noastre despre întinderea şi despre particularităţile azotemiei în diferitele stări patologice.

Valoarea acestei lucrări constă deci mai cu seamă într'un studiu pe o bază foarte largă a fenomenului important al azotemiei, folosindu-se în mod amănunţit de o serie de experienţe şi de un mare număr de cazuri, completând astfel cunoştinţele noastre cu o serie de fapte nouă, având o importanţă însemnată ştiinţifică.

Rezultatele vor trebui comunicate şi în limbi străine, pentru a puteà fi confirmate şi utilizate în lucrările, cari de aci înainte se vor ocupà cu azotemia.

Premiarea acestei valoroase lucrări se impune deci, nu numai pentru a recompensà pe autor, dar mai cu seamă pentru a-l pune în posibilitate de a publicà într'o limbă universală această însemnată manifestaţie a ştiinţei române.

Dacă lucrarea sa nu va puteà obţineà premiul Constantinide întreg de 4.000 lei, propun să i se acorde cel puţin o parte însemnată a premiului.

Nicolae Filip, *Zootehnie specială Caii* — Tomul II. Bucureşti 1915.— *Raport de* **Dr. Gr. Antipa.**

Lucrarea d-lui Nicolae Filip, intitulată «Caii» — un volum de 628 de pagine, cu numeroase tabele în autotipie—este, după cum autorul singur o spune, un «tratat de zootehnia calului», o continuare a lucrării sale despre Zootehnia generală, prin care caută să aplice acum principiile zootehnice de «crescătorie animală» la cal.

Tendinţa lucrării sale o precizează în modul următor: «Chestiunea calului devine din ce în ce de o mai mare actualitate; «nu numai că acest animal va trebui să satisfacă cerinţele remontei,

remontă care cu orice preț trebue făcută în țară, dar el va mai îndeplinì multe nevoi ale omenirii, nevoi cari din zi în zi, cu tot automobilismul, vor fi mai simțite, mai mari.

«Ne găsim în Țara-Românească în cele mai perfecte condițiuni spre a produce calul de călărie și de tracțiune ușoară. Vom puteà cu chibzuință produce și un cal mai massiv.

«Din toate aceste puncte de privire am crezut că, tipărind zootehnia calului, studiind acest animal din toate punctele de vedere, umplem un loc destul de simțit în literatura ipică a țerii noastre»

Țelul acestei lucrări este dar clar formulat și rămâne să vedem în ce mod autorul reușește să-l ajungă.

După o scurtă introducțiune, autorul împarte lucrarea sa în 3 capitole principale.

Capitolul I, care cuprinde 43 de pagine, autorul îl consacră unei descrieri generale asupra calului. D-sa arată acì — după diferiți autori — caracterele zoologice și originea calului, clasificarea rasselor de cai, modul cum calul a fost domesticit și întrebuințat, și ibrizii.

Este un rezumat conștiințios după date bibliografice — pe cari autorul le citează — a acestor chestiuni generale; singurul reproș ce i se poate aduce acì e că uneori se observă o oarecare nesiguranță în întrebuințarea termenilor tehnici zoologici, ceeace denotă o lipsă de preciziune a acestor noțiuni.

Capitolul II, care constitue partea cea mai voluminoasă a lucrării, de aproape 450 pagine, este consacrat descrierii rasselor de cai. Acì, după ce descrie mai întâiu (30 de pagine), pe baza datelor bibliografice cele 2 rasse principale orientale. *rassa aryana* și *rassa mongolă*“, trece la descrierea rasselor din fiecare țară a Europei

In această parte, descrierea calului din România («Țara-Românească», cum zice autorul) iea locul principal pe 122 de pagine, și în general ca întindere aceasta e partea principală a lucrării.

Toată această parte voluminoasă a lucrării nu este însă nouă, ci e extrasă din lucrarea autorului, intitulată «Studiu asupra animalelor domestice din România», care a fost premiată în 1911 de Academia Română cu premiul Lazăr.

Reproducerea acestei părți este făcută aproape cuvânt cu cuvânt, numai că se lasă afară câtevà mici pasage. Regretabil este, însă, că autorul și în descrierea herghelilor din țară reproduce totul cuvânt cu cuvânt, chiar și cifrele, și nu pune la curent datele statistice cari se potriviau pentru 1911, însă sunt azi învechite.

Numai la descrierea herghelioi Cantacuzino-Pașcanu, care în acest răstimp s'a mutat dela Salcea din județul Botoșani la Baia în județul Suceava, autorul schimbă numărul iepelor de 30—35 în 60—65, reproducând însă textul absolut identic.

Faptul că n'a ținut la curent aceste statistici — ceeace erà ușor de făcut, fiind vorba numai de câtevà herghelii—și nici n'a arătat măcar în text, că statisticile, pe cari se bazează, sunt astăzi învechite, micșorează oricum valoarea acestei părți principale a lucrării față de valoarea pe care o aveà la 1911, când a fost premiată de Academie.

· După descrierea cailor din România, urmează apoi pe aproape 300 de pagini descrierea cailor din diferitele țeri ale Europei și Americei (trăpașul și buestrașul american).

Este o descriere conștiințioasă și care dă o idee generală bună asupra cailor din aceste țeri, rezumată după datele bibliografice, rapoarte oficiale, comunicări personale, făcute autorului de persoane autorizate din unele țeri (ca Bulgaria, Turcia) ș. a. m. d.

Partea propriu zis zootehnică a lucrării este conținută în capitolul III, care tratează, în 123 de pagine, *despre exploatarea cailor*, și anume: exploatarea pentru reproducție, pentru muncă și pentru carne.

In aceste 3 subcapitole, autorul tratează pe scurt toate chestiunile privitoare la creștere și îngrijirea cailor, reproducția lor, fecundația, alegerea reproductorilor, etc.

Apoi la dresarea cailor pentru curse, călărie, tracțiune ușoară, povară, dinamogeneză, dinamometrie și dinamotehnie; și în fine face și un rezumat asupra chestiunii ipofagiei. Și această parte— deși scurtă — este bine scrisă, dând un bun rezumat al chestiunilor și utilizând cu competență datele bibliografice și tratatele speciale.

In totul lucrarea d-lui Filip corespunde în adevăr dorinței sale «de a umpleà un gol în literatura ipică a țerii noastre.»

Ea va puteà aduce servicii reale studenților în zootehnie și va fi o bună călăuză pentru crescătorii noștri de cai.

Această lucrare însă, dacă este un bun tratat de zootehnie specială, care rezumă destul de bine starea diferitelor chestiuni și utilizează cu competință datele bibliografice, ea nu conține cercetări științifice originale. Singurele cercetări originale sunt acele despre Caii din România, cari însă, cum am arătat, au fost dejà premiate Academie în 1911. Părerea subsemnatului fiind ca acest premiu

să se acorde numai cercetărilor științifice originale, sunt pentru nepremiarea ei.

Vladimir Ghidionescu, *Introducere în pedologie și pedagogie experimentală.* București 1915—16.—*Raport de* **Dr. G. Marinescu.**

Autorul încearcă în primul capitol al lucrării sale să ne dea o *clasificare proprie a pedagogiei moderne,* luând în seamă toate ramurile sau științele ajutătoare pedagogiei. Pe când unele din aceste ramuri sunt considerate de unii pedagogi ca formând excluziv domeniul pedagogiei, pentru autor numai sinteza și legătura lor poate să ne arate conținutul multiplu și unitar la olaltă a unei pedagogii științifice Comparând pedagogia cu un arbore, d-l Ghidionescu arată cum *Pedologia,* adică știința studiului trupesc și sufletesc al copilului, formează rădăcina acestui arbore, ale cărei ramificații se subdivid în *biologia* și *antropologia infantilă, psihologia infantilă, psihologia comparată* (socială și animală) și *psiho-patologia infantilă.* Domeniul *Pedagogiei experimentale,* care formează trunchiul acestui arbore, este subdivizat în: *psihologia experimentală pedagogică, didactica generală și specială, pedagogia patologică și igiena școlară* In fine, coroana arborelui, care formează a treia diviziune a pedagogiei, numită *pedagogia filozofică,* este subdivizată în *istoria pedagogiei, pedagogia socială, teleologia,* care, prin ajutorul disciplinelor normative, elaborează scopurile educației și instrucției și *metodologia.* D-l V. Ghidionescu arată importanța pedologiei și pedagogiei experimentale, importanță pe care numai timpul modern a scos-o în relief, pedagogii clasici cultivând prea mult speculațiunea filozofică în materie de educație. Acest lucru erà de altminteri fatal, întrucât unele științe ajutătoare, de cari se servește azi pedagogia, acelea mai ales din domeniul biologiei și medicinei, nu ajunsese la progresele pe cari le-au realizat în timpul din urmă. Deosebirea o găsim mai cu seamă în chestia metodelor de cercetări, căci azi avem cunoștințe precise asupra evoluței psiho-fizice a copilului și o sumă de soluții pedagogice, căpătate pe baza unor observațiuni sistematice și experimentațiuni exacte. Aceasta se vede din existența atâtor laboratoare pedologice și din o bibliografie internațională foarte bogată. Tratează apoi problema *eredității* în educație și arată importanța cunoașterii acestei probleme pentru pedolog. S'au făcut dejà în țerile străine cercetări speciale cu privire la ereditatea diferitelor aptitudini ale copiilor, din cari unele de natură didactică,

ca felurıtele procese cari servesc la actul cetirii şi scrierii; de aceea autorul propune asemenea cercetări pentru noi, unde avem un material atât de bogat de analfabeţi. Dar pe temeiul nouălor cercetări biologice (autorul se sprijină pe acele ale lui Waissman) reiese pentru pedagog sau pentru educator în general o convincţie bazată ştiinţificeşte, că ereditatea nu trebue să-l facă fatalist, căci ea îi lasă destulă putinţă de mişcări şi de schimbări, cari pot înrâurì la rândul lor procesul eredităţii, în evoluţia biologică şi socială a omenirii

După aceste două probleme, cari formează cadrul în care au să se desvolte celelalte probleme speciale ale pedologiei şi ale pedagogiei experimentale, autorul se opreşte la *problema creşterii fizice şi psihice a copilului.* Procesul creşterii este un proces specific, care caracterizează copilăria, după cum rezultă din analiza faptelor cari determină creşterea, ca rassa, ereditatea, anotimpul, climatul, etc. In special se arată stabilirea unei legi ritmice a creşterii în raport cu etatea, aşà cum o stabilesc graficele lui Stratz, Selter şi alţii, pentru creşterea în înălţime şi greutate, studiind curbele de desvoltare pentru ambele sexe.

Analizează în deosebi progresele realizate în problema creşterii de cercetările Doctorlui Godin prin metoda sa *auxonologică,* şi în deosebi prin aparatul său *auxonometru.* Acì autorul ajunge la o concluzie pedagogică de interes vital pentru şcoala noastră, aceea a băncilor. El critică sistemul actual şi cere, pe temeiul rezultatelor pedologice, construcţia de bănci disasociate, adică bancă şi scaun de o parte, variind în dimensiuni dela elev la elev, nu numai din clasă în clasă, dar şi la anumite epoci în timpul aceluiaş an şcolar. Autorul constată că corpul nostru didactic nu cunoaşte în deştul paralelismul între creşterea fizică şi diferitele manifestaţiuni psihice ale copilului de şcoală. O sumă de caractere, cari constitue aşà zisa *conduită* a şcolarului, pot fi explicate şi îndreptate numai prin cunoaşterea temeinică a problemei creşterii.

Studiul *sistemului nervos,* ca o condiţie a desvoltării psihice a copilului, formează un alt capitol, în care se dovedeşte neputinţa de a se înţelege geneza actelor psihice ale copilului, dela cele mai simple şi până la cele mai complexe manifestaţiuni intelectuale, fără de lumina anatomiei şi fiziologiei sistemului nervos. Educatorul, cunoscând aceste rezultate ale pedologiei, privitoare la toate procesele şi fazele prin cari trece evoluţia sistemului nervos şi a creerului în special (myelinizarea fibrelor, creşterea celulelor în

mărime şi număr, apariţia sferelor sensoriale şi centrelor de asociaţii ale lui Flechsig, îşi poate explicà geneza noţiunilor şi ideilor abstracte la copil şi din punct de vedere pedagogic poate dirigui învăţământul limbii şi întreaga educaţie în general, în conformitate cu evoluţia naturală a copilului. Aceste cunoştinţe îl vor ferì de anticipări premature şi dăunătoare pentru acesta din urmă.

Studiul *simţului tactil* şi *muscular* se bazează şi el pe date anatomice şi fiziologice ale organelor ce intră în activitatea acestor simţuri. Autorul studiază originea percepţiunii tactile şi musculare la copii şi noţiunea spaţială Apoi trece la studiul sensibilităţii de presiune şi de sensibilitate termică, şi asupra rolului lor pentru psihologie şi pedologie. Descrie *barestesiometrul* şi *termoestesioscopul,* apoi arată importanţa iluziilor şi anomaliile acestor sensibilităţi pentrù pedagogia practică şi mai cu seamă rolul simţului *stereognostic* pentru educaţia intuitivă. Analizează metoda *estesiometrică* şi *dinamometrică*, şi arată rezultatele ce s'au căpătat cu privire la studiul ostenelii copilului prin aceste metode. Apoi expune rezultatele pedagogice şi didactice, la cari a ajuns cu deosebire întâiul Congres internaţional de igienă şcolară dela Nuremberg din 1904, la care a participat autorul, şi care congres a scos în relief valoarea estesiometrului. Arată rolul metodei dinanometrice ca un complement necesar metodei estesiometrice pentru studiul ostenelii şi crede în acelaş timp că metoda ergografică este chemată să aducă mai multă lumină în această problemă. In fine, d-l Ghidionescu studiază concluziile diferiţilor cercetători, obţinute prin aceste metode, pentru apologia sau condamnarea învăţământului de după amiazi, şi dacă nu dă o concluzie definitivă în această chestiune pentru ţara noastă, aceasta o face din motive de scrupul ştiinţific, cerând ca maì întâiu şi la noi să se cerceteze problema în chip experimental asupra copiilor noştri, şi apoi să se decidă o reformă şcolară.

Tot cu date anatomice şi fiziologice începe autorul studiul *percepţiunii vederii la copii,* pentru ca să treacă la procesul propriu zis psihologic al percepţiunilor vizuale şi al formării noţiunii spaţiale, cu tot cortegiul lor de iluzii optice, din cari se trag o sumă de cunoştinţe utile nu numai pentru pedologie, dar şi pentru didactica învăţământului. In special, studiul percepţiunilor de colori şi metodele pentru analiza lor formează acì un punct de seamă prin urmările ce se pot trage pentru învăţământ şi vieaţa practică. Procesul percepţiunii vizuale este urmărit mai departe prin participarea lui

la acte mai complexe, ca acel a *cetirii* şi al *desemnului*, precum şi la analiza tablourilor. Autorul analizează rezultatele căpătate cu privire la psihologia cetirii la copii şi caracterul specific care diferenţiază cetirea copilului de aceea a adultului, apoi arată importanţa procesului de sinteză faţă de procesul analitic, care e presupus în metodele actuale ca punct de plecare. In urma criticei ce o face metodei de cetire din abecedarele noastre, metodă pasivă şi chiar dăunătoare evoluţiei psihice a copilului, propune introducerea alfabetului mobil, mult mai conform cu evoluţia psihofizică a copilului. Pentru aceasta, autorul elaborează o metodă grafică, care face să treacă un cuvânt prin trei faze De ex: cuvântul *cal*, scris mai întâiu pe un carton, în întregime şi aşezat dedesubtul unei imagine mobile; apoi acelaş cuvânt scris pe un alt carton, cu literele distanţiate de un centimetru; şi în a treia fază se găsesc literele separate pe câte un carton, din care copilul va combină singur cuvântul. Deşi autorul propune această reformă pe baza unor experienţe făcute asupra unui număr mai restrâns de copii, declară că va intreprinde un studiu sistematic în această direcţie, pentrucă i se pare de urgenţă nevoia acestei reforme. Ca ultimă concluzie pedagogică a studiului percepţiunii vizuale, este şi nevoia unei educaţiuni speciale a ochiului, prin introducerea copiilor în analiza şi înţelegerea desemnului şi a tablourilor In special psihologia desemnului devine pentru pedagogia modernă o metodă de analiză a sufletului copilului, şi cu deosebire o analiză a inteligenţei lui. O educaţie devine imperioasă nu numai în folosul educaţiei intelectuale, dar şi în folosul educaţiei estetice a copilului

Cu problema *asociaţiunilor de idei*, autorul intră mai profund în analiza proceselor psihice. El combate teza asociaţionistă, care a dominat atât de mult psihologia veche, arătând cum rezultatele cercetărilor psihologiei experimentale dovedesc că procesul de asociaţie are el însuş nevoie de explicaţiuni. In noua teorie asupra reprezentărilor, după care acestea nu sunt nişte simple reînvieri ale impresiunilor dispărute, ci aduc în reproducerea lor totdeauna elemente nouă, s'au găsit *condiţiunile* cari determină tendinţa de reproducţiune a reprezentărilor. Tot astfel autorul mai combate şi critica adusă de unii psihologi (Karl Groos d. ex.) asociaţiunilor zise de *asemănare* sau de *identitate*. In nişte experienţe făcute de el într'o clasă primară din Bucureşti cu nişte cartoane pe cari se găsesc diferite figuri geometrice tăiate în hârtii de diferite colori, când subiectul este pus să asocieze cartoanele, după cum îi place, colori

sau figuri, se dovedeşte putinţa de asociaţie prin asemănare, din cauza contrastului pe care trebue să-l învingă subiectul, deoarece la colori asemănătoare se găsesc figuri deosebite şi viceversa. Această experienţă poate servì după autor şi ca analiză a inteligenţei copilului până la o anumită etate, căci din experienţele acestea a ieşit existenţa unui tip *confuz*, care nu are nici o linie determinată de asociaţie, după colori sau figuri, ci le amestecă pe amândouă. Autorul desprinde şi o concluzie pedagogică din aceste experienţe, privitoare la necesitatea de a întărì în şcoală asociaţiunile simple ale copilului, înainte de a face apel la acte intelectuale superioare, cari presupun forma de asociaţii mai complexe. Autorul arată apoi cum se cercetează, cu ajutorul *cronoscopului*, forma şi timpul de asociaţie la copil şi redă clasificarea diferitelor tipuri de asociaţie, fie cu privire la iuţeala de asociaţie, fie cu privire la calitatea asociaţiilor, aceasta din urmă determinând, pentru unii din pedologii şi pedagogii moderni, o experienţă de analiză propriu zisă a inteligenţei copilului, cu concluzii pedagogice şi didactice de cea mai mare însemnătate.

La aceeaş lumină a teoriei moderne a reprezentărilor, autorul studiază în ultimele capitole problema *memoriei*. El găseşte şi acì condiţiuni speciale cari produc selecţiunea sau alegerea reprezentărilor, în actul memoriei *Din selecţiunea pasivă* rezultă mecanismul subconştient, care determină actul memoriei, şi din selecţiunea *activă* rezultă partea conştientă şi voliţională în orice act de memorizare Apoi determină tipurile parţiale de memorie, a cărei schemă ne-a dat-o Charcot, şi pe care au completat-o Binet, Meumann şi alţii. Din participarea autorului la lucrarea psihologului sârb *Radosslawlievitch*, în laboratorul de pedologie din Zurich de sub conducerea lui Meumann, asupra actului conservării din procesul memoriei, reiese că numai scopul clar urmărit într'o activitate de memorizare uşurează foarte mult această activitate. După ce d-l V. Ghidionescu urmăreşte rezultatele experimentale, cari determină evoluţia diferitelor forme de memorizări la diferitele vârste ale copilului, şi deosebirile între sexe, insistă asupra analizei memoriei prin diferitele metode şi prin ajutorul diferitelor aparate (în special al aceluia al lui Ranschburg). El scoate în relief putinţa de a se studià *capacitatea de păstrare* a memoriei unui subiect, prin diferinţa obţinută între numărul de repetiţii dela învăţarea întâia şi dela învăţarea de a doua oară a aceluiaş material de memorizat, diferinţă numită *economia de repetiţie*. Un exemplu tipic îl dă autorul din experienţele

făcute asupra sa de psihologul sârb menționat mai sus, când dela o învățare la alta a aceluiaș material, la un interval anumit de zile, a putut obținea o economie simțitoare In fine, după ce arată deosebirile ce s'au stabilit de cercetările moderne între memoria adultului și memoria copilului, trage câtevà concluzii pedagogice, între cari și pe aceea că școala noastră abuzează de memorie, dar nu ajunge să facă o adevărată educațiune a memoriei, așà cum este de nevoie s'o facă. Concluzia cărții autorului este de a ferì lumea noastră școlară ca să alerge după formule deagata, după cum s'a făcut până acum, arătând ce se face în toate țerile din lume, în pedologia și pedagogia experimentală, prezentând metodele de cercetări, și cerând o muncă proprie și originală în această materie și în țara noastră. Numai astfel se vor puteà pune bazele și la noi nu numai unei pedagogii cu adevărat științifice, dar și unei pedagogii naționale, în adevăratul înțeles al cuvântului.

Lucrarea d-lui Ghidionescu este bine venită la noi în momentele de față, căci de mai mulți ani de zile, studiul pedologiei și al pedagogiei a făcut progrese foarte însemnate în țerile occidentale, cari au dat rezultate foarte folositoare nu numai din punct de vedere pur științific, dar și practic.

Autorul, care a studiat aceste probleme în Elveția, Germania și Franța, ne-a dat lucrarea cea mai serioasă ce s'a scris poate până acuma în materie de pedologie și pedagogie experimentală, la noi în tară. Lucrarea d-sale nu e numai un studiu critic, cu privire la cunoștințele moderne de pedologie și pedagogie, dar are și câtevà cercetări originale asupra psihologiei cetirii și scrierii, asupra asociațiunii prin asemănare sau identitate, precum și asupra memoriei. De aceea lucrarea d-lui Ghidionescu este destinată să aducă servicii însemnate pedagogiei române și sunt convins că aceste servicii vor crește pe măsură ce tot corpul didactic din țară, renunțând la empirism, și mai ales la rutină, care a prins rădăcini atât de profunde, se va inspirà de cercetările moderne de pedologie și pedagogie, pe cari autorul le expune și le analizează atât de conștiințios.

Trebue dar să-i fim recunoscători, iar Academia, care are datoria de a încurajà orice inițiativă folositoare pentru cultura popporului nostru, va luà în considerațiune meritoasa operă a d-lui Ghidionescu și va acordà o parte din premiul Constantinide.

COMISIUNEA PREMIULUI NASTUREL DIN 1916.

ȘEDINȚA DELA 8/21 IANUARIE 1916

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

Comisiunea, după ce-și constitue biuroul, alegând Președinte pe d-l *I. C. Negruzzi* și Secretar pe d-l *I Bianu*, decide:

1) Să se înlăture dela concurs scrierea: Săvescu Petru, *Inspirațiuni*, *Povestiri poetice*, *Evenimente*,

2) Să fie rugați d-nii *General Gr. Crainicianu* și *Al. Philippide*, deși nu sunt membri în Comisiune, să facă rapoarte cel dintâiu asupra scrierii Găvănescul Lt Colonel C, *Tactica regulamentară*, ed. II; cel de al doilea asupra scrierii Popescu-Ciocănel Gheorghe, *Conducătorul conversațiunii în românește și turcește*,

3) Imparte între membrii Comisiunii celelalte scrieri, pentru facerea rapoartelor speciale, după cum urmează:

Bălan (Dr. Ioan), Limba cărților bisericești. Studiu istoric și liturgic. Blaj 1915	d-lui *I. Bianu.*
Botez (I), Aspecte din civilizația engleză Iași 1915 . .	» *G Țițeica.*
Burada (Teodor T), Istoria teatrului în Moldova. Volumul I. Iași 1915.	» *I. C. Negruzzi.*
Chiru-Nanov (I), Pe căile profeților.—Atunci și acum.—București 1916	» *B Delavrancea.*
Fulger (Gabriel), Revoluția Dramă istorică în patru acte din timpul revoluției lui Horia, Cloșca și Crișan (1784—85). București 1915	» *D Zamfirescu*
Găvănescul (Lt.-Colonel C), Tactica regulamentară. — I. Micile unități. Infanteria. Cavaleria. Artileria Marina. Aviația. Pionierii — II Marile unități. Marș-Staționare-Lupte. Ediția II-a București 1915.	» *General Gr. Crainicianu*

Giurgea-Bradu (Iul), Oameni din Ardeal. Bucureşti 1915 d-lui *I. Nistor.*
Gorsky (Colonel Gh.), Indrumări ostăşeşti. Bucureşti 1915 » *S. Mehedinţi.*
Hodoş (Constanţa). Martirii. Ediţia II. Bucureşti 1915. . » *I. Nistor.*
» Teatru de copii. Bucureşti f. a. . . . . . . » *D. Zamfirescu.*
Lascarov-Moldovanu (Alexandru), Zile de campanie. Iunie-August 1913. Bucureşti 1915 . . . . » *Dr. C. I. Istrati.*
Marian (B.), Dicţionar de citate şi locuţiuni străine. Ediţia II-a Bucureşti 1916. . . . . » *I. Bianu.*
Naum (Alexandru), Poezii Bucureşti 1915 . . . . . . } » *I. Nistor.*
» Ritmuri şi rime. Bucureşti 1915. . . . . . } » *I. Nistor.*
Popa-Lisseanu (G.) Mitologia greco-romană în lectură ilustrată. I. Legendele zeilor. Ediţia II-a. Bucureşti 1915 . . . . » *V. Pârvan.*
Popescu-Ciocănel (Gheorghe), Conducătorul conversaţiunii în româneşte şi turceşte Megidia 1915. . . . » *A. Philippide.*
Rădulescu (Mircea), Poeme eroice. Bucureşti 1915 . . . » *B. Delavrancea.*
Săvescu (Petru), Inspiraţiuni Povestiri poetice Evenimente. Ediţia a doua — înlăturată Piatra-N. 1915 . .
Scriban (Arhimandritul I), Curs de teologie morală sau Lecţiuni de morală creştină Bucureşti 1915 » *T. V. Stefanelli.*
Smara, Spade strămoşeşti. Proză şi poezii patriotice. Bucureşti 1915. . . . . » *I. Bianu*
Vasilescu (Dr. N), Conferinţe medicale. Craiova 1915. . » *Dr. V. Babeş.*
Vissarion (I C), Nevestele lui Moş Dorogan. (Nuvele şi schiţe). Bucureşti 1916 . . . . » *D. Zamfirescu*

ŞEDINŢA DELA 7/20 MAIU 1916

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

Având să se urmeze după precedentele stabilite în anii trecuţi, Comisiunea decide a se ceti mai întâiu rapoartele cari conchid la nepremiare şi a se votà asupra lor, rămânând să se cetească apoi rapoartele despre cărţile propuse pentru premiare, asupra cărora să se voteze, după ce se vor fi ascultat toate rapoartele şi se va fi făcut desbatere asupra valorii relative a celor propuse.

D-l *I. Nistor* ceteşte raportul său despre Iul Giurgea-Bradu, *Oameni din Ardeal*—Propunerea de nepremiare se primeşte.

D-l *Dr. C. I. Istrati* citește raportul său despre: Al. Lascarov-Moldovanu, *Zile de campanie, Iunie—August 1913*.—Propunerea de premiare se va aveà în vedere după cetirea tuturor rapoartelor.

D-l *I Nistor* cetește raportul său despre Al. Naum, *Poezii* (două volume).—Propunerea de premiare se va pune la vot după cetirea tuturor rapoartelor.

Se cetește raportul d-lui *Al. Philippide* despre: *Conducătorul conversațiunii în românește și turcește* de Gh. Popescu-Ciocănel.—Propunerea de nepremiare se primește.

D-l *I. Nistor* cetește propunerea privitoare la romanul: *Martirii* de Constanța Hadoș

Asupra propunerii de eliminare se face desbatere, la care ieau parte toți membrii Comisiunii, rămânând ca deciziunea să fie supusă la hotărîrea plenului.

ȘEDINȚA DELA 11/24 MAIU 1916

In urma deciziunii luate astăzi de Academie în ședință plenară, premiul Năsturel poate fi dat numai unei lucrări nouă publicate în anul precedent sau în cei patru ani precedenți pentru Marele Premiu, iar nu reproducerii într'o nouă retipărire a unei scrieri apărute (publicate) în volum sau în reviste înainte de acești ani. Comisiunea înlătură scrierea *Martirii* de Constanța Hodoș, fiind prezentată într'o retipărire după ediții apărute înainte de anul precedent.

Se cetește raportul d-lui General *Crainicianu* despre cartea: *Tactică regulamentară* de Lt Colonel C. Găvănescul Raportorul amintește că asupra acestei scrieri prezentate în anul trecut în ediția I la concursul aceluiaș premiu, d-sa a făcut raport desvoltat și a propus premiarea Ediția II prezentată în acest an este «revăzută și completată». Propune deci din nou scrierea la premiare în noua ediție. — Propunerea de premiare se rezervă.

D-l *S. Mehedinți* cetește raportul său despre. *Indrumări ostășești* de Colonel G. Gorsky. — Propunerea de nepremiare se aprobă și după cererea raportorului raportul nu se va publică

D-l *I. Bianu* cetește raportul său despre: *Dicționar de citate și locuțiuni* de B. Marian. — Propunerea de nepremiare se aprobă și raportul nu se va publică

D-l *T. V. Ștefanelli* cetește raportul său despre: *Curs de teologie morală* de Arhim. Scriban. — Propunerea de premiare se rezervă.

D-l *I Bianu* ceteşte raportul său despre: *Spade strămoşeşti* de Smara.— Propunerea de nepremiare se aprobă şi raportul nu se va publică

D-l *G. Ţiţeica* ceteşte raportul său despre: *Aspecte din civilizaţia engleză* de I Botez —Scrierea fiind retipărire după publicare, apărută în revista «Viaţa Românească» înainte de timpul premiului, se înlătură dela premiare, dar se decide să se publice raportul în *Anale.*

D-l *Duiliu Zamfirescu* ceteşte raportul său despre: *Nevestele lui Moş Dorogan* de I. Vissarion. — Propunerea de premiare se rezervă.

D-l *I. C. Negruzzi* ceteşte raportul său despre· *Istoria teatrului în Moldova* Vol. I, de d-l T Burada.—Propunerea de premiare se rezervă pentru punerea la vot după cetirea tuturor rapoartelor.

ŞEDINŢA DELA 25 MAIU (7 Iunie) 1916.

D-l Dr. *V Babeş* ceteşte raportul său despre: *Conferinţe medicale* de Dr. N. Vasilescu. — Propunerea de nepremiare se primeşte.

D-l *V Pârvan* ceteşte raportul său, prin care arată că *Mitologia greco-română* de G Popa-Lisseanu este retipărirea ediţiei din 1912 şi, după interpretarea dată de Academie regulamentului, nu poate fi admisă la concurs.

D-l *I. Bianu* ceteşte raportul său despre *Limba cărţilor bisericeşti* de I. Bălan — Propunerea de premiare se rezervă.

D-l *B. Delavrancea* ceteşte rapoartele sale despre: *Poeme eroice* de Mircea Rădulescu şi *Pe calea Profeţilor* de I. Chiru-Nanov.—Propunerile de premiare se rezervă pentru a fi puse la vot

Terminându-se cetirea tuturor rapoartelor, se procede la votare asupra propunerilor de premiare La întâia votare se întruneşte majoritatea de voturi asupra scrierilor d-lor T Burada, I. Chiru-Nanov şi M. Rădulescu. La a doua votare majoritatea de 7 contra 3 decide a se da premiul Năsturel d-lui I. Chiru-Nanov pentru scrierea *Pe calea Profeţilor.*

Această deciziune a Comisiunii se va aduce la cunoştinţa plenului Academiei.

Dr. Ioan Bălan, *Limba cărţilor bisericeşti. Studiu istoric şi liturgic.* Blaj 1915. — *Raport de* **I. Bianu.**

In această scriere părintele Bălan face întâia încercare de a trată în desvoltarea ei istorică limba bisericească a Românilor. Chestiunea este una dintre cele mai însemnate—eu cred chiar cea mai însem-

nată — nu numai în desvoltarea culturii neamului nostru, cu atât de vitregă soartă în trecut, dar și în desvoltarea culturii sale viitoare cu caracter general național — adică cuprinzătoare de românimea răspândită peste tot locul. Suntem singurul neam dintre toate neamurile făcând parte din cele două vechi și mari biserici creștine: cea de apus catolică-romană și cea de răsărit greco-bizantino-slavă, cari avem ca limbă a cultului, a ritului, a altarului și a stranei — limba vie națională actuală. Ceilalți au unii limba latină, alții limba elenă, iar alții limba slavă veche — deci tot limbi vechi și de multe secole moarte, prin urmare neînțelese de popor.

Această favoare lăsată nouă de secolii trecuți este un bun de care cred că până acuma nu ne-am folosit nici pe departe, cât ar fi trebuit și cât am fi putut, dar a cărui însemnătate trebue să o înțelegem și să o prețuim pentru a ne folosi în viitor. Acum patru ani — cu ocazia marilor sărbători seculare făcute în Basarabia, s'a petrecut un fapt foarte caracteristic povestit de însuș cunoscutul Stroescu: Se dăduse voie să se citească Evanghelia și în limba românească, adică — cum se zice acolo — moldovenească. Când au auzit iar la altar limba veche maternă, oamenii au căzut la pământ, plângând de emoție. Atâta de legată este limba veche românească de sufletul neamului.

Istoria formării și a desvoltării acestei limbi se încearcă întâia oară s'o facă părintele Bălan.

Cartea este formată din articole publicate în revista *Cultura creștină* din Blaj, în anii 1914 și 1915 (cel din urmă a apărut în N-rul dela 25 Maiu 1915), articole cari au fost scrise număr cu număr. Din cauza aceasta cartea are și scăderile improvizației, cari nu se găsesc în scrierile făcute întregi înainte de a fi date la tipar și tot din această cauză se întâmpină unele scăpări din vedere și lipsuri surprinzătoare. Una din cele mai mari și mai regretabile este fără îndoeală uitarea totală a întregii literaturi religioase tipărite în Țara-Românească în domnia lui Mateiu Vodă Basarab, pe când se studiază cu multă și cuvenită stăruință cele două cărți tipărite în acelaș timp la Iași, cari nu au contribuit cu nimica mai mult la formarea limbii bisericești românești.

Așà se explică unele contraziceri: la pag. 83 se zice «Coresi, care după d-l Iorga e un *agent husit,*» iar la pag. 86: «eu n'am zis niciodată că domnul Iorga a făcut pe Coresi *agent husit.*» Tot prin graba redactării articolelor pentru revistă se explică cred și amestecul nepotrivit al numirii cărților, când se zice *„Biblia dela*

Alba-Iulia" sau „*Biblia* dela Bălgrad» în loc de «Noul Testament», care este singura numire bună, căci doar «Biblia» însemnează numai cartea formată din amândouă Testamentele, cel vechiu şi cel nou. Greşit se zice iar câteodată „*Autorii* Testamentului Nou" în loc de *Traducătorii.*

Ciudată şi cu totul nedovedită este afirmarea că Mitropolitul Dosofteiu al Moldovei ar fi fost grec de neam şi de limbă, şi aceasta o vede d-l Bălan şi în limba românească în care a tradus Dosofteiu cărţile lui atât de caracterizate prin moldovenisme.

Acestea sunt însă scăderi mici în asemănare cu munca serioasă şi conştiinţioasă pusă de autor pentru facerea acestor cercetări asupra unei materii de aşà mare însemnătate.

Părintele Bălan a cercetat pas cu pas progresele făcute de limba română, care din vorbirea vie a poporului de ţărani şi de păstori se înălţà la starea de limbă de cultură a neamului Intâiul pas al acestei înălţări s'a făcut prin cărţile religioase şi bisericeşti. Autorul arată totdeodată marea însemnătate pentru cultura naţională a neamului întreg, ca această limbă să fie ţinută în cărţile bisericeşti în toată puritatea ei tradiţională şi poporală şi în unitatea ei pentru neamul întreg, în toate ţerile în cari locuesc ale lui «membra disjecta». Părintele Bălan critică cu toată competinţa şi dreptatea înnoirile de limbă cari se fac în ultimele decenii în nouăle tipăriri de cărţi bisericeşti în toate ţerile româneşti, unii latinizând, alţii franţuzind limba «veche şi înţeleaptă,» cum o numià Eminescu. Din această greşită îndrumare vor rezultà două mari rele: întâiu despărţirea limbii bisericeşti de popor, şi apoi diferenţiarea limbii bisericeşti după ţeri, căci într'un fel se latinizează în Ardeal şi într'alt fel se franţuzeşte în Regat. Părintele Bălan arată cu multă căldură marele interes naţional, ca nici unul din aceste rele să nu se întâmple.

Pentru toate aceste motive recomand cu toată stăruinţa la premiare cartea Părintelui Bălan.

I. Botez, *Aspecte din civilizaţia englezâ* Iaşi 1915—*Raport de* **G. Ţiţeica.**

Volumul, despre care am avut însărcinarea să refer Academiei, se compune dintr'o serie de articole, publicate mai întâiu în cunoscuta revistă ieşană «Viaţa Românească», bine înţeles cu oarecari modificări şi adausuri, pentru ca diferitele capitole să aibă oarecare legătură între ele.

Autorul spune lămurit în prefaţă: «Scopul urmărit a fost de a

schiță fizionomia civilizației unui mare și vechiu popor, și a o arătà totodată ca o lumină conducătoare pentru civilizația noastră începătoare »

Față cu acest scop precis, pus înainte, autorul aveà un drum hotărît de urmat: el nu se puteà ocupà nici de aspectele trecătoare sub cari se înfățișează vieața englezească la un moment dat, nici de evoluția instituțiilor englezești în curgerea timpului; ci aveà să ne arate numai aspectele *permanente*, cari se desprind cercetătorului din scrutarea minuțioasă a vieții sociale și culturale englezești.

Descrierea unora din aceste din urmă aspecte este obiectul volumului de față; ea este făcută în acelaș timp cu căldura simpatiei și cu o îndoită bogăție de informație, *personală* și *literară*.

Din titlurile capitolelor cari compun cartea și anume: *Educația și vieața publică, Intervenția statului și inițiativa privată în organizarea educației publice, Ramurile de învățământ, Religiozitatea și individualismul, Libertățile cetățenești și instituțiile publice, Caracteristice naționale din limbă și literatură, Relațiuni între literatura engleză și literaturile continentale, Bernard Shaw, Observațiuni asupra raporturilor dintre știință, artă și cultură,* se vede că în afară de cel din urmă capitol, unde se vorbește de știință, încolo se studiază vieața englezească numai sub laturea educației, a vieții sociale și a literaturii. Laturea economică, adică întreaga desvoltare și practică și doctrinară a comerțului, a industriei și a spiritului de colonizare, nu e de loc atinsă.

In fine, autorul arată numai părțile înălțătoare, ca și cum întreaga vieață englezească ar fi perfectă din toate punctele de vedere. E adevărat că înfățișată astfel, ea e, cum dorește natural, «o lumină conducătoare pentru civilizația noastră începătoare,» un model fără umbră, fără pată.

In privința acestui rol de «lumină conducătoare,» autorul însuș nu-și face prea mari iluzii, căci iată ce spune cu privire la educație:

«Numai când sistemul de educație publică dintr'o țară este un produs natural, născut adică din nevoile și aspirațiunile poporului și organizat pe baza însușirilor naționale, numai atunci el poate contribuì, la rândul lui, a învigorà aceste însușiri, altfel rămâne neputincios» (pag. 1 și 2) Iar mai departe:

«Un sistem de educație poate să dea roade în țara în care a luat naștere, și să rămână cu totul sterp în țara în care a fost importat. Pentru popoare, ca și pentru indivizi, calea progresului se găsește prin sforțări proprii» (pag. 3).

In marginile, în cari s'a strâns autorul, scrierea e făcută cu multă pricepere și merită să fie luată în deosebită considerare de Academie. Puține scrieri de acest fel avem în limba noastră. In orice caz cea de față se deosebește printr'o adâncă cunoaștere a lucrurilor, o bogată citație din autori de mâna întâi și un mod de expunere limpede și pitoresc.

Pe lângă acestea, scrierea mai are o însușire de căpetenie. Ea nu e numai interesantă și instructivă, ci e, mai pre sus de toate, educativă, în înțelesul cel mai larg și mai înalt al cuvântului. O atmosferă de sănătate morală — sănătatea și morala englezească — prinde pe cetitor dela cele dintâi pagine ale volumului și-l însoțește până la cele din urmă Numai vreo câtevà citații au să învedereze această afirmare Mai întâiu: «Insușirile speciale ale poporului englez, însușiri pe cari s'a clădit Imperiul Britanic și pe cari se înalță aspirațiile naționale ale rassei anglo-saxone de pretutindeni, izvoresc din profunda seriozitate a vieții de familie și a țării caracterului personal al cetățeanului englez. Morala politică engleză cere vieții publice aceeaș rigurozitate pe care o cere și vieții private; mai mult, nici nu poate admite o vieață publică înaltă fără o vieață privată virtuoasă» (pag. 26)

Iată și o citație după o publicație oficială englezească: «Exercițiile fizice trebue să aibă un îndoit efect. pe de o parte un efect fizic, iar pe de alta un efect *mental* și *moral*. Exercițiile fizice, dacă sunt bine conduse, au de efect de a desvoltà în copii o dispoziție veselă, agerime, hotărîre, concentrare și un perfect *control al minții asupra corpului*

Exercițiile fizice vor pregăti pe elev ori pe elevă *să-și îndeplinească datoriile vieții cu vigoare și succes*» (pag. 27).

Mai departe:

«In Anglia lumea se duce la biserică pentru reculegere și înălțare sufletească, nu pentru dogma creștină» (pag. 32).

Apoi:

«Școala, în Anglia, nu țintește să dea oameni complet formați, ci oameni cari să fie în stare să se formeze singuri» (pag. 35).

«Tânărul englez părăsește școala cu mai puține cunoștințe decât cel francez, și mai puțin disciplinat decât cel german, dar în schimb are o nemăsurată energie fizică, o mult mai mare elasticitate intelectuală, o putere de a urmărì cu tenacitate studii grele, și un interes și o sete pentru a învățà și a se perfecționà, cari surprind pe observator» (pag. 39).

«Pe când, de obiceiu, pe Continent instrucția și educația sunt noțiuni clar deosebite, în Anglia, în general, aceste două noțiuni se contopesc în noțiunea *éducation*, care nu implică numai desvoltarea excluzivă a unei părți din om, ci formarea completă a omului — *the making of man*» (pag. 41).

«In Anglia nu sunt cafenele în înțelesul continental al cuvântului: cu jocuri de hazard și cu învoirea de a sta deschise toată noaptea. Dela ora unu din noapte nici un local public nu mai e deschis în Londra... Astfel trivialitatea orgiilor de noapte, cari rod atât de adânc sănătatea fizică și morală a tinerimii din Paris și Berlin, nu există în Londra» (pag 82).

«Adevărata prosperitate a unui popor se măsoară după umanitatea, nu după bogăția sa: numai acela progresează în vieață în care sufletul ajunge mai blând, sângele mai cald, creerul mai viu, iar spiritul lui intră într'o pace plină de vieață,» spune un scriitor englez, citat de autor (pag. 85).

«Am puteà pune întrebarea: pentru ce azi — adică atunci când scrià autorul — coloniile franceze și germane se reduc la simple biurouri comerciale de exploatare, sprijinite pe biurocratism și armată, pe când cele engleze sunt începuturi de noi teritorii engleze libere?» (pag. 14).

«Cu credința în atotputernicia caracterului, poporul englez a ajuns să-și impună limba lui la o optime din întreaga omenire; și plecând dela o mică insulă, brăzdând oceanele, sfredelind munții, civilizând întinsurile locuite de sălbatici, a izbutit să întemeieze cel mai mare imperiu pe care un popor l-a realizat vreodată.» (Pag. 86).

Din cele arătate cred că am reușit să atrag atențiunea D-voastre asupra acestui volum, care merită să intre în discuția acelora cărora credem că li se cuvine premiul «Năsturel» de anul acesta.

Teodor T. Burada, *Istoria teatrului în Moldova*. Volumul I Iași 1915.— *Raport de* **I. C. Negruzzi**.

Istoria teatrului în Moldova de d-l T. Burada este un studiu complex, compus din două mari volume din care întâiul, tipărit în 1915, se prezentă la premiul Năsturel. Cartea este împărțită în patru mari părți cari, la rândul lor, se subîmpart în mai multe capitole.

Partea întâia, Introducerea, «studiază» Priveliștele, Datinele, Jocurile și Petrecerile publice, precum Irozii, Păpușile, Plugușorul și Buhaiul, Nunta țărănească, Sorcova, Paparudele și numeroase altele.

Foarte interesant este textul Irozilor și al Păpușilor, pe care autorul îl reproduce, parte după vechi manuscripte descoperite de dânsul, parte după comunicări orale. Tot așà de interesantă este și muzica deosebitelor cântece uzitate la aceste reprezentații, muzică pe care d-l Burada o dă cu notele respective.

Cred însă că autorul a mers prea departe, când a citat și descris printre aceste reprezentații quasiteatrale și alte jocuri și petreceri, precum Scrânciobul, jocul Giretului, al Halcalei și mai multe altele cari sunt numai datine populare sau simple petreceri sociale, ce nu au și nici au avut vreodată a face cu ceeace se înțelege sub denumirea de reprezentații teatrale.

In partea a doua autorul intră în descrierea teatrului propriu zis, cu începere din epoca lui Vasile Lapu până în secolul al XIX-lea. In deosebite capitole se vorbește de reprezentații date la Iași în rusește, nemțește, grecește și franțuzește, precum și de întâiele încercări dramatice în limba română, al căror inițiator a fost Gheorghe Asachi. Aici se mai vorbește de frații Foureaux, cari cei dintâi au înființat o trupă stabilă franceză; de debutul lui Matei Millo în reprezentații date de boierime; de direcțiunea teatrului numită de guvern și compusă din cei trei autori ce se distingeau mai mult spre mijlocul secolului trecut: Costache Negruzzi, Mihail Kogălniceanu și Vasile Alecsandri; și de cei dintâi tinerii români cari au îmbrățișat cariera dramatică, printre cari minunatul comic Nicolae Luchian.

Cele două părți ce urmează tratează despre înființarea conservatorului filarmonic dramatic din Iași, de osteneala ce-și dau mai mulți boieri influenți ca Iordache Catargiu, Costache Conache și alții pentru susținerea teatrului, citându-se și o lungă scrisoare a lui Costache Negruzzi, «mădular obișnuitei adunări», scrisoare din 1838 către Gheorghe Asachi, care cuprinde o critică aspră a publicului român, mai ales a păturii superioare In urmă se descrie înființarea trupelor naționale, stabilite odată cu venirea în Iași a lui Costache Caragiale; direcția lui Alexandru Sturdza și reprezentarea întâielor piese române originale până la mutarea teatrului din casele doctorului Peretz, la Copou, în localul închiriat dela Vodă Sturdza și în sfârșit de direcția lui beizadeà Nicolae Sutzo și a comisului Matei Millo.

Intreg volumul cuprinde un mare număr—câte și le-a putut procurà autorul,—de afișe teatrale vechi; citează repertoriul diferitelor stagiuni, contracte închiriate cu deosebitele direcții ce s'au urmat,

ofise, şi alte decrete oficiale relative la teatru, apoi reproduce articole critice ale multelor reprezentaţii din singurul jurnal al epocei: *Albina Românească,* articole scrise în cea mai mare parte de Gheorghe Asachi, Dimitrie Gusti şi Mihail Cerchez, în sfârşit mai cuprinde o nomenclatură cât se poate de completă a tuturor actelor publice şi private, relative la teatrul din Moldova.

Deşi ar fi fost de dorit ca aprecierile autorului relative la acest studiu istoric, partea aşà zisă subiectivă, să fie mai pronunţate şi mai personale, trebue să recunoaştem că d-l. T. Burada a pus o muncă din cele mai grele întru scrierea acestei cărţi, interesantă pentru contemporani şi de cel mai mare folos pentru generaţiile viitoare ce vor studià începuturile artei dramatice la Români.

Din această cauză, dacă altă carte superioară acesteia nu-i face o victorioasă concurenţă, recomand cu tot dinadinsul volumul d-lui T. Burada pentru premiul Năsturel.

I. Chiru-Nanov, *Pe căile Profeţilor —Atunci şi acum.* Bucureşti 1916.— Raport de **B. Delavrancea.**

Raportul meu asupra operei d-lui I. Chiru-Nanov va conchide de asemenea la premiare, ca şi cel privitor la «Poeme Eroice» de d-l Mircea Rădulescu. Regret că nu sunt două premii, sau că premiul la care se prezentă aceste lucrări de mare valoare nu este divizibil.

Pe căile Profeţilor — un volum de 380 de pagine — este opera unui prozator de talent. Ea se ceteşte cu plăcere şi cu folos. Cu plăcere, fiindcă ne înfăţişează impresiile unei naturi de elită în trei vaste tablouri. «Stambulul», «Palestina» şi «Valea Nilului». Cu folos, căci ne împrospătează cunoştinţele despre trecutul acestor ţinuturi, datele geografice şi etnografice, luptele seculare petrecute în aceste locuri sfinte şi ne reînvie atâtea popoare dispărute în negura vremilor nemiloase.

D-l I. Chiru-Nanov este un bun cunoscător al limbii româneşti şi va fi un stilist de prima ordine. Bogăţia lui te farmecă, şi rar, foarte rar, i se întâmplă să forţeze cuvintele şi să transfigureze limba într'un chip nefiresc, ca, de pildă: — «Fără lâna-de-aur, nu! *ţintuì cuvântul* Iason». — «Un şarpe! *prinse graiul* şi Orfeu.. Asemenea greşeli voite, căutate, i se întâmplă câteodată în legătura dialogurilor. Şi nu este rezultatul neştiinţei, ci al virtuozităţii sale de tânăr care se răsfaţă uneori. Dar ce înseamnă asemenea constatări? Pe un tablou încântător pot fi şi câtevà picăţele de muscă.

Pe *Căile Profeților* este călătoria unui om cult, unui observator minuțios, unui artist care dă vieață la tot ce întâlnește, la toate câte știe. Impresiile lui curg abundente ca o mare cascadă.

E pe puntea de comandă a vaporului «Turnu-Severin» de 3 500 de tone. A pornit S'a depărtat de țărm. — «Constanța se mai deslușește ca o sprinceană ștearsă de lumină, care se înneacă în întuneric cu fiecare milă gonită de vapor. Din soare-apune deabia răsbat până la noi clipirile somnoroase ale farului dela Tusla». — «O gură de iad par'că stă căscată împrejurul nostru și un pustiu nesfârșit ne încinge de toate părțile». — «In goana vaporului se trezește un vântuleț ascuțit, care retează obrazul ca o limbă de briciu.»

Târziu, se culcă, adoarme și în vis i s'arată aidoma, ca și cum s'ar petrece sub ochii lui, Iason, pe o corabie cu «pânzele verzi», «despicând volbura de lumină», în vreme ce s'aude «un cântec prelung». Iason a pornit din Argos cu «ceata celor cincizeci și patru de viteji să găsească lâna cea sfântă de aur, în palatul puternicului rege Aiete, din țara Colchilor» Cu Iason e cântărețul Orfeu, cel care domolește fiarele sălbatice cu sunetele sale, e și Hercule «cu barba ca un stuf». Și au pornit «din ordinul oracolului dela Delfi».

In adevăr, nu se puteà o prefață mai potrivită la această călătorie din țerile luminii, ale legendei și ale eternului vis în care omenirea a plutit atâtea zecimi de secole, vis pe care-l mai torc încă Copții și Beduinii, pe meleagurile lor fermecătoare.

In povestirea acestei legende autorul se ridică la înălțimea stilului epic.

Au ajuns. Au tras la țărm. Iason, Hercule și Orfeu săriră din caicul lor minunat și pornesc înainte. «Călătorii își conteniră pasul» «Din postața merilor domnești, vine legănându-se încet un car cu totul și cu totul de aur, tras de doi roibi, îmbrăcați în cioltare de mătase». Iason, Hercule și Orfeu, tresăriră. — «In mijloc stă Aiete, alb colilie, din creștet până în tălpi cu haine țesute numai în fir de aur Coroana-i de pe cap e soare aprins, iar sceptrul, din mână, — fulger de pe cer». La dreapta și la stânga, cele două fete ale lui. Bălana Chalciope cu ochii ca două cicorĭ și tragica Medee cu «uitătura adâncă», vestita fermecătoreasă, care îndată ce văzu pe Iason, se îndrăgostì de el și Iason fu robit de ea — Iason, «nepotul lui Pelias, regele Tesaliei», spuse lui Aiete cam ce vânturi îi aduc în împărăția lui Vor «lâna de aur a berbecului răpit de Phrixus». Pentru ea au «colindat apele și au îndurat ne-

voile». Aiete le făgădueşte, dacă-i vor împlini poruncile Şi cu «mâinile pâlnie», aduse la gură, strigă pe «faurul Vulcan, un şchiop, cu umeri ca de stâncă, cu barba încâlcită şi cu un ciocan uriaş în mână». Iason văzându-l îşi făcù curaj şi, «ca să spue cevà», întrebă pe faur dacă lucrează uşor cu aşà namilă de ciocan. Vulcan, «cu glasul răguşit,» îi răspunse: — Vezi bine! — Şi învârtì ciocanul «ca pe o nuià». Copacii se plecară pân' la pământ de vântul pe care-l stârnì vâjiitul ciocanului. — «Trântit cu stânga, urlă văile cale de nouă zile; cu dreapta, se hâţână toartele cerului, iar cu amândouă mâinile, se despică pământul până la nouăzeci şi nouă de stânjini adâncime».—Faurul e portarul care trage zăvorul gros al porţii de bronz dela grădinile lui Aiete. Aiete îi poartă în lung şi'n lat în toată împărăţia Ei rămân uimiţi de frumuseţile pe cari le văd La urmă, le spune şi poruncile. Care e vrednic? Să le îndeplinească, şi vor puteà luà «lâna-de-aur» Grele porunci! Cu nişte tauri, neînvăţaţi să tragă în jug, să brăzdeze un pământ piros. Şi ce tauri! «Când mugiră, urlă văzduhul ca de tunet, când trântiră copitele arămuite în pământ, sărì spuză de scântei; iar pe nări vărsară flacări de foc»...

Şi apoi să semene nişte colţi de balaur, din cari aveà să crească nişte «uriaşi înfiorători, căpcăuni cu două guri»... Iason luă asupră-i aceste porunci. Medea, cu farmecele ei, ajută pe Iason, şi Iason ieşì biruitor. Să crape de necaz bătrânul Aiete! Să dea, el, berbecul cu lâna de aur? Mai de grab să urzească cevà împotriva acestor musafiri nepoftiţi. Ordin, în taină, faurului Vulcan Mai nainte d'a se crăpà de ziuă, să sgudue coloanele de sub palat şi să surpe şi să prăbuşească toate încăperile peste Iason, Hercule şi Orfeu. Aşà ar fi fost, dacă nu se amestecà dragostea la mijloc. Medea s'a aprins ca o nebună după Iason. Şi bălaia de Chalciope nu mai poate după Hercule. Medea prinde de veste de planurile tat'-său. Şi înainte ca Vulcan să-şi împlinească porunca nelegiuită, Medea trezeşte pe toţi, iea berbecul cu lâna de aur, şi o tulesc spre corabia cu «pânze verzi». Se aruncă în ea. Mâinile pe lopeţi. Pânzele se umflă de vânt. Corabia alunecă. O! bietul Aiete! La glasul lui desnădăjduit s'adună norodul Şi corăbii pornesc pe urmele fugarilor argonauţi. Se zăresc. Ii apropie. De spaimă, Chalciope «se lipise de Hercule!» Medea «şi-a culcat capul pe pieptul dragului Iason», par'că n'ar fi în primejdie de moarte. Ea scoase o «bobuşuara» din cutiuţa cu farmece, şi o aruncă înapoia corăbiei. «Valurile se ridicară munţi» în urma lor, şi înaintea lor «se limpezeşte drumul». Corabia fugarilor «se

duce ca vântul acuma». Prigonitorii nu-i mai văd. Le-au pierdut urma...

Când ofiţerul îi bate în uşă, «pe ferestruia cabinei năpădise soarele». Se zăreşte Bosforul. Dela vis, autorul trece în ţerile visului, ale farmecului, ale legendelor, ale frumuseţilor de neînchipuit, ale atâtor popoare în vieaţă şi ale atâtor popoare dispărute pentru totdeauna Stilul său devine sprinten, ca al unui povestitor. Tablourile sunt plastice. Fiecare colţ de pământ îl impresionează, îi răscoleşte amintirile şi ne spune ce a fost în închipuirea fantastică a lumii străvechi şi ce este astăzi. Profeţii şi religiile cu măreţia lor trecută, zeii cei morţi şi Dumnezeu cel veşnic, stăpânitori: autocraţi şi vestiţi generali, ne apar pe rând într'aşà lumină, că par'că i-am vedeà aevea. Pe *At-Meidan, Hipodromul* de altădată, «s'a plimbat Teodora, curtezana şi dansatoarea cea minunată a întregului orient, fată săracă, fără obârşie hotărîtă, dragostea sufletului lui Justinian, apoi împărăteasa înţeleaptă şi virtuoasă, bogată, mândră şi respectată». Şi par'c'am auzì pe împăratul Justinian, după ce a ridicat minunea S-tei Sofii.— «Să se tragă clopotele şi să se aprinză candelabrele... Daţi veste în toate colţurile împărăţiei că Mireasa Domnului este gătită şi Târnosirea va începe.» «Tot norodul să se bucure şi să se înfrăţească întru Domnul»... «Mărire ţie, Doamne! Mărire ţie, Puternicule! » Şi «prin toate colţurile stăpânite de păgânism, se împrăştie duhul Mântuitorului şi se duce ca o boare dulce şi blajină... se duce lumina să spargă întunericul » Astăzi S-ta Sofie este încà moschee musulmană.

Şi ne descrie în colori vii, ca un adevărat artist, mizeria, şi splendorile, şi bogăţiile, de pe Bosfor şi din Constantinopole, — Paşalele, cadânele, odaliscele, arapii şi eunucii, moscheele şi minaretele, vechiul serai, apele dulci din Asia şi din Europa, Cornul de aur, turnul Galata, — Galata-Kulesi, «adică Turnul mare sau Buyuk-Kalé» — Bazarul,» unde forfăe mulţimea de oameni, reprezentând diferitele neamuri de pe pământ, căci «acì se găsesc toate articolele din lume, dela acul cu gămălie, până la colierul de zeci de mii de franci, dela bluza străvezie, până la blănurile siberiene şi dela costumul european, croit după cel din urmă jurnal de modă până la şalvari turceşti, cu creţuri multe şi largi cât cinci perechi de pantaloni.»

Şi întrevezi nelegiuirile şi crimele trecutului şi cele actuale, dela — «cei 100 000 de creştini «batjocoriţi şi măcelăriţi de crudul Mahomet al II-lea» şi până mai dăunăzi, când marele Vizir Mahmud

Șefket Pașa fu asasinat, pe când venià în automobil la Sublima Poartă. Grinzile acelea din piața Baiazid sunt spânzurătorile celor cari au «asasinat pe Șefket Pașa.»

Și nu-ți vine să lași cartea din mână. Par'că tu ai călătorì, ai străbate Dardanelele, te-ai suì la Iaffa în drumul de fier și ai călătorì vr'o cincizeci de kilòmetri până la Ierusalim. «Iată Valea Trandafirilor, sau Vadi-el-Vard, cum îi spun Arabii; iată Katamun, unde a sălăsluit bătrânul Simion, care a primit în brațe pe *Craiul nou născut*, strigând «Și acum sloboade, Doamne, pe robul tău, căci ochii mei văzură mântuirea Israelului!» O! ce fior te cuprinde de evlavie și de durere, cetind aceste impresiuni! «Pământ mănos și îndestulător în roade altădată, azi ești istovit și nu mai ai vlagă! Unde-ți sunt pădurile cu bătrânii cedri», Libanule, pe cari i-a cântat «și David și Solomon? Azi rădăcinile trunchiuri arată ici-colo «urmele uriașilor copaci și pietre multe seamănă cărările». Lespezile presărate «par o turmă de oi albe.»

Dela «divinul prunc», ochii cercetători ai artistului se abat asupra unui puiu de Arab din brațele mame-si «Plodul țăcăhì țâța și înghițì cu strănut, dându-i laptele pe nas».

Vieața Mântuitorului e atât de dramatizată și așà de emoționant spusă, că par'că fiecare din noi am fi martori de pe acele vremuri Și ne simțim mai pătrunși de puterea binelui și a îndurării, care se revarsă din cartea eternei Evanghelii creștinești. «Pe fruntea palidă, unde sta blajină pecetia dumnezeirii, îi puseră dușmanii cununa de spini; pe umeri îi îmbrăcară manta roșie, veștmântul împărăției; iar în mâna-i, care binecuvântase numai și în care Tatăl ceresc scoborîse darul minunilor — între degetele subțiri și plăpânde — îi puseră trestie, apoi vrăjmașii îl duseră în mijlocul mulțimii, strigând în batjocură: — Bucură-te, împăratul Iudeilor! Atunci norodul dădù năvală și mai mult spre osândit; învălmășeala e mare; scuipatul vine din toate părțile și palmele netrebnicilor curg ropot pe obrazul ofilit. *Fiul Omului* stă neclintit, nici ochii nu-i clipesc Cu surâsul pe buze primește chinul și batjocura celor cari nu știu ce fac. Văzduhul întreg e turburat, căci clipa de rătacire omenească a sosit.» Ș'apoi, pe greul drum al patimilor, ne suim pe «lespezi mari de piatră» și ne oprim din când în când la cele paisprezece popasuri pe cari le-a făcut Domnul nostru Isus Hristos purtându-și crucea de supliciu în spinare. «Și mie mi se îngreuează mersul, o sarcină par'că mi se pune în spate și-mi încovoae șira spinării într'un fior de tremurare sfântă.» E drumul Golgotei,

în limba ebraică *gulgolet*, adică rostogolire, căci de aci să prăvăliau de vale capetele celor osândiți la moarte» Am suit până la piscul fatal. O clipă de îndoeală. *„Eli, Eli, lama sabachtani!“* «Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, căci m'ai lăsat!» Dar revenind la originea lui divină, Nazariteanul «își culcă obrazul pe piept» și înainte ca să-și dea duhul, grăi: «Doamne, iartă-i pre ei, căci nu știu ce fac»! — Fără să vreau, mă gândesc la cel mai mare prozator al Franței, la Renan, încheind «Vieața lui Isus» cu cuvintele: — «Dar, oricare ar fi fenomenele neașteptate în viitor, Isus nu va fi întrecut. Cultul său neîncetat va întineri; legenda sa va stoarce lacrămi fără sfârșit; suferințele sale vor covârși cele mai bune suflete; toate veacurile vor zice că dintre «fiii oamenilor», nu s'a născut unul care să fie mai mare ca Isus» Și Renan, când a scris «Vie de Jésus», a fost ateu. Și în cuvintele lui tresare puternic sentimentul de admirațiune și de credință, vrând-nevrând în acela care s'a întrupat și a suferit pentru iertarea păcatelor noastre.

D-l Chiru-Nanov ne conduce din Palestina pe valea Nilului până în vârful piramidei *Cheops*, descriindu-ne vieața popoarelor de azi și a celor pierdute de demult. Amintindu-ne la fiece «minune a lumii» cine au fost stăpânitorii acelor ținuturi, cari erau credințele, obiceiurile, năravurilor lor, cât de mari, ori cât de netrebnici au fost, bogăția sau sărăcia și cauzele lor, — datele statistice privitoare la populație, la producție, la comerț, la forța reală sau aparentă.

Domnilor, cetind «Pe căile Profeților» în mine, care cunosc aproape toate aceste locuri, s'a deșteptat din nou nostalgia depărtărilor, și vă mărturisesc că am rămas cu dorul adânc și viu de a mai revedeà ceeace am văzut d'atâtea ori.

De sigur că și lucrarea aceasta merită premiul Năsturel. Nu am decât un regret, că am avut norocul sau nenorocul să vă fiu raportorul a doi concurenți merituoși, când nu există decât un singur premiu, și, acela, indivizibil.

Lt.-Colonel C. Găvănescul, *Tactica regulamentară.* I *Micile unități Infanteria. Cavaleria. Artileria. Marina Aviația Pionierii.* II *Marile unități. Marș—staționare—lupte.* Ediția II. București 1915.—*Raport de* **General Gr. Crainicianu.**

Ediția I-a a acestei cărți a fost prezentată pentru premiu anul trecut. Prin raportul meu, am recomandat-o Academiei, ca meritând a fi premiată, fiind o carte de valoare și aducând un serviciu ar-

matei în timpul răsboiului de față. Am semnalat însă unele lacune și nepotriviri. Autorul nu a luat cunoștință de aceste observațiuni, refuzându-i-se dela Academie conținutul raportului și neștiind că *Analele* se vând la librării. Astfel, el nu a introdus modificările cuvenite, și prin o scrisoare adresată mie, cere că, dacă nu se ține seamă de valoarea constatată a cărții, atunci preferă și se roagă a fi scoasă dela premiu. Rămâne dar ca Academia să decidă, părerea mea fiind aceea ce am exprimat anul trecut.

Iul. Giurgea-Bradu, *Oameni din Ardeal.* Bucureşti 1915 — *Raport de* **I. Nistor.**

Autorul este, după cât se vede din cartea sa, un bun cunoscător al oamenilor și împrejurărilor din Ardeal. De aceea a socotit că e bine să împărtășească cunoștințele sale și marelui public român, care este mai puțin orientat asupra stărilor de peste munți. Pentru a-și atinge scopul, el a îmbrăcat cunoștințele sale în forma unei povestiri mai mult sau mai puțin închegate, care denotă pe alocurea apreciabile calități literare. Intâmplările ce s'au petrecut și se petrec zilnic în diferite părți ale Ardealului le găsim pe toate localizate în valea Crișului și grupate în jurul târgului Brad Acolo ni se înfățișează nemeșul Brădescu cu fiica sa Clara, preotul Mezdreală cu fiul său Grigore, advocatul Plopeanu, fruntașul Mihoală și locuitorii satelor din împrejurime, toți la ocupațiile lor de muncitori de pământ, de mineri, de cărăuși, etc. Firește că din societatea aceasta nu pot lipsi nici subprefectul, nici notarul și nici jandarmul cu penele de cocoș la pălărie și cu baioneta pe armă. Vrednică de remarcat este năzuința autorului de a creà anumite tipuri caracteristice, cari însă nu sùnt totdeauna reușite Unele din tipurile acestea par cevà cam ștorse și palide, înzestrate cu prea puțină voință și energie. Adesea nici nu vedem clar ce vor și ce scopuri anume urmăresc. Intr'o privință însă autorul a obținut cel mai desăvârșit succes. El ne-a redat cu o rară măiestrie tipul țăranului din Ardeal, așà cum se prezentă el la îndeletnicirile sale de toate zilele. In privința aceasta d-l Giurgea a știut să observe și să prindă tot ce erà mai esențial și mai caracteristic din vieața țăranului, din suferințele și bucuriile sale, notând toate până în cele mai fine amănunte. Il vedem la munca câmpului, îl vedem în adâncimile pământului, îl cunoaștem ca cărăuș, la alegeri, la crâșmă, la horă și totdeauna așà cum este, național, simplu și cu omenie.

Mai puțin fericit a fost autorul în năzuința sa de a desluși conflictele sufletești ale personagiilor sale. El nu pătrunde în adâncime și desconsideră momentul psihologic. De aceea acțiunea eroilor și eroinelor sale nu este totdeauna bine motivată. Dragostea dintre Grigore și Clara ne pare prea puțin deslușită. Apoi nici luptele electorale în toiul iernii cu inevitabilii morți și răniți, precum și actele de răsbunare aplicate față de cei ce trădară cauza românească nu ne par destul de bine motivate. Idea conducătoare, care ar fi putut să determine diferitele fapte și întâmplări, n'a fost destul de bine accentuată. Dar firește că împlinirea acestor cerințe în întregimea lor nu se poate pretinde dela un scriitor tânăr, care se găsește la începutul carierei sale. Am însă convingerea că cartea d-lui Giurgea are meritele ei reale și că ea se poate ceti cu mare folos pentru cei ce vor să-și facă o închipuire despre traiul Românilor din Ardeal. Astfel de scrieri merită încurajarea Academiei Române. Ea poartă însă timbrul unei lucrări de începător care, deși promite multe, totuș n'a ajuns încă la acel grad de desvoltare și maturitate pentru ca să poată fi recomandat la premiul Năsturel.

Constanța Hodoș, *Martirii.* Ediția II-a. Bucureștı 1915.— Raport de **I. Nistor**

Romanul acesta a apărut mai întâiu în «Revista Noastră,» anul I, numerele 3—24, Aprilie 1905—Martie 1906. La anul 1908 el apărù și în ediție separată în editura Minerva. Epuizindu-se prima ediție, d-na Hodoș îngrijì la 1915 o nouă ediție, care însă nu se deosebește aproape de loc de cea veche Ediția a doua nu se înfățișează numai cu o copertă nouă, ci cu câtevà mici modificări în textul primelor rânduri din capitolul întâiu. Cum însă modificările acestea nu sunt de loc esențiale, ediția a II-a a romanului d-nei Hodoș nu poate fi privită ca o producție literară din anul 1915.—Din cauza aceasta romanul *Martirii* nu poate fi luat în considerare la acordarea premiului Năsturel, care, după dispozițiunile clare ale regulamentului, se poate conferì numai unei lucrări originale apărute în anul expirat, adică 1915.

Alexandru Lascarov-Moldovanu, *Zile de campanie. Iunie-August 1913* București 1915.— *Raport de* **Dr. C. I. Istrati.**

Cu ocaziunea publicării acestei lucrări, o constatare se impune dela început.

Pe când după răsboiul istoric, din 1877, în urma căruia țara a

căpătat neatârnarea, iar România, luându-şi sborul, a ajus ca regat, în starea incomparabil mai bună de astăzi, nu au rămas decât foarte puţine amintiri, şi acestea cu un caracter restrâns, faţă cu marele eveniment; din contră, după campania din 1913, incomparabil mai scurtă şi mai puţin sângeroasă, s'au publicat dejà mai multe amintiri, printre cari şi aceea a d-lui C. Ganea, avocat din Botoşani, premiată anul trecut de Academie.

Explicaţiunea acestui fapt o vom găsì cu siguranţă în două împrejurări, şi anume: Dela 1877 şi până azi, cultura generală a ţerii a luat o largă desvoltare, şi marile interese relative la neam, la ţară, la starea socială, economică şi chiar a apărării militare, au pătruns adânc în inimile nu numai ale intelectualilor, dar şi ale straturilor din ce în ce mai largi ale poporului nostru.

Această stare de lucruri e un bine, e o fericire chiar

Se mai poate adaoge încă, că, pe când la 1877 răsboiul s'a dus de armata ţerii întocmită, după vechea concepţie, ca cevà aparte, dacă nu ca castă, dar cel puţin ca organizaţie; în prezent, din contră, armata noastră e naţiunea însăş sub arme şi deci şi cadrul ei e mult mai larg, cuprinzând elemente cari, la 1877, numai voluntar şi sporadic au luat parte la campanie.

Acestor fapte se datoreşte că scrierile relative la 1913 sunt mai numeroase şi incomparabil cu un vădit caracter de superioritate, în ce priveşte spiritul de observaţiune, pătrunderea judecării faptelor, concluziunile la cari ajung şi învăţămintele ce cată să tragem din ele.

Lucrarea de faţă, «Zile de Campanie», este a doua scriere de valoare prezentată Academiei, în totul comparabilă celei ce ne-a fost trimeasă anul trecut.

In ea aflăm aceeaş inimă caldă şi generoasă, aceeaş judecată senină şi observaţiune cinstită şi perseverentă a faptelor, interesându-se nu numai de acţiunea militară, dar mai mult de psihologia soldatului român, plecat cu atâta entuziasm cald şi hotărît la sacrificiu.

Cele 270 pagine ale cărţii se cetesc uşor şi cu mare folos, captivând necontenit, prin cele cuprinse, atenţiunea noastră.—Şi această carte este de un mare folos pentru cine ştie a o cetì, pentru a înţelege ceeace voeşte adesea autorul, condus numai de dorul de a spune adevărul şi a-şi servì ţara, a spune deschis sau, mai ales, printre rânduri.—Şi pentru aceasta el a reuşit pe deplin

Cei ce se interesează de vieaţa noastră militară, socială şi politică, s'o cetească şi vor găsì multe învăţăminte şi multe şi puternice argumente pentru schimbarea sufletească în ţară, în general, şi mai

ales a raporturilor dintre straturile suprapuse și cu deosebire în ce privește tratamentul soldaților....

Regret că presa noastră, însă numai binevoitoare de adevărate reforme, nu a pus mai mult în lumină abundentul material răsărit după campania din 1913, cu deosebire, căci s'ar puteà face o atmosferă sufletească mult mai bună, și în orice caz indispensabilă pe viitor, între «cei de sus» și «cei de jos», fie ei cu sau fără uniformă.

Observațiunile sale sunt numeroase, reflecțiunile pline de bun simț Trebue cetită lucrarea întreagă pentru a puteà cineva să-și dea bine-seama de spiritul în care ea este scrisă.

Voiu reproduce următoarele:

«Nu poate Românul să facă treabă tăcând. El râde, spune, glumește, cântă, iea peste picior și înjură grozav.»

Tot astfel la pagina 36:

«Vitejia acestui popor a fost totdeauna o vitejie curată, pornită din nevoia limpede a grijii pentru Neam și Pământ.»

La pagina 159 aflăm că:

« . ...țăranul nostru este un aluat propriu pentru a primì cele mai adânci și deosebite prefaceri. L-am cunoscut dealungul unei întregi campanii culturale, intreprinsă în cuprinsul câtorvà ani. Repet, greutatea cea mare nu este că nu se găsesc apostoli,—ci că mulți din acești apostoli nu știu cum să izbutească in menirea lor.»

Iar la pagina 160 găsim admirabilul pasagiu, pe care țin a-l reproduce în totul:

«Din tot plutonul meu, 80% aveau ureche muzicală bună și tot cam atâți aveau și voce. In deobște cântau bine. Au o tendință de a lungì începutul și sfârșitul periodului muzical: cevà din influența orientală, care mai ales se resimte în cântecele de dor, în lungile lor psalmodii cântatate de cât mai mulți. Deseori cântecele lor încep printr'un fel de respirare specială, care se aude: «ci-că» sau «ș'apoi ci-că» Sfârșitul e totdeauna prelungit.

«Le place însă muzica așà de mult, încât îmi închipui că dacă i-ar oprì să cânte, ar fi nefericiți. Mai mult chiar: au o ereditate muzicală. De când se naște și până când moare, în îndepărtatele noastre sate, unde zac nesecate provizii de energii de tot felul, țăranul își adapă mereu sufletul la izvoarele cântării. De acolo, din neguroasa înfățișare a depărtărilor, se aud cele mai duioase cântece de leagăn, de acolo răbufnesc cele mai îndrăznețe cântece de răsvrătire, de acolo, ca un răsunet peste veacuri, ne vine îndo-

irea plină de înțelesuri a doinei stămoșești, scoborîtă din generație în generație și întreținută cu grijă în sufletele celor de acum. Iar în lumea immaterială și duioasă a cântării, cine au fost păstrătorii tezaurelor acestei lumi, dacă nu tot ei, cei îndepărtați și necunoscuți? In cântec și-a găsit Românul totdeauna tovarășul firesc,—la veselie, în nevoi și la necazuri »

Tot astfel în ce privește jocul așà de iubit la țară.

«Toți jucau ca să joace,— cu tot sufletul... Cum e la Englez patima sportului, așà e înnăscută la Român patima jocului, pe lângă cea a cântatului. Românul joacă instinctiv, porunca jocului e atavică, vine din străfundul întunecat al vremii și al firii omului.»

Descriind modul cum soldații își făceau scrisorile ce trimiteau acasă, autorul ne spune:

«Cel ce dictà scrisoarea, păreà că se spovedește scriitorului, urmărind, nedeslipit, vârful creionului.

«Aveam înainte-mi și toată poezia și toată mizeria analfabetismului nostru!..»

In ce privește iubirea țarinei, iată ce aflăm:

«Pământul, glia, e o noțiune sfântă pentru țăran Cum iubește Arabul calul, Turcul femeia, Neamțul berea, Ovreiul afacerile, așà iubește el pământul: cu ciudă, cu sete sălbatică, cu desnădejde... Setea de pământ! Câte fapte vitejești, câte cântece inspirate, dar și câte mișelii și crime, n'a îndemnat această sete pe bietul om, să facă dealungul vremilor!..»

Avem însă și reflexiuni adevărate, mi se pare, ca următoarele:

«Și-mi părea rău că Românul poate răbdà atât. A răsbit el și cu această putință de răbdare,—dar dacă ar fi fost un neam mai lipsit de acest fel de răbdare—răsbià și mai bine. Acest fel de răbdare înseamnă mai mult suferință,—cevà pasiv, cevà din activitatea brațelor încrucișate. Cât mai însemnătoare este răbdarea cealaltă: activă, de muncă, de speranță, de minți cari gândesc, pumni încordați, de adâncă reculegere și conștiință?

«Ori cum dealungul vremii ai noștri au învins și prin răbdarea lor legendară, moștenită de o potrivă dela învingători și dela învinși, —răbdare de răsbatere de o parte,—răbdare de rezistență de alta...»

Sunt demne de toată lauda următoarele pasagii, în ce privește pe soldatul nostru:

«Oare când vei plecà urechea la inima soldatului și-i vei auzì bătăile,—este o familiaritate nepermisă? Când vei iscodì acest suflet tare și rudimentar, ce vine din adâncurile satelor noastre și vei

căută să-l faci să te priceapă şi—ce greu!—să-l pricepi tu însuţi,—e oare o familiaritate neîngăduită?

«Oare când vei luà de mână pe camaradul soldat şi-i vei îndrumà paşii şi cu alte mijloace decât cele arătate de reglement,— este cevà neîngăduit şi rău? Sau când, scoborîndu-te în mijlocul lor şi prin purtarea ta îi vei face să te simtă şi părinte şi statornic prieten—toate acestea mai mult pe calea inimii decât a minţii—comiţi oare cevà după litera rece şi neînţeleasă a reglementului? Iată atâtea întrebări, la cari mai cu osebire înainte de campanie,— cu greu mă încumetam să răspund.

«Acum însă începeam să pricep Odată cu înţelegerea venià par'că şi o lumină bună în suflet. Inţelegeam menirea unor lucruri.. . .»

Şi când ne gândim că puterea armatei franceze şi mai aproape de noi a armatei sârbe şi-are adâncă rădăcină tocmai în această adevărată camaraderie, frăţie de arme mai bine, cum zice Românul.

Până şi hrana acolo e comună tuturor! De aceea fac minuni de vitejie şi iubirea dintre soldat şi ofiţer sunt cel mai puternic stăvilar ce se impune armatei duşmane.

Din fericire, şi la noi sunt mulţi ofiţeri tineri cari înţeleg şi practică acest mod de a fi cu soldaţii lor.—Fie să aibă cât mai mulţi imitatori!

Descrierile sale, aşà de naturale, sunt pline de vieaţă. Iată câtevà exemple:

«Acum erà în suflet convingerea că tot ceeace se petrece e fatal ca şi vieaţa, ca şi moartea..

«Dar gândul acesta nu mă întristà.. Pe dinaintea ochilor treceau drumurile, ţarinele şi zările Moldovei Cerul erà limpede şi plin de soare, grânele puneau pe verdele-negru al porumbului făşii lungi ca de aur,—porumbul foşnià abià, — satele se fugăriau curate, rămânând în urmă, drumurile se întindeau ca nişte curele albicioase ce se strecor printre holde, iar paserile dimineţei ţârâiau ascuţit în aerul limpede de vară, de păreà că fac trenului un alaiu de veselie. Dar în afară de aceste priveliştii plutià în aer cevà neînţeles, cevà propriu pământului şi vieţii Moldovei, o mireasmă, ca o aducere aminte, ca o părere de rău... Cevà topit din florile, cântecele, poveştile, amintirile trecutului mai ales trecutului acestui colţ de pământ: poezia Moldovei. .»

Şi mai departe

«Când sunà goarna de plecare, trenul păreà un magnet puternic, iar soldaţii fire de fier. Nici un soldat nu rămâneà. Te uimià această-

putere de atracție, această necesitate fatală, această misterioasă împingere înainte,—cărora omul nu le poate sta în potrivă.»

Despre trecerea prin satul Drăgăneşti din Teleorman ne spune:

«In lumina zorilor, satul, cu palatul lui, răsărià sărăcăcios şi împrăştiat Măreţia palatului păreà o bătae de joc crudă.»

Sunt demne de relevat cele ce spune despre Bulgari. Vorbind de şcoala lor, aşà de mult lăudată la noi de câtvà timp, el spune pe dreptate:

«Bulgarii au făcut din şcoală mai mult politică decât educaţiune.»

Şi face următoarele reflecţiuni juste:

«Şcoala ar trebuì să ridice sufletele în lumea senină a idealurilor naţionale curate şi drepte, iar nu să le scoboare în lumea unor idealuri false, cari înfloresc la umbra urii şi a învrăjbirii.»...

«Cu toate fireştile ei scăderi, şcoala noastră a urmat în parte aceste chemări. Păzind în adevărate hotare icoana idealurilor naţionale, şcoala noastră păzeşte şi cultivă, în acelaş timp, idealurile omeneşti. A fi bun şi îngăduitor; a recunoaste meritele altuia şi a şti totdeauna ce scăderi ai tu însuţi; a ajutà fără să ceri schimb de recunoştinţă; a da fiecăruia ce i se cuvine; a căutà să-ţi pregăteşti sufletul ca să poată fi în stare să simtă şi să priceapă nevoia unui ideal în vieaţă, a căutà să ai în cap si în suflet cât mai multe realităţi gândite şi simţite — realităţi nediformate de îngâmfare sau ură,—iată ce e primordial în şcoală şi şcoala noastră le practică.»

Şi cu drept cuvânt rezumă.

«Şi e păcat pentru Bulgari, căci acest popor are însemnate calităţi. L-am cunoscut bine şi în Dobrogea. Lăsând de o parte spiritul de nesociabilitate, neîncrederea, nerecunoştinţa, prefăcătoria, îngâmfarea, şovinismul şi neputinţa de a-şi însuşi o vieaţă nouă,—Bulgarul e sobru, foarte muncitor şi econom, nu bea alcool, e cinstit şi casnic, patriot bun (când nu-i şovinist), om pe care te poţi rezemà la nevoie. Cu aceste eminente calităţi, cu vremea Bulgarii ar puteà să-şi consolideze temeinic înjghebarea lor socială.

«In chipul cum au practicat-o, ce le-a dat şcoala? N'am găsit nicăieri, cât am stat în Bulgaria, urmele şcoalei adevărate. Am găsit, în schimb, o îngâmfare naţională extraordinară, un dispreţ desăvârşit pentru tot ce nu-i «bălgarschi», o pornire de ură împotriva a tot ce i se pare că stă în calea realizării acelor false idealuri naţionale,—o zăpăceală naţională, care nu erà întrecută decât de murdăria crâncenă pe care am întâlnit-o pretutindeni.»

Iar despre femeia bulgară aflăm la pagina 129:

«Eram gata acum la Stavercı, să zicem că şi femeia bulgară e cea mai desăvârşită femeie din lume. Aceasta însă fu peste putinţă. Atâta de neîngrijite, murdare, miţoase, butucoase şi proaste erau femeile şi fetele, — încât, de astă dată, furăm toţi de părere că femeia noastră e mult superioară. O Doamne! Unde e sprinteneala, agerimea şi perfecţiunea desăvârşită de trup a femeii noastre dela munte?... Când pleacă coasa pe răzor, sau când ca un bărbat face pe «dălhăuşul» la plutele de pe apele repezi dela munte sau când, picior peste picior, pe prispa curată şi albă, toarce lâna oilor de munte, femeia noastră de munte e întruparea tipului românesc şi-i încântătoare priveliştea ce-ţi oferă!.. Dar apoi buna inimă, negrăita bunătate de a te primì şi ospătà, tăcuta cuminţenie şi fireasca neprefăcătorie a femeii noastre de şes!... Cât de bine întrupează ea sufletul ţărancei noastre!

«Acì în Bulgaria—cât şi în Dobrogea—n'am văzut decât picioare butucănoase şi murdare, trupuri chircite şi ţapene, fără simetrie, capuri ciufoase şi nespălate, priviri întunecate, ca nişte sclipiri tăioase de oţele Când apăreà câte o femee mai deosebită, păreà un surâs luminos peste o întunecime.

— «Ce zici tu, măi frate, de «sgripţuroaicele» istea?...»

— «Ce să zic?... ia nişte *animăli*»...

«Aşà vorbiau camarazii.»

Şi ca concluzie:

«Hotărît lucru: murdăria din aceste sate erà mai mare decât în cele mai murdare sate ale noastre.»

O parte din cele mai importante a lucrării acesteia, e cea privitoare la epidemia de holeră, care se ivise acolo, şi mai ales toate greşelile comise pentru a o răspândì, şi cu deosebire modul cum s'au purtat câţivà medici. — Găsim astfel la pagina 186:

«Priviam cu alte cuvinte cum vine holera peste noi. Ne gândiam: ce ar fi dacă pe noi — sănătoşi întru totul ne-ar trece repede Dunărea şi ne-ar împrăştià repede în ţară? Dar nu. Să treacă întâiu trupele contaminate şi apoi pe acelaş drum să trecem şi noi, ca.. să ne îmbolnăvim. Curioasă logică Se pretindeà că aşà e întocmită retragerea de Statul Major şi aşà trebue executată.»

Tot astfel la pagina 227:

«Ni se dădù bivuac pe malul Osmului, în nişte smârcuri, în cari ţânţarii se lăsau, mai ales seara, ca o pânză înecăcioasă.

«Şi câte locuri frumoase erau în preajmă!..

«Dar de mult încetasem să ne mai mirăm de multe lucruri.»

Precum și la pagina 232:

«După ce stăturăm ca orbeții pe șoseà vreme de ceasuri lungi și neînțelese, intrarăm cu muzica cântând prin mahalalele Turnului și oprirăm tocmai la rohatca din spre miază noapte a orașului, alături la douăzeci de pași de lazaretele de holeră ale Crucei Roșii Acolo ni se ordonă să facem bivuac și acolo îl și făcurăm. Nedumerirea noastră erà desăvârșită.»

Iată și o frumoasă descriere a unui medic recunoscut fricos și căruia i se înjghebează următoarea farsă:

«Soldatul pricepù și execută întocmai farsa.

«Medicul ședeà în curtea ambulanței și fără grijă vorbià cu câțivà ofițeri trimiși înainte de acelaș sublocotenent, să fie față când va venì soldatul.

«Când fu aproape de ambulanță, soldatul începù să meargă ghebоșat, răsuflând greu.

«Medicul dădù cu ochii de el, se schimbă deodată la figură și înainte ca soldatul să fi ajuns la el, îl luă repede:

— «Ei, ei,... ci ai și tu acuș? E! e!.. ci ești prost mâ... cini ți-a pus să ti îmbolnăvești, bre?... Poftim... crucea și tămâia ta di prost...»

«Nădăjduind totuș că nu poate fi vorba de cevà prea grav, medicul îi făcù semn să se apropie. Soldatul se apropie gemând...

— «Ci ai, mă?...»

— «Mă duc afară apă, să trăiți, dom'le medic..

«Medicul bolovănì ochii și zise cu glas tremurat:

— «Vezi, mâ, cini ți-a pus, bre, sâ ti îmbolnăveșți?... crucea și...»

— «...și am vărsat toată noaptea, d-le medic.

«Medicul râdică amândouă mâinile în sus ca pentru o invocare, dându-se alți trei pași înapoi:

— «Vezi, mâ... asta-mi trebui acuș... Ești nebun, bre!.. Parastasu și cadelnița..»

— «...și am niște cârcei grozavi în picioare...»

«De data aceasta medicul se suì pe cerdacul caselor, departe de soldat, și mugì spre sanitari.

— «Mă, idioților, dormiți.. mâncà-v'ar câinii.. Stane!... Vino și iea pi nebunul ista că are holeră... Bre, păcătoșilor, n'auziți?.. Paștele și nafura...»

«In acest timp soldatul dădù să se apropie de medic, vrând să-i arate ce aveà în hârtie:

— «...iaca, dom'le medic, așà am ieșit afară.»

«Cu ochii căscați, cu gura holbată și dând din mâini, medicul izbucnì:

— «Stai acolo, mâ Ești nebun, bre! . Stan, oprește-l!. . Nu pune mâna... Ați înebunit, bre, luà-v'ar dracu .»

«In curte ofițerii râdeau ținându-se cu mâinile de genuchi, iar bolnavul lăsă să-i cadă din hârtie pe jos fecalele-i.. riziforme — un pumn de orez muiat în apă — și profitând că medicul intrase în casă o șterse la sănătoasa »

Și din nenorocire așà s'au îngrijit mulți, foarte mulți holerici adevărați!

«Ceilalți doi medici ai regimentului — spune el mai departe — sub motiv că bolnavii nu sunt din batalionul lor, nici de curiozitate nu veniră să-i vadă.»

Ce cumplită descriere ne face el despre oamenii vârîți în șlepurile de grâne, fără aer, în o temperatură ridicată, și în o atmosferă pestilențială Când constați astfel de erori (?). . e cazul să ne întrebăm dacă răspunderea pentru crime nu o are nimenea la noi.

Iată pe scurt câte o frază.

«Oamenii oftau și se uitau la mine: •

— «Dom'le su'locotenent, îi amar de noi aici, .»

«Judece oricine ce se petreceà în magazii! .. Te cuprindeà și mila și scârba de om. Ca mâncare li se dădù: pâine și . măsline Apă nu aveam, iar pe cea a Dunărei ne oprise s'o bem, fiind contaminată. Ce se făceau oamenii cu setea, mărită de sărătura măslinelor, aceasta erà o problemă pe care nici Arhimede n'ar fi putut-o rezolvà.»..

«Un miros rânced de cocleală omenească plutia acum ca o pânză, ca un abur, 'pe deasupra șlepului, iar fețele soldaților păreau niște măști oribile de ceară, în cari sticliau numai ochii, iar gura slăbită și trasă rămâneà mereu deschisă ca la morți Trebuià să-mi încordez amintirea ca să ghicesc cine e soldatul care se ascunde sub masca aceasta de durere »

Descrie apoi cele ce au pătimit soldații chiar în țară în marginea Tecuciului!

Ți se strânge inima și ți se revoltă sufletul.

Termină totuș lucrarea sa cu această frază profetică:

«Când mi-am înturnat cea din urmă privire spre lagărul lăsat în urmă, avui crezarea că văd, peste vremuri, cum acești umili tați și copii ai Neamului nostru făuresc din dragoste și răbdare, din

muncă și tăcere, din trudă și necazuri,—rostul de pe urmă al așezării noastre românești.»

E natural însă ca în un raport făcut despre o lucrare prezentată pentru premiare să se arate și lipsurile sau părțile mai slabe ale acestei lucrări

Din acest punct de vedere, ar fi de făcut numai o singură observațiune mai generală și anume: Autorul întrebuințează cam dese ori expresiuni cam puțin cunoscute, ceeace nu e bine pentru o lucrare cu caracter de literatură modernă.

E o fericire că după 50 de ani, am ajuns, desrobindu-ne de toate provincialismele, să creăm, grație catedrei, tribunei și baroului, cari au cernut cu încetul toate expresiunile cu caracter local, pentru a utiliză pe cele mai indicate, să creăm zic, o românească mai curată, mai gramaticală și comună țeri întregi, astfel încât presa și literatura română să fie acum aproape aceeaș peste tot.

Găsim chiar expresiuni, cari nu se par create pe deantregul, sau ne la locul lor.

Astfel la pagina 44: «Păpușoiul a fost totdeauna *iarba* cea mai prietenă cu țăranul».... «Vin și *glumicii* satelor»....

La pagina 40: «Mulțimea izbucnì trimițând spre tren un *răsuflu* de aclamații»....

La pagina 47: «Peste tot se ardică o *clamoare* de nebunie și o putoare de stârv omenesc».. «Cai stingheri, pierduți în câmpii, *nechez*» ..

La pagina 55: «*Răbufniau* din vreme în vreme comenzi»....

La pagina 66: «Mergeau ca *noptaticii*»....

La pagina 70: «Se *prăvăliau* sudălmile și sbierătele»....

La pagina 84: «....trimițându-mi în schimb *ecoul ei de sclipiri* » . .«Răsărià câte un milițian cu mustața cât un vrăbioiu, *tușinată* și cânepie»....

La pagina 100: « .. pereții *tămânjiți* cu băligar»...«această înfățișare sălbatică se completà cu *hâzănia* figurilor acestor româno-bulgari»....

La pagina 124: «Holbà niște ochi de cucuveà, înghițià noduri, ceeace dovedià că se gândește — și *bleșteà* deodată prostia cât el de mare și lată»....

La pagina 139: «Setea totuș topià și cele mai îndărătnice încordări, iar *prafurile* drumurilor ne necăjiau necurmat.»

La pagina 179. «....eram mulţi camarazi acolo, prieteni din vremea *civiliei*».

La pagina 257: «O! de sigur că umpleţi — ca de obiceiu — cu vorbe *golătatea* sufletelor voastre» ..

Voiu relevà deasemenea fraze cam forţate, ca următoarele:

«Iar în urmă, în satele depărtate, sub acelaş soare, — mii de mii de suflete îndurerate şi fără sprijin, — viitori orfani cari vor întinde mâna să-şi cerşească pâinea.. ,—mii de mii de inimi sfârtecate de durerea aşteptărilor zadarnice... Vieţi prăpădite, minţi luminoase, caractere rare, inimi calde, — mistuite pentru totdeauna... ....Invrăjbiri viitoare, pierderi de aur stors din inima neamului, şuvoiul progresului înfrânt, — vremi de destrăbălată cugetare şi pervertită simţire, — nemernicia socială, nevroza obştească, — fantoma neagră cu ochii roşii învăluind pământul ca un blestem, — nebunia unor vremuri de tainice temeri şi imbecile gânduri . . Răsboiul!.. »

Şi următoarele:

«Gândul celor lăsate în urmă se ivià, străin şi îndepărtat....»

«Vânători pitici cari mergeau ca *găluştele* ..»

«Ici colo ca un *ochiu* somnoros al lagărului, se ivià la o gură de cort chipul vreunui soldat,». . «în vremea aceasta soarele se arătà în mijlocul scoicei opaline, ca un măr de aur pe o tipsie de cristal...»

Sau altele confuze ştiinţificeşte, ca. «dacă cele înconjurătoare sunt mai tari, atunci ochii se împăiejinesc, faţa se suge odată cu sângele care *aleargă grabnic spre inimă, care bate rar şi svâcnit,* mâinile se duc înainte, căutând un razim, picioarele se potecesc şi omul cade în nesimţire la marginea şanţului»....

Cum oare sângele va alergà iute, când inima bate rar şi svâcnit?

Tot astfel termenul dela pagina 85. ...«ne speriam noi grozav de puterea ce aveà de a se da la fund, *a sta sub apă, minute întregi.*»

Tot astfel la pagina 95: ...«în întunecata şi neînţeleasa *moleculă* nevăzută a germenului uman sălăşlueşte viaţa cu neînfrânatele ei chemări ...»

Din cele expuse mai sus rezultă că cartea aceasta aduce reale servicii literaturii noastre, cu caracter social şi patriotic.

Personal felicit pe autor de a o fi scris, şi nu pot decât cu deplină convingere a o recomandà pentru premiare.

Alexandru Naum, *Poezii Ritmuri si rime* Bucureşti 1915 — *Raport de* **I. Nistor.**

După o activitate literară de 12 ani, d-l Naum îşi dădù seama că talentul său a atins o anumită treaptă de desvoltare şi că, ajungând la oarecare înălţime poate poposì un moment spre a aruncà o privire înapoi asupra drumului parcurs şi asupra roadelor inspiraţiei şi ostenelelor sale Aşà s'a hotărît el să adune poeziile sale şi să le ofere publicului pe toate la un loc, pentru ca acesta să fie în măsură de a le aprecià după merit. Se poate ca asupra hotărîrii poetului să fi înrâurit şi gândul, că şi observaţiile unei critici senine i-ar puteà fi de oarecare folos în drumul năzuinţelor sale spre nouăle înălţimi la cari tinde. Acestor consideraţiuni datorìră volumele de mai sus apariţia lor şi putem constatà cu plăcere, că ele se prezentă în condiţiunile cele mai bune din toate punctele de privire

Versurile d-lui Naum ne deschid adâncimile unui suflet senin si echilibrat, care în ciuda cubismului ipermodern, ce începe să-şi deschidă calea şi în literatura română, se încântă sincer la priveliştea necuprinsei măreţenii a naturii şi se nutreşte din amintirile vii ale unui trecut îndepărtat. El se simte legat de ţara sa natală cu toate firele gândirii şi simţirii sale. Sub imboldul acestor impresii s'au zămislit în sufletul său imagini bogate şi sentimente puternice, cari căutară şi găsiră expresie într'o limbă dulce şi armonioasă, într'o formă îngrijită şi într'o mare variaţie de metru.

Pentru poet ţara sa are cerul cel mai albastru, codrul cel mai romantic, apa cea mai limpede, vinul cel mai bun şi pământul cel mai mănos din lume. In răcoarea acestui pământ doreşte să i se sape mormântul la umbra unui molid; acesta este copacul de care e îndrăgit şi pe care-l găsim adesea pomenit în poeziile sale. El a cântat frumuseţele ţerii sale în toate înfăţişările şi nuanţele lor In privinţa aceasta poetul găseşte adesea accente de o neîntrecută gingăşie şi forţă sugestivă. Soseşte April, beat de poezie şi în sburdălnicia lui el aleargă pe câmpii spre a le presurà cu flori, şi atunci orice floare îşi are logodnicul său, un fluture cu aripi presurate cu pietre nestimate şi cu mărgăritar. O altă privelişte îi oferă Bistriţa, «de argint strălucitoare», în care frumoasa Mărgărită sare sperioasă ca o ciută, ca să o ploae stropi de aur—ea bate apa înadins, se mlădie şi se joacă pe a undelor întins, care îmbătate de al ei farmec, legănând-o o sărută. Idila aceasta e vie, ea se petrece înaintea ochilor noştri, ca şi imaginea cronicarului, care înşiră slovă de slovă

în tăcerea neturburată a schitului ascuns în codru și uitat de lume. E adevărat că pe lângă aceste creațiuni vii și sugestive, se mai găsesc și altele cari ne mulțumesc mai puțin, din cauza concepției lor cevà cam prozaice și cam lipsite de avânt. Cu versiuni reușite din Mistral, Aubanel, V. Hugo, A de Vigny, Leconte de Lisle și Carducci se încheie volumul Poeziilor d-lui Naum.

In *„Ritmuri și Rime"* poetul încearcă să ne desvălească tainele sufletului său, a cărui notă caracteristă este resemnarea. Revolta față de netrebnicia lumii sau focul mistuitor al patimilor nepotolite nu turbură de loc pacea acestui suflet gingaș și resemnat. Poetul se împacă ușor cu ursita sa, fiindcă știe că s'a născut într'o tristă zi de toamnă și că ursitoarele i-au impregnat în suflet tristețea și melancolia unei sărmane flori ofilite. Orice neajunsuri ar îndurà în vieață, orice diziluzie i-ar sgudui sufletul, el se mângâie cu credința că și ziua în care s'a născut a fost «ea singură» de vină. De aceea dacă fetele, văzându-l, «posomorît și cam umbratic», nu-l învrednicesc de atenția lor, el flăcăul tomnatec, se resemnează, fiindcă «ziua în care s'a născut a fost ea singură de vină». Dragostea nu-l pasionează. Pierzând iubita, el este gata a o căutà în lumea întreagă, rătăcind chiar și pe tărâmul celălalt, unde stăpânesc smeii cu o falcă în cer și alta în pământ. Și aci el e resemnat, liniștit și călăuzit de credința, că se va întâmplà ceeace i-a fost scris Așà stă lângă foc și receteşte scrisorile iubitei, care-i evocă în suflet amintiri duioase Acestea însă nu-l scot din liniștea sa, cu toate că i se strânge inima de durere. Dacă-și întâlnește iubita, atunci nimerește pe lira sa cele mai gingașe acorduri pentru a o adormì în bătaia razelor de lună, la murmurul izvorului, pentru ca să se încânte de surâsul ei, care pătrunde la cel de sub verzi molizi în roua dimineții Poezia: «Iți vei aduce cu drag aminte» este de bună seamă una din cele mai frumoase din întreg volumul, atât cu privire la gingășia concepției, cât și la frumusețea formei în care este lucrată. Nu putem retăccà că și în «Ritmuri și Rime» ca și în «Poezii» se găsesc unele creațiuni ale poetului, cari par mai puțin reușite din cauza concepției lor cevà cam prozaice și a prea puțin îndestulătoarei mlădieri a formei

Aceasta însă nu ne împiedecă de loc de a ne asocia la îndemnul poetului zicând:

Ascultați-i melodia care tremură pe liră,
căci în struna care plânge, care râde și admiră,
voi sunteți, cu-a voastre doruri, voi sunteți cu-a voastre plângeri.

Cetind cu atenție Poeziile și Ritmurile și Rimele d-lui Naum mi-am format convingerea că volumele acestea, pe lângă unele creațiuni mai palide, cuprind și lucruri de valoare literară, inspirații poetice cari vor rămâneà De aceea socot că volumele acestea de poezii, prezentate la premiul Năsturel, merită considerația Academiei Române.

Gheorghe Popescu Ciocănel, profesor și **Ibrahim Therno,** editor, *Conducătorul conversațiunei în românește și turcește.* Megidia 1915. — *Raport de* **A. Philippide.**

Lucrarea este precedată de o introducere în trei limbi, franceză, română și turcească. Câte greșeli vor fi fiind în cea turcească, nu știu. Cea franceză însă și cea română sunt pline de greșeli de tipar (*courages* în loc de *ouvrages, tout* în loc de *dont, Ac, se departes* în prefața românească cu un înțeles enigmatic· «m'am mărginit la o simplă indicare numai a timpurilor verbelor primitive, negative și interogative cari *se departes* se întâlnesc mai des în conversațiune» (? ?), etc.). Se pare că autorii au tradus prefața românească după cea franțuzească, pentrucă această din urmă este scrisă într'o limbă destul de corectă, în vreme ce prefața românească n'are stil românesc. După prefață se dă un «tablou general al literelor turcești», unde valoarea acestora este ori neprecis ori neexact exprimată. Câtevà exemple. Valoarea lui *ǧim*, care este africata *ǧ, dž* (sunetul inițial din cuvintele românești *gem, ginere)* este redată prin *f, ge,* și ca exemplu se dă cuvântul turcesc *aǧî'*, transcris cu litere latine astfel *agî.* — Valoarea lui *čim*, care este africata *č, tš* (sunetul inițial din cuvintele românești *cer, cireș)* este redată prin *ce,* și ca exemplu se dă cuvântul turcesc *čul,* transcris cu litere latine astfel: *cîul.* — Valoarea lui *k'af* (sunetul inițial din cuvintele românești *chem, chip)* este redată prin *k, cu, gu, ch, gu, û, u, i,* și ca exemple se dau cuvintele turcești *k'im, gul, on, eǵer*, transcrise cu litere latine astfel: *kiin, ghîul, un, egher.* O parte din această enormitate se explică prin faptul că autorii au uitat să însemne după caracterul *k'af* caracterele *ǵef* (sunetul inițial din cuvintele românești *ghem, ghimpe)* și *sagîr nun (n* posterior velar) care se deosebesc numai puțin la scris de *k'af* (o linioară și trei puncte) și în scrisoarea neglijentă sunt exprimate prin caracterul *k'af.* — Aceste exemple ajung. Mai notez numai că la sfârșitul «tabloului literelor turcești» se găsește o notă, care nu se știe la ce literă se raportează, căci nu există niciun semn trimițător, și care

sunt astfel (păstrez ortografia autorilor): «Are pronunţare guturală propie limba arabă pe care chiar nici Turcii nu pot s'o redeşi».

Dejà din cele spuse până acum ştim ce trebuesc să cuprindă dialogurile turco-româneşti ale d-lor autori, care urmează imediat după prefaţă, începând cu «Fraze elementare. Intâlnirea», şi sfârşind cu «Intre un medic şi un bolnav», pe o întindere de 127 de pagini: nenumărate greşeli de pronunţare turcească, provenite în parte din cauza greşelelor de tipar şi a ortografiei defectuoase.

Iau ca exemplu dialogul «*Ceasul*», pag 97. Păstrez întocmai ortografia autorului.

Ceasul e tradus cu *saat ve vacăt. Saát ve vakî't* înseamnă însă *ceasul şi timpul.* Apoi *vakî't,* nu *vacăt,* pentrucă Turcii au *î,* nu *ă.* Apoi trebue însemnat accentul, căci de unde are să ştie Românul că nu trebue accentuat cumva *sáat, vácăt,* mai ales că el e deprins mai mult cu accente pe penultima decât pe ultima? Şi astfel d-nii autori nicăeri nu arată accentele

Saát káč dîr? = cîtu-i ceasul? este transcris *saat caci dîr* şi tradus cu *ştiţi ce oră e* fără semn de întrebare. Mai întâiu *caci* este o ortografie foarte neprecisă, căci ar puteà (ba chiar ar trebuì!) să citească cinevà *káči.* Apoi nu se zice pe româneşte *ştiţi ce oară e.* Chiar dacă Turcul ar zice aşà, ar fi trebuit d-nii autori să traducă *cu cîtu-i ceasul.* Cu atât mai curioasă e traducerea *ştiţi ce oară e,* cu cât însuş Turcul zice, ca şi Românul, *cîtu-i ceasul!*

kač oldugunú bilmém = cît e [ceasul], nu ştiu este transcris *caci oldăgăni bilmem* şi tradus cu *nu ştiu exact.*

durdú = a stat e transcris *durdí.*

sizinkí = al vostru e transcris *sizanghi.* şi, un rând mai jos, *sizunki.* Dacă n'aş vedeà cu ochii, nu mi-ar venì a crede. Eu nu tăgăduesc că pronunţarea cuvintelor turceşti primeşte nuanţe deosebite dela om la om şi dela provincie la provincie. Contest însă posibilitatea ca acelaş om dela un moment la altul să pronunţe un cuvânt, care în limba literară turcească sună *sizinkì,* ba *sizanghi* ba *sizunki.* Apoi, chiar dacă un asemenea extraordinar fenomen de variaţie dialectată ar puteà să aibă loc, nişte dialoage, ca cele publicate de d-nii autori, trebuesc să înregistreze pronunţarea din limba comună, din limba literară turcească, pe care se presupune că autorii o cunosc prealabil, iar nu pronunţarea dialectală a cutărei localităţi ori a cutărui individ.

kač = cît, pe care l-am văzut mai sus transcris cu *caci,* îl ve-

dem acum transcris cu *caci: sizinki káč dîr* sună după d-nii autori *sizanghi kakîdîr*!

benimki = al meu e transcris cu *benămki*

işleiórmu? = merge bine? este transcris *işliormi.*

duzilmemişdir = e deranjat este transcris *diuzelmemisdir* şi tradus cu *nu e exact.*

ğiru (ghiru) = îndărăt, înapoi, în urmă e transcris *ghiru.*

ará sîrá = la intervale, din cînd în cînd e transcris *ara săra.*

duruiór = stă, se opreşte e transcris *durăior.*

In textul turcesc *bir mıné lazím = trebue un cadran*, transcris cu *ieni bir mine lazim*, lipseşte adverbul *iené, iné* (nu *ieni*!) = *încă.* Traducerea *îi trebue şi un cadran nou* nu este exactă, pentrucă terminul *nou* lipseşte în textul turcesc

rakamlarînî turkčé istérim = vreau ca cifrele să fie turceşti este transcris *racamlarini turcce isterum*

saatğiié gondereğéim = am să'l trimet la ceasornicar e transcris *saatgiie gionderegeim* şi tradus cu *mă duc să'l duc la ceasornicar*

edérsiniz = faceti ori *veți face* e transcris *idersînîz.*

Apoi tot ce este mai trebuitor într'o conversaţie asupra *ceasului* nu se găseşte în dialogul d-lor autori.

Ce interesează pe lector este să ştie cum se zice pe turceşte, de pildă, *unul fără un sfert, două şi jumătate, douăsprezece, trei şi un sfert,* etc. Fiecare limbă are particularităţile sale din acest punct de vedere. Nimic însă din toate acestea! In schimb se vorbeşte numai de maşinăria ceasornicului, şi anume de o maşinărie stricată, aşà că chiar de ar vrea omul să spună câte ceasuri sunt, nu poate «Ştiţi ce oră e. — Nu ştiu exact — Uitaţi-vă la ceas — Nu e întors — Am uitat să'l întorc. — Nu merge — A stat. — Cât e la al vostru. — Al vostru merge bine — Al meu nu merge bine. — Nu e exact. — Inaintează. — Rămâne în urmă. — E stricat.—Se opreşte din când în când.—Rămâne în urmă cu un sfert de ceas pe zi —Merge în fiecare zi înainte cu o jumătate de ceas — Are cevà stricat.—Arcul cel mare e rupt.—Cred că e rupt părul — Dă-l la reparat. — Vreau să-i pun şi o nouă limbă — Ii trebue şi un cadran nou.—Aş vreà ca cifrele să fie turceşti.—Ma duc să-l duc la ceasornicar.—Veţi face foarte bine»!

Se înţelege că o asemenea lucrare nu poate fi premiată de Academia Română.

Mircea Rădulescu, *Poeme eroice.* — *Raport de* **Barbu Delavrancea.**

M'ați însărcinat să vă fac raportul cuvenit asupra volumului de versuri *Poeme eroice* de Mircea Rădulescu.

Am cetit și recetit acest volum și, din ce în ce, sufletul meu a rămas mai fermecat de strălucirile poetice, de inspirațiunile adânci, de formulările simple și calde, de evocările trecutului și de durerile prezentului, cari se găsesc, dela început și pân'la sfârșit, în acest minunat tezaur.

Mircea Rădulescu e un poet în toată puterea cuvântului. E tânăr— abià să fi împlinit 26 de ani — și s'a ferit de influențele pernicioase ale diverselor școale literare La noi, de câtvà timp, aproape fiecare versificator nou își are dogma sa, tendința sa programatică, elevii săi, școala sa, și toate acestea mai înainte de a fi produs cevà într'adevăr original și mișcător O imitație servilă a occidentului rău înțeles.

Mircea Rădulescu e un om și un poet sănătos. El continuă firul marilor săi înaintași. E original fără a alergà după originalitate. Originalitatea stă în natura sa intimă, în expresivitatea sa, în puterea de a resfrânge impresiile pe cari le-a primit din afară, într'un chip așà de firesc că te gândești, fără să vrei, la adevărul străvechiu, tot atât de nou și astăzi, că poeții se nasc, iar nu se fac. Să ieau, de pildă, poema: *Pe câmpiile Galiției,* —

Un subiect d'o simplitate banală, din care poetul făurește poema sa emoționantă până la lacrămi In Galiția, Românii ardelenii s'au bătut. Cazacii i-au risipit Pe câmpia de luptă se întinde amurgul și

Corbi lacomi coboară cu sborul pripit
Din vinete zări depărtate.
Și-acolo, pe câmpul pustiu, un rănit,
Uitat de tovarăși, se sbate.

Dar ce păcate ispășește acest erou necunoscut? El nu înțelege. Cine l-a trimis? Pentru ce steag? Pentru ce idee?

Pornise la luptă cu ai săi, fiindcă așà
Dăduse poruncă 'mpăratul

Il dor rănile cari-l vor răpune, dar mai ales gândurile cele de pe urmă. Par'că ar fi între ai săi. Ii aude, îi simte, îi înțelege.

Se face o casă la poale de munţi
In care amurgul coboară...
Acolo, bătrâna aşteaptă în prag
Şi-o fată alăturea toarce;
Se întreabă bătrâna —«Veni-va cel drag?»
Iar fata: — «De ce nu se 'ntoarce?»

Această vedenie, în clipele supreme, este cea mai grea lovitură pe care o primeşte dela o soartă neîndurată.

Ar vrea să se scoale s'alunge acest vis
Şi'n piept o durere îl taie,
Şi, palid, se'ntreabă. de ce l-au trimis
Să moară p'un câmp de bătaie?

Să mori, dar eroic, cum moare Icar
Cu aripi spre cer avântate,
S'aduci în stindarde un vis milenar,
Şi'n braţul tău drept libertate!

Să mori apărându-ţi «străvechiul pământ» şi pe neam de neamul tău, pe strămoşii tăi în sfintele lor morminte. Dar el? Se stinge spre gloria duşmanilor, pe când ai săi, «la poale de munte», vor rămâneà veşnic cerşetori pe frumosul lor pământ.

Ai săi, ca o turmă, munci-vor din greu
Cu plugul pe brazde sărace,
Şi-or sta, cum răbdase scrâşnind Prometeu,
Sub pajura cea mai rapace.
. . . .
Şi noaptea se lasă pe câmpul stingher
S'adoarmă pe cel ce se sbate,
Dar duhul lui mare sburase la cer,
Să ceară suprema dreptate!

Domnilor, poetul, animat de iubirea de neam, devine tragic. Versul său te emoţionează şi te arde. Şi în loc de aprecieri, daţi-mi voie să vă cetesc o parte din poema sa «Ardealul», şi D-v veţi aprecià

Al nostru e: pământ din vechiu pământ
Şi sânge din latinul nostru sânge,
E trup şi os din osul nostru frânt,

Un dor avem în el, şi cel mai sfânt;
Nici Iadul astăzi nu ni-l poate'nfrânge!

I-am moştenit tot dreptul din părinţi;
La şoapta lui ni se'nfioară buza,
In lutu-i plămădit de suferinţi—
Strămoşii frământatei noastre ginţi
Dorm, îngropaţi la Sarmisegetuza

. . . .

Voi, colb şi pleavă sunteţi, venetici
Din hordele barbarului Atila;
Noi scutul Romei am înfipt aici....
O! pentru marii noştri mucenici,
Voi, niciodată n'aţi ştiut ce-i mila!

Dar astăzi sună ceasul de apoi
Să vă chemăm la dreaptă judecată;
Ca uraganul năvăli-vom noi
Cântaţi semnalul goarne de războiu!
Năprasnică va fi a noastră plată

Se va'ngrozi poporul de mişei,
Vor tremura ca'n temniţi vinovaţii,
Ne vom luptà cu'nverşunări de lei,
Şi om dărâmà Carpaţii peste ei,
Dacă zăgaz ne-ar sta în drum Carpaţii.

Vom năvăli ca un dezastru mare,
Ii vom călcà'n copitele de cai
Sub roatele de tunuri şi de care
Să ştie Ungurii că'n fiecare,
Din noi, răsare aprigul Mihai!

O! noi cunoaştem bine vechiul drum
Tăiat de legiuni, şi ţara toată
Se scoală azi ducând potop şi scrum..
Iar din mormânt, cer răzbunare-acum
Martirii noştri, ce-au murit pe roată!

In mine nu există nici pic de îndoeală că opera unui asemenea poet merită nu încurajarea, ci răsplata D-voastre. Premiul Năsturel de 4.000 de lei, în primul rând, printre atâtea opere de valoare, eu l-aş decerne d-lui Mircea Rădulescu

Arhimandritul I. Scriban, *Curs de teologie morală sau lecțiuni de morală creștină.* București 1915. — *Raport de* **T. V. Stefanelli.**

Scrierea aceasta alcătuește o carte de 468 de pagini și este menită pentru uzul clasei a VII-a a seminariilor teologice. Este deci un manual didactic, conform programei în vigoare, pentru a înlesni profesorului predarea materiei, iar elevilor adâncirea mai intensivă în materia desvoltată de profesor.

Cetind însă materia desvoltată în această carte, ajungi la convingerea că nu numai pentru elevi e ea de mare folos, ci că mai atrage într'un mod foarte sugestiv atențiunea oricărui ins care se interesează de etică și morală în deobște și în special de morala creștinească.

Materia e împărțită în XI capitole și acestea sunt subîmpărțite în 75 de paragrafe, în cari este desvoltată lămurit și logic materia privitoare la morala creștinească. Autorul insistă mai pe larg asupra chestiunilor din morala generală, unde există cele mai multe controverse, și dă o întindere mai mare desvoltării privitoare la *valoarea principiilor* din morala creștinească, fără a neglijà însă și părțile speciale ale ei.

In mod foarte sugestiv desvoltă autorul în partea introductivă chestiunea superiorității moralei creștinești față cu celelalte sisteme de morală și chestiunea raportului dintre credință și morală, cum sunt: *utilitarismul, evoluționismul, naturalismul, pozitivismul, estetismul* și *idealismul,* află în această scriere față de sistemul moralei creștinești o expunere largă, în care sunt discutate vederile deosebiților filozofi și susținători ai acestor sisteme, precum sunt Hobbes, Bentham, John Stuart Mill, Darwin, Herbert Spencer, Jean Jacques Rousseau, Feuerbach, Auguste Comte, Littré, Arthur Schopenhauer, Friedrich Nietzsche, Socrate, Platon, Kant ș. a.

După ce autorul mai desvoltă încă raportul între teologia morală și cea dogmatică, precum și legătura dintre credință și morală, trece apoi la *principiile* moralei creștinești și la *aplicarea* lor în vieață și expune aceste materii în cele XI capitole ale scrierii, despre care am vorbit

Este lucru cunoscut că în timpurile noastre moderne uriașele schimbări în toate sferele activității publice și private și evoluțiunile sociale, pricinuite de diferiții factori hotărîtori ai progresului omenirii, au avut ca urmare și vederi deosebite, precum și opinii divergente în privința eticei și moralei publice și private, cari, ori nu concordează pe deplin cu principiile moralei creștinești, ori sunt diametral opuse

acestor principii Ca să poţi discută şi combate aceste vederi şi ca să poţi arătă superioritatea eticei şi moralei creştinesti faţă de respectivele curente nouă, trebue să fii şi tu deplin iniţiat în spiritul modern, să cunoşti toată literatura care discută această materie, să stai la nivelul vederilor moderne din vieaţa publică şi privată şi să-ţi fi însuşit tot materialul ştiinţific, care este de nevoie pentru a discută obiectiv, logic şi convingător cu savanţii ce profesează vederile menţionate, părelnic îndreptăţite şi acomodate timpurilor de astăzi.

Scrierea aceasta te îndreptăţeşte să afirmi că autorul şi-a însuşit toate aceste calităţi, ca să poată discută cu deplină cunoştinţă de cauză această materie dificilă şi să poată ajunge la concluziunile ce vor interesà tot atât de mult pe laic, ca şi pe elevul seminarist.

In timpul de faţă erà foarte la locul său a discută şi a desvoltà şi principiile socialismului, necesitatea patriotismului şi însemnătatea morală a statului. Aceste desvoltări luminoase şi logice ale autorului, pe lângă toate celelalte cuprinse în această scriere, dau cărţii o valoare de actualitate, bazată pe spiritul modern şi pe argumente nouă faţă de vederile nouă ale timpurilor de astăzi, fără a depăşi cât de puţin dela principiile profesate de morala creştinească.

Cartea aceasta merită deci premiul Năsturel atât pentru valoarea ei intrinsecă în domeniul teologic, cât şi pentru a răsplăti munca autorului. Premiarea aceasta ar servì şi pentru încurajarea altor bărbaţi culţi de a publică studii din diferitele materii ale învăţământului superior, pentrucă este cunoscut ce lipsă este în tară de astfel de publicaţiuni.

Dr. N. Vasilescu, *Conferinţe medicale.* Craiova 1915.—*Raport de* **Dr. V Babeş.**

Aceste conferinţe sunt adresate sătenilor din Valea-mare (Dolj) şi se ocupă de alcoolism, pelagră, râie, holeră, tuberculoză, apă de băut, locuinţă, hrană, îmbrăcăminte, mortalitatea copiilor, conjunctivita granuloasă, adică de tot atâtea chestiuni arzătoare, cât şi de condiţiuni esenţiale pentru ridicarea stării sanitare a ţărănimii şi deci a vitalităţii neamului

Autorul are cunoştinţe solide asupra subiectelor tratate, experienţă lungă şi este bun observator. La aceasta se mai adaogă şi calităţile unui bun scriitor popular şi mai cu seamă ale unui om cu inimă şi bun Român Este tipul medicului român dela sate.

Diferite capitole despre boalele ţărănimii le tratează începând cu câteva noţiuni istorice şi difiniţiuni, pentru a intră apoi în cau-

zele și în simptomele, cari sunt expuse într'un mod foarte clar, dovedind totdeodată dezastrele produse de boală.

Țăranul inteligent va recunoaște bine boala și capătă apoi noțiuni precise pentru a o întâmpină și combate. In fine concluziile sunt expuse sub forma unor îndrumări și sfaturi precise

Mai puțin clare sunt conferințele despre mijloacele de a ne procură o apă bună de băut, dar și capitolul acesta conține multe observațiuni și sfaturi prețioase

Conferințe admirabile sunt cele despre locuință, hrană și îmbrăcăminte, unde autorul par'că ar prezentà țăranului oglinda fidelă a traiului său greșit și a consecințelor dezastruoase ale neglijenței și ale lipsei sale de igienă.

Conferința despre «Cauzele mortalității copiilor mici și mijloacele de combatere» este un model de conferință populară, ca stil și ca utilitate. Iată cum termină autorul conferința:

«Nimic nu este mai scump și mai drăgălaș pe lume ca micuții copilași din leagăn, ființe nevinovate, carne din carnea voastră, os din osul vostru.—Ei vă poartă numele, ei vă ajută la muncă, când se măresc, și tot ei devin mai târziu sprijinul bătrânețelor voastre.»

«De ce să nu-i ajutați, când sunt mici și fără putere, de ce să nu-i căutați, când sunt bolnavi și nu au graiu să vă spună ce-i doare.

« Iar mamele lor, ființe plăpânde și slabe, pe lângă că vă aduc pe lume ce aveți mai scump, vă sunt și albina casei; fără ele și fără copii, sau cu copii bolnavi, gospodarul e ca barca rătăcită pe valuri.

«Purtați-vă deci omenește cu soțiile voastre în totdeauna, dar mai ales la sarcină și în lehuzie; respectați-le în aceste momente solemne ca pe niște sfinte, iar nu le munciți ca pe niște roabe

«Ingrijind bine pe mame, îngrijiți și pe copii. Căutați copiii voștri la timp de boale ca să-i aveți în totdeauna sănătoși și voinici și numai așa va intrà în casa voastră bogăția, iar în familia voastră sănătatea și fericirea.»

Ultima, a IX-a conferință, tratând despre Conjunctivita granuloasă, destăinuește asemenea multe rele și caută să le preîntâmpine, sau să le combată. Dânsul spune că armata noastră, din toate armatele din Europa, are cele mai multe cazuri de conjunctivită granuloasă; ar fi trebuit însă să adaoge că această stare de lucruri a fost încă cu mult mai accentuată în trecut, astfel încât chiar starea de astăzi reprezintă dejà o mare schimbare în bine.

Sfaturile pe cari le dă pentrŭ a prevenì boala sunt utile, dar ca

și în privința prevenirii altor boale ale țăranului, nu pătrunde îndestul în ceeace trebue făcut de stat și urmărit de autorități pentru combaterea mai eficace a răului și care fără conlucrarea țăranului nu se poate executà.

Reiese din exemplele citate, că lucrarea e scrisă într'o limbă populară, clară, că autorul din experiența sa proprie s'a convins de starea sanitară rea a populației și că, cu toată inima și într'un limbaj convingător, dă sfaturile sale.

Dacă ici, colo construcțiunile sunt defectuoase, sau dacă se strecoară ici, colo niște străinisme, ca ravage, tablou, etc.; acestea nu sunt decât defecte neglijabile.

Mai importante, deși de iertat, sunt câtevà greșeli științifice, cari însă sunt ușor de corectat.

Astfel d-sa crede că nu numai consumarea de porumb stricat, dar că și hrana proastă, alcoolismul, umiditatea, lipsa de aer fac să izbucnească pelagra; crede că pelagra e deasă la copii, aceea ce nu este exact. Recomandă pentru întâmpinarea pelagrei, ca făina să fie cernută prin sită deasă, ceeace poate fi chiar dăunător. In privința râiei, zice că râia la cei murdari, chiar tratându-se, ține luni și chiar ani, ceeace nu e exact. Mai zice că mâncărimea, după nimicirea parazitului, ține de frica boalei, pe când ea este datorită unei iritațiuni a pielei, sau chiar unui exem care persistă și după stârpirea râiei.

In ce privește holera, dă o importanță exagerată purtătorilor de vibrioni, noțiune greșită, care a contribuit mult la dezastrul holerei din anul 1913. Pentru tratamentul boalei, recomandă picăturile lui Davila, cari însă, conținând mult opiu, pot fi din contră primejdioase pentru holerici.

Mai sunt atari greșeli nu individuale, dar înrădăcinate la mulți din medicii noștri și în celelalte conferințe, însă acestea fiind ușor de îndreptat, nu micșorează calitățile superioare ale acestor conferințe, cari merită să fie cât de mult răspândite printre țărănime.

Această lucrare ne arată din nou, că este în adevăr o necesitate din ce în ce mai mult simțită, ca Academia sau Ministerul de Instrucție să destine oarecari fonduri pentru a încurajà pe autorii de felul d-lui Dr N Vasilescu să retipărească și să răspândească cât mai mult printre țărănime atari cărți.

Nu cred însă că această carte, cu toate meritele sale în ce privește popularizarea noțiunilor utile, nefiind lipsită de oarecari inconveniente și nereprezentând o lucrare originală științifică importantă, să poată aspirà la premiul Năsturel.

I. C. Vissarion, *Nevestele lui Moș Dorogan.* Nuvele și schițe București 1916 — *Raport de* **Duiliu Zamfirescu.**

D-l Vissarion prezentă la premiul Năsturel un volum de novele, «Nevestele lui Moș Dorogan», care merită să fie examinat cu luare aminte

Literatura noastră poporanistă erà lăsată pe mâna scriitorilor de bâlciu, cari molipsesc satele cu povești de haiduci sau cu traduceri necuviincioase. Oamenii de talent cari scriau despre țărani, — sau nu-i cunoșteau, sau îi cunoșteau după un tip sentimental fals, rămas nouă moștenire dela câțivà noveliști ce erau preocupați de laturea politică și socială a chestiunii, iar nu de cea literară

D-l Vissarion este, mi se pare, cel dintâiu tânăr scriitor român, care, vorbind despre țărani, face artă adevărată, fără să denatureze firea țăranului. Atât în formă cât și în fond, d-sa a găsit mijlocul de a ne da o icoană a sufletului românesc dela țară, ca să răspundă adevărului.

Moș Dorogan este un unchiaș sfătos, care povestește copiilor și nepoților săi—împărțiți pe grupuri, și fiecare grup cu altă mamă — tinerețea lui bătută de vânturi, cum s'a însurat de mai multe ori, cum a *târlit* cu femeile, cum a slujit pe la stăpâni, cum a fugit dela ei, cum și-a lăsat nevestele Firește, n'ai puteà face un Mitropolit dintr'un asemenea hârbar de om Dar dacă el nu e în totdeauna în regulă cu paragraful 6 al Codului Civil,—ce încântătoare fire, care nu face nici o mișcare pornită din interes. «Ce-am simțit când am sărutat-o!.. Par'că mi se umpleà pieptul!... par'că mi se umpleà inima, dorul și sufletul! . *Știți voi, ăștia care vă târguiți nevasta ca pe vite în obor!?..* Imi băteà inima să se spargă, și nu numai a mea, dar și a ei.»

Moș Dorogan, la vârsta de 18 ani, socotește că i-ar venì mai bine însurat. El lucrează la un fierăstrău în munte. Peste drum de fierăstrău erà casa unui mocan, ce aveà o fetiță, de o sorbiai într'un pahar cu apă, nu altcevà. «Aveà părul galben și lung; obrajii, cireșe pârguite; ochii mari, căprii și plini de duioșie. Tot văzând-o, și'n culcare și'n sculare, *mă pălì dragostea peste inimă și începuì s'o visez noaptea*".

Se înțeleg să fugă amândoi. El își face planul să lege o plută din scândurile dela fierăstrău și să plece pe Argeș la vale.

— «Du-te de-ți iea primenelile.»

«Chibzuii pluta, o prinsei bine, pusei butuci sub podul ei, ca să

plutească cu noi amândoi și-o împinserăm pe apă. Ne suirăm pe plută. Frică nu-mi erà. Și nici ei nu-i erà frică. O așezai în mijlocul plutei și-i aruncai pe umeri zeghea mea. Eu rămăsei în picioare, să țiu pluta pe vierul apei și să n'o izbesc de plăvii »

Și astfel merge pluta la vale, pe Argeș.

Scena primei lor mărturisiri este de o vioiciune atât de primejdioasă, încât puțini scriitori ar fi ieșit din ea cu obraz curat: «Amândoi am început să tremurăm, coprinși de-o bucurie, de un cevà neînțeles și din cale afară de bun Mi-am băgat mâinile în sânu-i, care dogorià ca o sobă, — și i-am apucat o țâțică!.. Erà mică, ascuțită ca un ou de bibilică și tare ca o gutuie Mi s'a făcut rușine și.. m'am pitit cu capul în sânu-i; dar când am simțit gropița dintre sâni, am sărutat-o și mi-a venit un curaj așà de strașnic, de par' c'aș fi tras deadușca o ocà de vin!... Stelele sclipiau pe cer, iar noi plutiam pe Argeș la vale, îmbrățișați, fermecați de plăcerea dragostei dintâi.. Mi-erà cald și par'că inima vrea să iasă afară din mine.»

Arta de a scrie, adică modul personal de a simțì și a exprimà lumea, stă tocmai în «intuirea» sufletească a lucrurilor. Cuvintele își au vieața lor. Cele crude rănesc. Dacă autorul nu ar fi înțeles el însuș că pudoarea este un înțeles fundamental în alcătuirea sentimentelor estetice, care nu trebue rănit, ar fi trecut înainte peste «sânii» numiți de el pe șleau, iar noi am fi rămas cu impresia că avem a face cu un *om dela țară*, de talent, dar incomplet Pe câtă vreme, cu d-l Vissarion, lucrurile stau altfel. Prins în flagrant delict, ca un copil alintat, — cere iertare, și, imediat, mușcă mai adânc. Rana e făcută, dar *grația* a salvat tot. «Mi s'a făcut rușine» e atât de bine venit, încât cetitorul îi este aproape recunoscător, și nici nu bagă de seamă că tânărul Dorogan se piteste cu capul în sânul fetei

Ceeace însă are și o mai mare valoare, în lucrarea d-lui Vissarion, este adânca pătrundere a sufletului țărănesc. In tot volumul său, nu se găsește o singură greșeală de «creațiune». Oamenii săi, bărbați sau femei; negustori, avocați sau țărani, ***sunt reali***, în acest înțeles că vorbesc, se mișcă, gândesc și simt cu propria lor personalitate, iar nu cu personalitatea autorului Lui Moș Dorogan, cand își sărută nevasta întâiaș dată, îi vine un curaj așà de strașnic, «de par'că ar fi tras deadușca o ocà de vin» Complimentele ce i le fac băieții, după însurătoare, sunt cam acestea: «Te-ai însurat, Mărine? Să-ți trăească! Și când ăi pierde-o, frați-meu, s'o găsești la

mine'n brațe!» Când merge să se vâre la stăpân, cu nevestica tânără, face filozofia următoare «Văzui eu că vărgătura ar fi vrut să-mi șterpelească bucățica, dar mă gândiam: cocoș tu, cocoș eu, aida să vedem cine o ști să țină pe Măria.»

Modul acesta eroic de a luà vieața dă o impresie de tinerețe veșnică, chiar atunci când omul se plânge: «Hei, dragii moșului! Mare prostie a făcut Dumnezeu, când a lăsat bătrânețea. Trebuià să lase vieață fără de moarte și tinerețe fără de bătrânețe!... Ce să mai fac eu acuma, cu pletele albe, cu spatele cobiliță! Mă uit, ca lupul legat, când trec mioarele la iarbă!..»

Celelalte novele din volum sunt mai puțin interesante, dar, totuși foarte bune. *O întâmplare veche* și mai cu seamă *Judecata* merită să fie cetite, pentru profunda cunoștință a nevoilor țărănești în luptă cu formalitățile legilor noastre.

Eu cred că literatura românească s'a îmbogățit cu o adevărată lucrare de artă, prin publicarea *novelelor* d-lui Vissarion. Academia Română ar trebuì să acorde d-lui Vissarion premiul Năsturel cu amândouă mânile și să se considere fericită că a descoperit un scriitor nou, plin de talent, dela care poate așteptà opere însemnate.

Bugetul Academiei pe anul 1916—17

Proiectul de buget pentru anul 1916—17 se prezentă cu următoarele deosebiri faţă de al anului precedent:

Veniturile sunt cu Lei 70 993,98 mai multe ca în 1915—16

Acest spor de venituri provine mai ales dela următoarele capitole.

1)	Excendent	Lei	15 370,90
2)	Marele Premiu Năsturel, sald	»	3 000,—
3)	» » Carp, sald	»	2 333,30
4)	Fondul Zappa	»	2 435,40
5)	Prelevările 15%	»	30.969,38
6)	Fondul Regele Carol I	»	29 509,85
7)	» Năsturel	»	6 079,80
8)	» Ioan Fătu	»	6 119,59
9)	» Adamachi	»	19 292,62
10)	» Tache Anastassiu	»	41 998,72
11)	Alte fonduri	»	23 328,04
	Totalul creşterilor . .	»	180 437,60

Sunt de scăzut din aceste creşteri diferinţele în minus din venituri la unele articole:

1)	Fondul Donici	Lei	13 568,87		
2)	Fondul Tache Anastassiu partea cuvenită Academiei din venituri după scăderea cheltuelilor	»	17 949,60		
3)	Subvenţiuni pentru Dicţionarul limbii române	»	22 662,75		
4)	Subvenţiunea pentru publicaţiunea Hurmuzaki	»	10 032,65		
5)	Dela alte articole	»	35 229,75	»	99 443,62
	Rămâne creşterea reală faţă de bugetul 1915—16 . . .			»	80 993,98

Cheltuelile au crescut şi ele proporţional cu veniturile.

In tabela care precede enumerarea amănunţită a cheltuelilor se arată deosebirile sumelor înscrise în plus sau în minus la diferitele articole ale bugetului

Cele mai însemnate creşteri de cheltueli sunt următoarele:

1) Capitalizările după regulament		L.	26.802,49
2) Subscripţia pentru monumentul Alecsandri		»	5 000,—
3) Cărţi de şcoală (Fondul Ioan Fătu)		»	5 119,59
4) Fondul Adamachi, Burse şi cheltueli de şcoală		»	20.678,71
5) » » Publicaţiile Fodului		»	2.080,91
6) » Otteteleşanu cheltuelile Institutului		»	8.944,50
7) » Tache Anastassiu, cheltuelile Şcoalelor dela Călmăţui şi Ţigăreşti		»	40.749,08
8) Creşteri la alte articole		»	102.046,35
Totalul creşterilor . .		L.	211.421,63
Din aceste creşteri sunt de scăzut dela alte articole arătate amănunţit în tabloul menţionat mai sus, ca:			
1) Publicaţia Documentelor Hurmuzaki . . . L.	10 032,65		
2) Fondul Tache Anastassiu, Cultura viei dela Ţigăneşti . . . . »	39.000,—		
3) Dela alte articole . . . . »	81 395,—	»	130 427,65
Rezultă creşteri de cheltueli în plus faţă de bugetul 1915—16		L.	80.993,98

Totalul veniturilor Academiei Române în bugetul pe 1916—17 este în sumă de . . . . L. 1.475 354,80

Din această sumă sunt a se face următoarele cheltueli:

I. Cheltueli obligatorii ale fondurilor:

a. Capitalizările fondurilor	L. 76.542,—	
b. Subvenţiunea Statului pentru bibliotecă	» 25 000,—	
c. Fondul Daniel: monete, hrisoave, etc. .	» 544,85	
d. Dicţionarul limbii române	» 29 509,85	
e Hurmuzaki, Documente istorice	» 10 000,—	
f. Cheltueli din Fondul Princesa Alina Ştirbei	» 8.715,65	
g. Premii	» 59 999,85	
h. Cheltueli din Fondul Ioan Fătu	» 19 805,89	
i. » » » I. Scorţeanu.	» 799,45	
j. » » » Agarici.	» 63 951,80	
k. » » » Donici	» 10 100,20	
l. » » » Carp	» 24.601,42	
m. » » » Stolojian	» 2 033,80	
n. » » » Dimitrie A. Sturdza .	» 299,90	
o. » » » Urlăţeanu	» 265,60	
p. » » » Gr. Buiucliu	» 12.000,—	
q. » » » Papadopol	» 8.125,57	
r. » » » Pensiunilor	» 13.518,84	
s. » » » Adamachi.	» 191.587,40	
t. » » » Ottetelesanu.	» 221.337,95	
u. » » » Tache P. Anastassiu .	» 267 399,86	
v. » » » Obedenaru.	» 13.988,25	
x. » » » Ion Ghica	» 2 375,—	
Suma . .		L. 1 062.563,13
II. Cheltueli generale ale Academiei (conform anexei) .		» 306.862,55
III. Cheltuelile Secţiunilor, de fiecare Secţiune câte Lei 35.000,— în total		» 105.000,—
IV. Excedent		» 929,12
Totalul cheltuelilor . .		L. 1.475 354,80

Situaţiunea veniturilor dela fondurile cu destinaţie generală şi a cheltuelilor generale ale Academiei:

VENITURI	Lei	B	CHELTUELI	Lei	B
Excedent	30 921	65	Diurnele membrilor Academiei	41 600	—
Subvenţiunea dela Stat	20 000	—	Remunerarea funcţionarilor după scăderea ½ din subvenţiunea de L. 25 000,— de L. 12 500	177.761	80
Fondul Zappa	48 490	20	Serviciul Băncii Naţionale	600	—
» Economiilor	6.718	90	Cancelarie, luminat, încălzit.	16 000	—
» Ioan Fătu (fond general)	5.825	26	Ajutor Epitropiei Sf. Vineri.	400	—
» Macinca	2 673	—	Intreţinerea şi fonciera localelor Academiei	15.000	—
» Turnescu	940		Spese de procese	2 500	—
» Donici (după scăderea cheltuelilor)	14 997	48	Mobilier	1.000	—
» Gr. Buiucliu (după scăderea rentelor)	26 500	75	Spese neprevăzute	3 000	—
Prelevări 15%	173.474	40	» de expediţie	3.700	—
Fondul Tache P Anastassiu suma disponibilă după scăderea cheltuelilor	25 049	14	Cabinetul numismatic	3 800	—
Fondul Năsturel (după scăderea premiilor)	27 103	80	Cărţi şi legatul lor	4 000	—
» Carp (după scăderea cheltuelilor)	21 307	24	Anale-Desbateri	5 000	—
» G. Lazăr	4 963	55	Dicţionarul limbii române	1 000	—
» Eliade-Rădulescu	3 826	30	Subscrierea la monumentul Alecsandri	5.000	—
			Buiucliu, — Bibliotecă, cărţi şi legatul lor	5 000	—
			» Catalogul manuscriselor, documentelor şi cărţilor	1 000	—
			» Cabinetul numismatic	6 000	—
			» Material pentru cataloagele bibliotecii	1.000	—
			» Creşterea colecţiunilor	4 000	—
			» Testamentul Regelui Carol, în bronz	1 000	—
			» Publicaţiuni bibliografice	3 000	—
			Săpături arheologice la cetatea Histria (de V. Pârvan).	5.000	—
			» Disponibil	500	75
			Total Lei	306.862	55
			Rămâne disponibilă suma de L.	105 929	12
Total Lei	412 791	67		412 791	67

Restul de Lei 105.929,12 se repartizează astfel:

Lei 105.000,— pentru Secţiuni câte lei 35.000,— de fiecare şi

» 929,12 Excedent cu votarea bugetului pe 1916—17.

VENITURILE PENTRU ANUL 1916—17.

		1915—16		1916—17		Diferinţa			
						plus		minus	
	Excedent	15.550	75	30.921	65	15 370	90		
	Marele Premiu Năsturel din 1917, de Lei 12 000, sald din 1913—14, 1914—15 şi 1915—16 a Lei 3 000	6.000	—	9.000	—	3 000			
	Marele Premiu Carp din 1918, de L. 7 000, sald din 1915—16			2.333	30	2.333	30		
	I. Fonduri cu destinaţiune generală:								
1	*Subvenţiunea dela Stat* (Legea dela 27 Martie 1879)	20 000	—	20.000	—				
2	*Fondul Zappa*	46 054	80	48 490	20	2 435	40		
3	» *Economiilor*	6.704	05	6 718	90	14	85		
4	» *Ioan Fătu* (fond general)	4 025	40	5.825	26	1 799	86		
	Fondul rentei viagere a d-nei Ecaterina Fătu	3 000	—					3 000	—
5	*Fondul Macinca*	2 673	—	2.673	—				
6	» *Elena Dr. N. Turnescu*	940	—	940	—				
7	» *Donici*	38.666	55	25.097	68			13 568	87
8	» *Grigore Buiucliu*	38.500	75	38 500	75				
9	*Prelevaţi 15%* din venitul fondurilor speciale	142.505	02	173 474	40	30.969	38		
10	*ondul Tache P. Anastassiu*, suma disponibilă pentru Academie	42 998	74	25.049	14			17.949	60
	II. Fonduri cu destinaţiune specială şi cu cheltueli anuale·								
11	*Subvenţiune dela Stat pentru bibliotecă* (Legea dela 11 Aprilie 1901)	25.000	—	25.000	—				
	Subvenţiuni pentru Dicţionarul limbii române:	22 662	75					22 662	75
12	*Dotaţiunea Statului:* Premiile Lazăr şi Eliade-Rădulescu	10.000	—	10 000	—				
13	*Subvenţiune dela Stat pentru Documente Hurmuzaki*	20.032	65	10 000	—			10 032	65
14	*Fondul Regele Carol I*			29.509	85	29 509	85		
15	» *Năsturel*	29.024	—	35.103	80	6 079	80		
16	» *Daniel*	544	85	544	85				
17	» *Ioan Fătu* (fond special)	13.686	30	19.805	89	6 119	59		
18	» *I Lecomte du Nouy*	483	–	499	85	16	85		
19	» *I. Scorţeanu*	799	45	799	45				
20	» *Agarici*	64.311	30	63.951	80			359	50
21	» *Princesa Alina Ştirbei*	8 715	65	8.715	65				
22	» *Maria General I Carp*	43 375	41	44.198	21	822	80		
23	» *Demostene Constantinide*	4 141	90	4 158	70	16	80		
24	» *Dimitrie A. Sturdza*	7 866	60	11 299	90	3.433	30		
25	» *Ştefan Urlăţeanu*	6 510	40	8 765	60	2.255	20		
26	» *Apostol Papadopol*	7.565	10	8 125	57	560	47		
27	» *de rezistenţă al moşilor*	7.287	40	7.312	65	25	25		
28	» *de pensiuni al funcţionarilor*	36 927	88	40.729	49	3 801	61		
29	» *Adamachi*	172 294	78	191.587	40	19.292	62		
30	» *Otteteleşanu* / *Elena Dr. N. Turnescu* / *pentru înzestrarea absolventelor din Institut*	222.139	26	221.337	95			801	31
31	» *Tache P. Anastassiu*	250 450	28	267.399	86	16 919	58		
32	» *Anastasie Stolojan*	3.836	10	7 033	80	3 197	70		
33	» *Premiul Anastasie Stolojan*	79	95	84	15	4	20		
34	» *Obedenaru*	13 348	25	13 988	25	640	—		
35	» *Ion Ghica*	2 375	—	2.375	—				
36	» *Anastasie Toncoviceanu*	839	40	906	75	67	35		
37	» *Secţiunii Ştiinţifice pentru tipărituri şi altele*			900	—	900	—		
	De transportat	1.341.916	72	1.423.158	70	149 616	66	75 474	22

VENITURILE PENTRU ANUL 1916—17.

		1915—16	1916—17	Diferința plus	Diferința minus
	Transport . . .	1.341.916 72	1.423.058 70	149.616 66	75.474 22
	III. Fonduri speciale cu cheltueli periodice:				
38	*Fondul Cuza*	26.000 —	20 000 —		6 000
39	» *Anastasie Fătu*	975 95	1 009 60	33 65	
40	» *San-Marin*	762 85	838 60	75 75	
41	» *Neuschotz*	2 102 05	2.165 15	63 10	
42	» *Bodescu*	587 15	604 —	16 85	
43	» *Craiovean*	637 45	1 500 —	862 55	
44	» *Chițu*	360 80	390 25	29 45	
45	» *G. Lazăr*	4 713 25	4 963 55	250 30	
46	» *Eliade-Rădulescu*	3.769 50	3 826 30	56 80	
47	» *Hagi-Vasile*	1.561 35	5.000 —	3 638 65	
48	» *Ionel C. Istrati*	290 80	271 —		19 80
49	» *Aristia Anghelescu*	481 35	515 —	33 65	
50	» *Sofia A Caneciu*	762 20	795 85	33 65	
51	» *Dacia-România*	433 40	500 70	67 30	
52	» *Nicolae Chrissoveloni*	791 —	866 75	75 75	
53	» *A. F. Robescu*	8 415 —	8.949 35	534 35	
	Total . . .	1 394.360 82	1 475 354 80	155.388 46	74.394 48
			+80 993,98		

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1916—17.

			Val nominala	Venituri	Totaluri
	Excedent din 1914—15				30.921 65
	Marele premiu Năsturel din 1917 de L. 12 000.—, sald din 1913—14, 1914—15 și 1915—16 a L 3 000				9.000 —
	Marele premiu Carp din 1918 de L. 7.000,—, sald din 1915—16				2.333 30
	I. Fonduri cu destinațiune generală:				
1	*Subvențiunea dela Stat* (Legea dela 27 Martie 1879)			20.000 —	
2	**Fondul Zappa:**				
	Cuponul rentei amortizabile 4%.	L. 12 900,—	322.500 —		
	» dividend la 164 acțiuni de Banca Națională a L. 220	» 36 080,—	82 000 —		
	Total. . .	L. 48 980,—			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni	» 489,80		48.490 20	
3	**Fondul Economiilor:**				
	Cuponul rentei amortizabile și obligațiuni comunale 4%	L. 4.460,—	111 500 —		
	» funciar urban 5%	» 1 165,—	23 300 —		
	» dividend la 1 acțiune de Banca Națională	» 220,—	500 —		
	Din vânzarea publicațiunilor	» 1 000,—			
	Total. . .	L. 6.845,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 1.165,—	» 58,25			
	Rămân . . .	L. 6.786,75			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni	» 67,85		6.718 90	
4	**Fondul Ioan Fătu** (fond general):				
	Din venitul anual de	L. 29.720,—			
	după scăderea a 5% impozitul Statului	» 299,50			
	Rămân . . .	L. 29 420,50			
	după scăderea a 1% prelevați pentru pensiuni	» 294,20			
	Rămân . . .	L 29 126,30			
	după scăderea a 15% prelevați la 4 părți (L. 23 301,04)	» 3 495,15			
	Rămân . . .	L. 25.631,15			
	scăzând 4 părți la fondul special	» 19 805,89		5.825 26	
5	**Fondul Macinca:**				
	Dobânda 5% la suma de Lei 54.000 împrumutată Fondului Agarici	L. 2.700,—			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni	» 27,—		2.673 —	
	De transportat . . .		539 800 —	83.707 36	42.254 95

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1916—17.

Nr.		Sume	Val. nomin.	Venituri	Totaluri
	Transport . . .		539.800 —	83 707 36	42 254 95
6	**Fondul Elena Dr. N. Turnescu:**				
	Cuponul funciar rural 5 % . . . . L.	750,—	15.000 —		
	» obligațiuni comunale Iași 4½ % . . . . . . »	225,—	5 000 —		
	» » » București 4% . . . . . »	12,—	300 —		
	Total . . . L.	987,—			
	minus 5% impozitul Statului la Lei 750. . . . . »	37,50			
	Rămân . . . L.	949,50			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	9,50		940 —	
7	**Fondul Donici:**				
	Cuponul rentei perpetue 5% . . . . L.	1 937,50	38 750 —		
	Moșia Radiana (anexa 3, pag. 23) . . . L. 17.126,31				
	minus 10% incassări dubioase . . . . . . » 1 712,63	» 15 413,68			
	Via dela Radiana . . . . »	3.000,—			
	Pădurea Corbu, parchetul No. 7 . . . . »	5 000,—			
	Total . . . L.	25.351,18			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	253,50		25 097 68	
8	**Fondul Grigore Buiucliu:**				
	Cupoane obligațiuni comunale București 4% . . . L.	100,—	2 500 —		
	» scrisuri funciare rurale și urbane 5% . . »	23 950,—	479 000 —		
	« bonuri rurale 5% . . . . »	16.750,—	335 000 —		
	» obligațiuni locuințe ieftine 5% . . . . . »	3.750,—	75.000 —		
	» dela acțiunile Băncii de Credit român . . »	2 400,—	20 000 —		
	Total . . . L.	46.950,—			
	minus 5% impozitul Statului la Lei 23 950 . . . . . »	1 197,50			
	Rămân . . . . L.	45 752,50			
	minus 1% pentru pensiuni . . . . »	457,50			
	Rămân . . . . L.	45 295,—			
	minus 15% prelevați . . . . »	6 794,25		38.500 75	
9	*Prelevați 15 %* (art. 35 din Statute) . . . . dela			173.474 40	
	Fondul Adamachi . . . . din Lei 225 748,70	L 33 862,30			
	» *Otteteleșanu* . . . . » » 253 991,84	» 38 098,75			
	» *Tache Anastassiu* . . . . . » » 341 498,86	» 51 224,80			
	» *Grigore Buiucliu* . . . . . » » 45 295,—	» 6.794,25			
	» *Regele Carol I* . . . . » » 28 989,70	» 4 348 45			
	» *Năsturel* . . . . » » 41 298,60	» 6 194,80			
	» *Daniel* . . . . » » 641,—	» 96,15			
	» *Ioan Fătu* . . . . » » 23 301,04	» 3 495,15			
	» *I. Lecomte du Nouy* . . . . » » 588,05	» 88,20			
	» *I. Scorțeanu* . . . . » » 940,50	» 141,05			
	» *Agarici* . . . . » » 61 540,90	» 9 231,15			
	» *Princesa Alina Știrbei* . . » » 10 253,70	» 1.538,05			
	» *Maria General Carp* . . . » » 51.997,86	» 7.799,65			
	De transportat L. 1 086.085,75	L. 162.912,75	1.510 350 —	321.720 19	42.254 95

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1916—17

Nr.		Sume	Val. nominală	Venituri	Totaluri
	Transport L. 1.086 085,75	L. 162.912,75	1.510.350 —	321.720 19	42 254 95
	Fondul Demostene Constantinide . din Lei 4 892,60	» 733,90			
	» *Dimitrie A Sturdza* . . . » » 4 039,20	» 605,90			
	» *Ștefan Urlățeanu* . . . » » 2 653,20	» 398,—			
	» *Apostol Papadopol* . . . » » 8 603,10	» 1 290,45			
	» *de rezistență al moșiilor* » » 8 603,10	» 1.290,45			
	» *Anastasie Stolojan* . . » » 3 762,—	» 564,30			
	» *Premiul Anastasie Stolojan* » » 99,—	» 14,85			
	» *Anastasie Toncoviceanu* . » » 1 066,75	» 160,—			
	» *Cuza* . . . . » » 4 324,80	» 648,70			
	» *Anastasie Fătu* . . . . . » » 1.187,75	» 178,15			
	» *San-Marin* . . . . » » 986,55	» 147,95			
	» *Neuschotz* . . . . » » 2.547,25	» 382,10			
	» *Bodescu* . . . . » » 710,60	» 106,60			
	» *Craiovean* . . . . » » 779,65	» 116,95			
	» *Chițu* . . . . » » 459,10	» 68,85			
	» *Lazăr* . . . . » » 5.839,50	» 875,95			
	» *Eliade-Rădulescu* . . . . . » » 4 501,55	» 675,25			
	» *Hagi-Vasile* . . . . . . » » 1 675,85	» 251,35			
	» *Aristia Anghelescu* . . . . » » 605,90	» 90,90			
	» *Sofia Caneciu* . . . . . . » » 936,30	» 140,45			
	» *Dacia-România* . . . . » » 589,05	» 88,35			
	» *Nicolae Chrissoveloni* . . » » 1,019,70	» 152,95			
	» *A F. Robescu* . . . . . . » » 10 528,65	» 1 579,30			
	Total . . din Lei 1.156 496,90	L 173 474,40			
10	*Fondul Tache P. Anastassiu*, sumă disponibilă pentru Academie .			25 049 14	346 769 33
	II. **Fonduri cu destinațiune specială și cu cheltueli anuale:**				
11	*Subvențiunea dela Stat pentru bibliotecă* (Legea dela 11 Aprilie 1901)				
	pentru personal . . . . L.	12 500,—			
	pentru cărți și legatul lor . . . . »	12.500,—		25 000 —	
12	*Dotațiunea Statului* : Premiile Lazăr și Eliade din 1917			10.000 —	
13	*Subvențiune dela Stat pentru Documente Hurmuzaki*			10 000 —	
14	*Fondul Regele Carol I*:				
	Cuponul rentei amortizabile 4½% . . . . L.	25 762,50	572 500 —		
	16 dividende de Banca Națională a Lei 220,—	» 3 520 —	8 000 —		
	Total . . . L.	29 282,50			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	292,80			
	Rămân . . . L.	28 989,70			
	minus 15% prelevații . . . . »	4 348,45			
	Rămân . . . L	24 641,25			
	Sald disponibil din 1915—16 din Subvențiunea pentru Dicționarul limbii române, ... »	4 868,60		29.509 85	
15	**Fondul Năsturel:**				
	Venitul moșiei Năsturel, pe 1 an L	25 500,—			
	» » *Lămotești*, idem	» 6 000,—			
	Jumătate din venitul rentei (L. 122 000) pentru islaz . . »	3 050,—			
	Cuponul rentei amortibile și comunale București 4% . »	2 360,—	59.000 —		
	Cuponul funciar urban 5% . . . . »	1 585,—	31.700 —		
	» dividend la 15 acțiuni de Banca Națională a lei 220,— . . . . »	3 300,—	7.500 —		
	Total . . . L	41.795,			
	De transportat . . L.	41.795,—	2.189.050 —	74.509 85	389 024 28

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1916—17.

			Val nominală	Venituri	Totaluri
	Transport . . . L.	41.795,—	2.189 050 —	74.509 85	389.024 28
	minus 5% impozitul Statului la L. 1.585,— Scrisuri func. »	79,25			
	Rămân . . . L.	41.715,75			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	417,15			
	Rămân . . . L.	41.298,60			
	minus 15% prelevați . . . . »	6 194,80		35.103 80	
16	**Fondul Daniel:**				
	Cuponul rentei amortibile 4% . . . . L.	600,—	15.000 —		
	» funciar urban 5% . . . . »	50,—	1.000 —		
	Total . . L.	650,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 50,— . . . . »	2,50			
	Rămân . . . L.	647,50			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	6.50			
	Rămân . . . L.	641,—			
	minus 15% prelevați . . . . »	96,15		544 85	
17	**Fondul Ioan Fătu:**				
	Cuponul obligațiuni comunale București 4% . . . . . L.	60,—	1.500 —		
	» funciar urban București și Iași 5% . . . . . . »	5 990,—	119.800 —		
	» dividende la 86 acțiuni de Banca Națională a L. 220 . . . . »	18.920,—	43.000 —		
	Chiria caselor din Strada Sculpturii . . . . »	4 750,—			
	Total . . . L.	29.720,—			
	minus 5% impozitul Statului la Lei 5.990, . . L 299,50				
	» 1% pentru pensiuni . . . . » 294,20				
	» a 5-a parte . . . . » 5 825,26				
	» 15% prelevați la L. 23.301,04 . . . . . . » 3 495,15	» 9 914,11		19.805 89	
18	**Fondul I. Lecomte du Noüy:**				
	Cupoane comunale București 4% . . . . L.	24,—	600 —		
	» funciare urbane 5% . . . . »	600,—	12.000 —		
	Total . . . L.	624,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 600. . . . . »	30,—			
	Rămân . . L.	594,—			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	5.95			
	Rămân . . L.	588,05			
	minus 15% prelevați . . . . »	88,20		499 85	
19	**Fondul Ioan Scorțeanu:**				
	Cupoane funciare rurale 5% . . . . L.	1.000,—	20.000		
	minus 5% impozitul Statului . . . . »	50,—			
	Rămân . . L.	950,—			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	9,50			
	Rămân . . L.	940,50			
	minus 15% prelevați . . . . »	141,05		799 45	
	De transportat . . .		2.401.950 —	131.263 69	389.024 28

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1916—17.

			Val. nominală	Venituri	Totaluri
	Transport . . .		2.401.950 —	131.263 69	389 024 28
20	**Fondul Agarici:**				
	Moșia Moara-Grecilor (anexa 1, pag 21) . L. 52 262,—				
	minus 10% incassări dubioase . . . . . » 5 226.20	L. 47 035,80			
	Pădurea Merieni, parchet No. 8 . . . . »	8 000,—			
	Lemne 2½ ha vândute pentru școala Agarici . . . . »	1 750,—			
	Producte dela școala Agarici . . . . »	13 500,—			
	Total . . . L.	70.285,80			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	702,85			
	Rămân . . L	69 582,95			
	minus 15% prelevați la L. 61.540,90 . . . . »	9 231,15			
	Rămân . . L.	60 351,80			
	Burse dela Fondul Adamachi pentru 10 elevi la Școala Agarici, a L. 360,—, anual . . . . »	3 600.—		63 951 80	
21	**Fondul Princesa Alina Știrbei:**				
	Cuponul rentei amortizabile și comun. București 4% . . L.	9 184,—	229.600 —		
	» funciar urban 5% . . . . »	1 235 —	24.700 —		
	Total . . . L.	10 419,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 1 235,— . . . . »	61,75			
	Rămân . . L	10 357 25			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	103,55			
	Rămân . . L.	10 253,70			
	minus 15% prelevați . . . . »	1 538,05		8.715 65	
22	**Fondul Maria General I. Carp:**				
	Venitul moșiei Olteni (anexa 2, pag. 22) . L. 38 798,73				
	minus 10% incassări dubioase . . . . . » 3 879,87	L. 34 918,86			
	Pădurea Tinca, parchetul No. 7 . . . . »	4.500,—			
	Cuponul obligațiuni comunale București 4% . . . . . »	1.124,—	28 100 —		
	» funciar rural și urban 5% . . . . »	4 045,—	80 900 —		
	» rentă perpetuă și netransmisibilă 5% . . . . »	6.637,50	132.750 —		
	Dobânda 5% la împrumutul, rămas de lei 18 743,20 pentru construirea școalei dela Olteni . . . . »	937,15			
	Amortisment din acest împrumut pe a. c. . . . . »	562,85			
	Total L.	52 725 36			
	minus 5% impozitul Statului la L. 4 045,— . . . . »	202,25			
	Rămân . . . L	52 523,11			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	525,25			
	Rămân . . . L.	5.997,86			
	minus 15% prelevați	7 799,65		44.198 21	
23	**Fondul Demostene Constantinide:**				
	Cuponul rentei amortiz. și comunale. București 4% . . L.	420,—	10.500 —		
	» funciar urban și rural 5% . . . . «	4 760,—	95.200 —		
	Total . . . L	5 180,			
	De transportat . . . L.	5 180,—	3.003.700 —	248.129 35	389 024 28

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1916—17.

			Val nominală	Venituri	Totaluri
	Transport . . . Lei	5.180,—	3 003.700 —	248.129 35	389 024 28
	minus 5% impozitul Statului la L. 4.760,— . . . . . . »	238,—			
	Rămân . . . L.	4 942,—			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . . . »	49,40			
	Rămân . . . L.	4 892,60			
	minus 15% prelevaţi . . . . »	733,90		4.158 70	
24	**Fondul Dimitrie A. Sturdza:**				
	Cuponul rentei amortizabile 4% . . . . L.	4.080,—	102.000 —		
	minus 1% prelevări pentru pensiuni . . . . »	40,80			
	Rămân . . L.	4.039,20			
	minus 15% prelevaţi . . . . »	605,90			
	Rămân . . L	3 433,30			
	Sald disponibil din 1915—16, bursă neacordată . . . . »	7 866,60		11.299 90	
25	**Fondul Ştefan Urlăţeanu:**				
	Cuponul rentei amortiz. şi comunale Bucureşti 4% . . L	2 680,—	67.000 —		
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	26,80			
	Rămân L.	2.653,20			
	minus 15% prelevaţi . . . . »	398,—			
	Rămân . . L.	2.255,20			
	Sald disponibil din 1915—16, din bursă . . . . »	6 510,40		8 765 60	
26	**Fondul Apostol Papadopol:**				
	Cuponul obligaţiuni comunale Bucureşti 4% . . . . L.	340,—	8.500 —		
	Chiria caselor din Galaţi pe 1 an . . . . »	8 350,—			
	Total . . L.	8 690,—			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	86,90			
	Rămân L	8 603,10			
	minus 15% prelevaţi . . . . »	1 290,45			
	Rămân L	7.312,65			
	Din sumele capitalizate, pentru împlinirea sumei de L. 8 125,75 dela cheltueli . . . . »	812,92		8 125 57	
27	**Fondul de rezistenţă al moşiilor:**				
	Cuponul rentei amortiz şi comunale Bucureşti 4% . L.	5 360,—	134 000 —		
	» Creditul viticol şi jud, comunale 4½% . . . »	1 980,—	44 000 —		
	» Rentă amortizabilă 5% . . . . »	1 350,—	27.000 —		
	Total . L	8 690,—			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	86,90			
	Rămân L.	8 603,10			
	minus 15% prelevaţi . . . . »	1 290 45		7.312 65	
28	**Fondul de pensiuni:**				
	Cuponul rentei amortizabile şi comunale Bucureşti 4% L.	11 900,—	297 500 —		
	» funciar rural 4% . . . . »	1.600,—	40 000 —		
	» » urban 5% . . . . »	4 030,—	80 600 —		
	» rentă amortizabilă 5% . . . . »	340,—	6.800 —		
	» » » 4½% . . . . »	1 305,—	29 000 —		
	Total . . . L.	19 175,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 5.630,— . . . . . »	281,50			
	De transportat . . L.	18 893,50	3.840.100 —	287.791 77	389.024 28

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1916—17.

				Val nominala	Venituri	Totaluri
Transport . . . L.			18 893,50	3.840.100 —	287.791 77	389 024 28
5% din salariul funcţionarilor plătiţi de Academie						
1) funcţionarii şi servitorii Academiei la	Lei 141 918,—	Lei 7.095,90				
2) profesorii dela Instit Ottetelişanu la	» 12 610,—	» 630,—				
3) idem dela Şcoala Agarici .	» 4 200,—	» 210,—				
4) » » » dela Ţigăneşti.	» 9 240,—	» 462,—				
5) din salariul brigadierului silvic	» 1 800,—	» 90,—				
6) la pensiunile acordate	» 13 518,84	» 675,94	L 9 163,84			
Suma . . . L.			28 057,44			
Prelevări 1% (Deciziunea dela 25 Martie 1904) . . . . . »			12 672,15		40 729 49	
din venitul brut dela:						
Fondul Adamachi . . . . din	Lei 228 029,—	Lei 2.280,30				
» *Ottetelişanu* . . . . »	» 256.557,44	» 2 565,60				
» *Tache P. Anastassiu* . . . . . »	» 344 948,36	» 3 449,50				
» *Zappa* . . . . »	» 48 980,—	» 489,80				
» *Economiilor* . . . . »	» 6 786,75	» 67,85				
» *Macinca* . . . . »	» 2 700,—	» 27,—				
» *Elena Dr. N. Turnescu* . . . »	» 949,50	» 9,50				
» *Donici* . . . . »	» 25 351,18	» 253,50				
» *Grigorie Buiucliu* . . . . . . »	» 45 752,50	» 457,50				
» *Regele Carol I* . . . . »	» 29 282,50	» 292,80				
» *Năsturel* . . . . »	» 41 715,75	» 417,15				
» *Daniel* . . . . »	» 647,50	» 6,50				
» *Ioan Fătu* . . . . »	» 29 420,50	» 294,20				
» *I. Lecomte du Nouy* . . . . . »	» 594,—	» 5,95				
» *Ioan Scorţeanu* . . . . »	» 950,—	» 9,50				
» *Agarici* . . . . »	» 70.285,80	» 702,85				
» *Princesa Alina Ştirbei* . . . . »	» 10 357,25	» 103,55				
» *Maria General Carp* . . . . »	» 52.523,11	» 525,25				
» *Demostene Constantinide* . . »	» 4 942,—	» 49,40				
» *Dimitrie A. Sturdza* . . . . »	» 4 080,—	» 40,80				
» *Ştefan Urlăţeanu* . . . . . . »	» 2 680,—	» 26,80				
» *Apostol Papadopol* . . . . . »	» 8 690,—	» 86,90				
» *de rezistenţă al moşiilor* . . »	» 8 690,—	» 86,90				
» *Anastasie Stolojan* . . . . »	» 3.800,—	» 38,—				
» *Premiul Anastasie Stolojan* . »	» 100,—	» 1,—				
» *Toncoviceanu* . . . . »	» 1 077,50	» 10,75				
» *Cuza* . . . . »	» 4.368,50	» 43,70				
» *Anastasie Fătu* . . . . »	» 1.199,75	» 12,—				
» *San-Marin* . . . . »	» 996,50	» 9,95				
» *Neuschotz* . . . . »	» 2.573,—	» 25,75				
» *Bodescu* . . . . »	» 717,75	» 7,15				
» *Craiovean* . . . . »	» 787,50	» 7,85				
» *Chiţu* . . . . »	» 463,75	» 4,65				
» *Lazăr* . . . . »	» 5 893,50	» 59,—				
» *Eliade-Rădulescu* . . . . . . »	» 4 547,—	» 45,45				
» *Hagi-Vasile* . . . . »	» 1.692,75	» 16,90				
» *Ionel C. Istrati* . . . . . . »	» 273,75	» 2,75				
» *Aristia Anghelescu* . . . . . »	» 612,—	» 6 10				
» *Sofia Canecuu* . . . . »	» 945,75	» 9,45				
» *Dacia-România* . . . . »	» 595,—	» 5,95				
» *Nicolae Chrissoveloni* . . . . »	» 1 030,—	» 10,30				
» *A. F. Robescu* . . . . »	» 10 635,—	» 106,35				
Total general . . . din	Lei 1.267 227,14	L. 12 672,15				
De transportat . . .				3.840.100 —	328.521 26	389.024 28

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1916—17.

Nr.		Val. nominală		Venituri		Totaluri	
	Transport L	3 840 100	—	328.521	26	389 024	28
29	**Fondul Adamachi:**						
	a) *Excedent* din 1914—15 a fost de . . . L. 93 616,72						
	s'a votat în bugetul pe 1915—16 . . . » 37 360,10 L. 56 256,62						
	b) *Cupoane*· rentă amortizabilă, comunale Bucureşti şi						
	scrisuri funciare rurale 4% . . . . L. 30 668,—	766.700	—				
	Idem Rentă perpetuă 4% . . . . . . » 12 443,55	311.087	50				
	Idem comunale Iaşi 4 ½ % . . . . . . » 450,—	10.000	—				
	Idem scrisuri funciare urbane, rurale,						
	rentă amort. şi perpetuă netrans. 5% » 53 235,—	1 064.700	—				
	209 dividende de Banca Naţ. a L. 220 » 45 980,—	104.500	—				
	Suma . . L. 142.776,55						
	minus 5% impozitul Statului la scris. func. rural. 4%. (L. 400), 5% (L 38 635), urbane 5% (L. 3.770). Total Lei 42 805 . » 2 140,25 » 140.636,30						
	c) *Proprietăţi*:						
	Moşia Roşiori (anexa 4, pag 24) . L 16.500,—						
	minus 10% incassări dubioase » 1 650,— » 14 850,—						
	Pădurea dela Roşiori, parchet No. 7 . . » 5.000,—						
	Via dela Capou din Iaşi, arenda pe 1 an » 850,— 20 700,—						
	d) *Dobânzi*:						
	Dobânda 5% la împrumutul Donici de L. 23 428,70 . . . . L. 1 171,45						
	Idem dela Fondul Agarici la împrumutul de L. 68.841,07 . . . . » 3 442,05 » 4.613,50						
	e) *Amortisment*:						
	din împrumutul Agarici de L. 68 841,07 L. 2 523,58						
	din împrumutul Donici de » 26 428,70 » 3 000,— » 5 523,58						
	Total . . . L. 227 730,—						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . » 2 280,30						
	Rămân . . . L. 225 449,70						
	minus 15% prelevaţi . . . . » 33 862,30			191.587	40		
30	**Fondul Otteteleşanu:**						
	Excedent din 1914 — 15 a fost de . . L. 20 952,34						
	S'a trecut la capital . . . . » 17 630,—						
	Rămân . . . L 3 322,34						
	Excedent din 1915—16 . . . . » 2 122,52 L. 5.444,86						
	a) *Cupoane* rentă amortizabilă şi comunale Bucureşti 4% . . . . L. 50 900,—	1.272.500	—				
	Idem comunale Iaşi şi jud., comunale 4½% » 9 450,—	210 000	—				
	Idem rentă perpetuă netransmisibilă, scris.						
	func. urbane şi rurale 5% . . . » 32 235,—	644.700	—				
	Idem 15 dividende de Banca Naţ. a L. 220 » 3 300,—	7.500	—				
	Suma . . . L. 95.885,—						
	minus 5% impozitul Statului la L. 23.710,— » 1 185,50 « 94 699,50						
	b) *Proprietăţi*:						
	Moşia F.-Chiselet (anexa 5, pag. 25) L. 95.447,21						
	minus 10% incassări dubioase » 9 544,72 » 85 902 49						
	Vadul morii dela moşia F.-Chiselet . . » 600,—						
	Pescuitul pe moşia Fundu-Chiselet . . . » 5,135,—						
	De transportat L. 91 637 49 L. 100.144,36	8 231.787	50	520.108	66	389.024	82

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1916—17.

Nr.		Val. nominală		Venituri		Totaluri	
	Transport . . . L 91 637,49 L 100.144,36	8.231 787	50	520.108	66	389.024	28
	Moşia Măgurele (anexa 6, pag 26) L. 28.608,83						
	minus 10% incassări dubioase » 2 860 88 » 25 747,95						
	Moşia Oteteliş, arenda pe 1 an . . . . . L. 14 000,—						
	» *Bătăşani*, idem . . . . » 6 000,—						
	» *Bălceşti* . . . . » 2.050,—						
	Moara dela Măgurele, arenda . . . . . . » 6 210,— 145 645,44						
	c) *Fondul Elena Dr. N. Turnescu*:						
	Cupoane funciare rurale şi urbane 5% » 1.550,—	31.000	—				
	minus 5% impozitul Statului . . . . » 77,50 » 1.472,50						
	d) *Fond pentru înzestrarea absolventelor Institutului.*						
	Cupoane rentă amort. şi comunale Bucureşti 4% . » 740,—	18.500	—				
	e) *Venituri dela Institutul Otteteleşanu dela Măgurele* » 14 000,—						
	Total . . . L. 262 002,30						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . L 256 557,44 » 2 565 60						
	Rămân . . . . L 259 436,70						
	minus 15% prelevaţi la L. 253.991,84 . . . . . » 38 098,75			221 337	95		
31	**Fondul Tache P. Anastassiu:**						
	a) *Excedent* din 1914—15 . . . . L 27 093,55						
	s'a votat în bugetul pe 1915—16 . . . » 19 483,97 » 7.609,58						
	b) *Cupoane* rentă amortiz, comunale Bucureşti şi scrisuri funciare rurale 4% . . L. 16 860,—	421 500	—				
	Idem comunale şi judeţene 4 ½% . . . » 21.159,—	470.200	—				
	Idem scris. func. rurale, urbane Bucureşti,						
	Iaşi şi rentă perpetuă 5% . . . . . . » 26.145,—	522.900	—				
	6 dividende de Banca Naţ. a L 220 . . » 1 320,—	3 000	—				
	15 » dela acţiile «Naţionala» a L 50 » 750,—	3 000	—				
	Suma L. 66 234,—						
	minus 5% impozitul mobiliar la func. rurale 4% (L. 1 600), 5% (L 1 645), urbane Bucureşti 5% (L. 11 425) şi Iaşi 5% (L. 730). Total L. 15.400 . . . . » 770,— L. 65.464,—						
	c) *Proprietăţi*:						
	Moşia Ţigăneşti anexa 7 pag. 27) L. 120 778,64						
	minus 10% incassări dubioase » 12 077,86						
	Rămân . . . L 108 700,78						
	Venituri extraordinare din vânzare de lemne, fân şi arenzile poenilor din trupurile de pădure de pe moşie . . L. 8 850,— L. 117.550,78						
	Moşia Călmăţuiu (anexa 8, pag 29 L. 76 300,—						
	minus 10% incassări dubioase » 7 630,— » 68.670,—						
	Via dela Ţigăneşti (aproximativ) din căutarea în regie . . . » » 17 000,—						
	Via dela Călmăţui arenda pe 1 an . . . » 1 000,—						
	Pădurea Balta, parchetul No. 10. . . . . » 30 000,—						
	d) *Venituri dela şcoala de agricultură dela Ţigăneşti* . . . . » 34.654,—						
	De transportat L. 268.874,78 L. 73.073,58	9 701.887	50	731.446	61	389 024	28

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1916—17.

				Val nominal	Venituri	Totaluri
	Transport L 268 874,78	L.	73 073,58	9.701 887 50	741 446 61	389 024 28
	Venituri dela şcoala primară din Călmăţuiu. » 3.000,—	»	271 874 78			
	Total . .	L.	344.948,36			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni	»	3 449,50			
	Rămân . . .	L	341 498,86			
	minus 15% prelevaţi la L.	»	51 224,80			
	Rămân . . .	L.	290.274 06			
	Venit extraordinar al fondului	»	2 174,94			
	Suma	L.	292.449 —			
	minus suma disponibilă pentru Academie	»	[illegible]		267 399 86	
32	**Fondul Anastasie Stolojian:**					
	Cupoane bonuri Cassa rurală 5%	L	3.800,—	76.000		
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni	»	38,—			
	Rămân	L.	3 762,—			
	minus 15% prelevaţi	»	564,30			
	Rămân .	L.	3 197,70			
	Sald disponibil din 1915—16, pentru bursă	L.	3 836 10		7.033 80	
33	**Fondul Premiul Anastasie Stolojian:**					
	Cupoane bonuri Cassa rurală 5%	L.	100,—	2 000 —		
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni	»	1.—			
	Rămân . . .	L.	99,—			
	minus 15% prelevaţi	»	14,85		84 15	
34	**Fondul Obedenaru** (nuda proprietate):					
	Cupoane funciare rurale şi urbane 5%	L.	2.775,—	55.500 —		
	» rentă amortiz şi comunale Bucureşti 4% .	»	2 552,—	63 800 —		
	» dividende la 40 acţ. de Banca Naţ. a 205 .	»	8 800,—	20.000 —		
	Suma . . .	L.	14 127,—			
	minus 5% impozitul mobiliar la L. 2 775	»	138 75		13.988 25	
35	**Fondul Ion Ghica:** (nuda proprietate):					
	cupoane funciare urbane 5%	L	2 500,—	50.000 —		
	minus 5% impozitul mobiliar	»	125,—		2.375 —	
36	**Fondul Anastasie Toncoviceanu:**					
	Cupoane obligaţiuni comunale 4%	L.	80,—	2 000 —		
	Cupoane funciare urbane 5%	»	1 050,—	21.000 —		
	Total . .	L.	1.130,—			
	minus 5% impozitul mobiliar la Lei 1 050.	»	52,50			
	Rămân	L.	1 077,50			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni	»	10,75			
	Rămân	L.	1 066,75			
	minus 15% prelevaţi	»	160,—		906 75	
37	**Fondul Secţiunii ştiinţifice pentru tipărituri şi altele:**					
	Cupoane comunale Bucureşti 4%			22.500 —	900 —	1.034.134 42
	III. Fonduri speciale şi cu cheltueli periodice:					
38	**Fondul Cuza:**					
	Cuponul rentei amortiz. şi comunale Bucureşti 4% .	L	2 500,—	62.500		
	Cuponul rentei amortiz. 5%	L	225,—	4 500		
	» funciar urban şi rural 5%	»	1 730,—	34 600		
	Total	L.	4 455,—	10.116.287 50		1 423.158 70

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1916—17.

				Val nominala	Venituri	Totaluri
	Transport	L.	4.455,—	10.116 287 50		1.423 158 70
	minus 5% impozitul mobiliar la L. 1 730	»	86,50			
	Rămân . .	L.	4.368,50			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni	»	43,70			
	Rămân . .	L.	4 324,80			
	minus 15% prelevaţi	»	648,70			
	Rămân . . .	L.	3 676,10			
	Pentru împlinirea sumei de L. 20 000,—, premiul din 1917 (din venitul capitalizat,— deciz. din 5 Aprilie 1900 şi 23 Martie 1904).	L.	16 323,90		20 000 —	
39	**Fondul Anastasie Fătu:**					
	Cuponul rentei amortizabile 4%	L.	720,—	18 000 —		
	» funciar urban 5%	»	505,—	10 100 —		
	Total	L	1 225,—			
	minus 5% impozitul mobiliar la L. 505,—	»	25,25			
	Rămân	L.	1.199,75			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni	»	12,—			
	Rămân .	L.	1.187,75			
	minus 15% prelevaţi	»	178,15		1.009 60	
40	**Fondul San-Marin:**					
	Cuponul rentei amortizabile 4%	L.	500,—	12 500 —		
	» » » 5%	»	50,—	1 000 —		
	» funciar urban 5%	»	470,—	9.400 —		
	Total . . .	L.	1 020,—			
	minus 5% impozitul mobiliar la L. 470	»	23,50			
	Rămân . .	L.	996,50			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni	»	9,95			
	Rămân . .	L.	986,55			
	minus 15% prelevaţi	»	147,95		838 60	
41	**Fondul Neuschotz:**					
	Cupon funciar urban 5%	L.	2.040,—	40.800 —		
	» rentă amortizabilă 5%	»	75,—	1 500 —		
	» comunal Bucureşti 4%	»	560,—	14 000		
	Total . . .	L.	2 675,—			
	minus 5% impozitul mobiliar la L. 2.040	»	102,—			
	Rămân . .	L.	2.573,—			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni	»	25,75			
	Rămân . .	L.	2 547,25			
	minus 15% prelevaţi	»	382,10		2.165 15	
42	**Fondul Bodescu:**					
	Cuponul comunal Bucureşti 4%	L.	200,—	5.000 —		
	» funciar urban 5%	»	545,—	10 900 —		
	Total . . .	L.	745,—			
	minus 5% impozitul mobiliar la L. 545	»	27,25			
	Rămân . .	L.	717,75			
	De transportat	L.	717,75	10.239.487 50	24.013 35	1.423 158 70

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1916—17.

Nr.			Val. nominală		Venituri		Totaluri	
	Transport . . .	717,75	10.239.487	50	24.013	35		
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . L.	7,15						
	Rămân . . L.	710,60						
	minus 15% prelevaţi . . . . »	106,60			604	—		
43	**Fondul Craiovean:**							
	Cuponul rentei amortiz şi comunale Bucureşti 4% . . L.	300,—	7.500	—				
	» funciar urban 5% . . . . »	50,—	1 000	—				
	» divid. la 2 acţiuni de Banca Naţională a L. 220,— »	440,—	1.000	—				
	Total . . . L.	790.—						
	minus 5% impozitul mobiliar la L. 50 . . . . »	2,50						
	Rămân . . L.	787,50						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	7,85						
	Rămân . . . L.	779,65						
	minus 15% prelevaţi . . . . »	116,95						
	Rămân . . L.	662,70						
	Pentru împlinirea sumei de L. 1.500 premiul din 1917 (din venitul capitalizat . . . . »	837,30			1.500	—		
44	**Fondul Chiţu:**							
	Cupoane comunale Bucureşti 4% . . . . L.	80,—	2.000	—				
	» comunale Iaşi 4½% . . . . »	45,—	1.000	—				
	» funciare urbane 5% . . . . »	125,—	2 500	—				
	» dividend la 1 acţiune de Banca Naţională . . »	220,—	500	—				
	Suma . . . L.	470,—						
	minus 5% impozitul mobiliar la L. 125,— . . . . »	6,25						
	Rămân . . . L.	463,75						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	4,65						
	Rămân . . . L.	459.10						
	minus 15% prelevaţi . . . . »	68,85			390	25		
45	**Fondul Lazăr:**							
	Cuponul rentei amortizabile şi comunale Bucureşti 4% L.	1.900,—	47 500	—				
	» funciar rural şi urban 5% . . . . »	3 630,—	72.600	—				
	» dividend la 2½ acţ. Banca Naţională a L 220,— . »	550,—	1.250	—				
	Total . . . L.	6.080,—						
	minus 5% impozitul mobiliar la L. 3 630,— . . . . »	181,50						
	Rămân . . . L	5 898,50						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	59,—						
	Rămân . . . L.	5 839,50						
	minus 15% prelevaţi . . . . »	875,95			4 963	55		
46	**Fondul Eliade-Rădulescu:**							
	Cuponul rentei amortizabile şi comunale Bucureşti 4% . L	1.600,—	40 000	—				
	» funciar rural şi urban 5% . . . . »	2 060,—	41.200	—				
	» dividend la 4½ acţiuni Banca Naţ. a L 220,— . . . »	990,—	2.250	—				
	Total . . . L.	4 650,—						
	De transportat . . . L.	4.650,—	10.459.787	50	31 471	15	1 423.158	70

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1916—17.

Nr.			Val nominală		Venituri		Totaluri	
	Transport . . . L.	4.650,—	10.459 787	50	31 471	15	1 423 158	70
	minus 5% impozitul mobiliar la L. 2.060,— . . . . »	103,—						
	Rămân . . . L.	4 547,—						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	45,45						
	Rămân . . . L.	4 501,55						
	minus 15% prelevaţi . . . . »	675,25			3.826	30		
47	**Fondul Hagi-Vasile:**							
	Cuponul obligaţiuni comunale Bucureşti 4% . . . . . L.	340,—	8.500	—				
	» rentă amortizabilă 5% . . . . »	75,—	1 500	—				
	» funciar urban 5% . . . . »	1 345,—	26 900	—				
	Total . . L.	1 760,—						
	minus 5% impozitul mobiliar la L. 1.345,— . . . . . . »	67,25						
	Rămân . . . L.	1.692,75						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	16,90						
	Rămân . . L.	1.675,85						
	minus 15% prelevaţi . . . . »	251,35						
	Rămân . . . L.	1.424,50						
	Pentru împlinirea sumei de Lei 5.000 premiul din 1917 înscris la cheltueli (din venitul capitalizat) . . . . »	3 575,50			5.000	—		
48	**Fondul Ionel C. Istrati:**							
	Cuponul obligaţiuni comunale Bucureşti 4% . . . . . L.	240,—	6 000	—				
	» funciar urban 5% . . . . »	25,—	500	—				
	» dividend la 5 acţiuni Banca Comerţului din Bacău a Lei 2,— . . . . »	10,—	500	—				
	Total . . L.	275,—						
	minus 5% impozitul mobiliar la L 25,— . . . . »	1,25						
	Rămân . . L.	273,75						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	2,75			271	—		
49	**Fondul Aristia Angelescu:**							
	Cuponul comunal Bucureşti şi renta amortizabilă 4% L.	612,—	15.300	—				
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	6,10						
	Rămân . . L.	605,90						
	minus 15% prelevaţi . . . . »	90,90			515	—		
50	**Fondul Sofia A. Caneciu:**							
	Cuponul obligaţiuni comunale Bucureşti 4% . . . . . . L.	200,—	5 000	—				
	» funciar urban Iaşi 5% . . . . »	785,—	15.700	—				
	Total . . L.	985,—						
	minus 5% impozitul Statului la Lei 785. . . . . »	39,25						
	Rămân . . . L.	945,75						
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . »	9,45						
	Rămân . . L.	936,30						
	minus 15% prelevaţi . . . »	140,45			795	85		
51	**Fondul Dacia-România:**							
	Cuponul obligaţiuni comunale Bucureşti 4% . . . . . L.	120,—	3.000	—				
	» funciar urban 5% . . . . »	500,—	10 000	—				
	De transportat . . . L.	620,—	10.552.687	50	41.879	30	1.423.158	70

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1916—17.

			Val nominală	Venituri	Totaluri
	Transport Lei . . .		10 552 687 50	41 879 30	1 423.158 70
	Total . . . L	620,—			
	minus 5% impozitul mobiliar la L 500,— . . . . »	25,—			
	Rămân . L.	595,—			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	5,95			
	Rămân . L	589,05			
	minus 15% prelevați . . . . »	88,35		500 70	
52	**Fondul Nicolae Chrissoveloni:**				
	Cuponul rentă amortizabilă 4% . . . . L.	980,—	24 500 —		
	» » » 5% . . . . »	50,—	1 000 —		
	Total . . . L	1 030,—			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	10,30			
	Rămân . . . L	1 019,70			
	minus 15% prelevați . . . . »	152,95		866 75	
53	**Fondul A. F. Robescu:**				
	Cuponul comunal București 4% L	460,—	11.500 —		
	» rentei amortizabile 5% . . . . »	175,—	3 500 —		
	Venitul moșiei Căputeasca . . . . »	10 000,—			
	Total . . . L	10.635,—			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	106,35			
	Rămân . . . L	10 528,65			
	minus 15% prelevați . . . . »	1 579,30		8 949 35	52 196 10
			10 593 187 50		1.475 354 80

Anexa 1.

FONDUL AGARICI.

Moşia Moara Grecilor pe 1916—17.

(Deleg No. 796 dela 22 Aprilie 1916).

I. Venituri:

		Pe 1915—16	Pe 1916—17
1)	80 ha teren arabil calitatea I a 44 lei hectarul . . .		Lei 3 520,—
2)	700 » » » » II » 40 » » . . .		» 28 000,—
3)	310 » » » » III » 30 » » . . .		» 9 300,—
4)	200 » » pentru păşune a 32 lei hectarul		» 6 400,—
5)	52 » » fâneaţă a 66 » »		» 3 432,—
6)	18 » » 5 000 m p grădini de pepeni a 60 lei hectarul		» 1 110,—
7)	5 » grădini de zarzavat a 120 lei hectarul . . .		» 500,—
	1.365 ha 5 000 m p . . . . Total .	Lei 52 602,—	Lei 52 262,—
	din cari scăzând 10% incassări dubioase . . .	» 5 260,20	» 5 226 20
	rămân	Lei 47 341,80	Lei 47 035,80
8)	Venitul dela exploatarea în regie a pădurii, parchetul No 8	» 8 000,—	» 8.000,—
9)	Idem la $2^1/_2$ ha pădure vândută şcoalei «Agarici»	» 1 750,—	» 1 750,—
	Totalul veniturilor brute . . .	Lei 57 091,80	Lei 56 785,80

II Cheltueli:

		Aprobat pe 1915—16	Propus pe 1916—17
1)	Leafa administratorului a 200 lei lunar, pe an . . .	Lei 2.400,—	Lei 2.400,—
2)	Remiza administratorului de 10% din incassările brute ce trec peste 34.000 lei	» 1 860,20	» 1 826,20
3)	Un logofăt a 80 lei lunar, pe an . . .	» 960,—	» 960,—
4)	Patru pândari a 40 lei lunar, pe 9 luni	» 1.440,—	» 1 440,—
5)	Un pândar a 40 lei lunar, pe an	» 480,—	» 480,—
6)	Un vizitiu a 40 lei lunar, pe an	» 480,—	» 480,—
7)	Registre, imprimate, hârtie, etc	» 150,—	» 150,—
8)	Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc.	» 150,—	» 150,—
9)	Reparaţia ecaretelor	» 100,—	» 60,—
10)	Impozitele moşiei	» 4 985,52	» 4 985,52
11)	» pădurii şi altele	» 1 000,—	» 1 000,—
12)	Asigurarea ecaretelor	» 38,20	» 38,20
13)	Leafa a 4 pândari dintre cari 3 a 20 lei lunar şi unul a 30 lei lunar, pe an	» 1 080,—	» 1 080,—
14)	Seminţe forestiere şi altele pentru pepinieră	» 30,—	» 30,—
15)	Călătorii şi alte cheltueli neprevăzute	» 300,—	» 300,—
	Totalul cheltuelilor	Lei 15 453,92	Lei 15 379,92

Anexa 2.

FONDUL CARP

Moşia Olteni pe 1916—17.

(Deleg No. 796 dela 22 Aprilie 1916)

I. Venituri:

	Pe 1915—16	Pe 1916—17
1) 774 ha. 6 940 m p teren arabil calitatea I a 44 lei hect		Lei 34 086,53
2) 62 » 1.800 » » » » II » 40 » »		» 2.487,20
3) 12 » 5 000 » » fâneaţă » 50 » »		» 625,—
4) 13 » grădini de zarzavat » 100 » »		» 1.300,—
venit extraordinar (triorat, saramurat grâul, etc.)		» 300,—
862 ha 3 740 m. p. Total . .	Lei 38 956,73	Lei 38 798,73
din cari scăzând 10% incassări dubioase .	» 3 895,67	» 3 879,87
rămân	Lei 35 061,06	Lei 34 918,86
5) Venitul din exploatarea în regie a pădurii, parchetul No 7 .	» 3 800,—	» 4 500 —
Totalul veniturilor brute . . .	Lei 38 861,06	Lei 39 418,86

II Cheltueli:

	Aprobat pe 1915—16	Propus pe 1916—17
1) Leafa administratorului de 200 lei lunar, pe an	Lei 2 400,—	Lei 2.400,—
2) Remiza administratorului de 10% din incassările brute ce trec peste 22 000 lei	» 1.695,65	» 1 679,87
3) Leafa logofătului a 70 lei lunar, pe an	» 840,—	» 840,—
4) » vizitiului a 35 lei lunar, pe an	» 420,—	» 420,—
5) » unui pândar a 50 lei lunar, pe an	» 600,—	» 600,—
6) » a doi pândari a 40 lei lunar pe 9 luni	» 720,—	» 720,—
7) Registre, imprimate, hârtie, etc.	» 150,—	» 150,—
8) Potcovitul cailor şi altele	» 150,—	» 100,—
9) Cumpărarea unei trăsuri	» —	» 900,—
10) » a doi cai	» —	» 1 000,—
11) Reparaţia ecaretelor	» 150,—	» 150,—
12) Impozitele moşiei	» 3 197,65	» 3.197,65
13) Asigurarea ecaretelor moşiei şi a cantonului pădurii . .	» 200,15	» 200,15
14) Seminţe, pentru pepinieră, şi întreţinerea ei	» 50,—	» 100,—
15) Impozitele şi alte cheltueli la exploatarea în regie a parchetului No 7	» 450,—	» 500,—
16) Leafa unui pădurar a 25 lei lunar, pe an	» 300,—	» 300,—
17) Călătorii şi cheltueli neprevăzute	» 300,—	» 300,—
Totalul cheltuelilor . .	Lei 11 623,45	Lei 13 557,67

Anexa 3.

FONDUL DONICI.

Moşia Radiana pe 1916—17.

(Deleg No. 796 dela 22 Aprilie 1916)

I Venituri:

Nr.	Suprafaţa	m. p.	Categoria	Calitatea	Preţ		Pe 1915—16	Pe 1916—17
1)	15 ha	9.600 m p	teren arabil calitatea	I a	78,40	lei hect		L. 1 251,26
2)	90 »		» » »	II »	60	» »		» 5.400,—
3)	10 »		» » »	III »	55	» »		» 550,—
4)	5 »		» » »	IV »	50	» »		» 250,—
5)	17 »	8.000 »	» » »	V »	45	» »		» 801,—
6)	49 »	6.300 »	» » »	VI »	40	» »		» 1.985,20
7)	5 »	2 000 »	grădini de zarzavat	I »	180	» »		» 936,—
8)	2 »	2.000 »	» »	II »	168	» »		» 369,60
9)	7 »	2 000 »	» »	III »	112	» »		» 806,40
10)	11 »	5 000 »	fâneaţă calitatea	I »	90	» »		» 1 035,—
11)	30 »	3 300 »	» »	II »	75	» »		» 2 274,75
12)	5 »	7 000 »	» »	III »	60	» »		» 342,—
13)	5 »	2 800 »	» (rogozerie)	IV »	40	» »		» 211,20
14)	19 »	3 700 »	» islaz	»	30	» »		» 581,10
15)	5 »	8 400 »	» (tuferiş)	»	20	» »		» 116,80
16)	11 »		» (prundiş)	»	8	» »		» 88,—
17)	8 »		» la Bastonul	»	16	» »		» 128,—
	300 ha	0 100 m. p	. . . . Total				L 16.799,55	Lei 17 126,31
			din cari scăzând 10% incassări dubioase .				» 1 679,95	» 1 712,63
			rămân				L 15 119,60	Lei 15 413,68
18)			venitul viei				» 16 000,—	» 3 000,—
19)			venitul din exploatarea în regie a pădurii, parchetul No. 7				» 6 000,—	» 5 000,—
			Totalul veniturilor brute . . .				L 37 119,60	Lei 23 413,68

II Cheltueli:

	Aprobat pe 1915—16	Propus pe 1916—17
1) Leafa administratorului a 120 lei lunar, pe an	Lei 1.440,—	Lei 1.440,—
2) Remiza administratorului de 10% la încassările brute ce trec peste 10 000 lei	» 579,95	» 712,63
3) Un pândar-vizitiu a 40 lei lunar, pe an	» 480,—	» 480,—
4) Un pândar pe 9 luni, a 40 lei lunar	» 360,—	» 360,—
5) Registre, imprimate, hârtie, etc	» 80,—	» 80,—
6) Potcovitul calului şi reparatul trăsurii	» 80,—	» 80,—
7) Reparatul ecaretelor	» 100,—	» 150,—
8) Asigurarea ecaretelor	» 39,70	» 39,70
9) Leafa unui pândar a 25 lei lunar, pe un an	» 300,—	» 300,—
10) Impozitele moşiei	» 2 036,42	» 2 036,42
11) Căutarea în regie a viei	» 8 000,—	
12) Călătorii şi cheltueli neprevăzute	» 250,—	» 250,—
Totalul cheltuelilor . . .	Lei 13.746,07	Lei 5 928,75

Anexa 4.

FONDUL ADAMACHI.

Moşia Roşiori pe 1916—17.

(Deleg. No 796 dela 22 Aprilie 1916).

I. Venituri:

		Pe 1915—16	Pe 1916—17
1)	196 ha 8.922 m. p teren arabil a 45 lei hect		Lei 8.860,15
2)	74 » » » » » 35 » »		» 2.590,—
3)	37 » 6 325 » fâneaţă » 55 » »		» 2 069,75
4)	12 » » » » 40 » »		» 480,—
5)	10 » » » » 30 » »		» 300,—
6)	38 » teren arabil lăsat pentru odihnă, arendându-se ca islaz pentru oi a 20 lei hectarul .		» 760,—
7)	2 » 7.876 m p teren arabil pentru cânepă a 184,80 lei ha		» 515,15
8)	27 » islaz în prundul Moldovei a 20 lei ha . .		» 540,—
9)	din arenda poienelor pădurii şi a locurilor rămase nearendate		» 384,95
	398 ha 3 123 m. p Total	Lei 16 500,—	Lei 16 500,—
	din cari scăzând 10% incassări dubioase .	» 1 650,—	» 1.650,—
	rămân	Lei 14 850,—	Lei 14.850,—
10)	venitul dela exploatarea în regie a pădurii, parchetul No. 7	» 6.500,—	» 5.000,—
	Totalul veniturilor brute . .	Lei 21 350,—	Lei 19.850,—

II. Cheltueli:

		Acordat pe 1915—16	Propus pe 1916—17.
1)	Leafa administratorului a 160 lei lunar, pe an . .	Lei 1.920,—	Lei 1.920,—
2)	Remiza administratorului de 10% din incassările brute ce trec peste 7 000 lei	» 950,—	» 950,—
3)	Un logofăt a 45 lei lunar, pe an	» 540,—	» 540,—
4)	Doi pândari a 30 lei lunar, pe 8 luni	» 480,—	» 480,—
5)	Un vizitiu a 35 lei lunar, pe an	» 420,—	» 420,—
6)	Registre, imprimate, hârtie, etc.	» 80,—	» 80,—
7)	Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc.	» 100,—	» 100,—
8)	Reparaţia ecaretelor	» 50,—	» 50,—
9)	Impozitele moşiei	» 1 583,42	» 1.583,42
10)	Impozitele pădurii, parchetul No. 7	» 900,—	» 600,—
11)	Asigurarea ecaretelor moşiei	» 146,40	» 146,40
12)	Leafa a trei pădurari din cari unul a 25 lei lunar şi doi a 20 lei lunar, pe an	» 780,—	» 780,—
13)	Călătorii şi cheltueli diverse	» 300,—	» 300,—
	Totalul cheltuelilor . . .	Lei 8 249,82	Lei 7 949,82

Anexa 5.

FONDUL OTTETELEŞANU.

Moşia Fundu-Chiselet pe 1916—17.

(Deleg No 796 dela 22 Aprilie 1916)

I. Venituri:

		Pe 1915—16	Pe 1916—17
1)	97 ha. 2.038 m. p teren arabil calitatea I a 66 lei hect.		Lei 6 415,45
2)	1 652 » » » » II » 48 » »		» 79 296,—
3)	61 » 5 000 » » » » III » 33 » »		» 2 029,50
4)	49 » 7 500 » » » » IV » 20 » »		» 995,—
5)	5 » 4 500 » grădini de zarzavat cal. I » 130 » »		» 708,50
6)	14 » 3 510 » » » » » II » 100 » »		» 1.435,10
7)	37 » 5.736 » » » » » III » 60 » »		» 2 254,41
8)	5 » 1 274 » » » » » IV » 30 » »		» 153,82
9)	159 » 1 192 islaz în baltă acoperit cu cătină » 12 » »		» 1 909,43
	Venituri extraordinare, chiria unei case, triorat, saramurat grâu, etc		» 250,—
	2 082 ha 0 750 m p. Total . . .	Lei 96 287,90	Lei 95 447,21
	din cari scăzând 10% incassări dubioase . .	» 9 628,79	» 9 544,72
	rămân	Lei 86 659,11	Lei 85 902,49
	la cari adăogându-se		
10)	Arenda vadului morii	» 1 050,—	» 600,—
11)	Arenda pescuitului	» 7 022,—	» 5.135,—
12)	Vânzarea cătinii din baltă	» 2 500,—	»
	Totalul veniturilor brute . .	Lei 97 231,11	Lei 91 637,49

II Cheltueli:

		Aprobat pe 1915—16	Propus pe 1916—17
1)	Leafa administratorului a 200 lei lunar, pe an	Lei 2 400,—	Lei 2 400,—
2)	Remiza administratorului de 10% din incassările brute ce trec peste 73 000 lei	» 2 328,80	» 2.244,70
3)	Un logofăt a 100 lei lunar, pe an	» 1 200,—	» 1 200,—
4)	Un pândar a 45 lei lunar, pe an	» 600,—	» 540,—
5)	Şase pândari a 50 lei lunar, pe 9 luni	» 2 700,—	» 2 700,—
6)	Un vizitiu a 50 lei lunar, pe an	» 540,—	» 600,—
7)	Un paznic de noapte a 40 lei lunar, pe an	» 480,—	» 480,—
8)	Registre, imprimate, hârtie, etc	» 150,—	» 150,—
9)	Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc.	» 200,—	» 200,—
10)	Reparatul ecaretelor, imprejmuiri, etc.	» 400,—	» 400,—
11)	Asigurarea ecaretelor moşiei şi a morii	» 144,50	» 144,50
12)	Impozitele moşiei şi morii	» 9 458,72	» 9 458,72
13)	Călătorii şi cheltueli neprevăzute	» 500,—	» 500,—
	Totalul cheltuelilor . . .	Lei 21.102,02	Lei 21 017,92

Anexa 6.

FONDUL OTTETELEŞANU.

Moşia Măgurele-Otteteleşanu pe 1916—17.

(Deleg No. 796 dela 22 Aprilie 1916)

I Venituri:

		Pe 1915—16	Pe 1916—17
1)	72 ha 2 447 m. p teren arabil calitatea I a 90 lei hect		Lei 6.502,02
2)	189 » 3 750 » » » II » 70 » »		» 13 256,25
3)	13 » grădini de zarzavat . . . . » 140 » »		» 1 820,—
4)	58 » 5 880 » » » » 120 » »		» 7.030,56
	333 ha. 2 077 m p. Total . . .	Lei 28 608,83	Lei 28 608,83
	din cari scăzând 10% incassări dubioase . .	» 2 860,88	» 2 860,88
	rămân	Lei 25 747,95	Lei 25 747,95
5)	Arenda morii	» 6 210,—	» 6 210,—
	Totalul veniturilor brute .	Lei 31 957,95	Lei 31 957,95

II Cheltueli:

		Acordat pe 1915—16	Propus pe 1916—17
1)	Onorar pentru administrarea specială a moşiei	Lei 1 200,—	Lei 1.200,—
2)	Un supraveghetor a 90 lei lunar, pe an	» 960,—	» 1 080,—
3)	Doi pândari a 40 lei lunar, pe 9 luni	» 680,—	» 720,—
4)	Registre, imprimate, hârtie, etc.	» 45,—	» 45,—
5)	Ovăz şi cultivarea unui hectar cu meiu păsăresc pentru hrana calului, potcovitul calului, reparatul brişcei, etc,	» 300,—	» 300,—
6)	Seminţe forestiere, pomi fructiferi, întreţinerea pepinierei, etc	» 50,—	» 50,—
7)	Reparaţia morii	» 1 000,—	» 300,—
8)	Reparaţia cantonului pădurii şi facerea unui grajd la canton	» 100,—	» 400,—
9)	Impozitele moşiei şi morii	» 3 554,08	» 3 554,08
10)	Asigurarea morii, hanului şi cantonului	» 488,75	» 488,75
11)	Leafa unui pădurar a 45 lei lunar, pe an	» 540,—	» 540,—
12)	» » » » 35 » » » » făcând şi funcţia de pândar pe moşie	» 420,—	» 420,—
13)	Cheltueli neprevăzute	» 200,—	» 200,—
	Totalul cheltuelilor . . .	Lei 9 537,83	Lei 9 297,83

Anexa 7.

FONDUL TACHE P. ANASTASSIU.

Moşia Ţigăneşti pe 1916—17

(Deleg No. 796 dela 22 Aprilie 1916)

I. Venituri:

		Pe 1915—16	Pe 1916—17
1)	2.217 ha 0 014 m p teren arabil calitatea I a 48 lei hect		Lei 106 416,06
2)	173 » 2 091 m p. » » » II » 40 » »		» 6 928,36
3)	201 » 8 891 » » islaz . . . . » 34 » »		» 6 864,22
4)	2 » » » pentru pepeni . . . . » 80 » »		» 160,—
5)	1 » 5 000 » » grădină de zarzavat » 80 » »		» 120,—
6)	1 » » » recolta de lucernă . . » 40 » »		» 40,—
7)	Venituri extraordinare (triorat, saramurat grâu, etc.)		» 250,—
	2 596 ha 5 996 m p Total . . . Lei	120.712,45	Lei 120 778,64
	din cari scăzând 10% incassări dubioase »	12 071,25	» 12 077,86
	rămân . . . . Lei	108 641,20	Lei 108 700,78
8)	Venitul din căutarea în regie a viei . . . . »	27 000,—	» 17 000,—
9)	Venitul din exploatarea în regie a pădurii Balta, parchetul No 10 . . . . »	18 000,—	» 30 000,—
10)	Venitul din vânzarea de lemne de foc, fân şi din arendarea de poieni din trupurile de pădure de pe moşie . »	7 000,—	» 8 850,—
	Totalul veniturilor brute . . . Lei	160 641,20	Lei 164 550,78

II. Cheltueli:

		Aprobat pe 1915—16	Propus pe 1916—17
1)	Leafa administratorului a 180 lei lunar, pe an . . . Lei	1 800,—	Lei 2 160,—
2)	Remiza administratorului de 10% din incassările brute ce trec peste 103 000 lei . . . . »	1 571,25	» 1 777,86
3)	Leafa unui ajutor de administrator a 100 lei lunar, pe an »	1 200,—	» 1 200,—
4)	Leafa unui logofăt a 60 lei lunar, pe an . . . . . »	720,—	» 720,—
5)	Leafa unui pândar a 50 lei lunar, pe an . . . . . »	1 200,—	» 600,—
6)	Patru pândari a 50 lei lunar, pe 9 luni . . . . »	1.800,—	» 1.800,—
7)	Un vizitiu a 45 lei lunar, pe an . . . . »	540,—	» 540,—
8)	Registre, imprimate, hârtie, etc . . . . »	150,—	» 150,—
9)	Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc . . . . . »	150,—	» 150,—
10)	Şase stânjeni de lemne aduse dela pădurea «Balta», valoarea şi transportul lor . . . . »	360,—	» 360,—
11)	Valoarea şi transportul a 5.000 kgr fân cosit dela pădurea «Balta» şi aduse la administraţia moşiei . . . . . »	170,—	» 250,—
12)	Reparaţia ecaretelor moşiei . . . . »	200,—	» 500,—
13)	Impozitele moşiei şi viei . . . . »	12.871,22	» 12 871,22
14)	Asigurarea ecaretelor moşiei . . . . »	373,35	» 373,35
	De transportat . . Lei	23 105,82	Lei 23 452,43

		Aprobat pe 1915—16	Propus pe 1916—17
	Transport . . .	Lei 23 105,82	Lei 23 452,43
15	a) Căutarea în regie a viei, in care intră leafa viticultorului (150 lei lunar) şi a personalului, cultura viei indigene, reparaţia ecaretelor şi a vaselor, întreţinerea ealului, etc. . . . . Lei 9 500,— b) Replantatul a 2³/₄ hect viţă americană » 4 500,—	» 28 000,—	» 14 000,—
16)	Leafa brigadierului silvic a 200 lei lunar, pe an . . .	» 1 800,—	» 2 400,—
17)	» a cinci pădurari a 30 lei lunar, pe an	» 1.800,—	» 1 800,—
18)	Leafa unui ajutor la e ploatarea parchetului de pădure pe 6 luni (1 Octomvrie 1916—31 Martie 1917) a 60 lei lunar		» 360,—
19)	Impozite şi cheltueli pentru exploatarea parchet No 10	» 4 000,—	» 4 000,—
20)	Seminţe pentru pepinieră şi instrumente	» 500,—	» 500,—
21)	Reparaţia şi întreţinerea cantoan dela trupurile de pădure	» 300,—	» 300,—
22)	Fasonarea a 45 stânjeni lemne de foc pentru şcoale şi administraţiile de moşii a 5 lei	» 345,—	» 225,—
23)	Cheltueli pentru lucrările de împădurire a poienelor din pădure		» 2 000,—
24)	Facerea unei fântâni la cantonul 4 (Balta)	» 400,—	
25)	Călătorii şi cheltueli neprăvăzute	» 600,—	» 700,—
	Totalul cheltuelilor . . .	Lei 60 850,82	Lei 49 737,43

Anexa 8

FONDUL TACHE P. ANASTASSIU.

Moşia Călmăţuiu pe 1916—17.

(Deleg No. 796 dela 22 Aprilie 1916).

I. **Venituri:**

		Pe 1915—16	Pe 1916—17
1)	1 388 ha 7 900 m p teren arabil calitatea I a 48 Lei hect		Lei 66 661,92
2)	10 » » » » II » 40 » »		» 400,—
3)	26 » » pentru pepeni » 60 » »		» 1 560,—
4)	70 » fâneaţă . . . » 66 » »		» 4 620,—
5)	67 » islaz . . . . . » 36 » »		» 2 412,—
6)	venit extraord , triorat, saram grâu, şi altele		» 646,08
	1 561 ha 7 900 m. p. Total . .	Lei 75 900,—	Lei 76 300,—
	din cari scăzând 10% incassări dubioase	» 7 590,—	» 7 630,—
	rămân	Lei 68 310,—	Lei 68 670,—
7)	arenda viei	» 1 400,—	» 1 000,—
	Totalul veniturilor brute . .	Lei 69 710,—	Lei 69 670,—

II **Cheltueli:**

		Aprobat pe 1915—16	Propus pe 1916—17
1)	Leafa administratorului a 200 lei lunar, pe an	Lei 2 400,—	Lei 2 400,—
2)	Remiza administratorului de 10% din incassările brute ce trec peste 58 000 lei	» 1 790,—	» 1 830,—
3)	Un logofăt a 60 lei lunar, pe 9 luni	» 720,—	» 540,—
4)	Doi pândari a 40 lei lunar, pe an	» 480,—	» 960,—
5)	Un păzitor de noapte a 40 lei lunar, pe an	» 480,—	» 480,—
6)	Doi pândari a 40 lei lunar, pe 9 luni	» 1 080,—	» 720,—
7)	Un vizitiu a 40 lei lunar, pe an	» 480,—	» 480,—
8)	Registre, imprimate, hârtie, etc	» 150,—	» 150,—
9)	Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc.	» 350,—	» 150,—
10)	Reparaţia ecaretelor	» 500,—	» 500,—
11)	Valoarea şi transportul a 2 stânjeni lemne dela pădurea «Balta» (Ţigăneşti)	» 160,—	» 160,—
12)	Asigurarea ecaretelor moşiei şi viei	» 194,40	» 194,40
13)	Impozitele moşiei şi viei	» 6 141,71	» 6 089,71
14)	Călătorii şi cheltueli neprevăzute	» 300,—	» 245,89
	Totalul cheltuelilor . . .	Lei 15 2[illegible]6,11	Lei 14 900,—

CHELTUELILE ACADEMIEI ROMÂNE PE 1916—17

		1915—16		1916—17		Diferința plus		Diferința minus	
	Capitalizări obligatoare conform regulamentelor	49 739	51	76 542	—	26 802	49		
1	*Diurnele sesiunii generale*	22 900	—	22 900	—	2 900	—		
2	» *ședințelor ordinare*	15 000	—	12 000	—			3 000	—
3	» *a 4 membri delegați*	1 000	—	1 000	—				
4	» *Secretarului general*	2 400	—	2 400					
5	» *a 3 Secretari de Secțiuni*	3 300	—	3 300	—				
6	*Remunerarea funcționarilor*	170 887	80	190.261	80	19 374	—		
7	*Serviciul Băncii Naționale*	600	—	600	—				
8	*Spese de cancelarie, încălzit, luminat, etc.*	16 000	—	16 000	—				
9	*Ajutorul epitropiei Sf Vineri*	400	—	400	—				
10	*Intreținerea, repararea, fonciera și asigurarea localurilor Academiei*	15 000	—	15 000	—				
11	*Spese de procese*.	5 000	—	2 500	—			2 500	—
12	*Mobilier*.	1 000	—	1 000	—				
13	*Spese neprevăzute*	6 000	—	3 000	—			3 000	—
14	» *de expediție*	3 500	—	3 700	—	200	—		
15	*Cabinetul numismatic*	2 000	—	4.000	—	2 000	—		
16	*Hrisoave, etc* (Fondul Daniel)	344	85	344	85				
17	*Cărți și legatul lor*	6 000	—	4 000	—			2.000	—
18	» » » din subvențiunea de L. 25.000 . . .	12 500	—	12 500	—				
19	*Anale-Desbateri*	5 000	—	5 000	—				
20	*Subscrierea Academiei pentru Monumentul Alecsandri* (Lista No 1)			5 000	—	5 000	—		
21	*Dicționarul limbii române*	27 662	75	30 509	85	2 847	10		
	Erodot	1 000	—					1 000	—
22	*Titu Liviu*	1 000	—	3 000	—	2 000	—		
	Publicațiuni bibliografice	2 000	—					2 000	—
23	*Din vieața poporului român*	7 000	—	7 000	—				
24	*Arii populare*	1 000	—	1 000	—				
25	*Scrierile Alecsandri*	3 000	—	3 000	—				
26	*Arta în manuscriptele vechi*	3 000	—	8 000	—	5 000	—		
	Pascu, Sufixe	4 000	—					4 000	—
27	*Memoriile Secțiunii literare și remunerarea autorilor* .	2 000	—	10 000	—	8 000	—		
28	*Disponibil*	2 000	—	3 000	—	1 000	—		
	Caragiani, Românii din Peninsula Balcanică	2 000	—					2 000	—
29	*Hurmuzaki, Documente*	20 032	65	10 000	—			10 032	65
30	*Publicațiile Fondului Știrbei*	8 715	65	8 715	65				
31	*Săpături arheologice*	10 000	—	8 000	—			2 000	—
	Buletinul Secțiunii istorice	3 000						3 000	—
	Nistor, Românii și Rutenii din Bucovina . .	6.805	90					6 805	90
32	*Memoriile Secțiunii istorice, remunerarea autorilor, Buletinul Secțiunii, etc*	8 000	—	20 000	—	12 000	—		
	Disponibil	194	10					194	10
	Panțu Zach, Orchidaceele din România .	5 000	—					5 000	—
33	*Buletinul Secțiunii științifice*			7 000	—	7 000	—		
34	*Cercetări științifice*			2 400	—	2 400	—		
35	*Culele de Dr C, Istrati*			4 000	—	4 000	—		
36	*Exemplare Harta Basarabiei de Nour*			640	—	640	—		
37	*Capital, suma disponibilă*			12 960	—	12 960	—		
38	*Memorii, remunerări*	23 000	—	3 000	—			15 000	—
39	*Premiul Lazăr*	5 000		5 000	—				
40	» *Eliade-Rădulescu*	5 000	—	5 000	—				
	» *Năsturel* (publicațiuni).	4 000	—					4 000	—
41	» *Năsturel* (subiect dat).	5 000	—	5 000	—				
42	*Marele Premiu Năsturel*	9 000	—	12 000	—		—		
43	*Premiul Cuza*	26 000	—	20 000	—			6.000	—
44	» *Asociațiunii Craiovene*			1 500	—	1.500	—		
45	» *Demostene Constantinide*	4 000	—	4 000	—				
46	» *I. Lecomte du Nouy*	483	—	499	85	16	85		
	De transportat Lei . . .	534.566	21	588 674	—	84.640	44	30 532	65

		1915—16		1916—17		Diferința plus		Diferința minus	
	Transport Lei .	534 566	21	588 674	—	84 640	44	30 532	65
47	*Premiul Hagi-Vasile*			5 000	—	5 000	—		
48	» *Neuschotz*.			2.000	—	2 000	—		
	Cheltueli din Fondul Ioan Fătu:								
	Cărți de școală	13.686	30	18 805	89	5 119	59		
	Renta viageră a d-nei Ecaterina Fătu	3 000	—					3.000	—
50	*Impozite și asigurarea imobilului din Str Sculpturii* .			1 000	—	1 000	—		
	Cheltueli din Fondul I Soorțeanu.								
51	*Cărți religioase*	799	45	799	45				
	Cheltueli din Fondul Agarici:								
52	*Anuitatea moșiei Moara-Grecilor*	2 100	—	2.100	—				
53	*Renta viageră Mihoc*	1 000	—	1 000	—				
54	*Foncieră, asigurări*, etc	420	25	420	25				
55	*Administrația moșiei Moara-Grecilor*	15 453	92	15 379	92			74	—
56	*Școala Agarici*	33 447	45	36 386	—	2 938	55		
57	*Dobânzi 5%*	6 647	75	6 142	05			505	70
58	*Amortisment din împrumut*	5.241	93	2.523	58			2 718	35
	Cheltueli din Fondul Donici								
59	*Amortisment din împrumutul Adamachi*	3 000	—	3 000	—				
60	*Dobânzi 5%*	1 321	45	1 171	45			150	—
61	*Administrația moșiei Radiana*	5 746	07	5.928	75	182	68		
	Cultura viei de pe moșia Radiana	8 000	—					8 000	—
	Cheltueli din Fondul Carp.								
62	*Administrația moșiei Olteni*	11 623	45	13 557	67	1 934	22		
63	*Cheltueli neprevăzute, asigurări*, etc.	800	—	500	—			300	—
64	*Ajutoare școlarilor săraci din Giurgiu*	2 000	—	2 000	—				
65	» » » » *București*	2 000	—	2.000	—				
66	*Școala din comuna Olteni*.	500	—	500	—				
67	*Dobânzi 5%*	963	95	937	15			26	80
68	*Intreținerea bisericii din Olteni*	500	—	500	—				
69	*Marele Premiu din 1918*	2 333	30	4 666	60	2 333	30		
	Cheltueli din Fondul Stolojian								
70	*Bursă*	3 836	10	2 033	80			1 802	30
	Cheltueli din Fondul D. A Sturdza								
71	*Bursă și cheltueli de școală*	7 866	60	299	90			7 566	70
	Cheltueli din Fondul Urlățeanu								
72	*Bursă și cheltueli de școală*	6 510	40	265	60			6 241	80
	Cheltueli din Fondul Gr. Buluciliu								
73	*Bibliotecă, cărți și legatul lor*	12 000	—	5 000	—			7 000	—
74	*Catalogul manuscriptelor, documentelor și cărților* .	2 000	—	1 000	—			1 000	—
	Buiucliu, Catalogul bibliotecii dăruite	293	55					293	55
75	*Cabinetul numismatic, procurare de monete* .	5 000	—	6 000	—	1 000	—		
76	*Material pentru cataloagele bibliotecii*	1 000	—	1 000	—				
77	*Creșterea colecțiunilor Bibliotecii*	4 000	—	4 000	—				
78	*Testamentul Regelui Carol, în bronz*	2.000	—	1 000	—			1 000	—
79	*Publicațiuni bibliografice*			3 000	—	3 000	—		
80	*Săpături arheologice la Cetatea Histria*			5 000	—	5 000	—		
81	*Disponibil de cheltuit*	207	20	500	75	293	55		
82	*Rente viagere*	12 000	—	12 000	—				
	Cheltueli din Fondul de pensiuni								
83	*Pensii acordate pe a c*	14 034	42	13 518	84			515	58
	De transportat Lei . .	725 899	75	769 611	65	114 442	33	71 730	43

		1915—16		1916—17		Diferința plus		Diferința minus	
	. Transport Lei . . .	725 899	75	769 611	65	114 442	33	71.730	43
	Cheltueli din Fondul Papadopol:								
	Burse la școalele de comerț din Galați și altele . . .	7.565	10					7 565	10
84	*Fonciera, asigurarea caselor, etc*			1 300	—	1 300	—		
84	*Datorie din costul reparațiunii imobilelor*			6 825	57	6 825	57		
	Cheltueli din Fondul Adamachi:								
85	*Capitalizări*	24 079	83	24.612	83	533	—		
	Asigurări	100	—					100	—
86	*Reparațiuni și întreținerea ecaretelor*	1 000	—	1 000	--				
87	*Cheltueli cu îngrijirea imobilelor*	1 200	—	1 200	—				
88	*Administrația moșiei Roșiori.*	8 249	82	7 949	82			300	—
89	*Burse și cheltueli de școală*	100 728	89	121 407	60	20.678	71		
90	*Burse pentru 10 elevi dela Școala Agarici*	3 600	—	3 600	—				
	Masa dela Stațiunea Zoologică din Neapole	3 800	—					3 800	—
91	*Laboratorul de Zoologie din Roscoff*	1 500	—	1.700	—	200	—		
92	*Școala Adamachi din Iași și grijile sufletului*	5 000	—	5 000	—				
93	*Cheltueli de procese*	500	—	500	—				
94	» *neprevăzute*	1 000	—	1 000	—				
95	*Două premii*	10 000	—	10 000	—				
96	*Publicațiunile fondului*	10 136	24	12 217	15	2 080	91		
97	*Parte pentru diurna Directorului Administrației* . .	400	—	400	—				
98	*Indemnizarea Comisiunilor pentru burse*	1 000	—	1 000	—				
	Cheltueli din Fondul Otteteleșanu:								
99	*Fond pentru înzestrare*	28 200	—	28 200	—				
100	*Impozite*	3.000	—	3 000	—				
101	*Asigurări*	800	—	800	20		20		
102	*Pădurari*	1 800	—	1 800	—				
103	*Reparațiuni*	2.000	—	1 000	—			1.000	—
104	*Cheltueli de procese*	2 000	—	1 000	—			1 000	—
105	» *neprevăzute*	1 000	—	1 000	—				
106	*Administrația moșiei Măgurele*	9 537	83	9.297	83			240	—
107	*Administrația moșiei Fundu-Chiselet.*	21 102	02	21 017	92			84	10
108	*Parte pentru diurna Directorului Administrației* . . .	400	—	400	—				
109	*Personalul didactic și servitorii*	53 010	—	54 010	—	1 000	—		
110	*Hrana*	37 159	50	37.164	—	4	50		
111	*Luminat și încălzit*	17 000	—	17.500	—	500	—		
112	*Vite, trăsuri,* etc	11 318	—	10 698	—			620	—
113	*Atelier*	1 360	—	2 260	—	900	—		
114	*Intreținere, instalațiuni și mobilier*	7 080	—	8 030	—	950	—		
115	*Imbrăcăminte*	8 720	—	11.710	—	2 990	—		
116	*Material de studii*	3.000	—	3.000	—				
117	*Diverse*	1 650	—	1 650	—				
118	*Medicamente și dentistică*	1 200	—	2 500	—	1 300	—		
119	*Câmpul și parcul*	3 400	—	4 800	—	1 400	—		
120	*Excursiuni*	500	—	500	—				
	Sumă disponibilă pentru reparațiuni, calorifer și construcțiuni	6.901	91					6.901	91
	Cheltueli din Fondul Tache P Anastassiu:								
	Foncieră	4 000	—					4.000	—
121	*Asigurări*	1 000	—	1 000	—				
122	*Renta d-nei Elena Anastassiu*	24.000	—	24 000	—				
123	*Renta d-lui Iancu Anastassiu*	12 000	—	12 000	—				
	De transportat Lei .	1.168.898	89	1.227 662	57	155.105	22	96 341	54

		1915—16		1916—17		Diferința plus		Diferința minus	
	Transport Lei .	1 168 898	89	1.227 662	57	155 105	22	96 341	54
124	*Școala profesională de fete din Tecuciu*	10 000	—	10 000	—				
	Salariul personalului silvic dela Țigănești . . .	3 960	—					3 960	—
125	*Școala primară dela Călmățuiu*	26 943	25	28 321	40	1 378	15		
126	*Școala de agricultură dela Țigănești*	83 470	10	122 841	03	39 370	93		
127	*Administrația moșiei Țigănești, viei și pădurii Balta*	25 250	82	49.737	43	24 486	61		
128	» » *Călmățuiu*	15.226	11	14 900	—			326	11
129	*Biserica dela Călmățuiu*	3 200	—	3 200	—				
130	*Cheltueli neprevăzute, procese,* etc.	2.000	—	1.000	—			1 000	—
131	*Parte pentru diurna Directorului Administrației* . .	400	—	400	—				
	Cultura viei dela Țigănești și replantarea	39 000	—					39 000	—
	Cheltueli din Fondul Obedenaru:								
132	*D-nei Maria Obedenaru, cupoane*	13.348	25	13 988	25	640	—		
	Cheltueli din Fondul Ion Ghica:								
133	*Principesei Alexandrina Ion Ghica, cupoane*	2 375	—	2 375	—				
	Excedent	288	40	929	12	640	72		
	Total Lei . . .	1 394 360	82	1 475 354	80	221 621	63	140.627	65
				+ 80 993,98					

DESVOLTAREA CHELTUELILOR PE 1916—17.

	I Capitalizări in 1916—17:								
	Fondul Carp, amortisment din împrumut			562	85				
	Procentele Fondului Demostene Constantinide			158	70				
	» » *Dimitrie A Sturdsa*			11 000	—				
	» » *Şt Urlăţeanu*			8 500	—				
	» » *de rezistenţă a moşilor*			7 312	65				
	» » *Anastasie Stolojian*			5 000	—				
	» » *Premiului Anastasie Stolojian*			84	15				
	» » *Anastasie Toncoviceanu*			906	75				
	» » *Secţiunii ştiinţifice*			900	—				
	» » *Anastasie Fătu*			1 009	60				
	» » *San-Marin*			838	60				
	» » *Neuschotz*			165	15				
	» » *Bodescu*			604	—				
	» » *Chiţu*			390	25				
	» » *Ionel C Istrati*			271	—				
	» » *Aristia Angelescu*			515	—				
	» » *Sofia A. Caneciu*			795	85				
	» » *Dacia-România*			500	70				
	» » *Nicolae Chrissoveloni*			866	75				
	» » *A. F Robescu*			8 949	35	49 331	35		
	Procentele Fondului de pensiuni al personalului, plus prelevările de 1% dela fonduri şi reţinerile de 5% din salariul funcţionarilor plătiţi de Academie			40 729	49				
	minus pensiunile acordate pe 1 an			13 518	84	27 210	65	76 542	—
	II. Cheltueli generale:								
1	*Diurnele sesiunii generale*			22 900	—				
2	» *şedinţelor ordinare*			12 000	—				
3	» *a 4 membri delegaţi*			1 000	—				
4	» *Secretarului general pe 12 luni a L 200*			2 400	—				
5	» *a 3 Secretari de Secţiuni pe 11 luni a L 300*			3 300	—	41 600	—		
6	*Remunerarea funcţionarilor* (statul, anexa 9, pag 39).								
	a) Din bugetul Academiei	133 198	—						
	b) Din subvenţiunea de L. 25 000	12 500	—	145 698	—				
	Ajutor de chirie pentru funcţionari şi oamenii de serviciu (Proces verbal No. 763/912)			29 730	—				
	Spor 10% la salarii (Proces-verbal No 886)			13 621	80				
	Gradaţia servitorilor pe 1916/17			1 212	—	190 261	80		
7	*Serviciul Băncii Naţionale*			600	—				
8	*Spese de cancelarie*	3 000	—						
	Imprimate	3 500	—						
	Combustibil	6.500	—						
	Iluminat, diverse	3 000	—	16 000	—				
9	*Ajutorul Epitropiei Sf Vineri*			400	—				
10	*Intreţinerea şi repararea localurilor Academiei, asigurări, apă, etc.*			15 000	—				
11	*Spese de procese* disponibile L. 3 750			2 500	—				
12	*Mobilier*			1 000	—				
13	*Spese neprevăzute*			3 000	—				
14	*Spese de expediţie,* disp. L 3 845,22			3 700	—				
15	*Cabinetul numismatic,* din Fondul Daniel	200	—						
	din bugetul Academiei pentru monete, medalii şi cărţi	3 800	—	4 000	—				
	De transportat Lei			46 200	—	231 861	80	76 542	—

DESVOLTAREA CHELTUELILOR PE 1916—1917

	Transport Lei			46 200	—	231.861	80	76 542	—
16	*Hrisoave, etc.* (Fondul Daniel)			344	85				
17	*Cărţi şi legatul lor,* disp 4.559,10)			4.000	—				
18	» » » » din subvenţiunea de L 25 000,—			12 500	—				
19	*Anale-Desbateri*			5 000	—				
20	*Subscrierea Academiei pentru Monumentul Alecsandri* (Lista No 1)			5 000	—				
21	{*Dicţionarul limbii române*	29 509	85						
	{Din bugetul Academiei	1 000	—	30 509	85	103 554	70	335 416	50
	III Cheltuelile Secţiunilor.								
	a) *Literară,* disponibil L 35 000, —:								
22	*Titu Liviu*			3 000	—				
23	*Din vieaţa poporului român*			7 000	—				
24	*Arii populare*			1.000	—				
25	*Scrierile Alecsandri* (disponibil L 4,322, 10)			3 000	—				
26	*Arta în manuscriptele vechi* (datorie L 1,969,70)			8 000	—				
27	*Memorii şi remunerări de autori* (disp L. 444,45)			10 000	—				
28	*Disponibil*			3 000	—	35 000	—		
	Caragiani, Românii din Peninsula Balcanică, disponibil L 2000,—								
	b) *Istorică,* disponibil L 35 000, —								
29	*Hurmuzaki,* Documente istorice (disponibil L. 25 405,70)	10 000	—						
30	*Publicaţiunile Fondului Alina Ştirbei* disp L 46 024,13)	8 715	65	18.715	65				
31	*Săpături arheologice la Cetatea Histria* datorie L 5000)			8 000	—				
32	*Memorii, remunerări de autori, Buletinul Secţiunii,* etc. (datorie L 11 871,35)			27 000	—	53.715	65		
	c) *Ştiinţifică,* disponibil L 35 000,—:								
33	*Buletinul Secţiunii,* tipar, remunerări ş expediţie			7 000	—				
34	*Memoriile Secţiunii,* idem			8 000	—				
35	*Cercetări ştiinţifice*			2 400	—				
36	*Culele* de *Dr C Istrati*			4 000	—				
37	*Exemplare (80)* din *Harta Basarabiei* de *Nour*			640	—				
38	*Capital,*—suma disponibilă (disp din 1915—16 L 16 643,34)			12.960	—	35 000	—	123 715	65
	IV. Premiile:								
39	*Premiul Lazăr* (subiect ştiinţific dat)					5 000	—		
40	» *Eliade-Rădulescu* (pentru publicaţii istorice).					5 000	—		
	De transportat					10.000	—	535.674	15

DESVOLTAREA CHELTUELIILOR PE 1916—17.

	Transport L . . .			10.000	—	535 674	15
41	*Premiul Năsturel* (subiect științific dat)			5.000	—		
42	*Marele Premiu Năsturel*			12 000	—		
43	*Premiul Cuza* (pentru «Istoria Românilor»)			20 000	—		
44	» *Asociațiunii Craiovene*			1 500	—		
45	» *Demostene Constantinide*			4 000	—		
46	» *I Lecomte du Nouy*			499	85		
47	» *Hagi-Vasile*			5 000	—		
48	» *Neuschotz*			2 000	—	59.999	85
	V Cheltueli din Fondul Ioan Fătu:						
49	*Cărți de școală*			18 805	89		
50	*Impozite și asigurarea imobilului din Str. Sculpturii* . .			1 000	—	19.805	89
	VI Cheltueli din Fondul I. Scorțeanu ;						
51	*Cărți religioase*					799	45
	VII Cheltueli din Fondul Agarici:						
52	*Anuitatea moșiei Moara-Grecilor*			2 100	—		
53	*Renta viageră Mihoc*			1 000	—		
54	*Asigurări*			420	25		
55	*Administrația moșiei Moara Grecilor* (anexa 1, pag 21)			15 379	92		
56	*Școala „Agarici“* (anexa 10, pag 40)			36 386	—		
57	*Dobânzi* 5% la împrumutul de L. 54 000 dela Fondul Macinca	2.700	—				
	Idem la împrumutul de L. 68 841,07 dela Fondul Adamachi . . .	3.442	05	6 142	05		
58	*Amortisment* din împrumutul Adamachi de L 68 841,07			2 523	58	63.951	80
	VIII. Cheltueli din Fondul Donici:						
59	*Amortisment* din împrumutul de L. 26 428,70 dela Fondul Adamachi			3 000	—		
60	*Dobânda* 5% la împrumutul rămas de L 23 428,70			1 171	45		
61	*Administrația moșiei Radiana* (anexa 3, pag 23)			5 928	75	10 100	20
	IX Cheltueli din Fondul Maria General Carp;						
62	*Administrația moșiei Olteni* (anexa 2, pag 22)						
63	*Cheltueli neprevăzute*			13 557	67		
64	*Ajutorul școlarilor săraci din Giurgiu*			500	—		
65	" " " " *București*			2 000	—		
66	*Școala dela Olteni* pentru cărți și altele			2.000	—		
67	*Dobânda 5%* la împrumutul de L. 18.743,20 pe 1 an			500	—		
68	*Intreținerea bisericii din Olteni*			937	15		
69	*Marele Premiu* de L 7 000, — din 1918 (pentru subiect militar			500	—		
	dat), a 3-a parte din 1915—16	2.333	30				
	și a 3-a parte pe a. c	2.333	30	4 666	60	24 661	42
	De transportat Lei . . .					714 992	76

DESVOLTAREA CHELTUELILOR PE 1916—17.

	Transport Lei . . .							714.992	76
	X. Cheltueli din Fondul Stolojian.								
70	*Bursă*							2.033	80
	XI. Chetueli din Fondul Dimitrie A Sturdza:								
71	*Bursă*							299	90
	XII Cheltueli din Fondul Urlățeanu:								
72	*Bursă*							265	60
	XIII. Cheltueli din Fondul Grigorie Buluciiu:								
73	*Bibliotecă, cărți și legatul lor* (disponib 17,569,83)			5 000	—				
74	*Catalogul manuscriptelor, documentelor și cărților* (disponib 3 850,—)			1 000	—				
75	*Cabinetul numismatic, procurare de monete* (datorie 1 742,40) .			6 000	—				
76	*Material pentru cataloagele bibliotecii* (disponib 850,—) . . .			1 000	—				
77	*Creșterea colecțiunilor bibliotecii* (disponib 1 880 80)			4 000	-				
78	*Testamentul Regelui Carol, în bronz* (disponib 2 000,—) . . .			1 000	—				
79	*Publicațiuni bibliografice*			3 000	—				
80	*Săpături arheologice la Cetatea Histria* (de V Pârvan).			5 000	—				
81	*Disponibil*			500	75	26 500	75		
82	*Rente viagere*					12 000	—	38 500	75
	XIV. Cheltueli din Fondul de pensiuni:								
83	*Pensii acordate* pe 1916—17							13 518	84
	XV Cheltueli din Fondul Apostol Papadopol:								
84	*Fonciera, asigurarea caselor din Galați*					1 300	—		
	Datorie din costul reparațiunii imobilelor					6 825	57	8 125	57
	XVI. Cheltueli din Fondul Adamachi:								
85	*Capitalizări* conform regulamentului (art 5)	3 000	—	19 089	25				
	Capitalizare din împrumutul Donici	2 523	58	5 523	58	24 612	83		
	« din împrumutul Agarici								
86	*Reparațiuni și întreținerea ecaretelor*			1 000	—				
87	*Cheltueli cu îngrijirea imobilelor*			1 200	—				
88	*Administrația moșiei Roșiori* (anexa 4, pag. 24)			7 949	82				
89	*Burse și cheltueli de școală* (art 6 Reg)			121 407	60				
90	*Burse pentru 10 elevi dela Școala Agarici* a L. 360 (art 12 Reg)			3 600	—				
91	*Laboratorul de zoologie dela Roscoff*			1 700	—				
92	*Școala Adamachi din Iași și grijile sufletului* (art. 3 Reg)			5.000	—				
93	*Cheltueli de procese*			500	—				
94	*Cheltueli neprevăzute* (art 4 Reg)			1 000	—				
95	*Două premii* din 1917 a L 5 000 (art 2 Reg)			10 000	—				
96	*Publicațiile Fondului Vasile Adamachi* (art 5 Reg)			12.217	15				
97	*Parte pentru diurna Directorului Administrației.*			400	—				
98	*Indemnizarea Comisiunilor pentru burse.*			1 000	—	166 974	57	191.587	40
	XVII. Cheltueli din Fondul Ottetelesanu;								
99	a) *Inzestrarea* a 12 absolvente a 200 #, a L. 11,75 . L 2 350,— din veniturile totale			27.467	40				
	procentele fondului pentru înzestrări de L. 740 minus 1 % prelevați pentru pensiuni.			732	60	28.200	—		
	b) *Cheltuelile fondului*.								
100	*Impozite* pentru moșiile arendate			3 000	—				
101	*Asigurări*			800	20				
102	*Pădurari*.			1 800	—				
	De transportat Lei . . .			5.600	20	28.200	—	969.324	62

DESVOLTAREA CHELTUELILOR PE 1916—17.

	Transport Lei . .			5 600	20	28 200	—	969 324	62
103	*Reparațiuni la ecaretele dela moșii*			1 000	—				
104	*Cheltueli de procese*			1 000	—				
105	*" neprevăzute*			1.000	—				
106	*Administrația moșiei Măgurele* (anexa 6, pag 26)			9 297	83				
107	*" " Fundu-Chiselet* (anexa 5, pag 25) .			21 017	92				
108	*Parte pentru diurna Directorului Administrației* . . .			400	—	39 315	95		
	c) *Cheltuelile Institutului Otteteleșanu* (anexa 11, pag 43)								
109	*Personalul didactic*	32 170	—						
	" de serviciu	21 840	—	54.010	—				
110	*Hrana*			37 164	—				
111	*Luminat și încălzit*			17 500	—				
112	*Vite și trăsuri*, etc			10 698	—				
113	*Atelier*			2 260	—				
114	*Intreținere, instalațiuni și mobilier*			8 030	—				
115	*Imbrăcăminte*			11 710	—				
116	*Material de studii*			3 000	—				
117	*Diverse*			1 650	—				
118	*Medicamente și dentistică*			2 500	—				
119	*Câmpul și parcul*			4 800	—				
120	*Excursiuni*			500	—	153 822	—	221 337	95
	XVIII Cheltueli din Fondul Tache P Anastassiu:								
121	*Asigurări*					1.000	—		
122	*Renta d-nei Elena P Anastassiu*					24 000			
123	*Renta d-lui Iancu P Anastassiu*					12 000	—		
124	*Școala profesională de fete din Tecuciu*					10 000	—		
125	*Școala primară dela Călmățuiu* (anexa 13, pag 51)					28 321	40		
126	*Școala de agricultură dela Țigănești* (anexa 12, pag 47) . .					122 841	03		
127	*Administrația moșiei Țigănești, vie și pădurea Balta* (anexa 7, pag 27)					49 737	43		
128	*Administrația moșiei Călmățuiu* (anexa 8, pag 29)					14 900	—		
129	*Biserica dela Călmățuiu* (anexa 14 pag 54)					3 200	—		
130	*Cheltueli neprevăzute, procese*, etc					1 000	—		
131	*Parte pentru diurna Directorului Administrației*					400	—	267 399	86
	XIX. Cheltueli din Fondul Obedenaru (nudă proprietate)·								
132	D-nei Maria Obedenaru cupoanele							13 988	25
	XX Cheltueli din Fondul Ion Ghica (nudă proprietate)								
133	Princesei Alexandrina Ion Ghica cupoanele							2 375	—
	Totalul cheltuelilor							1.474 425	68
	Excedent							929	12
								1 475 354	80

Anexa 9.

PERSONALUL ACADEMIEI ROMÂNE IN 1916—17.

1. *Serviciul Cancelariei*

1	Şef de serviciu	a Lei	688,50	Lei 8 262,—	
1	Avocat	» »	390,—	» 4 680,—	
1	Corector al publicaţiunilor	» »	490,—	» 5 880,—	
1	» » »	» »	497,—	» 5 964,—	
1	Scriitor-arhivar	» »	234,—	» 2 808,—	
1	Contabil	» »	535,50	» 6 426,—	
1	Ajutor contabil	» »	353,60	» 4 243,20	
1	Cassier	» »	422,50	» 5 070,—	
1	Scriitor-magaziner	» »	257,40	» 3.088,80	
1	Scriitor la contabilitate, Iunie—31 August 1916 Lei 150 şi Septemvrie 1916—31 Maiu 1917 Lei 234			» 2 556,—	

Oameni de serviciu

1	Supraveghetor	a Lei	120,—	Lei 1 440,—	
2	Odăiaşi a L 120,—	» »	240,—	» 2 880,—	
1	»	» »	110,—	» 1 320,—	
1	»	» »	100,—	» 1 200,—	
2	» (1 Telefonist) a Lei 90,—	» »	180,—	» 2 160,—	
2	Rândaşi a L 80,—	» »	160,—	» 1 920,—	Lei 59 898,—

2 *Serviciul bunurilor*

1	Şef de serviciu	a Lei	688,50		» 8 262,—

3 *Serviciul Bibliotecii*

1	Bibliotecar	a Lei	690,—	Lei 8.280,—	
1	Ajutor	» »	455,—	» 5 460,—	
1	»	» »	380,—	» 4 680,—	
1	»	» »	375,—	» 4 500,—	
1	»	» »	350,—	» 4 200,—	
1	»	» »	345,—	» 4 140,—	
1	»	» »	318,—	» 3.816,—	
1	»	» »	250,—	» 3 000,—	
2	Cuztori a Lei 322—	» »	644,—	» 7 728,—	
1	Ajutor numismat	» »	272,—	» 3 264,—	
2	Scriitori a Lei 200	» »	400,—	» 4 800,—	
3	» » » 180	» »	540,—	» 6 480,—	
1	» Iunie—30 Septemvrie 1916 Lei 150 —şi Octomvrie — 31 Mai 1917 Lei 180 —			» 2 040,—	
1	» Iunie—31 Octomvrie 1916 Lei 150 —şi Noemvrie —31 Maiu 1917 Lei 180 —			» 2 010,—	
1	» Iunie—30 Noemvrie 1916 Lei 150.—şi Decemvrie 1916—31 Maiu 1917 Lei 180. —			» 1.980,—	

Oameni de serviciu

1	Supraveghetor	a Lei	120,—	Lei 1 440,—	
1	Odăiaş	» »	120,—	» 1 440,—	
1	»	» »	110,—	» 1 320,—	
3	» a Lei 100,—	» »	300,—	» 3 600,—	
2	» a Lei 90,—	» »	180,—	» 2 160,—	Lei 76 338,—
				Suma	Lei 144.498,—
	Diurna Directorului Administraţiei pe 6 luni a Lei 200,—				» 1 200,—
				Total	Lei 145.698,—

Anexa 10.

FUNDAŢIUNEA «IOAN C. AGARICI».

Cheltuelile Şcoalei de agricultură din Moara Grecilor în 1916—17.

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1915—16 Total	In 1916—17 lunar	In 1916—17 anual	In 1916—17 Total
	I. Personal:				
1	Director	4.200 —	350 —	4.200 —	
2	Ajutorul I-iu	1 200 —	120 —	1.440 —	
3	» al II-lea îngrijitor la vie şi livada de pomi şi grădini	840 —	70 —	840 —	
4	Ajutorul al III-lea la câmp		50 —	600 —	
5	Maestru lemnar.	840 —	70 —	840 —	
6	Maestru fierar	840 —	70 —	840 —	
7	Gardian de noapte	480 —	40 —	480 —	
8	Vizitiu.	540 —	45 —	540 —	
9	Bucătar	480 —	40 —	480 —	
10	Spălătoreasă	360 —	30 —	360 —	
11	Boar şi văcar	420 —	35 —	420 —	
12	Vier	360 —	30 —	360 —	
13	Cioban	250 —	25 —	300 —	
14	Servitor la porci şi ajutor la oi	150 —		150 —	11.850 —
		10.960 —			
	II. Hrana:				
1	Intreţinerea a 30 elevi, a 60 b. pe zi, L 18,—			6 570 —	
2	Directorul cu familia a L 2,50 pe zi . . .			900 —	
3	Ajutorul I-iu a L 1 20 pe zi	9 709		438 —	
4	Doi ajutori şi 2 maestri a 1 leu pe zi . . .			1 460 —	
5	Person. de serviciu, 7 oameni a 60 b. pe zi			1 533 —	
6	Lucrători pe un an			100 —	11.001 —
	III. Luminat şi încălzit:				
1	Petrol, lămpi, sticle etc	2 250		550 —	
2	Lemne de foc, 3 ha pădure			2 000 —	2.550 —
	De transportat Lei . . .				25.401 —

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1915—16 Total	In 1916—17 lunar	In 1916—17 anual	In 1916—17 Total
	Transport Lei . .				25.401 —
	IV. Intreţinerea ecaretelor şi obiectelor :				
1	Intreţinerea clădirilor, tencueli mici, văruitul clădirilor pe afară şi înăuntru, văpsit, uşi şi ferestre cu uleiu şi văpsea, mânere la uşi şi ferestre uzate, curăţitul sobelor şi latrinelor, reparatul cuptorului aproape făcut din nou înăuntru, etc	2.333 —		1 000 —	
2	Perii, ţeseli, furci lopeţi, căpestre, căldări, reparaţiuni de hamuri, etc . .			300 —	
3	Una pereche hamuri de 2 cai complete pentru trăsură			350 —	1.650 —
	V Ateliere :				
1	Fier, mangal necesar pentru potcovitul cailor, boilor, reparaţiuni de instrumente, harabale, maşini, văpsit, trăsură, docar, etc.			700 —	
2	Instrumente la ateliere şi altele	1.130 —		300 —	
3	Unsoare pentru maşini şi harabale . .			50 —	
4	Scânduri şi cuie necesare pentru făcut scoarţe la harabale, droşcuţă			80 —	1 130 —
	VI. Vite, instrumente agricole pentru grădină, vie şi stupărie :				
1	Diferite instrumente mici pentru câmp, grădină, gospodărie, ca sape, hârleţe, coase, furci, saci, etc	765 —		400 —	
2	Una maşină de uruit, orz, porumb, ovăz, pentru nutrit vitele			250 —	650 —
	VII. Imbrăcămintea elevilor şi spălat :				
1	Cămăşi, ismene, pantaloni de postav pentru iarnă, iţari de lână albi pentru vară, sumane, reparaţiuni de cisme, facerea a 30 perechi bocanci şi opinci	1 800 —		2 000 —	
2	Săpun pentru spălatul rufelor şi făcut baie			250 —	2.250 —
	VIII Material de studii, cancelarie şi mobilier:				
1	Cheltueli de cancelarie, pentru elevi, abonamente la reviste, etc			250 —	
2	Cărţi didactice pentru elevi ca studiu .			180 —	
	De transportat Lei			430 —	31.081 —

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1915—16 Total		In 1916—17				
				lunar	anual		Total	
	Transport Lei . .				430	—	31 081	—
3	Cheltueli de transport pe C. F. R pentru vizite ştiinţifice la ferme, expoziţii agricole, etc	850	—		100	—		
4	Cearşafuri, feţe şi dosuri de perină, şorţuri pentru elevii de serviciu, etc				250	—		
5	Obiecte pentru bucătărie şi sufragerie . .				200	—	980	—
	IX Medicamente şi medic:							
1	Medicamente	400	—		300	—	500	—
2	Medic				200	—		
	X. Cheltueli de culturi:							
1	Cheltueli pentru cultura câmpului şi a viei, cumpărări de haraci, tutori, etc . . .	2 200	—		1 800	—		
2	Plata a 1500 gropi, necesare pentru plantat pomi în livada de vie a 35 bani bucata				525	—		
3	Seminţe pentru grădina de pomi, grădina de zarzavat, câmp, etc.				400	—	2 725	—
	XI. Asigurarea culturilor contra grindinii	250	—				300	—
	XII. Cheltueli diverse:							
	Inspecţiuni şi neprevăzute	800	—				800	—
	Totalul general al cheltuelilor L. . .	33 447	45				36 386	—
	Venituri propuse pentru anul 1916—17:							
1	Venit din terenul de culturi, zarzavat, pomi şi din consumaţiunea nutreţului cu vitele						10 000	—
2	Venit dela vie						2 000	—
3	» din produsele animale şi diverse . .						1 000	—
4	» din lucrări dela ateliere şi altele .						500	—
	Totalul veniturilor L . .						13 500	—

Anexa 11.

INSTITUTUL OTTETELEŞANU.

Cheltuelile Institutului Otteteleşanu pe 1916—17.

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1915—16 Total	In 1916—17 lunar	In 1916—17 anual	In 1916—17 Total
	I **Corpul didactic:**				
1	Directoare (50 lei în plus pe Iunie)		400 —	4 850 —	
2	Subdirectoare pe Iunie		200 —	200 —	
3	Medic şi profesoară de igienă		200 —	2 400 —	
4	Profesor de religie şi duhovnic		130 —	1 560 —	
5	Profesoară de ştiinţe		180 —	2 160 —	
6	» » litere		180 —	2 160 —	
7	» » geografie şi pedagogie . . .		180 —	2 160 —	
8	Maestru de muzică		120 —	1 440 —	
9	Maestră de desemn şi bibliotecară		180 —	2 160 —	
10	» » rufărie		180 —	2 160	
11	» » croitorie		120 —	1 440 —	
12	» » bucătărie	31 710 —	100 —	1 200 —	
13	» » spălătorie		90 —	1 080 —	
14	» » ţesut şi ţesătoreasă		90 —	1 080 —	
15	» » grădină de copii şi pedagogă .		70 —	840 —	
16	» » gimnastică şi garderobieră		120 —	1 440 —	
17	Pedagogă pe 2 luni		40 —	80 —	
18	Ajutoare la rufărie şi pedagoge		100 —	1 200 —	
19	Conducătoare de gospodărie		120 —	1 440 —	
20	Adaos pentru subdirectoare dela 1 Iulie		50 —	550 —	
21	Adaos pentru subdirectoare de studii dela 1 Septemvrie		50 —	450 —	
22	Invăţătorul pentru practica pedagogică .			120 —	32.170 —
	II **Personalul de serviciu:**				
1	Econom-Agronom		220 —	2 640 —	
2	Ingrijitor al curţii		120 —	1 440 —	
3	Infirmieră		60 —	720 —	
4	Mecanic salariu . . . . L. 200				
	» accesorii . . . . » 100		300 —	3 600 —	
5	Ajutor-mecanic, fierar şi potcovar . . .		100 —	1 200 —	
6	Grădinar, salariu . . . . L 100				
	» accesorii . . . . » 50		150 —	1 800 —	
7	Ajutor de grădinar		60 —	720 —	
8	Al II-lea ajutor (servitor la grădină) . .		40 —	480 —	
9	Portar		45 —	540 —	
10	Păzitor de noapte		45 —	540 —	
11	Tâmplar		120 —	1 440 —	
12	Coşar şi zidar		65 —	780 —	
13	Vizitiu		60 —	720 —	
	De transportat Lei . . .			16 620 —	32.170 —

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1915—16 Total	In 1916—17 lunar	In 1916—17 anual	In 1916—17 Total
	Ttransport Lei .			16 620 —	32 170 —
14	Rândaş la cai . . .		35 —	420 —	
15	Argat la boi		50 —	600 —	
16	» « vaci		50 —	600 —	
17	Al II-lea argat la vaci . . .		35 —	420 —	
18	Rândaş în curte		35 —	420 —	
19	Servitoare la clasa IV.	21 300 —	40 —	480 —	
20	Spălătoreasa I a		45 —	540 —	
21	» a II-a		45 —	540 —	
22	» » III-a . .		45 —	540 —	
23	Rândaş la bucătăria castelului . . .		45 —	480 —	
24	» de curte (moş Lazăr)		15 —	180 —	21 840 —
	III Hrana:				
1	Direcţia şi personalul a 1 leu pe zi 9×365 zile=3 285,— 8×335 « =2 680,— 3×305 « = 915,— 6 880,—×1,—			6 880 —	
2	Eleve 18× 30 zile= 540,— 32×365 » =11 680,— 46×305 » =14 030,— 20×270 » = 5 400,— 31 650,—×0,80	37 159 50		25 320 —	
3	Personal de serviciu a 0 80 pe zi 17×365 zile =6 205,—×0,80			4.964 —	37.164 —
	IV. Luminat şi Incălzit:				
1	Intreţinerea motorului şi a instalaţiunilor electrice	17 000 —		3 500 —	
2	Combustibil mineral şi vegetal			14 000 —	17 500 —
	V Vite şi trăsuri, etc.:				
1	Potcovitul			300 —	
2	Hrana vitelor { 5 cai a L 1,20 L 6 — pe 365 z 16 vite » » 1,20 » 19,20 » 365 »			2.190 — 7 008 —	
3	Reparaţia trăsurilor, a carelor şi intreţinerea lor, haine pentru vizitiu, bice etc.	11.318 —		1 000 —	
4	O maşină de tocat sfecle			200 —	10 698 —
	VI Ateliere:				
1	Aţă, ace, nasturi, rulete, şiret, etc material de tot felul pentru lucru în ateliere. . . .	1.360 —		2 000 —	
2	Două răsboaie			200 —	
3	Reparaţia maşinelor de cusut			60 —	2 260 —
	VII. Intreţinere, instalaţiuni şi mobilier:				
1	Curăţirea localurilor, mici reparaţiuni, perii, mături, făraşe, cârpe de bucătărie, de sufragerie, etc			3 500 —	
2	Putini pentru varză			400 —	
	De transportat Lei			3 900 —	121.632 —

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1915—16 Total	In 1916—17 lunar	anual	Total
	Transport Lei . .			3 900 —	121.632 —
3	Vase de bucătărie şi sufragerie, din nou şi				
4	de înlocuit			1 000 —	
	Săpun, scrobeală, borax, cărbuni de călcat, etc			1 500 —	
5	Pentru reparaţia saltelelor			300 —	
6	Ştergătoare			100 —	
7	Albii, scaune, frânghii, maşini de căl-	7 080 —			
	cat, etc.			250 —	
8	Scaune			80 —	
9	Material pentru mese şi dulapuri			400 —	
10	Trei balanţe			350 —	
11	2 Ceasoarnice de perete			150 —	8 030 —
	VIII **Imbrăcăminte:**				
1	Pânză pentru rufărie de corp, tulpane, ba-				
	tiste, etc			2 000	
2	Ciorapi câte 4 perechi pentru 98 eleve .			800 —	
3	Material pentru rochii de iarnă, de vară,	8.720 —			
	şorţuri de menaj, de clasă			4 500 —	
4	Incălţăminte nouă şi reparaţiuni pentru 98				
	eleve a 45 lei			4 410 —	11 710 —
	IX. **Material de studii:**				
1	Cărţi, tipărituri, material de studii, de scris, desemnat, aparate didactice, abonamente la reviste, cheltueli de cancelarie, legat de cărţi, locaţiunea filmelor, etc. . .	3 000 —			3 000 —
	X. **Diverse:**				
1	Cheltueli de inspecţiuni şi examen . .			1.000 —	
2	Parastasul dela 8 Maiu pentru răposatul	1.650 —			
	donator I. Otteteleşanu			150 —	
3	Cheltueli neprevăzute			500 —	1.650 —
	XI **Medicamente:**				
1	Medicamente şi vizite dentistice, scaun pentru dentistică şi altele	1 200 —			2 500 —
	XII. **Câmpul şi Parcul:**				
1	Intreţinerea parcului			1 500 —	
2	Cultura plantelor furajere	3 400 —		800 —	
3	» zarzavatului			2 500 —	4.800 —
	De transportat Lei . .				153 322 —

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1915—16 Total		In 1916—17 lunar	anual	Total	
	Transport Lei .					153 332	—
	XIII **Excursiuni**	500	—			500	—
	Total general	145 397	50			153 822	
	Venitul din produsele școalei						
	Dela zarzavat					5 500	—
	Dela nutreț					5 000	—
	Din lapte					2 500	—
	Din vânzarea a 2 cai, viței, lucruri din ateliere, etc.					1 000	—
	Totalul veniturilor					14 000	

Anexa 12

FUNDAŢIUNEA TACHE P. ANASTASSIU.

Cheltuelile Şcoalei inferioare de agricultură „Tache P. Anastassiu“ dela Ţigăneşti pe anul 1916—17.

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1915—16 Total	In 1916—17 lunar	In 1916—17 anual	In 1916—17 Total
	I. Corpul didactic:				
1	Director-institutor	2.700 —	225 —	2 700 —	
2	Institutor-agronom	2 700 —	225 —	2 700 —	
3	Invăţător	1.440 —	120 —	1 440 —	
4	Sef de cultură	2 040 —	150 —	1 800 —	
5	Grădinar-pomolog	1 800 —	150 —	1 800 —	
6	Preot-institutor	480 —	40 —	480 —	
7	Medic	1 200 —	100 —	1 200 —	
8	Pedagog	720 —	60 —	720 —	
	Diurne				
	Director-institutor	600 —	50 —	600 —	
	Institutor-agronom	360 —	30 —	360 —	
	Invăţător	720 —	60 —	720 —	14.520 —
	II Personalul de serviciu:				
1	Econom-magaziner	900 —	75 —	900 —	
2	Maestru-lemnar	840 —	70 —	840 —	
3	Maestru-fierar I	1 200 —	100 —	1 200 —	
4	Maestru-fierar II, pensionar	480 —	40 —	480 —	
5	Grădinar pentru zarzavaturi	840 —	80 —	960 —	
6	Brutar		60 —	720 —	
7	Bucătar	600 —	50 —	600 —	
8	Vizitiu	540 —	45 —	540 —	
9	Odăiaş	480 —	40 —	480 —	
10	2 Spălătorese (una a L 40 şi alta a L 30)	840 —	70 —	840 —	
11	5 argaţi (2 la boi, 1 la cai, 1 in curte şi 1 ajutor-bucătar—1 a 40 L şi 4 a 35 L lunar)	2 100 —	180 —	2 160 —	
12	Pândar de zi	480 —	40 —	480 —	
13	Pândar de noapte	480 —	40	480 —	
14	Ingrijitoare de păsări			240 —	10 920 —
		24 540 —			
	III Hrana:				
1	Director a 2,50 pe zi, 365 zile			912 50	
2	Institutor-agronom, invăţător, şef de cultură pomolog a L 1,90 pe zi, L 7 60, in 365 zile			2 774 —	
	De transportat Lei			3 686 50	25 440 —

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1915—16 Total	In 1916—17 lunar	In 1916—17 anual	In 1916—17 Total
	Transport Lei			3 686 50	25 440 —
3	Econom, maestru lemnar, maestru fierar I şi maestru fierar II a L 1,40 pe zi, L 5,60, pe 366 zile	24567 20		2 044 —	
4	Grădinar pentru zarzavaturi a 1 leu pe zi în 365 zile			365 —	
5	75 elevi, 1 pedagog şi 16 servitori a 0,65 lei pe zi, L 59,80 dela 1 Iunie — 1 Septemvrie 1916, pe 92 zile			5 501 60	
6	80 elevi, 1 pedagog, 16 servitori a 0,65 b pe zi, L 76,05, dela 1 Septemvrie 1916 — 1 Iunie 1917, pe 273 zile			17 212 65	28 809 75
	IV. **Luminatul şi incălzitul:**				
1	Petrol, sticle de lampă, fitil, etc . .	2 200 —		1 000 —	
2	$1^1/_2$ ha din pădurea Balta, din care se voi scoate 500 steri lemne de foc a 1 700 lei ha			2 550 —	
3	$^1/_2$ din costul tăiatului a $1^1/_2$ ha din pădurea Balta şi $^1/_2$ din costul transportului, deci 250 steri a lei 1 50 sterul			375 —	3 925 —
	V. **Curte, grajd, vehicule şi instrumente:**				
1	Intreţinerea fermei, curăţirea clădirilor, sobelor, grajdurilor şi animalelor . .	8 600 —		700 —	
2	Cătrănitul acoperişului pătulelor . .			50 —	
3	Una pereche hamuri, căpestre, pripoane, lanţuri, frâuri, perii, etc			550 —	
4	15 stupi noi şi unelte de stupărie .			400 —	
5	1 plug rotativ cu discuri			350 —	
6	1 treierătoare cu manej			700 —	
7	2 prăşitoare Planeth			60 —	
8	Furtun pentru pompa de incendiu . . .			350 —	
9	Hrana vitelor (din 1915—16 L 1 430,80 şi pe 1916—17 L 11 500)			12 930 80	
10	Material pentru construirea în atelierc a unui ghiociu de cai (L 100), unui ghiociu de boi (L 250), o brişcă pentru economat (L 150), o sanie de cai şi 3 sănii de boi (L 100)			600 —	
11	Una trăsură uşoară . . .			700 —	17 590 80
	VI **Ateliere şi lucru manual:**				
1	*Atelier* combustibil, scule potcovitul vitelor, material de lemn şi fier . .	2 095		1 500 —	
2	Material pentru lucru manual . .			50 —	1550 —
	VII **Instalaţiuni, reparaţiuni, vite şi mobilier:**				
1	Două latrine (una la servitori şi una la ateliere)			400 —	
2	Transformarea subterasei în magazie de efecte ale elevilor			200 —	
	De transportat Lei . .			600 —	77.115 55

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1915—16 Total		In 1916—17 lunar	anual		Total	
	Transport Lei				600	—	77 115	55
3	Transformarea grajdului de cai . . .				300	—		
4	Despărțirea cancelariei				584	—		
5	Reparatul porței oilor și transformarea cotețului actual în oierie				486			
6	Reparațiuni la locuința personalului didactic				600	—		
7	Reparația cantonului dela grădină . .				50	—		
8	Reparația brutăriei nouă . .				350	—		
9	Reparația locuințelor personalului administrativ și de serviciu (din 1915—916 lei 757,— și pe 1916—17 lei 120)	5 406	20		877	90		
10	Betonatul pe jos la brutărie . . .				100	—		
11	Transformarea manejului pompei . .				200	—		
12	Canal de scurgere în fermă . . .				200	—		
13	Ventilațiunea claselor și dormitoarelor .				100	—		
14	Mobilierul salei de lectură				400	—		
15	Veselă pentru elevi				200	—	5 247	90
	VIII **Imbrăcăminte:**							
	52 mantale a 50 lei				2.600	—		
	74 tunici a 30 lei				2 220	—		
	81 pantaloni a 20 lei				1 620	—		
	80 costume dril a 40 lei				3 200	—		
	40 căciuli a 8 lei				320	—		
	80 pălării a 5 lei , ...				400	—		
	64 cisme (perechi) a 30 lei .				1 920	—		
	120 cearșeafuri a 8 lei . . .				960	—		
	120 fețe pernă a 2 lei	9 18[illegible]	—		240	—		
	14 pături a 25 lei				350	—		
	40 cămăși a 5 lei				200	—		
	40 izmene a 5 lei . . .				200	—		
	270 batiste a 0,50 bani . . .				135	—		
	50 perii ghete a 1 leu				50	—		
	20 perii de haine a 1 leu . .				20	—		
	80 piepteni a 0 50 bani . .				40	—		
	15 foarfeci pentru unghii a 1 leu				55	—		
	Ajutoare pentru întreținerea stagiarilor .				2 000	—	16 490	—
	IX. **Material de studii, cancelarie și excursiuni:**							
1	Cancelarie	1 348	—		1 200	—		
2	Excursiuni				300		1 400	—
	X **Diverse și medicamente:**							
1	Cheltueli neprevăzute .				500	—		
2	Medicamente	1 000	—		600	—		
3	Parastasul de Sf. Dumitru L 150 —, și pomeni L 50 . .				200	—	1 300	—
	De transportat lei .						101 553	45

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1915—16 Total		In 1916—17 lunar	anual		Total	
	Transport lei . .						101.553	45
	XI. **Cheltueli cu culturi şi întreţinerea parcului**							
	Cheltueli efectuate până la Iunie 1916 .							
1	Lucrări la grădină 161 93							
	Material la grădină (răsadniţe) . . 321 75							
	Seminţe, arbori şi sparanghel . . 1 824 90	3 900	—		2 308	58		
2	Cheltueli ce se vor mai efectuà până la 1 Iunie 1916				800	—		
3	Cheltueli de cultură după 1 Iunie 1916 cu câmpul, grădina şi destălinatul cu plug cu aburi sau motor				7 000	—	10 108	58
	XII. **Telefon**	130	—				130	—
	XIII **Inspecţiuni**	500	—				500	—
	XIV **Reparaţiuni**						3 549	—
	Totalul cheltuelilor						115 841	03
	Deficit cu încheierea anului bugetar 1915—16						7 000	—
	Total general .	83 470	10				122 841	03
	Venituri pe exerciţiul 1916—17						34 000	—

Anexa 13.

FUNDAŢIUNEA TACHE P. ANASTASSIU.

Cheltuelile Şcoalei primare dela Călmăţuiu pe 1916—17.

No curent	NATURA CHELTUELILOR	Totalul din 1915—16		In 1916—17 lunar		In 1916—17 anual		In 1916—17 Total	
	I. **Corpul didactic:**								
1	Institutor definitiv	2 880	—	240	—	2 880	—		
2	Invăţător definitiv.	1 602	—	133	50	1 602	—		
3	Medic al şcoalei	600	—	50	—	600	—	5.082	—
	II. **Personalul de serviciu:**								
1	Diriginte-Administrator	600	—	50	—	600	—		
2	Grădinar, pe 8 luni.	480	—	60	—	480	—		
3	Bucătar	480	—	40	—	480	—		
4	Gardian de noapte	480	—	40	—	480	—		
5	Doi rândaşi a 40 lei	960	—	80	—	960	—		
6	O odăiaşă, pe un an	360	—	30	—	360	—		
7	O odăiaşă, pe 9 luni, ...	270	—	30	—	270	—	3 630	—
	III **Hrana:**								
1	Hrana pentru 40 elevi interni, pe 150 zile, a 0,55 bani de elev pe zi, L 22,— . .	3 300	—			3 300	—		
2	Hrana pentru 40 elevi semiinterni, pe 150 zile, a 0,35 bani de elev pe zi, L 14,—	2 100	—			2 100	—		
3	Hrana pentru un pedagog şi 5 servitori (gardianul, 2 rândaşi, bucătarul şi o odăiaşă) pe 365 zile, a câte 0,55 bani pe zi, L 3,30)	1 207	80			1 204	50		
4	Hrana pentru 1 grădinar, 245 z a 0,55 b pe zi	134	75			134	75		
5	Hrana pentru o odăiaşă, pe 273 zile, a câte 0 55 bani pe zi	150	70			150	15		
6	Hrana pentru 2 Institutori cu familie, pe 365 zile, a 2,50 lei de familie pe zi, Lei 5. . .	1 830	—			1 825	—	8 714	40
	IV. **Luminatul şi încălzitul:**								
1	Petrol, lămpi, sticle, chibrituri, etc. . . .	270	—			300	—		
2	Lemne de foc: 30 stânjeni a 50 lei . .					1 500	—		
	Transportul lor dela Balta-Ţigăneşti a 35 lei	2 240	—			1 050	—		
	De transportat Lei					2 850	—	17 426	40

No curent	NATURA CHELTUELILOR	Totalul din 1915—16	In 1916—17 lunar	anual	Total
	Transport Lei . . .			2 850 —	17 426 40
3	2 tone cărbuni, ...	190 —			
4	Topoare, ferăstrae, pile, călcătoare, etc. . .	30 —		50 —	2.900 —
	V. **Vehicule și transporturi:**				
1	Costul transporturilor cu cai străini	450 —		450 —	
2	Unsoare de trăsură și de hamuri . . .	20 —		20 —	
3	Diferite reparații la trăsură și hamuri . . .	50 —		80 —	
	Adaos la o eventuală schimbare a trăsurii cu alta mai ușoară	100 —			550 —
	VI **Lucrul manual și stupăria:**				
1	Material pentru lucrul de mână la fete. . .	40 —		40 —	
2	Idem pentru lucrul manual la băieți . .	80 —		80 —	
3	Faguri artificiali pentru stupi	30 —		30 —	
4	Rame și secții americane . .	30 —		30 —	
5	Vopsitul acoperământului la 12 stupi și reparatul fundurilor la 5 din ele . .			30 —	
	Instrumente pentru lucrul manual (foarfecele)	50 —			210 —
	VII. **Mobilier și material didactic:**				
1	Material pentru învățarea istoriei naturale, precum și mici aparate pentru experiențe ușoare	100 —		100 —	
2	Procurarea unui aparat «Tilich» pentru socotit, cl I	15 —		30 —	
	6 bucăți cuiere cu 80 cârlige de fier p. școlari	70 —			
	10 cearșeafuri de pat, a 4 lei	40 —			130 —
	VIII **Imbrăcămintea:**				
	Haine și încălțăminte pentru școlarii silitori la studii și lipsiți de mijloace . . .	2 000 —			2 500
	IX. **Material de studii și cancelarie:**				
1	Cărți și rechizite p 20 elevi de cl IV a 7,50 lei	150 —		150 —	
2	» » » » III » 6,— »	120 —		120 —	
3	» » » » II » 4,50 »	90 —		90 —	
4	» » » » I » 3,— »	60 —		60 —	
5	Registre, plicuri, hârtie	80 —		80 —	500 —
	De transportat Lei .				24 216 40

No curent	NATURA CHELTUELILOR	Totaluri din 1915—16	In 1916—1917 lunar	anual	Totaluri
	Transport Lei				24 216 40
	X. Medicamente și dezinfectante:				
1	Medicamente și dezinfectante pentru școlari	200 —			241 —
	Termometru medical-maximal	10			
	Un dinamometru	25 —			
	O tăviță renală	6 —			
	XI Intreținerea grădinii, gospodăriei și viei:				
1	Aratul a 4,300 Ha (3 ha grădină de zarzavat și 1 ha 300 m în vie), munci cu ziua și hrana muncitorilor	1 400 —		1 500 —	
2	Reparatul, curățitul sobelor și coșurilor, mături, cârpe, rogojini, perii, var, bidinele, etc	300 —		350	
3	Unelte agricole și semințe pentru grădină .	250 —		200 —	
4	Obiecte și vase de bucătărie, petice de spălat și ștors vasele.	100 —		150 —	
5	Sleitul a două fântâni (una cu pompă) .	150 —		100 —	
6	Abonamentul și întreținerea telefonului	90 —		90 —	
	Două paralele și o scară orizontală în curtea de joc a școlarilor	50 —			
	Reparația a două zemnice . .	60 —			
	Podețul la poarta de intrare făcut din nou	60 —			
	Reparația dușumelelor din sala de oaspeți	60 —			
	Reparația la acoperișul corpului principal	10 —			
	Reparațiunea tencuelii dela corpul principal	32 —			
7	Reparația bagdadiei din fața dormitorului elevilor, in afară, pe o întindere de 14 m a 6 lei			84 —	
8	Reparațiuni de dușumele în dormitorul elevilor, 5 m²			40 —	
9	Reparațiuni de tencueală la corpul principal			40 —	
10	2 ferestre (1 90/1 10, câte una la fiecare sală de clasă			180 —	
11	Reparația tablei de pe acoperiș, deasupra salei de oaspeți . . .			30 —	
12	1 sobă din nou la locuința învățătorului part II			100	
13	2 plite, un cuptor și burlane, idem			30 —	
14	1 sobă mică de fontă la grădinar . .			30 —	
15	1 ușă făcută din nou între bucătărie și locuința dirigintelui			60 —	
16	Un coșar p porumbul școalei (după raport)			5) —	
17	Un depozit de 1 m³ lemne și 20 kgr cuie, diferite dimensiuni, pentru neprevăzute și urgente nevoi ale gospodăriei .			100 —	
18	Podítul cu lucru la bucătăria de vară (4/4,25)			180 —	3 314 —
	XII Diverse:				
1	Inspecțiuni la școală și cheltueli neprevăzute	400 —		400	
2	O excursiune de 2 zile cu elevii cl III a și IV-a (30 elevi)			150 —	550 —
	Total	26 943 25	+ 1 378 15		28 321 40
	Venituri	**2 500 —**			**3 000 —**

Anexa 14.

FUNDAŢIUNEA TACHE P. ANASTASSIU.

Cheltuelile bisericii „Sf. Gheorghe“ şi „Sf. Dumitru“, din Călmăţuiu pe 1916—17.

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1915—16 Total	In 1916—17 lunar	In 1916—17 anual	In 1916—17 Total
	I. Personal:				
1	Preotul	1 200 —	100 —	1 200 —	
2	Primul cântăreţ	600 —	50 —	600 —	
3	Cântăreţul al doilea	480 —	40 —	480 —	
4	Paracliserul	360 —	30 —	360 —	2 640 —
	II. Intreţinerea bisericii:				
1	20 kg lumânări de ceară a 6 lei kg. . .	120 —		120 —	
2	10 kg untdelemn pentru candele a 1,80 kg	18 —		18 —	
3	20 litri vin a 0,80 litrul	16 —		16 —	
4	90 prescuri pentru anaforă, a 20 b bucata	18 —		18 —	
5	Smirnă, iască, tămâie, chibrituri	5 —		5 —	
6	Mături, perii, cârpe, rogojini, var, etc . .	10 —		40 —	
7	Un stânjen lemne de foc	80 —		80 —	297 —
	III Cheltueli de cancelarie:				
	Hârtie, plicuri, cerneală, condeie, peniţe, etc	10			10 —
	IV Parastasul:				
	Cheltueli pentru facerea parastasului dela 26 Octomvrie 1916	100 —			100 —
	V Cheltueli neprevăzute	153			153 —
	Totalul cheltuelilor .				3 200 —

CONCURSURI PENTRU PREMII

1 9 1 6.

A. Premii pentru cărţi publicate.

I. Premii generale.

1. *Marele Premiul Năsturel,* de 12 000 Lei, se va da, în sesiunea generală din anul **1917,** unei cărţi scrise în limba română, ***cu conţinut de orice natură,*** care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1913 până la 31 Decemvrie 1916.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru acest premiu este până la **31 Decemvrie 1916.**

Notă. — In privinţa *Premiilor Năsturel* se pun în cunoştinţa publicului următoarele dispoziţiuni din codicilul răposatului C. Năsturel-Herescu

«In tot anul Societatea Academică Română va aveà a premià din veniturile Fondului *Năsturel* o carte tipărită originală, în limba română, care se va socoti de către Societate cà ceà mai bună publicaţiune apărută în cursul anului; însă aceste premii vor fi de două specii:

«1 In trei ani consecutivi, dearândul, se va decerne câte un premiu de patru mii Lei noi, No 4 000 L n, *minimum*, la cea mai bună carte apărută în cursul anului expirat

«2 Iară în al patrulea an se va decerne un premiu fix de douăsprezece mii Lei noi, No 12.000 L. n, carele se va numì *„Marele Premiu Năsturel“*, operei care va fi judecată ca publicaţiunea de căpetenie ce va fi apărut în cursul celor patru ani precedenţi Acest premiu nu se va puteà decerne unei lucrări, care va fi obţinut dejà unul din premiile anuale, decât defalcând dintr'însul valoarea premiului precedent

«Operele, ce se vor recompensà cu această a doua serie de premii, vor tractà cu preferinţă despre materiile următoare.

„*a)* Scrieri serioase de istorie şi de ştiinţele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingătoare de istoria ţerilor române;

„*b)* Scrieri de religiune ortodoxă, de morală practică şi de filozofie,

„*c)* Scrieri de ştiinţe politice şi de economie socială,

„*d)* Tractate originale despre ştiinţele exacte,

„*e)* Scrieri enciclopedice, precum dicţionare de istorie şi de geografie, în cari să intre şi istoria şi geografia României; dicţionare generale sau parţiale de ştiinţe exacte, de arte şi meserii, de administraţiune şi jurisprudenţă, şi alte asemenea lucrări utile şi bine întocmite,

„*f)* Cărţi didactice de o valoare însemnată ca metod şi ca cuprins,

„*g)* Dicţionare limbistice în limba românească, mai ales pentru limbile antice şi orientale, adică limba latină, elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, slavonă veche şi altele,

„*h)* Publicaţiuni şi lucrări artistice de o valoare serioasă, adică relative la artele plastice, arhitectura, sculptura, pictura, gravura, şi chiar opere muzicale serioase, pe cari aceste toate Societatea Academică Română le va puteà aprecià, atunci când îşi va întinde activitatea ei şi asupra tuturor materiilor de bele-arte,

„*i)* Scrieri de pură literatură română, în proză şi în versuri, precum poeme, drame şi comedii serioase — mai ales subiecte naţionale — şi orice alte opere de înaltă literatură Acestora mai cu seamă aş dorì să se acorde „*Marele Premiu Năsturel*", când vor fi judecate ca având un merit cu totul superior, spre a se da astfel o încurajare mai puternică desvoltării literaturii naţionale »

2. *Premiul Asociaţiunii Craiovene pentru desvoltarea învăţământului public*, de 1 500 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917**, pentru *cea mai bună carte didactică* în limba română dintre cele tipărite dela 1 Ianuarie 1914 până la 31 Decemvrie 1916

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1916.**

3. *Premiul N Chrissoveloni*, de 2.000 lei *(divizibil)*, se va da, în sesiunea generală din **1917**, celor mai bune lucrări *asupra comerţului*, publicate în limba română dela 1 Ianuarie 1914 până la 31 Decemvrie 1916.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 10 exemplare, a cărţilor propuse pentru acest premiu este până la **31 Decemvrie 1916.**

4. *Premiul Năsturel*, de 4.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1918**, unei cărţi scrise în limba română, *cu conţinut de orice natură*, care se va judecă mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1917.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru acest premiu este până la **31 Decemvrie 1917.**

II. Premiile Secţiunii literare.

5. *Premiul Constantinide*, de 4.000 Lei *(divizibil)*, se va da, în sesiunea generală din **1917**, pentru scrieri de *literatură*, de *filologie* sau de *artă*, cari se vor judecă mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1914 până la 31 Decemvrie 1916.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1916.**

6 *Premiul Adamachi*, de 5 000 Lei *(divizibil)*, se va da, în sesiunea generală din **1918**, pentru scrieri de *literatură* sau de *filologie*, cu cuprins moral (în înţelesul că sunt excluse numai scrierile contrare moralei), cari se vor judecă mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1915 până la 31 Decemvrie 1917.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1917.**

III. Premiile Secţiunii istorice.

7. *Premiul Hagi-Vasile*, de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917**, pentru scrieri privitoare la *comerţul român în trecut şi în prezent* şi publicate în timpul dela 1 Ianuarie 1912 până la 31 Decemvrie 1916.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1916.**

8 *Premiul Eliade-Rădulescu*, de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917**, pentru scrieri *istorice*, *economice*, *juri-*

dice, filozofice, cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1913 până la 31 Decemvrie 1916.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1916.**

9. *Premiul Constantinide,* de 4 000 Lei *(divizibil),* se va da, în sesiunea generală din **1918,** pentru scrieri *sociale* sau *istorice* cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1915 până la 31 Decemvrie 1917.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1917.**

IV. **Premiile Secţiunii ştiinţifice.**

10. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Lei *(divizibil),* se va da, în sesiunea generală din **1917,** pentru scrieri *cu conţinut ştiinţific,* în înţelesul ştiinţelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie şi ştiinţele aplicate în general), cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1914 până la 31 Decemvrie 1916

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1916.**

11. *Premiul Lazăr,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1918,** pentru o scriere *cu conţinut ştiinţific,* în înţelesul ştiinţelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie şi ştiinţele aplicate în general), care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1916 până la 31 Decemvrie 1917, sau pentru cea mai importantă *invenţiune ştiinţifică* făcută dela 1 Ianuarie 1916 până la 31 Decemvrie 1917.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1917.**

* * *

Notă. — Se pun în vederea concurenţilor următoarele articole din *Regulamentul pentru premiile literare, istorice şi ştiinţifice,* votat de Academie la 8 Martie 1906

Art. 4 Operele publicate vor fi prezentate la concurs de autorii lor în câte 15 exemplare pe lângă o cerere scrisă, în care se va arătà totdeauna anume premiul la care concurează.

Un autor nu poate prezentà în acelaş an aceeaş scriere la mai multe premii, nici mai multe scrieri la diferite premii.

O scriere prezentată la un premiu nu mai poate fi mutată la altul după trecerea terminului de prezentare (31 Decemvrie), fixat în art. 3.

Art. 5 O scriere prezentată într'un an la un premiu şi nepremiată poate fi prezentată în anii următori la concursul aceluiaş sau al altui premiu, numai dacă este preînnoită în părţi esenţiale în nouă ediţiune, publicată de autor în vieaţă.

Art 6 Operele publicate de Academie, făcute din iniţiativa sau cu ajutorul ei, nu pot fi admise la concursul premiilor De asemenea nu pot fi admise la concurs opere postume

Art 7 La concursul premiilor poate fi admisă nu numai o operă întreagă ci şi parte dintr'o operă, cu condiţiune ca această parte să fie completă

Art 8 La premiile Năsturel pot fi prezentate scrieri de orice natură; la premiul Eliade-Rădulescu scrieri de literatură, de filologie, de istorie, scrieri economice, juridice, filozofice, la premiul Lazăr scrieri cu conţinut ştiinţific în înţelesul ştiinţelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie şi ştiinţele aplicate în general), la premiul Adamachi scrieri cu cuprins moral de orice natură (în înţelesul că sunt excluse numai scrierile contrare moralei); la premiul Hagi-Vasile scrieri privitoare la comerţul român în trecut şi în prezent

Art. 9. La premiile Năsturel — conform testamentului — pot fi admise numai scrieri în limba română, *la premiile Eliade-Rădulescu, Lazăr, Adamachi sunt admise şi opere scrise de autori români sau străini într'una din limbile latină, italiană, franceză, germană sau engleză, dacă întreg cuprinsul operei va tratà despre pământul sau neamul românesc, despre istoria, limba sau literatura românească.*

Art. 10. Traducerile din limbi străine în limba română pot fi premiate, numai dacă sunt făcute de pe opere clasice şi, prin dificultăţile învinse ale unei perfecte traduceri în versuri româneşti, vor constituì adevărate opere literare ale limbii române, ori — prin anexarea de explicări şi note ştiinţifice cu totul proprii traducătorului — îşi vor fi însuşit meritele unei lucrări originale în limba română.

Art. 11 Toate lucrările, fie tipărite, fie manuscripte, prezentate la vreunul din premiile Academiei, trebue să fie scrise cu ortografia Academiei.

Art 12 Operele publicate anonime sau pseudonime vor puteà fi admise la concurs, iar autorii, spre a primì premiile acordate, vor trebuì să probeze proprietatea lor

B. Premii pentru lucrări puse la concurs cu subiecte date.

I Premiile Secțiunii literare

1 *Premiul Eliade-Rădulescu,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1918,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Frumosul în poezia populară românească —(Deciz 21 Maiu 1913).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1917.**

2. *Premiul Năsturel,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1918,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Studiu asupra limbii și stilului cronicarilor români. — (Deciz. 21 Maiu 1913).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1917.**

3. *Premiul Princesa Alina Știrbei* se va da, în sesiunea generală din **1918,** pentru cea mai bună scriere în limba română despre:

Povestiri morale pentru copii între 10—14 ani.

Povestirile vor fi de preferință din istoria națională sau din vieața socială trecută și actuală. Pot fi traduceri sau localizări până la a patra parte. — (Deciz. 27 Maiu 1913)

Premiul este de 8 500 Lei, în care sumă se cuprind premiul autorului și cheltuelile de tipărirea scrierii (de *minimum* 30 coale de tipar *garmond*) în 1 000 exemplare, din cari 800 ale autorului și 200 ale Academiei.

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1917.**

4. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Lei *(divizibil),* se va da, în sesiunea generală din **1919,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Adverbul în limba română. Studiu sintactic.

Lucrarea va studià, din punct de vedere sintactic, adverbul român în desvoltarea sa istorică, luându-se în considerare toate dialectele limbii române. De asemenea va tratà despre adverbele întrebuințate în mod conjuncțional și despre substantivele întrebuințate adverbial.—(Deciz. 27 Maiu 1914).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1918.**

5. *Premiul Năsturel*, de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1921**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Vasile Alecsandri — Vieața și opera lui —(Deciz. 25 Maiu 1916)

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1920.**

6. *Premiul Neuschotz*, de 2 000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1921**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Cipariu și Pumnul — Activitatea lor fiologică și literară. (Deciz. 25 Maiu 1916).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1920.**

7. *Premiul Anastase Toncoviceanu*, de 1.000 Lei *(divizibil)*, se va da, în sesiunea generală din **1921**, pentru cel mai bun:

Studiu despre versificația românească.—(Deciz. 25 Maiu 1916).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1920.**

II. Premiile Secțiunii istorice.

8. *Premiul Alexandru Ioan Cuza*, de 20.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre

Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.

Punctele de căpetenie ale programului sunt cele următoare

1. Teritoriul colonizațiunii romane în țerile din dreapta și din stânga Dunărei de jos

2 Teoriile vechi și nouă despre originea și locuințele Românilor în cursul evului mediu.

3. Migrațiunea popoarelor în țerile dunărene și înrâuririle reciproce dintre barbari și elementul roman, dela părăsirea Daciei Traiane până la înființarea Imperiului bulgar

4. Românii și Bulgarii în timpul Imperiului bulgar și al celui româno-bulgar și relațiunile lor cu popoarele din stânga Dunărei.

5. Originile Principatelor Române.

Lucrarea va fi întemeiată pe un studiu cat mai amănunțit și conștiințios

al izvoarelor antice şi medievale autori, inscripţiuni, documente şi orice resturi ale vechimii, utilizându-se şi toponimia, limba şi în general orice fântână ce ar puteà contribuì la lămurirea chestiunii —(Deciz. 5 Aprilie 1900 şi 25 Martie 1904)

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1916.**

9. *Premiul Adamachi*, de 5 000 Lei *(divizibil)*, se va da, în sesiunea generală din **1917**, celor mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Valurile (troianele), drumurile şi cetăţile romane din toate ţerile locuite de Români.

Autorul va alcătuì un repertoriu sumar, dar complet şi metodic, al tuturor valurilor, drumurilor şi cetăţilor romane, ale căror urme, singurele ce ne-au mai rămas dela Romani, se mai cunosc până astăzi la noi In acest scop, pe lângă lucrările speciale de arheologie şi epigrafie, se va ţineà seamă de relaţiunile cronicarilor români şi străini şi de notele călătorilor străini, cari le-au descris sau semnalat, precum şi de vechile noastre hotărnicii de moşii, în cari de multe ori valurile, drumurile şi cetăţile se întâmpină ca semne de hotar. Pentru fiecare, se va culege cu multă atenţiune orice tradiţie sau poveste ce se leagă de ele; iar la sfârşitul lucrării se va întocmì o hartă istorică cu toată preciziunea cuvenită, spre a fi la îndemână oricui, mai ales în vederea conservării şi ocrotirii lor de către autorităţile publice.—(Deciz 23 Maiu 1912)

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1916.**

10 *Premiul Neuschotz*, de 2 000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Istoria costumului la Români până la 1821.

Cercetarea se va mărginì la istoria îmbrăcămintei şi obiectelor de găteală, cari au putut fi aduse de obiceiu şi din alte ţeri; iar din industria casnică naţională se vor arătà numai produsele ei în legătură cu portul nostru în trecut Aceste produse ar fi ţesăturile, alesăturile şi cusăturile pe diferite pânze: de mătase, in, bumbac, etc, apoi împletiturile şi găteala părului.

Autorul se va ocupà şi de costumele Voevozilor, Domniţelor, boierilor şi jupâniţelor noastre, cercetând foile de zestre, parte publicate, parte inedite, din colecţia de documente a Academiei, sau din alte părţi. Va studià de asemenea picturile murale de pe la biserici şi va căutà să lămurească înţelesul cuvintelor vechi, ca socman, cumănac, răteze, brâu mocadin şi altele, ce se găsesc, fie în cărţi, fie în vechile noastre documente

Lucrarea va aveà şi gravuri alese.—(Deciz. 26 Maiu 1912)

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1916.**

11. *Premiul San-Marin*, de 2.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1918**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Categorii economice și desvoltarea lor în istoria comerțului român —(Deciz. 30 Maiu 1915).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1917.**

12. *Premiul Năsturel*, de 5 000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1919**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Bibliografia istoriei Românilor. —(Deciz. 19 Maiu 1914).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1918.**

13. *Premiul Eliade-Rădulescu*, de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1920**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Mișcarea revoluționară din 1821 în Principatele Române.—(Deciz. 30 Maiu 1915).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1919.**

14 *Premiul Adamachi*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da în sesiunea generală din **1920**, celor mai bune lucrări cuprinzând:

Ediția românească a Memoriilor Regelui Carol, cu adnotările istorice și o prefață cuprinzând în linii generale istoria Domniei Sale.—(Deciz. 30 Maiu 1915).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1919.**

III. Premiile Secțiunii științifice.

15. *Premiul Lazăr*, de 5 000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Crustaceele din apele interioare ale României din punctul de vedere sistematic, faunistic și biologic, descrierea și figurarea tuturor speciilor și varietăților, vieața lor și raporturile lor față de mediul în care trăesc; distribuțiunea lor geografică. — (Deciz. 28 Maiu 1912).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1916.**

16. *Premiul Năsturel,* de 5 000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917,** celei mai bune lucrări scrise în limba română, cuprinzând:

Climatografia României bazată pe observațiunile până la finele anului 1910.

In trăsuri generale această lucrare va cuprinde:

1 Istoricul publicațiunilor meteorologice și de Fizica Globului făcute în România, principalele fapte relative la clima noastră consemnate în documente și publicațiuni

2 Descrierea climei României cu studiul mersului diurn și anual al diferitelor elemente ce constituesc clima, cu tabele ale valorilor acestor elemente; reprezentarea grafică a distribuțiunii elementelor climatologice la suprafața României.

3. Date climaterice din punctul de vedere agricol și forestier, cuprinzând și epocile când se produc diferitele fenomene de vegetațiune

4 Date privitoare la Fizica Globului, ca temperatura solului la suprafață și la diferite adâncimi; epocile înghețului și desghețului Dunărei, variațiunile în nivelul apelor acestui fluviu; distribuțiunea elementelor magnetismului pământesc la suprafața teritoriului nostru și în fine sismicitatea Regatului.

5 Bibliografia climatologică și de Fizica Globului cu privire la România.— (Deciz. 28 Maiu 1912).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1916.**

17. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Lei *(divizibil),* se va da, în sesiunea generală din **1918,** celor mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Contribuțiuni la studiul caracterelor antropologice și biologice ale țăranului român.

Lucrarea va fi întocmită după următorul program

1. Să se arate, cu cercetări personale, antropometria țăranului român, mai ales craniul, toracele, statura, din o regiune restrânsă la cel puțin două județe de munte (de preferință dintre județele: Gorj, Mehedinți, Vâlcea, Muscel, Dâmbovița, Putna, Neamț, Suceava), în legătură cu variațiunile morfologice ale terenului (munte, depresiune subcarpatică, deal), sau la două județe de șes în cari drumurile păstoritului sunt mai dese (Ialomița, Brăila, Olt, Covurluiu), sau la județele de dealuri (Tutova, Vasluiu, Fălciu), arătându-se amănunțit categoria indivizilor măsurați, dacă sunt răzeși, clăcași sau fac parte din așă numitele slobozii.

2. Se vor aveà în vedere sexele şi etatea, precum şi osemintele omeneşti din aceeaş regiune din vremuri cât mai vechi, pentru a se puteà trage cât de sigure concluziuni asupra variaţiunii în timp

3 Să se studieze vigoarea şi rezistenţa ţăranului, mai ales raportul dintre modul său de a se hrănì şi energia ce o desfăşoară în diferitele ramuri ale activităţii sale, mai cu seamă acele legate de sol, şi să se aprecieze şi aptitudinile pe care le are — (Deciz 30 Maiu 1913).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1917.**

18. *Premiul Lazăr*, de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1919**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Studiul unuia din cele trei râuri: Siretul, Argeşul, Ialomiţa.

Lucrarea trebue să cuprindă următoarele capitole .

I. a) Profilul longitudinal al râului.

b) Câtevà profile transversale, în legătură cu constituţia geologică a clinelor văii, cât şi a fundamentului.

c) Terasele ce întovărăşesc cursul

II. Regimul râului

III. Insemnătatea economică şi industrială a râului în legătură cu regiunile învecinate — (Deciz. 27 Maiu 1914)

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1918.**

19. *Premiul Bodescu*, de 1 500 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1919**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Studiul geografic al unei regiuni din Basarabia

Lucrarea va cuprinde studiul geofizic, etnic şi economic al oricărei regiuni naturale, de orice întindere din Basarabia. Condiţiunea principală e ca acea regiune să fie ocupată în majoritate de Români. — (Deciz. 27 Maiu 1914)

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1918.**

20. *Premiul Neuschotz*, de 2 000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1919**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Flora unuia din cele două judeţe din noua Dobroge, după alegerea botanistului — (Deciz. 29 Maiu 1914).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1918.**

21. *Premiul Năsturel*, de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1920**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Valoarea alimentară a porumbului.

Desvoltarea lucrării se va face după următoarea programă:

A. Cercetări experimentale asupra schimburilor nutritive la animalele hrănite excluziv cu porumb.

a) Determinarea coeficientului de digestibilitate;

b) Măsura schimburilor de azot;

c) » » respirative,

d) Calorimetrie;

e) Ergografie;

B. Cercetări asupra schimburilor nutritive la om, a cărui rație alimentară are ca bază mămăliga.

C. Cercetări asupra schimburilor nutritive la oamenii atinși de pelagră și asupra relației dintre această boală și alimentația cu porumb.

D. Cercetări comparative asupra valorii nutritive a porumbului nou și vechiu —(Deciz. 15 și 25 Maiu 1915).

Terminul prezentării manuscriptelor la concurs este până la **31 Decemvrie 1919.**

22. *Premiul Alexandru Ioan Cuza*, de 6.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1921**, celei mai bune lucrări pentru:

Studiul sistematic, faunistic și biologic al larvelor de insecte din Balta Brateș cu terenul inundabil înconjurător și porțiunea din Dunăre și Prut din care se alimentează.—(Deciz. 11 Maiu 1916).

Terminul prezentării manuscriptelor la concurs este până la **31 Decemvrie 1920.**

23. *Premiul Adamachi*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da, în sesiunea generală din **1921**, pentru cele mai bune:

Studii originale despre etiologia, prevenirea și combaterea uneia sau mai multora din boalele cari cauzează marea mortalitate a primei copilării în România —(Deciz. 11 Maiu 1916).

Terminul prezentării manuscriptelor la concurs este până la **31 Decemvrie 1920.**

24. *Premiul Lazăr*, de 5 000 Lei, se va da, în sesiunea gene-

rală din **1921**, celei mai bune lucrări scrise în limba română cu subiectul:

Studiul chimic al lignitelor din țară.—(Deciz. 11 Maiu 1916).

Terminul prezentării manuscriptelor la concurs este până la **31 Decemvrie 1920.**

25. *Premiul Anastasie Fătu*, de 3.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1921**, pentru cea mai bună lucrare scrisă în limba română cu subiectul:

Studiul și harta geologică a unei regiuni din țară.—(Deciz 11 Maiu 1916).

Terminul prezentării manuscriptelor la concurs este până la **31 Decemvrie 1920.**

26. *Marele Premiu General Ioan Carp și Maria Carp*, de 7.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1921**, celei mai bune lucrări scrise în limba română cu subiectul:

Energia pe care ne-o pot da apele din țară —Studiul cel puțin al unei părți din cursul unui râu —(Deciz. 28 Maiu 1916).

Terminul prezentării manuscriptelor la concurs este până la **31 Decemvrie 1920.**

IV. Premii speciale.

27. *Premiul Dacia-România* se va da, în sesiunea generală din **1918**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre :

Istoria contractului de asigurare și în special a introducerii lui în România: Deosebirea între asigurările cu primă și asigurările mutuale Avantajele asigurărilor contra daunelor elementare în țerile unde agricultura este principalul izvor de bogăție. — (Deciz. 16 Maiu 1915)

Valoarea premiului va fi reprezentată prin venitul pe trei ani al fondului de 13 000 lei în efecte și al capitalizărilor ce se vor puteà face eventual, micșorat acest venit cu prelevările prevăzute în Statutele și Regulamentul Academiei și cu costul tiparului pentru maximum 5 coale de tipar. (Art. 2 din Regulamentul special).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1917.**

28 *Marele Premiu militar General Ioan Carp și Maria Carp*, de 7.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1918**, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect fixat prin Ministerul de Răsboiu de o comisiune compusă din 7 generali și ofițeri superiori·

Până unde și în ce direcțiune este folositor a se împinge militarismul și militarizarea în națiune, și întru cât oștirea poate fi „Școala națiunii"?

Subiectul va fi desvoltat după următorul program

Autorul va trebui să lămurească mai întâiu noțiunile «militarism», «militarizare» și «Școala națiunii»; ele având o valoare schimbătoare, argumentațiunile teoretice vor trebui susținute prin exemple din diferite perioade și popoare ; această exemplificațiune se va întinde mai cu seamă asupra centrelor străine imitate de noi și asupra evoluțiunii lucrurilor la noi. Va fi interesant de a distinge perioade de acalmie, de avânt și de tensiune; se vor studià fenomenele militarizării și ale militarismului la noi și în alte țeri cu urmările lor bune sau rele.

Autorul va studià după aceasta direcțiunile în cari se poate afirmà «Școala națiunii» Nu se vor uità perioadele de inerție, nici acele de exagerări unilaterale ; exemplele istorice aduse vor fi documentate

Autorul va trebui să expună părerile sale asupra pregătirii directe și indirecte pentru răsboiu Armata fiind un factor de educațiune civică — amănuntele acestei chestiuni se vor studià asemenea prin exemplificare, — se va arăta în ce împrejurări ea poate realiză idealul propus, cari sunt piedicile de învins sau condițiunile cari ar înlesnì cârmuitorilor unui Stat și comandanților militari misiunea lor în timp de pace. Soluțiunea problemei conduce în mod logic la apreciațiuni asupra antimilitarismului, în special asupra doctrinei care condamnă instituțiunea armatei ca stearpă Pentru fiecare direcțiune în care s'ar puteà afirmà oștirea ca factor civilizator sau cultural, se va studià până unde se poate realiză lucrul, fără a distrage trupa sau comandanții dela menirea lor de căpetenie —Acest capitol va da loc la apreciațiuni asupra corpului ofițeresc și subofițeresc ca castă, ca elită sau din contră ca mediu prielnic deformațiunilor profesionale Cercetările pot fi împinse în această privință foarte departe și vor fi cu atât mai interesante cu cât autorul va aduce exemple mai concrete, mai vorbitoare și mai bine documentate; din numărul lor acele referitoare la noi vor fi de mare preț pentru concluziunile finale.

Aceste concluziuni se vor potrivì nevoilor noastre speciale și naționale pe de o parte și posibilităților de realizare pe de altă parte, ele vor fi utile

şi interesante, în cazul că autorul va fi în stare să înţeleagă perioada noastră contimporană ca rezultat al trecutului şi cu aspiraţiunile naţionale ale viitorului

Astfel problema dă loc la cercetări istorice, la critici sociologice şi la expuneri asupra chestiunilor celor generale privitoare la apărarea naţională. Problema, deşi complexă, totuş este îngrădită prin textul subiectului, precum el este formulat; deşi autorul este circumstrâns într'un anumit domeniu, totuş este liber în acest cadru de a împinge studiile în toate direcţiunile, conform gustului şi culturii sale.—(Şed. 20 Maiu 1915).

Terminul prezentării manuscriptelor la concurs este până la **31 Decemvrie 1917.**

*
* *

Notă.—Concurenţilor la această a doua serie de premii se pun în vedere următoarele articole din *Regulamentul* votat de Academie la 8 Martie 1906:

Art 19 Manuscriptele se vor prezentà la concurs în terminul fixat în art. 3 (până la 31 Decemvrie), fără nume de autor, purtând o deviză sau *motto,* ele vor fi însoţite de un plic sigilat pe care va fi reprodusă deviza sau *motto* din fruntea manuscriptului şi în care se va aflà închis numele autorului. Acest plic se va deschide numai dacă lucrarea va fi premiată

Manuscriptele cari nu vor fi scrise curat şi lizibil nu vor fi luate în cercetare.

Art 21 Valoarea premiului acordat unei lucrări în manuscript se va număra autorului, numai după ce lucrarea premiată va fi tipărită.

Art. 22. Manuscriptele nepremiate vor fi restituite autorilor, cari le vor cere şi şi vor dovedi proprietatea la cancelaria Academiei prin deschiderea plicului cu numele lor; manuscriptele nereclamate în timp de un an dela pronunţarea rezultatului vor rămâneà proprietatea Academiei şi vor fi incorporate în Biblioteca, în colecţiunea manuscriptelor.

PERSONALUL

ACADEMIEI ROMÂNE

LA 31 MAIU 1916

MEMBRII ACADEMIEI.

I SECŢIUNEA LITERARĂ

Bârseanu *Andreiu* (Braşov). — Ales la 1 Aprilie 1908
Bianu *Ioan* (Bucureşti) — Ales la 3 Aprilie 1902
Caragiani *Ioan* (Iaşi) — Numit la 22 Aprilie 1866
Coşbuc *Gheorghe* (Bucureşti) — Ales la 20 Maiu 1916
5. **Delavrancea** *Barbu Şt* (Bucureşti) — Ales la 19 Maiu 1912
Maiorescu *Titu* (Bucureşti) — Numit la 20 Iulie 1867.
Naum *Anton* (Iaşi). — Ales la 11 Martie 1893
Negruzzi *Iacob C* (Bucureşti) — Ales la 26 Martie 1881.
Philippide *Alexandru* (Iaşi) — Ales la 1 Aprilie 1900
10. **Puşcariu** *Sextil* (Cernăuţi). — Ales la 19 Maiu 1914
Sbiera *Ioan* (Cernăuţi) — Numit la 11 Iunie 1866
Zamfirescu *Duiliu* (Bucureşti) — Ales la 1 Aprilie 1908.

II. SECŢIUNEA ISTORICĂ.

Bogdan *Ioan* (Bucureşti) — Ales la 29 Martie 1903
Giurescu *Constantin* (Bucureşti). — Ales la 14 Maiu 1914.
Iorga *Nicolae* (Vălenii-de-Munte). — Ales la 26 Maiu 1910
Lupaş *Ioan* (Sălişte). — Ales la 17 Maiu 1916.
5 **Mangra** *Vasile* (Oradea-Mare) — Ales la 27 Maiu 1909
Mehedinţi *Simion* (Bucureşti). — Ales la 19 Maiu 1915

Nistor *Ioan* (Cernăuţi) — Ales la 19 Maiu 1915.
Onciul *Dr. Dimitrie* (Bucureşti) — Ales la 11 Aprilie 1905.
Pârvan *Vasile* (Bucureşti) — Ales la 15 Maiu 1913.
10. **Stefanelli** *T V.* (Cernăuţi) — Ales la 26 Maiu 1910.
Sutzu *Mihail C.* (Bucureşti).—Ales la 27 Maiu 1909.
Xenopol *Alexandru D.* (Iaşi).—Ales la 11 Martie 1893.

III. SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICĂ.

Antipa *Dr. Gr.* (Bucureşti) — Ales la 14 Maiu 1910.
Babeş *Dr. Victor* (Bucureşti). — Ales la 11 Martie 1893.
Crainicianu *General Gr.* (Bucureşti).—Ales la 18 Maiu 1911.
Hepites *St. C.* (Bucureşti) — Ales la 3 Aprilie 1902.
5 **Istrati** *Dr C. I* (Bucureşti) — Ales la 7 Aprilie 1899.
Marinescu *Dr G.* (Bucureşti). — Ales la 9 Aprilie 1905
Mrazec *L.* (Bucureşti) — Ales la 11 Aprilie 1905
Poni *Petre* (Iaşi). — Ales la 30 Iunie 1879
Saligny *Anghel* (Bucureşti) — Ales la 7 Aprilie 1897
10 **Simionescu** *Dr. I.* (Iaşi). — Ales la 18 Maiu 1911
Teclu *Nicolae* (Viena). — Ales la 2 Iulie 1879
Ţiţeica *Gheorghe* (Bucureşti). — Ales la 15 Maiu 1913.

MEMBRII ACADEMIEI DECEDAŢI

Alecsandri (Vasile) —Numit la 2 Iunie 1867.—Decedat la 22 August 1890.
Aurelian (Petre S)—Ales la 9 Sept 1871 —Decedat la 24 Ianuarie 1909.
Babeş (Vincenţiu).—Numit la 22 Aprilie 1866 —Decedat la 21 Ianuar 1907.
Bacaloglo (Emanoil) —Ales la 29 Iunie 1879 —Decedat la 30 August 1891.
5 **Bariţiu** (Gheorghe).—Numit la 22 Aprilie 1866 —Decedat la 21 Mart. 1893
Brândză (Dr. Dimitrie).—Ales la 30 Iunie 1879 —Decedat la 3 August 1895.
Bunea (Augustin) —Ales la 28 Maiu 1909 —Decedat la 18 Noemvrie 1909
Chiţu (Gheorghe) —Ales la 27 Iunie 1879 —Decedat la 28 Octomvrie 1897.
Cipariu (Timoteu) —Numit la 22 Aprilie 1866.—Decedat la 22 August 1887.
10 **Cobălcescu** (Grigorie) —Ales la 29 Martie 1886 —Decedat la 21 Maiu 1892
Cozacovici (Dimitrie) —Numit la 22 Aprilie 1866 —Decedat la 21 Aug 1868
Dimitrovici (Ambrozie) —Numit la 22 April 1866 —Decedat la 3 Iulie 1866
Eliade-Rădulescu (Ioan) —Numit la 2 Iunie 1867.—Decedat la 27 April. 1872
Erbiceanu (*Constantin*) —Ales la 8 Aprilie 1899.—Decedat la 7 Martie 1913.
15 **Fălcoianu** (Ştefan) —Ales la 13 Septemvrie 1876 —Decedat la 22 Ian 1905
Fătu (Dr. Anastasie).—Ales la 11 Sept 1871 —Decedat la 3 Martie 1886.
Felix (Dr. Iacob) — Ales la 30 Iunie 1879. — Decedat la 20 Ianuarie 1905.

Fontaninu (Gheorghe M)—Ales la 10 Sept 1870—Dec la 24 April. 1886
Gane (Nicolae)—Ales la 1 Aprilie 1908—Decedat la 16 Aprilie 1916
20. **Ghica** (Ion) —Ales la 13 August 1874.—Decedat la 22 Aprilie 1897.
Haret (*Spiru C.*)—Ales la 31 Martie 1892.—Decedat la 17 Decemvrie 1912
Grecescu (Dr. D)—Ales la 17 Aprilie 1907—Decedat la 2 Octomvrie 1910
Hasdeu (Alexandru)—Numit la 22 Aprilie 1866 — Ales membru onorar la 12 Septemvrie 1870. — Decedat la 9 Noemvrie 1872
Hasdeu (Bogdan P.).—Ales la 13 Sept. 1877 —Decedat la 25 August 1907
25 **Hodosiu** (Iosif).—Numit la 22 Aprilie 1866—Decedat la 28 Noemvrie 1880
Hurmuzaki (Alexandru) —Numit la 22 Aprilie 1866—Dec. la 8 Mart. 1871
Hurmuzaki (Eudoxiu) —Ales la 2 August 1872—Deced la 29 Ianuar. 1874
Ionescu (Nicolae) —Numit la 2 Iunie 1867 — Decedat la 24 Ianuarie 1905
Kalinderu (Ioan).—Ales la 13 Martie 1893—Decedat la 11 Decemvrie 1913
30. **Kogălniceanu** (Mihail)—Ales la 16 Sept 1868 —Decedat la 20 Iunie 1891
Kretzulescu (Nicolae) —Ales la 9 Sept 1871 —Decedat la 26 Iunie 1900
Laurian (August Treb)—Numit la 2 Iunie 1867—Decedat la 25 Fevr 1881.
Maniu (Vasile) —Ales la 12 Septemvrie 1876 —Decedat la 10 Martie 1901
Marian (Simeon Fl)—Ales la 26 Martie 1881 —Decedat la 11 Aprilie 1907.
35 **Marienescu** (At. M)— Ales la 26 Martie 1881. —Dec la 7 Ianuarie 1914
Massimu (Ioan C) — Numit la 2 Iunie 1867 —Decedat la 2 Iunie 1877.
Melchisedec (Episcop) —Ales la 10 Sept 1870 —Decedat la 16 Maiu 1892
Mocioni (Andreiu) —Numit la 22 Aprilie 1866 —Ales membru onorar la 12 Septemvrie 1870 —Decedat la 23 Aprilie 1880
Moldovanu (Ioan. M.) — Ales la 11 Aprilie 1894 — Decedat la 7 Septemvrie 1915.
40. **Munteanu** (Gavril) —Numit la 22 Aprilie 1866 —Decedat la 17 Dec 1869.
Negruzzi (Constantin)—Numit la 2 Iunie 1867—Decedat la 25 August 1868.
Odobescu (Alexandru)—Ales la 10 Sept 1870—Decedat la 11 Noemv 1895.
Ollănescu (Dimitrie C)—Ales la 11 Martie 1893—Decedat la 20 Ian. 1908.
Papadopol-Calimach (Alex)—Ales la 12 Sept 1876—Dec. la 18 Iunie 1898.
45. **Papiu-Ilarianu** (Alex) — Ales la 16 Sept 1868 —Decedat la 11 Oct 1878.
Poenaru (Petre —Ales la 10 Sept 1870 Decedat la 2 Octomvrie 1875.
Popea (Nicolae Episcop)—Ales la 8 Aprilie 1899—Decedat la 26 Iulie 1908
Porcius (Florian) — Ales la 10 Martie 1882 —Decedat la 17 Maiu 1906.
Pușcariu Ioan. — Ales la 4 Aprilie 1900 — Decedat la 24 Dec. 1911.
50. **Quintescu** (Nicolae Ch) —Ales la 14 Septemvrie 1877.—Decedat la 12 August 1913
Roman (Alexandru)—Numit la 22 Aprilie 1866—Decedat la 15 Sept 1897
Rosetti (Constantin A)—Numit la 2 Iunie 1867.—Decedat la 8 Aprilie 1885.
Sion (Gheorghe) — Ales la 16 Sept 1868 — Decedat la 1 Octomvrie 1892.

Stamati (Constantin) —Numit la 22 Aprilie 1866.—Decedat la 26 Maiu 1876.
55. **Ştefănescu** (Grigorie).—Ales la 12 Sept. 1876 —Decedat la 20 Fevr. 1911.
Străjescu (Ioan). — Numit la 22 Aprilie 1866 — Ales membru onorar la 21 Septemvrie 1870. — Decedat la 4 Octomvrie 1873
Sturdza (Dimitrie A.) — Ales la 16 Septemvrie 1871. — Decedat la 8 Octomvrie 1914.
Tocilescu (Gr. G.).—Ales la 22 Martie 1890.—Decedat la 28 Septemvrie 1909.
Urechiă (Vasile A.).—Numit la 22 Aprilie 1866 —Decedat la 23 Noem 1901
60 **Vasiciu** (Dr Paul). —Ales la 2 Iulie 1879 — Decedat la 20 Iunie 1881.
Vulcan (Iosif).—Ales la 30 Martie 1891 —Decedat la 26 August 1907.

MEMBRII ONORARI.

M. S. FERDINAND I, *Regele României,*
Protector al Academiei Române,
Preşedinte onorar.
(15 Martie 1890.)

M. S. MARIA, *Regina României*
(1 Maiu 1915)

M. S. ELISABETA, *Regina României* **(Carmen Sylva)**
(30 Martie 1891)

M. S. VICTOR EMANUEL III, *Regele Italiei*
(6 Martie 1890)

5 **Appell** *Paul* (Paris). — Ales la 22 Maiu 1914
Arion *C. C.* (Bucureşti) —Ales la 21 Maiu 1912.
Arrhenius *Svante A* (Stockholm) — Ales la 27 Maiu 1913.
Babelon *Ernest* (Paris). — Ales la 22 Maiu 1914.
Baccelli *Guido* (Roma) — Ales la 22 Martie 1906
10. **Baldacci** *Antonio* (Bologna).— Ales la 29 Maiu 1913.
Barozzi *General C* (Bucureşti) — Ales la 9 Aprilie 1905
Bernát-Lendway *Dr* (Bucureşti) — Ales la 4 Aprilie 1908
Blanchard *Dr Raphael* (Paris) — Ales la 22 Maiu 1914.
Blaserna *Pietro* (Roma) — Ales la 27 Maiu 1913
15 **Bormann** *Eugen* (Viena) — Ales la 9 Aprilie 1897.
Bury *I. B* (Cambridge) — Ales la 25 Maiu 1913.
Capellini *Cav. Ioan* (Bologna) — Ales la 7 Septemvrie 1871.
Cichorius *Conrad* (Breslau). — Ales la 29 Maiu 1914.
Crookes *William* (Londra) — Ales la 27 Maiu 1913.
20 **Darboux** *Jean Gustave* (Paris) — Ales la 27 Maiu 1913.
Domaszewski *Alfred de* (Heidelberg). — Ales la 9 Aprilie 1897
Duparc *Louis* (Geneva).— Ales la 29 Maiu 1913.
Enescu *George* (Bucureşti) — Ales la 26 Maiu 1916

Fischer *Emil* (Berlin) — Ales la 27 Maiu 1913.
25 **Foerster** *Wilhelm* (Berlin) — Ales la 27 Maiu 1913.
Fröhner *Wilhelm* (Paris). — Ales la 9 Septemvrie 1871
Grădişteanu *Petre* (Bucureşti) — Ales la 2 Aprilie 1883
Guillaume *Baron* (Bruxelles).—Ales la 16 Aprilie 1907.
Guye *Filip* (Geneva). — Ales la 29 Maiu 1913.
30. **Haller** *Albin* (Paris) — Ales la 28 Maiu 1909.
Hann *Julius de* (Viena). — Ales la 22 Maiu 1914.
Hirschfeld *Otto* (Berlin) — Ales la 13 Aprilie 1894
Jagić *Vatroslav* (Viena) — Ales la 23 Martie 1904
Jireček *Constantin* (Viena). — Ales la 29 Maiu 1914.
35. **Klein** *Felix* (Göttingen).— Ales la 29 Maiu 1913.
Laveran *Ch L. A* (Paris). — Ales la 29 Maiu 1914.
Léger *Louis* (Paris) — Ales la 12 Aprilie 1894.
Lipmann *Gabriel* (Paris) — Ales la 28 Maiu 1909.
Lorenz *Anton Hendrik* (Leyda).— Ales la 29 Maiu 1913.
40. **Marie** *Pierre* (Paris) —Ales la 28 Maiu 1912.
Metchnicoff *I.* (Paris). — Ales la 24 Maiu 1911
Meyer-Lübke *W* (Viena) —Ales la 28 Martie 1906
Mihályi *Dr Victor*, Arhiepiscop (Blaj) — Ales la 12 Aprilie 1894
Mironescu *Atanasie*, fost Mitropolit Primat (Buc.). —Ales la 25 Maiu 1909.
45. **Picard** *Emil* (Paris) — Ales la 19 Maiu 1911.
Pick *Behrend* (Gotha). — Ales la 22 Maiu 1914
Picot *Emil* (Paris) — Ales la 31 Maiu 1879.
Popovici *Eusebie* (Cernăuţi).—Ales la 4 Aprilie 1908
Puşcariu *Arhimandritul Ilarion* (Sibiiu) — Ales la 24 Maiu 1916.
50. **Ramsay** *Sir William* (Londra) — Ales la 29 Maiu 1913.
Rayleigh *Lord John William Strutt* (Londra) — Ales la 22 Maiu 1914.
Rosetti *Teodor* (Bucureşti) — Ales la 26 Martie 1891
Roux *Dr. E.* (Paris).—Ales la 24 Maiu 1911.
Schlumberger *G L* (Paris). — Ales la 28 Martie 1906.
55 **Schuchardt** *Hugo* (Graz) — Ales la 13 Septemvrie 1877
Stroescu *Vasile* (Basarabia) — Ales la 24 Maiu 1910
Sturdza-Scheianu *Dimitrie C* (Bucureşti).—Ales la 16 Aprilie 1907.
Volterra *Vito* (Roma) — Ales la 29 Maiu 1913.
Waldeyer *W.* (Berlin).—Ales la 28 Maiu 1912.
60. **Wilamowitz-Moellendorff** *Ulrich de* (Berlin). — Ales la 29 Maiu 1914.

MEMBRII ONORARI DECEDAȚI

M. S. CAROL I, *Regele României,*

Protector al Academiei Române,

Președinte onorar.

Proclamat la 15 Septemvrie 1867

Decedat la 27 Septemvrie 1914.

Adrian (General Gheorghe) —Ales la 13 Sept 1875 —Decedat la 15 Oct. 1889.
Ascoli (Graz. Isaia). — Ales la 13 Sept 1877.—Decedat la Ianuarie 1907.
d'Avril (Baron Adolphe).—Ales la 7 Septemvrie 1871 — Decedat la 14 Octomvrie 1904
5. **Baillon** (H.). — Ales la 28 Martie 1887 — Decedat la 7 Iulie 1895
Barclay (Head) —Ales la 22 Maiu 1914 —Decedat la 30 Maiu (12 Iunie) 1914.
Bataillard (Paul) — Ales la 30 August 1872 —Decedat la 1 Martie 1894
Béchamp (A) — Ales la 28 Martie 1906
Beernaert (August M. F) — Ales la 25 Martie 1906 — Deced. la 6 Oct. 1912
10 **Benndorf** (Otto) —Ales la 12 Aprilie 1894 —Decedat la 20 Ianuarie 1908.
Berthelot (Marcellin P E) — Ales la 28 Martie 1906 — Decedat la 5 Martie 1907.
Biondelli (Bernardino) —Ales la 7 Sept. 1871.—Decedat la 29 Iunie 1886.
Boek (Dr Francisc) — Ales la 9 Sept 1871 — Decedat la 19 Aprilie 1899.
Bosianu (Constantin).—Ales la 30 Iunie 1879 —Decedat la 21 Martie 1882.
15 **Bouchard** (Dr. Charles). — Ales la 18 Maiu 1911. — Decedat în 1917.
Brătianu (Ioan C).—Ales la 19 Martie 1885 — Decedat la 4 Maiu 1891
Câmpeanu (Petre).—Ales la 10 Sept 1871.—Decedat la 15 Aprilie 1893
Cecchetti (Bartolomeo) — Ales la 22 Martie 1890. — Decedat la 4 Martie 1890
Chasles (Philarète).—Ales la 9 Sept 1871 —Decedat la 18 Iulie 1873
20. **Cihac** (Alex) —Ales la 30 August 1872 —Decedat la 29 Iulie 1887.
Cihac (Dr Iacob). —Ales la 30 August 1872.—Decedat la 17 Noem. 1888.
Crețianu (Gheorghe).—Ales la 22 Martie 1882 —Decedat la 6 August 1887.
Cuciureanu (Dr Gheorghe) —Ales la 10 Sept 1871.—Decedat la 10 Ianuarie 1886.
Dahn (Felix). — Ales la 12 Aprilie 1894 — Decedat la 3 Ianuarie 1912.
25. **De Gubernatis** (Angelo).—Ales la 22 Martie 1895 —Dec. la 14 Fevr. 1913.
Desjardins (Ernest) —Ales la 9 Sept 1871.—Decedat la 9 Oct 1886.
Diefenbach (Lorenz) —Ales la 15 Apr. 1880 —Decedat la 16 Martie 1883
Diez (Frederic) —Ales la 30 August 1872 —Decedat la 17 Maiu 1876.

Egger (Emil)—Ales la 7 Sept 1871—Decedat la 18 August 1885.
30. Ehrlich (Dr Paul)—Ales la 18 Maiu 1911.—Decedat la 7/20 August 1915
Gaudry (Albert)—Ales la 23 Martie 1904—Dec la 14(27) Noemvr. 1908
Gheorghian (Iosif), Mitropolit Primat al României — Ales la 21 Maiu 1901. — Decedat la 24 Iunie 1909.
Gonata (Ştefan).—Ales la 12 Septemv. 1870—Decedat la 18 Septemv. 1896.
Grădişteanu (Grigorie)—Ales la 30 Iunie 1879—Decedat la 28 Fevruarie 1892
35. Grant Duff (Sir Mountstuart)—Ales la 12 Septemvrie 1875—Decedat la 12 Ianuarie 1906
Grecianu (Ştefan D)—Ales la 9 Aprilie 1905—Decedat la 1 August 1908.
Grigorescu (Nicolae)—Ales la 8 Aprilie 1899—Decedat la 21 Iulie 1907.
Haynald (Cardinal Ludovic)—Ales la 2 Aprilie 1883—Decedat la 4 Iulie 1891
Henry (Louis)—Ales la 28 Maiu 1909.—Decedat la 23 Fevruarie 1913.
40 Hurmuzaki (Nicolae)—Ales la 2 Aprilie 1883.—Decedat la 19 Sept. 1909.
Ioanid (Gheorghe)—Ales la 10 Sept 1871—Decedat la 27 Decemv. 1888.
Ionescu (Ioan)—Ales la 1 Aprilie 1884—Decedat la 17 Decemvrie 1891.
Kotzebue (Wilhelm de)—Ales la 1 Aprilie 1884—Decedat la 24 Octomvrie 1887
Kretzulescu (Constantin)—Ales la 10 Sept 1871—Decedat la 20 Martie 1884.
45. Krumbacher (Karl)—Ales la 28 Martie 1906.—Decedat la 29 Noemvrie (12 Decemvrie) 1909.
Lamprecht (Karl).—Ales la 25 Maiu 1913.—Decedat în Aprilie 1915.
Lahovari (Gheorghe)—Ales la 25 Martie 1901.—Decedat la 13 Iunie 1909.
Lasteyrie (Comite Ferdinand de).—Ales la 9 Sept 1871—Decedat la 14 Maiu 1879
Lepsius (Richard)—Ales la 30 August 1875.—Decedat la 10 Iulie 1884.
50 Linas (Charles de)—Ales la 9 Sept 1871—Decedat la 14 Aprilie 1887.
Longperrier (Adrien de).—Ales la 7 Sept 1871—Decedat la 14 Ian 1882.
Ludwig (Dr. Ernst)—Ales la 4 Aprilie 1908.—Decedat la 1/14 Octomvrie 1915.
Mangiuca (Simeon)—Ales la 22 Martie 1890.—Decedat la 22 Noemvrie 1890
Marsy (Comite de)—Ales la 12 Aprilie 1894—Decedat la 16 Maiu 1900
55 Miklosich (Dr Franz de)—Ales la 15 Aprilie 1880—Decedat la 7 Martie 1891
Mommsen (Teodor)—Ales la 3 Iulie 1879—Decedat la 19 Octomvrie 1903.
Monlau (Filip)—Ales la 12 Sept 1870—Decedat la 16 Fevruarie 1871.
Müller (Max)—Ales la 12 Sept 1875—Decedat la 15 Oct 1900.

Mureșianu (Iacob) —Ales la 17 Sept 1877 —Decedat la 17 Sept. 1887

60. **Naniescu** (Iosif), Mitropolit Moldovei —Ales la 16 Aprilie 1888, —Decedat la 26 Ianuarie 1902

Petruszewicz (Canonicul A. S) — Ales la 22 Martie 1890. — Decedat la 11 Septemvrie 1913.

Poincaré (Jules-Henri).—Ales la 28 Maiu 1909 —Decedat la 4 Iulie 1912.

Polizu (Dr. Gheorghe A).—Ales la 10 Sept. 1871.—Decedat la 18 Oct 1886.

Quinet (Edgar) —Ales la 15 Sept 1869 —Decedat la 27 Martie 1875

65. **Rambaud** (Alfred) —Ales la 22 Martie 1895.—Decedat la 10 Noem 1905.

Sella (Quintino) —Ales la 2 Aprilie 1883. — Decedat la 15 Martie 1884.

Șiaguna (Mitropolitul Andreiu) —Ales la 7 Sept. 1871 — Decedat la 16 Iunie 1873.

Silași (Dr. Gr) —Ales la 13 Sept 1877.—Decedat la 5 Ianuarie 1897.

Stanley of Alderley (Lord Henry) — Ales la 7 Sept. 1871 —Decedat la 10 Dec. 1903

70. **Steenstrup** (Johannes Japetus Smith).—Ales la 12 Sept. 1870 — Decedat la 8 Iunie 1897

Suruceanu (Ioan Cassian) — Ales la 11 Aprilie 1888. — Decedat la 18 Noem. 1897

Szabo (Dr Iosif) — Ales la 30 August 1872. — Decedat la 15 Dec 1874

Tobler (Adolf). — Ales la 30 August 1875 —Decedat la 5 Martie 1910.

Torma (Carol) —Ales la 22 Martie 1882 —Decedat la 17 Fevruarie 1897

75. **Ubicini** (A) —Ales la 9 Sept 1871.—Decedat la 15 Octomvrie 1884

Uvaroff (Alexis S) —Ales la 9 Sept 1871 —Decedat la Fevruarie 1885.

Vegezzi-Ruscala (G) —Ales la 15 Sept 1869 —Decedat la 17 (29) Dec 1885

Virchow (Rudolf) —Ales la 6 Aprilie 1902 —Decedat la 23 August 1902

White (Sir William A.) —Ales la 17 Martie 1885 —Decedat la 16 Decemvrie 1892.

MEMBRII CORESPONDENŢI.

I La Secţiunea Literară.

Românı

Bărbulescu *Ilie* (Iaşı).—Ales la 4 Aprılie 1908.
Basarabescu *I. A.* (Ploeştı) — Ales la 25 Maıu 1909
Bengescu *Gheorghe* (Bucureştı) — Ales la 2 Aprılıe 1883
Brătescu-Voineşti *I. Al* (Târgovışte).—Ales la 25 Maıu 1909.
5 **Burada** *Teodor T.* (Iaşı) — Ales la 25 Martıe 1887
Dan *Dimıtrie* (Straja, Bucovina) — Ales la 23 Martıe 1904.
Densuşianu *Ovıd* (Bucureştı) — Ales la 30 Martıe 1903
Goga *Octavıan* (Sıbıiu). — Ales la 29 Maıu 1914.
Gorovei *Artur* (Fălticenı). — Ales la 28 Maıu 1915.
10. **Hodoş** *Enea* (Sıbıiu).— Ales la 23 Martie 1904
Murnu *Gheorghe* (Bucureşti).—Ales la 25 Maıu 1909.
Papahagi *Perıcle* (Sılıstra). — Ales la 26 Maiu 1916.
Sadoveanu *Mıhaıl* (Iaşı). — Ales la 26 Maıu 1916.
Speranţia *Teodor D.* (Bucureştı). — Ales la 31 Martıe 1891.
— Loc vacant.

Străını·

Bartoli *Mat.* (Turın). — Ales la 29 Maiu 1914.
Friedwagner *Mat* (Frankfurt pe Maın).—Ales la 18 Maiu 1911.
Herzog *Eugen* (Viena). — Ales la 29 Maiu 1914.
Jarník *Dr Ioan Urban* (Praga) — Ales la 28 Maiu 1879
5 **Roques** *Marıo* (Parıs). — Ales la 29 Maıu 1914
Rosny *Léon de* (Parıs) — Ales la 13 Septemvrie 1877.
Sandfeld-Jensen *Kr.* (Copenhaga) — Ales la 18 Maiu 1911
Schrader *Otto* (Jena) — Ales la 30 Martıe 1891
Weigand *Dr. Gustav* (Lıpsca) — Ales la 31 Martıe 1892
10. **Zauner** *Ad* (Graz) — Ales la 29 Maıu 1914.

II La Secţiunea Istorică

Români

Bogdan-Duică *Gheorghe* (Bucureşti) — Ales la 25 Maiu 1913
Broşteanu *Petre* (Reşiţa) — Ales la 1 Aprilie 1889
Cuza *A. C.* (Iaşi) — Ales la 1 Aprilie 1903
Docan *N.* (Bucureşti). — Ales la 26 Maiu 1915.
5. **Dragomir** *Dr Silviu* (Sibiu) — Ales la 26 Maiu 1916
Filitti *I. C.* (Bucureşti) — Ales la 19 Maiu 1915.
Ghibănescu *Gh.* (Iaşi) — Ales la 11 Aprilie 1905
Hârjeu *General C. N.* (Bucureşti). — Ales la 27 Maiu 1909
Lăpĕdatu *Alexandru* (Bucureşti). — Ales la 26 Maiu 1910
10 **Longinescu** *Ştefan* (Bucureşti) — Ales la 24 Maiu 1910.
Negulescu *P.* (Bucureşti) — Ales la 19 Maiu 1915.
Popovici *Gheorghe* (Lugoş) — Ales la 29 Maiu 1909.
Slavici *Ioan* (Bucureşti) — Ales la 22 Martie 1882
Tanoviceanu *Ioan* (Bucureşti) — Ales la 9 Aprilie 1897.
15 **Ursu** *Ioan* (Iaşi) — Ales la 25 Maiu 1910

Străini

Ghedeon *Emanuel* (Constantinopole). — Ales la 2 Aprilie 1891.
Guillouard *Louis Vincent* (Caen) — Ales la 1 Aprilie 1903.
Nys *Ernest* (Bruxelles) — Ales la 1 Aprilie 1903
Radonić *Iovan* (Belgrad). — Ales la 29 Maiu 1914.
5. **Romstorfer** *Karl A.* (Viena). — Ales la 29 Maiu 1914.
Strzygowski *Iosif* (Viena) — Ales la 29 Maiu 1914.
Tamm *Traugott* — Ales la 2 Aprilie 1891

La Secţiunea Ştiinţifică

Români

Atanasiu *I.* (Bucureşti). — Ales la 24 Maiu 1911.
Botezat *Eugeniu* (Cernăuţi). — Ales la 25 Maiu 1913.
Cantacuzino *Dr I.* (Bucureşti). — Ales la 24 Maiu 1911.
Climescu *C.* (Iaşi) — Ales la 31 Martie 1892
5. **Cosmovici** *Leon* (Iaşi) — Ales la 11 Martie 1893.
Gerota *Dr. D.* (Bucureşti) — Ales la 21 Maiu 1916
Hurmuzescu *Dr Dragomir* (Bucureşti). — Ales la 24 Maiu 1916.
Levaditi *Dr C.* (Paris) — Ales la 24 Maiu 1910

Pompeiu *D.* (Bucureşti). — Ales la 21 Maiu 1916
10. **Racoviţă** *Emil* (Paris) — Ales la 11 Aprilie 1905
Riegler *Dr. Em* (Iaşi). — Ales la 23 Martie 1904
Robescu *C. F* (Bucureşti). — Ales la 10 Septemvrie 1871.
Suţu *Dr. Alexandru* (Bucureşti). — Ales la 11 Aprilie 1888
Ştefănescu *Sabba* (Bucureşti) — Ales la 11 Martie 1893
15 **Teodorescu** *Em C.* (Bucureşti) — Ales la 25 Maiu 1909.

Străini

Martonne *E. de* (Paris) — Ales la 26 Maiu 1912
Montandon *A L* (Bucureşti) — Ales la 11 Aprilie 1905
Moutessus de Ballore *Fernand de* (Chili) — Ales la 28 Maiu 1913.

MEMBRII CORESPONDENŢI DECEDAŢI.

Assaky (Dr. G) — Ales la 20 Martie 1890 — Decedat la 22 Aprilie 1899
Asser T. M. C — Ales la 1 Aprilie 1903 — Decedat la 6 Iunie 1914.
Bamberg (Dr. Felix) — Ales la 2 Aprilie 1891 — Decedat la 31 Ian. 1893.
Barcianu (Sava Popovici) — Ales la 15 Sept. 1869. — Decedat la 17 Mart 1879
5. **Boiu** (Zaharia) — Ales la 13 Sept 1877 — Decedat la 24 Octomvrie 1903.
Brătianu (General C I) — Ales la 10 Aprilie 1899 — Decedat la 6 Ian. 1910.
Codrescu (Teodor). — Ales la 2 Aprilie 1886 — Decedat la 22 Martie 1894
Culianu (N). — Ales la 1 Aprilie 1889 — Decedat la 28 Noemvrie 1915
Demetriescu (Anghel) — Ales la 6 Aprilie 1902 — Decedat la 22 Iulie 1903
10 **Densuşianu** (Aron). — Ales la 13 Sept 1877 — Decedat la 4 Sept 1900
Densuşianu (Nicolae) — Ales la 6 Aprilie 1880 — Decedat la 25 Martie 1911
Dobrescu (N.). — Ales la 18 Maiu 1911. — Decedat la 10 Iulie 1914
Eliad (Pompiliu). — Ales la 21 Maiu 1912 — Decedat la 24 Maiu 1914.
Esarcu (Constantin) — Ales la 1 Aprilie 1884 — Decedat la 8 Iunie 1898
15 **Gogu** (Constantin) — Ales la 3 Aprilie 1889 — Decedat la 30 Ianuarie 1897
Goldiş (Episcop Iosif) — Ales la 22 Mart 1882 — Decedat la 23 Mart 1902
Ionnescu-Gion (G I) — Ales la 1 Aprilie 1889 — Decedat la 29 Iunie 1904
Janka (Victor) — Ales la 22 Martie 1882 — Decedat la 9 August 1890
Jung (Dr Julius) — Ales la 13 Septemvrie 1877 — Decedat la 1910.
20 **Kalinderu** (Dr N). — Ales la 29 Martie 1890. — Decedat la 16 Aprilie 1902.
Kałuzniacki (Dr. Emil) — Ales la 20 Martie 1890. — Decedat la 21 Iunie 1914.

Lambrior (Alexandru) —Ales la 2 Martie 1882 —Decedat la 20 Sept. 1883
Laurian (D Aug) —Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la 25 Oct 1906
Kanitz (August) —Ales la 22 Martie 1882 —Decedat la 30 Iunie 1896
25 **Lecomte du Noüy** (A) — Ales la 25 Martie 1887. — Decedat la 11 Noemvrie 1914
Legrand (Emil) —Ales la 13 Sept 1877 —Decedat la 15 Noemvrie 1903.
Mărgărit (Apostol) —Ales la 3 Aprilie 1889 —Decedat la 22 Iulie 1903.
Meșiota (Ioan) —Ales la 13 Sept 1877 —Decedat la 19 Ianuarie 1878
Mihályi (Ioan) — Ales la 25 Martie 1901 — Decedat la 1/14 Octomvrie 1914.
30. **Negreanu** (Dimitrie) —Ales la 11 Mart 1893 —Decedat la 30 Aprilie 1908.
Nenițescu (Ioan) —Ales la 18 Martie 1896 —Decedat la 23 Fevruarie 1901.
Obedenaru (Dr. Mihail G) —Ales la 10 Sept 1871 —Decedat la 9 Iulie 1885.
Odhner (C. T) — Ales la 20 Martie 1890 — Decedat la 1904
Oniț (Virgil) —Ales la 3 Aprilie 1902 —Decedat la 8/21 Octomvrie 1915
35 **Petrescu** (Dr Z) —Ales la 18 Martie 1885 —Decedat la 16 Dec. 1901
Petrino (Dimitrie) —Ales la 17 Sept 1877 —Decedat la 29 Aprilie 1878
Pop (Gavril) —Ales la 7 Sept 1871 —Decedat la 27 Maiu 1883
Popescu (Ioan) —Ales la 13 Sept 1877 —Decedat la 3 Martie 1892.
Popovici (Gh.) — Ales la 11 Aprilie 1905 —Decedat la 12 Iulie 1905.
40. **Roman** (Visarion).—Ales la 13 Sept 1877.—Decedat la 29 Aprilie 1885.
Romniceanu (Dr. Gr.) —Ales la 20 Martie 1890.—Decedat la 1 Maiu 1915.
Romniceanu (M) —Ales la 23 Martie 1904.—Decedat la 4 Octomvrie 1915.
Saligny (Alfons) —Ales la 3 Aprilie 1902 —Decedat la 4 Maiu 1903.
Schuyler (Eugen) —Ales la 12 Martie 1885 —Decedat la 16 Iulie 1890.
45 **Șerbănescu** (Colonel T).—Ales la 12 April 1894 —Decedat la 2 Iulie 1901.
Vârgolici (Ștefan) — Ales la 25 Martie 1887 — Decedat la 29 Iulie 1897.
Vitzu (Dr Alexandru N) — Ales la 7 April 1897. — Decedat la 25 Dec 1902.

OFICIILE ACADEMIEI ROMÂNE IN ANUL 1916—1917

A. PERSONALUL DELEGAŢIUNII.

Preşedintele Academiei Române	**Poni** *P.*
Asesori (Vicepreşedinţi) din *Secţiunea Literară* .	**Delavrancea** *B.*
din *Secţiunea Istorică* .	**Bogdan** *I*
din *Secţiunea Ştiinţifică*	**Marinescu** *Dr. G*
Secretar general (pe 7 ani, 1915—1922)	**Negruzzi** *I. C.*

B. PERSONALUL SECŢIUNILOR.

I SECŢIUNEA LITERARĂ.

Preşedinte	**Negruzzi** *I. C.* (Bucureşti)
Vicepreşedinte	**Delavrancea** *B.* (Bucureşti).
Secretar (pe 7 ani, 1914—1921)	**Bianu** *I.* (Bucureşti)

Membri **Bârseanu** *Andreiu* (Sibiu), **Caragiani** *Ioan* (Iaşi), **Coşbuc** *George* (Bucureşti), **Maiorescu** *T* (Bucureşti), **Naum** *Anton* (Iaşi), **Philippide** *Al* (Iaşi), **Puşcariu** *Sextil* (Cernăuţi), **Sbiera** *Ioan* (Cernăuţi), **Zamfirescu** *Duiliu* (Galaţi).

II SECŢIUNEA ISTORICĂ

Preşedinte	**Xenopol** *A D* (Iaşi).
Vicepreşedinte	**Onciul** *D* (Bucureşti)
Secretar (pe 7 ani, 1913—1920)	**Iorga** *N* (Vălenii-de-Munte).

Membri . **Bogdan** *Ioan* (Bucureşti), **Giurescu** *C.* (Bucureşti), **Lupaş** *Ioan* (Sălişte), **Mangra** *V.* (Oradea-Mare), **Mehedinţi** *Simion* (Bucureşti), **Nistor** *I.* (Cernăuţi), **Pârvan** *V* (Bucureşti), **Stefanelli** *T V.* (Cernăuţi), **Sutzu** *M C.* (Bucureşti)

III. SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICĂ.

Preşedinte	**Istrati** *Dr. C I.* (Bucureşti)
Vicepreşedinte	**Mrazec** *L.* (Bucureşti).
Secretar (pe 7 ani, 1911—1918)	**Hepites** *St C* (Bucureşti)

Membri· **Antipa** *Gr.* (Bucureşti), **Babeş** *Dr. V.* (Bucureşti), **Crainicianu** *General Gr.* (Bucureşti), **Marinescu** *Dr G* (Bucureşti). **Poni** *P.* (Iaşi), **Saligny** *Anghel* (Bucureşti), **Simionescu** *I.* (Iaşi), **Tèclu** *N.* (Viena), **Ţiţeica** *G.* (Bucureşti).

C. PERSONALUL COMISIUNILOR.

I *Comisiunea permanentă a Bibliotecii.*
D-nii: **Bianu** *I*, **Iorga** *N*, **Hepites** *St. C*, Secretarii Secțiunilor.

II *Membru conservator al Colecțiunii numismatice* **Sutzu** *M. C.*

III *Comisiunea pentru Marele Premiu Năsturel* de 12.000 lei și pentru premiul Asociațiunii Craiovene de 1.500 lei din 1917:
Din Secțiunea Literară
D-nii: **Bianu** *I*, **Delavrancea** *B*, **Negruzzi** *I. C.*, **Zamfirescu** *D.*
Din Secțiunea Istorică:
D-nii **Bogdan** *I*, **Giurescu** *C.*, **Iorga** *N.*, **Onciul** *D.*
Din Secțiunea Științifică
D-nii **Antipa** *Gr.*, **Crăiniceanu** *Gr.*, **Marinescu** *Dr. G.*, **Poni** *P.*

IV *Comisiunea pentru premiul N. Chrissoveloni de 2.000 lei (divizibil)*
D-nii *Gr.*, **Hepites** *St. C*, **Iorga** *N.*, **Mehedinți** *S.*, **Negruzzi** *I, C.* **Nistor** *I*, **Sutzu** *M C.*

IV. *Comisiunile pentru lucrările intrate la următoarele premii din 1917*
a) *Alexandru Ioan Cuza,* de 20 000 lei, despre: *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor:*
D-nii: **Bogdan** *I.*, **Onciul** *D*, **Xenopol** *A. D.*
b) *Adamachi,* de 5 000 lei (divizibil): *Valurile (troienele), drumurile și cetățile romane din toate țerile locuite de Români.*
D-nii **Onciul** *D.*, **Pârvan** *V*, **Sutzu** *M. C*
c) *Neuschotz,* de 2 000 lei despre: *Istoria costumului la Români până la 1821:*
D-nii **Iorga** *N.*, **Mehedinți** *S.*, **Nistor** *I.*
d) *Lazăr,* de 5.000 lei despre: *Crustaceele din apele interioare ale României din punctul de vedere sistematic, faunistic și biologic*
D-nii **Antipa** *Gr.*, **Simionescu** *I.*, **Athanasiu** *I.*
e) *Năsturel,* de 5.000 lei, pentru: *Climatografia României bazată pe observațiunile până la finele anului 1910*
D-nii **Hepites** *St. C*, **Mrazec** *L*, **Poni** *P.*

VI. *Comisiunea financiară*·
D-nii **Antipa** *Gr.*, **Pârvan** *V.*, **Țițeica** *G.*

VII. *Comisiunea bugetară.*
D-nii· **Antipa** *Gr*, **Pârvan** *V.*, **Poni** *P.*, **Simionescu** *I.* **Țițeica** *G.*

VIII. *Comisiunea Fundațiunii Adamachi.*
D-nii **Negruzzi** *I. C.*, **Poni** *P*, **Simionescu** *I.*

IX *Comisiunea Fundațiunii Otteteleșanu*·
D-nii· **Babeș** *Dr. V*, **Hepites** *St. C*, **Negruzzi** *I. C.*

X *Comisiunea pentru reorganizarea Institutului Otteteleșanu:*
D-nii **Babeș** *Dr. V.*, **Bianu** *I.* **Crăiniceanu** *Gr*, **Hepites** *St. C.*, **Negruzzi** *I C.*, **Pârvan** *V.*, **Simionescu** *I*

XI. Comisiunea Fondurilor Ioan Fătu și I. Scorțeanu:
D-nii: **Bogdan** *I.*, **Negruzzi** *I C.* **Onciul** *D.*

XII. Comisiunea Fundațiunii Agarici
D-nii: **Antipa** *Gr*, **Hepites** *St. C.*, **Poni** *P.*

XIII. Comisiunea Fundațiunii Tache Anastassiu.
D-nii: **Hepites** *St. C*, **Poni** *P*, **Simionescu** *I.*

XIV. Comisiunea Dicționarului:
D-nii: **Bogdan** *I*, **Giurescu** *C*, **Hepites** *St. C*, **Maiorescu** *T* **Negruzzi** *I. C.*, **Zamfirescu** *Duiliu*

XV. Comisiunea pentru localul Bibliotecii:
D-nii: **Antipa** *Gr.*, **Bianu** *I.*, **Istrati** *Dr. C. I.*, **Maiorescu** *T*, **Poni** *P.*, **Saligny** *A.*

XVI. Comisiunea pentru monumentul lui V. Alecsandri:
D-nii: **Bianu** *I.*, **Istrati** *Dr. C. I*, **Negruzzi** *I. C.*

CUPRINSUL

PARTEA I.

ȘEDINȚELE ORDINARE DIN ANUL 1915-1916

Pagina

SECȚIUNEA ȘTIINȚIFICĂ

Premiul Lazăr.

Premiul Constantinide.

Anexe